

Criminaliteit en rechtshandhaving 2012

2

Justitie in statistiek

Criminaliteit en rechtshandhaving 2012

Ontwikkelingen en samenhangen

Eindredactie:

S.N. Kalidien (WODC)

N.E. de Heer-de Lange (CBS)

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

**Centraal Bureau
voor de Statistiek**

BOOM | **LEMMA**
UITGEVERS

Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Justitie in statistiek

Deze publicatie maakt deel uit van de reeks Justitie in statistiek die een gezamenlijke uitgave is van het WODC, het CBS en de Raad voor de rechtspraak.

Exemplaren van dit rapport kunnen worden besteld bij het distributiecentrum van Boom uitgevers Den Haag
Boom distributiecentrum te Meppel
Tel. 0522-23 75 55
Fax 0522-25 38 64
E-mail budh@boomdistributiecentrum.nl

Voor ambtenaren van het Ministerie van Veiligheid en Justitie is een beperkt aantal gratis exemplaren beschikbaar.

Deze kunnen worden besteld bij:

Bibliotheek WODC

Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Deze gratis levering geldt echter slechts zolang de voorraad strekt.

De integrale tekst en tabellen van de publicaties in deze reeks zijn gratis te downloaden op www.wodc.nl en cbs.nl.

© 2013 CBS, WODC, Raad voor de rechtspraak

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

ISBN 978-94-6236-045-7

ISBN e-book 978-94-6094-933-3

NUR 824

Voorwoord

Het aantal slachtoffers van criminaliteit en het aantal geregistreerde misdrijven vertonen een dalende trend. De maatschappelijke en politieke aandacht voor het thema criminaliteit en het optreden daartegen van politie en justitie is desalniettemin groot.

De inmiddels elfde editie van de publicatie 'Criminaliteit en rechtshandhaving' van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) en sinds 2011 de Raad voor de rechtspraak, bundelt de beschikbare statistische informatie uit uiteenlopende bronnen op dit gebied in ons land en brengt ontwikkelingen in en samenhangen tussen criminaliteit en rechtshandhaving in kaart.

De publicatie is een gezaghebbend, periodiek en actueel naslagwerk en is bestemd voor een breed publiek, werkzaam in politiek, beleid, uitvoering, pers, wetenschap en onderwijs. Deze publicatie is, anders dan vele eenmalige metingen, gericht op het verschaffen van informatie over langere tijdspannen. De gegevens in de voorliggende publicatie hebben in het algemeen betrekking op de periode 2005-2012.

Volgens de slachtofferenquêtes is 1 op de 5 Nederlanders van 15 jaar en ouder in 2012 slachtoffer geworden van veelvoorkomende criminaliteit. Tussen 2005 en 2012 is het slachtofferschap met ruim een kwart gedaald. Deze dalende trend geldt in het algemeen ook voor de meeste andere westerse landen waar nationale slachtofferenquêtes beschikbaar zijn. Sinds 2012 rapporteert de nationale slachtofferenquête ook over vormen van cybercrime zoals identiteits-, koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten. In 2012 was 1 op de 8 Nederlanders van 15 jaar en ouder slachtoffer van één of meer van deze vormen van cybercrime. Het aantal door de politie geregistreerde misdrijven nam in 2012 opnieuw verder af tot 1,1 miljoen misdrijven, een daling van 15% ten opzichte van 2005.

In diezelfde periode daalde ook het aantal sancties die door Openbaar Ministerie en rechter samen werden opgelegd.

Circa 381.000 geconstateerde overtredingen zijn in 2012 op strafrechtelijke wijze behandeld. Het grootste deel daarvan werd door politie en buitengewone opsporingsambtenaren zelf afgehandeld via een transactie of een strafbeschikking. In 2012 handelde het Centraal Justitieel Incassobureau 9,7 miljoen verkeersovertredingen af; evenveel als in 2011.

In 2011 is door overheid, bedrijven en particulieren 12,9 miljard euro uitgegeven aan veiligheidszorg. Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen is dit een stijging van 18% ten opzichte van 2005, maar sinds 2009 zijn de uitgaven vrij stabiel.

‘Criminaliteit en rechtshandhaving’ wordt dit jaar voor het eerst in principe alleen in elektronische vorm uitgebracht.¹ De publicatie is verkrijgbaar in pdf-formaat via de websites van het WODC, het CBS en de Raad voor de rechtspraak. Op de websites van de organisaties zijn de tabellen uit bijlage 4 ook in Excel-formaat weergegeven. In deze Excel-bestanden zijn, anders dan in de pdf-versie, ook cijfers opgenomen over jaren voorafgaand aan 2005. In de StatLine-database van het CBS is eveneens statistische informatie op het terrein van criminaliteit en rechtshandhaving opgenomen.

Aan deze publicatie werkten velen mee. Wij bedanken in de eerste plaats de eindredactie en de auteurs voor hun bijdragen. Daarnaast bedanken wij de medewerkers van de verschillende justitiële diensten en instellingen voor het leveren van de benodigde statistische informatie en de leden van de stuurgroep en de reviewers voor hun constructieve commentaren en adviezen.

Directeur WODC
Prof. dr. F.L. Leeuw

Directeur-Generaal van de Statistiek
Drs. G. van der Veen

Directeur Strategie en Ontwikkeling van de Raad voor de rechtspraak
Dr. F. van Dijk

¹ Het CBS, het WODC en de Raad voor de rechtspraak laten dit jaar nog een beperkte oplage drukken voor intern gebruik.

Inhoud

1	Inleiding	13
	<i>N.E. de Heer-de Lange, S.N. Kalidien en F.P. van Tulder</i>	
1.1	Kantttekeningen	15
1.2	Opbouw van de publicatie	17
2	Het Nederlandse strafrechtssysteem	19
	<i>J.B.J. van der Leij</i>	
2.1	Centrale begrippen en personen in de strafrechtspleging	19
2.1.1	Strafbaar feit en het straf(proces)recht	19
2.1.2	De verdachte	21
2.1.3	Het slachtoffer	22
2.1.4	De getuige	23
2.1.5	De deskundige	24
2.2	Opsporing en bestuurlijke handhaving	25
2.2.1	De politie	26
2.2.2	De Koninklijke Marechaussee	27
2.2.3	De bijzondere opsporingsdiensten	27
2.2.4	De Rijksrecherche	28
2.2.5	Afhandeling door de politie	28
2.2.6	Bestuurlijke handhaving	31
2.3	De vervolging	32
2.3.1	Het Openbaar Ministerie	32
2.3.2	Het voorkomen van vervolging door het Openbaar Ministerie: sepot en transactie	34
2.3.3	De strafbeschikking	35
2.4	De berechting	36
2.4.1	Organisatie en bevoegdheden	36
2.4.2	Het onderzoek ter zitting	37
2.4.3	De beraadslaging	39
2.4.4	De uitspraak	40
2.4.5	Rechtsmiddelen: hoger beroep en cassatie bij de Hoge Raad	40
2.4.6	Straffen en maatregelen	41
2.5	De tenuitvoerlegging	47
2.5.1	Tenuitvoerlegging van vrijheidsbenemende sancties	48
2.5.2	Tenuitvoerlegging van overige sancties	50
2.6	Overige instellingen die betrokken zijn bij de strafrechtspleging	51
2.6.1	De reclassering	51
2.6.2	De Raad voor de Kinderbescherming	52
2.6.3	De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming en de Inspectie voor de Sanctietoepassing	53
2.6.4	De Raad voor Rechtsbijstand	54
2.6.5	Het Nederlands Forensisch Instituut en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie	54
2.6.6	Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie	55
2.6.7	Slachtofferhulp Nederland	55
2.6.8	Het Schadefonds Geweldsmisdrijven en het Waarborgfonds Motorverkeer	55

3	Criminaliteit en slachtofferschap	57
	<i>M.M.P. Akkermans en M.M. van Rosmalen</i>	
3.1	Ondervonden criminaliteit	59
3.1.1	Door burgers ondervonden criminaliteit	59
3.1.2	Door bedrijven ondervonden criminaliteit	64
3.2	Kenmerken van slachtoffers van criminaliteit	65
3.2.1	Kenmerken van burgers als slachtoffer	66
3.2.2	Kenmerken van bedrijven als slachtoffer	70
3.3	Reacties op ondervonden criminaliteit	70
3.3.1	Melding en aangifte van door burgers ondervonden delicten	71
3.3.2	Melding en aangifte van door bedrijven ondervonden delicten	74
3.3.3	Beroep op slachtofferhulp	75
3.4	Beveiliging tegen criminaliteit	77
3.4.1	Maatregelen van burgers	77
3.4.2	Maatregelen van bedrijven	79
3.5	De beleving van criminaliteit	80
4	Misdrijven en opsporing	85
	<i>A.Th.J. Eggen en R.J. Kessels</i>	
4.1	Geregistreerde criminaliteit	87
4.2	Opgehelderde criminaliteit	95
4.3	Geregistreerde verdachten van misdrijven	97
4.3.1	Persoonskenmerken van geregistreerde verdachten (meerder- en minderjarigen tezamen)	97
4.3.2	Persoonskenmerken van 'uniek' geregistreerde verdachten (meerder- en minderjarigen tezamen)	98
4.4	Minderjarige verdachten	107
4.4.1	Persoonskenmerken van geregistreerde minderjarige verdachten	107
4.4.2	Persoonskenmerken van 'uniek' geregistreerde minderjarige verdachten	108
5	Vervolging	117
	<i>M. Brouwers en A.Th.J. Eggen</i>	
5.1	Misdrijfzaken tegen alle verdachten	118
5.1.1	Ingeschreven misdrijfzaken	118
5.1.2	Afgedane misdrijfzaken	119
5.2	Misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten	125
5.2.1	Ingeschreven misdrijfzaken	125
5.2.2	Afgedane misdrijfzaken	126
5.3	Doorlooptijden in misdrijfzaken OM	131
6	Berechting	133
	<i>M. Brouwers en A.Th.J. Eggen</i>	
6.1	Berechting in eerste aanleg van alle verdachten	134
6.1.1	Wijze van afdoening	135

6.1.2	Opgelegde sancties	137
6.2	Berechting in eerste aanleg van minderjarige verdachten	143
6.2.1	Wijze van afdoening	143
6.3	Doorlooptijden	148
6.4	Berechting in hoger beroep en in cassatie	149
7	Tenuitvoerlegging van sancties	153
	<i>S.N. Kalidien</i>	
7.1	Intramurale sancties	154
7.1.1	Tenuitvoerlegging van sancties in het gevangeniswezen	154
7.1.2	Tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel	160
7.1.3	Tenuitvoerlegging van sancties in de justitiële jeugdinrichtingen	164
7.2	Extramurale sancties	166
7.2.1	Tenuitvoerlegging van de taakstraf bij meerderjarigen	166
7.2.2	Tenuitvoerlegging van toezichten	167
7.2.3	Tenuitvoerlegging van de taakstraf bij minderjarigen	168
7.2.4	Tenuitvoerlegging van de Halt-straf	169
7.2.5	Tenuitvoerlegging van de jeugdreclassering	170
7.3	Financiële sancties	171
7.3.1	Tenuitvoerlegging van de geldsomtransactie	171
7.3.2	Tenuitvoerlegging van de strafbeschikking	173
7.3.3	Tenuitvoerlegging van de geldboete	174
7.3.4	Tenuitvoerlegging van de schadevergoedingsmaatregel	174
7.3.5	Tenuitvoerlegging van de ontnemingsmaatregel	175
8	Overtredingen	179
	<i>F.P. van Tulder en H.G. Aten</i>	
8.1	Overtredingen volgens de strafrechtelijke weg	182
8.1.1	Politie en RDW	182
8.1.2	Vervolging van overtredingen	184
8.1.3	Berechting van overtredingen	187
8.1.4	Tenuitvoerlegging bij overtredingen	188
8.2	Behandeling van overtredingen volgens de WAHV	190
8.2.1	WAHV-beschikkingen	190
8.2.2	Beroepen tegen WAHV-beschikkingen bij OM	191
8.2.3	Beroepen tegen WAHV-beschikkingen bij de kantonrechter en het gerechtshof	192
8.3	Overtredingen volgens de bestuursrechtelijke weg	195
9	De strafrechtsketen in samenhang	201
	<i>R.F. Meijer, F.P. van Tulder en S.N. Kalidien</i>	
9.1	Ontwikkelingen in de strafrechtsketen	202
9.2	Ontwikkelingen in de strafrechtsketen per misdrijfcategorie	206
9.2.1	Vermogensmisdrijven	208
9.2.2	Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag	210

9.2.3	Gewelds- en seksuele misdrijven	212
9.2.4	Drugsmisdrijven	214
9.2.5	Verkeersmisdrijven	216
9.3	Ontwikkelingen in de strafrechtssketen bij minderjarigen	218
9.4	Ontwikkelingen in de strafrechtssketen per misdrijfcategorie bij minderjarigen	221
9.4.1	Vermogensmisdrijven	221
9.4.2	Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag	223
9.4.3	Gewelds- en seksuele misdrijven	224

10 Kosten van criminaliteit 227

D.E.G. Moolenaar, B. Nauta en F.P. van Tulder

10.1	Uitgaven aan veiligheidszorg	228
10.1.1	Preventie	231
10.1.2	Opsporing	233
10.1.3	Vervolging	234
10.1.4	Berechting	238
10.1.5	Tenuitvoerlegging	239
10.1.6	Ondersteuning van daders en (ex-)verdachten	241
10.1.7	Rechtskundige diensten	242
10.1.8	Ondersteuning van slachtoffers	243
10.2	Personele en materiële uitgaven veiligheidszorg	245
10.3	Uitgaven per eenheid product	247
10.4	Uitgaven per delict	249
10.5	Ontvangsten uit veiligheidszorg	252
10.6	Maatschappelijke schade van criminaliteit	254
10.6.1	Schade voor bedrijven en instellingen	255
10.6.2	Schade voor huishoudens	255
10.6.3	Schade voor de overheid	256
10.6.4	Schade voor meerdere partijen	256
10.7	Schadecompensatie	257

11 Nederland in internationaal perspectief 259

P.R. Smit en H. Goudriaan

11.1	Kanttekeningen bij het maken van internationale vergelijkingen	260
11.2	Slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens	263
11.2.1	Trends in ondervonden criminaliteit vanaf 2004	263
11.2.2	Trends in onveiligheidsgevoelens vanaf 2004	267
11.3	Opsporing	268
11.3.1	Aard, omvang en ontwikkeling van geregistreerde criminaliteit	268
11.3.2	Verdachten van misdrijven	269
11.4	Vervolging, berechting en tenuitvoerlegging	272
11.5	Ontwikkelingen in de periode 1990-2007	276

Literatuur		281
Bijlage 1	Medewerkers C&R 2012	285
Bijlage 2	Standaardclassificatie misdrijven	287
Bijlage 3	Informatiebronnen en methodenbeschrijvingen	291
Bijlage 4	Tabellen	335
	Tabellen bij hoofdstuk 3	336
	Tabellen bij hoofdstuk 4	360
	Tabellen bij hoofdstuk 5	447
	Tabellen bij hoofdstuk 6	514
	Tabellen bij hoofdstuk 7	608
	Tabellen bij hoofdstuk 8	622
	Tabellen bij hoofdstuk 9	630
	Tabellen bij hoofdstuk 10	631
	Tabellen bij hoofdstuk 11	670
Bijlage 5	Afkortingen	681
Bijlage 6	Stroomschema justitieketen	685
Bijlage 7	Begrippen	689
Bijlage 8	Trefwoordenregister	699

1 Inleiding

N.E. de Heer-de Lange, S.N. Kalidien en F.P. van Tulder

De bestrijding van criminaliteit en de rechtshandhaving zijn vaker belangrijke pijlers van het kabinetsbeleid geweest. Dat geldt ook voor het kabinet-Rutte II,¹ dat in zijn beleidsprogramma onder andere stelde: 'Veiligheid is een kerntaak van de overheid. (...) Burgers moeten zich veilig kunnen voelen op straten en in wijken. Politie en justitie moeten daadkrachtig en gezaghebbend kunnen optreden tegen overlast, intimidatie, agressie, overvallen, inbraken en geweld. Kwetsbare groepen moeten op de overheid kunnen rekenen. (Regeerakkoord, november 2012). 'Hoe ontwikkelt de (on)veiligheid in ons land zich en hoe gaat het met de rechtshandhaving op dit gebied?' Voor de beantwoording van deze en andere gerelateerde vragen en een goede onderbouwing van hun beleid, opvattingen en berichtgeving kunnen beleidsmakers, politici, wetenschappers en pers goede statistische informatie gebruiken.

Criminaliteit is een veelomvattend begrip voor alle gedragingen die bij wet zijn verboden, van te hard rijden tot moord. Dit maakt dat het presenteren van bijvoorbeeld het 'totale aantal delicten' maar een beperkte informatieve waarde heeft. Een onderscheid naar verschillende delicttypen is informatiever. Maar een uitsplitsing naar delicttype kan op veel manieren worden gemaakt en is daardoor al gauw een bron van verwarring. De vraag of 'diefstal met geweld' moet worden geteld als vermogensdelict of als geweldsdelict is slechts een van de vele vragen die rijzen. Criminaliteit kan worden gemeten door burgers of bedrijven te vragen hoe vaak zij in een bepaald jaar slachtoffer zijn geweest van een delict, maar ook door het aantal door de politie of andere (opsporings)instanties geregistreerde misdrijven of overtredingen te tellen. Maar wat zeggen de uit enquêtes of registraties verkregen criminaliteitscijfers over de werkelijke omvang van de gepleegde criminaliteit? Is criminaliteit eigenlijk wel de som van alle (door bedrijven, burgers en instellingen) ondervonden delicten? Telt een door één persoon gemaakt computervirus dat honderdduizend slachtoffers maakt, voor één delict of voor honderdduizend delicten? Omdat van veel delicten geen aangifte wordt gedaan, en omdat de politie en andere opsporingsinstanties niet bij elke melding of constatering van een delict een proces-verbaal opmaken, is de waarneming onvolledig en kan het voor de beschrijving van de criminaliteitsontwikkeling uitmaken welke bron en definitie gebruikt worden.

De omvang van de criminaliteit en de mate van rechtshandhaving zijn niet altijd eenvoudig en eenduidig te meten. Cijfers daarover zijn soms moeilijk te interpreteren, maar zij voorzien in een grote behoefte.

Het grote belang van betrouwbare cijfers over criminaliteit en rechtshandhaving heeft ertoe geleid dat het Wetenschappelijk Onderzoek- en

¹ Het kabinet-Rutte II is op 5 november 2012 beëdigd als opvolger van kabinet-Rutte I, dat demissionair was van 23 april 2012 tot 5 november 2012.

Documentatiecentrum (WODC) van het toenmalige ministerie van Justitie² en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in 1998 een samenwerkingsverband zijn aangegaan met als doel een gezaghebbende publicatiereeks op te zetten met het karakter van een statistisch naslagwerk. Deze samenwerking heeft geresulteerd in de publicatiereeks ‘Criminaliteit en rechtshandhaving’ (C&R), waarin het thans voorliggende rapport de elfde editie is. Sinds 2011 is de samenwerking tussen WODC en CBS uitgebreid met de Raad voor de rechtspraak (Rvdv), waardoor het scala aan gegevens en expertise is verbreed. De publicatiereeks beoogt ontwikkelingen in en samenhangen tussen criminaliteit en rechtshandhaving periodiek en systematisch in kaart te brengen en biedt statistische informatie ter ondersteuning van de beantwoording van vele vragen op het gebied van criminaliteit en rechtshandhaving. De publicatie is bedoeld voor iedereen die is geïnteresseerd in kwantitatieve informatie over criminaliteit en rechtshandhaving: beleidsmakers, politici, journalisten, wetenschappers en anderen.

In C&R worden ontwikkelingen tot op zekere hoogte ‘geduid’. Dat wil zeggen dat C&R ontwikkelingen beschrijft van delicten binnen de diverse stappen in de strafrechtelijke keten, en een toelichting daarbij geeft. Tevens komen de wijze van totstandkoming van de cijfers, de daarbij gehanteerde definities en de mogelijke trendbreuken door wijzigingen in gehanteerde meetmethoden aan de orde. Voor achtergronden is het daarom raadzaam om niet alleen de in deze publicatie gepresenteerde tabellen (zie bijlage 4) te raadplegen, maar ook de bijbehorende toelichtingen in de corresponderende hoofdstukken en de bronbeschrijvingen (zie bijlage 3). C&R geeft géén verklaringen bij de geconstateerde ontwikkelingen en is terughoudend in het geven van interpretaties, tenzij er sprake is van een duidelijke relatie met een wijziging in wet- en regelgeving.

De toegevoegde waarde van C&R is niet alleen gelegen in het bijeenbrengen van statistische informatie, waarvan veel al elders is gepubliceerd. Door de informatie over de verschillende onderdelen met elkaar in verband te brengen, wordt ook de *samenhang* in de strafrechtsketen kwantitatief in beeld gebracht: hoe verhouden ontwikkelingen in de geregistreerde criminaliteit zich tot de ontwikkelingen verderop in de strafrechtsketen, zoals het aantal transacties, schuldigverklaringen en door de rechter opgelegde straffen? Ook wordt er gekeken hoe ontwikkelingen in de keten zich verhouden tot uitgaven en wordt de criminaliteit in Nederland vergeleken met een aantal andere landen.

Een belangrijk deel van de in C&R gebruikte informatie komt van uit registratiesystemen afgeleide gegevensbestanden die worden beheerd en geanalyseerd door het CBS. Ook het ministerie van Veiligheid en Justitie en de verschillende justitiële ketenpartners, onder meer het Centraal Justi-

2 Sinds oktober 2010 ministerie van Veiligheid en Justitie.

tiel Incassobureau (CJIB), de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), Reclasering Nederland en de Raad voor de Kinderbescherming, hebben eigen registratiesystemen. Hetzelfde geldt voor de Raad voor de rechtspraak. Uit de meeste van deze bronnen wordt jaarlijks statistische informatie gepubliceerd in persberichten, jaarverslagen of anderszins. Daarnaast leveren deze partners op verzoek op maat gemaakte overzichten voor C&R.

Deze elfde editie van C&R verschilt slechts gering van de vorige editie (Rosmalen et al., 2012). De ontwikkelingen in en de samenhang tussen criminaliteit en rechtshandhaving worden in deze publicatie doorgaans beschreven vanaf 2005 tot en met 2012.³ Op de websites van zowel het WODC als het CBS worden de tabellen gepresenteerd waarin de cijfers zo ver mogelijk teruggaan. Hierdoor kan het voorkomen dat een tabel niet in druk is opgenomen, maar uitsluitend online is te raadplegen. Zo bevat bijvoorbeeld tabel 3.1 uitsluitend gegevens over jaren vóór 2005, en is daarom niet opgenomen in de gedrukte versie van deze publicatie. Tot slot is ook dit jaar weer in een apart hoofdstuk aandacht besteed aan overtredingen.⁴

1.1 Kanttekeningen

De nadruk ligt in dit boek op misdrijven. Met betrekking tot de categorisering van misdrijven is in dit boek gekozen voor de Standaardclassificatie misdrijven van het CBS (zie bijlage 2). Deze indeling is gebaseerd op wetsartikelen, waarbij het zwaarste feit binnen één zaak als uitgangspunt wordt genomen. De consequentie van deze keuze is dat vormen van criminaliteit die zich niet laten definiëren in termen van wetsartikelen, buiten beeld blijven.

Waar in dit boek wordt gesproken over ‘rechtbankstrafzaken’ worden misdrijfzaken bedoeld die door het Openbaar Ministerie (OM) of de rechter worden afgedaan. Waar van toepassing, kan het ook gaan om kantonstrafzaken, die overtredingen betreffen.

Voor deze publicatie zijn diverse bronnen gebruikt. Elke bron kent zijn waarde, maar ook zijn beperkingen. De uitkomsten van slachtoffer-enquêtes zijn gebaseerd op steekproeven. Daardoor is het bijvoorbeeld niet mogelijk om betrouwbare uitsplitsingen te maken naar weinig voorkomende delicttypen, omdat de aantallen in de enquêtes relatief klein zijn. Bovendien zijn de uitkomsten van deze enquêtes gebaseerd op de

3 In enkele gevallen worden ontwikkelingen vanaf een later of eerder jaar beschreven, afhankelijk van de beschikbaarheid van cijfers of om zo een beter beeld van de ontwikkeling te kunnen weergeven (zie bijvoorbeeld hoofdstukken 10 en 11).

4 Behalve in hoofdstuk 8, dat specifiek over overtredingen gaat, worden in hoofdstuk 10 ook overtredingen meegenomen. In enkele andere gevallen kan het voorkomen dat in de cijfers ook overtredingen zijn meegeteld, omdat er geen uitsplitsing van alleen misdrijven mogelijk was. In dit geval wordt dit expliciet vermeld.

beleving van misdrijven door individuele slachtoffers. Deze kunnen afwijken van die van politie en justitie. Doordat van ernstige delicten waarschijnlijk vaker aangifte wordt gedaan dan van minder ernstige delicten, zullen de minder ernstige delicten over het algemeen beter door slachtofferenquêtes in beeld worden gebracht dan door de statistieken van de politie. Delicten waarbij geen directe slachtoffers vallen of hoeven te vallen (de zogenoemde 'slachtofferloze delicten'), zoals drugshandel, rijden onder invloed of rijden door rood licht, worden via slachtofferenquêtes in het geheel niet waargenomen. Voor het in beeld krijgen van dit soort delicten is de CBS-Politiestatistiek van waarde.

Cijfers die afkomstig zijn uit de registratie van politie en justitie kennen echter ook beperkingen. Ten eerste hebben ze alleen betrekking op de feiten of zaken die de betreffende instantie registreert. Zo zal de politie vernielingen of diefstallen die niet worden aangegeven, niet registreren. Hetzelfde geldt voor 'slachtofferloze' delicten, zolang de politie deze delicten niet op het spoor komt. Dit laatste geeft al aan dat ook het beleid en de technische mogelijkheden van de betrokken instanties invloed op de cijfers kunnen hebben. Als de politie meer aandacht besteedt aan alcoholgebruik van automobilisten of aan geweldsdelicten waar de politie zelf of een werknemer met een publieke taak slachtoffer van is, of nieuwe opsporingsmethoden gaat hanteren, kan dit invloed hebben op het aantal geregistreerde misdrijven. Ontwikkelingen in de geregistreerde criminaliteit zijn dus niet alleen het gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen in de gepleegde criminaliteit, maar dienen tevens te worden geïnterpreteerd tegen de achtergrond van mogelijke veranderingen in gedrag rond aangifte en in beleid op het gebied van registratie en vervolging.

Dit geldt ook verderop in de strafrechtelijke keten, bijvoorbeeld bij de geschetste ontwikkelingen in vervolging en berechting. De kwaliteit van de verkregen statistische informatie is in het algemeen afhankelijk van die van de achterliggende registratiesystemen. Deze systemen zijn meestal ontworpen ter ondersteuning van de doelstellingen en inrichting van de werkprocessen van de betrokken instanties. Dit kan betekenen dat informatie die maatschappelijk gezien interessant is, maar niet van belang is voor het werkproces van de betreffende instantie, niet beschikbaar is. Het betekent ook dat in de registratiesystemen gehanteerde definities kunnen verschillen tussen verschillende organisaties, met als gevolg dat de daaruit afgeleide statistische informatie uit verschillende bronnen niet op elkaar aansluit. Veranderingen in registratiesystemen kunnen eveneens een probleem vormen. Daardoor kan de consistentie tussen waarnemingen in verschillende jaren in het gedrang komen. Een majeur voorbeeld hiervan van recente datum is de invoering van het GPS-systeem, dat in de plaats moet komen van COMPAS (zie hoofdstuk 5, 6 en bijlage 3).

Voor een volledig beeld van de voornaamste kenmerken en beperkingen van de in deze publicatie gehanteerde bronnen wordt naar de desbetreffende hoofdstukken en bijlage 3 verwezen.

1.2 Opbouw van de publicatie

De publicatie is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 2 (Het Nederlandse strafrechtssysteem) geeft een beschrijving van het Nederlandse strafrechtssysteem en laat zien welke instanties en actoren in dit systeem een rol spelen. Het hoofdstuk kan dienen als referentiekader voor de overige hoofdstukken.

Hoofdstuk 3 (Criminaliteit en slachtofferschap) laat zien hoe vaak burgers en bedrijven slachtoffer worden van verschillende soorten criminaliteit. Verder wordt aandacht besteed aan kenmerken van de burgers en bedrijven die slachtoffer worden, aan de materiële en immateriële gevolgen van slachtofferschap, aan onveiligheidsgevoelens, aan preventiemaatregelen ter voorkoming of als gevolg van criminaliteit en aan het beroep op slachtofferhulp.

Hoofdstuk 4 (Misdrijven en opsporing) beschrijft de aard en omvang van de door de politie geregistreerde misdrijven: hoeveel processen-verbaal zijn door de politie opgemaakt, om wat voor misdrijven gaat het, hoeveel zaken zijn opgehelderd? Daarnaast wordt het aantal geregistreerde verdachten beschreven en wordt een beeld geschetst van de kenmerken van verdachten. Een aparte paragraaf belicht de minderjarige verdachten.

Hoofdstuk 5 (Vervolging) gaat een stap verder in de strafrechtsketen en geeft een beschrijving van de instroom en afdoening van misdrijfzaken in eerste aanleg door het OM. Daarnaast komt de aard van de behandelde misdrijven aan bod. Ook hier komen de minderjarigen apart aan de orde.

Hoofdstuk 6 (Berechting) beschrijft de wijze van afdoening door de rechter en de daarbij opgelegde straffen en maatregelen, zowel voor alle misdrijfzaken als specifiek de zaken met minderjarige verdachten.

Hoofdstuk 7 (Tenuitvoerlegging van sancties) beschrijft de tenuitvoerlegging van verschillende soorten strafrechtelijke sancties tegen meerderjarigen en minderjarigen in Nederland. Sancties die ten uitvoer worden gelegd door onder andere de verschillende sectoren van DJI, Reclassering Nederland, de Raad voor de Kinderbescherming en het CJIB worden hier belicht.

Hoofdstuk 8 (Overtredingen) beschrijft de behandeling van overtredingen op de verschillende mogelijke manieren. Hierbij is vooral informatie bekend over verkeersovertredingen en (andere) overtredingen die door politie en bijzondere opsporingsdiensten strafrechtelijk of anderszins worden afgehandeld. Door bestuursorganen geconstateerde overtredingen komen eveneens aan bod, maar slechts voor een beperkt deel. De

informatie over behandeling, registratie en rapportage op dit gebied is, met name bij gemeenten, versnipperd en onvolledig.

Hoofdstuk 9 (De strafrechtsketen in samenhang) brengt de stromen en ontwikkelingen in de verschillende onderdelen van de strafrechtsketen bij elkaar en beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen en de samenhang daartussen. In dit hoofdstuk wordt eveneens apart aandacht besteed aan de minderjarigen.

Hoofdstuk 10 (Kosten van criminaliteit) beschrijft de overheidsuitgaven aan criminaliteit en ook de uitgaven aan veiligheidszorg door bedrijven en particuliere instellingen. Hiermee worden de activiteiten bedoeld die tot doel hebben criminaliteit (misdrijven en overtredingen), verloedering en overlast te voorkomen of te bestraffen en onveiligheidsgevoelens weg te nemen. Ook de ontwikkeling van de kostprijzen van de behandeling van misdrijven en overtredingen in de strafrechtelijke keten komt aan de orde. Door de beschikbare bron is criminaliteit hier breder gedefinieerd dan in de voorgaande hoofdstukken.

Hoofdstuk 11 (Nederland in internationaal perspectief) plaatst de Nederlandse gegevens in internationaal perspectief: hoe verhoudt de omvang en ontwikkeling van de criminaliteit en de strafrechtelijke reactie daarop in Nederland zich tot die in andere Europese landen en enkele landen daarbuiten?

Voor de hoofdstukken 3 tot en met 11 zijn de bijbehorende tabellen in een aparte bijlage (bijlage 4) bijeen gezet. De overige bijlagen bevatten een lijst met namen van personen die hebben meegewerkt aan deze editie van C&R (bijlage 1), de in deze publicatie gehanteerde Standaardclassificatie misdrijven CBS (bijlage 2), de in deze publicatie gebruikte statistische bronnen (bijlage 3), een overzicht van de in deze publicatie gehanteerde afkortingen (bijlage 5), een stroomschema van de justitiële keten van misdrijven en overtredingen (bijlage 6), een begrippenlijst (bijlage 7),⁵ en een trefwoordenregister (bijlage 8).

Ook in deze editie van C&R wordt voortgebouwd op voorgaande edities. Hierdoor komt het voor dat nog (dankbaar) gebruik is gemaakt van tekstgedeelten van auteurs van voorgaande edities.

5 De hier opgenomen begrippenlijst vormt een eerste aanzet en zal in de komende edities verder worden uitgewerkt.

2 Het Nederlandse strafrechtssysteem

J.B.J. van der Leij

Het strafrechtssysteem is het geheel van instellingen dat belast is met de handhaving van het strafrecht in Nederland,¹ ofwel met de strafrechtspleging. Deze bestaat uit de fasen van opsporing, vervolging, berechting en tenuitvoerlegging van opgelegde straffen en maatregelen. Daarnaast kunnen – buiten de eigenlijke strafrechtspleging om – tegenwoordig bepaalde bestuursorganen een straf in de vorm van een strafbeschikking opleggen ter handhaving van bestuurlijke ordeningswetgeving (dit laatste betreft regels die de omgang tussen burgers en de overheid regelen, bijvoorbeeld belastingwetgeving). Het aantal wetten dat voorziet in door bestuursorganen op te leggen sancties is de afgelopen jaren sterk toegenomen en daarom reden om hieraan in dit hoofdstuk kort aandacht te besteden.

Het hoofdstuk begint in paragraaf 2.1 met een omschrijving van enkele begrippen en actoren die centraal staan binnen de strafrechtspleging. In de daaropvolgende paragrafen komen de opsporingsfase, inclusief een korte beschrijving over de bestuurlijke handhaving (paragraaf 2.2), de fase van de vervolging (paragraaf 2.3), van de berechting (paragraaf 2.4) en die van de tenuitvoerlegging (paragraaf 2.5) aan bod. In paragraaf 2.6 worden nog enkele andere belangrijke actoren en instellingen besproken die, op indirecte wijze, ook betrokken zijn bij het functioneren van de strafrechtspleging.

2.1 Centrale begrippen en personen in de strafrechtspleging

Deze paragraaf gaat allereerst kort in op de begrippen ‘strafbaar feit’ en ‘straf(proces)recht’. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de verdachte, het slachtoffer, de getuige en de deskundige.

2.1.1 *Strafbaar feit en het straf(proces)recht*

De term ‘strafbaar feit’ is onlosmakelijk verbonden aan het begrip ‘criminaliteit’ en verwijst naar alle soorten menselijke gedragingen die door de wetgever strafbaar zijn gesteld. Een strafbaar feit is een gedraging (een combinatie van doen en nalaten) waarop een straf is gesteld (strafbedreiging) en dat aanleiding kan geven tot een strafvervolging. Strafbare feiten worden ook wel *delicten* genoemd en zijn beschreven in het Wetboek van

¹ Sinds 10 oktober 2010 hebben Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (Caribisch Nederland) een nieuwe status als bijzondere gemeenten, waarmee zij direct bij Nederland horen. De Nederlandse overheid heeft vanaf die datum de bestuurstaken van de regering van de Nederlandse Antillen overgenomen. Na 10 oktober 2010 is ook de Antilliaanse wetgeving blijven gelden, tenzij een nieuwe (aanpassings)wet de Antilliaanse wet heeft vervangen. De Nederlandse wetgeving wordt stapsgewijs in Caribisch Nederland doorgevoerd, maar in de eerste vijf jaar zal in Caribisch Nederland vooral Antilliaanse wetgeving van kracht blijven. Niettemin is op 10 oktober 2011 de Wet afbreking zwangerschap ook van toepassing verklaard in Caribisch Nederland.

Strafrecht en in bijzondere wetten, bijvoorbeeld in de Wegenverkeerswet 1994, de Opiumwet, de Wet wapens en munitie en de Wet op de economische delicten.

Er wordt een onderscheid gemaakt in soorten strafbare feiten, namelijk *misdrijven* en *overtredingen*.² Overtredingen zijn relatief lichte feiten, misdrijven zijn ernstigere feiten.³ Voorbeelden van misdrijven zijn verkrachting, mishandeling, inbraak en diefstal. Openbare dronkenschap en rijden zonder rijbewijs zijn voorbeelden van overtredingen. De wet geeft steeds aan of er sprake is van een misdrijf of van een overtreding.⁴ De *commune* strafbare feiten staan omschreven (gecodificeerd) in Boek II (misdrijven) en Boek III (overtredingen) van het Wetboek van Strafrecht (Sr).⁵ Bij de bijzondere wetten is vaak voor een andere indeling gekozen, waarbij in een specifieke bepaling het onderscheid tussen misdrijven en overtredingen is neergelegd.⁶

Voor alle strafbare feiten geeft de wet aan welke straf maximaal kan worden opgelegd. Elk delict heeft een eigen wettelijk strafmaximum. De rechter mag niet zwaarder straffen dan dit specifieke maximum.⁷ De rechter kan wel een lagere straf opleggen. De absolute ondergrens wordt gevormd door het rechterlijk pardon, dit wil zeggen dat de rechter de mogelijkheid heeft om bij een veroordeling in het geheel geen straf (of maatregel) op te leggen. Wordt er wel een straf opgelegd, dan geldt voor een aantal strafsoorten een algemeen wettelijk strafminimum.⁸ Het geheel van strafbare feiten en de daarbij behorende strafbedreigingen wordt ook wel het *materiële strafrecht* genoemd. De strafbaar gestelde gedragingen en de manier waarop de overheid daarop reageert, zijn neergelegd in de wet. 'Geen feit is strafbaar dan uit kracht van een daaraan voorafgegane wettelijke strafbepaling', aldus artikel 1 lid 1 Sr. Dit artikel wordt beschouwd als de formulering van het aan het Nederlandse strafrecht ten grondslag liggende legaliteitsbeginsel. Dit houdt in dat in het Nederlandse strafrecht niemand veroordeeld kan worden voor een feit dat niet bij wet strafbaar is gesteld. Bovendien is een feit alleen strafbaar als het op het moment dat het plaatsvond volgens de wet een strafbaar feit was. De wetgever mag niet met terugwerkende kracht feiten strafbaar stellen (art. 1 lid 2 Sr).

2 Vroeger, dat wil zeggen vóór 1886, bestond er een driedeling in strafbare feiten, namelijk misdrijven, wanbedrijven en overtredingen.

3 Een onderliggend criterium op basis waarvan het ene delict als een misdrijf en het andere als een overtreding kan worden gekwalificeerd lijkt niet te bestaan. Voortvloeiend uit het onderscheid zijn wel enkele verschillen te duiden. Zo kan voor een overtreding geen gevangenisstraf worden opgelegd, enkel hechtenis.

4 De wet geeft geen definitie van de begrippen overtreding en misdrijf.

5 Met het *commune* strafrecht wordt bedoeld het reguliere strafrecht, in tegenstelling tot het bijzondere strafrecht, zoals het economisch of het fiscale strafrecht.

6 Voor een behandeling van overtredingen wordt verwezen naar hoofdstuk 8.

7 Voor een aantal strafsoorten bestaat er ook een algemeen (en absoluut) geldend wettelijk strafmaximum. Dit betreft alle hoofdstraffen, zijnde gevangenisstraf, hechtenis, taakstraf en geldboete. Voor minderjarigen zie artikel 77s Sr.

8 Voor alle hoofdstraffen, behalve voor de taakstraf, geldt een algemeen wettelijk strafminimum; zie paragraaf 2.5.

Naast het materiële strafrecht kennen we het *formele strafrecht*, oftewel het strafprocesrecht. Het formele strafrecht is beschreven in het Wetboek van Strafvordering (Sv) en regelt op welke wijze en door welke personen en instanties wordt onderzocht of een strafbaar feit is begaan en door wie en op grond van welke maatstaven wordt beslist over de strafrechtelijke sancties die kunnen volgen op een bewezen strafbaar feit. De processuele benadering van het legaliteitsbeginsel is geformuleerd in het eerste artikel van het Wetboek van Strafvordering en luidt: 'Strafvordering vindt alleen plaats op de wijze bij de wet voorzien.' Het legaliteitsbeginsel bindt de overheid aan de wet als het gaat om het inbreuk maken op de rechten en vrijheden van de burgers. In artikel 1 Sv is dit uitgewerkt voor het strafproces, hetgeen bijvoorbeeld betekent dat de rechter uitsluitend een door de wet omschreven straf mag opleggen.

Zowel het materiële als het formele strafrecht is nodig om een bijdrage te leveren aan de veiligheid van individuele burgers en van de samenleving als geheel. De bevordering van de veiligheid in een rechtsstaat staat niet op zichzelf, maar staat in het teken van het garanderen van de vrijheid van burgers. Daarom moet tegelijkertijd sprake zijn van bescherming tegen willekeurige strafvervolgning.

2.1.2 De verdachte

Een verdachte is iemand tegen wie op grond van feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit bestaat (art. 27 Sv). In het strafrecht wordt de verdachte geacht onschuldig te zijn (*praesumptio innocentiae*) totdat een rechter definitief een uitspraak heeft gedaan en hij schuldig is bevonden. Daarom wordt de term 'verdachte' gebruikt. Door de invoering van de Wet OM-afdoening is het niet langer alleen aan de rechter overgelaten om de schuld van de verdachte vast te stellen. Ook de OvJ zal voorafgaande aan een OM-strafbeschikking de schuld van de verdachte moeten hebben vastgesteld, anders kan geen strafbeschikking worden opgelegd.⁹ De meeste verdachten zijn natuurlijke personen, maar ook een rechtspersoon kan verdachte zijn.

Om als verdachte te kunnen worden aangewezen, moet sprake zijn van een vermeend strafbaar feit én van een redelijk vermoeden van schuld van de betrokkene aan dat vermeende strafbare feit. Het vermoeden moet blijken uit feiten of omstandigheden, zoals getuigenverklaringen. De formele verdenking betekent dat tegen een verdachte dwangmiddelen, zoals aanhouding voor verhoor, kunnen worden toegepast (zie ook paragraaf 2.2). In beginsel mogen tegen een persoon tegen wie (nog) geen redelijk vermoeden van schuld bestaat géén strafrechtelijke dwangmiddelen worden toegepast. De Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden (Wet BOB) vormt hierop echter een uitzondering. Voor wat betreft de

9 De Wet OM-afdoening wordt verder besproken in paragraaf 2.3.3.

dwangmiddelen van stelselmatige observatie, infiltratie, opnemen van vertrouwelijke communicatie en opnemen van telecommunicatie mogen deze ook worden uitgeoefend tegen personen die (nog) geen verdachte zijn in bovengenoemde zin. In dat geval spreekt men ook wel van ‘vroegverdachten’.

Een verdachte kan ook bepaalde rechten in het strafproces uitoefenen. Zo hoeft een verdachte niet mee te werken aan zijn eigen veroordeling door het afleggen van een belastende verklaring; een verdachte heeft het recht om te zwijgen. Voor de aanvang van het verhoor moet een verdachte hierop worden gewezen. Andere rechten van een verdachte zijn het recht op bijstand door een raadsman,¹⁰ het recht om te worden gehoord en het recht op kennisneming van de processtukken. Een verdachte heeft verder recht op behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn. Wordt deze termijn overschreden, dan kan dat leiden tot strafvermindering of zelfs tot verval van het recht tot vervolging. Personen die ten onrechte verdachte zijn geweest en daarvan nadeel hebben ondervonden, kunnen een beroep doen op schadevergoeding door de overheid.¹¹

2.1.3 *Het slachtoffer*

Veel slachtoffers van strafbare feiten zijn burgers. Maar ook bedrijven en instellingen kunnen slachtoffer zijn. In het strafproces was de rol van het slachtoffer lange tijd beperkt tot die van getuige en/of aangever. Hier is de laatste jaren verandering in gekomen. De positie van het slachtoffer binnen het strafproces is sterk verbeterd. Voor bepaalde ernstige misdrijven bestaat sinds 1 januari 2005 voor slachtoffers een ‘spreekrecht’. In gevallen van ernstig persoonlijk slachtofferschap, zoals in zedenzaken, kan de

¹⁰ In beginsel kiest de verdachte zelf de raadsman (art. 38 lid 1 Sv). Naast de gekozen raadsman bestaat de toegevoegde raadsman (art. 40 e.v. Sv). Afhankelijk van de hoogte van het inkomen of vermogen kan de verdachte in aanmerking komen voor gesubsidieerde rechtsbijstand. De Raad voor Rechtsbijstand regelt de gesubsidieerde rechtsbijstand op basis van de Wet op de Rechtsbijstand (WRB). De toevoeging van een raadsman aan degene die krachtens een bevel tot voorlopige hechtenis is gedetineerd, is in iedere aanleg kosteloos (art. 43 lid 2 Sv). Rechtsbijstand is overigens kosteloos in de gevallen waarin krachtens enig wettelijk voorschrift in het Wetboek van Strafrecht of het Wetboek van Strafvordering aan de verdachte of de veroordeelde op last van de rechter een raadsman wordt toegevoegd door het bestuur (zie art. 43 lid 1 WRB). Zie in dit verband ook de Aanwijzing rechtsbijstand politieverhoor (BWBR0027381), *Start*. 16 maart 2010, nr. 4003. Deze aanwijzing heeft betrekking op de verwezenlijking van het recht van de aangehouden verdachte om voorafgaand aan het verhoor door de politie een raadsman te raadplegen (zie nader par. 2.2.5). De raadsman geeft juridische (en morele) bijstand aan de verdachte, komt op voor diens (rechts)belangen en is soms de woordvoerder van de verdachte. De relatie tussen de verdachte en zijn raadsman is een vertrouwensrelatie. De raadsman is verplicht tot geheimhouding van hetgeen hem in zijn hoedanigheid als raadsman door zijn cliënt wordt toevertrouwd en hoeft daarover in rechte niet te getuigen (zie het verschoningsrecht van art. 218 Sv).

¹¹ Het Wetboek van Strafvordering kent enkele voorzieningen voor schade die het gevolg is van de strafvorderlijke activiteiten. Een ervan is de schadevergoeding aan ex-verdachten. Een verdachte die in voorlopige hechtenis heeft gezeten zonder dat er een straf of een maatregel is opgelegd, of voor een feit waarvoor geen voorlopige hechtenis is toegelaten, heeft recht op een vergoeding van geleden schade. Behalve vermogensschade (verlies van inkomsten als gevolg van detentie) kan ook immateriële schade vergoed worden. Verder kent het Wetboek van Strafvordering de proceskostenvergoedingsregeling, de vergoedingsregeling voor de kosten bij voeging door een benadeelde partij en de kostenvergoedingsregeling in verband met bevelen van justitiële autoriteiten tot uitlevering of overbrenging van voorwerpen.

schade ook een sterke emotionele (immateriële) component hebben. Een slachtoffer of diens nabestaande kan op de terechtzitting een verklaring afleggen over de gevolgen die het ten laste gelegde feit heeft teweeggebracht. Het spreekrecht betekent overigens niet dat het slachtoffer medebeslissingsrecht heeft gekregen in de afdoening van 'zijn' strafzaak. Op basis van de 'Wet Versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces' heeft het slachtoffer onder andere recht op informatie over de strafrechtelijke procedure tegen de verdachte, recht op een correcte bejegening, recht op informatie over de mogelijkheden van schadevergoeding in het kader van het strafproces, recht op kennisneming van processtukken, recht op toevoegen van stukken aan het procesdossier en recht op bijstand door een raadsman en op een tolk.¹² Een slachtoffer van een misdrijf kan worden bijgestaan door Slachtofferhulp Nederland.¹³ Slachtoffers van seksuele en andersoortige geweldsmisdrijven kunnen via de WRB een beroep doen op een advocaat (zie art. 1 lid 1 onder f WRB).

Het slachtoffer kan op verschillende manieren vergoeding krijgen voor geleden materiële of immateriële schade. Het slachtoffer kan zich in het strafproces als 'benadeelde partij' voegen, om zodoende schadevergoeding van de dader te eisen. De strafrechter kan ook uit zichzelf de verdachte tot een schadevergoeding veroordelen: de schadevergoedingsmaatregel.¹⁴ Bovendien kan de rechter bij wijze van bijzondere voorwaarde een schadevergoeding opleggen of de storting van een som geld bevelen aan een instelling die de belangen van slachtoffers behartigt. Verder komt het slachtoffer soms in aanmerking voor een uitkering door een schadefonds. Ten slotte kan het slachtoffer schadevergoeding eisen via een procedure bij de civiele rechter.

2.1.4 De getuige

Personen die iets kunnen verklaren omtrent een (vermeend) strafbaar feit of over de persoon van de verdachte kunnen als getuige worden gehoord in het strafproces. Zonder getuigenverklaringen zijn de opsporing en de vervolging vaak uitermate moeilijk. Dat maakt getuigen tot belangrijke deelnemers in het strafproces. Maar een getuige is méér dan enkel een instrument bij de waarheidsvinding en in de afdoening van een strafzaak. Getuigen kunnen zelfstandige procesrechtelijke belangen hebben die soms niet stroken met de belangen van andere deelnemers in het strafproces. Dit heeft in de afgelopen jaren binnen de strafrechtspleging geleid tot een differentiatie in soorten getuigen.¹⁵ Dit heeft weer geleid tot

12 Per 1 januari 2011 is de 'Wet Versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces' in werking getreden. Dit is een wet van 17 december 2009, *Stb.* 2010, 1. Bijgaand is ook een nieuwe Aanwijzing slachtofferzorg (2010A029) per 1 januari 2011 in werking getreden, zie *Stcrt.* 2010, 20476.

13 Zie nader over Slachtofferhulp Nederland paragraaf 2.6.7.

14 Zie verder paragraaf 2.4.6.

15 Soorten getuigen die in de regelgeving en rechtspraak naar voren komen zijn onder meer slachtoffergetuigen, andere kwetsbare getuigen (onder wie kinderen en personen met een verstandelijke beperking), anonieme getuigen en kroongetuigen.

regelgeving omtrent bedreigde en afgeschermden getuigen, maatregelen ter bescherming van getuigen en toezeggingen aan getuigen die tevens verdachte of reeds veroordeeld zijn.

Het inschakelen van getuigen door de rechter-commissaris (r-c),¹⁶ de officier van justitie (OvJ), de verdachte en de zittingsrechter is geregeld in het Wetboek van Strafvordering.¹⁷ Daarbij hebben getuigen in de regel een verschijnings- en een spreekplicht. Van dat laatste kunnen getuigen zich echter in bepaalde gevallen verschonen. In dat geval hoeven zij geen verklaring af te leggen of bepaalde vragen te beantwoorden. De wetgever heeft drie soorten verschoningsrechten erkend. Ten eerste kunnen de naasten van de verdachte zich verschonen, ten tweede mag de getuige zwijgen die in geval van spreken zichzelf of zijn naasten aan het gevaar van een strafrechtelijke veroordeling zou blootstellen, en ten derde heeft een aantal beroepsbeoefenaren een verschoningsrecht.¹⁸

2.1.5 De deskundige

Een van de getuige te onderscheiden persoon die door de rechter (of de r-c), de OvJ of de verdachte kan worden ingeschakeld, is de deskundige. De rechter kan, met het oog op de waarheidsvinding, behoefte hebben aan het oordeel van een expert, bijvoorbeeld een reclasseringswerker, een technicus, een ballistisch deskundige, een financieel deskundige, een psychiater of een psycholoog. Soms is de rechter verplicht een deskundige in te schakelen, bijvoorbeeld als de rechter tbs wil opleggen. De deskundige kan ook in het voorbereidend onderzoek of ter terechtzitting worden gehoord.

Met de Wet deskundigen in strafzaken krijgt de deskundige een eigen positie binnen het strafproces(recht).¹⁹ Uit deze wet, die per 1 januari 2010 van kracht is, komt tevens het Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen (NRGD) voort.²⁰ Dit register is bedoeld om de kwaliteit van de inbreng van deskundigen tijdens de rechtspleging te vergroten. Dit register sluit het inschakelen van andere dan gerechtelijke deskundigen overigens niet uit. Zo kan de verdachte zelf tegenonderzoek laten verrichten en ook deskundigen laten horen.

16 De r-c is een onderzoeksrechter van een rechtbank. Een gerechtelijk vooronderzoek (GVO) wordt door deze rechter ingesteld. De waarde van een GVO is dat onpartijdig en objectief onderzoek kan worden uitgevoerd in een vroeg stadium van de strafzaak. In de loop der jaren is het GVO echter onder druk komen te staan. Zo bleek het OM de tussenkomst van een r-c in het kader van een GVO vaak niet zozeer te willen om onderzoek te verrichten, maar om de onderzoeksrechter in staat te stellen bepaalde dwangmiddelen toe te passen, waartoe het OM zelf geen bevoegdheid had. Met de invoering van de Wet herziening gerechtelijk vooronderzoek (Stb. 1999, 243) is het GVO wel gehandhaafd, maar is de verplichte tussenkomst van een r-c in het kader van een GVO behoorlijk teruggebracht.

17 Het horen van getuigen door de politie is in Nederland niet wettelijk geregeld.

18 Hierbij moet onder andere gedacht worden aan advocaten en artsen, die tevens een geheimhoudingsplicht hebben. Overigens is het verschoningsrecht niet altijd gekoppeld aan een geheimhoudingsplicht. Ook is een familielid van de verdachte die zich kan verschonen, daartoe niet wettelijk verplicht.

19 Wet van 22 januari 2009, Stb. 2009, 33, in werking getreden op 1 januari 2010.

20 Zie www.deskundigenregister.nl.

2.2 Opsporing en bestuurlijke handhaving

Het opsporingsonderzoek begint als de politie of een opsporingsambtenaar kennisneemt van een vermoedelijk gepleegd strafbaar feit. De politie maakt onderscheid tussen strafbare feiten die de politie zelf constateert ('haaldelicten')²¹ en strafbare feiten die door burgers en bedrijven worden gemeld²² en aangegeven ('brengdelicten').

Opsporingsambtenaren zoeken naar sporen, horen getuigen en slachtoffers, houden verdachten aan en leggen alle gegevens schriftelijk vast in een proces-verbaal.²³

De eindverantwoordelijkheid voor de opsporing ligt bij het OM (zie paragraaf 2.3). De OvJ geeft (formeel) leiding aan het opsporingsonderzoek. Om dit onderzoek goed te kunnen doen, kan het voor de politie nodig zijn om bepaalde dwangmiddelen toe te passen. Dat zijn bevoegdheden waarmee inbreuk wordt gemaakt op de vrijheden van personen en waartoe de toestemming van de OvJ en in bepaalde gevallen van de r-c nodig is. Voorbeelden van dwangmiddelen zijn doorzoekingen, het af luisteren van de telefoon, onderzoek aan kleding of het in beslag laten nemen van voorwerpen die als bewijsmiddel kunnen dienen en preventieve hechtenis.²⁴ De wet geeft precies aan wanneer welk dwangmiddel mag worden toegepast. Belangrijke dwangmiddelen die de politie kan toepassen zijn aanhouding, ophouden voor onderzoek (maximaal 6 uur) en inverzekeringstelling (maximaal 6 dagen) als het belang van het onderzoek dat vereist.²⁵ Een bevel tot inverzekeringstelling wordt alléén verleend bij zwaardere strafbare feiten, waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan (zie art. 67 Sv). De bevoegdheid tot inverzekeringstelling kan worden uitgeoefend door een OvJ of een hulpofficier. Na zijn aanhouding moet een verdachte binnen uiterlijk 3 dagen en 15 uur worden voorgeleid aan de r-c. Als de OvJ een verdachte nog langer vast wil houden, moet hij bij de r-c de bewaring vorderen. Hierdoor kan een verdachte nog eens 14 dagen

21 Door ontdekking op heterdaad of door zelf gericht onderzoek te doen.

22 Inclusief anonieme meldingen.

23 Sinds 1 april 2010 is de Aanwijzing rechtsbijstand politieverhoor van kracht, *Stcrt.* 2010, 4003 (2010A007). In deze aanwijzing staat hoe uitvoering moet worden gegeven aan het recht van een aangehouden verdachte om een raadsman te raadplegen voorafgaand aan het politieverhoor. Ook geeft de aanwijzing een regeling voor minderjarige verdachten die door de politie worden verhoord. Het recht op deze bijstand zo vroeg in het strafproces vloeit voort uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en de daarop volgende jurisprudentie van de Hoge Raad.

24 Preventieve hechtenis is een verzamelbegrip voor voorlopige hechtenis en inverzekeringstelling en maakt een inbreuk op het grondrecht van fysieke vrijheid van een persoon (zie art. 15 Grondwet). Voorlopige hechtenis omvat de bewaring, gevangenhouding en gevangenneming (art. 133 Sv). Toepassing van voorlopige hechtenis is gebonden aan wettelijke voorwaarden en gronden (zie art. 67 en 67a Sv).

25 De inverzekeringstelling van een verdachte is geregeld in artikel 57 tot en met 62 Sv. De grond tot inverzekeringstelling is het belang van het onderzoek (art. 57 lid 1 Sv), voorbeelden daarvan zijn: het nader horen van een verdachte, de confrontatie van getuigen met de verdachte, het opsporen van een medeverdachte zonder dat de verdachte de gelegenheid heeft hem in te lichten of het achterhalen of verifiëren van de identiteit van een verdachte. Vrees voor recidive, vluchtgevaar of de geschokte rechtsorde (allemaal gronden voor voorlopige hechtenis) zijn strikt genomen geen gronden voor inverzekeringstelling.

worden vastgehouden (art. 64 lid 1 Sv). Binnen de termijn van de bewaring kan de politie nader onderzoek doen naar de feiten waarop de verdenking is gebaseerd. Verder kan binnen die termijn de OvJ aan (de raadkamer²⁶ van) de rechtbank vragen gevangenhouding van een verdachte te bevelen (art. 65 Sv). De duur van de gevangenhouding is maximaal 90 dagen (art. 66 lid 1 Sv).²⁷

2.2.1 De politie

De Nederlandse politie is georganiseerd in 25 regionale korpsen en het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD). Een regionaal politiekorps is weer onderverdeeld in districten. Districten zijn doorgaans weer opgedeeld in basiseenheden. De taken en samenstelling van de Nederlandse politie zijn wettelijk geregeld in de Politiewet 1993. De hoofdtaken zijn enerzijds het handhaven van de openbare orde en veiligheid en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven, en anderzijds de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde (opsporen en oplossen van strafbare feiten).²⁸ Sinds april 2011 is daar een intensivering van het werk dat de politie nu al doet met betrekking tot dierenmishandeling bij gekomen.²⁹ De politie moet volgens artikel 2 van de Politiewet 1993 haar taak uitoefenen 'in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels'. Het OM oefent het gezag uit over de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en het verrichten van taken ten behoeve van justitie.³⁰ Voor zover het gaat om het handhaven van de openbare orde in de gemeente en het verlenen van hulp is de burgemeester het bevoegde gezag. De politie heeft bij de vervulling van haar taak dus met

26 Voor een aantal gevallen, zoals bezwaarschrift tegen vervolging en hoger beroep tegen beslissingen van de r-c, heeft de wetgever een aparte rechterlijke voorziening ontworpen, de zogeheten raadkamer-procedure (zie art. 21 e.v. Sv).

27 De derde vorm van de voorlopige hechtenis is de gevangenneming, die kan worden toegepast als de verdachte op vrije voeten is en terechtstaat. In het geval de verdenking een terroristisch misdrijf betreft, kan de duur van het bevel tot gevangenneming of gevangenhouding na 90 dagen gedurende ten hoogste 2 jaren worden verlengd met periodes die een termijn van 90 dagen niet te boven gaan.

28 Met het wetsvoorstel Politiewet 200 (*Kamerstukken II* 2006/07, 30 880) wordt de invoering van één landelijk politiekorps geregeld, waarmee het beheer van de politie wordt vereenvoudigd. Het gezag en de taken en bevoegdheden van de politie worden niet aangepast. De Minister van Veiligheid en Justitie wordt verantwoordelijk voor het beheer van de nationale politie en aan het hoofd van de organisatie staat één korpschef. De huidige 25 regiokorpsen en het KLPD gaan op in één korps dat bestaat uit tien regionale eenheden en één of meer landelijke eenheden voor de uitvoering van de politietaken. Het voorstel is op 6 december 2011 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer en op 10 juli 2012 door de Eerste Kamer. De invoering van de Politiewet 200 gaat via de Invoerings- en aanpassingswet Politie 201 (32 822). Per 1 januari 2013 is er een nationale politie.

29 In dit verband wordt ook wel gesproken over de 'invoering van de dierenpolitie'. Zie de gezamenlijke brief van 28 april 2011 van de Minister van Veiligheid en Justitie en de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie aan de Tweede Kamer (2011-2000113467). De primaire taak van deze politieambtenaren is de aanpak van dierenmishandeling met een noodzakelijke specialistische kennis. De dierenpolitie treedt op bij dierenmishandeling en dierenverwaarlozing, maar is tevens bevoegd voor alle andere onderdelen van het politiewerk. De straffen voor dierenmishandeling zijn in oktober 2011 verhoogd, naar aanleiding van de op 7 december 2010 door de Tweede Kamer aangenomen motie-Graus/Helder (*Kamerstukken II* 2010/11, 32 500 XIII, nr. 108).

30 Tot het aantreden van het kabinet-Rutte was de Minister van Binnenlandse Zaken verantwoordelijk voor de Nederlandse politie als geheel. Nu is dat de Minister van Veiligheid en Justitie, die ook korpsbeheerder van het KLPD is en in die hoedanigheid deelneemt aan het korpsbeheerdersberaad.

twee gezagsdragers te maken. Hoewel er formeel een strikte scheiding is, overlappen deze taken in de praktijk. Daarom overleggen de burgemeester, de OvJ en het hoofd van het regionale politiekorps (de korpsbeheerder) regelmatig in het zogeheten driehoeksoverleg (zie art. 14 Politiewet 1993).³¹ Het KLPD houdt onder meer toezicht op het verkeer op de rijkswegen en op het scheepvaart- en vliegverkeer. Ook zorgt het KLPD voor de bewaking van de leden van het Koninklijk Huis en levert specialistische ondersteuning en materiaal. Het KLPD telt 10 diensten, waaronder de Dienst Verkeerspolitie, de Dienst Spoorwegpolitie, de Dienst Waterpolitie, de Dienst Nationale Recherche en de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging.³²

2.2.2 De Koninklijke Marechaussee

Naast de civiele politie kent Nederland politie met een militaire status: de Koninklijke Marechaussee. De (onder)officieren en andere militairen van de Koninklijke Marechaussee zijn opsporingsambtenaren met een beperkte taak. Zij mogen alleen optreden in gevallen die door de Minister van Veiligheid en Justitie³³ in overeenstemming met de Minister van Defensie zijn bepaald (zie art. 141 sub c Sv). De taken van de Koninklijke Marechaussee bestaan uit civiele en militaire taken. De Koninklijke Marechaussee behoort tot de verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie. Een van de civiele taken is de beveiliging van Nederlandse luchthavens. Onder de militaire taken van de Koninklijke Marechaussee valt onder andere de uitvoering van de politietaak voor de Nederlandse strijdkrachten.

2.2.3 De bijzondere opsporingsdiensten

Naast de politie hebben ook bijzondere opsporingsdiensten de bevoegdheid tot opsporing van strafbare feiten. De bijzondere opsporingsdiensten (BOD) vallen onder verschillende ministeries en hebben een specifieke opsporingstaak op het beleidsterrein waarvoor de betrokken minister verantwoordelijk is. Er zijn vier bijzondere opsporingsdiensten: de Algemene Inspectiedienst van het voormalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (AID), sinds 2011 ondergebracht bij het (voormalige) ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische

31 In dit verband kan ook gewezen worden op de zogenoemde 'Veiligheidshuizen'. Dit zijn samenwerkingsverbanden van in ieder geval gemeenten, politie, Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming, reclasseringsorganisaties en welzijnsorganisaties, met als doel het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. Zie nader www.veiligheidshuizen.nl/index. Zie ook www.veiligheidshuizen.nl/doc/VHH-Landelijk-Kader-definitief.pdf.

32 Zie onder andere www.politie.nl/KLPD/organisatieonderdelen.

33 Hoewel er meerdere betekenissen toe te kennen zijn aan de term 'justitie', wordt hier bedoeld de rechtshandhaving door de overheid.

Controledienst van het ministerie van Financiën (FIOD-ECD), de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SIOD) en de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van het voormalige ministerie van VROM, thans ondergebracht bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu.³⁴ De betrokken minister is verantwoordelijk voor het beheer van de dienst en het algemene handhavingsbeleid van de wetten waarmee de dienst te maken heeft. Tegelijkertijd heeft de OvJ het gezag over de bij de diensten werkzame opsporingsambtenaren. Medewerkers van de BOD waren voorheen buitengewone opsporingsambtenaren. Sinds de inwerkingtreding van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten op 1 juni 2007 is aan de opsporingsambtenaren van de BOD een algemene opsporingsbevoegdheid toegekend en werken zij nu onder het gezag van het Functioneel Parket van het OM. Ten slotte bestaan er ook nog de zogeheten buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's), die geen deel uitmaken van de politieorganisatie (zie art. 142 Sv).³⁵

2.2.4 De Rijksrecherche

De Rijksrecherche is een kleine opsporingsdienst met een speciale taak die als enig onderdeel van de Nederlandse politie direct onder de verantwoordelijkheid en bevoegdheid van het College van procureurs-generaal van het OM valt. De Rijksrecherche is onder meer belast met onderzoeken binnen het ambtelijke apparaat en het politieapparaat.³⁶ Zo kan de Rijksrecherche worden ingeschakeld als het vermoeden bestaat dat ambtenaren in functie strafbare feiten hebben gepleegd. Daarnaast wordt de Rijksrecherche altijd ingeschakeld als er gewonden of doden zijn gevallen na vuurwapengebruik door de politie. Ook als gedetineerden zijn overleden in de gevangenis stelt de Rijksrecherche een onderzoek in.³⁷

2.2.5 Afhandeling door de politie

Naar aanleiding van jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (en in navolging daarvan de Hoge Raad) is sinds april 2010 de Aanwijzing rechtsbijstand politieverhoor van kracht.³⁸ De regeling ziet op de verwezenlijking van het recht van de aangehouden verdachte om voorafgaand aan het politieverhoor een raadsman te raadplegen (*consultatiebijstand*) en van het recht op bijstand door een raadsman of vertrouwenspersoon van een minderjarige verdachte tijdens het verhoor door de politie (*verhoorbijstand*).

34 Zie de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten, in werking getreden op 1 juni 2007 (Wet van 29 mei 2006, *Stb.* 2006, 285).

35 In deze categorie vallen onder anderen belastingambtenaren die niet behoren tot de FIOD-ECD.

36 Zie onder andere de Aanwijzing taken en inzet rijksrecherche, *Stcrt.* 2010, 20477 (2010A033).

37 Zie ook www.rijksrecherche.nl/.

38 Zie *Stcrt.* 16 maart 2010, nr. 4003. De Aanwijzing blijft in beginsel geldig tot 31 maart 2014.

Het horen of aanhouden van een verdachte leidt niet vanzelfsprekend in alle gevallen tot verdere vervolging. De politie kan namelijk besluiten om zaken zelf af te doen. De politie hanteert de volgende wijzen van afdoening: sepot, transactie, strafbeschikking of – bij minderjarigen – verwijzing naar een Halt-bureau ('Het ALTERNatief') voor een Halt-straf³⁹ of verwijzing naar een Bureau Jeugdzorg (BJZ). Ten slotte kan de politie een jeugdige pleger ernstig vermanend toespreken, waarna hij of zij weer vrijuit gaat. Een vermaning kan op het politiebureau of elders plaatshebben. Ook kan de politie de ouders van de minderjarige informeren. Deze handelwijze staat in de praktijk bekend als een 'politiesepot'.⁴⁰ Deze kan ook bij meerderjarigen voorkomen. Een *politiesepot* heeft voor de persoon in kwestie geen strafrechtelijke consequenties. Er wordt geen proces-verbaal opgemaakt en er komt geen vervolging. Eventueel maakt de politie een aantekening in het bedrijfsprocessensysteem van het korps. Die aantekening kan dan wel een rol spelen in de besluitvorming bij een nieuw contact van de persoon met de politie.

Een opsporingsambtenaar kan een zaak ook afdoen met een *politietransactie* (art. 74c Sr).⁴¹ De vervolging blijft dan achterwege nadat aan een gestelde voorwaarde is voldaan. Die voorwaarde is meestal de betaling van een geldsom. Bij overtredingen kan een dergelijke schikking aan iedereen worden aangeboden; bij (een beperkt aantal) misdrijven alleen aan strafrechtelijk meerderjarige personen, bijvoorbeeld in geval van een eenvoudige winkeldiefstal.⁴² Vanaf 1 april 2010 hebben politieagenten, opsporingsambtenaren van de Koninklijke Marechaussee en buitengewone opsporingsambtenaren⁴³ de bevoegdheid om voor bepaalde overtredingen een (politie)strafbeschikking op te leggen.⁴⁴ De politie kan een jeugdige dader ter afhandeling verwijzen naar een Halt-bureau. Bij deze wijze van afdoening, via Halt, is in feite ook sprake van een voorwaardelijk sepot, toegepast door de politie onder de verantwoordelijkheid van het OM. De voorwaarden voor een verwijzing naar een Halt-bureau zijn dat het moet gaan om een bekende verdachte en een zogeheten 'first offender' (wel mag de verdachte eenmaal eerder bij Halt zijn geweest), die instemt met de verwijzing. De strafbare feiten die voor een Halt-project in aanmerking komen, zijn vastgelegd in een algemene maatregel van

39 De Halt-straf was voorheen de Halt-afdoening.

40 Hierbij is juridisch sprake van een (voorwaardelijke) sepotbevoegdheid door de politie onder verantwoordelijkheid van het OM.

41 De tot transactie gerechtigde opsporingsambtenaren worden aangewezen bij algemene maatregel van bestuur. Hun transactiebevoegdheid is afgeleid van die van het OM. Per 1 april 2013 is de de politiestrafbeschikking (art. 257b Sv) in de plaats gekomen van de politietransactie (art. 74c Sr) vanwege de gefaseerde invoering van de Wet OM-afdoening.

42 De Aanwijzing politietransactie inzake eenvoudige diefstal en verduistering (2009A015, *Stcrt.* 2009, 116) is per 1 juli 2011 vervallen.

43 Hieronder vallen bijvoorbeeld handhavers in dienst van de gemeente, boswachters, treinconducteurs en controleurs van busmaatschappijen.

44 Met de invoering van de Wet OM-afdoening kon de politie in 2008 en 2009 alleen voor alcoholmisdrijven (rijden onder invloed) een strafbeschikking opleggen (Statistisch jaarboek CJIB, 2013).

bestuur.⁴⁵ Het gaat hierbij vooral om minder zware vergrijpen, zoals vernieling, brandstichting met geringe schade, winkeldiefstal met geringe buit, vuurwerkdelen of zwartrijden in het openbaar vervoer. Sinds 2011 kunnen jeugdige daders die zich aan zwaardere delicten schuldig hebben gemaakt, zoals het beledigen van een ambtenaar, ook bij Halt terecht komen (Jaarbericht Halt-sector, 2012) (zie ook hoofdstuk 7). Deelname aan een Halt-project kan aan een jeugdige en bekende verdachte worden voorgesteld door een door de OvJ aangewezen opsporingsambtenaar. Het uitgangspunt bij de afdoening via Halt is dat de jeugdige dader de schade die hij heeft aangericht moet herstellen of betalen. Een Halt-straf wordt niet voorafgegaan door een uitspraak van de (kinder)rechter of een strafbeschikking en is daarom juridisch gezien géén sanctie.⁴⁶ Een Halt-straf is geslaagd wanneer de jongere de afspraken die zijn gemaakt met het Halt-bureau nakomt. Dit wordt doorgegeven aan de politie en de zaak wordt geseponeerd. Wanneer de jongere zich niet aan de afspraken houdt, stuurt de politie het proces-verbaal echter naar de OvJ. Deze beslist over de verdere afhandeling van de zaak.⁴⁷ In algemene termen zijn de jongeren bij wie sprake is van zeer ernstige achterliggende problematiek en jongeren die recidiveren binnen een jaar na de eerste Halt-straf, uitgesloten van deelname aan een Halt-project. Dit geldt óók voor kinderen onder de 12 jaar. Op hen is het strafrecht namelijk niet van toepassing. Zij kunnen niet worden vervolgd en gestraft. Voor deze groep 12-minners bestond sinds 1999 de zogeheten Stopreactie. Deze regeling is landelijk ingevoerd in 2001 en beëindigd eind 2009. In de plaats van de Stopreactie worden kinderen jonger dan 12 jaar vanaf 1 januari 2010 in alle gevallen doorverwezen naar BJZ. In het geval van een overtreding wordt alleen doorverwezen als er sprake is van zoge-

45 Zie Besluit van 15 september 2010 houdende wijziging van het Besluit aanwijzing Halt-feiten (van 25 januari 1995, laatstelijk verlengd tot 1 januari 2010), *Stcrt.* 2010, 14200 en in werking getreden op 1 oktober 2010. In dit wijzigingsbesluit is een bijstelling gegeven van wat tot Halt-waardige feiten kan worden gerekend (vgl. *Kamerstukken II* 2005/06, 28 741, nr. 15). Zie ook de nieuwe Aanwijzing Halt-afdoening, in werking getreden op 1 januari 2010, *Stcrt.* 2009, 19365 en geldend tot 31 december 2013.

46 Indien sprake is van verdenking van een ernstig delict waarvoor voorlopige hechtenis kan worden toegepast, is er sinds 1 juli 2011 voor minderjarigen de wettelijke mogelijkheid tot nachtdetentie, waarbij de jongere overdag naar school gaat of werkt en 's avonds en in het weekend in een justitiële jeugdinrichting zit.

47 In dit verband kan gewezen worden op het Justitieel Casusoverleg-jeugd (JCO-jeugd) waarin individuele zaken van jongeren tussen de 12 en 18 jaar die met de politie in aanraking zijn gekomen worden besproken. Doorgaans komen hier alleen de zaken aan de orde die door de OvJ worden afgedaan, met andere woorden: geen Halt-zaken en zaken die voor de rechter worden gebracht. In het JCO-jeugd zijn in ieder geval vertegenwoordigd het OM, de politie en de Raad voor de Kinderbescherming. Overigens is het zo dat het jeugdstrafprocesrecht (zie art. 488 t/m 505 Sv) van toepassing is op personen die ten tijde van het (vermeende) begaan van het feit nog geen 18 jaar oud zijn. Op 16- en 17-jarigen kan echter het volwassenenstrafrecht worden toegepast (art. 77b Sr) en omgekeerd kan op 18- tot 21-jarigen onder omstandigheden het jeugdstrafrecht van toepassing worden verklaard (art. 77c Sr). Voor 12-minners geldt dat vervolging niet is toegestaan (zie art. 486 Sv), maar toepassing van bepaalde dwangmiddelen wel (zie art. 487 lid 1 Sv). In juni 2013 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel adolescentenstrafrecht aangenomen. In het wetsvoorstel worden de mogelijkheden om een taakstraf aan jeugdigen op te leggen beperkt. In het geval van een ernstig zeden- of geweldsmisdrijf kan niet alleen een taakstraf worden opgelegd. Verder krijgt de rechter in het wetsvoorstel de mogelijkheid om de PIJ-maatregel om te zetten in tbs wanneer de veroordeelde nog een gevaar vormt wanneer de PIJ-maatregel eindigt.

noemde aanvullende zorgsignalen, anders blijft het bij een reprimande. Waar de Stop-maatregel een vrijwillig karakter had, is in de nieuwe aanpak niet langer sprake van vrijblijvendheid. Voor ouders betekent dit dat zij zo mogelijk gedwongen kunnen worden om zorg en opvoedingsondersteuning te accepteren.⁴⁸

2.2.6 Bestuurlijke handhaving

Het strafrecht is primair gericht op het sanctioneren van wederrechtelijk gedrag. Het strafrecht geeft regels hoe bij het niet naleven van de strafrechtelijke gedragsnormen moet worden gereageerd. In die zin is het strafrecht als geheel gericht op handhaving van genoemde normen. Daarin is het strafrecht echter niet uniek. Ook het bestuursrecht kent methoden tot handhaving, waarbij, evenals in het strafrecht, de overheid een centrale rol inneemt.

De verschillen tussen de beide benaderingen lijken echter steeds kleiner te worden. Waar in het strafrecht, vanwege het leedtoevoegende karakter, de schuld van de verdachte eerst vastgesteld moest worden door een onafhankelijke rechter alvorens kon worden bestraft, is dat sinds de invoering van de Wet OM-afdoening lang niet altijd meer het geval. Bestuursrechtelijke sanctionering gebeurt in beginsel door het bestuur zelf, zonder rechterlijke tussenkomst. Het bestuur legt boetes op, past bestuursdwang toe of trekt vergunningen in zonder een voorafgaande rechterlijke toets. Deze wijze van afhandeling, buiten de rechter om, betekent dat minder zaken strafrechtelijk hoeven te worden afgedaan. Het heeft de wetgever er destijds toe gebracht om een groot aantal verkeersovertredingen te decriminaliseren. Dit houdt in dat overtreding van een verkeersvoorschrift (genoemd in de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften, WAHV) niet als een strafbaar feit wordt aangemerkt, maar als een gedraging waar een administratieve sanctie (bestuursboete) op van toepassing is.⁴⁹

Met de invoering van de Wet OM-afdoening is dus voortgebouwd op deze buitengerechtelijke afdoening.⁵⁰ In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wordt aangegeven dat 'de capaciteit van de justitieketen moet worden aangepast aan de stijgende behoefte aan rechtshandhaving. Vergroting van de mogelijkheden tot en doelmatigheid van de buitenge-

48 Deze nieuwe aanpak is neergelegd in werkafspraken tussen de ministeries van Veiligheid en Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de politie, BJZ en de Raad voor de Kinderbescherming.

49 Zie de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV), 3 juli 1989, *Stb.* 1989, 300. Zie ook de Aanwijzing administratieve handhaving verkeersvoorschriften, *Stcrt.* 2010, 2962 (2010A006), in werking getreden op 1 april 2010 en geldend tot 31 maart 2014. Degene die door de politie een WAHV-beschikking opgelegd heeft gekregen, kan daartegen in beroep gaan bij de OvJ. Tegen de beslissing van de OvJ kan een betrokkene uiteindelijk beroep instellen bij de rechtbank. Het beroep wordt behandeld en beslist door de kantonrechter. In geval van een door een bestuursorgaan opgelegde sanctie moet beroep worden ingesteld bij de bestuursrechter.

50 Zie nader paragraaf 2.3.

rechtelijke afdoening van strafzaken is daarbij van groot belang.⁵¹ Waar in de WAHV gedragingen zijn gedecriminaliseerd, is dat niet gebeurd in de Wet OM-afdoening. Zo is onder anderen de OvJ op basis van laatstgenoemde wet bevoegd strafbeschikkingen uit te vaardigen. Dit betekent dat binnen het strafrechtelijk systeem is gebroken met de gedachte dat alleen de rechter een straf kan opleggen.⁵²

Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk al werd aangegeven, is het aantal wetten dat voorziet in door bestuursorganen op te leggen boetes of andere sancties de afgelopen jaren sterk toegenomen.⁵³ Maar bestuurlijke handhaving is meer dan sanctionering. Bestuurlijke handhaving kan ook preventief optreden betekenen. Een voorbeeld hiervan is de op 1 september 2010 in werking getreden Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast (Wet MBVEO).⁵⁴ Deze wet geeft de burgemeester en de OvJ nieuwe bestuursrechtelijke en strafrechtelijke instrumenten om preventief in te grijpen bij mogelijke ordeverstoringen. Zo kan de burgemeester een gebiedsverbod, een groepsverbod of een meldingsplicht opleggen (zie art. 172a Gemeentewet) en de OvJ gedragsaanwijzingen geven. Een dergelijke gedragsaanwijzing kan weer een gebiedsverbod inhouden, of een contactverbod, een meldingsplicht of de plicht zich te laten begeleiden bij hulpverlening.⁵⁵

2.3 De vervolging

Op grond van de resultaten van het opsporingsonderzoek besluit de OvJ of een verdachte al dan niet wordt vervolgd. Het OM heeft een recht tot vervolgen, niet de plicht daartoe (*opportuiniteitsbeginsel*). De OvJ kan op verschillende manieren een strafzaak zonder tussenkomst van de rechter afhandelen: door seponeren van de strafzaak, door het aanbieden van een transactie (schikking) aan de verdachte of door een strafbeschikking.

2.3.1 Het Openbaar Ministerie

Het OM bepaalt als enige instantie in Nederland wie voor de strafrechter moet verschijnen, en voor welk strafbaar feit.⁵⁶ Het OM maakt deel uit van

51 Zie *Kamerstukken II* 2004/05, 29 849, nr. 3, p. 1 (MvT).

52 In paragraaf 2.3.3 wordt verder ingegaan op de Wet OM-afdoening.

53 Zie bijvoorbeeld de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Kamerstukken 29 702).

54 Zie *Stb.* 2010, 325 (Kamerstukken 31 467), in werking getreden op 1 oktober 2010.

55 De burgemeester kan deze bevoegdheden ook inzetten, maar dan moet wel aan twee voorwaarden worden voldaan: er moet sprake zijn van herhaaldelijke verstoring van de openbare orde en er moet een ernstige vrees voor verdere verstoring van de openbare orde zijn. Verder is door het Openbaar Ministerie in de Aanwijzing bestrijding van voetbalvandalisme en -geweld (2010A023), die per 1 november 2010 in werking is getreden (*Stcrt.* 2010, 16600), de praktische toepassing van de nieuwe bevoegdheden toegelicht en geplaatst naast de bestaande wijze waarop de rol van het Openbaar Ministerie wordt ingevuld.

56 Uitzondering hierop vormt art. 12/ Sv, waarin wordt bepaald dat het gerechtshof de (verdere) vervolging kan bevelen ter zake van het feit waarop een ingediend beklag betrekking heeft. Want wordt een strafbaar feit niet vervolgd, de vervolging niet voortgezet, of vindt de vervolging plaats door het uitvaardigen van een strafbeschikking, dan kan de rechtstreeks belanghebbende (bijvoorbeeld een slachtoffer) daarover schriftelijk beklag doen bij het gerechtshof (art. 12 lid 1 Sv). Zie ook paragraaf 2.3.2.

de rechterlijke macht, maar de leden van het OM zijn, anders dan de rechters, niet met rechtspraak belast.⁵⁷ Het OM bestaat uit officieren van justitie, advocaten-generaal en procureurs-generaal en wordt wel aangeduid als de ‘staande magistratuur’, ter onderscheiding van de zittende magistratuur (de rechters). In tegenstelling tot de rechters worden de leden van het OM niet voor het leven benoemd. In de Wet op de rechterlijke organisatie wordt de taak van het OM als volgt omschreven: ‘Het OM is belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en met andere bij wet vastgestelde taken.’ In de praktijk van het strafrecht is de hoofdtaak van het OM te verdelen in de opsporing van strafbare feiten, de vervolging van strafbare feiten en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van strafvonnissen.

Het OM is georganiseerd in parketten: negentien arrondissementsparketten (bij alle rechtbanken), vijf ressortparketten (bij alle gerechtshoven), één Landelijk Parket, één Functioneel Parket en het parket bij de Hoge Raad.⁵⁸ Het Parket-Generaal bestaat uit het College van procureurs-generaal en zijn staf. De procureurs-generaal bepalen het landelijke opsporings- en vervolgingsbeleid van het OM. Het Landelijk Parket houdt zich bezig met de aanpak van internationale vormen van georganiseerde misdaad. In het bijzonder richt het Landelijk Parket zich op de ontwikkeling van financiële rechnermethodes, zoals het onderzoek naar het witwassen van door criminaliteit verkregen geld. Maar ook zaken als terrorisme en mensensmokkel behoren tot het werkterrein. Het Landelijk Parket voert het gezag over het Landelijk Recherche-team, dat deze vormen van criminaliteit onderzoekt. Het Functioneel Parket daarentegen richt zich vooral op de financieel-economische criminaliteit, socialezekerheidsfraude en landbouw- en milieucriminaliteit. Het gaat om zaken die worden opgespoord door de bijzondere opsporingsdiensten.

Op het terrein van de ontnemingswetgeving en de verkeershandhaving wordt het College van procureurs-generaal beleidsmatig ondersteund door het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM) respectievelijk door het Landelijk Parket Team Verkeer (LPTV, voorheen het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie). Het BOOM is belast met het afnemen van criminele winsten. Sinds 1 juli 2011 heeft het BOOM meer mogelijkheden om een financieel onderzoek te doen naar het vermogen van een crimineel die tracht te ontkomen aan zijn betalingsverplichting uit de ontnemingswetgeving.⁵⁹ Het LPTV coör-

57 Met de invoering van de Wet OM-afdoening per februari 2008 heeft het OM de mogelijkheid om (lichtere) strafzaken in de vorm van een *strafbeschikking* af te doen (zie par. 2.3.4).

58 De 19 rechtbanken zijn per 1 januari 2013 samengevoegd tot 10 nieuwe rechtbanken. Het aantal gerechtshoven is van 5 naar 4 gegaan: de Gerechtshoven Arnhem en Leeuwarden zijn gefuseerd. Deze nieuwe gebiedsindeling van de Rechtspraak is geregeld in de Wet Herziening Gerechtelijke Kaart (HGK), van 12 juli 2012, *Stb.* 2012, 313. Vanaf 1 april 2013 is Rechtbank Oost-Nederland gesplitst in de Rechtbanken Overijssel en Gelderland, waarmee het aantal rechtbanken op 11 is gekomen. Zie ook www.rechtspraak.nl/recht-in-nederland/themadossiers/herziening-gerechtelijke-kaart-nederland/pages/default.aspx.

59 Door de invoering van de Wet verruiming mogelijkheden voordeelsontneming (Wet van 31 maart 2011,

dineert de verkeershandhaving op de weg, in de lucht en op het water. Het LPTV verzorgt ook de afdoening van straf- en beroepszaken in geval van verkeersovertredingen. De Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM), ten slotte, behandelt bezwaarschriften op basis van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (de 'Mulderzaken'), en verwerkt de strafzaken op grond van artikel 8 Wegenverkeerswet (rijden onder invloed) en artikel 30 Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (onverzekerd rijden).

De Minister van Veiligheid en Justitie is zowel politiek als beheersmatig verantwoordelijk voor het OM. Hij bepaalt samen met het College van procureurs-generaal de prioriteiten in de opsporing en de vervolging. Hiervan losgekoppeld staat het parket bij de Hoge Raad, dat niet onder het College van procureurs-generaal valt en onafhankelijk is van de minister. De taak van het OM bij de Hoge Raad is primair het uitbrengen van adviezen aan de Hoge Raad over de in een cassatie- of herzieningszaak te nemen beslissing.

2.3.2 Het voorkomen van vervolging door het Openbaar Ministerie: sepot en transactie

Zoals reeds aangegeven kan de OvJ op verschillende manieren een strafzaak zelf afhandelen: door het seponeren van de strafzaak of door het aanbieden van een transactie (schikking) aan de verdachte.

Het OM heeft twee sepotmogelijkheden. Een technisch sepot wordt toegepast wanneer (verdere) vervolging niet haalbaar is. Uit het opsporingsonderzoek of uit het gerechtelijke vooronderzoek (GVO) is dan gebleken dat vervolging waarschijnlijk niet tot een veroordeling zal leiden. Dit kan zijn omdat het wettig bewijs ontbreekt, het OM geen vervolgingsrecht blijkt te hebben (de zaak is bijvoorbeeld verjaard), of het feit dat de dader niet strafbaar is. Omdat niet in alle gevallen een strafvervolging een adequate of wenselijke reactie is, heeft de OvJ hiernaast ook de mogelijkheid om op beleidsgronden een strafzaak te seponeren (opportuniteitsbeginsel). Het aantal mogelijke sepotgronden is groot en de OvJ is verplicht om een sepotbeslissing te registreren en te rubriceren aan de hand van een landelijke lijst. Het beleidssepot kan ook voorwaardelijk worden toegepast. Voldoet een verdachte niet aan de gestelde voorwaarde(n), dan kan hij

Stb. 2011, 171) is het juridische instrumentarium verbreed. Er zijn voor de rechter nu meer mogelijkheden tot verbeurdverklaring (zie nader par. 2.4.6) en het is mogelijk voor de rechter om medebetrokkenen hoofdelijk aansprakelijk te stellen voor het gehele voordeel. Daarnaast zijn de mogelijkheden om bij schijnconstructies beslag te leggen uitgebreid en is de mogelijkheid ingevoerd om onderzoek te doen naar vermogen om de ontnemingsmaatregel te gebruiken tijdens de hogerberoep- en cassatiefase én nadat het ontnemingsvonnis onherroepelijk is geworden. Met de invoering van de wet is tevens een vergaand bewijsvermoeden geïntroduceerd (zie art. 36e lid 3 Sr), namelijk dat alle uitgaven van de betrokkene in de zes jaar voorafgaand aan het plegen van het misdrijf en voorwerpen die hem in die periode zijn gaan toebehoren van criminele herkomst zijn, tenzij aannemelijk is dat er een legale bron voor aan te wijzen is. De zesjaarstermijn kan overigens wel door de rechter worden verkort (bijvoorbeeld als na onderzoek naar voren komt dat betrokkene er een kortere periode een criminele levensstijl op na hield).

alsnog gedagvaard worden. Personen die het oneens zijn met de beslissing dat een zaak wordt geseponneerd, kunnen hiertegen bezwaar maken door een klacht in te dienen bij het gerechtshof (art. 12 Sv). Als het hof de klacht gegrond verklaart, moet het OM alsnog tot (verdere) vervolging overgaan. Ter voorkoming van strafvervolging kan de OvJ een verdachte ook een transactie onder voorwaarden aanbieden (een schikking met een verdachte treffen). Een voorwaarde kan zijn: de betaling van een geldsom, het vergoeden van de aangerichte schade, het verrichten van een taakstraf of het afstand doen van voorwerpen. Voldoet de verdachte aan de gestelde voorwaarde(n), dan hoeft hij niet voor de rechter te verschijnen. Een transactie is mogelijk voor alle overtredingen en misdrijven waarop een maximale gevangenisstraf van ten hoogste 6 jaar is gesteld. In dit verband kan ook worden gewezen op de 'ZSM-methode' waarbij eenvoudige misdrijven (zoals vernieling en diefstal) door het OM snel worden afgedaan. De OvJ kan de verdachte een taakstraf of een geldboete opleggen als aan een aantal voorwaarden is voldaan.⁶⁰

2.3.3 De strafbeschikking

De Wet OM-afdoening, die gefaseerd in werking is getreden vanaf 1 februari 2008, geeft het OM de mogelijkheid om buiten de rechter om straffen op te leggen.⁶¹ Door de invoering van de Wet OM-afdoening heeft de OvJ de mogelijkheid om voor alle overtredingen en misdrijven waarop een gevangenisstraf van maximaal 6 jaar is gesteld, een strafbeschikking op te leggen. Naast de OvJ kunnen thans ook (buitengewone) opsporingsambtenaren (zie art. 275b Sv) en sommige bestuursorganen strafbeschikkingen opleggen.⁶²

Zowel de bestuurlijke strafbeschikking als de politiestrafbeschikking is in 2010 ingevoerd.⁶³ De bestuurlijke strafbeschikking kan alleen worden opgelegd voor zogenoemde overlastfeiten en wordt uitgevaardigd door buitengewone opsporingsambtenaren die in dienst zijn van of werkzaam zijn voor gemeenten die hebben gekozen voor de bestuurlijke strafbeschikking.⁶⁴

Met het opleggen van een strafbeschikking bepaalt de OvJ dat de verdachte schuldig is aan het gepleegde strafbare feit. De strafbeschikking staat daarmee eigenlijk gelijk aan een veroordeling, maar is formeel gezien een daad van vervolging. Tegen een strafbeschikking kan de verdachte bij

60 Deze voorwaarden zijn: het onderliggende feit moet vallen in de categorie veelvoorkomende en eenvoudige criminaliteit, de verdachte moet bekend hebben of op heterdaad betrapt zijn, de eventuele schade van het slachtoffer moet eenvoudig vast te stellen zijn en de verdachte moet bereid zijn mee te werken aan de ZSM-afdoening. Als hij dat niet wil, wordt de strafzaak voor de rechter gebracht.

61 Zie *Stb.* 2006, 330, *Kamerstukken II* 2004/07, 29 849.

62 Zie ook Besluit OM-afdoening, *Stb.* 2009, 140.

63 In 2008 en 2009 kon de politie alleen voor alcoholmisdrijven een strafbeschikking opleggen (Statistisch jaarboek CJIB, 2013). De politiestrafbeschikking (art. 275b Sv) vervangt per 1 april 2013 de politietransactie (art. 74c Sr).

64 Zie tevens Besluit OM-afdoening, *Stb.* 2009, 140.

de rechter in verzet gaan. De OvJ kan een aantal straffen en maatregelen opleggen: een geldboete tot het wettelijk toegestane maximum, een taakstraf van maximaal 180 uur, een onttrekking aan het verkeer, een schadevergoedingsmaatregel of ontzegging van de rijbevoegdheid van maximaal 6 maanden. De strafbeschikking kan ook aanwijzingen bevatten die de verdachte moet opvolgen, zoals het afstand doen van voorwerpen, de betaling van een bedrag ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, of een schadevergoedingsmaatregel voor het slachtoffer. Voorwaardelijke sancties zijn bij de strafbeschikking niet mogelijk. De invoering van de Wet OM-afdoening verloopt gefaseerd en zal uiteindelijk zo goed als geheel in de plaats komen van de transactie en het voorwaardelijk sepot. Vooralsnog blijft de transactie (en het voorwaardelijk sepot) echter naast de strafbeschikking bestaan.⁶⁵ Een transactie mag niet (meer) worden opgelegd indien een zaak voldoet aan de in de Aanwijzing OM-afdoening opgenomen criteria.⁶⁶

2.4 De berechting

Is het opsporingsonderzoek afgerond en heeft het OM besloten de verdachte te vervolgen (in de zin van dagvaarden), dan vindt er een onderzoek ter terechtzitting plaats en wordt de zaak door de rechter behandeld. Vanaf dat moment heeft de verdachte recht op een uitspraak van een rechter. De rechtspraak bestaat uit diverse instanties en vrijwel alle zaken beginnen in eerste instantie (in 'eerste aanleg') bij een rechtbank.

2.4.1 Organisatie en bevoegdheden

Sinds 2002 vormt de Raad voor de rechtspraak het overkoepelende bestuur voor de gerechten.⁶⁷ De Hoge Raad der Nederlanden is daarvan uitgezonderd. De Raad voor de rechtspraak heeft vier specifieke taken: ten eerste de opstelling van de begroting voor de rechtspraak en de toekenning van de budgetten aan de gerechten, ten tweede de ondersteuning van de bedrijfsvoering van de gerechten, inclusief de zorg voor landelijke voorzieningen, ten derde de bevordering van de kwaliteit van de rechtspraak en ten vierde de advisering aan regering en parlement over wetgeving en beleid dat gevolgen heeft voor de rechtspraak.

Tot 2013 bestonden er in Nederland 19 rechtbanken, die per 1 januari 2013 zijn samengevoegd tot 10 nieuwe rechtbanken. Tegelijkertijd is het aantal

65 Bij een evaluatie wordt bekeken of de strafbeschikking volledig in de plaats zal komen van de transactie (en het voorwaardelijk sepot).

66 Zie ook de meest recente versie van de Aanwijzing OM-afdoening (2012A010), vastgesteld op 31 januari 2012 en op 1 mei 2012 in werking getreden. De geldigheidsduur van deze aanwijzing is tot 30 april 2016 (Stcrt. 2012, nr. 8299), waarmee de vorige Aanwijzing OM-afdoening (2011A001) is komen te vervallen.

67 Zie ook www.rechtspraak.nl/Organisatie/Raad-Voor-De-Rechtspraak/OverDeRvdr/Organisatie/Pages/default.aspx.

gerechtshoven verminderd van 5 naar 4.⁶⁸ Het rechtsgebied van een rechtbank heet arrondissement. Binnen de rechtbank zijn twee sectoren belast met strafzaken: de sector kanton en de sector strafrecht.

De kantonrechter behandelt alleen overtredingen, met uitzondering van economische overtredingen. Meestal gaat het daarbij om zaken waarin een verdachte het schikkingsvoorstel van de politie of de OvJ niet wil betalen. De kantonrechter is een alleensprekende rechter. Ook behandelt de kantonrechter beroepen tegen WAHV-beschikkingen.

De strafsector van de rechtbank behandelt in de regel alle misdrijven en ook de economische overtredingen. Zaken die eenvoudig zijn, worden in behandeling genomen door een rechter die alléén rechtsprekt: de *enkelvoudige kamer*.⁶⁹ Ingewikkelde zaken worden afgewikkeld door drie rechters: de *meervoudige kamer*. De OvJ bepaalt of hij een zaak aanbrengt bij een enkelvoudige of meervoudige kamer.⁷⁰ Als de alleensprekende rechter daartoe aanleiding ziet, kan hij een zaak verwijzen naar een meervoudige kamer. Het omgekeerde is ook mogelijk. Een uitspraak van de rechtbank wordt een vonnis genoemd.

In 2012 zijn er in Nederland (nog) vijf gerechtshoven.⁷¹ Het rechtsgebied van een gerechtshof heet ressort. De gerechtshoven behandelen rechtbankzaken in hoger beroep. Uitspraken van een gerechtshof worden arresten genoemd. De hoven wijzen arrest met drie rechters, raadsheren genoemd (ook als één of meerdere van die rechters een vrouw is).⁷²

De Hoge Raad der Nederlanden is het hoogste nationale rechtscollege op het gebied van het strafrecht en is gevestigd in Den Haag. De Hoge Raad spreekt recht met drie raadsheren in eenvoudige strafzaken en met vijf raadsheren in ingewikkelde strafzaken. Ook uitspraken van de Hoge Raad worden arresten genoemd.

2.4.2 Het onderzoek ter zitting

Zittingen van de strafrechter zijn bijna altijd toegankelijk voor het publiek en de pers. Maar in sommige zaken, bijvoorbeeld bij minderjarigen, heeft de zitting achter gesloten deuren plaats. Voor minderjarigen is een aantal bijzondere bepalingen in het Wetboek van Strafrecht en in het Wetboek

68 Zie de Wet Herziening Gerechtelijke Kaart (HGK), van 12 juli 2012, *Stb.* 2012, 313 en www.rechtspraak.nl/recht-in-nederland/themadossiers/herziening-gerechtelijke-kaart-nederland/pages/default.aspx.

69 Op basis van artikel 51 Wet op de rechterlijke organisatie (RO) bestaan er bij rechtbanken enkelvoudige kamers. De rechter die zitting heeft in een dergelijke enkelvoudige kamer wordt (economische) politierechter genoemd (art. 51 lid 2 RO). Strafzaken die worden aangebracht bij de politierechter zijn eenvoudig van aard, met name ten aanzien van het te leveren bewijs (art. 368 Sv). Een andere alleensprekende rechter is de kinderrechter. Deze laatste is belast met de berechting van verdachten die ten tijde van het begaan van het feit nog geen 18 jaar oud waren (zie onder andere art. 495 Sv en 53 RO).

70 Het rechtsgeding wordt voor de politierechter vervolgd indien naar het aanvankelijke oordeel van het OM de zaak van eenvoudige aard is (in het bijzonder ten aanzien van het bewijs en de toepassing van de wet), terwijl de te rekwalificeren gevangenisstraf niet meer dan 1 jaar mag bedragen (art. 368 Sv).

71 Zie noot 56 en 65.

72 Het percentage vrouwelijke rechters stijgt overigens gestaag door: 50% in 2008, 51% in 2009, 52% in 2010, 53% in 2011 en 54% in 2012 (zie voor percentage 2012 Jaarverslag Rechtspraak 2012, p. 89).

van Strafvordering opgenomen. De rechter kan, als de verdachte ten tijde van het begaan van een strafbaar feit 16 of 17 jaar was, het strafrecht voor meerderjarigen toepassen. Dit houdt verband met de ernst van het begane feit, de persoonlijkheid van de verdachte of de omstandigheden waaronder het feit is begaan. Omgekeerd heeft de rechter de mogelijkheid om, als de verdachte ten tijde van het begaan van een strafbaar feit tussen de 18 en 21 jaar was, de bijzondere bepalingen voor jeugdigen toe te passen.⁷³ Het onderzoek ter zitting, dat niet verward moet worden met de beraadslaging die pas na sluiting van het onderzoek plaatsvindt (zie hierna in paragraaf 2.4.3), wordt geleid door de voorzitter van de meervoudige kamer.⁷⁴ De voorzitter begint het onderzoek tegen de verdachte door het vragen naar diens personalia en feitelijke verblijfplaats en wijst de verdachte er vervolgens op dat hij niet tot antwoorden verplicht is.⁷⁵ De volgende stap is doorgaans dat de OvJ de zaak voordraagt, waarna de voorzitter de verdachte gaat ondervragen. Meestal hebben de vragen eerst betrekking op het ten laste gelegde feit en vervolgens op de persoonlijke omstandigheden van de verdachte. Daarna worden de verschenen getuigen, de deskundigen en het eventuele slachtoffer gehoord. De voorzitter bepaalt in welke volgorde dat zal gebeuren. In bepaalde gevallen kan het slachtoffer of diens nabestaande ter zitting een verklaring afleggen over de gevolgen die het ten laste gelegde feit bij hem of haar teweeg heeft gebracht (spreekrecht van het slachtoffer).⁷⁶

Nadat de ondervraging van de verdachte heeft plaatsgehad en de aanwezige getuigen en deskundigen zijn gehoord, kan de OvJ het woord voeren (requisitoir). In het requisitoir geeft de OvJ zijn zienswijze op de zaak en vordert hij (indien van toepassing) een straf en/of maatregel.⁷⁷ De raadsman van de verdachte kan hierop reageren door een pleidooi te voeren.⁷⁸ De OvJ kan daarna andermaal het woord voeren, waarna de verdachte zelf het recht op het laatste woord wordt gegeven. Daarna wordt het onderzoek ter terechtzitting door de voorzitter gesloten.

73 Vergelijk het wetsvoorstel adolescentenstrafrecht in juni 2013 aangenomen door de Tweede Kamer.

74 Ingeval sprake is van een alleensprekende rechter (een *unus iudex*), heeft die vanzelfsprekend de bevoegdheden van de voorzitter.

75 Indien de verdachte niet op de terechtzitting verschijnt, kan hij zich toch laten verdedigen door zijn advocaat, indien de laatste verklaart daartoe uitdrukkelijk te zijn gemachtigd. Als de rechter daarmee instemt, geldt het onderzoek ter zitting als een procedure op tegenspraak. Tegen een niet verschenen verdachte die geen uitdrukkelijk gemachtigde advocaat heeft, wordt door de rechter verstek verleend. Dat betekent dat de rechter de zaak zonder de verdachte zal behandelen. De verdachte kan dan ook niet gebruikmaken van zijn rechten.

76 Ook gebeurt het wel dat de voorzitter de verklaring van het slachtoffer ter zitting voorleest.

77 Bij het bepalen van de strafmodaliteit, de hoogte van een transactieaanbod, strafbeschikking of de formulering van de eis ter terechtzitting, raadpleegt de OvJ de delictspecifieke strafforderingsrichtlijnen. Voor iedere strafforderingsrichtlijn gelden in beginsel de uitgangspunten en rekenmethode van de Aanwijzing Kader voor Strafvordering (2010A032). Deze nieuwe aanwijzing (*Start*. 2010, 20475) is per 1 januari 2011 in werking getreden.

78 Overigens mag de verdachte ook zelf zijn verdediging voeren.

2.4.3 De beraadslaging

Na afloop van het onderzoek beraadslaagt de meervoudige kamer op grond van de tenlastelegging en het onderzoek ter terechtzitting eerst over de geldigheid van de dagvaarding, haar bevoegdheid te oordelen over het ten laste gelegde feit of de ten laste gelegde feiten, de ontvankelijkheid van de OvJ en of er redenen zijn voor schorsing van de vervolging. Dit worden de formele vragen genoemd (zie art. 348 Sv). Mocht de beraadslaging daartoe aanleiding geven, dan zal de meervoudige kamer beslissen tot nietigheid van de dagvaarding, tot haar onbevoegdheid, tot de niet-ontvankelijkheid van de OvJ of tot de schorsing van de vervolging en dit uitspreken (formele einduitspraak). Indien de beraadslaging over de formele vragen géén aanleiding geeft tot een van de bovengenoemde einduitspraken, dan buigt de meervoudige kamer zich over vier materiële vragen (zie art. 350 Sv). Dit betreft de volgende vragen:

- 1 Is het feit wettig en overtuigend bewezen?
- 2 Is het bewezen verklaarde feit strafbaar?
- 3 Is de dader strafbaar?
- 4 Welke straf en/of maatregel moeten worden opgelegd?

Wordt de eerste vraag ontkennend beantwoord, dan volgt *vrijspreek*. Als wel wettig en overtuigend is bewezen dat de verdachte het omschreven feit in de tenlastelegging heeft gepleegd, maar het bewezen verklaarde feit géén strafbaar feit oplevert, dan volgt *ontslag van alle rechtsvervolging (ovar)*. Levert het bewezen verklaarde feit wél een strafbaar feit op, dan beoordeelt de rechter of de dader strafbaar is.⁷⁹ Is de dader niet strafbaar, dan volgt eveneens ovar. Is de dader wél strafbaar, dan beantwoordt de rechter de vierde en laatste vraag: welke sanctie (straf en/of maatregel) moet worden opgelegd en hoe hoog moet die sanctie zijn?⁸⁰ Bij dat laatste kan de rechter rekening houden met zogeheten *ad informandum gevoegde zaken*. Dit zijn strafzaken die de OvJ aan de ten laste gelegde feiten toevoegt, met de bedoeling dat de rechter er in de sanctionering rekening mee houdt.⁸¹ Aan ad informandum (ad info) gevoegde zaken zijn wel voorwaarden gesteld door de Hoge Raad.⁸² Zo moet een verdachte voor de ad info gevoegde zaken een bekentenis hebben afgelegd en mag, indien de zaken zijn meegenomen in de sanctionering, de OvJ de verdachte niet meer voor deze zaken vervolgen. Los van de ad info gevoegde zaken kan de rechter de verdachte ook schuldig verklaren zonder oplegging van een straf (rechterlijk pardon, art. 9a Sr).⁸³ In de beslissing van de rechter is dan

79 Dat is bijvoorbeeld niet het geval als het feit de dader niet kan worden toegerekend wegens een gebrekkige ontwikkeling of een ziekelijke stoornis, of om andere redenen zoals overmacht, noodweer of noodweerexces.

80 De politierechter mag geen hogere hoofdstraf opleggen dan 1 jaar gevangenisstraf (zie art. 369 lid 2 Sv).

81 De rechter mag hierbij nimmer boven de wettelijk toegestane strafmaxima uitkomen.

82 Een wettelijke basis voor de afdoening via ad informandum gevoegde zaken is er niet.

83 De beslissing die de rechter neemt naar aanleiding van de materiële vragen wordt de materiële einduitspraak genoemd.

bijvoorbeeld de geringe ernst van het feit en/of de persoonlijkheid van de dader meegewogen.

2.4.4 De uitspraak

Nadat het rechterlijk vonnis is vastgesteld moet het op een openbare zitting worden uitgesproken. Het vonnis vormt de basis voor de uitspraak. Uiterlijk 14 dagen na de sluiting van het onderzoek ter terechtzitting moet het vonnis worden uitgesproken. Die 14 dagen zijn bestemd voor de beraadslaging. In de praktijk wordt doorgaans niet het hele vonnis voorgelezen, maar beperkt de rechter zich tot het laatste gedeelte van het vonnis (de beslissing). Doorgaans doet de politierechter (enkelvoudige kamer, zie art. 51 RO) direct na de sluiting van het onderzoek ter terechtzitting uitspraak (mondeling vonnis). De politierechter mag eventueel ook nog later op die dag vonnis wijzen (zie art. 278 Sv).

2.4.5 Rechtsmiddelen: hoger beroep en cassatie bij de Hoge Raad

Als een van de partijen het oneens is met de uitspraak van de rechter, kan de zaak via een hoger beroep terechtkomen bij het gerechtshof en vervolgens door middel van cassatie bij de Hoge Raad.⁸⁴ Bij vonnissen van de rechtbank is hoger beroep mogelijk bij het gerechtshof. In grote lijnen lijkt de procedure bij het gerechtshof op de gang van zaken bij de rechtbank. Beide partijen krijgen opnieuw de gelegenheid hun kant van de zaak toe te lichten. Het gerechtshof kijkt bij de behandeling van de zaak opnieuw naar alle feiten en maakt zijn eigen beoordeling. Iemand die in eerste instantie is veroordeeld, kan dus in hoger beroep worden vrijgesproken, maar het hof kan ook een hogere straf opleggen.

Sinds juli 2007 is de Wet stroomlijnen hoger beroep van kracht.⁸⁵ Deze wet heeft het hoger beroep in strafzaken beperkt met de bedoeling de strafrechtspleging doelmatiger in te zetten. Voor overtredingen die door de rechter zijn bestraft met een geldboete van maximaal € 50 kan niet langer appel (hoger beroep) worden ingesteld. Overtredingen en lichtere misdrijven die door de rechter in eerste aanleg zijn bestraft met een geldboete van maximaal € 500 vallen onder het zogeheten appelverlof. Dit houdt in dat aan het gerechtshof toestemming moet worden gevraagd om in hoger beroep te mogen. Overtredingen en misdrijven waarvoor een hogere geldboete dan € 500 of een vrijheidsbenemende straf wordt opgelegd, vallen niet onder dit verlofstelsel.⁸⁶

Wie het met een uitspraak van het gerechtshof niet eens is, kan in de meeste gevallen daartegen weer in beroep gaan bij de Hoge Raad der

⁸⁴ Zie ook hoofdstuk 6 (Berechting), paragraaf 6.4 (Berechting in hoger beroep en in cassatie).

⁸⁵ Wet van 24 oktober 2006, *Stb.* 206, 470.

⁸⁶ Door de Wet stroomlijnen hoger beroep is een driedeling in strafbare feiten ontstaan, vergelijkbaar met het in noot 2 van deze bijdrage genoemde onderscheid.

Nederlanden: het beroep in cassatie. De beroepsprocedure bij de Hoge Raad is anders dan bij de gerechtshoven. De Hoge Raad beoordeelt de strafzaak niet meer feitelijk-inhoudelijk. Er wordt uitgegaan van de feiten zoals die door de rechtbank of het hof zijn vastgesteld. De Hoge Raad beoordeelt slechts of de lagere rechter bij zijn beslissing de voorschriften uit de wet in acht heeft genomen en het recht op de juiste manier is toegepast. Het beroep in cassatie heeft dan ook als belangrijkste functie het bevorderen van een uniforme rechtstoepassing door de rechtbanken en gerechtshoven. Als de Hoge Raad vindt dat het recht in een bepaalde zaak niet goed is toegepast, wordt deze terugverwezen naar hetzelfde of een ander gerechtshof en wordt de zaak opnieuw inhoudelijk bekeken.

2.4.6 *Straffen en maatregelen*

Het Nederlandse strafrecht kent als sancties hoofdstraffen, bijkomende straffen en maatregelen. Uitgangspunt is dat een straf voor vergelding of afschrikking staat, terwijl de maatregel (primair) beveiliging beoogt dan wel herstel van de rechtmatige toestand nastreeft. De meeste straffen en maatregelen kunnen geheel of gedeeltelijk voorwaardelijk worden opgelegd. Een voorwaardelijk opgelegde straf of maatregel kan alsnog worden omgezet in een onvoorwaardelijke wanneer de veroordeelde binnen de proeftijd zich niet heeft gehouden aan de gestelde voorwaarde(n).⁸⁷ Op 1 april 2012 is de Wet voorwaardelijke veroordeling en voorwaardelijke invrijheidstelling in werking getreden.⁸⁸ Hierdoor worden de bijzondere voorwaarden (zie art. 14c Sr) expliciet wettelijk vastgelegd en krijgt het OM de mogelijkheid om snel in te grijpen als de voorwaarden niet worden nageleefd. Daarnaast gaat gelden dat in de gevallen waarin de voorwaardelijke veroordeling direct uitvoerbaar wordt verklaard er een verplichting tot reclasseringstoezicht komt. Ten slotte is de leerstraf (voor volwassenen) als taakstraf opgeheven (hierboven reeds gememoreerd) en is het deelnemen aan een gedragsinterventie als voorwaarde aan art. 14c lid 2 Sr toegevoegd.

Sinds 1 juli 2008 is de vervroegde invrijheidstelling gewijzigd in de voorwaardelijke invrijheidstelling (zie art. 15 e.v. Sr).⁸⁹ De regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling is van toepassing op vrijheidsstraffen met een duur van meer dan 1 jaar, maar niet wanneer de rechter een deels voorwaardelijke vrijheidsstraf heeft opgelegd. De voorwaardelijke invrijheidstelling vindt van rechtswege plaats wanneer twee derde van de door de rechter opgelegde vrijheidsstraf is ondergaan. Voor straffen met

87 Zie in dit verband ook de Aanwijzing advies, toezicht en naleving van voorwaardelijke sancties, *Stcr.* 2010, 8767 (2010A013), in werking getreden op 1 juli 2010 en geldend tot 1 maart 2013.

88 Wet van 17 november 2011 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met wijzigingen van regeling van de voorwaardelijke veroordeling en de regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling, *Stb.* 2011, 545.

89 *Kamerstukken II* 2005/07, 30 513.

een duur van tussen de 1 en 2 jaar vindt voorwaardelijke invrijheidstelling plaats wanneer de vrijheidsbeneming ten minste 1 jaar heeft geduurd en van het daarna nog ten uitvoer te leggen gedeelte van de straf een derde is ondergaan.⁹⁰ De Wet voorwaardelijke veroordeling en voorwaardelijke invrijheidstelling heeft ook enige wijzigingen aangebracht met betrekking tot artikel 15 e.v. Sr, met name om de regeling in overeenstemming te brengen met de voorwaardelijke veroordeling.

De hoofdstraffen zijn gevangenisstraf, hechtenis, geldboete en de taakstraf. Een taakstraf bestaat uit een werkstraf, een leerstraf, of een combinatie hiervan. Sinds 1 april 2012 bestaat er alleen voor minderjarigen een leerstraf.⁹¹

Naast straffen kan de rechter een maatregel opleggen. Maatregelen kunnen worden onderverdeeld in vermogensmaatregelen, zijnde onttrekking aan het verkeer, ontneming van het wederrechtelijk verkregen (en geschat) voordeel en de schadevergoeding aan het slachtoffer enerzijds, en vrijheid ontnemende maatregelen, zijnde plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis, terbeschikkingstelling en plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders anderzijds.⁹²

De vrijheidsstraffen

De gevangenisstraf is de zwaarst mogelijke straf in het Nederlandse sanctiestel. Deze straf wordt alleen voor misdrijven opgelegd. De duur van de gevangenisstraf kan levenslang of tijdelijk zijn. Alléén door middel van gratie kan de levenslange straf worden omgezet in een tijdelijke gevangenisstraf. De tijdelijke gevangenisstraf varieert van 1 dag tot 30 jaar. De hechtenis wordt voornamelijk opgelegd voor zware overtredingen. Deze straf duurt minimaal 1 dag en maximaal 1 jaar en 4 maanden. Voor misdrijven gepleegd door minderjarigen bestaat de jeugddetentie. De maximale duur van deze straf is voor 12- tot 16-jarigen 1 jaar en voor 16- en 17-jarigen 2 jaar.⁹³

De taakstraf

Taakstraffen kunnen zowel door de rechter (*rechtersmodel*) als door het OM (*officiersmodel*) worden toegepast. Strikt genomen is een taakstraf, die wordt overeengekomen tussen de OvJ en een verdachte, een transactie. De taakstraf kan afzonderlijk worden opgelegd, maar ook in combinatie met een vrijheidsstraf van maximaal 6 maanden, of met een geldboete. Een combinatie van een leerstraf en een werkstraf behoorde (tot 1 april 2012)

90 De voorwaardelijke invrijheidstelling geschiedt onder de algemene voorwaarde dat de veroordeelde zich tijdens de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit. Indien de veroordeelde de voorwaarden niet naleeft, kan de voorwaardelijke invrijheidstelling worden herroepen.

91 Zie verder hieronder onder het kopje '*De taakstraf*'.

92 Voor jeugdige daders gelden deels andere straffen en maatregelen (zoals een PIJ en een gedragsbeïnvloedende maatregel (GBM)). Zie ook art. 77h Sr.

93 Vergelijk het wetsvoorstel adolescentenstrafrecht, in juni 2013 aangenomen door de Tweede Kamer.

eveneens tot de mogelijkheden.⁹⁴ Indien een veroordeelde zijn taakstraf niet goed uitvoert, kan dat betekenen dat hij een vervangende vrijheidsstraf moet ondergaan. De rechter geeft bij het vonnis al aan hoe lang die vervangende vrijheidsstraf in potentie zal gaan duren. De reclassering en de Raad voor de Kinderbescherming zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de taakstraffen.

In bepaalde gevallen kan de rechter een verdachte veroordelen tot een taakstraf en een voorwaardelijke gevangenisstraf met als bijzondere voorwaarde elektronisch toezicht. Dit toezicht vormt een zodanige verzwarende van de taakstraf dat een onvoorwaardelijke gevangenisstraf achterwege kan blijven. Deze toepassing is vastgelegd in de nieuwe 'Aanwijzing Elektronisch Toezicht' voor het OM.⁹⁵ In deze aanwijzing wordt nadrukkelijk gewezen op het belang van het slachtoffer in de afweging van de OvJ of de procureur-generaal bij het vorderen van elektronisch toezicht.

De geldboete

De geldboete kan voor alle strafbare feiten worden opgelegd. Het wettelijk minimum van de geldboete is thans € 3. Per strafbaar feit geldt een wettelijk maximum. Dit maximum wordt bepaald door de ernst van het feit. De strafbare feiten zijn daarvoor ingedeeld in zes boetecategorieën (zie art. 23 Sr).⁹⁶ De geldboete wordt vervangen door vervangende hechtenis bij niet-betaling of bij het ontbreken van verhaalsmogelijkheden. Hierbij geldt dat elke € 25 gelijk wordt gesteld aan 1 dag vervangende hechtenis (zie art. 24c lid 3 Sr).

De maatregelen

De rechter kan verschillende strafrechtelijke maatregelen opleggen. De onttrekking aan het verkeer heeft tot doel gevaarlijke voorwerpen uit het maatschappelijke verkeer te halen. Het gaat meestal om voorwerpen die gebruikt zijn bij het plegen van het strafbare feit. De ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel is bedoeld om een veroordeelde de uit criminele handelingen verkregen winst te ontnemen. De hoogte van het te ontnemen bedrag is onbeperkt. Als een veroordeelde weigert het vastgestelde bedrag te betalen, kan hij in gijzeling worden genomen, totdat hij aan zijn verplichting heeft voldaan. Dit kan tot maximaal 3 jaar. De vordering blijft echter ook ná de gijzeling bestaan. De *schadevergoedingsmaatregel* verplicht een veroordeelde tot betaling van een geldsom aan de Staat ten behoeve van het slachtoffer. De Staat keert het ontvangen bedrag zelf

⁹⁴ Zie hierboven onder het kopje 'Straffen en maatregelen'.

⁹⁵ Per 1 juni 2010 is de Aanwijzing Elektronisch Toezicht (2010A008) in werking getreden (*Stcr.* 2010, 8001), geldend tot 31 mei 2014.

⁹⁶ Per 1 januari 2011 zijn de tarieven voor boetes en transacties verhoogd met 15%. Een jaar later (2012) volgt nog een verhoging met 20%. Ook het wachten met betalen van een geldboete is per 1 juli 2011 duurder geworden. De procentuele opslag bij de eerste aanmaning is van 25% naar 50% gegaan en bij de tweede aanmaning van 50% naar 100% gestegen.

direct uit aan het slachtoffer. Bij niet-betaling van de schadevergoeding dreigt tenuitvoerlegging van de vervangende hechtenis.

Is een veroordeelde geheel of gedeeltelijk ontoerekeningsvatbaar, dan is *plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis* mogelijk. De strafrechter kan een veroordeelde laten plaatsen voor de duur van 1 jaar, met de mogelijkheid van verlenging. Plaatting in een psychiatrisch ziekenhuis gebeurt alleen als de gestoorde persoon gevaarlijk is voor zichzelf of voor de algemene veiligheid van personen of goederen. De rechter geeft de last tot plaatsing slechts nadat hij advies van ten minste twee gedragsdeskundigen heeft ingewonnen.

De maatregel *terbeschikkingstelling* (tbs) kan worden opgelegd indien de verdachte tijdens het begaan van het feit niet of verminderd toerekeningsvatbaar was. De tbs wordt vaak opgelegd in combinatie met een gevangenisstraf. De maatregel is gericht op beveiliging van de maatschappij. De tot tbs veroordeelde wordt tijdens de opsluiting ook behandeld, met het oog op de terugkeer in de maatschappij. De rechter kan tbs opleggen als een verdachte een misdrijf heeft begaan waarop een gevangenisstraf van 4 jaar of meer is gesteld, of voor een specifiek aantal in de wet genoemde misdrijven (zoals onder andere belaging) en de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen het opleggen van die maatregel eist. De tbs kent twee varianten: de tbs *met bevel tot verpleging*, die een gedwongen opname in een inrichting inhoudt, en de tbs *met voorwaarden*. Bij deze laatste variant is geen sprake van dwangverpleging, maar zullen de voorwaarden wel altijd inhouden dat de tbs-gestelde zich onder behandeling laat stellen. Op 1 september 2010 is een aantal wijzigingen in de tbs met voorwaarden in werking getreden met als doel de samenleving beter te beschermen, een effectiever gebruik van de maatregel te bevorderen en de instroom in de dwangverpleging te beperken.⁹⁷

Sinds 1 oktober 2004 bestaat de maatregel van *plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders* (de ISD-maatregel). Deze maatregel maakt het mogelijk personen gedwongen in een inrichting te plaatsen gedurende maximaal 2 jaar. Stelselmatige daders zijn *zeer actieve veelplegers*, die in de 5 jaren voorafgaand aan het gepleegde feit ten minste driemaal voor het plegen van een misdrijf onherroepelijk veroordeeld zijn tot een vrijheidsbenemende of vrijheidsbeperkende straf of maatregel, die ook ten uitvoer is gelegd. Het gaat bij deze maatregel om het beveiligen van

⁹⁷ Wet van 1 juli 2010, *Stb.* 2010, 270; *Kamerstukken II* 2009/10, 31 823. Belangrijke wijzigingen zijn dat de maximale duur van deze vorm van tbs omhoog is gegaan van 4 naar 9 jaar en de maximale gevangenisstraf die naast de tbs met voorwaarden kan worden opgelegd is verhoogd van 3 naar 5 jaar. Verder maakt de regeling het mogelijk dat een tbs-gestelde tijdelijk onder dwang opgenomen kan worden (crisisopvang) en dat de maatregel tbs met voorwaarden dadelijk uitvoerbaar is. Op basis hiervan is de Aanwijzing TBS met voorwaarden en voorwaardelijke beëindiging dwangverpleging (2010A021) vastgesteld, die op 1 oktober 2010 in werking is getreden; zie *Stcr.* 2010, 14627.

de maatschappij, het tegengaan van recidive en het doorbreken van verslavings- of andere problematiek. De maatregel is ook bedoeld voor niet-verslaafde veelplegers en voor veroordeelden met een (ernstige) psychiatrische problematiek.⁹⁸

Speciaal voor minderjarigen bestaan nog twee aparte maatregelen: *plaatsing in een inrichting voor jeugdigen* (de PIJ-maatregel) en de *gedragsbeïnvloedende maatregel*. Jongeren die zijn veroordeeld tot een PIJ-maatregel verblijven in een justitiële jeugdinrichting. De maatregel is gericht op heropvoeding en behandeling en sinds 1 juli 2011 kan de rechter bovendien verplichte nazorg opleggen. Verplichte nazorg geeft de mogelijkheid om jongeren na het verblijf in een jeugdinrichting langer te begeleiden, waardoor de kans op recidive zal verminderen.⁹⁹ De PIJ-maatregel kan worden opgelegd voor delicten waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan, als de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid dit vereist (recidivegevaar) en als de maatregel in het belang is van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de jeugdige veroordeelde. Twee gedragsdeskundigen moeten vaststellen dat al tijdens het begaan van het feit sprake was van een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis. De maximale duur van de PIJ-maatregel is voor deze veroordeelden 6 jaar. Voor niet in hun ontwikkeling gestoorde veroordeelde jongeren is de duur van de maatregel maximaal 4 jaar. Wanneer de jeugdige niet wegens een geweldsdelict wordt veroordeeld, is de maximale duur van de PIJ-maatregel 2 jaar.

Per 1 februari 2008 is door de inwerkingtreding van de Wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen de *gedragsbeïnvloedende maatregel* ingevoerd. Deze maatregel is bedoeld voor jeugdigen voor wie een gedragsbeïnvloedende aanpak in het kader van bijzondere voorwaarden bij een voorwaardelijke sanctie te licht wordt bevonden en de PIJ-maatregel te zwaar. Als een jongere een gedragsbeïnvloedende maatregel opgelegd krijgt, geeft de rechter in zijn vonnis aan waar de maatregel uit bestaat. De maatregel kan inhouden dat een veroordeelde aan een programma deelneemt in een door de rechter aan te wijzen instelling, of dat een veroordeelde een ambulant programma volgt onder begeleiding van een door de rechter aan te wijzen organisatie. Een ambulant programma kan bijvoorbeeld een leertraject zijn in combinatie met individuele trajectbegeleiding. Het programma kan ook worden ingevuld met verplichte jeugdzorg wanneer de jongere daarvoor van het Bureau Jeugdzorg een indicatie heeft gekregen. Voor het opleggen van de maatregel is een advies van de *Raad voor*

98 De nieuwe maatregel verschilt daarmee van de, inmiddels vervallen, SOV-maatregel (strafrechtelijke opvang verslaafden) die in 2001 werd ingevoerd en een nieuwe voorziening introduceerde voor de strafrechtelijke opvang van justitiabele verslaafden in een speciale penitentiaire inrichting.

99 De wijziging is gebaseerd op de wet van 13 december 2010 tot wijziging van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten, in verband met de aanpassing van vrijheidsbenemende jeugdsancties (*Stb.* 2010, 818) die op 1 juli 2011 in werking is getreden.

de *Kinderbescherming* vereist, dat wordt ondersteund door ten minste één gedragsdeskundige. De Raad voor de Kinderbescherming is belast met de voorbereiding en ondersteuning van de maatregel; de jeugdreclassering (zie nader paragraaf 2.6) doet de tenuitvoerlegging.¹⁰⁰ De gedragsmaatregel duurt minimaal 6 maanden en maximaal 1 jaar en is eenmaal te verlengen met dezelfde termijn als waarvoor deze werd opgelegd. Voorts zijn door deze wet de mogelijkheden om jeugdsancties te combineren uitgebreid¹⁰¹ en hebben de voorwaarden die kunnen worden gesteld bij de schorsing van de voorlopige hechtenis en bij de voorwaardelijke veroordeling een expliciete uitwerking gekregen in een algemene maatregel van bestuur (het Besluit gedragsbeïnvloeding jeugdigen).¹⁰²

Verder is een aparte regeling getroffen voor *conservatoir beslag* bij jeugdigen. Conservatoir beslag dient tot het stellen van zekerheid van het innen van een eventueel later door de rechter op te leggen ontnemingsmaatregel of geldboete.¹⁰³ Bij jeugdigen kan dus ook conservatoir beslag worden gelegd in geval van verdenking van diefstal.

In april 2012 zijn nieuwe maatregelen toegevoegd waarbij de rechter de mogelijkheid wordt gegeven om bij een veroordeling voor een strafbaar feit een *gebiedsverbod*, *contactverbod* of *meldingsplicht* op te leggen.¹⁰⁴ Dit is volgens de wetgever van belang bij veroordeling wegens strafbare feiten waarbij vrees bestaat dat de verdachte na veroordeling opnieuw een strafbaar feit zal plegen dat de leefomgeving van burgers aantast dan wel slachtoffers of getuigen zal benaderen of lastigvallen.¹⁰⁵ De rechter heeft de mogelijkheid om de maatregel terstond in te laten gaan. De nieuwe maatregelen kunnen afzonderlijk of in combinatie met een geldboete, taakstraf, vrijheidsstraf of een andere maatregel worden opgelegd.

De bijkomende straffen

Het Wetboek van Strafrecht noemt als bijkomende straffen de openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak, de ontzetting uit bepaalde rechten, zoals de ontzetting uit een ambt of beroep, en de verbeurdverklaring. Bij het laatste verliest iemand zijn eigendomsrecht op een bepaald voorwerp. Het gaat doorgaans om voorwerpen die door het strafbare feit zijn verkregen of tot het begaan daarvan hebben gediend. Met de verruiming

¹⁰⁰ Zie ook de Aanwijzing effectieve afdoening strafzaken jeugdigen, *Stcrt.* 2009, 80 (geldend tot 30 april 2013).

¹⁰¹ Sinds de wetwijziging van 1 februari 2008 heeft de rechter de mogelijkheid alle straffen en maatregelen met elkaar te combineren.

¹⁰² *Stb.* 2008, 23 (Besluit gedragsbeïnvloeding jeugdigen).

¹⁰³ Voor minderjarigen kan conservatoir beslag worden gelegd in geval van verdenking van een strafbaar feit waarop een geldboete van de vierde categorie is gesteld (in plaats van de vijfde categorie, zoals bij volwassenen).

¹⁰⁴ Wet van 17 november 2011 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met de invoering van een rechterlijke vrijheidsbeperkende maatregel (*rechterlijk gebieds- of contactverbod*), *Stb.* 2011, 546.

¹⁰⁵ Zie *Kamerstukken II* 2010/11, 32 551, nr. 3, p. 1 (MvT).

van de mogelijkheden tot voordeelontneming zijn de mogelijkheden tot verbeurdverklaring per 1 juli 2011 uitgebreid.¹⁰⁶ Ook voorwerpen die niet rechtstreeks afkomstig zijn van het strafbare feit waarvoor een veroordeling is uitgesproken, maar die uit de baten daarvan zijn verkregen, kunnen thans worden verbeurdverklaard (voordeelontneming).

Ook andere wetten bevatten bijkomende straffen. Zoals eerder aangegeven, is in de Wegenverkeerswet 1994 geregeld dat een bestuurder de *bevoegdheid om een motorrijtuig te besturen* kan worden ontzegd. De bijkomende straffen kunnen ook afzonderlijk worden opgelegd.

Straf(eisen) voor ernstige gevallen van recidive

Om de kans op recidive te verkleinen, kan de rechter een voorwaardelijke straf met bijzondere voorwaarden opleggen, zoals een gedragsinterventie, een locatieverbod of een alcoholverbod. Als de dader zich niet aan de bijzondere voorwaarden houdt, loopt hij kans alsnog een onvoorwaardelijke gevangenisstraf te krijgen. Daarnaast kan de rechter de ISD-maatregel (maatregel Plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders) aan zeer actieve veelplegers opleggen, waardoor zij voor maximaal twee jaar in een specifiek daarvoor ingerichte afdeling of instelling van een penitentiaire inrichting worden geplaatst. Ook krijgen gevangenen tijdens hun gevangenisstraf soms een gedragstraining die recidive moet voorkomen of verminderen.

2.5 De tenuitvoerlegging

Een vonnis/arrest wordt ten uitvoer gelegd nadat het onherroepelijk, ofwel definitief, is geworden. Voor een verdachte staat dan geen gewoon rechtsmiddel meer open. Alleen revisie (herziening)¹⁰⁷ of gratie¹⁰⁸ kan daar in sommige gevallen nog verandering in brengen.

De verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging van het strafvonnis ligt bij het OM. Het OM draagt de feitelijke tenuitvoerlegging van sancties

¹⁰⁶ In 1993 is het toepassingsbereik van de ontnemingsmaatregel verruimd (Wet van 10 december 1992, *Stb.* 1993, 11, 'Pluk-ze'-wetgeving). Ook zijn toen de ontneming en de verbeurdverklaring van elkaar gescheiden. Anno 2011 is ontneming via verbeurdverklaring (weer) mogelijk. De gedachte is dat het in sommige eenvoudige gevallen gemakkelijker en efficiënter is om gebruik te maken van de mogelijkheid van de verbeurdverklaring dan gebruik te maken van een aparte ontnemingsprocedure (art. 36e Sr). Zie ook paragraaf 2.3.1.

¹⁰⁷ Herziening kan plaatsvinden bij tegenstrijdige rechterlijke uitspraken, bij nova (dat wil zeggen als nieuwe feiten bekend worden) en op grond van een uitspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) waarin is vastgesteld dat het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) is geschonden in een procedure die tot een veroordeling heeft geleid. Onder andere vanwege de Schiedamse parkmoord is door leden van de Tweede Kamer aangedrongen op een hervorming van de herzieningsregeling. Door het kabinet is daarom een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer in behandeling gebracht dat betrekking heeft op hervorming van de huidige herzieningsprocedure; zie *Kamerstukken II* 2009/10, 32 044.

¹⁰⁸ Artikel 2 van de Gratiwet somt de gronden op waarvoor gratie kan worden verleend. De straffen en maatregelen waarvoor gratie kan worden verzocht, zijn opgenomen in art. 558 Sv. De veroordeelde heeft overigens geen recht op gratie; gratie is een gunstbetoon, verleend bij Koninklijk Besluit (KB).

op aan verschillende justitiële en particuliere instanties. Deze instanties onderscheiden zich van elkaar naar de aard van de te executeren sanctie en vaak ook naar de leeftijd van de veroordeelde (minder- of meerderjarig). De tenuitvoerlegging van vrijheidsbenemende straffen en maatregelen wordt steeds overgedragen aan het ministerie van Veiligheid en Justitie/Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). De tenuitvoerlegging van taakstraffen is voor meerderjarigen aan de Reclassering Nederland (RN) en voor minderjarigen aan de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) opgedragen.

2.5.1 Tenuitvoerlegging van vrijheidsbenemende sancties

De tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en vrijheidsbenemende maatregelen is een taak van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), een agentschap van het ministerie van Veiligheid en Justitie.¹⁰⁹ DJI kent vier sectoren: het Gevangeniswezen, de Directie Forensische Zorg (DForZo),¹¹⁰ de Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI) en de Directie Bijzondere Voorzieningen (DBV).¹¹¹

Sector Gevangeniswezen

De sector Gevangeniswezen is verantwoordelijk voor penitentiare inrichtingen voor volwassen gedetineerden en is de grootste sector binnen DJI. Er zijn penitentiare inrichtingen, dat wil zeggen Huizen van Bewaring en gevangenispen, met verschillende beveiligingsniveaus (gesloten, (zeer) beperkt beveiligde inrichtingen en extra zorgafdelingen) (zie hoofdstuk 7). Met het oog op de problematiek van de tekorten aan sanctiecapaciteit destijds, is in 2003 het *elektronisch toezicht* ingevoerd en in 2005, zij het op experimentele basis, de *elektronische detentie*.¹¹² De toepassing van het elektronisch toezicht kan onderdeel uitmaken van een penitentiair programma of als bijzondere voorwaarde door de rechter worden opgelegd.¹¹³

109 Dat DJI een agentschap is van het ministerie van Veiligheid en Justitie, betekent dat DJI een zekere mate van zelfstandigheid bezit. Jaarlijks krijgt DJI een budget toegewezen vanuit het ministerie en worden afspraken gemaakt over de door DJI te leveren prestaties (zie www.dji.nl).

110 Voorheen de tbs-sector genaamd.

111 De DBV is ontstaan in 2002 en was in eerste instantie bedoeld voor de detentie van bolletjesslikkers. Inmiddels is de DBV verantwoordelijk voor alle personen in vreemdelingenbewaring en grenslogies. De vreemdelingenbewaring valt echter, strikt genomen, buiten de strafrechtspleging en valt daarom buiten het bestek van deze publicatie.

112 In de huidige tijd is echter eerder sprake van overcapaciteit binnen de sector Gevangeniswezen. In dat verband is door de Staatssecretaris van Justitie in mei 2009 een zogeheten 'Masterplan Gevangeniswezen 2009-2014' naar de Tweede Kamer gestuurd. In deze nota wordt omschreven hoe de komende jaren moet worden omgegaan met de celcapaciteit: 'Doelstelling van het nieuwe capaciteitsmanagement is het regionaal kunnen opvangen van pieken en dalen in de behoefte aan capaciteit. Bijkomend doel is dat deze flexibiliteit in korte tijd moet kunnen worden georganiseerd, zonder ingrijpende maatregelen.' Zie Masterplan Gevangeniswezen 2009-2014, p. 10. De elektronische detentie is inmiddels (per medio 2010) stopgezet.

113 Zie onder andere de Aanwijzing Elektronisch Toezicht, *Start*. 2010, 8001 (2010A008), in werking getreden op 1 juni 2010 en geldend tot 31 mei 2014. Deze aanwijzing geeft algemene regels voor de vordering van elektronisch toezicht in het kader van schorsing van de voorlopige hechtenis en een (deels) voorwaardelijke veroordeling.

Via het elektronisch toezicht wordt gecontroleerd of de veroordeelde zich binnen of buiten het bereik van een ontvanger bevindt die is opgesteld in diens huis. Afhankelijk van de totale duur van de opgelegde gevangenisstraf kunnen gedetineerden de laatste fase (4 weken tot 1 jaar) van hun gevangenisstraf aan een dergelijk persoonlijk programma deelnemen. De reclassering is verantwoordelijk voor de uitvoering van het (elektronisch) toezicht.

Elektronische detentie is een vorm van vrijheidsbeneming met de verplichting om doorlopend thuis te zijn. De aanwezigheid wordt met elektronische middelen gecontroleerd. Met elektronische detentie is geëxperimenteerd als executiemodaliteit onder de verantwoordelijkheid van DJI. De elektronische detentie is sinds 2010 stopgezet (zie hoofdstuk 7). De Penitentiaire beginselenwet regelt de rechten en plichten van gedetineerden en biedt de mogelijkheid om binnen één inrichting verschillende regimes te voeren, om mannen en vrouwen binnen één inrichting onder te brengen en om extramuraal (dat wil zeggen buiten de muren van de penitentiaire inrichting) een *penitentiair programma* te volgen. Het penitentiaire programma houdt in dat gedetineerden in de laatste fase van hun vrijheidsstraf buiten een justitiële inrichting verplicht deelnemen aan bepaalde activiteiten, zoals arbeidsprojecten, vorming en onderwijs.¹¹⁴ Het doel van een penitentiair programma is de gedetineerde beter voor te bereiden op terugkeer naar de samenleving en kan met of zonder elektronisch toezicht worden uitgevoerd.

Sector Justitiële Jeugdinrichtingen

Naar plaatsingsgrond kunnen in JJI's vier categorieën jongeren worden onderscheiden. De eerste categorie wordt gevormd door degenen die een jeugddetentie opgelegd hebben gekregen. De tweede categorie wordt gevormd door jongeren die de PIJ-maatregel opgelegd hebben gekregen. De derde categorie betreft jongeren die in voorlopige hechtenis zijn geplaatst. De vierde categorie heeft betrekking op de civielrechtelijke maatregel, waarbij jongeren in een justitiële jeugdinrichting zijn geplaatst. Met de wijziging van de Wet op de Jeugdzorg per 1 januari 2008 zijn er per 1 januari 2010 geen minderjarigen met een civielrechtelijke maatregel meer in een JJI. Alle jeugdigen die op civielrechtelijke titel in een JJI verbleven vallen tegenwoordig onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.¹¹⁵

Directie Forensische Zorg

Sinds 1 januari 2008 is de naamgeving van de sector tbs gewijzigd in de DForZo. Deze directie is verantwoordelijk voor de forensische zorg in

¹¹⁴ Een gestrafte kan in aanmerking komen voor een penitentiair programma als hij een gevangenisstraf uitzit die langer is dan 6 maanden en daarvan ten minste de helft heeft uitgezeten.

¹¹⁵ Vergelijk de brief van 29 april 2010 van de Minister van Justitie aan de Tweede Kamer (*Kamerstukken II* 2009/10, 24 587, nr. 386).

strafrechtelijk kader en voor de plaatsing van volwassenen die psychiatrische zorg, verslavingszorg of verstandelijk gehandicaptenzorg nodig hebben. Daarnaast is de directie financieel verantwoordelijk voor de inkoop van dergelijke zorg.

2.5.2 Tenuitvoerlegging van overige sancties

Het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) is een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Veiligheid en Justitie. De belangrijkste taak van het CJIB is het innen van verkeersboetes die door justitiële instanties aan burgers en bedrijven worden opgelegd. Het CJIB verzorgt het gehele innings-traject, startend met het verzenden van de beschikking en eindigend met dwangmaatregelen als gijzeling. Daarnaast int het CJIB schadevergoedingsmaatregelen, ontnemingsmaatregelen, door de strafrechter opgelegde boetes, politie- en OM-transacties en strafbeschikkingen en voor sommige bestuursorganen ook de bestuurlijke boetes (zie voor dat laatste hoofdstuk 8). Rechtbanken, politiekorpsen, de Koninklijke Marechaussee en het OM maken gebruik van de diensten van het CJIB.

Als de rechter heeft bepaald dat een verdachte een vrijheidsstraf of taakstraf krijgt, dan voert de Unit OM Executie van het CJIB de coördinatie uit van vrijheidsstraffen, taakstraffen en arrestatiebevelen met betrekking tot de vonnissen die ten uitvoer gelegd dienen te worden. In het geval van een gevangenisstraf onderzoekt de Unit OM Executie of de veroordeelde oproepbaar is. Een verdachte die tot een gevangenisstraf is veroordeeld, maar voorafgaand aan het vonnis niet preventief was gehecht, wordt na het onherroepelijk worden van het vonnis opgeroepen zich op een bepaalde datum bij een bepaalde inrichting te melden. Tot die datum is sprake van een zogeheten *lopend vonnis*. Een veroordeelde die niet oproepbaar is (bijvoorbeeld wanneer de verblijfplaats onbekend is), wordt geregistreerd in het opsporingsregister (OPS). Daarnaast coördineert de Unit OM Executie de uitvoering van taakstraffen en arrestatiebevelen.

Detentiefasering

De huidige detentiefasering bestaat uit verschillende modaliteiten. Elke modaliteit heeft haar eigen juridisch kader voor de toekenning en de invulling:¹¹⁶

- Algemeen verlof (verlof vanuit een gesloten inrichting). Dit kan na één derde deel van de straf en de laatste 12 maanden van de detentie plaatsvinden en betreft elke twee maanden een weekendverlof van maximaal 60 uur.
- Vanaf de laatste 18 maanden van de detentie kan overplaatsing naar een beperkt beveiligde inrichting (BBI) plaatsvinden. Vanuit een BBI kan regimegebonden verlof worden toegekend, dit bestaat uit een maandelijks weekendverlof van maximaal 60 uur. Een zelfmelder (een persoon die zichzelf meldt bij de penitentiaire inrichting) wordt standaard in een BBI geplaatst tenzij deze een straf van meer dan 2 jaar heeft.
- De laatste 6 maanden voor de v.i.-datum óf voorafgaande aan een penitentiaal programma kan plaatsing in een zeer beperkt beveiligde inrichting (ZBBI) plaatsvinden. Vanuit een ZBBI wordt regimegebonden verlof toegekend, dit bestaat uit een wekelijks weekendverlof van maximaal 60 uur.
- Het verrichten van arbeid buiten de inrichting vanuit een BBI of ZBBI.
- De deelname aan een penitentiaal programma (PP): de gedetineerde neemt deel aan een reïntegratieprogramma buiten de gevangenis en verblijft op een goedgekeurd verlofadres in beginsel onder elektronisch toezicht.
- Incidenteel verlof voor het bijwonen van gebeurtenissen in de persoonlijke sfeer van de gedetineerde, waarbij zijn aanwezigheid noodzakelijk is of ten behoeve van studie of voorbereiding op de invrijheidstelling.

2.6 Overige instellingen die betrokken zijn bij de strafrechtspleging

In de voorgaande paragrafen zijn de verschillende fasen van de strafrechtspleging aan de orde gekomen. Daarbij is tevens ingegaan op een aantal direct bij de strafrechtspleging betrokken instanties. Maar er zijn meer organen die een rol hebben in het strafproces. In deze paragraaf worden nog enkele instellingen kort belicht.

2.6.1 De reclassering

De reclassering is geen orgaan van de strafrechtspleging zoals de politie en het OM dat zijn, maar is wel nauw bij de strafrechtspleging

¹¹⁶ De tekst in de brief is overgenomen uit de brief van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 8 november 2011 aan de Tweede Kamer, *Kamerstukken II* 2011/12, 29 270, nr. 61.

betrokken. Er zijn drie reclasseringsorganisaties aangewezen door de Minister van Veiligheid en Justitie: Reclassering Nederland, de Stichting Verslavingsreclassering van de Geestelijke Gezondheidszorg Nederland en de afdeling Jeugdzorg en Reclassering van het Leger des Heils.

De werkzaamheden van de reclassering zijn wettelijk geregeld in de Reclasseringsregeling 1995.¹¹⁷

De reclassering heeft drie kerntaken. De eerste betreft onderzoek en voorlichting. In de voorlichtingsrapporten wordt een beeld geschetst van de persoon van de verdachte, zijn motieven en omstandigheden. Deze informatie kan voor de OvJ en/of de rechter van belang zijn voor het bepalen van de strafsoort en de strafmaat.

De tweede kerntaak gaat over begeleiding en toezicht. De reclassering geeft individuele begeleiding aan verdachte of veroordeelde cliënten. De ondersteuning vindt plaats gedurende het gehele strafrechtelijke proces. Begeleiding in de vorm van hulp en bijstand aan de verdachte vindt vooral plaats bij de vroeghulp, dat is het eerste bezoek aan een arrestant op een politiebureau of bij de r-c. Volgens de wet moet de reclassering over elke in verzekering gestelde verdachte bericht ontvangen. Indien de r-c of de rechtbank de schorsing van de voorlopige hechtenis heeft bevolen, kan daarbij als bijzondere voorwaarde worden gesteld dat de verdachte zich dient te houden aan de aanwijzingen van de reclassering. Tevens kan een veroordeelde die zijn gevangenisstraf heeft uitgezeten, bij zijn terugkeer naar de maatschappij door de rechter verplicht worden zich onder toezicht te stellen van de reclassering. Dit gebeurt dan in het kader van een deels voorwaardelijke gevangenisstraf. Verder is de reclassering verantwoordelijk voor de uitvoering van penitentiaire programma's en begeleidt zij de ter beschikking gestelden die met proefverlof zijn of ten aanzien van wie de tbs met bevel tot verpleging voorwaardelijk is beëindigd of een tbs met voorwaarden is uitgesproken.

De derde taak van de reclassering ziet op de ontwikkeling, organisatie en uitvoering van taakstraffen en andere alternatieve sancties. De reclassering zorgt voor de organisatie en de begeleiding bij de uitvoering van taakstraffen en elektronisch toezicht.

2.6.2 De Raad voor de Kinderbescherming

Voor minderjarigen die in aanraking zijn gekomen met politie en justitie bestaat er, anders dan bij meerderjarigen, geen algemene reclasseringsinstelling. De regie over de jeugdreclassering ligt bij de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). De RvdK heeft één landelijk en 22 lokale bureaus. De RvdK coördineert de taakstraffen voor jeugdigen. Verder zijn bij de jeugdreclassering de gezinsvoogdij-instellingen en de afdeling Jeugdzorg en Reclassering van het Leger des Heils betrokken. De jeugd-

¹¹⁷ Stb. 1994, 875.

reclassering draagt zorg voor de vroeghulp op het politiebureau. Binnen deze vroeghulp kan de raadsmedewerker op basis van het gesprek met de minderjarige vrijwillige jeugdreclassering aanbieden. De jeugdige wordt tevens geïnformeerd over het verdere verloop van de strafrechtelijke procedure.¹¹⁸ Vervolgens begint het zogenoemde basisonderzoek. De RvdK verzamelt informatie betreffende de ontwikkeling en de achtergrond van de verdachte ten behoeve van voorlichting en advies aan de OvJ (zie art. 494 en 498 Sv). De raadsonderzoeker brengt advies uit aan de OvJ over de gewenste afdoening van een zaak, vanuit een pedagogisch perspectief. Als de ontwikkeling van de minderjarige ernstig in het gedrang is, kan de RvdK een uitgebreid strafonderzoek doen. Dit onderzoek is diepgaander dan het basisonderzoek. Het uitgebreid strafonderzoek kan worden afgesloten met een gerichte verwijzing naar een voorziening voor jeugdzorg, met een verzoek tot een maatregel van kinderscherming of met de inschakeling van de jeugdreclassering voor intensieve, niet-vrijblijvende begeleiding. Indien de OvJ of de rechter een taakstraf oplegt, is het de taak van de RvdK om de opgelegde taakstraf mogelijk te maken door voorbereiding en ondersteuning van de tenuitvoerlegging.

2.6.3 De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming en de Inspectie voor de Sanctietoepassing

De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) is een onafhankelijk orgaan dat de Minister van Veiligheid en Justitie adviseert op het gebied van de strafrechtstoepassing en over jeugdigen. Tevens functioneert de Raad als een beroepsinstantie voor gedetineerden, jeugdigen en tbs'ers. De 60 leden van de Raad worden door de Kroon (de regering) benoemd. Het bestuursreglement, dat de werkwijze en procedures voor de Raad regelt, wordt door de Minister van Veiligheid en Justitie vastgesteld.

De Inspectie voor de Sanctietoepassing (ISt) bestaat sinds 1 januari 2005. Deze organisatie is onafhankelijk van het ministerie van Veiligheid en Justitie, maar maakt organisatorisch wel onderdeel uit van het departement. De belangrijkste taak van de Inspectie is het toezicht op de effectiviteit en de kwaliteit van de uitvoering van sancties, in het bijzonder op de aspecten bejegening en beveiliging. Het werkterrein van de Inspectie

¹¹⁸ De RvdK werkt samen met partners in de jeugdstrafrechtsketen (zoals politie, jeugdreclassering en jeugdinrichtingen, bijvoorbeeld in de bovengenoemde Veiligheidshuizen) aan de ontwikkeling van een samenhangend instrumentarium voor jeugdstrafzaken: het Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrecht (LIJ). De bedoeling is dat met het LIJ de ketenpartners op een efficiënte wijze gegevens kunnen verzamelen, waarbij een aanvulling wordt gemaakt op de gegevens die al over een jongere bekend zijn. Met behulp van al deze informatie (over criminogene factoren) is het idee dat risico's op recidive beter kunnen worden getaxeerd en problemen gesignaleerd, waardoor weer beter kan worden bepaald welke strafrechtelijke aanpak voor de jeugdige het beste lijkt te zijn en welke zorg hij eventueel nodig zou hebben. In 2011 is besloten het instrumentarium landelijk in te voeren.

omvat alle vestigingen van de reclassering en alle onder de Dienst Justitiële Inrichtingen ressorterende landelijke diensten en inrichtingen.

2.6.4 De Raad voor Rechtsbijstand

De Raad voor Rechtsbijstand maakt het mogelijk dat mensen met een laag inkomen gebruik kunnen maken van rechtsbijstand. De rechtsbijstandsverlener vraagt ten behoeve van de rechtzoekende een toevoeging aan. Dat wil zeggen dat aan de rechtzoekende kosteloos of tegen een niet kostendeekkende eigen bijdrage een rechtshulpverlener wordt toegewezen. Het recht op rechtsbijstand is afhankelijk van het fiscale inkomen en vermogen van de rechtzoekende. De verdachte die in bewaring wordt gesteld of wiens gevangenhouding wordt bevolen, krijgt ambtshalve een raadsman toegevoegd. De rechtsbijstand van de ambtshalve toegevoegde raadsman is kosteloos voor de verdachte. Daarnaast kunnen ook slachtoffers van seksuele en andere geweldsmisdrijven kosteloos een beroep doen op een advocaat.¹¹⁹

2.6.5 Het Nederlands Forensisch Instituut en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie

Het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) zijn twee, onder het ministerie van Veiligheid en Justitie vallende, instanties. Zij hebben deskundigheid 'in huis' die relevant is voor de beantwoording van de vragen die in een strafrechtelijk onderzoek centraal staan.

Het NFI verleent diensten aan klanten binnen de strafrechtspleging, zoals het OM, de politie en de zittende magistratuur (waaronder de r-c). Ook kan een advocaat in een strafzaak het NFI verzoeken een onderzoek te laten uitvoeren. Daarnaast levert het NFI diensten aan andere personen of instanties (buiten de Nederlandse strafrechtspleging), zoals het Joegoslavië Tribunaal, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, buitenlandse politie of justitie of aan bijzondere opsporingsdiensten. Het NIFP adviseert de rechterlijke macht in strafzaken over de noodzaak van onderzoek naar de persoon van de verdachte in relatie tot toerekeningsvatbaarheid, de kans op recidive, de te volgen behandeling en beveiliging (klinisch en ambulant) en de ontwikkelingsmogelijkheden van jongeren. Het NIFP is ontstaan door een samenvoeging van het Pieter Baan Centrum en de Forensisch Psychiatrische Dienst. De belangrijkste werkzaamheden van het NIFP liggen op het gebied van advisering, contra-expertise, bemiddeling, toetsing, observatie en opleiding.

119 Zie de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 2003, 502).

2.6.6 *Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie*

De Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie beoordeelt de effectiviteit van gedragsinterventies voor jeugdigen en volwassenen. Onder een gedragsinterventie wordt verstaan een programmatisch en gestructureerd geheel van methodische handelingen gericht op het beïnvloeden van iemands gedrag of omstandigheden. Van goedgekeurde interventies mag worden verwacht dat zij recidive verminderen of voorkomen. De erkenningscommissie heeft naast het beoordelen van gedragsinterventies nog twee taken: het adviseren over onderwerpen in relatie tot (het beoordelen van) de effectiviteit van gedragsinterventies aan de Minister van Veiligheid en Justitie en het communiceren over de activiteiten van de commissie. De commissie laat zich bij de beoordeling van gedragsinterventies slechts leiden door de haar gegeven kwaliteitscriteria die zijn vastgesteld door het ministerie van Veiligheid en Justitie en door wetenschappelijke inzichten. In de erkenningscommissie is de relevante wetenschappelijke kennis (bijvoorbeeld uit de criminologie, psychologie, pedagogiek en psychiatrie) samengebracht met kennis over de uitvoeringspraktijk. De leden van de Erkenningscommissie worden aangesteld door de Minister van Veiligheid en Justitie.

2.6.7 *Slachtofferhulp Nederland*

Sinds 1984 kent Nederland professioneel georganiseerde slachtofferhulp. Slachtofferhulp Nederland (SHN) is een landelijke organisatie waar eind 2012 bijna 1.300 vrijwilligers slachtofferhulp verlenen.¹²⁰ In totaal ontving SHN de gegevens van 220.346 slachtoffers die behoren tot de doelgroep. Dat is een stijging van 14% ten opzichte van 2011.¹²¹ De ondersteuning is vooral praktisch van aard en bestaat uit het invullen van (verzekerings-) papieren, het bijstaan van slachtoffers in een rechtszaak en het doorverwijzen naar de juiste instanties. De landelijke organisatie wordt gefinancierd door het ministerie van Veiligheid en Justitie, gemeenten, het Fonds Slachtofferhulp en uit overige subsidies.¹²²

2.6.8 *Het Schadefonds Geweldsmisdrijven en het Waarborgfonds Motorverkeer*

Onder bepaalde voorwaarden kunnen slachtoffers van ernstige geweldsmisdrijven (of hun nabestaanden) in aanmerking komen voor een financiële tegemoetkoming uit het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Een uitkering uit dit fonds is altijd een tegemoetkoming in de kosten als gevolg

¹²⁰ Zie het Jaarverslag 2012 van SHN.

¹²¹ Idem.

¹²² Idem.

van letsel dat bij een ernstig geweldsmisdrijf is toegebracht (zoals mishandeling, diefstal met geweld, verkrachting en bedreiging met een wapen), en niet een schadeloosstelling. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven (een fonds van het ministerie van Veiligheid en Justitie, beheerd door een onafhankelijke commissie) is in 1976 opgericht om slachtoffers van ernstige geweldsdelicten die hun schade niet op een andere manier vergoed kunnen krijgen enigszins tegemoet te komen. Een groot deel van de aanvragen komt binnen via SHN, waarnaar de politie meestal doorverwijst bij aangifte van een geweldsmisdrijf. Een aanvraag kan ook worden ingediend via een advocaat of op eigen initiatief. Krachtens een Europese richtlijn, die alle lidstaten verplicht om vanaf 1 januari 2006 een schadefonds te hebben, kunnen slachtoffers die in Nederland wonen en in een ander EU-land slachtoffer zijn geworden, vanaf die datum via het Nederlandse schadefonds een uitkering aanvragen bij een ander EU-schadefonds. Ook slachtoffers van schade in het verkeer kunnen in aanmerking komen voor schadevergoeding door een beroep te doen op het Waarborgfonds Motorverkeer. Het gaat daarbij om schade die is veroorzaakt door onbekende, niet-verzekerde of gestolen motorrijtuigen, motorrijtuigen verzekerd bij een onvermogenende verzekeraar of toebehorend aan personen aan wie een vrijstelling van verzekering wegens gemoedsbezwaren is afgegeven. In 2007 zijn de richtlijnen aangepast aan de Europese richtlijnen voor motorrijtuigverzekeringen. Daarbij is onder meer ook de maximale dekking verhoogd tot in totaal 6 miljoen euro (5 miljoen euro bij persoonschade en 1 miljoen euro bij materiële schade).

3 Criminaliteit en slachtofferschap

M.M.P. Akkermans en M.M. van Rosmalen

- Eén op de vijf Nederlanders van 15 jaar en ouder is in 2012 slachtoffer geweest van veelvoorkomende criminaliteit, zoals gewelds-, vermogens- of vandalismedelicten.
- Over de periode 2005-2012 is het totale slachtofferschap met ruim een kwart gedaald. Deze daling vond vooral plaats tussen 2005 en 2008. Daarna is het slachtofferschap van met name gewelds- en vermogensdelicten nauwelijks verder afgenomen. Van vandalisme zijn de laatste jaren wel duidelijk minder burgers slachtoffer geweest.
- Van computercriminaliteit, ook wel cybercrime genoemd, werd één op de acht Nederlanders van 15 jaar en ouder in 2012 slachtoffer. De meest voorkomende vorm van cybercrime is hacken, gevolgd door pesten via het internet, en koop- en verkoopfraude.
- Binnen het bedrijfsleven is het slachtofferschap van criminaliteit het grootst in de detailhandel en de horeca. Tussen 2005 en 2010 – het meest recente jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn – is het slachtofferschap in alle onderzochte bedrijfssectoren gedaald. Diefstal is de meest voorkomende vorm van criminaliteit waarmee het bedrijfsleven geconfronteerd wordt.
- In 2011 werd ruim een derde van de door burgers ondervonden delicten bij de politie gemeld en meer dan een kwart leidde tot een aangifte. Dit is vergelijkbaar met de jaren daarvóór.
- Zes op de tien bedrijven die slachtoffer werden van criminaliteit maakten hiervan melding in 2010; 26% van de bedrijven deed ook daadwerkelijk aangifte. Inbraken worden door bedrijven veel vaker gemeld en aangegeven dan andere vormen van criminaliteit.
- Om inbraak te voorkomen was in 2012 bij ruim drie op de vier burgers thuis buitenverlichting aanwezig en bij ruim twee op de drie extra hang- en sluitwerk op ramen en deuren. Ongeveer één op de zeven burgers beveiligd de eigen woning met een alarminstallatie. Van de bedrijven geeft bijna drie kwart in 2010 aan maatregelen tegen criminaliteit te hebben genomen, meestal in de vorm van technische hulpmiddelen zoals een alarminstallatie.
- In 2012 voelde ruim één op de drie Nederlanders van 15 jaar en ouder zich wel eens onveilig. Over de periode 2005-2012 zijn deze onveiligheidsgevoelens met bijna een kwart gedaald. Deze daling was het sterkst tussen 2005 en 2008. Na 2008 zijn de onveiligheidsgevoelens nauwelijks verder gedaald.

Burgers, bedrijven en instellingen kunnen slachtoffer worden van criminaliteit. Door middel van slachtofferenquêtes kan worden gemeten in welke mate dit gebeurt. Enquêtes over criminaliteit op basis van eigen ervaringen van burgers, bedrijven en instellingen verschillen in doelstelling van registraties van politie en andere opsporingsinstanties: niet het *wetoverschrijdend* gedrag van verdachten staat centraal, maar veeleer het *grensoverschrijdend* gedrag, namelijk de grens tussen wat slachtoffers als normaal beschouwen en wat ze als deviant beschouwen (Van der Knaap, 2012). Enquêtecijsers over criminaliteit kunnen verder verschillen van

registratiecijfers omdat delicten bijvoorbeeld niet worden aangegeven of omdat de politie delicten in een andere categorie kan rubriceren (zie ook hoofdstuk 4). Slachtofferenquêtes vormen daarmee een eigen, onafhankelijke databron, die naast de geregistreerde criminaliteitscijfers inzicht geven in de aard, omvang en ontwikkeling van criminaliteit en van veiligheid in het algemeen.

Voor een beschrijving van de door burgers ondervonden criminaliteit en veiligheid is in dit hoofdstuk voor het jaar 2012 gebruikgemaakt van gegevens uit de Veiligheidsmonitor (VM) 2012. Voor de ontwikkeling tussen 2008 en 2011 zijn gegevens uit de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) gebruikt en voor de ontwikkeling tussen 2005 en 2008 gegevens uit de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR). De VM, IVM en VMR zijn enquêtes onder de Nederlandse bevolking van 15 jaar en ouder over thema's als slachtofferschap, veiligheidsbeleving, preventiegedrag en aanverwante onderwerpen. In de achtereenvolgende enquêtes zijn om inhoudelijke en organisatorische redenen aanpassingen in de vraagstellingen en wijzigingen in de onderzoeksopzet doorgevoerd. Hierdoor zijn de uitkomsten van de VM, IVM en VMR niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends op het gebied van criminaliteit en slachtofferschap zijn de uitkomsten van de VMR 2005-2008 en de IVM 2008-2011 voor een beperkte set van kernindicatoren (slachtofferschap, ondervonden delicten, onveiligheidsgevoelens) zodanig gecorrigeerd dat deze vergelijkbaar zijn met de VM 2012.¹ Op basis van deze gecorrigeerde uitkomsten zijn voor deze kernindicatoren trends over de periode 2005-2012 weergegeven.² Voor sommige onderwerpen uit de Veiligheidsmonitor 2012, zoals aantal door burgers ondervonden delicten en melding en aangifte van delicten, waren de cijfers voor het jaar 2012 niet tijdig beschikbaar. Deze zijn derhalve niet geactualiseerd en niet gewijzigd ten opzichte van C&R 2011. Gegevens over criminaliteit waarmee bedrijven worden geconfronteerd zijn afkomstig uit de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB). Dit onderzoek, dat sinds 2004 jaarlijks wordt gehouden, is in 2011 en 2012 niet uitgevoerd. Hierdoor hebben de meest actuele gegevens betrekking op het jaar 2010 en zijn deze daarmee niet veranderd ten opzichte van de vorige twee uitgaven van C&R. Voor meer details over de MCB en de eerdergenoemde slachtofferenquêtes onder burgers zie bijlage 3. In dit hoofdstuk staat de vraag naar de aard, omvang en ontwikkeling van veelvoorkomende criminaliteit³ centraal zoals die door burgers en

1 Zie bijlage 4 in Veiligheidsmonitor 2012 voor een uitgebreide toelichting op deze materie.

2 De weergave van de trends voor deze kernindicatoren (slachtofferschap onder burgers, door burgers ondervonden delicten, en onveiligheidsgevoelens onder burgers) gebeurt in de vorm van indexcijfers en niet in de vorm van absolute percentages aangezien deze laatste zouden afwijken van de eerder gepubliceerde absolute percentages.

3 Hiertoe behoren delicten die door hun aard en omvang veel overlast voor een groot deel van de bevolking, bedrijven en instellingen veroorzaken. Het gaat vooral om inbraak, fietsdiefstal, diefstal van auto en andere voertuigen, zakkenrollerij, beroving, vandalisme, mishandeling en bedreiging.

bedrijfsleven in Nederland wordt ervaren. Het gaat daarbij in de eerste plaats om ondervonden delicten (paragraaf 3.1) en om kenmerken van slachtoffers (paragraaf 3.2). In de tweede plaats gaat het om de gevolgen van criminaliteit voor de slachtoffers en om acties die burgers en bedrijfsleven nemen naar aanleiding van ondervonden delicten (paragraaf 3.3) en ter voorkoming van criminaliteit (paragraaf 3.4). Ten slotte wordt in paragraaf 3.5 aandacht besteed aan de beleving van criminaliteit en veiligheid door burgers en bedrijven.

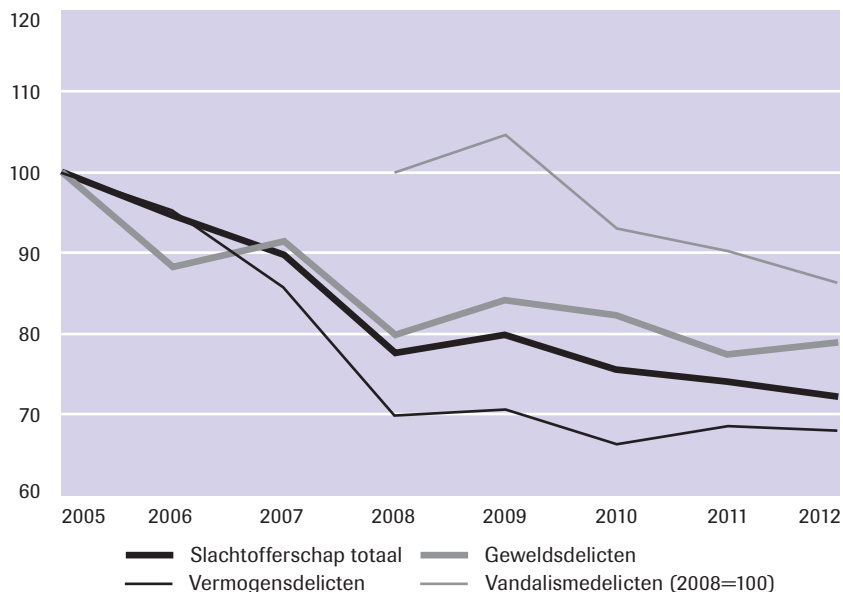
3.1 Ondervonden criminaliteit

In deze paragraaf komt de criminaliteit aan de orde waarvan burgers of bedrijven slachtoffer zijn geworden. Daarbij wordt eerst ingegaan op de aard van de criminaliteit waarmee burgers worden geconfronteerd (paragraaf 3.1.1). Dit wordt vanuit twee perspectieven benaderd, namelijk in de vorm van slachtofferschap (welk deel van de bevolking wordt met criminaliteit geconfronteerd) en in de vorm van aantallen ondervonden delicten (met hoeveel delicten worden burgers geconfronteerd). In paragraaf 3.1.2 komt vervolgens de ondervonden criminaliteit bij bedrijven aan de orde.

3.1.1 Door burgers ondervonden criminaliteit

Het aandeel Nederlandse burgers van 15 jaar en ouder dat slachtoffer werd van één of meer delicten zoals geweld, vermogensdelicten en vandalisme is in de periode 2005-2012 aanzienlijk gedaald. In vergelijking met 2005 is het slachtofferschap van deze delicten in totaliteit met ruim een kwart afgenomen (zie figuur 3.1). De daling was het sterkst in de periode 2005-2008 (een afname van 22%). Het slachtofferschap van vermogensdelicten – (poging tot) inbraak, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit of vanaf de auto, diefstal van andere voertuigen, (poging tot) zakkenrollerij, beroving – nam het meest af. Maar ook van geweldsdelicten – mishandeling, bedreiging, geweld met seksuele bedoelingen – werden in de periode 2005-2008 naar verhouding aanzienlijk minder personen slachtoffer. Na 2008 is het slachtofferschap van vermogens- en geweldsdelicten met 1% à 2% nauwelijks verder gedaald. De daling van het totale slachtofferschap in deze periode is voor een groot deel toe te schrijven aan de vandalismedelicten die sinds 2009 sterk terugliepen. Het gaat dan om vernielingen aan voertuigen en beschadigingen van woning, tuin en andere persoonlijke bezittingen.

Figuur 3.1 Slachtoffers van delicten onder burgers van 15 jaar en ouder, index 2005=100*

* Voor vandalismedelicten is 2008 het basisjaar voor indexering. Voor de jaren 2005-2007 zijn geen (gecorrigeerde) cijfers voor vandalismedelicten beschikbaar. Deze delicten zijn wel meegeteld in het totale slachtofferschap voor deze jaren.

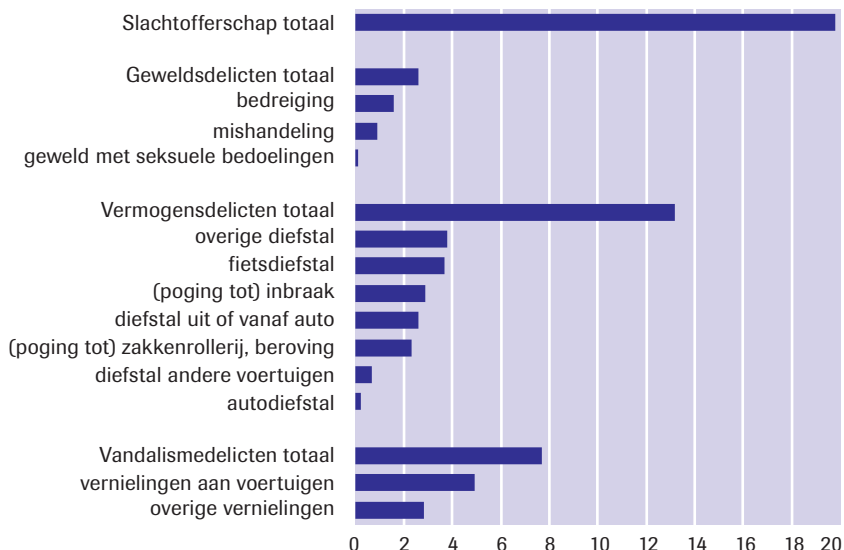
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.6 in bijlage 4.

Bron: VMR, IVM, VM

In 2012 werd bijna 20% van de Nederlandse bevolking van 15 jaar en ouder slachtoffer van één of meer delicten (figuur 3.2). Van gewelddelicten (mishandeling, bedreiging, geweld met seksuele bedoelingen) werd bijna 3% slachtoffer. Bedreiging komt binnen deze delictsoort het meest voor. Ruim 13% van de bevolking werd in 2012 slachtoffer van één of meer vermogensdelicten, zoals inbraak, diefstal of zakkenrollerij. Van de afzonderlijke soorten vermogensdelicten kwam – afgezien van de restcategorie overige diefstal – fietsdiefstal het meeste voor, gevolgd door (poging tot) inbraak, diefstal uit of vanaf de auto, en (poging tot) zakkenrollerij/beroving.

Bijna 8% werd in 2012 slachtoffer van één of meer vandalismedelicten. Vernieling aan voertuigen kwam met bijna 5% het meest voor, gevolgd door overige vernielingen zoals beschadiging aan woning, tuin of andere persoonlijke bezittingen.

Figuur 3.2 Percentage slachtoffers onder burgers naar delictsoort, 2012

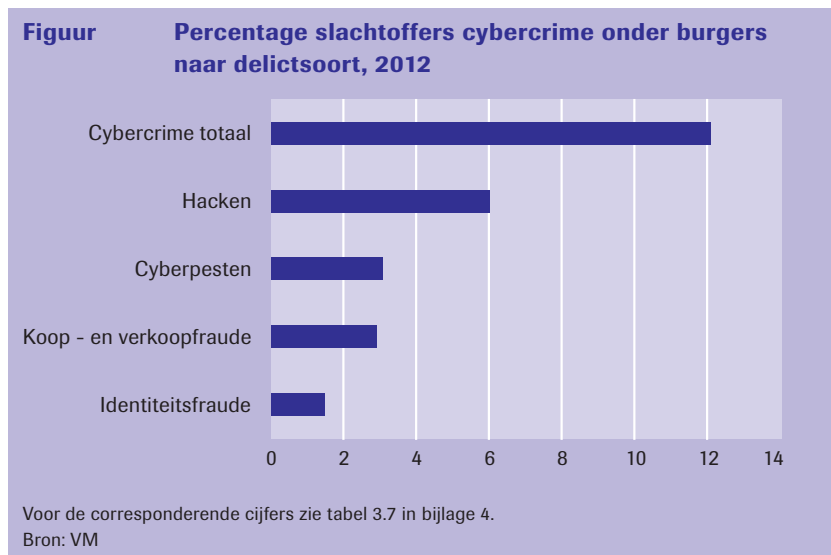
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.5 in bijlage 4.

Bron: VM

Cybercrime naar delictsoort

Sinds 2012 wordt in de Veiligheidsmonitor aandacht besteed aan slachtofferschap van criminaliteit die te maken heeft met internet of andere digitale informatiedragers. Het gaat daarbij om vier delictsoorten: identiteitsfraude (gebruik zonder toestemming van persoonsgegevens voor financieel gewin), koop- en verkoopfraude (het (ver)kopen van goederen of diensten zonder die te leveren of te betalen), hacken (het ongeoorloofd binnendringen op iemands computer) en pesten via het internet, ook wel cyberpesten genoemd.

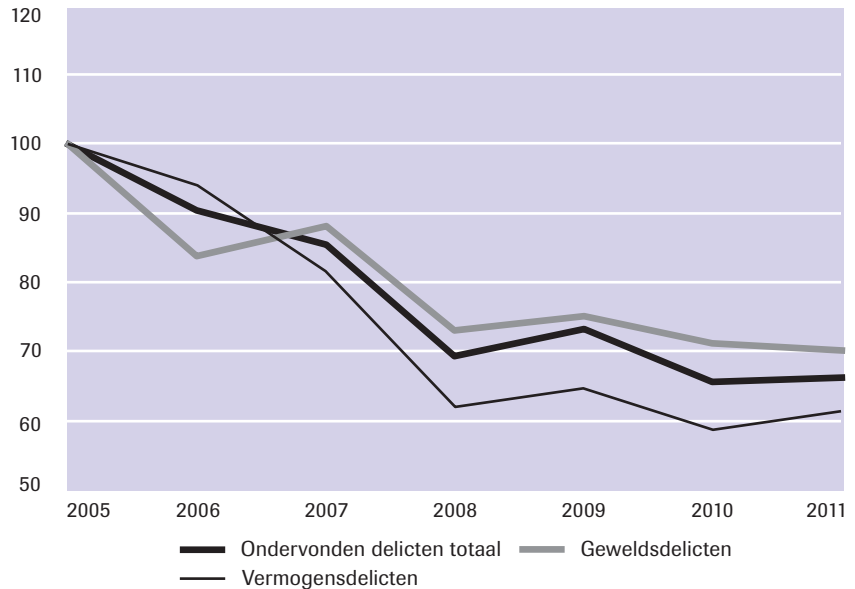
In 2012 was 12% van de Nederlanders van 15 jaar en ouder slachtoffer van één of meer van deze vormen van cybercrime. Hacken kwam met 6% het meest voor, op afstand gevolgd door cyberpesten en koop- en verkoopfraude (elk ongeveer 3%). Met identiteitsfraude via internet werd 1,5% van de bevolking van 15 jaar en ouder geconfronteerd.

Behalve in termen van slachtofferschap (welk deel van de bevolking wordt met één of meer delicten geconfronteerd, ongeacht het aantal keren) kan ondervonden criminaliteit ook worden uitgedrukt in aantallen ondervonden delicten (hoeveel delicten hebben burgers in totaal en van welke soort meegemaakt; zie ook tabel 3.9 in bijlage 4). Deze cijfers voor ondervonden delicten zijn alleen voor de periode 2005-2011 op basis van de VMR en IVM beschikbaar, waarbij geldt dat de IVM-cijfers voorlopig zijn. De cijfers voor 2012 en 2013 op basis van de VM zullen in de volgende editie van C&R beschikbaar komen.

Het aantal door burgers in Nederland ondervonden delicten zoals geweld, vermogensdelicten en vandalisme is in de periode 2005-2011 fors afgenomen. In vergelijking met 2005 is het aantal ondervonden delicten in totaliteit met een derde gedaald (zie figuur 3.3). Deze daling was het sterkst in de periode 2005-2008 (een afname van 30%). Het aantal vermogensdelicten – (poging tot) inbraak, fietsdiefstal, diefstal van of uit de auto, zakkenrollerij, overige diefstal – nam het meest af. Maar ook de daling van het aantal geweldsdelicten – mishandeling, bedreiging, seksuele delicten – was in de periode 2005-2008 aanzienlijk. Na 2008 is het aantal ondervonden vermogens- en geweldsdelicten met 2 à 3% niet veel verder gedaald. Voor vandalismedelicten zijn geen afzonderlijke (gecorrigeerde) cijfers over de periode 2005-2011 beschikbaar, maar deze delicten zijn wel meegeteld in het totale aantal ondervonden delicten.

Figuur 3.3 Door burgers in Nederland ondervonden delicten, index 2005=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.10 in bijlage 4.

Bron: VMR, IVM

Ondervonden delicten kunnen worden uitgedrukt in aantallen delicten per 100 inwoners (in dit geval alleen voor inwoners van 15 jaar en ouder). Vanuit dit perspectief gezien werd de Nederlandse bevolking van 15 jaar en ouder in 2011 volgens eigen opgave geconfronteerd met 43 delicten per 100 inwoners (zie tabel 3.9 in bijlage 4).

Per 100 inwoners werden Nederlanders in 2011 geconfronteerd met bijna 9 geweldsdelicten. Bedreiging komt het meest voor, gevolgd door seksuele delicten en mishandeling.

Vermogensdelicten zoals inbraak, diefstal en zakkenrollerij kwamen in 2011 in Nederland 16 keer per 100 inwoners voor. Van de afzonderlijke vermogensdelicten komt fietsdiefstal het meeste voor.

Vandalismedelicten – het gaat dan om diefstal vanaf of beschadiging aan de auto en overige vernielingen – komen vaker voor dan vermogensdelicten. In 2011 kwamen deze vormen van vandalisme ruim 18 keer per 100 inwoners voor.

3.1.2 Door bedrijven ondervonden criminaliteit

In 2010 – het meest recente jaar waarvoor cijfers beschikbaar zijn – had 31% van alle bedrijfsvestigingen in de onderzochte sectoren⁴ te maken met één of meer gevallen van criminaliteit (Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010; zie tabel 3.11 in bijlage 4). De mate waarin bedrijven slachtoffer worden en ook de aard van de criminaliteit die zij ondervinden verschillen sterk per sector. In de zakelijke dienstverlening en in de bouw werd een kwart of minder van de vestigingen met criminaliteit geconfronteerd, tegen meer dan 40% van de vestigingen in de detailhandel en in de horeca. In alle sectoren is het aandeel dat slachtoffer werd in 2010 lager dan in 2005.

Van alle vestigingen werd 9% slachtoffer van meer dan één type delict. Ook dit meervoudige slachtofferschap verschilt per sector. Vooral horeca en detailhandel worden relatief vaak geconfronteerd met meerdere soorten delicten; in de bouw en de zakelijke dienstverlening komt dit relatief weinig voor. Het aandeel meervoudige slachtofferschappen vertoont in alle sectoren een daling in de periode 2005-2010.

Diefstal is de meest voorkomende vorm van criminaliteit waar bedrijven mee geconfronteerd worden. In 2010 bedroeg het totale aantal geschatte diefstallen ongeveer 1,75 miljoen (zie figuur 3.4). Verreweg de meeste diefstallen komen voor in de detailhandel. In deze sector werden in 2010 ruim 1,67 miljoen diefstallen gerapporteerd (zie tabel 3.12 in bijlage 4). De ontwikkeling van het totale aantal diefstallen laat tussen 2005 en 2010 een grillig verloop zien. Na een forse daling van ongeveer 1,7 miljoen in 2005 naar minder dan 1,1 miljoen in 2007 volgde een forse stijging naar 1,8 miljoen in 2008. Tussen 2008 en 2010 is het aantal diefstallen relatief weinig veranderd. Per saldo is het aantal diefstallen tussen 2005 en 2010 licht gestegen.

De totale aantallen geschatte inbraken en vernielingen bedroegen in 2010 ongeveer 89.000 respectievelijk 155.000. Dit is een afname ten opzichte van 2005 toen er 126.000 inbraken en 214.000 vernielingen werden gerapporteerd. De detailhandel is de sector waar de meeste inbraken en vernielingen voorkomen.

In 2010 werden 466.000 overige vormen van criminaliteit (exclusief geweld⁵) door bedrijven gerapporteerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om het sturen van valse facturen, oplichting of het niet betalen van rekeningen.

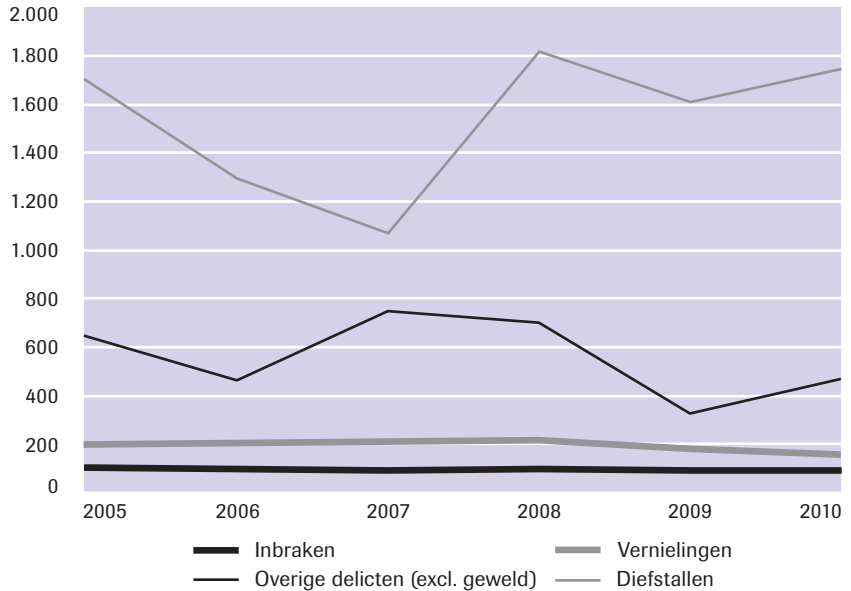
4 In de MCB zijn 5 sectoren onderzocht: bouw, detailhandel, horeca, transport en zakelijke dienstverlening. De gegevens hebben betrekking op bedrijfsvestigingen; in de tekst wordt zowel de term '(bedrijfs)vestiging' als de term 'bedrijf' hiervoor gebruikt. De onderzochte criminaliteit heeft betrekking op inbraak, diefstal, vernieling, geweld en overige niet nader genoemde vormen van criminaliteit. Daarnaast wordt (sinds 2006) een afzonderlijk beeld geschetst van de interne criminaliteit, dat wil zeggen diefstal van geld of goederen door eigen personeel.

5 Gezien het beperkte aantal meldingen van geweldsdelicten is het statistisch niet verantwoord om schattingen af te geven over het totaal aantal geweldsdelicten.

Dit is een daling ten opzichte van 2005, toen 645.000 delicten in deze categorie werden gerapporteerd.

In totaliteit is het aantal door bedrijven ondervonden delicten (diefstal, inbraak, vernieling, overige delicten) met 300.000 gedaald van naar schatting 2,9 miljoen in 2005 naar 2,6 miljoen in 2010.

Figuur 3.4 Door bedrijven ondervonden delicten naar soort, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.13 in bijlage 4.

Bron: MCB

3.2 Kenmerken van slachtoffers van criminaliteit

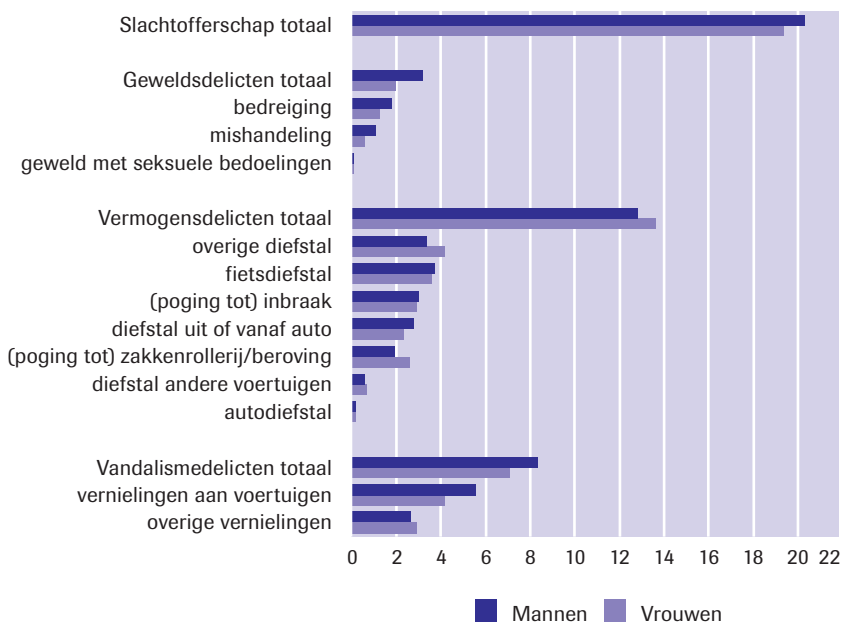
Niet alle burgers en bedrijven worden in gelijke mate slachtoffer van criminaliteit. De kans op slachtofferschap onder burgers hangt zowel samen met kenmerken van de persoon of het huishouden waartoe hij/zij behoort als met kenmerken van de omgeving waarin hij/zij woont. Ook voor bedrijven verschilt het risico op slachtofferschap. In de volgende subparagrafen wordt aandacht besteed aan achtergrondkenmerken die een rol spelen bij de kans van burgers (paragraaf 3.2.1) en van bedrijven (paragraaf 3.2.2) om slachtoffer te worden.

3.2.1 Kenmerken van burgers als slachtoffer

Leeftijd speelt een belangrijke rol bij de kans op slachtofferschap. Veel meer jongeren dan ouderen worden slachtoffer van veelvoorkomende criminaliteit (zie tabel 3.14 in bijlage 4). Vooral personen tussen 15 en 34 jaar hebben hiermee te maken.

Mannen worden over het algemeen iets vaker slachtoffer dan vrouwen, maar dit hogere slachtofferrisico van mannen geldt niet voor alle afzonderlijke delicten (zie figuur 3.5). Mannen werden in 2012 meer dan vrouwen slachtoffer van bedreiging, mishandeling, diefstal uit of vanaf de auto en vandalismedelicten. Omgekeerd hadden meer vrouwen dan mannen te maken met (poging tot) zakkenrollerij/beroving.

Figuur 3.5 Percentage slachtoffers van delicten naar geslacht en delictsoort, 2012

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.15 in bijlage 4.

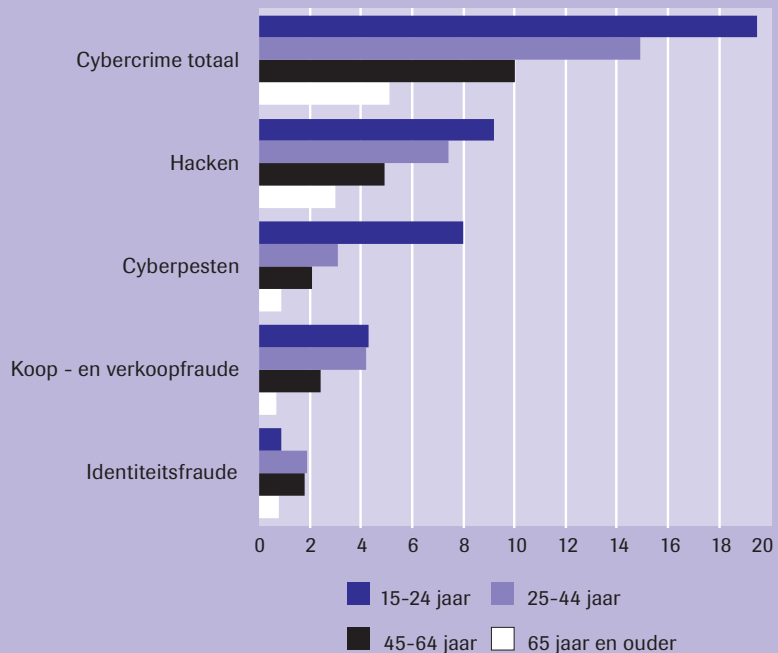
Bron: VM

Cybercrime naar kenmerken slachtoffers

Jongeren – die relatief actief zijn op internet – hebben vaker te maken met cybercrime dan ouderen. In 2012 was bijna één op de vijf 15- tot 25-jarigen slachtoffer van computercriminaliteit. Ook onder 25- tot 45-jarigen was dit aandeel met 15% hoger dan gemiddeld. Van 45- tot 65-jarigen was 10% slachtoffer van cybercrime en van 65-plussers 5%.

Ook voor de afzonderlijke delictsoorten hacken, koop- en verkoopfraude, en vooral cyberpesten geldt dat jongeren hier meer mee geconfronteerd worden dan ouderen. Van identiteitsfraude zijn 25- tot 45-jarigen en 45- tot 65-jarigen het meest slachtoffer.

Figuur **Percentage slachtoffers cybercrime onder burgers naar leeftijd en delictsoort, 2012**

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.16 in bijlage 4.

Bron: VM

De verschillen in slachtofferschap van cybercrime naar andere kenmerken zoals geslacht en stedelijkheid van de woongemeente zijn een stuk kleiner dan de leeftijdsverschillen (zie tabel 3.16 in bijlage 4).

Slachtofferschap van ‘traditionele’ criminaliteit onder burgers hangt duidelijk samen met de stedelijkheid van de woongemeente. Inwoners van zeer sterk stedelijke gemeenten worden vaker slachtoffer dan inwoners van niet-stedelijke gebieden.⁶ Dit geldt voor zowel alle delicten samen als voor afzonderlijke delicten en delictgroepen (zie tabel 3.17 in bijlage 4).

Deze samenhang met stedelijkheid komt ook naar voren in de verschillen in slachtofferschap naar politieregio (zie figuur 3.6). In meer verstedelijkte politieregio's zoals Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond is het slachtofferschap duidelijk hoger dan in minder verstedelijkte politieregio's als Drenthe, Noord- en Oost-Gelderland, Fryslân en Zeeland. In Amsterdam-Amstelland was het aandeel inwoners dat slachtoffer werd van één of meer delicten in 2012 twee keer zo groot als in Zeeland.

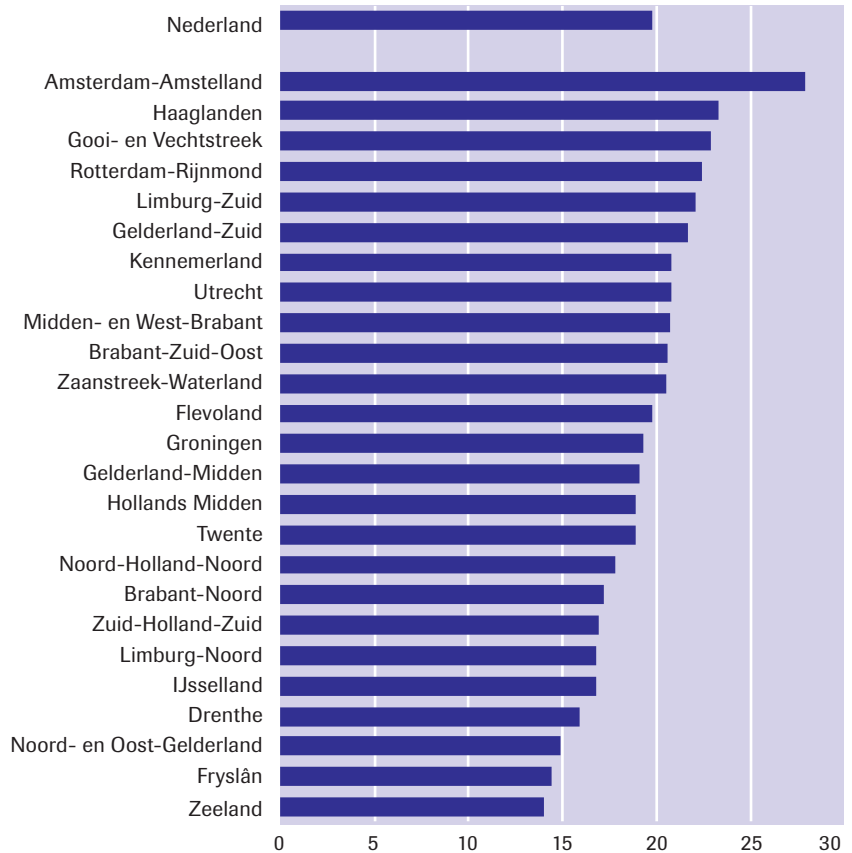
Ook andere kenmerken van de persoon, het huishouden of de woonbuurt spelen een rol bij slachtofferschap. Zo worden nooit-gehuwden, personen uit eenpersoonshuishoudens en eenoudergezinnen, niet-westerse allochtonen, personen uit de laagste inkomensgroep, uit huishoudens met een uitkering of inkomen uit arbeid en hoogopgeleiden in het algemeen vaker slachtoffer dan anderen. Maar wanneer rekening wordt gehouden met leeftijd, stedelijkheid en soort delict gaat deze relatie niet altijd op.⁷

6 De indeling naar stedelijkheid is gebaseerd op de omgevingsadressendichtheid van de gemeente. Voor ieder adres binnen een gemeente is de adressendichtheid vastgesteld van een gebied met een straal van 1 km rondom dat adres. De omgevingsadressendichtheid van een gemeente is de gemiddelde waarde hiervan voor alle adressen binnen die gemeente. De volgende 5 stedelijkheidsklassen worden onderscheiden:

- zeer sterk stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 2.500 of meer);
- sterk stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 1.500 tot 2.500);
- matig stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 1.000 tot 1.500);
- weinig stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1.000);
- niet-stedelijk (omgevingsadressendichtheid van minder dan 500).

7 De samenhang tussen dergelijke achtergrondkenmerken en slachtofferschap is onderzocht voor de VMR 2007 (zie Huys (2007) en Veiligheidsmonitor Rijk 2007; Landelijke Rapportage, hoofdstuk 9). Voor meer details over slachtofferschap naar achtergrondkenmerken vanaf het jaar 2008 zie de CBS-StatLinetabellen Slachtofferschap; persoonskenmerken (IVM) en Slachtofferschap; buurtkenmerken (IVM) en voor het jaar 2012 zie de StatLinetabel Slachtofferschap criminaliteit; kenmerken (VM).

Figuur 3.6 Percentage slachtoffers van delicten onder burgers naar politieregio, 2012

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.18 in bijlage 4.

Bron: VM

3.2.2 Kenmerken van bedrijven als slachtoffer

De kans om slachtoffer te worden van criminaliteit verschilt onder bedrijven niet alleen naar soort delict en naar sector. Ook verschillen binnen sectoren (branches) en de ligging van een vestiging binnen een agglomeratie of binnen een regio kunnen een rol spelen. Hieronder volgt een globaal beeld.⁸

Binnen de sector bouw werden vooral bedrijven in de grond-, wegen- en waterbouw, installatiebedrijven en de burgerlijke en utiliteitsbouw in 2010 vaker dan gemiddeld slachtoffer, en klus- en afwerkingsbedrijven minder vaak. Binnen de detailhandel hebben vooral warenhuizen, supermarkten, drogisterijen en kledingwinkels relatief veel met criminaliteit te maken. In de horeca geldt dat voor cafés en hotels, terwijl restaurants relatief weinig slachtoffer worden. In de zakelijke dienstverlening ondervinden kleinere bedrijven relatief veel criminaliteit, zoals reis- en uitzendbureaus. Voor reclame- en economische adviesbureaus is dit lager dan gemiddeld.

Naar locatie worden binnen de detailhandel, de horeca en de zakelijke dienstverlening bedrijven in het centrum van de stad meer dan gemiddeld slachtoffer. In de bouwsector en de transportsector maken bedrijven aan de rand van de stad juist meer kans om slachtoffer te worden.

Naar regio is het slachtofferschap binnen alle onderzochte sectoren, behalve de horeca, in de Randstad hoger dan gemiddeld. Bij de detailhandel komt slachtofferschap ook relatief vaker voor in het westen en relatief minder in het oosten van het land. In de bouw en de transportsector komt slachtofferschap minder voor in het noorden van het land.

3.3 Reacties op ondervonden criminaliteit

Slachtoffers van criminaliteit kunnen als reactie daarop verschillende acties ondernemen. In strafrechtelijke zin is vooral hun meldings- en aangiftebereidheid van belang. Ook kunnen slachtoffers een beroep doen op instanties die een rol spelen bij de verwerking van materiële, psychische of emotionele gevolgen of bij mogelijke tegemoetkomingen in de ondervonden schade. In de volgende subparagrafen wordt allereerst aandacht besteed aan de meldings- en aangiftebereidheid van slachtoffers, zowel van burgers (paragraaf 3.3.1) als van bedrijven (paragraaf 3.3.2). In paragraaf 3.3.3 staat de dienstverlening door Slachtofferhulp Nederland centraal. Aan ondervonden schade van criminaliteit wordt in hoofdstuk 10 aandacht besteed.

8 Zie Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010 voor details.

3.3.1 *Melding en aangifte van door burgers ondervonden delicten*

Burgers en bedrijven die iets is overkomen kunnen de politie daarvan op de hoogte stellen, ongeacht of de politie hieraan verdere consequenties verbindt. Dit wordt hier een *melding* genoemd. Dit kan zowel op het politiebureau gebeuren als telefonisch of via internet. In een beperkt aantal gevallen is het de politie zelf die (als eerste) kennisneemt van een voorval. Van een gebeurtenis kan ook *aangifte* worden gedaan. Voor een aangifte is nadrukkelijker actie vereist; in de meeste gevallen moet een proces-verbaal of een aangifteformulier worden ondertekend. Aangifte kan daarmee strafrechtelijke consequenties krijgen, bijvoorbeeld in het kader van opsporing en vervolging van mogelijke verdachten. Vaak is een bewijs van aangifte vereist, bijvoorbeeld voor schadevergoeding aan slachtoffers.

Melding

Van alle door burgers in Nederland ondervonden delicten werd in 2011 – het meest recente jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn – ruim een derde (35%) door of namens de slachtoffers bij de politie *gemeld* (zie figuur 3.7).⁹ Het merendeel van de veelvoorkomende criminaliteit tegen burgers wordt dus niet bij de politie gemeld en blijft daarmee ‘verborgen’ voor opsporingsinstanties. Als belangrijkste reden voor het niet melden werd in 2011 genoemd dat aangifte doen toch niets helpt (37%). In ruim een kwart van de gevallen (27%) was het gebeurde volgens de slachtoffers niet belangrijk genoeg om aan de politie te melden.¹⁰

Er zijn wel verschillen in meldingsbereidheid tussen delicten (zie figuur 3.7). Van alle ondervonden geweldsdelicten werd in 2011 een kwart bij de politie gemeld. Dat is minder dan gemiddeld. Van deze geweldsdelicten worden vooral seksuele delicten relatief weinig gemeld (9%); mishandelingen worden met 44% juist relatief vaak gemeld. In 2011 werd de helft (50%) van alle in Nederland ondervonden vermogensdelicten bij de politie gemeld. Dit aandeel is duidelijk hoger dan bij gewelds- en vandalismedelicten. Vooral inbraken, diefstallen van en uit de auto en gevallen van zakkenrollerij worden vaker dan gemiddeld gemeld. Van alle vandalismedelicten werd 23% bij de politie gemeld.

Aangifte

Van ruim een kwart van alle door burgers ondervonden delicten werd in 2011 daadwerkelijk *aangifte* gedaan (zie figuur 3.7). Dit gebeurde deels via internet (10%), maar vooral in de vorm van een bij de politie ondertekend

9 De kans dat slachtoffers de hen overkomen delicten ook daadwerkelijk bij de politie melden wordt, behalve door de gepercipieerde ernst van het delict, ook – zij het in mindere mate – bepaald door de context waarin het voorval plaatsvindt (privé – publieke ruimte) en de sociale kaders van het slachtoffer (Goudriaan, 2006).

10 Zie hoofdstuk 6 in Integrale Veiligheidsmonitor 2011; Landelijke rapportage.

document, zoals een proces-verbaal (17%).¹¹ Dit betekent dat drie kwart van de bij de politie *gemelde* delicten (namelijk 26% aangegeven gedeeld door 35% gemelde delicten) ook formeel werd *aangegeven*; 24% van de gemelde delicten werd dus *niet* aangegeven.¹²

Als belangrijkste redenen voor aangifte noemen slachtoffers dat de politie dit volgens de slachtoffers moest weten (24%), vanwege de verzekering (eveneens 24%) en – in mindere mate – dat de dader moet worden gepakt en om hetgeen gestolen is terug te krijgen (beide 18%).

Van de in 2011 ondervonden geweldsdelicten werd 12% aangegeven (zie figuur 3.7). Dit is duidelijk minder dan gemiddeld voor alle delicten samen en is zelfs minder dan de helft van alle bij de politie gemelde geweldsdelicten (12% aangegeven gedeeld door 25% gemelde geweldsdelicten). Vooral seksuele delicten en bedreigingen worden relatief weinig aangegeven; het aandeel aangegeven mishandelingen wijkt niet wezenlijk af van het gemiddelde. Blijkbaar ligt de drempel om van seksuele delicten en bedreigingen ook formeel aangifte te doen vrij hoog.

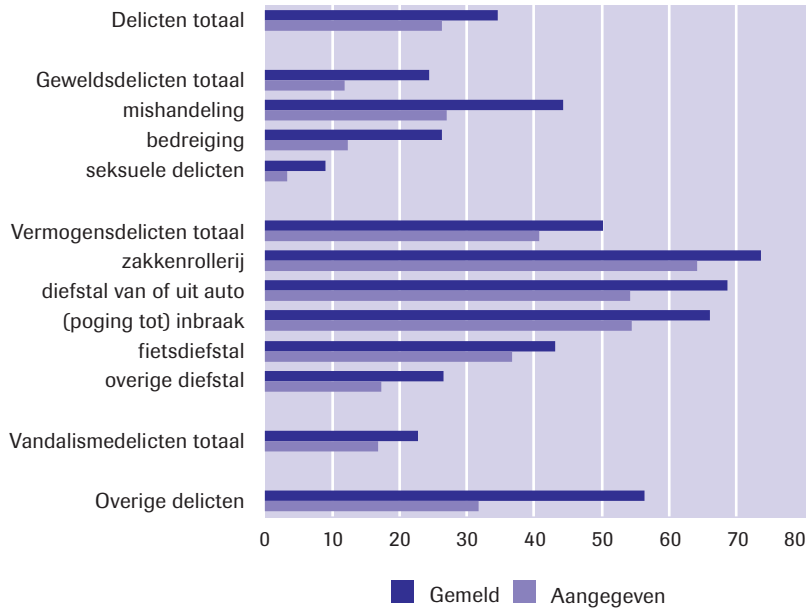
Ondervonden vermogensdelicten krijgen relatief meer dan gewelds- en vandalismedelicten een vervolg in de vorm van een aangifte. In 2011 bedroeg het aandeel aangiftes voor alle ondervonden vermogensdelicten samen 41%. Vergeleken met de bij de politie gemelde vermogensdelicten is dit aandeel 81% (41% aangegeven gedeeld door 50% gemeld). Voor vrijwel alle soorten vermogensdelicten is het aandeel aangiftes hoger dan gemiddeld voor alle delicten samen. Diefstallen van of uit de auto en zakkenrollerij worden in meer dan de helft van de gevallen aangegeven; voor inbraken (exclusief pogingen) is dit zelfs 81%.

Van alle vandalismedelicten resulteerde ongeveer 1 op de 6 ondervonden voorvallen (17%) in 2011 in een aangifte. Het aandeel aangegeven vandalismedelicten ten opzichte van het aandeel bij de politie gemelde vandalismedelicten bedraagt 74% (17% aangegeven gedeeld door 23% gemeld).

11 Voor een aantal misdrijven is aangifte via internet mogelijk. In de IVM worden meldingen via internet ook meegeteld als aangifte. In eerdere CBS-enquêtes (ERV, POLS, VMR) werden alleen delicten waarbij een document is ondertekend als aangiften geteld.

12 Aangegeven delicten die door de politie zelf zijn ontdekt, zijn wel meegerekend bij aangegeven maar niet bij gemelde delicten.

Figuur 3.7 Percentage door burgers bij de politie gemeld en aangegeven delicten naar delictsoort, 2011

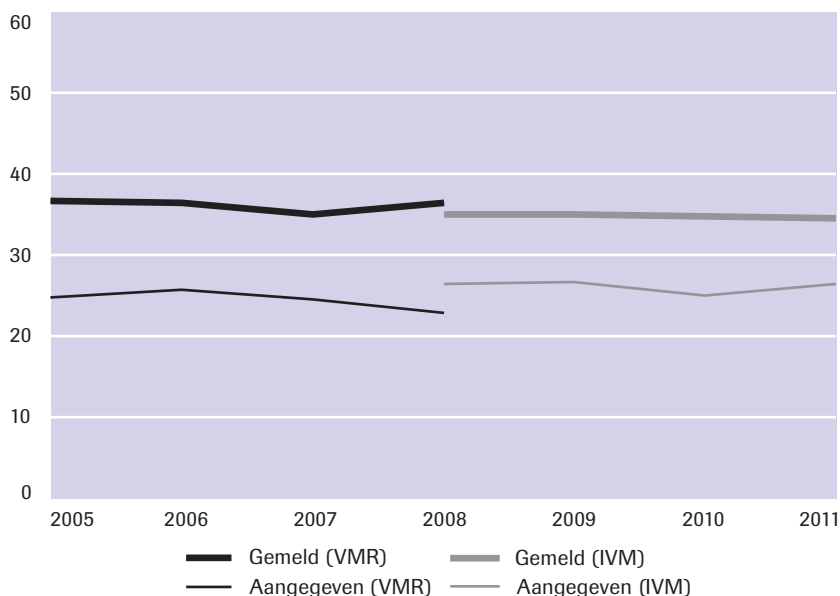

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 3.20 en 3.22 in bijlage 4.

Bron: IVM

De meldingsbereidheid en de aangiftebereidheid van burgers is al jaren stabiel. Zowel het aandeel bij de politie gemeld delicten als het aandeel aangegeven delicten is tussen 2008 en 2011 in totaliteit vrijwel gelijk gebleven (zie figuur 3.8). Ook in de jaren daarvoor is het aandeel meldingen en aangiften niet wezenlijk veranderd. De afzonderlijke delictsoorten (geweld, vermogensdelicten, vandalisme, overige delicten) laten in de afgelopen jaren ook geen wezenlijke verandering in meldings- en aangiftebereidheid zien (zie tabellen 3.20 en 3.22 in bijlage 4).

Figuur 3.8 Percentage door burgers bij de politie gemelde en aangegeven delicten

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 3.20 en 3.22 in bijlage 4.

Bron: IVM

3.3.2 Melding en aangifte van door bedrijven ondervonden delicten

Ongeveer 6 op de 10 bedrijven die in 2010 te maken hadden met criminaliteit, hebben één of meer delicten bij de politie gemeld (zie tabel 3.23 in bijlage 4).¹³ Dit meldingspercentage varieert van 54% in de zakelijke dienstverlening tot 67% in de horeca. Voor alle sectoren – behalve de horeca – was het meldingspercentage in 2010 lager dan in 2005.

Inbraak wordt in alle onderzochte sectoren veel vaker gemeld dan andere vormen van criminaliteit. In 2010 werd inbraak door 82% tot 90% van de getroffen bedrijven gemeld; de verschillen tussen sectoren zijn klein. Bij vernielingen, geweldsdelicten, diefstallen en overige vormen van criminaliteit ligt het percentage gemelde delicten duidelijk lager en zijn er grotere verschillen binnen de sectoren.

Van alle getroffen bedrijven deed 26% in 2010 ook daadwerkelijk aangifte van één of meer delicten (zie tabel 3.23 in bijlage 4). In de bouw was het aangiftepercentage het hoogst (36 %), in de detailhandel en de horeca het laagst (respectievelijk 21% en 20%). Voor alle sectoren geldt dat het aangif-

¹³ Dit betekent niet dat die bedrijven alle voorkomende delicten hebben gemeld.

tepercentage tussen 2005 en 2010 is teruggelopen. Het sterkst is de afname in de detailhandel.

Net als bij het percentage meldingen is ook het aandeel aangegeven inbraaken over het algemeen hoger dan dat van andere soorten delicten. Voor inbraak varieert dit percentage in 2010 tussen de 17% (horeca) en 47% (bouw). Bij diefstal ligt de aangifte in de bouw, de transportsector en de zakelijke dienstverlening relatief hoog; in de detailhandel en de horeca is het aandeel veel lager, al is het aandeel in de horeca (20%) hoger dan dat van inbraak. Van vernielingen wordt in de bouw en de zakelijke dienstverlening ruim een kwart aangegeven; in de horeca en de detailhandel ligt dit aandeel met 16% aanzienlijk lager. Voor geweldsdelicten en overige vormen van criminaliteit ligt het aangiftepercentage in alle sectoren op 20 of minder.

Het verschil tussen het aandeel bedrijven dat melding maakt en het aandeel dat ook daadwerkelijk aangifte doet is groot. Dit verschil (wel gemeld maar niet aangegeven, ook wel aangeduid met de term 'verval') doet zich bij alle delictsoorten en alle sectoren voor. Vooral in de horeca maken veel bedrijven wel melding, maar is het aandeel daarvan dat uiteindelijk geen aangifte doet relatief groot (69% in 2010). Ook in de detailhandel is dit verschil (met ruim 6 op de 10 gemelde delicten) relatief groot. In de bouw is het verval met 40% het kleinst.

3.3.3 *Beroep op slachtofferhulp*

Voor burgers die met criminaliteit worden geconfronteerd, kan dit niet alleen directe fysieke en materiële gevolgen hebben, maar ook psychologische en emotionele gevolgen als angst, onveiligheidsgevoelens, boosheid en schuldgevoelens.

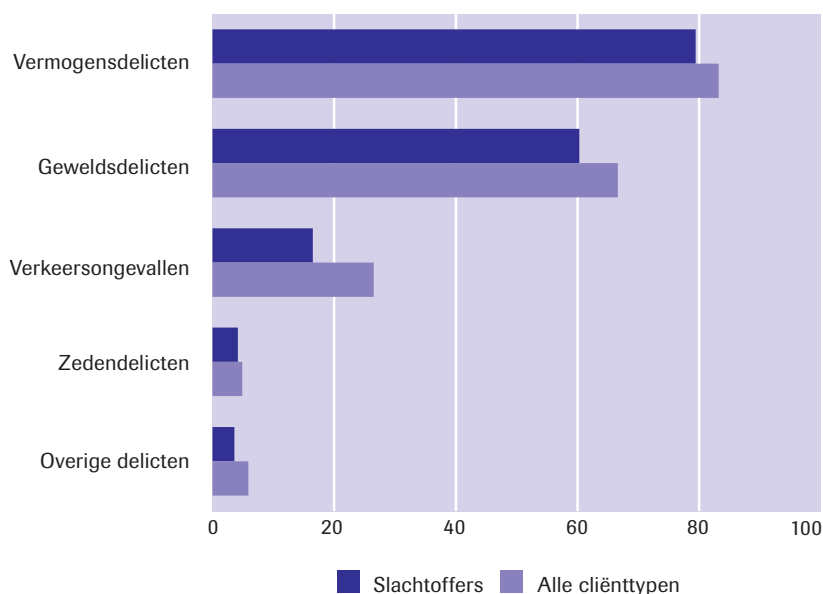
Slachtoffers kunnen bij emotionele, lichamelijke of materiële gevolgen indien gewenst een beroep doen op instanties om hulp te krijgen. Volgens de richtlijn Terwee moet de politie bij aangifte de slachtoffers op de mogelijkheid van slachtofferhulp wijzen. Het al dan niet doorverwijzen hangt samen met de gevolgen voor en de behoefte aan hulp en opvang van de slachtoffers. Dit gebeurt relatief vaak bij geweld (vooral mishandeling), beroving, inbraak en autodiefstal.

Gegevens over daadwerkelijk verleende slachtofferhulp zijn gebaseerd op registraties van Slachtofferhulp Nederland (SHN) (zie bijlage 3 voor meer informatie over de gebruikte gegevens). In 2012 had SHN te maken met in totaal ruim 187.000 cliënten (zie figuur 3.9).¹⁴ Dat zijn 1.116 cliënten per 100.000 inwoners (zie tabel 3.25 in bijlage 4). Cliënten van vermogensdelicten vormden daarbinnen de belangrijkste groep (44%). Ook cliënten

¹⁴ Dit aantal cliënten heeft alleen betrekking op personen waarvan gegevens bekend zijn in het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) van het CBS. Hierdoor, en doordat personen meer dan één keer per jaar kunnen worden aangemeld, kan het daadwerkelijke aantal cliënten en het aantal aangemelde zaken hoger zijn dan hier gepresenteerd.

vanwege geweldsdelicten hadden een groot aandeel (36%). De overige cliënten hadden te maken met verkeersongevallen, zedendelicten of met andere, niet nader aangeduide delicten. Het overgrote deel van alle cliënten (88%) was hierbij betrokken als slachtoffer. Voor verkeersongevallen en overige delicten lag dit aandeel duidelijk lager (respectievelijk 62% en 61%).¹⁵ In 2009 had SHN te maken met in totaal bijna 118.000 cliënten. Ten opzichte van 2009 is het aantal cliënten en vooral het aantal slachtoffers daaronder dan ook duidelijk gestegen, met respectievelijk 59% en 78%. Die stijging doet zich vooral voor in 2011 en 2012 en geldt vooral voor (slachtoffers van) vermogensdelicten, met een toename van 145% of meer.¹⁶

Figuur 3.9 Aantal cliënten van Slachtofferhulp Nederland (x 1.000) naar type delict, 2012

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.25 in bijlage 4.

Bron: Slachtofferhulp Nederland/CBS

In totaal werden in 2012 ruim 220.000 zaken bij SHN aangemeld, waarvan het merendeel (86%) door de politie (zie tabel 3.26 in bijlage 4). Rond 12% van de zaken werd aangemeld op eigen initiatief van de cliënt. Deze

¹⁵ Bij niet-slachtoffercliënten gaat het bijvoorbeeld om (andere) inzittenden, getuigen, familieleden of nabestaanden.

¹⁶ Over eerdere jaren zijn geen gegevens beschikbaar over cliënten van SHN. Er zijn over eerdere jaren (tot en met 2007) alleen gegevens beschikbaar over door SHN verleende hulpverleningen. In 2007 ging het daarbij om ruim 96.000 hulpverleningen, vooral vanwege delicten (70%). Het aandeel hulpverleningen vanwege delicten is tot en met 2007 gestegen, vooral door de toename van hulpverleningen vanwege geweldsdelicten, tot 44.000.

aangemelde zaken leidden tot in totaal bijna 167.000 verleende diensten. De belangrijkste vormen van dienstverlening bestonden uit administratieve ondersteuning (verzorging van brieven en dergelijke, 44%) en uit ondersteunende gesprekken (18%). In 17% van de gevallen bestond de hulpverlening uit praktische ondersteuning; bij 11% werd hulp verleend bij het verhalen van schade. Andere vormen van hulpverlening, zoals begeleiding bij een strafproces, doorverwijzen naar een externe partij en het opstellen van een schriftelijke slachtofferverklaring (SSV) of begeleiding bij spreekrecht, kwamen relatief minder voor.

Het totale aantal in 2012 aangemelde zaken is sinds 2009 met 51% gestegen (in 2009 werden bijna 146.000 zaken aangemeld). Het aandeel dat op eigen initiatief is gemeld (12%) is lager dan in het voorgaande jaar, maar hoger dan in 2009 (10%).

Er zijn duidelijke verschillen naar geslacht, leeftijd en delicttype in het aantal cliënten per 100.000 inwoners. Voor alle cliënttypen samen zijn er relatief meer mannelijke dan vrouwelijke cliënten, zowel in totaal als binnen de afzonderlijke leeftijdsgroepen (zie tabel 3.27 in bijlage 4). Zowel voor mannen als vrouwen is dit aandeel het hoogst in de leeftijdsgroep tussen 20 en 30 jaar en neemt daarna af met toenemende leeftijd. Bij zedendelicten en overige delicten is het aandeel cliënten onder vrouwen binnen elke leeftijdsgroep hoger dan onder mannen. Voor vermogensdelicten is het aandeel cliënten in de leeftijdsgroepen tussen 30 en 65 jaar hoger dan in de groep 20- tot 30-jarigen. Een uitzondering hierop vormt de groep 50- tot 65-jarige vrouwen, waarbij het aandeel cliënten juist lager is dan in de groep 20- tot 30-jarigen.

3.4 Beveiliging tegen criminaliteit

In deze paragraaf staan technische en andere maatregelen centraal die door burgers en bedrijven kunnen worden genomen om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit of om de mogelijke gevolgen ervan te beperken. Allereerst komen maatregelen aan de orde die burgers kunnen treffen (paragraaf 3.4.1). Vervolgens wordt ingegaan op maatregelen van bedrijven (paragraaf 3.4.2).

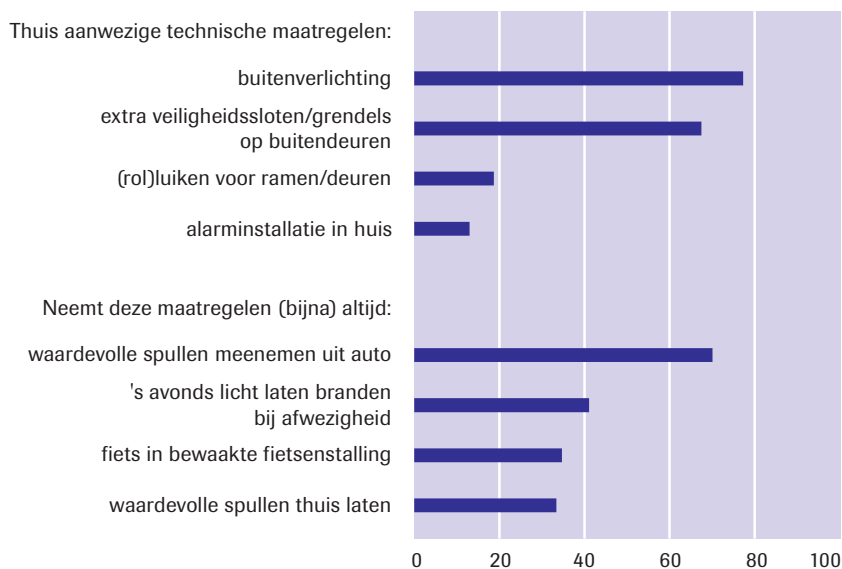
3.4.1 Maatregelen van burgers

Buitenverlichting vormt de meest voorkomende ‘technische’ maatregel tegen inbraak (zie figuur 3.10). In 2012 is deze voorziening bij meer dan drie op de vier burgers thuis aanwezig (77%). Extra hang- en sluitwerk (68%) komt eveneens vaak bij burgers thuis voor. Luiken voor ramen en deuren (19%) en een alarminstallatie (13%) daarentegen komen aan-

zienlijk minder vaak voor.¹⁷ De cijfers voor 2012 zijn gebaseerd op de Veiligheidsmonitor en daardoor niet zonder meer vergelijkbaar met de cijfers van voorgaande jaren die gebaseerd zijn op de IVM en VMR. Voor het weergeven van ontwikkelingen geldt daarom 2011 als referentiejaar. In 2011 was het aandeel inwoners waarbij deze voorzieningen thuis aanwezig zijn voor al deze technische maatregelen vrijwel hetzelfde als in 2010 (zie tabel 3.31 in bijlage 4).

Burgers kunnen ook in gedragsmatige zin maatregelen treffen om criminaliteit (bijvoorbeeld diefstal) te voorkomen. Zo neemt 70% van de burgers (bijna altijd) waardevolle spullen mee uit de auto om diefstal te voorkomen (zie figuur 3.10). Daarnaast geeft 41% aan dat zij 's avonds bij afwezigheid in hun woning het licht laten branden, zet 35% hun fiets in een bewaakte fietsenstalling, en laat een bijna even groot deel (33%) waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen. Ook bij deze preventieve maatregelen in de sociale sfeer zijn de cijfers van 2012 niet goed vergelijkbaar met die van voorgaande jaren. In de periode 2010-2011 is het percentage burgers dat deze sociaal-preventieve maatregelen neemt niet wezenlijk veranderd (zie tabel 3.31 in bijlage 4).

Figuur 3.10 Percentage maatregelen onder burgers tegen criminaliteit, 2012

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.32 in bijlage 4.

Bron: VM

17 Het zijn overigens niet altijd de inwoners zelf die de maatregelen treffen. In huurwoningen bijvoorbeeld gebeurt dit vaak door woningbouwcorporaties. Ook kunnen sommige voorzieningen (zoals luiken voor ramen en deuren) standaard al aanwezig zijn (bijvoorbeeld op boerderijen) zonder dat deze speciaal zijn aangebracht ter voorkoming van inbraak. Omgekeerd kunnen sommige maatregelen (zoals eveneens luiken voor ramen en deuren) in bepaalde (stedelijke) gebieden niet overal genomen worden.

3.4.2 *Maatregelen van bedrijven*

Van alle bedrijven geeft drie kwart (74%) in 2010 aan dat zij preventieve maatregelen nemen tegen criminaliteit (zie tabel 3.33 in bijlage 4). Dit aandeel varieert wel per sector. Onder de bouwbedrijven is het aandeel dat preventieve maatregelen treft minder (63%); in de andere sectoren (detailhandel, horeca, transport en zakelijke dienstverlening) ligt het aandeel hoger. Ten opzichte van 2005 zijn de verschillen gering.

De preventieve maatregelen bij de meeste bedrijven bestaan uit technische hulpmiddelen, zoals een alarminstallatie. In de detailhandel, de horeca en de zakelijke dienstverlening heeft ongeveer de helft van de vestigingen in 2010 een 'luid alarm' (zie tabel 3.34 in bijlage 4). Rond 4 op de 10 detailhandel- en horecavestigingen hebben (ook) een 'stil alarm'; in de transportsector en de zakelijke dienstverlening is dit aandeel 1 op de 3. Het percentage vestigingen met 'extra sloten op de deur' varieert van 20 (transport) tot 28 (bouw en zakelijke dienstverlening). Bijna een derde van de vestigingen in de detailhandel en de horeca heeft (infrarood-) camera's. In de bouw en in de transportsector worden ook relatief vaak extra hekwerken geplaatst; in de transportsector wordt (ook) relatief veel gebruikgemaakt van een beveiligingsdienst of van een speciale portier.

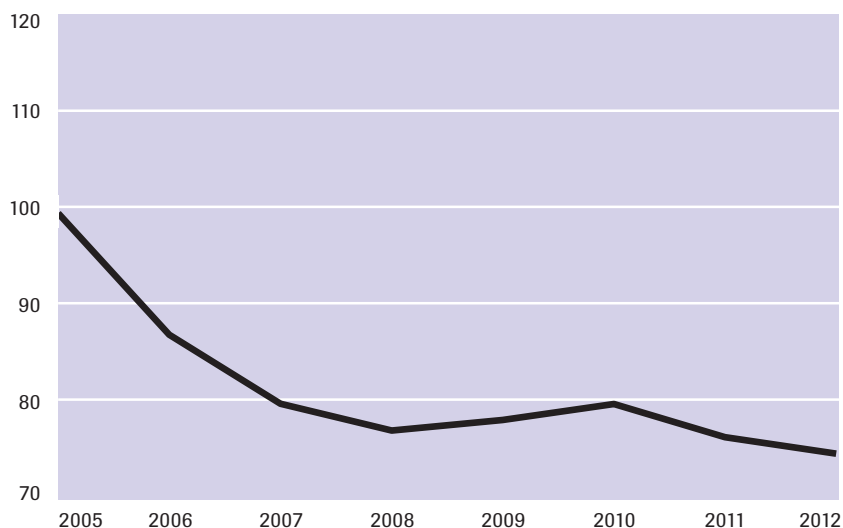
Op organisatorisch gebied worden minder vaak maatregelen getroffen. Ook deze maatregelen variëren per sector en met de ernst van het probleem. Zo zegt 19% van alle vestigingen in 2010 dat zij advies over criminaliteitspreventie hebben ingewonnen, zoals over elektronische beveiliging, beveiliging door derden of overvalpreventie. Dit aandeel is gelijk aan dat in 2004. Per sector varieert dit aandeel tussen 12 (bouw) en 28% (detailhandel). In de detailhandel en de horeca is dit aandeel hoger dan in 2005.

Een andere manier om criminaliteit tegen te gaan is het deelnemen aan projecten, bijvoorbeeld beveiligingsprojecten van gebouwen of van de omgeving, of aan het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Dit biedt bedrijven bovendien de mogelijkheid om kennis te nemen van nieuwe vormen van preventie. Het aandeel vestigingen dat hieraan meedoet, is relatief beperkt. In 2010 bedroeg dit aandeel 5%. Per sector varieert dit van 3% (bouw en zakelijke dienstverlening) tot 7% (horeca en detailhandel). Ook hier zijn er geen grote verschillen per sector ten opzichte van 2005. Rond 1 op de 5 bedrijven geeft aan gegevens bij te houden over criminaliteit, bijvoorbeeld via een (eigen) registratiesysteem of het bijhouden van aangiften of verzekeringsclaims. Dit bijhouden varieert per sector van 16% (bouw) tot 29% (transport). Verschillen ten opzichte van 2005 zijn gering.

3.5 De beleving van criminaliteit

In deze paragraaf staat de perceptie van criminaliteit centraal.¹⁸ Tussen 2005 en 2012 is het aandeel Nederlanders dat zich wel eens onveilig voelt met bijna een kwart gedaald (zie figuur 3.11). De onveiligheidsgevoelens zijn vooral tussen 2005 en 2008 fors afgenomen. In deze periode daalde het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt met 22%. Na 2008 zijn de onveiligheidsgevoelens nauwelijks verder gedaald.

Figuur 3.11 Burgers die zich wel eens onveilig voelen, index 2005=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.39 in bijlage 4.

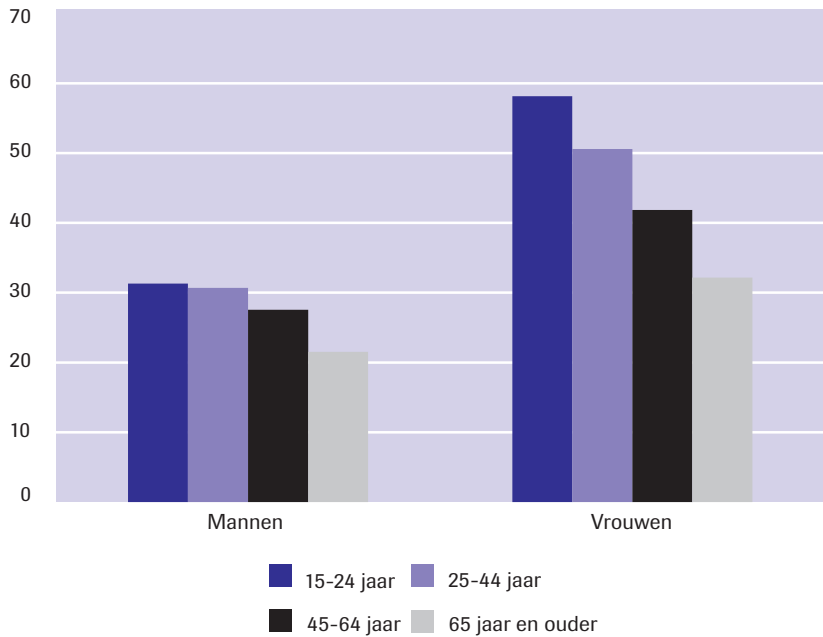
Bron: VMR, IVM, VM

In 2012 voelde 37% van de Nederlanders van 15 jaar en ouder zich wel eens onveilig (zie tabel 3.40 in bijlage 4). Evenals bij slachtofferschap van criminaliteit zijn er verschillen in onveiligheidsgevoelens tussen bevolkingsgroepen. Vrouwen voelen zich onveiliger dan mannen en onder jongeren zijn de onveiligheidsgevoelens hoger dan onder ouderen. Bijna zes op de tien jonge vrouwen van 15-24 jaar voelden zich in 2012 wel eens onveilig (zie figuur 3.12). Dit is bijna het dubbele van het aandeel jonge mannen met onveiligheidsgevoelens. De verschillen naar leeftijd zijn bij vrouwen veel groter dan bij mannen. Het aandeel jonge vrouwen dat zich wel eens

¹⁸ Mogelijke verklaringen van verschillen in onveiligheidsgevoelens blijven in dit kader buiten beschouwing. Zie hiervoor bijvoorbeeld Oppelaar en Wittebrood (2006).

onveilig voelt is bijna twee keer zo groot als het aandeel oudere vrouwen met onveiligheidsgevoelens.

Figuur 3.12 Percentage mannen en vrouwen dat zich wel eens onveilig voelt naar leeftijd, 2012

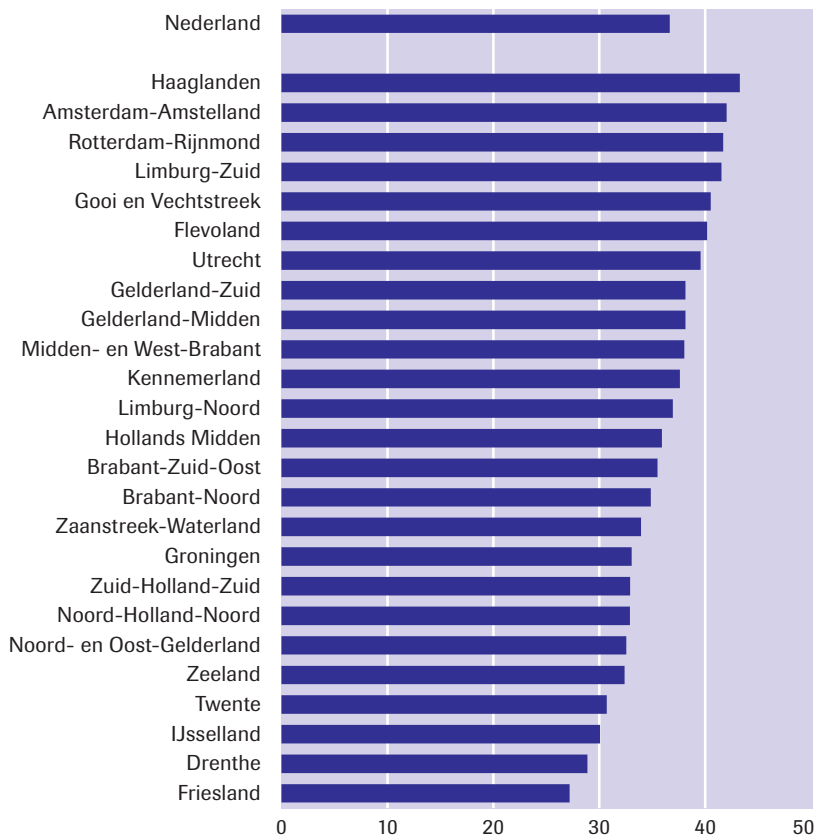

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.40 in bijlage 4.

Bron: VM

Naarmate de stedelijkheid van de woongemeente hoger is, voelen meer inwoners zich wel eens onveilig. Van de inwoners van zeer sterk stedelijke gebieden voelt 45% zich wel eens onveilig, tegenover 28% van de inwoners in niet-stedelijke gebieden (zie tabel 3.41 in bijlage 4).

Deze samenhang met stedelijkheid komt ook naar voren in verschillen in onveiligheidsgevoelens naar politieregio (zie figuur 3.13). In meer verstedelijkte politieregio's zoals Haaglanden, Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond en Limburg-Zuid zijn de onveiligheidsgevoelens hoger dan in minder verstedelijkte politieregio's als Friesland, Drenthe, IJsselland en Twente.

Figuur 3.13 Percentage burgers dat zich wel eens onveilig voelt naar politieregio, 2012

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.42 in bijlage 4.

Bron: VM

Behalve met leeftijd en geslacht van de persoon, stedelijkheid van zijn woongemeente en regio waar men woont, hangen onveiligheidsgevoelens ook samen met andere persoons-, huishoud- en omgevingskenmerken (burgerlijke staat, herkomst, samenstelling huishouden, opleidingsniveau, huishoudinkomen, inkomensbron huishouden).¹⁹

Ook bestaat er een duidelijke relatie tussen onveiligheidsgevoelens en slachtofferervaring. Personen die slachtoffer zijn geweest van criminaliteit voelen zich onveiliger dan gemiddeld. Van degenen die in 2012 slachtoffer

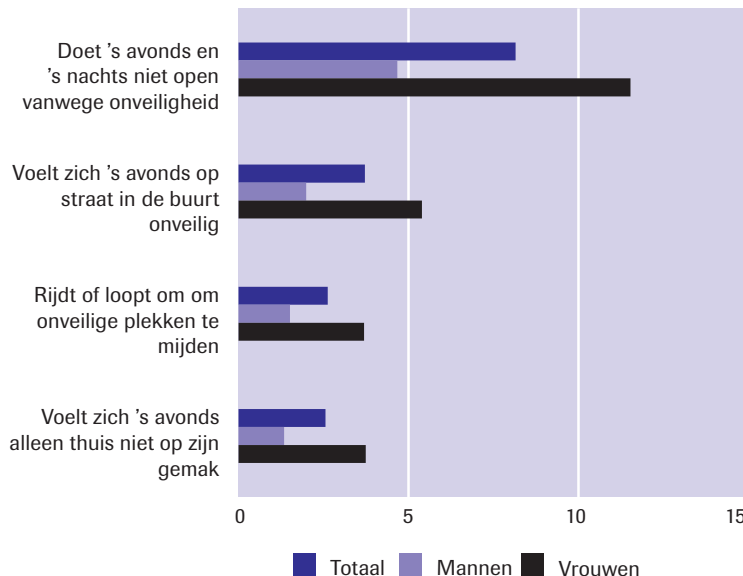
19 Ook de relaties van deze kenmerken met onveiligheidsgevoelens zijn onderzocht voor de VMR 2007 (zie Veiligheidsmonitor Rijk 2007; Landelijke Rapportage, hoofdstuk 9). Voor meer details over veiligheidsbeleving naar achtergrondkenmerken vanaf het jaar 2008 zie de CBS-StatLinetabellen Onveiligheidsbeleving; persoonskenmerken (IVM) en Onveiligheidsbeleving; buurtkenmerken (IVM) en voor het jaar 2012 zie de StatLinetabel (On)veiligheidsbeleving; kenmerken (VM).

waren van geweld gaf 66% aan zich wel eens onveilig te voelen, tegen 37% gemiddeld (zie tabel 3.43 in bijlage 4). Van slachtoffers van vermogensdelicten respectievelijk vandalisme voelde 52% zich wel eens onveilig.

Behalve van algemene gevoelens van onveiligheid kunnen burgers ook last hebben van onveiligheidsgevoelens in specifieke omstandigheden of op bepaalde locaties. Zo voelt 4% van alle inwoners zich 's avonds in de buurt onveilig en voelt 3% zich niet op hun gemak als zij 's avonds alleen thuis zijn (zie figuur 3.14).

Ook kunnen burgers bepaalde acties uitvoeren of juist nalaten omdat zij zich anders – al dan niet terecht – onveilig voelen. Van de inwoners doet 8% 's avonds of 's nachts thuis niet open als er onverwacht wordt aangebeld en 3% rijdt of loopt om vanwege onveilige plekken. Ook in dit soort specifieke situaties voelen vrouwen zich onveiliger dan mannen. Zo is het aandeel dat 's avonds of 's nachts thuis niet open doet als er onverwacht wordt aangebeld onder vrouwen met 12% meer dan twee keer zo groot als onder mannen (5%).

Figuur 3.14 Percentage burgers dat zich wel eens onveilig voelt in specifieke situaties naar geslacht, 2012

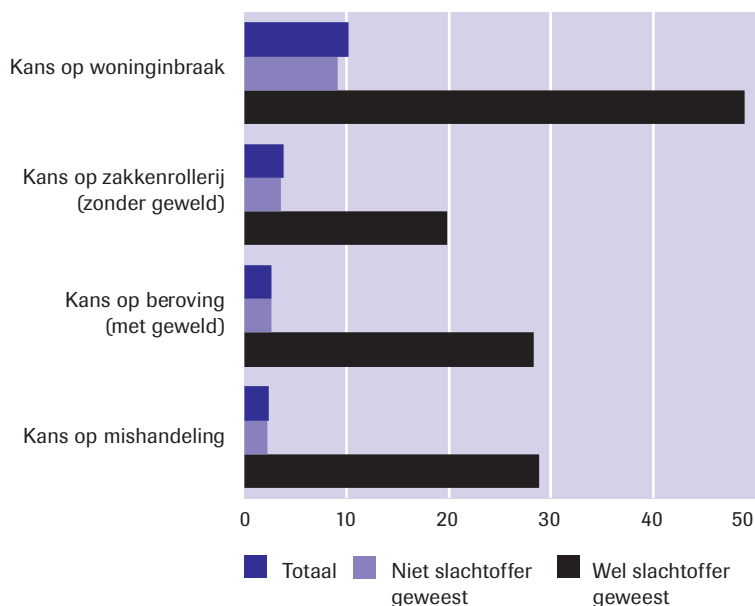
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.38 in bijlage 4.

Bron: VM

In 2012 achtte 10% van de Nederlanders de kans (heel) groot om in de komende 12 maanden slachtoffer te worden van woninginbraak (zie figuur 3.15). Een kleiner aandeel (respectievelijk 4%, 3% en 2%) schatte de kans

(heel) groot in om in de komende 12 maanden slachtoffer te worden van zakkenrollerij (zonder geweld), beroving (met geweld) en mishandeling. De inschatting van de kans om slachtoffer te worden is sterk afhankelijk van de slachtofferervaring. Van de personen die in 2012 slachtoffer zijn geweest van een woninginbraak of een poging daartoe, achtte bijna 50% de kans heel groot om in de komende 12 maanden weer slachtoffer te worden van een woninginbraak. Van degenen bij wie in 2012 niet was ingebroken achtte minder dan 10% de kans hierop (heel) groot. Ook bij de inschatting van de kans op zakkenrollerij, beroving en mishandeling bestaan duidelijke verschillen naar slachtofferervaring.

Figuur 3.15 Percentage burgers dat kans op slachtofferschap in komende 12 maanden (heel) groot inschat naar slachtofferervaring, 2012

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.44 in bijlage 4.
Bron: VM

De perceptie van criminaliteit onder *bedrijven* komt onder meer tot uiting in de mate waarin bedrijven criminaliteit als een probleem ervaren. Het aandeel bedrijven dat criminaliteit als een (enigszins) ernstig probleem ervaart, varieerde in 2010 van 15% tot 35% (zie tabel 3.45 in bijlage 4). Vooral in de detailhandel (35%) en in de horeca (31%) ervaren relatief veel bedrijven criminaliteit als een probleem; in de bouw (21%) en de zakelijke dienstverlening (15%) is dit aandeel veel lager. In alle sectoren behalve de bouw en de horeca is deze bezorgdheid over criminaliteit sinds 2005 duidelijk afgenomen.

4 Misdrijven en opsporing

A.Th.J. Eggen en R.J. Kessels

- In 2012 registreerde de politie 1,14 miljoen misdrijven, 5% minder dan in 2011. In de periode 2005-2012 daalde de geregistreerde criminaliteit met 15%.
- De geregistreerde criminaliteit bestond in 2012 voor 61% uit vermogensmisdrijven, voor 14% uit vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, voor 12% uit verkeersmisdrijven en voor 10% uit gewelds- en seksuele misdrijven.
- In de periode 2005-2012 daalde het aantal geregistreerde vermogensmisdrijven met 13%, het aantal vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag met 30%, het aantal gewelds- en seksuele misdrijven met 11%, het aantal verkeersmisdrijven met 14% en het aantal drugsmisdrijven met 8%. Het aantal (vuur)wapenmisdrijven nam in deze periode toe met 11%.
- Het aantal opgeloste misdrijven in 2012 was 270.000. Dit is een daling van 20% ten opzichte van 2005.
- Het ophelderingspercentage daalde van 25,2% in 2005 naar 23,7% in 2012.
- In 2012 lag het aantal woninginbraken 16% en het aantal zakkenrodelicten 23% hoger dan in 2005. Het aantal 'autokraken', inbraken uit bedrijven en berovingen op straat daalde met respectievelijk 41%, 48% en 35%.
- Het totale aantal geregistreerde verdachten is in de periode 2005-2012 met een derde afgenomen. Het aantal unieke personen dat als verdachte werd geregistreerd nam met een kwart af.
- Het aantal geregistreerde minderjarige verdachten nam met ruim de helft af. Het aantal geregistreerde minderjarige unieke verdachten met 44%.
- Het aandeel geregistreerde vrouwelijke verdachten op het totaal steeg in deze periode van 14% naar 16%. In 2012 was van alle geregistreerde minderjarige verdachten 20% een meisje.
- Het aandeel 'uniek' geregistreerde vrouwelijke verdachten steeg van 16 naar 19%. In 2012 was 23% van de 'uniek' geregistreerde verdachten een meisje.
- Van alle in 2012 'uniek' geregistreerde verdachten was 53% autochtoon. Per 1.000 inwoners is het aantal verdachten het hoogst onder Antilliaanse mannen en vrouwen. Bij minderjarigen is het relatieve aandeel verdachten het hoogst onder Marokkaanse jongeren.
- Het aandeel 'unieke' verdachten is in de gemeente 's-Gravenhage twee keer zo hoog als het landelijk gemiddelde.
- Van alle in 2012 'uniek' geregistreerde verdachten was 62% recidivist. In 2005 was dit nog 65%.

Het vorige hoofdstuk gaf aan hoe het is gesteld met de aard, omvang en ontwikkeling van de veelvoorkomende criminaliteit zoals burgers en bedrijfsleven in Nederland die ervaren. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe het is gesteld met de aard, omvang en ontwikkeling van de criminaliteit die de politie registreert. Het gaat hierbij om strafbare feiten die in processen-verbaal van aangifte of in ambtshalve opgemaakte processen-

verbaal zijn vastgelegd. Daarnaast bevat het hoofdstuk een beschrijving van de populatie van personen die door de politie als verdachte van het plegen van een misdrijf zijn geregistreerd. De politie registreert in principe alle personen van wie een redelijk vermoeden bestaat dat zij een strafbaar feit hebben begaan (zie ook hoofdstuk 2). De gegevens van de geregistreerde criminaliteit en de geregistreerde verdachten zijn ontleend aan de Politiestatistiek van het CBS. Door koppeling van het desbetreffende gegevensbestand aan het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) van het CBS is aanvullende sociaal-demografische achtergrondinformatie van de verdachten beschikbaar¹ (zie bijlage 3).

Door een aantal oorzaken verschillen geregistreerde criminaliteitscijfers van criminaliteitscijfers die aan slachtofferenquêtes zijn ontleend. Ten eerste wordt in slachtofferenquêtes niet naar alle delicten gevraagd. Zo ontbreken daarin de zogenoemde slachtofferloze delicten. Voorbeelden hiervan zijn drugshandel, vuurwapencriminaliteit en rijden onder invloed. Deze delicten komen – uiteraard voor zover ze door de politie zijn geconstateerd – wel in de politieregistratie terecht. Daarnaast ontbreken relatief weinig voorkomende delicten in slachtofferenquêtes, omdat het niet mogelijk is daarvan betrouwbare schattingen te krijgen door het beperkte aantal waarnemingen.

Ten tweede veroorzaken ook verschillen in de omschrijving en keuze van delicten andere uitkomsten van slachtofferenquêtes en politiecijfers. In de Politiestatistiek staat de overtreding van een wetsartikel centraal, ongeacht of daarbij slachtoffers zijn betrokken. In enquêtes gaat het echter primair om zo duidelijk en eenduidig mogelijk omschreven gebeurtenissen die personen hebben meegemaakt. De overtreders van de wetsartikelen zijn daarbij minder van belang. Voor de Politiestatistiek vormt bovendien een (ondertekend) proces-verbaal het criterium voor een geregistreerd misdrijf (zie bijlage 3). Voor een slachtoffer kan de vraag naar een ondertekend document een andere betekenis hebben. Een dergelijk document is namelijk niet altijd een proces-verbaal, maar kan bijvoorbeeld ook een verklaring zijn geweest voor de verzekering. Ten derde wordt naar schatting maar ongeveer een derde van de ondervonden delicten gemeld bij de politie. Omgekeerd geldt overigens dat slachtoffers delicten die ze vergeten zijn niet melden, of delicten uit een andere verslagperiode ten onrechte melden.

1 In voorgaande edities van deze publicatie werden gegevens gebruikt van verdachten uit het Herkenningsdienstsysteem (HKS) van de politie, die werden gekoppeld aan demografische persoonsgegevens van deze personen uit het SSB. Vanaf deze editie worden gegevens van verdachten uit GIDS gebruikt, die eveneens worden gekoppeld aan de demografische persoonsgegevens uit het SSB van deze personen. GIDS-data hebben boven HKS-data als voordeel dat ze van recentere datum zijn. Omdat in HKS bijna uitsluitend gegevens van verdachten zijn opgenomen die voor verdere vervolging in aanmerking komen, bevat dit systeem een lager aantal verdachten dan GIDS. Op jaarbasis is het verschil met HKS-verdachten gemiddeld een derde lager dan het aantal GIDS-verdachten.

Zoals in het vorige hoofdstuk al is opgemerkt, geven burgers in de slachtofferenquêtes aan soms geen aangifte te doen omdat het toch niet helpt, of omdat het niet belangrijk genoeg was. Als men wel aangifte doet, dan is dat (vooral bij vermogensdelicten) voor de verzekering en/of omdat men wil dat de dader wordt gepakt. Als de politie meent dat er geen sprake is (geweest) van een misdrijf, wordt doorgaans geen proces-verbaal opgemaakt. Van alle ondervonden delicten komt dus uiteindelijk maar een deel in de politieregistraties terecht.

Dit hoofdstuk is als volgt opgebouwd. Paragraaf 4.1 bevat een beschrijving van de aard, omvang en ontwikkeling van de door de politie² geregistreerde criminaliteit in de periode 2005 tot en met 2012. Paragraaf 4.2 gaat in op de omvang en ontwikkeling van de opgehelderde criminaliteit. In paragraaf 4.3 zijn de kenmerken van de geregistreeerde verdachten van misdrijven beschreven, waarbij zowel op het totaal aantal geregistreeerde verdachten wordt ingegaan als op het aantal 'uniek' geregistreeerde verdachten. In paragraaf 4.4 wordt apart ingegaan op de deelpopulatie van minderjarige verdachten.

4.1 Geregistreeerde criminaliteit

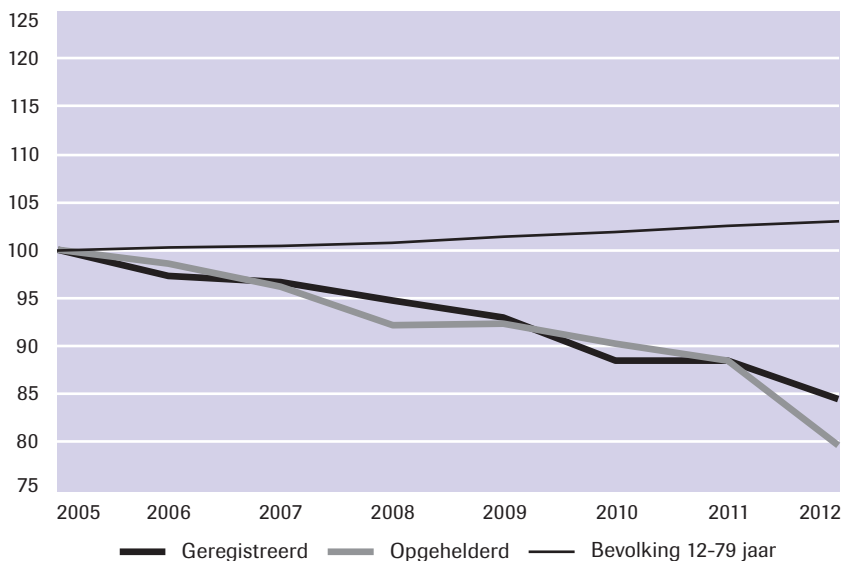
In 2005 registreerde de politie 1,35 miljoen misdrijven. Vanaf dat jaar daalde het aantal geregistreeerde misdrijven geleidelijk tot ruim 1,19 miljoen in 2010. In 2011 bleef de geregistreeerde criminaliteit gelijk. In 2012 registreerde de politie 1,14 miljoen misdrijven, 5% minder dan in 2011. Daarmee nam in de periode 2005-2012 de geregistreeerde criminaliteit af met 15% (zie figuur 4.1).

De dalende trend geldt voor vrijwel alle onderscheiden hoofdgroepen van misdrijven. Het aantal geregistreeerde vermogensmisdrijven nam in de periode 2005-2012 met 13% af, het aantal vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (hierna te noemen: vernielingen) met 30%, het aantal gewelds- en seksuele misdrijven met 11%, het aantal verkeersmisdrijven met 14% en het aantal drugsmisdrijven met 8%. Alleen het aantal (vuur)wapenmisdrijven nam in deze periode toe met 11%.

Mede doordat tussen 2005 en 2012 de bevolking van 12-79 jaar in Nederland met 3% toenam, daalde het aantal geregistreeerde misdrijven per 1.000 inwoners van 12-79 jaar van 82,7 in 2005 naar 68,1 in 2012. Voor vermogensmisdrijven daalde dit cijfer van 48,6 naar 41,3, voor vernielingen van 14,1 naar 9,6, voor gewelds- en seksuele misdrijven van 7,5 naar 6,5 en voor verkeersmisdrijven van 9,9 naar 8,3 (zie tabel 4.7 in bijlage 4).

2 Omdat de criminaliteit die door de bijzondere opsporingsdiensten wordt opgespoord (zie hoofdstuk 2) niet in de CBS Politiestatistiek is opgenomen, blijft dit deel van de geregistreeerde criminaliteit in dit hoofdstuk buiten beschouwing. Naar schatting gaat het jaarlijks om enige honderden zaken.

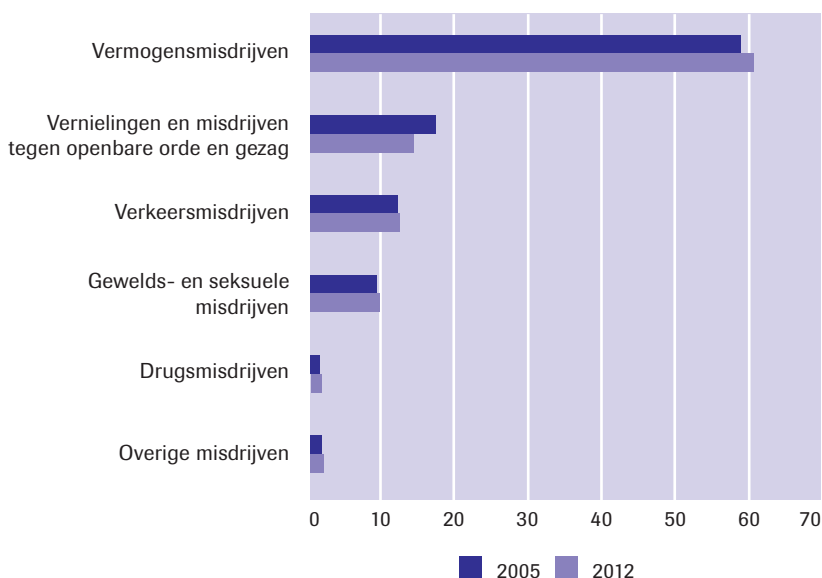
Figuur 4.1 **Geregistreerde en opgehelderde misdrijven en bevolking, index 2005=100**

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.1 in bijlage 4.

Bron: CBS

De geregistreerde criminaliteit bestond in 2012 voor 61% uit vermogensmisdrijven, waaronder diefstal en woninginbraak. Dit aandeel is vergeleken met 2005 met 2% toegenomen. Vernielingen komen met 14% op de tweede plaats. Vergeleken met 2005 is dit aandeel 3% gedaald. Hierna volgen de verkeersmisdrijven (12%) en gewelds- en seksuele misdrijven (10%), drugsmisdrijven (1,6%), (vuur)wapenmisdrijven (0,6%) en overige misdrijven (1,3%). Het aandeel van deze laatste delictgroepen in het totaal is in de periode 2005-2012 vrijwel onveranderd gebleven (zie figuur 4.2).

Figuur 4.2 Percentage geregistreerde misdrijven naar delictgroep

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

Bron: CBS

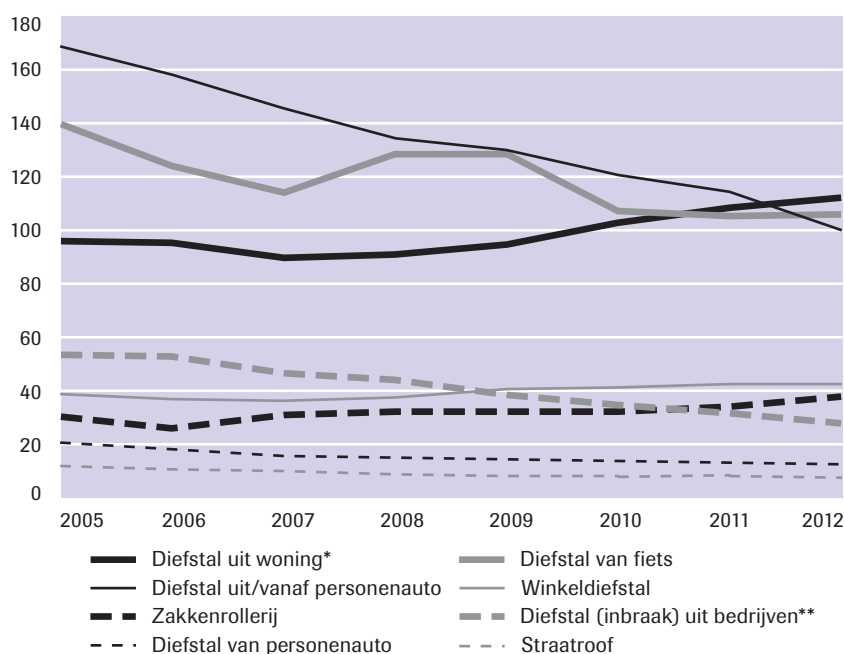
Het totale aantal geregistreerde vermogensmisdrijven is in de periode 2005-2012 sterk gedaald, van 792.000 in 2005 naar 691.000 in 2012. Dit is een daling van 13%. De dalende trend van vermogensmisdrijven komt vooral door de afname van diefstaldelicten (inbraak). Het aantal hiervan geregistreerde gevallen daalde van 758.000 in 2005 naar 648.000 in 2012. Andere (minder voorkomende) vormen van vermogenscriminaliteit namen in de periode 2005-2012 juist toe. Zo steeg het aantal geregistreerde gevallen van bedrog met 37%, heling met 38% en afpersing met 29%. Diefstallen vormen 94% van alle geregistreerde vermogensmisdrijven. Diefstaldelicten worden onderscheiden naar de aard van wat gestolen is (bijvoorbeeld een fiets of een auto), naar de wijze van diefstal (bijvoorbeeld straatroof en zakkenrollerij) en naar het object van de diefstal (bijvoorbeeld woning, winkel, school). De top 3 van diefstaldelicten bestaat in 2012 uit diefstal (inbraak) uit woning³ (112.000), fietsdiefstal (106.000) en diefstal uit/vanaf personenauto (100.000).

De trend verschilt per type diefstal. In 2012 lag het aantal woninginbraken 16% en het aantal zakkenroldelicten 23% hoger dan in 2005. In dezelfde periode daalde het aantal 'autokraken' met 41% en het aantal inbraken uit bedrijven met 48%.

3 Inclusief diefstal uit box, garage, schuur of tuinhuis.

Het aantal berovingen op straat daalde met 35%, van 12.400 naar 8.000 in 2012. Ook het aantal gestolen personenauto's daalde fors. In 2012 registreerde de politie 12.600 gestolen personenauto's tegen 20.600 in 2005. Dit is een daling met 39%. Winkeldiefstal steeg naar bijna 43.000 in 2012 (9%). De fietsdiefstallen laten een wisselend beeld zien. Dalingen in 2006, 2007, 2010 en 2011 en stijgingen in 2008 en 2012. Per saldo is het aantal geregistreerde fietsdiefstallen in de periode 2005-2012 met 24% gedaald (zie figuur 4.3).

Figuur 4.3 Geregistreerde diefstallen naar type, x 1.000

* Inclusief diefstal uit box, garage, schuur of tuinhuis.

** Inclusief winkels en kantoren.

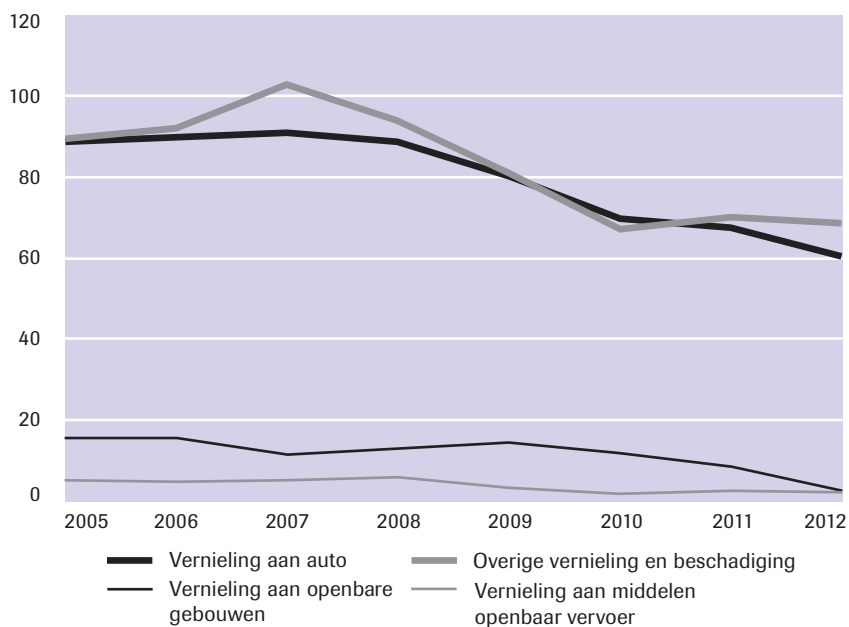
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.8 in bijlage 4.

Bron: CBS

Evenals de vermogensmisdrijven is het aantal vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag in de periode 2005-2012 sterk gedaald. In 2012 registreerde de politie 30% minder van deze misdrijven dan in 2005: 161.000 in 2012 tegen 231.000 in 2005. Aanvankelijk steeg in 2006 en 2007 het aantal vernielingen, maar in de jaren erna treedt een sterke daling in. Vernielingen en beschadigingen aan auto's daalden met 32%, vernielingen aan openbare gebouwen (waaronder graffiti) met 85% en vernielingen aan middelen van openbaar vervoer met 57%. De overige vernielingen en beschadigingen daalden met 23% (zie figuur 4.4).

Het aantal geregistreerde misdrijven tegen openbare orde en gezag is licht toegenomen. Weliswaar daalden openlijke geweldpleging tegen personen in de periode 2005-2012 met 14% en brandstichting met 34%, maar daar staan relatief grotere stijgingen tegenover voor het niet opvolgen van een ambtelijk bevel en computercriminaliteit (zie tabel 4.7 in bijlage 4). In 2005 registreerde de politie bijna 600 gevallen van computervredebreuk, zoals hacking. In 2012 is dit aantal gestegen naar meer dan 4.500 gevallen.⁴

Figuur 4.4 Geregistreerde vernielingen naar type, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het totale aantal geregistreerde gewelds- en seksuele misdrijven is in de periode 2005-2012 met 11% gedaald: van 122.000 in 2005 naar 109.000 in 2012. Tot de geweldsmisdrijven behoren mishandeling, bedreiging en stalking, seksuele misdrijven en misdrijven tegen het leven. Diefstal met geweld en openlijke geweldpleging tegen personen vallen hier niet onder, maar vallen respectievelijk in de categorie vermogensmisdrijven en in de categorie vernielingen (zie ook bijlage 2).

⁴ In 2012 registreerde de politie 4.543 keer computervredebreuk, tegen 1.968 keer in 2011. Tegelijkertijd daalde het aantal registraties van overige misdrijven tegen de openbare orde van 7.701 in 2011 naar 3.053. Het is mogelijk dat de politie voor 2012 computervredebreuk in de categorie 'overig' vastlegde. Hiermee moet bij de interpretatie van deze cijfers rekening worden gehouden.

Mishandeling is het meest voorkomende geregistreerde geweldsdelict. In 2012 had ruim de helft van de gewelds- en seksuele misdrijven hierop betrekking. Het aantal mishandelingen steeg aanvankelijk van 67.000 in 2005 tot 72.000 in 2007. Na 2007 daalde dit aantal tot 57.000 registraties in 2012. Vergeleken met 2005 ligt in 2012 het aantal geregistreerde mishandelingen 16% lager. Het aantal geregistreerde bedreigingen (inclusief stalking) bedroeg in 2012 bijna 37.000 tegenover 39.000 in 2005. Daarmee is het aantal geregistreerde bedreigingen tussen 2005 en 2012 met 6% afgenomen.

In de periode 2005-2012 daalde ook het aantal geregistreerde seksuele misdrijven sterk: van 13.000 in 2005 naar 9.000 in 2012. Dit is een daling van 28%. Zowel aanranding als verkrachting, schennis der eerbaarheid, ontucht met minderjarige en overige seksuele misdrijven laten in deze periode een dalend aantal registraties zien.

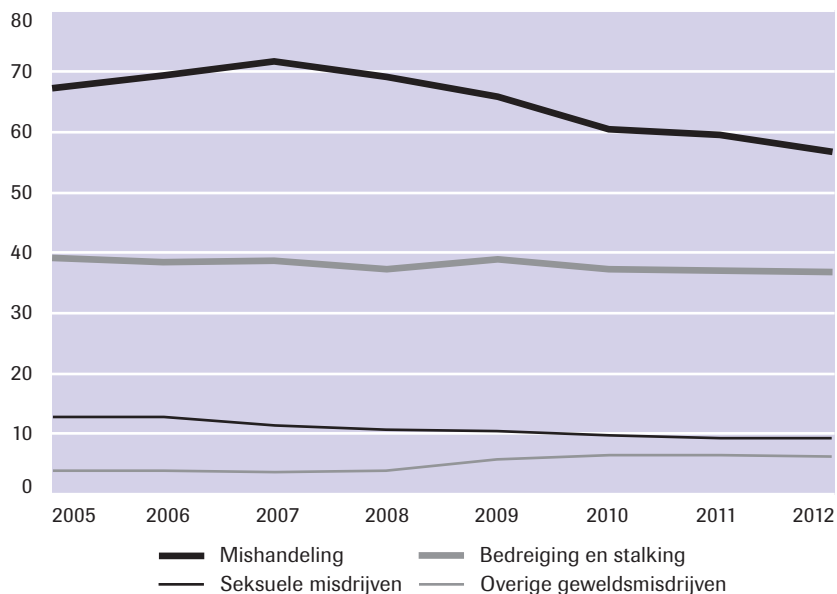
Opmerkelijk is de toename van het aantal geregistreerde gevallen van misdrijven tegen het leven.⁵ In de periode 2006-2008 registreerde de politie jaarlijks ongeveer 1.700 gevallen. Maar in de jaren erna stijgt dit aantal aanzienlijk, naar bijna 4.100 in 2011. Mogelijk is hier echter sprake van een registratie-effect en worden gevallen van (zware) mishandeling die voorheen tot mishandeling werden gerekend nu zwaarder geclassificeerd. Een indicatie voor deze verklaring is te vinden in het feit dat het aantal geregistreerde mishandelingen in de jaren 2009-2011 sterk is afgenomen. In 2012 is het aantal registraties van levensdelicten met 335 afgenomen (zie figuur 4.5).

Een deel van de misdrijven uit de Wegenverkeerswet, zoals rijden onder invloed, het besturen van een motorrijtuig na ontzegging van de rijbevoegdheid en het weigeren van medewerking aan een bloedproef, kan slechts geconstateerd worden na een gerichte controle van de politie. Het aantal processen-verbaal voor deze misdrijven zegt dan feitelijk meer over de opsporingsintensiteit van de politie dan over het werkelijke aantal automobilisten in overtreding. Het doorrijden na een ongeval (verlaten plaats ongeval) is echter een voorbeeld van een verkeersmisdrijf waarbij het slachtoffer mogelijk aangifte doet en waarvan de politie een proces-verbaal van aangifte opmaakt. Te hard rijden en door rood licht rijden zijn geen misdrijven maar overtredingen en blijven in dit hoofdstuk buiten beschouwing.⁶

5 Hieronder vallen zowel de voltooide levensdelicten (moord en doodslag) als de pogingen daartoe.

6 In hoofdstuk 8 komen overtredingen apart aan bod.

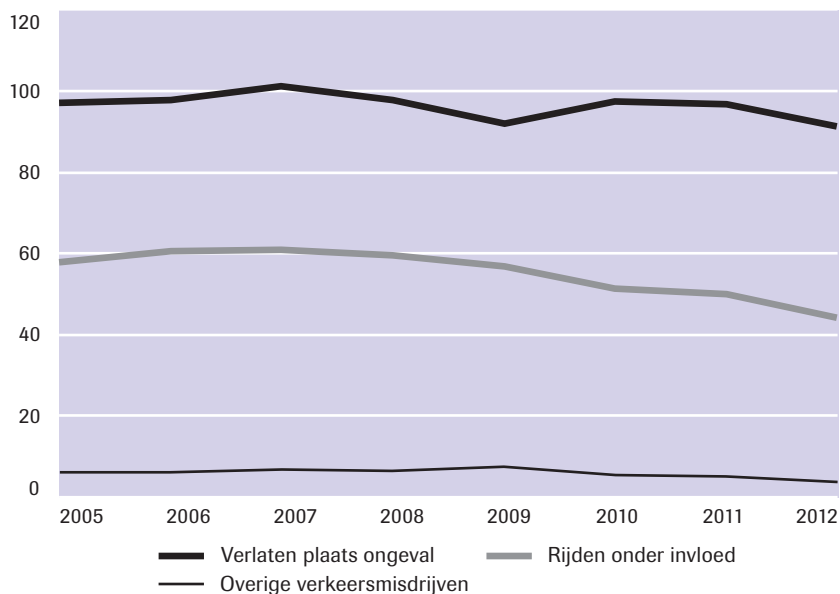
Figuur 4.5 Geregisteerde gewelds- en seksuele misdrijven naar type, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

Bron: CBS

Bijna twee derde van de geregisteerde verkeersmisdrijven heeft te maken met doorrijden na een ongeval (verlaten plaats ongeval). In 2012 registreerde de politie hiervan 91.000 gevallen, een daling van 6% ten opzichte van 2005. Rijden onder invloed constateerde de politie in 2005 bijna 58.000 keer. In de jaren 2006 en 2007 steeg het aantal registraties hiervan tot 61.000. In de jaren daarna daalde het aantal registraties. In 2012 registreerde de politie ruim 44.000 keer rijden onder invloed. Daarmee daalde dit misdrijf ten opzichte van 2011 met 12%. Over de gehele periode is de daling 24% (zie figuur 4.6).

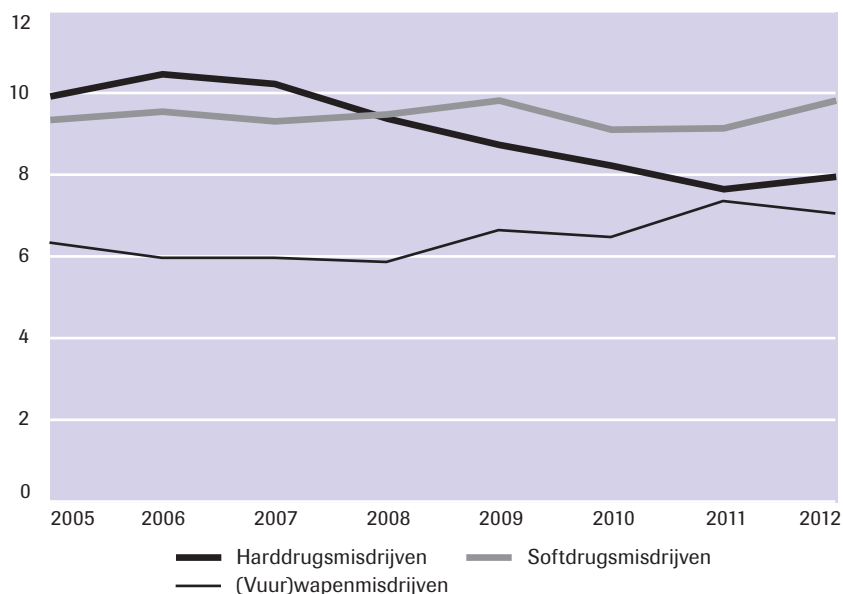
Figuur 4.6 **Geregistreerde verkeersmisdrijven naar type, x 1.000**

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ook de delicten die vallen onder de Opiumwet en de Wet wapens en munitie worden meestal 'ontdekt' door gerichte opsporingsactiviteiten van de politie. Evenals bij sommige verkeersmisdrijven weerspiegelt de ontwikkeling van deze vormen van criminaliteit deels de aandacht van de politie hiervoor. In 2012 registreerde de politie 18.000 drugsmisdrijven. Na 2006 neemt het aantal geregistreerde drugsmisdrijven geleidelijk af, maar in 2012 is sprake van een lichte stijging. Ten opzichte van 2005 is de daling van geregistreerde drugsmisdrijven 8%. Het aantal geregistreerde (vuur-) wapenmisdrijven in 2012 is 7.000. Vergeleken met 2005 betekent dit een stijging van 11%. Vooral in 2011 nam het aantal (vuur)wapenmisdrijven toe, in 2012 is sprake van een lichte daling (zie figuur 4.7).

Figuur 4.7 Geregistreerde drugs- en (vuur)wapenmisdrifven, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

Bron: CBS

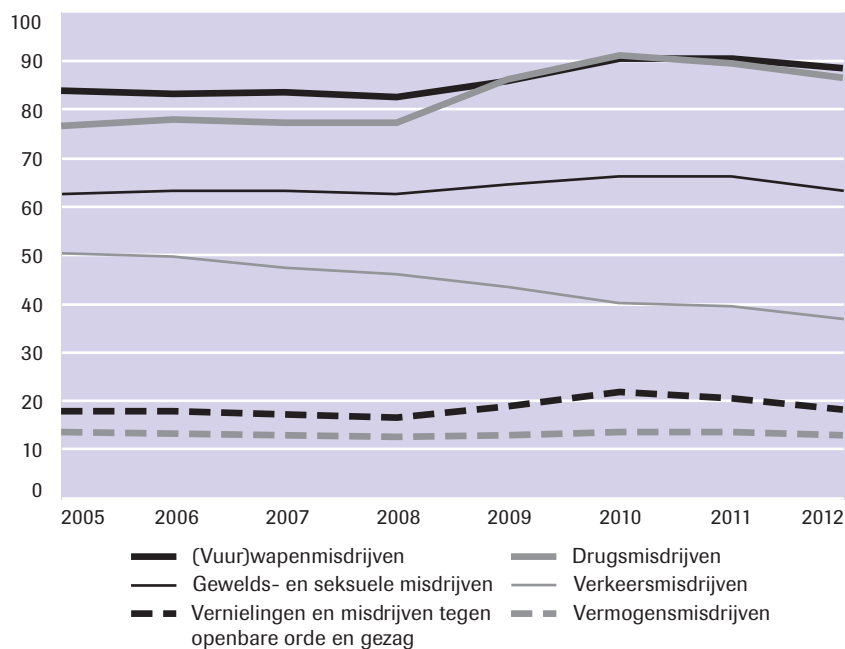
4.2 Opgehelderde criminaliteit

Ten opzichte van 2005 daalde het aantal opgehelderde misdrifven in 2012 met 20% (zie figuur 4.1). In 2005 werden nog ruim 339.000 misdrifven opgehelderd, in 2012 was dit aantal 270.000. Daarmee daalde het deel van de geregistreerde misdrifven dat de politie als opgehelderd beschouwt (het ophelderingspercentage) in de periode 2005-2012 van 25,2% in 2005 naar 23,7% in 2012 (zie tabel 4.1 in bijlage 4).

Het ophelderingspercentage varieert aanzienlijk voor de verschillende delictgroepen. Misdrifven die voornamelijk door eigen opsporingsactiviteiten worden geconstateerd, zoals (vuur)wapenmisdrifven en drugsmisdrifven, kennen een relatief hoog ophelderingspercentage, dat jaarlijks ruim boven de 80% uitkomt. Ook gewelds- en seksuele misdrifven worden relatief vaak opgehelderd, doorgaans rond de 63%. Hierbij speelt een rol dat slachtoffer en dader elkaar vaak kennen, wat het opsporen van de dader voor de politie vergemakkelijkt. Tot de categorie verkeersmisdrifven horen zowel delicten die de politie door eigen opsporing constateert (zoals rijden onder invloed), als delicten die worden aangegeven door het slachtoffer (zoals verlaten plaats ongeval of joyriding). In 2012 werd 37% van de verkeersmisdrifven opgehelderd. Van de twee meest voorkomende delictgroepen ligt het ophelderingspercentage een stuk lager: van vernie-

lingen wordt doorgaans circa een vijfde deel opgehelderd, van vermogens- misdrijven een achtste deel. Voor wat betreft drugsmisdrijven en (vuur-) wapenmisdrijven is het ophelderingspercentage sinds 2005 iets gestegen. Voor vermogensmisdrijven, vernielingen en gewelds- en seksuele misdrijven is het ophelderingspercentage nagenoeg gelijk gebleven. De sterkste verandering is te zien bij de verkeersmisdrijven. Voor deze delictgroep daalde het ophelderingspercentage van 50% in 2005 naar 37% in 2012. De daling houdt voornamelijk verband met de relatief grotere daling van rijden onder invloed ten opzichte van doorrijden na ongeval (zie figuur 4.8).

Figuur 4.8 Ophelderingspercentage naar delictgroep

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.2 t/m 4.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het ophelderingspercentage varieert ook aanzienlijk voor de verschillende typen diefstal delicten. Winkeldiefstal heeft het hoogste ophelderingspercentage. Ongeveer 4 van de 5 winkeldiefstallen werden in 2012 opgehelderd. Na winkeldiefstal hebben (gewapende) overval (49%), straatroof (28) en diefstal (inbraak) uit school (16%) het hoogste ophelderingspercentage. Van alle overige typen diefstal delicten wordt 13% of minder opgehelderd. Zo werd van diefstal uit/vanaf auto in 2010 maar 3% opgehelderd. Voor de meeste diefstal delicten is het ophelderingspercentage in 2012 lager dan in 2005.

4.3 Geregistreerde verdachten van misdrijven

In de vorige paragrafen zijn de aard, omvang en ontwikkeling van de door de politie geregistreeerde en opgehelderde misdrijven beschreven. Bijna een kwart van de 1,14 miljoen geregistreeerde misdrijven werd in 2012 door de politie opgehelderd. Daarbij werden 344.900 verdachten in 2012 geregistreerd, waarvan 244.000 unieke personen (zie tabel 4.1 in bijlage 4). Deze paragraaf bevat een beschrijving van de persoonskenmerken van de populatie geregistreeerde verdachten van misdrijven. Het gaat hier uitsluitend om personen die op de een of andere manier in aanraking zijn gekomen met de politie omdat zij (op enig moment) worden verdacht van het plegen van één of meer delicten. De verdachtenpopulatie is dus niet gelijk te stellen aan de populatie daders. Een groot deel van de plegers blijft namelijk buiten de waarneming van de politie. Omgekeerd bevinden zich tussen de verdachten personen die niet schuldig zijn aan het plegen van criminaliteit. Net als in de vorige paragraaf zijn de gegevens over geregistreeerde verdachten ontleend aan de CBS Politiestatistiek.

Eerst wordt in paragraaf 4.3.1 aandacht besteed aan het totaal van alle geregistreeerde verdachten (meerder- en minderjarigen tezamen). Hierbij wordt een persoon die binnen één jaar verschillende keren verdachte is voor verschillende delicten even zo vaak mee geteld als geregistreeerde verdachte. In paragraaf 4.3.2 wordt aandacht besteed aan de ‘*unieke*’ verdachten. In dit laatste geval telt een persoon die binnen één jaar verschillende keren verdachte is voor één of meer delicten maar één keer mee. Door uit te gaan van ‘*unieke*’ verdachten kunnen de persoonskenmerken van verdachten zuiverder in kaart worden gebracht. In paragraaf 4.4 komen de minderjarige verdachten apart aan bod.

Het verdachtenbestand bevat ook verdachten die niet in de GBA staan geregistreerd. Bij het berekenen van verdachtenpercentages naar bevolkingsgroep blijven deze verdachten echter buiten beschouwing.

4.3.1 *Persoonskenmerken van geregistreeerde verdachten (meerder- en minderjarigen tezamen)*

Het totale aantal geregistreeerde verdachten is in de periode 2005-2012 met een derde afgenomen: van 513.400 in 2005 naar 344.900 in 2012. De sterke daling in de periode 2005-2012 houdt verband met de eveneens sterke afname van het aantal geregistreeerde vermogensmisdrijven. Vergeleken met 2005 registreerde de politie in 2012 ruim 50.000 verdachten van vermogensmisdrijven minder.

Een nagenoeg zelfde ontwikkeling is te zien bij de andere delictgroepen. De afname van het aantal geregistreeerde verdachten voor vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag is 41.000, voor gewelds- en seksuele misdrijven 31.000, voor verkeersmisdrijven 32.000 en voor drugs-misdrijven 8.000 (zie tabel 4.9 in bijlage 4).

Het aantal geregistreerde vrouwelijke verdachten daalde in deze periode van 71.500 naar 56.600. Maar doordat naar verhouding het aantal geregistreerde mannelijke verdachten harder daalde, steeg het aandeel vrouwelijke verdachten op het totaal van 14% in 2005 naar 16% in 2012 (zie tabel 4.1 in bijlage 4).

In 2012 werd 36% van alle verdachten geregistreerd voor vermogensmisdrijven, 24% voor gewelds- en seksuele misdrijven, 13% voor vernielingen, 15% voor verkeersmisdrijven en 7% voor drugs misdrijven. De verdeling van de geregistreerde verdachten over de verschillende delictgroepen is sinds 2005 nauwelijks veranderd (zie tabel 4.9 in bijlage 4).

Voor de meeste specifieke misdrijven geldt dat in 2012 minder verdachten zijn geregistreerd dan in 2005. Toch zijn er ook misdrijven die een hoger aantal geregistreerde verdachten kennen. Zo nam het aantal geregistreerde verdachten voor heling toe van 6.400 in 2005 naar 7.900 in 2012. Ook het aantal misdrijven tegen het leven nam in deze periode toe, maar dit kan ook te maken hebben met een andere wijze van vastleggen van dit soort misdrijven vanaf 2009 toen geleidelijk aan het huidige basisprocessensysteem BVH in gebruik is genomen. Wellicht werden sommige van deze misdrijven voorheen als (zware) mishandeling geregistreerd (zie tabel 4.9 in bijlage 4).

Ruim een kwart van alle in 2012 geregistreerde verdachten werd verdacht van diefstal en inbraak zonder geweld. Vergeleken met 2005 is dit aandeel nauwelijks veranderd. Hierna volgen mishandeling, waarvoor 14% van alle verdachten werd geregistreerd en rijden onder invloed (11%). De top 10 van misdrijven wordt verder gevormd door bedreiging (7%), overige vernieling en beschadiging (4%) en softdrugs, harddrugs, openlijk geweld tegen personen, verlaten plaats ongeval (alle 3%) en bedrog (2%). Vergeleken met 2005 is in deze top 10 vernieling aan auto vervangen door bedrog (zie tabel 4.9 in bijlage 4).

4.3.2 *Persoonskenmerken van 'uniek' geregistreerde verdachten (meerder- en minderjarigen tezamen)*

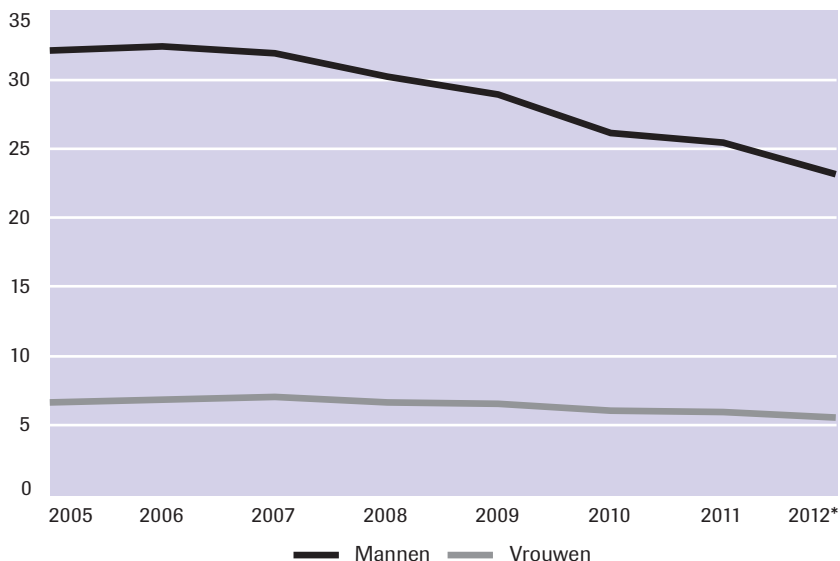
In deze subparagraaf worden de 'uniek' geregistreerde verdachten beschreven. Anders dan in paragraaf 4.3.1 wordt bij de 'unieke' verdachten een persoon die binnen één jaar verschillende keren verdachte is voor één of meer delicten maar één keer meegeteld. Achtereenvolgens wordt ingegaan op geslacht en leeftijd, herkomst en woongemeente van de 'unieke' verdachten, en op mate van recidive en de soort delicten die zij pleegden.

Geslacht en leeftijd

Het aantal 'uniek' geregistreerde verdachten is in de periode 2005-2012 met een kwart afgenomen: van 328.000 in 2005 naar 244.000 in 2012. Dit komt overeen met een daling van 19 naar 14 verdachten per 1.000 inwoners van 12 jaar en ouder (zie tabellen 4.1 en 4.10 in bijlage 4).

Het aantal geregistreerde mannelijke verdachten daalde in de periode 2005-2012 met 24%, van 261.010 naar 197.130. Dit komt overeen met een daling van 32 naar 23 verdachten per 1.000 mannen van 12 jaar en ouder. Het aantal vrouwelijke verdachten daalde in dezelfde periode met 15%, van 53.440 naar 45.490, wat overeenkomt met een daling van 6,6 naar 5,6 verdachten per 1.000 vrouwen van 12 jaar en ouder. Naar verhouding daalde het aantal mannelijke verdachten sterker dan het aantal vrouwelijke verdachten. Hierdoor steeg het aandeel vrouwelijke verdachten op het totaal van 16% in 2005 naar 19% in 2012. Hoewel het aandeel vrouwelijke verdachten geleidelijk is toegenomen, blijft criminaliteit vooral een mannenzaak (zie figuur 4.9).

Figuur 4.9 Uniek geregistreerde verdachten naar geslacht, per 1.000 inwoners van 12 jaar en ouder

* Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.10 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van alle in 2012 'uniek' geregistreerde verdachten viel een kwart in de leeftijdscategorie 15 tot 24 jaar (zie figuur 4.10). Dit aandeel is 2,5 keer hoger dan men zou verwachten wanneer er geen samenhang is tussen leeftijd en de kans verdacht te worden van een misdrijf. De meeste

mannelijke verdachten waren 19 jaar oud. Bij vrouwen lag de piek al op 15 jaar. Zowel voor mannen als voor vrouwen geldt dat de leeftijdscategorieën 15-17 jaar en 18-24 jaar naar verhouding het sterkst zijn vertegenwoordigd in de verdachtenpopulatie. Met het toenemen van de leeftijd neemt het relatieve aandeel af. Bij de mannen zijn, vergeleken met 2005, in alle leeftijdscategorieën de verhoudingscijfers in 2012 gedaald. Voor vrouwen geldt dit niet. Zo steeg het aantal 'uniek' geregistreerde vrouwelijke verdachten in de leeftijdscategorie 65-74 jaar van 1,2 naar 1,6 verdachte per 1.000 vrouwen in die leeftijdscategorie.

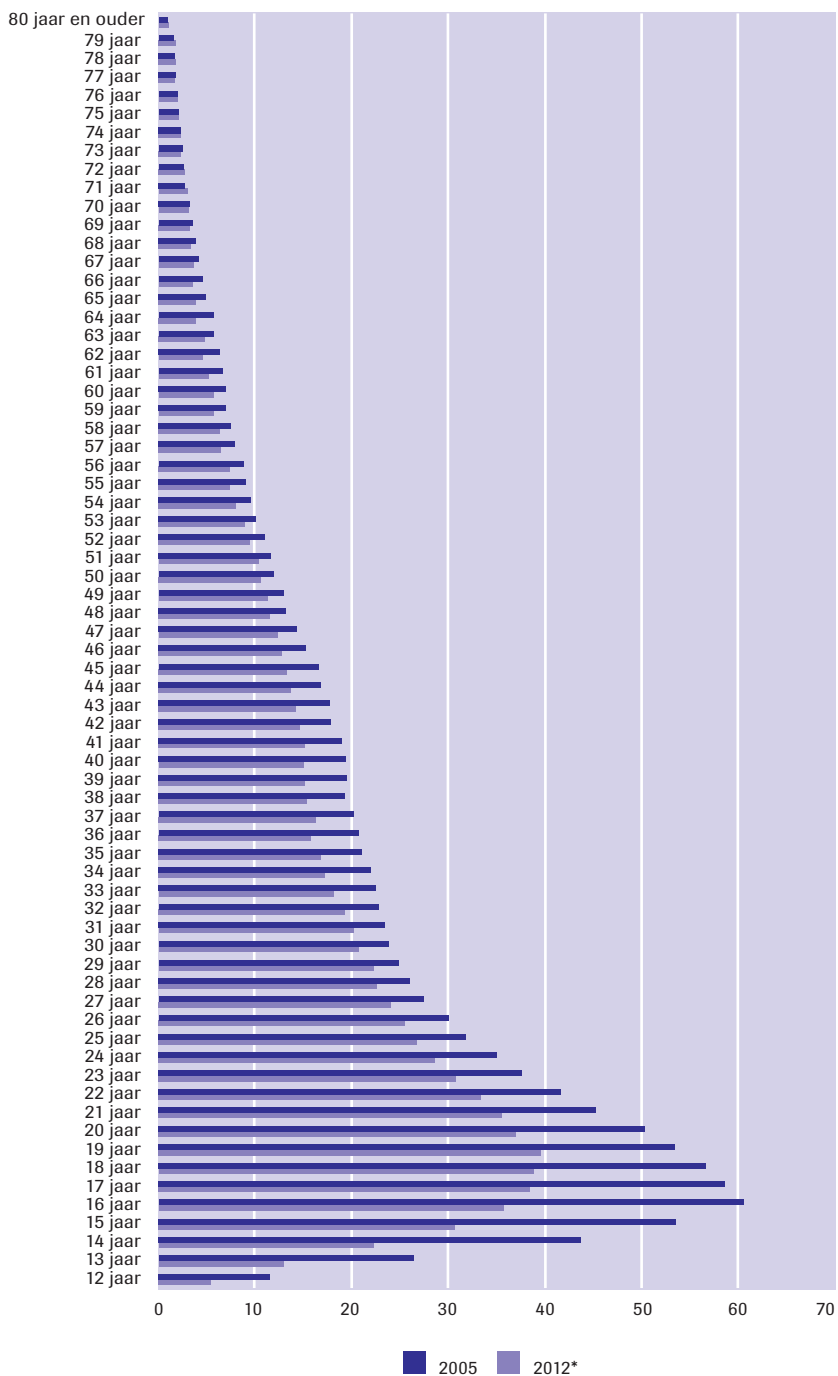
Herkomst

Van alle in 2012 'uniek' geregistreerde verdachten was 53% autochtoon. Marokkanen vormen de grootste groep onder de allochtone verdachten. Iets meer dan 7% van alle geregistreerde verdachten heeft een Marokkaanse achtergrond. Daarna volgen Surinamers (bijna 6%), Turken (bijna 5%) en Antillianen (3,5%). Wanneer het aantal verdachten wordt gerelateerd aan de bevolkingsomvang van de betreffende herkomstgroep,⁷ blijken personen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst het vaakst te zijn geregistreerd als verdachte van een misdrijf. In 2012 zijn 66 van elke 1.000 personen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst op enig moment als verdachte geregistreerd. Dit cijfer is vergeleken met 2005 gedaald. In dat jaar werden per 1.000 Antillianen 81 personen als verdachte geregistreerd. Ook van de andere hiervoor genoemde herkomstgroeperingen daalde het relatieve cijfer in de periode 2005-2012 (zie figuur 4.11). De bevolkingsopbouw van de allochtone herkomstgroeperingen verschilt onderling en wijkt ook af van die van de autochtone deelpopulatie. Veel allochtone herkomstgroeperingen in Nederland zijn relatief jong in vergelijking met de autochtone bevolkingsgroep (dit geldt zeker voor de Antilliaanse/Arubaanse bevolking). Hiervoor is al beschreven dat het als verdachte met de politie in aanraking komen samenhangt met leeftijd en geslacht (zie figuur 4.10). Dit verklaart een deel van de verschillen in registratiecijfers tussen de bevolkingsgroepen.

Zowel onder mannen als onder vrouwen is het relatieve aantal verdachten van personen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst het hoogst van de vier onderscheiden herkomstgroeperingen. In 2012 werden van elke 1.000 vrouwen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst er 29 geregistreerd als verdachte. Voor Antilliaanse mannen lag dit aantal op 103 per 1.000. Bij de mannen volgen de Marokkanen (met 94 per 1.000), de Surinamers (met 71 per 1.000) en de Turken (met 57 per 1.000). Bij de vrouwen volgen eerst de Surinaamse (met 19 van elke 1.000) en daarna de Marokkaanse (met 18 per 1.000) en de Turkse (met 9 per 1.000). Voor alle groepen geldt dat hun aandeel vergeleken met 2005 is gedaald.

7 Bij het berekenen van relatieve cijfers wordt alleen gerekend met verdachten die in 2012 ingeschreven stonden in de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA).

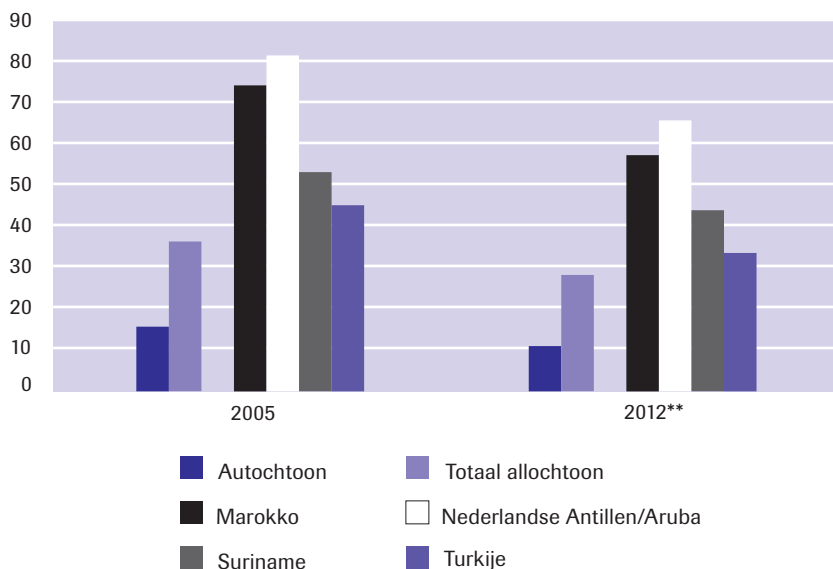
Figuur 4.10 Uniek geregistreeerde verdachten naar leeftijd in jaren, per 1.000 inwoners

* Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.10 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 4.11 Uniek geregistreerde verdachten naar herkomst-groepering*

* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.11 in bijlage 4.

Bron: CBS

In 2012 was bijna twee derde van alle allochtone verdachten niet-westers.⁸ Dit aandeel is in de periode 2005-2012 licht gedaald. Van de allochtone verdachten is het aandeel geregistreerde verdachten, met uitzondering van de Turken, het hoogst onder de groep allochtonen van de tweede generatie, van wie beide ouders in het buitenland zijn geboren. Ruim 5% van hen werd in 2012 als verdachte geregistreerd. Hieraan leveren zowel de strafrechtelijk minder- als meerderjarige mannen de grootste bijdrage met bijna 9%. Het aandeel geregistreerde verdachten onder de groep eerstegeneratieallochtonen lag met 2,5% de helft lager. Hierbij moet wel bedacht worden dat de tweedegeneratieallochtonen gemiddeld jonger zijn. Dit geldt in het bijzonder voor niet-westerse allochtonen. Vergelijken met westerse allochtonen ligt het aandeel geregistreerde verdachten onder niet-westerse allochtonen van alle onderscheiden generatiegroepen 2 tot 3,5 keer zo hoog. Voor praktisch alle naar generatie en strafrechtelijk minder- en meerderjarigheid onderscheiden herkomstgroepen is het relatieve aantal geregistreerde verdachten vergeleken met 2005 gedaald (zie tabellen 4.12 en 4.13 in bijlage 4).

⁸ Westerse allochtoon: persoon afkomstig uit Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië of Japan. Niet-westerse allochtoon: persoon afkomstig uit Turkije, Afrika, Latijns-Amerika of Azië (exclusief Indonesië en Japan).

Woongemeente

Van de 25 grootste gemeenten had Ede in 2012 met 11,4 het laagste aantal 'uniek' geregistreerde woonachtige verdachten per 1.000 inwoners van 12 jaar en ouder. Voor heel Nederland is het vergelijkbare cijfer 14,2. In 's-Gravenhage, Rotterdam en Amsterdam woonde naar verhouding het hoogste aantal verdachten: respectievelijk 28, 26 en 23 per 1.000 inwoners van 12 jaar en ouder.

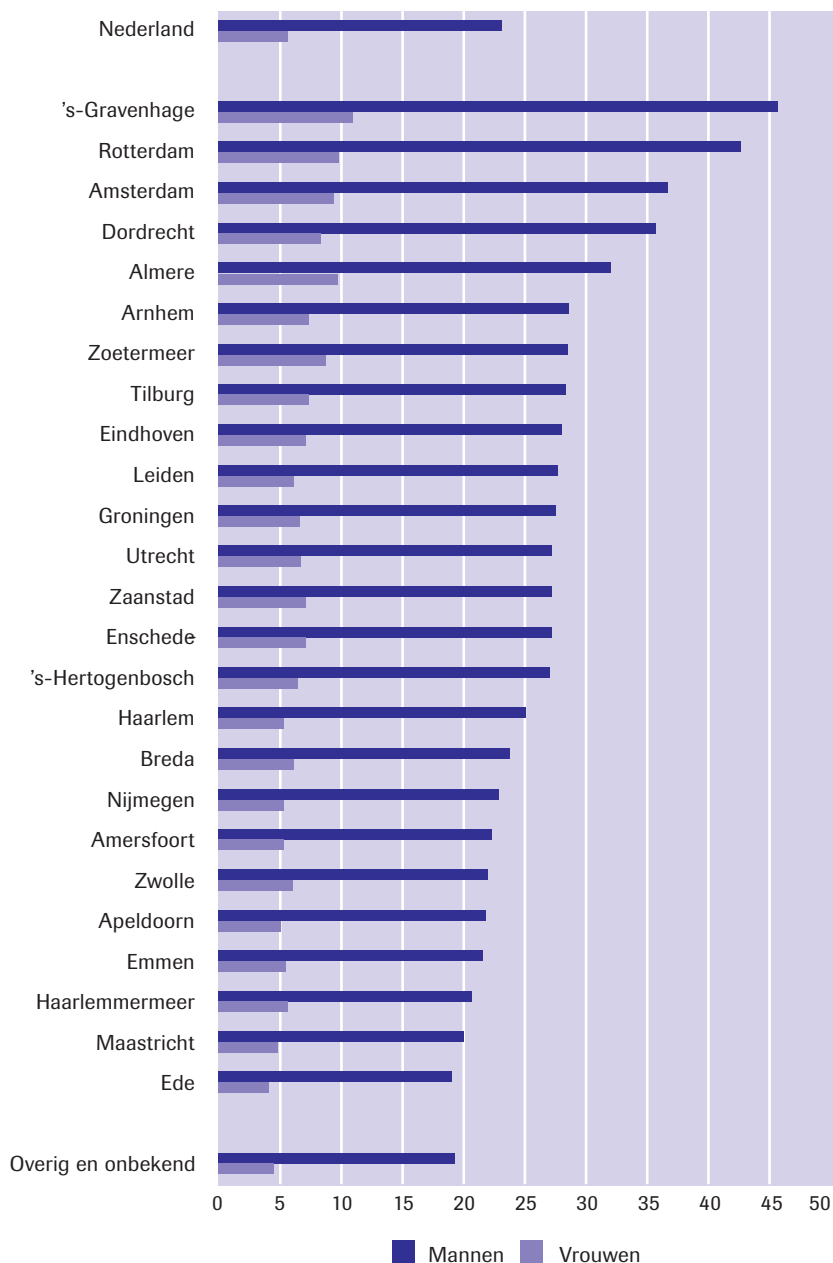
Zowel het aandeel mannelijke als vrouwelijke verdachten is in 's-Gravenhage twee keer zo hoog als het landelijk gemiddelde (zie figuur 4.12).

In 2012 was in Nederland het gemiddelde aantal misdrijven per 'uniek' geregistreerde verdachte 1,42. Dit cijfer is een indicatie voor de recidivegraad van verdachten. Hoe hoger het cijfer, hoe meer recidivisten worden geregistreerd. Met 1,71 was het gemiddelde aantal misdrijven per verdachte het hoogst in de gemeente Zwolle en met 1,35 het laagst in de gemeente Zaanstad (zie tabel 4.15 in bijlage 4).

Recidive

Van alle in 2012 'uniek' geregistreerde verdachten was 38% niet eerder geregistreerd als verdachte, een zogenoemde first offender. Van de groep first offenders is 73% een man. Het aandeel mannen onder recidivisten ligt hoger (86%). Het hoogste aandeel geregistreerde recidivisten wordt aangetroffen onder de groep niet-westerse allochtonen (2,9%). Dit aandeel is ruim vier keer zo hoog als dat onder autochtone verdachten (zie tabellen 4.16 en 4.17 in bijlage 4).

Figuur 4.12 Uniek geregistreerde verdachten naar woongemeente en geslacht*, 2012**

* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.14 in bijlage 4.

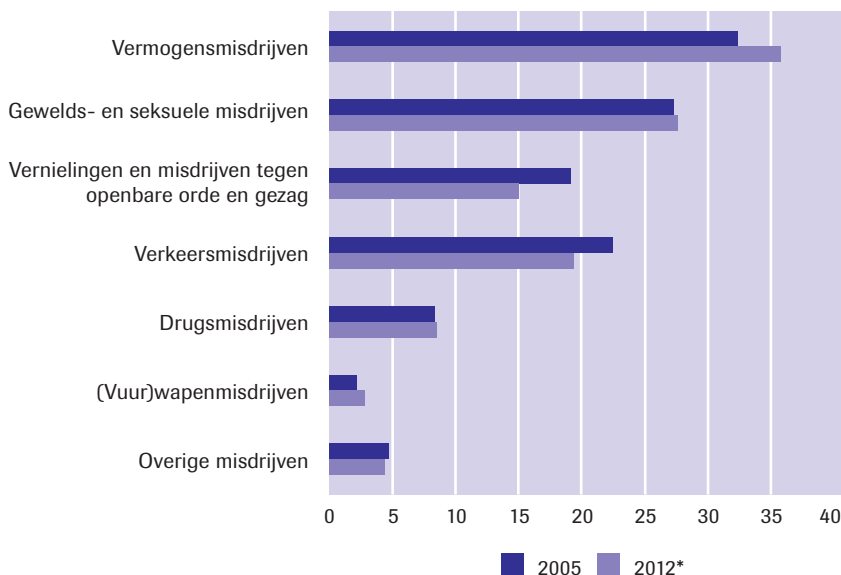
Bron: CBS

Delictgroep

Veel verdachten worden jaarlijks voor meer dan één misdrijf geregistreerd. In 2012 registreerde de politie 36% van alle ‘unieke’ verdachten voor een vermogensmisdrijf, 28% voor een gewelds- en seksueel misdrijf, 19% voor een verkeersmisdrijf, 15% voor een vernieling, 9% voor een drugsmisdrijf en 3% voor een (vuur)wapenmisdrijf. Deze verdeling is sinds 2005 iets veranderd. Het aandeel geregistreerde verdachten wegens vernielingen en verkeersmisdrijven nam af, dat wegens vermogensmisdrijven nam toe (zie figuur 4.13).

Voor de meeste misdrijven geldt dat in 2012 minder verdachten zijn geregistreerd dan in 2005. Toch zijn er ook misdrijven die een hoger aantal geregistreerde verdachten kennen. Zo nam het aantal verdachten van heling toe van 6.090 in 2005 naar 7.470 in 2012. Ook het aantal verdachten van misdrijven tegen het leven nam in deze periode toe, maar dit kan te maken hebben met een andere wijze van vastleggen van dit soort misdrijven vanaf 2009, toen geleidelijk aan het huidige basisprocessensysteem BVH in gebruik is genomen (zie bijlage 3). Niet ondenkbaar is dat sommige van deze misdrijven voorheen als (zware) mishandeling werden geregistreerd.

Figuur 4.13 Percentage uniek geregistreerde verdachten naar delictgroep

* Voorlopige cijfers.

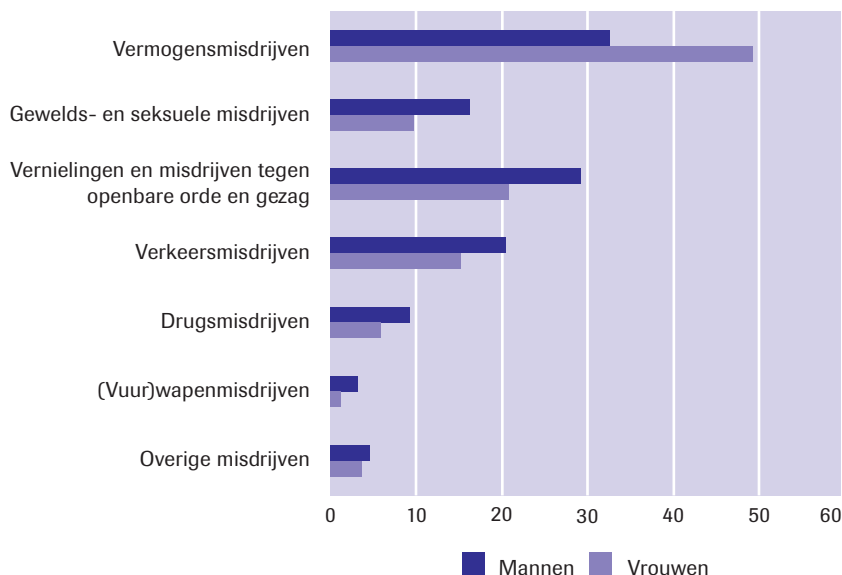
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.18 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ruim een kwart van alle in 2012 ‘uniek’ geregistreerde verdachten werd verdacht van diefstal en inbraak zonder geweld. Vergeleken met 2005 is dit aandeel nauwelijks veranderd. Hierna volgen mishandeling, waarvoor 17% van alle verdachten werd geregistreerd, en rijden onder invloed (15%). De top 10 van misdrijven wordt verder gevormd door bedreiging (8%), softdrugs, overige vernieling en beschadiging (beide 5%), openlijk geweld tegen personen, verlaten plaats ongeval en harddrugs (alle 4%) en overige misdrijven Wetboek van Strafrecht (3%).

Mannelijke en vrouwelijke verdachten verschillen niet alleen in de omvang en de ontwikkeling van criminaliteit, maar ook in de aard. Vermogensmisdrijven kennen naar verhouding het vaakst een vrouwelijke verdachte: van alle ‘uniek’ geregistreerde verdachten was in 2012 26% een vrouw. In 2005 was dit nog 24%. Vernielingen kennen naar verhouding het minst vaak een vrouwelijke verdachte: 12%. In 2012 was de helft van de door vrouwelijke verdachten gepleegde misdrijven een vermogensmisdrijf. Voor mannen was dit een derde. Deze verhoudingen verschillen nauwelijks van 2005. In dezelfde periode nam het aandeel vernielingen voor zowel vrouwen als mannen het sterkst af; voor vrouwen van 12% naar 9% en voor mannen van 18% naar 14% (zie figuur 4.14).

Figuur 4.14 Percentage delictgroepen onder uniek geregistreerde verdachten naar geslacht, 2012*

* Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.19 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het aantal misdrijven waarvan de geregistreerde personen worden verdacht lag in 2012 op bijna 345.000 misdrijven. In 2005 was dit aantal 520.000. Dit is een daling van 34%. Deze daling is voor een groot deel toe te schrijven aan de daling van het aantal vermogensmisdrijven en vernielingen. Het aantal vermogensmisdrijven nam met 53.000 af en het aantal vernielingen met 42.000 (zie tabel 4.20 in bijlage 4).

4.4 Minderjarige verdachten

In deze paragraaf wordt apart aandacht besteed aan de deelpopulatie van (strafrechtelijk) minderjarige verdachten. Onder (strafrechtelijk) minderjarige verdachten worden jongeren verstaan in de leeftijdscategorie 12 tot en met 17 jaar. Op deze jongeren is in principe het jeugdstrafrecht van toepassing (zie ook hoofdstuk 2).

Evenals in paragraaf 4.3 wordt eerst aandacht besteed aan het totaal aan geregistreerde verdachten (waarbij een persoon die binnen één jaar verschillende keren verdachte is voor verschillende delicten even zo vaak meetelt), en het aantal ‘uniek’ geregistreerde verdachten, waarbij een persoon die binnen één jaar verschillende keren verdachte is maar één keer meetelt.

4.4.1 Persoonskenmerken van geregistreerde minderjarige verdachten

Het totaal aantal geregistreerde minderjarige verdachten daalde in de periode 2005-2012 van 101.000 naar 47.000. Dit is een daling van ruim 50%. Het aandeel minderjarige verdachten op het totale aantal geregistreerde verdachten nam af van 20% in 2005 naar 14% in 2012. Vooral het aantal verdachte jongens daalde in deze periode sterk. Hun aandeel in het totale aantal verdachten nam af van 16% in 2005 naar 11% in 2012. Doordat het aantal verdachte meisjes naar verhouding minder sterk daalde, veranderde hun aandeel in het totale aantal verdachten niet. Net als in 2005 is hun aandeel in het totaal 3%.

In 2012 is van alle geregistreerde minderjarige verdachten 1 op de 5 een meisje. In 2005 was dat nog 1 op de 6 (zie tabel 4.21 in bijlage 4).

In 2012 werd 48% van de minderjarige verdachten geregistreerd voor vermogensmisdrijven, 24% voor vernielingen en 19% voor gewelds- en seksuele misdrijven. Vergeleken met 2005 is het aandeel geregistreerde minderjarigen die werden verdacht van vernielingen afgenomen en voor alle andere delictgroepen iets toegenomen (zie tabel 4.22 in bijlage 4).

Ruim een derde van alle in 2012 geregistreerde minderjarige verdachten had te maken met diefstal en inbraak zonder geweld. Vergeleken met 2005 is dit aandeel licht gedaald. Hierna volgt mishandeling, waarvoor 12% van

alle minderjarige verdachten werd geregistreerd. De top 5 van misdrijven wordt verder gevormd door misdrijven tegen de openbare orde (11%), vernieling en beschadiging (10%) en diefstal en inbraak met geweld (5%). Vergeleken met 2005 is in de top 10 het aandeel geregistreerde minderjarige verdachten voor vernieling en beschadiging gedaald van 19% in 2005 naar 10% in 2012. Ook het aandeel van verdachten voor diefstal en inbraak zonder geweld is gedaald, zij het niet zo sterk. Daartegenover staan (lichte) stijgingen van het aandeel geregistreerde minderjarige verdachten voor misdrijven tegen de openbare orde, diefstal en inbraak met geweld, rijden onder invloed en softdrugs (zie tabel 4.22 in bijlage 4).

4.4.2 Persoonskenmerken van 'uniek' geregistreerde minderjarige verdachten

In deze subparagraaf worden de 'uniek' geregistreerde minderjarige verdachten beschreven. Anders dan in paragraaf 4.4.1 wordt een minderjarige persoon die binnen één jaar verschillende keren verdachte is voor één of meer delicten maar één keer meegeteld. Achtereenvolgens wordt ingegaan op geslacht en leeftijd, herkomst en woongemeente van de 'unieke' verdachten, en op de mate van recidive en de soort delicten die zij pleegden.

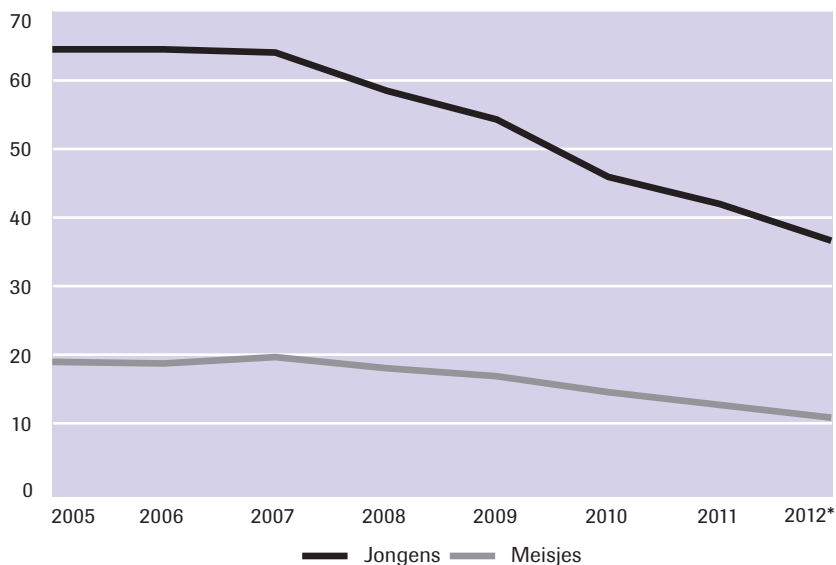
Geslacht en leeftijd

Het aantal 'uniek' geregistreerde minderjarige verdachten daalde in de periode 2005-2012 van bijna 53.000 naar iets minder dan 30.000. Dit is een daling van 44%. Het aandeel 'unieke' minderjarige verdachten op het totale aantal 'uniek' geregistreerde verdachten nam af van 16% in 2005 naar 12% in 2012. De verhouding verdachte jongens-meisjes bleef in de periode 2005-2012 nagenoeg onveranderd. Bijna een kwart van alle geregistreerde 'unieke' minderjarige verdachten is een meisje.

Naar verhouding daalde het aantal verdachte jongens en meisjes even sterk. Per 1.000 jongens daalde het aantal verdachten in de periode 2005-2012 van 65 naar 37, terwijl het aantal verdachte meisjes in diezelfde periode daalde van 19 naar 11 per 1.000 meisjes (zie figuur 4.15).

Voor minderjarigen geldt dat hoe hoger de leeftijd is, hoe hoger het percentage verdachten. Van de 12- tot 14-jarige jongens werden er in 2012 20 per 1.000 door de politie geregistreerd, van de 15- tot 17-jarige jongens waren dit er ruim 2,5 keer zoveel (54). De vergelijkbare aantallen bij de meisjes zijn respectievelijk 7 en 15 (zie tabel 4.23 in bijlage 4).

Figuur 4.15 Uniek geregistreerde minderjarige verdachten naar geslacht, per 1.000 jongeren van 12 tot 18 jaar

* Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.23 in bijlage 4.

Bron: CBS

Herkomstgroepering

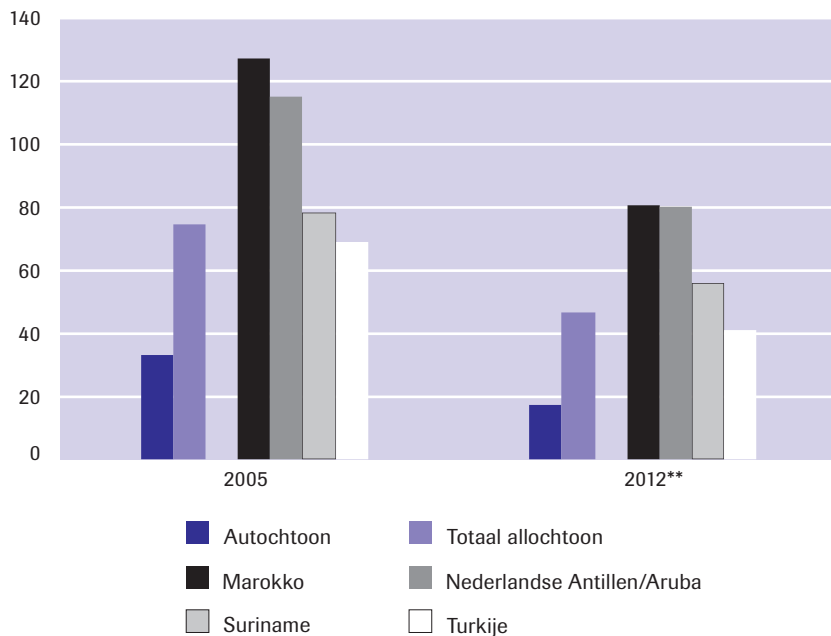
Van alle in 2012 'uniek' geregistreerde minderjarige verdachten was 45% allochtoon. Dit aandeel is vergelijkbaar met de totale verdachtenpopulatie (47%). Jongeren met een Marokkaanse herkomst vormden in absolute zin de grootste groep onder de minderjarige allochtone verdachten. Ook wanneer het aantal verdachten wordt gerelateerd aan de bevolkingsomvang van de betreffende herkomstgroep van 12-17 jaar, blijken jongeren met een Marokkaanse herkomst het sterkst vertegenwoordigd te zijn. In 2012 is 8% van alle jongeren met een Marokkaanse herkomst als verdachte geregistreerd. In 2005 was dit nog 13% (zie figuur 4.16). In de totale verdachtenpopulatie waren, anders dan bij de minderjarigen, personen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst relatief het sterkst vertegenwoordigd. De oververtegenwoordiging van Marokkaanse jongeren in de verdachtenpopulatie wordt voornamelijk veroorzaakt door jongens in de categorie 15-17 jaar. In 2012 werd 13% van alle Marokkaanse jongens als verdachte geregistreerd, van de Marokkaanse jongens van 15-17 jaar 20%. Ten opzichte van 2005 is het percentage verdachten onder Marokkaanse jongens gedaald. Toen werd 28% van hen in de leeftijdscategorie 15-17 jaar als verdachte geregistreerd en 21% van alle Marokkaanse jongens.

Van de Antilliaanse/Arubaanse meisjes werd 4% als verdachte geregistreerd, waarmee zij onder de meisjes het hoogste aandeel verdachten hebben. Voor alle naar leeftijd en geslacht onderscheiden herkomstgroepen geldt dat het aandeel geregistreeerde verdachten in de periode 2005-2012 is gedaald (zie tabel 4.23 in bijlage 4).

In 2012 was 79% van alle allochtone minderjarige verdachten niet-westers. Dit aandeel is in de periode 2005-2012 licht toegenomen. Van de allochtone jongeren is het aandeel geregistreeerde verdachten het hoogst onder de groep allochtonen van de tweede generatie, van wie beide ouders in het buitenland zijn geboren. In 2012 was het aandeel van de 15- tot 17-jarige jongens in deze groep 13%. Het aandeel geregistreeerde 15- tot 17-jarige jongens in de groep eerstegeneratieallochtonen lag in 2012 op 10%. Eerstegeneratiejongeren met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst en jongeren met een Marokkaanse herkomst waren het sterkst vertegenwoordigd onder verdachte allochtone jongeren. Ook jongeren van de tweede generatie met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst met twee in het buitenland geboren ouders kennen in vergelijking met de overige herkomstgroeperingen veel verdachten. Wanneer maar één ouder in het buitenland geboren is, laat de Antilliaanse/Arubaanse groep jongeren juist het laagste percentage verdachten zien.

In het algemeen werden tweedegeneratieallochtonen relatief minder vaak verdacht wanneer slechts één van de ouders geboren is in het buitenland dan wanneer dit het geval is voor beide ouders. Vergeleken met westerse allochtonen ligt het aandeel geregistreeerde verdachten onder niet-westerse allochtonen in alle onderscheiden generatiegroepen, uitgezonderd de Turken, 2 tot 4 keer zo hoog (zie tabellen 4.24 en 4.25 in bijlage 4). Voor alle naar generatie en strafrechtelijk minder- en meerderjarigheid onderscheiden herkomstgroepen is het relatieve aantal geregistreeerde verdachten vergeleken met 2005 gedaald.

Figuur 4.16 Uniek geregistreerde minderjarige verdachten naar herkomstgroepering*

* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

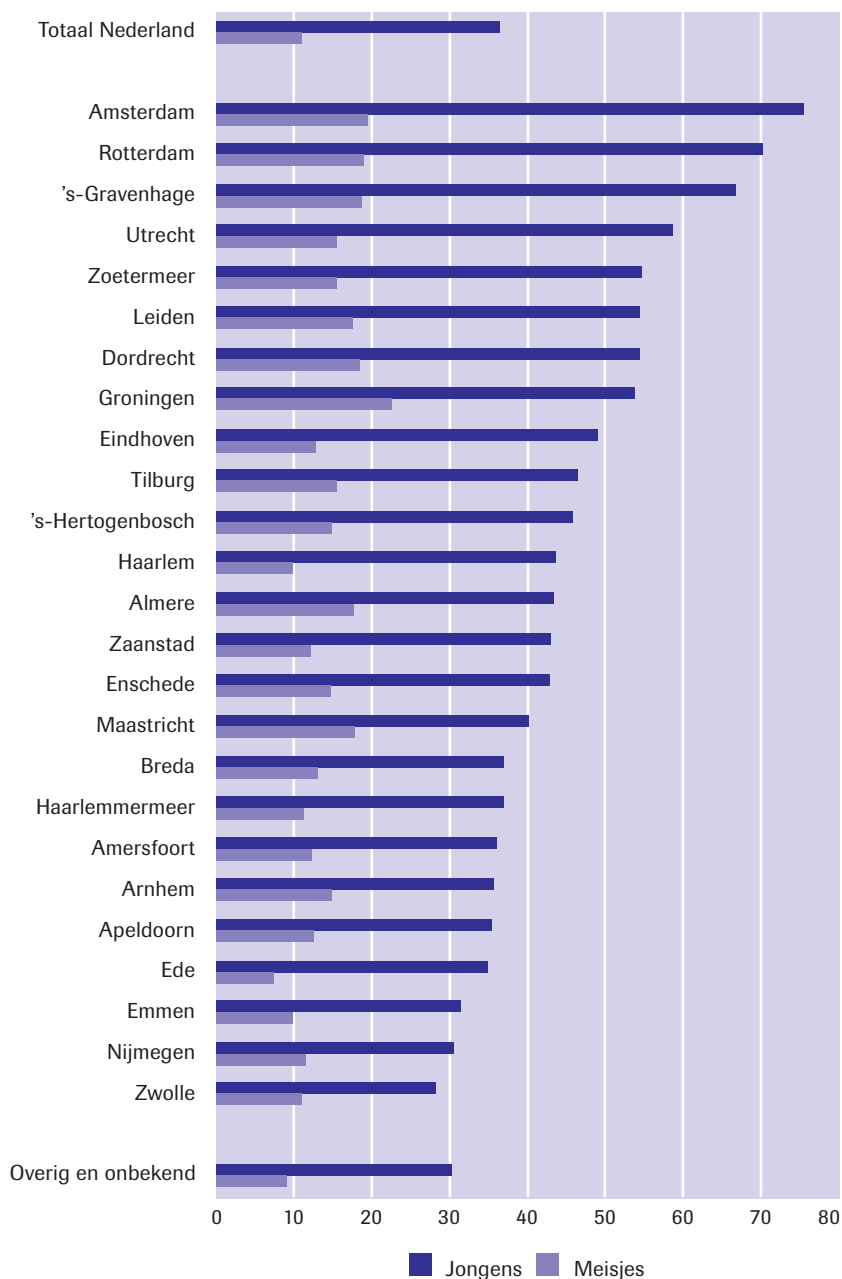
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.23 in bijlage 4.

Bron: CBS

Woongemeente

In 2012 telde de gemeente Zwolle 20 'uniek' geregistreerde minderjarige verdachten per 1.000 inwoners van 12-17 jaar, het laagste aantal van de 25 grootste gemeenten. Voor heel Nederland is het vergelijkbare cijfer 24. Amsterdam (48) en Rotterdam (45) telden het hoogste aantal. Het aantal verdachte jongens lag in Amsterdam met 76 ruim twee keer zo hoog als het landelijk gemiddelde. In Groningen woonden naar verhouding de meeste verdachte meisjes. Per 1.000 Groningse meisjes werden er 23 als verdachte van een misdrijf geregistreerd. Dit is twee keer zoveel als het landelijk gemiddelde (zie figuur 4.17).

Figuur 4.17 Uniek geregistreerde minderjarige verdachten naar woongemeente en geslacht*, 2012**

* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.26 in bijlage 4.

Bron: CBS

In 2012 was in Nederland het gemiddeld aantal misdrijven per geregistreerde minderjarige verdachte 1,45. Zoals al eerder werd opgemerkt, is dit cijfer een indicatie voor de recidivegraad van verdachten. Hoe hoger het cijfer, hoe meer recidivisten worden geregistreerd. Met 1,91 was het gemiddeld aantal misdrijven per verdachte het hoogst in de gemeente Zwolle en met 1,31 het laagst in de gemeente Zaanstad (zie tabel 4.27 in bijlage 4).

Recidive

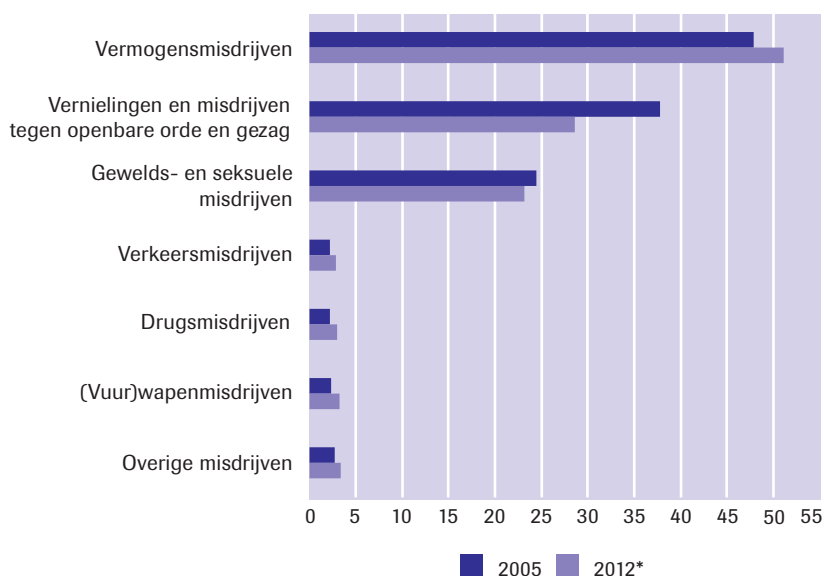
In 2012 zijn 13.800 minderjarige first offenders geregistreerd. Dit is een fractie meer dan in 2005. Van alle in 2012 'uniek' geregistreerde minderjarige verdachten was 46% first offender. Het aantal recidivisten is in de periode 2005-2012 met meer dan de helft afgenomen, waardoor hun aandeel in het totaal van drie kwart naar de helft is gedaald. Het percentage recidivisten onder jongeren is met ruim 5% het hoogst onder niet-westerse allochtone jongeren. Dit aandeel is twee keer zo hoog als dat onder westerse allochtone jongeren en drie keer zo hoog als dat onder autochtone jongeren (zie tabellen 4.28 en 4.29 in bijlage 4).

Delictgroep

In 2012 werd 51% van de minderjarige 'unieke' verdachten geregistreerd voor vermogensmisdrijven, 29% voor vernielingen en 23% voor gewelds- en seksuele misdrijven. Vergeleken met 2005 is het aandeel geregistreerde minderjarigen die werden verdacht van vernielingen en van gewelds- en seksuele misdrijven afgenomen (zie figuur 4.18).

Circa 40% van alle in 2012 'uniek' geregistreerde minderjarige verdachten had te maken met diefstal en inbraak zonder geweld. Vergeleken met 2005 is dit aandeel licht gedaald. Hierna volgt mishandeling, waarvoor 16% van alle minderjarige verdachten werd geregistreerd. De top 5 van misdrijven wordt verder gevormd door openlijk geweld tegen personen (9%), overige vernieling en beschadiging (9%), en diefstal en inbraak met geweld (7%). Vergeleken met 2005 is het aandeel geregistreerde minderjarige verdachten voor vernieling en beschadiging gedaald van 21% in 2005 naar 12% in 2012. Ook het aandeel van verdachten voor diefstal en inbraak zonder geweld is gedaald, zij het niet zo sterk. Daartegenover staan (lichte) stijgingen van het aandeel geregistreerde minderjarige verdachten voor het niet opvolgen van ambtelijk bevel, afpersing en afdreiging, valsheidsmisdrijven en heling (zie tabel 4.30 in bijlage 4).

Figuur 4.18 Percentage uniek geregistreerde minderjarige verdachten naar delictgroep

* Voorlopige cijfers.

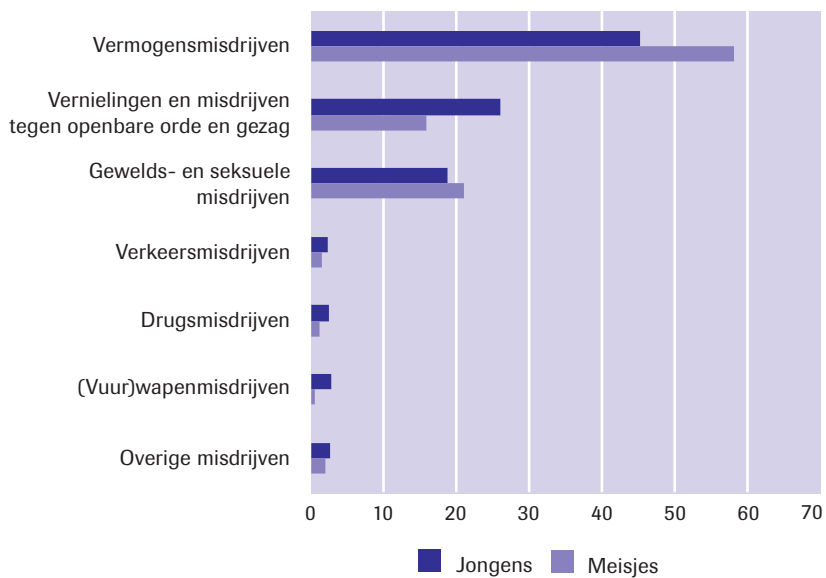
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.30 in bijlage 4.

Bron: CBS

In paragraaf 4.3.1 is al opgemerkt dat mannen en vrouwen verschillen qua omvang, ontwikkeling en aard van gepleegde criminaliteit. Dit beeld is voor jongens en meisjes niet anders. In 2012 werd 58% van de verdachte meisjes geregistreerd voor vermogensmisdrijven, tegen 45% van de verdachte jongens. Jongens kwamen naar verhouding meer met de politie in aanraking voor vernieling, 26% van de jongens tegen 16% van de meisjes. Ook verkeersmisdrijven en drugsmisdrijven laten een hoger aandeel bij jongens zien dan bij meisjes, maar hier zijn de verschillen minder groot (zie figuur 4.19).

Het aantal misdrijven waarvan de geregistreerde minderjarige personen worden verdacht lag in 2012 op bijna 43.000 misdrijven. In 2005 was dit aantal ruim 85.000. Deze daling is toe te schrijven aan de daling van het aantal vermogensmisdrijven, vernielingen en gewelds- en seksuele misdrijven (zie tabel 4.32 in bijlage 4).

Figuur 4.19 Percentage delictgroepen onder uniek geregistreerde minderjarige verdachten naar geslacht, 2012*

* Voorlopige cijfers.

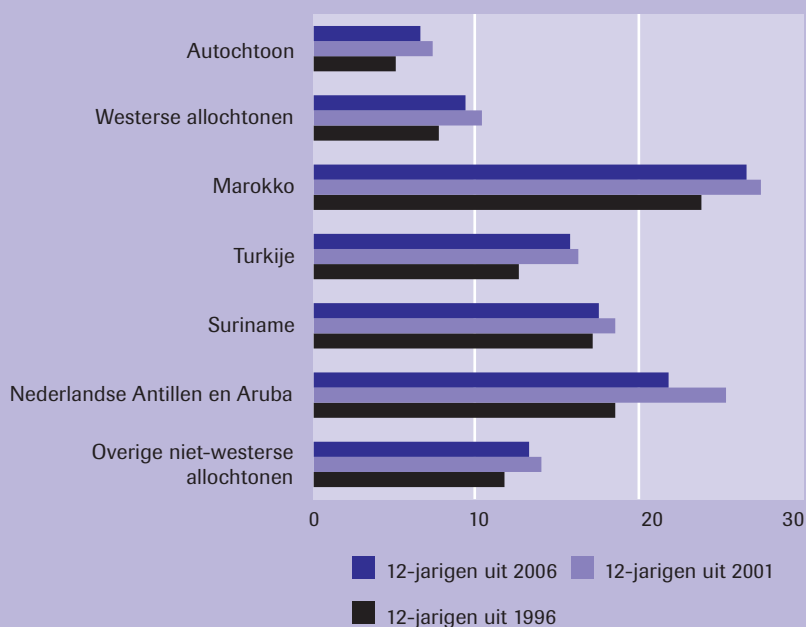
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.31 in bijlage 4.

Bron: CBS

Criminaliteit van cohorten 12-jarigen vergeleken

Voor deze editie van C&R is van de 12-jarige jongeren uit de jaren 1996, 2001 en 2006 nagegaan hoeveel procent daarvan tussen hun 12e en 18e levensjaar één of meer keren verdachte is geweest van een misdrijf. Van de drie jaargroepen tellen de 12-jarigen uit 2001 het hoogste percentage en de 12-jarigen uit 1996 het laagste percentage geregistreerde verdachten. Dit geldt voor alle onderscheiden herkomstgroepen. Van de Marokkaanse 12-jarigen uit 2001 kwam 28% in de periode 2001-2006 één of meer keren als verdachte van een misdrijf met de politie in aanraking. Dat aandeel is vier keer zo hoog als dat van hun autochtone leeftijdgenoten. De verdachtenpercentages van de 12-jarige jongeren uit 2001 liggen iets lager dan die van de 12-jarige jongeren uit 2001.

Figuur **Percentage 12-jarigen* dat tussen hun 12e en 18e levensjaar als verdachte van een misdrijf met de politie in aanraking kwam**

* Per 100 inwoners van die leeftijd van de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: CBS/HKS

5 Vervolging

M. Brouwers en A.Th.J. Eggen

- In 2012 werden 218.000 misdrijfzaken bij het Openbaar Ministerie (OM) ingeschreven. Dit is een daling van 18% ten opzichte van 2005. In 2010 was het aantal ingeschreven zaken met 209.000 het laagst.
- Het OM sloot in 2012 47% van de zelf afgedane misdrijfzaken af met een sepot. Een vijfde van de zaken eindigde met een transactie, eveneens een vijfde met een strafbeschikking.
- Het aantal technische sepot is tussen 2005 en 2012 met 48% toegenomen. Het aantal beleidssepot nam met 64% toe. Dit kwam vooral door de verdubbeling van het aantal 'kale' sepot, maar ook het aantal voorwaardelijke beleidssepot nam sterk toe. In 2012 was één op de vijf sepot een voorwaardelijk sepot; bij de minderjarigen was dit één op de drie.
- Bij transacties in misdrijfzaken werd de voorwaarde betaling geldsom het vaakst (53%) gesteld. Gaat het om minderjarige verdachten, dan was dit de voorwaarde taakstraf (65%).
- In 2008 kon de strafbeschikking alleen opgelegd worden voor rijden onder invloed. In 2012 werd de strafbeschikking in een derde van de zaken opgelegd voor verkeersmisdrijven, bij een vijfde ging het om een vermogensmisdrijf en bij 17% betrof het een economisch misdrijf.
- In 2012 was de gemiddelde doorlooptijd van door het OM afgedane misdrijfzaken 15 weken, of 12 weken bij de minderjarigen. De strafbeschikking had met 5 weken de kortste doorlooptijd.

Het vorige hoofdstuk bevatte onder meer een beschrijving van de populatie van personen die door de politie als verdachte van het plegen van een misdrijf zijn geregistreerd. De officier van justitie besluit, op grond van de resultaten van het opsporingsonderzoek, of een verdachte wordt vervolgd (zie hoofdstuk 2). In het voorliggende hoofdstuk staat de fase van vervolging van verdachten in misdrijfzaken¹ centraal.

In 2008-2009 is het OM na een experimentele periode gestart met het overhevelen van misdrijfzaken vanuit het oude bedrijfsprocessensysteem COMPAS naar GPS, het nieuwe Geïntegreerd Processysteem Strafrecht. Tegelijkertijd introduceerde men een nieuwe aanpak voor de GPS-zaken. Het OM registreert processen-verbaal later, keurt een deel van de instroom af en registreert deze vervolgens niet meer. Overdrachten worden niet meer als een nieuwe zaak geregistreerd bij het ontvangende parket. GPS-zaken worden door het OM niet meer gevoegd (ad informandum of ter berechting), maar afgedaan door het OM zelf of gedagvaard. De eerste GPS-zaken waren de relatief eenvoudige standaardzaken, die het grootste deel van de misdrijfzaken uitmaken; de complexe zaken, bijvoorbeeld zaken die door de meervoudige kamer behandeld worden

1 Misdrijfzaken zijn strafzaken tegen verdachten van een misdrijf die, als zij niet door het OM zelf worden afgedaan, worden behandeld door een strafrechter. Een enkele maal gaat het niet om een misdrijf, maar om een overtreding, omdat er economische overtredingen zijn, die door de strafrechter worden afgehandeld.

of zaken tegen minderjarige verdachten, behielden voorlopig de oude werkwijze en registratie in COMPAS (zie ook bijlage 3). Zowel de nieuwe aanpak van GPS-zaken als de implementatie van en het leren werken met een nieuw systeem hadden invloed op de aantallen zaken en hun behandelduur. De effecten waren in 2010 het grootst, omdat in dat jaar het grootste aantal zaken over is gegaan naar het nieuwe registratiesysteem. In 2011 waren deze effecten uitgewerkt. Het aantal ingeschreven zaken steeg weer met 8%.²

In paragraaf 5.1 wordt de vervolging in misdrijfzaken tegen alle verdachten (minder- en meerderjarigen en rechtspersonen) behandeld. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de aard, omvang en ontwikkeling van de ingeschreven en afgedane misdrijfzaken, en op de wijzen van afdoening van deze zaken door het Openbaar Ministerie (OM). Paragraaf 5.2 kent dezelfde opbouw, maar gaat uitsluitend over misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten.

5.1 Misdrijfzaken tegen alle verdachten

Na afronding van het opsporingsonderzoek beslist de opsporingsinstantie of een opgemaakt proces-verbaal wordt doorgezonden naar het OM voor verdere vervolging. Een misdrijfzaak is een bij het OM ter (verdere) afhandeling ingeschreven proces-verbaal tegen één verdachte wegens één of meer misdrijven. Een misdrijfzaak kan dus meer dan één misdrijf bevatten. Voor de indeling in delictscategorieën worden dergelijke zaken gerekend tot het misdrijf waarop in de wet de hoogste straf staat. Bij gelijke straffen is het eerstgenoemde delict gekozen.

Een verdachte kan een natuurlijk persoon of een rechtspersoon zijn. In het strafrecht wordt voor natuurlijke personen onderscheid gemaakt tussen strafrechtelijk minderjarige verdachten (12-17 jaar) en strafrechtelijk meerderjarige verdachten (18 jaar en ouder). Deze paragraaf behandelt de misdrijfzaken tegen alle verdachten tezamen.

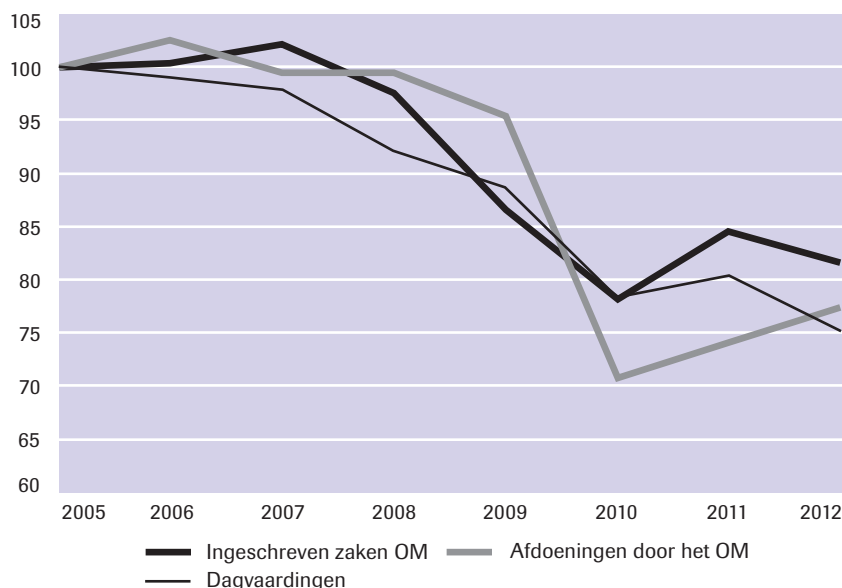
5.1.1 Ingeschreven misdrijfzaken

In de periode 2005-2012 is het aantal bij het OM ingeschreven misdrijfzaken gedaald van 267.000 naar 218.000, een daling van 18% (zie figuur 5.1). In 2007 is het aantal ingeschreven zaken het hoogst, in 2010 het

2 Bron: Jaarverslagen OM. Volgens de jaarverslagen OM verklaart de invoering van GPS in 2009 42% van de instroomdaling en in 2010 ongeveer een derde. Als mogelijke andere factoren die een daling kunnen hebben veroorzaakt, noemt het OM onder meer de vermindering van de veelvoorkomende criminaliteit, de Basisvoorziening Handhaving bij de politie en het steeds meer succesvol afhandelen van zaken door middel van een strafbeschikking. De stijging van 2011 kan deels worden toegeschreven aan het feit dat de effecten van de invoering van GPS zijn uitgewerkt en deels aan de toename van het aantal aangehouden verdachten door de politie.

laagst. Zoals hiervoor is aangegeven, zijn in 2010 de effecten van de invoering van en registratie in GPS het meest merkbaar.

Figuur 5.1 Bij het OM ingeschreven en afgedane misdrijfzaken, index 2005=100

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.1 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van alle in 2012 ingeschreven verdachten is 87% meerderjarig, 11% minderjarig en 2% een rechtspersoon. Vergelijken met 2005 is het aandeel misdrijfzaken tegen rechtspersonen gehalveerd. Het aandeel vrouwen neemt in relatieve zin iets toe (zie tabel 5.2 in bijlage 4).

Een derde van de in 2012 ingeschreven misdrijfzaken betreft een vermogensmisdrijf. Het aandeel ingeschreven misdrijfzaken wegens gewelds- en seksuele misdrijven is 20% en dat van de verkeersmisdrijven 16%. De verschillen met 2005 zijn niet groot. De grootste verandering vond plaats bij de economische misdrijven. Deze laten een daling zien van 10% naar minder dan 5% (zie tabel 5.3 in bijlage 4).

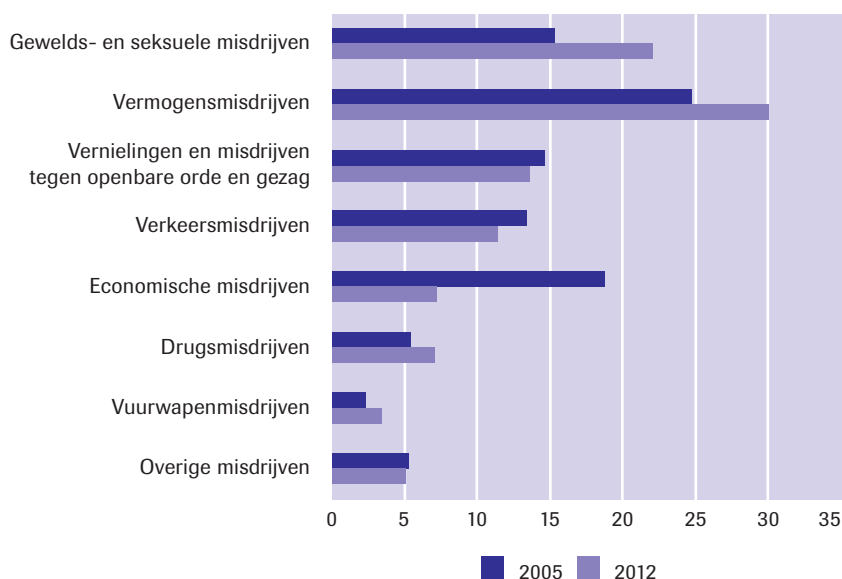
5.1.2 Afgedane misdrijfzaken

Er bestaat in Nederland geen vervolgingsplicht (zie hoofdstuk 2). De officier van justitie beslist op grond van door het justitiële beleid aangegeven criteria of tot vervolging (dagvaarden) wordt overgegaan. Zo niet, dan doet het OM de misdrijfzaak zelf af. De in een jaar afgedane misdrijfzaken zijn overigens niet precies dezelfde als de in dat jaar ingeschreven zaken. Het

OM behandelt ook zaken van voorgaande jaren en sommige zaken pas in het jaar daarna of nog later.³

In 2012 was het aantal afdoeningen door het OM 95.000. Dit is een afname met 23% ten opzichte van 2005. De daling in het aantal afdoeningen door het OM wordt, zoals gezegd, deels verklaard door de invoering van GPS. Van alle door het OM afgedane misdrijfzaken in 2012 ging het in 78% om een man, in 19% om een vrouw en in 3,5% om een rechtspersoon (zie tabel 5.4 in bijlage 4). Het aandeel vermogensmisdrijven in het totaal van de OM-afdoeningen bedroeg in 2012 bijna een derde (30%). Ook relatief veel gewelds- en seksuele misdrijven (22%) waren onderdeel van de OM-afdoeningen. Het aandeel economische misdrijven daalde in de periode 2005-2012 van 19% naar 7% (zie figuur 5.2).

Figuur 5.2 Percentage door het OM afgedane misdrijfzaken naar soort misdrijf

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.5 in bijlage 4.

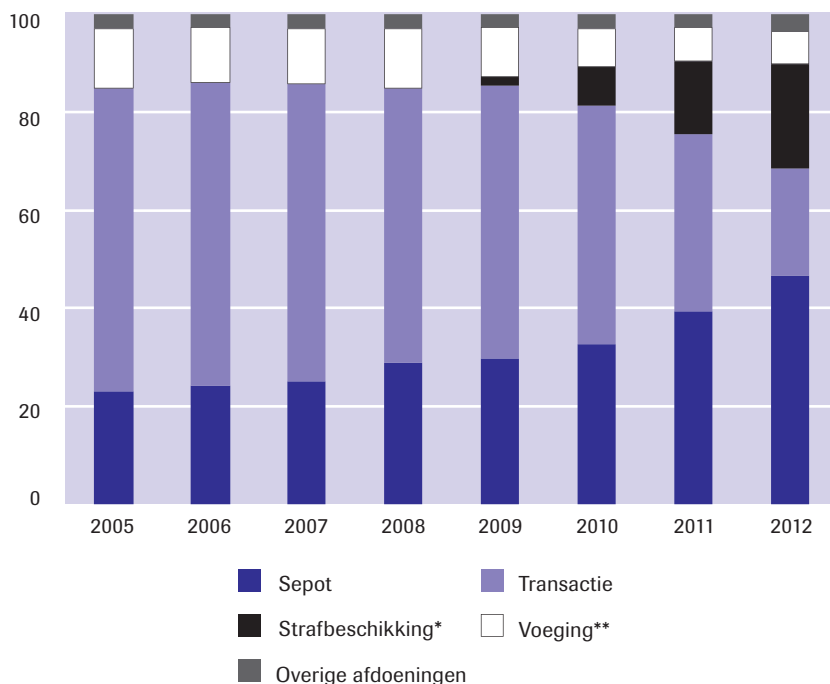
Bron: CBS

In 2012 seponeerde het OM bijna de helft van de misdrijfzaken. Ruim een vijfde van de zaken werd afgedaan met een transactie en eveneens een vijfde met een strafbeschikking. De verhouding tussen de verschillende wijzen van afdoening door het OM is in de periode 2005-2012 geheel veranderd. De aandelen transacties, voegingen en overdrachten namen

3 Zie voor doorlooptijden van misdrijfzaken paragraaf 5.3.

af, terwijl het aandeel sepot en het aandeel strafbeschikkingen navenant toenamen (zie figuur 5.3).

Figuur 5.3 Percentage door het OM afgedane misdrijfzaken naar wijze van afdoening

* De strafbeschikking kan sinds 2008 worden opgelegd.

** Ter berechting en ad informandum.

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

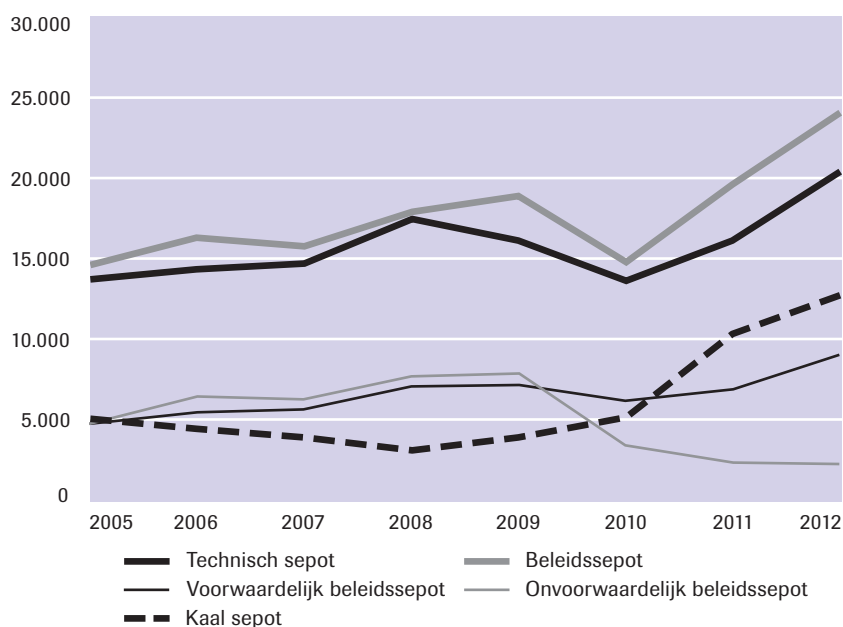
Afdoening door sepot

In 2012 seponeerde het OM in totaal 44.400 misdrijfzaken. Hiervan was 54% een beleidsepot. Het aantal technische sepoten steeg van 28.000 in 2005 naar 35.000 in 2009, om in 2010 af te nemen tot 28.000. In 2011 steeg het aantal technische sepoten weer naar 35.000 en in 2012 naar 44.000. Daarmee is het aantal technische sepoten in de periode 2005-2012 gestegen met 48%.

De afname in 2010 kan een tijdelijk effect zijn geweest van de invoering van GPS. Sindsdien worden zaken eerst beoordeeld voordat zij worden geregistreerd. Een deel van de ingeschreven zaken wordt vervolgens afgekeurd en niet meer geregistreerd. Dit beoordelingsmoment lag vóór de invoering van GPS pas na de registratie.

Het totale aantal beleidssepots is in 2012 gestegen tot 24.000, een stijging met 64% ten opzichte van 2005. Bij beleidssepots onderscheiden we voorwaardelijke, onvoorwaardelijke en kale sepots. Een kaal sepot is een sepot zonder voorwaarden, zonder kennisgeving aan de verdachte en zonder overdracht naar een andere instantie zoals kantonrechter of buitenlandse justitiële autoriteit. Het aantal kale sepots is jarenlang afgenomen tot het in 2009 weer jaarlijks begon toe te nemen. In 2012 is ruim de helft van de beleidssepots een kaal sepot. Het aantal voorwaardelijke beleidssepots neemt in de periode 2005-2012 eveneens toe tot 38% van het totale aantal beleidssepots in 2012. Het aantal onvoorwaardelijke beleidssepots bedroeg in 2012 minder dan 10% (zie figuur 5.4).

Figuur 5.4 Soort sepot OM

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van alle misdrijfzaken die het OM in 2012 met een beleidssepot afdeed, gaat het bij 1 op de 3 gevallen om een geweldsmisdrijf; dit is meestal een mishandeling.⁴ In 2005 was dit ruim 1 op de 4. Ruim een kwart van de beleidssepots betrof een zaak met een vermogensmisdrijf. Het aantal

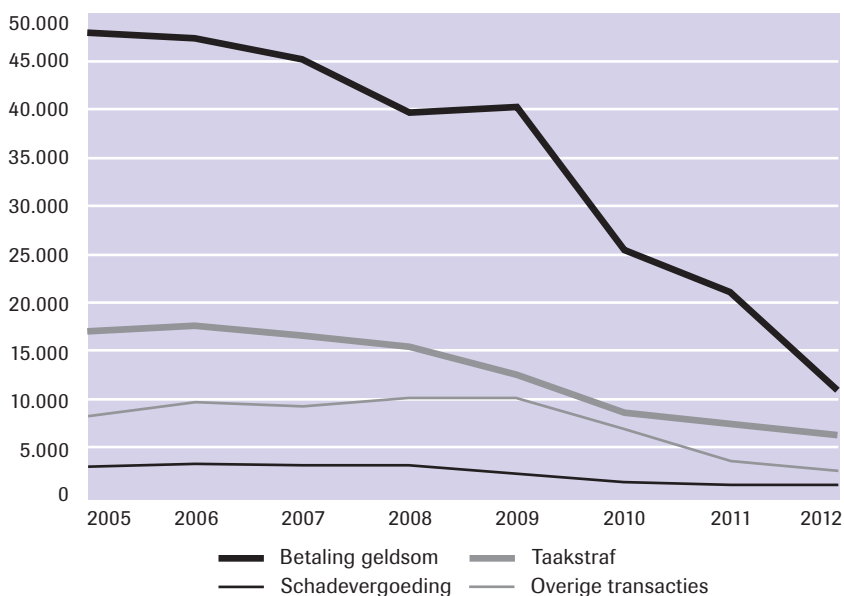
⁴ Wellicht ten overvloede zij opgemerkt dat de hier gepresenteerde percentages zijn berekend op basis van het totale aantal beleidssepots. Er mag dus niet worden geconcludeerd dat een derde van alle ingeschreven zaken met een geweldsmisdrijf wordt geseponed.

economische misdrijven dat met een beleidssepot werd afgedaan, is in dezelfde periode meer dan gehalveerd (zie tabel 5.11 in bijlage 4).

Afdoening door transactie

In de periode 2005-2012 daalde het aantal transacties met 73% tot 20.700 transacties in 2012. Dit is 22% van alle afdoeningen OM. Ongeveer de helft van de transacties bestaat uit het betalen van een geldsom. Het aantal transacties betaling geldsom daalde in deze periode ongeveer even sterk als het totale aantal transacties. Het aantal transacties met als voorwaarde het uitvoeren van een taakstraf is in de periode 2005-2012 meer dan gehalveerd. In 2012 eindigde 30% van de transacties met de voorwaarde taakstraf (zie figuur 5.5).

Figuur 5.5 Soort transactie OM

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ruim een derde van de transacties met betaling van een geldsom betreft een vermogensmisdrijf (zie tabel 5.8 in bijlage 4). Bij de transacties met een taakstraf gaat het nog vaker om een vermogensmisdrijf (40%), gevolgd door ruim een vijfde voor gewelds- en seksuele misdrijven en een vijfde voor vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (zie tabel 5.9 in bijlage 4).

Afdoening door strafbeschikking

Sinds februari 2008 mag het OM door de inwerkingtreding van de Wet OM-afdoening zelf straffen opleggen aan verdachten middels een strafbeschikking (zie hoofdstuk 2). De strafbeschikking zal op termijn in de plaats komen van een transactie. Omdat de invoering van de strafbeschikking gefaseerd plaatsvindt, stijgt het aandeel van de strafbeschikking in de afdoeningen door het OM gestaag. In 2009 maakte het OM bijna 2.100 keer gebruik van deze nieuwe wijze van afdoening. In 2012 bedroeg het aantal strafbeschikkingen OM 20.400. Dit is 21% van het totaal aantal afdoeningen door het OM en ongeveer evenveel als de afdoeningen met een transactie (zie tabel 5.6 in bijlage 4).

In 2012 werd de strafbeschikking het vaakst opgelegd bij verkeersmisdrijven (33%). Bij een vijfde ging het om een vermogensmisdrijf en bij 17% betrof een economisch misdrijf (zie tabel 5.10 in bijlage 4).

Afdoening door voeging

Het OM kan zaken op twee manieren bij elkaar voegen. De voeging ter berechting is het samenvoegen door het OM van ingeschreven misdrijfzaken om de rechter deze zaken tegelijk te laten beoordelen. Het gaat dan vaak om meerdere zaken met dezelfde verdachte. Bij een voeging ad informandum voegt het OM een misdrijfzaak zonder tenlastelegging bij een andere zaak die aan de rechter wordt voorgelegd, met het doel de rechter bij de bepaling van de strafmaat rekening te laten houden met de feiten in de gevoegde zaak (zie ook hoofdstuk 2). GPS-zaken worden niet meer gevoegd. Waar het OM in deze gevallen vroeger besloot tot voegen ad informandum, zal nu gekozen worden voor een afdoening met bijvoorbeeld een kleine taakstraf. In een zaak waar voegen ter berechting voor de hand ligt, zal nu gekozen worden voor een dagvaarding. De voegingen ad informandum en ter berechting, alleen nog in gebruik bij de complexe zaken, daalden daardoor in aantal tot respectievelijk 2.000 en 4.300 in 2012 (zie tabel 5.6 in bijlage 4).

Afdoening door overdracht

Ten slotte kan het OM zaken overdragen aan een ander arrondissementsparket. Dit gebeurt in beginsel op proces-technische gronden. Meestal gaat het er dan om dat een zaak is ingeschreven in het ene arrondissement, terwijl een ander arrondissement bevoegd is. Het aantal overdrachten lag tussen 2005 en 2008 jaarlijks rond de 3.500. Als een GPS-zaak wordt overgedragen, dan krijgt deze niet meer, zoals voorheen, een nieuw parketnummer bij het ontvangend parket; het parketnummer blijft gelijk en alleen de behandelende instantie wordt in de registratie aangepast. In 2012 is het aantal overdrachten gedaald tot 1.300 (zie tabel 5.6 in bijlage 4).

Dagvaarding

Als het OM besluit een misdrijfzaak niet zelf af te doen, maar voor de rechter te brengen, volgt een dagvaarding. Het aantal uitgebrachte dagvaardingen in 2012 bedroeg 122.300. Dit is 25% minder dan het aantal dagvaardingen in 2005. Het percentage dagvaardingen van alle door het OM behandelde misdrijfzaken is in 2012 56%. Het OM doet 4 op de 10 zaken zelf af en brengt er 6 op de 10 voor de rechter (zie tabel 5.1 in bijlage 4).

5.2 Misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten

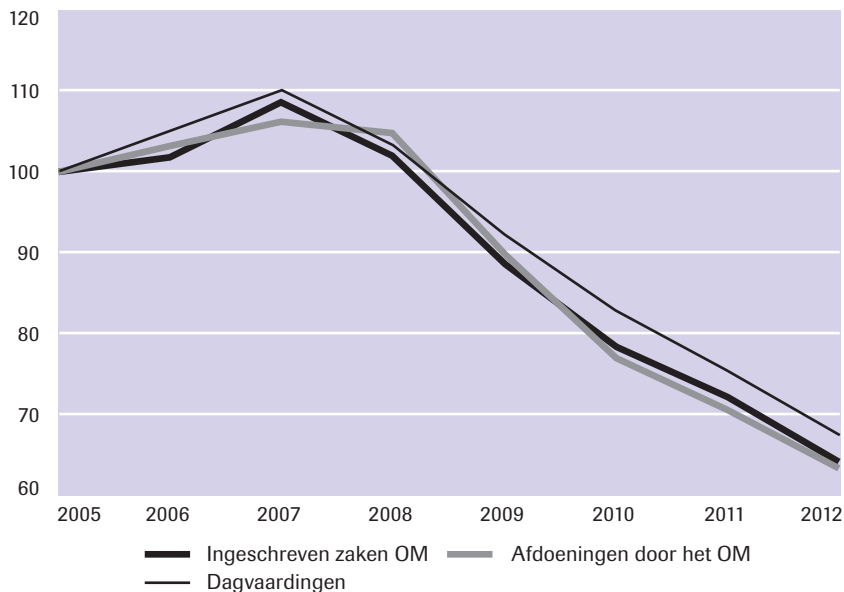
Deze paragraaf gaat in op de vervolging van strafrechtelijk minderjarige verdachten. Dit zijn personen die op het moment dat zij een strafbaar feit pleegden tussen de 12 en 18 jaar oud waren.

De opbouw van paragraaf 5.2 is gelijk aan die van paragraaf 5.1. Behandeld worden achtereenvolgens de aard, omvang en ontwikkeling van de ingeschreven en afgedane misdrijfzaken en de wijzen van afdoening van misdrijfzaken door het OM.

5.2.1 Ingeschreven misdrijfzaken

Het aantal bij het OM ingeschreven misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten is in 2007 gestegen tot bijna 39.000. Daarna daalde dit aantal tot 23.000 in 2012. Dit is 64% van het totale aantal ingeschreven zaken in 2005 (zie figuur 5.6).

Figuur 5.6 Bij het OM ingeschreven en afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten, index 2005=100

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.12 in bijlage 4.

Bron: CBS

De verhouding mannen en vrouwen verandert bij de minderjarigen in de periode 2005-2012 niet veel (zie tabel 5.2 in bijlage 4).

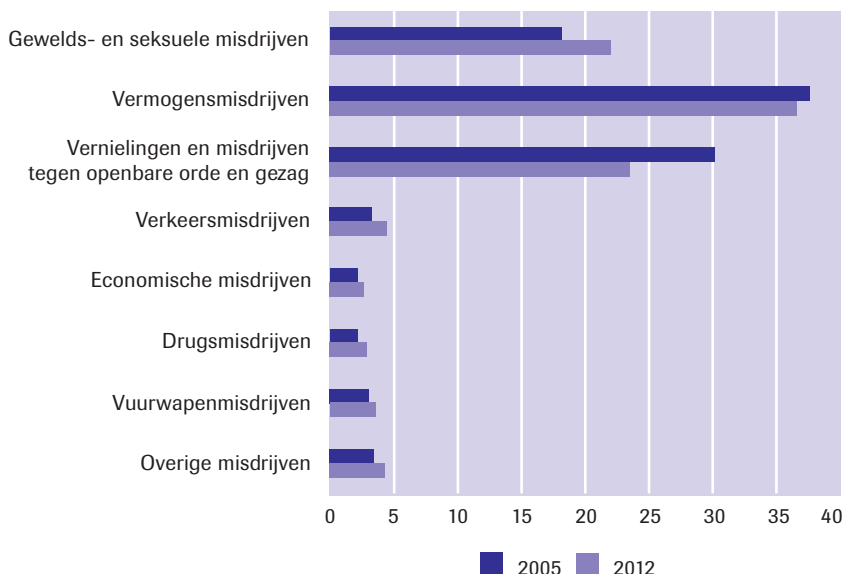
Ruim 40% van de in 2012 ingeschreven misdrijfzaken tegen minderjarigen betreft een vermogensmisdrijf. Het aandeel vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag is afgenomen tot iets meer dan een vijfde en het aandeel gewelds- en seksuele misdrijven nam licht toe tot eveneens iets meer dan een vijfde (zie tabel 5.13 in bijlage 4).

5.2.2 Afgedane misdrijfzaken

In tegenstelling tot de afdoening van alle misdrijfzaken worden de misdrijfzaken van minderjarigen vaker afgedaan door het OM zelf. In 2012 was het aantal afdoeningen door het OM in misdrijfzaken tegen minderjarigen 14.700. Dit is 64% van alle door het OM behandelde zaken tegen minderjarigen (zie tabel 5.4 in bijlage 4).

Ruim een derde (37%) van de OM-afdoeningen had te maken met vermogensmisdrijven, een kwart met vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag en een vijfde met gewelds- en seksuele misdrijven. Het aandeel vernielingen is in de periode 2005-2012 afgenomen van 30% naar 24%, het aandeel geweldsmisdrijven nam toe (zie figuur 5.7).

Figuur 5.7 Percentage door het OM afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten naar soort misdrijf

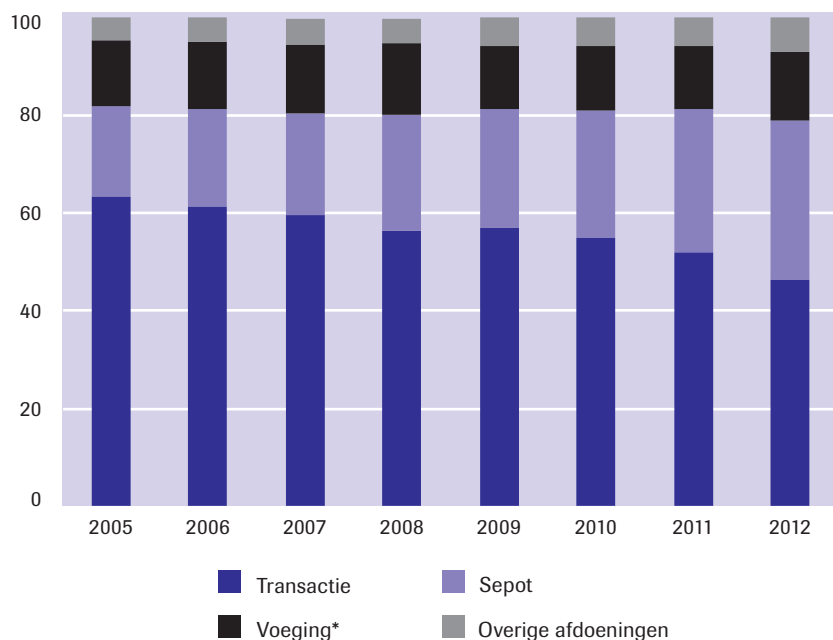
Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.14 in bijlage 4.

Bron: CBS

Bijna de helft (46%) van alle misdrijfzaken tegen minderjarigen die het OM in 2012 zelf afdeed betrof een transactie, vaak met een leer- of werkproject als gestelde voorwaarde. Een derde was een sepot. In de periode 2005-2012 nam het aandeel transacties in het totaal van de door het OM afgedane misdrijfzaken af, terwijl het aandeel van de afdoeningen door sepot is gestegen (zie figuur 5.8).

Per 1 maart 2011 kan de strafbeschikking ook aan minderjarigen worden opgelegd. In de cijfers zien we de strafbeschikking bij de minderjarigen voor het eerst in 2012. In dat jaar deed het OM 163 zaken af met een strafbeschikking.

Figuur 5.8 Percentage door het OM afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten naar wijze van afdoening

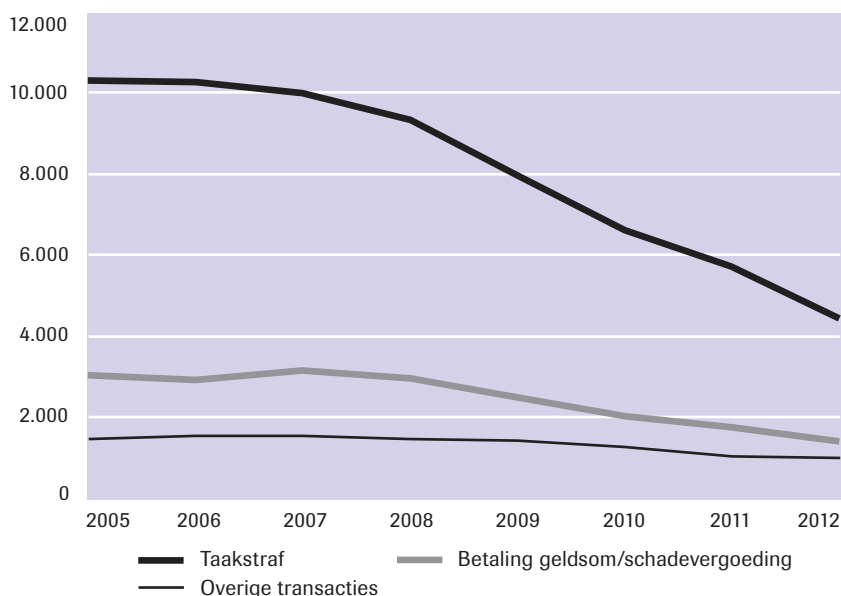
* Ter berechting en ad informandum.

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.15 in bijlage 4.

Bron: CBS

Afdoening door transactie

In zaken tegen minderjarigen is de transactie de meest voorkomende OM-afdoening die wordt toegepast. Het aantal transacties nam in de periode 2005-2012 wel met 54% af: van 14.800 naar 6.800. De transactie met als voorwaarde het uitvoeren van een taakstraf komt het vaakst voor. In 2012 was dit twee derde van alle transacties. Deze transacties namen in dezelfde periode met 57% af (zie figuur 5.9). Transacties met als voorwaarde betaling geldsom (10%) en schadevergoeding (11%) worden bij minderjarigen veel minder vaak toegepast.

Figuur 5.9 Soort transactie OM minderjarigen

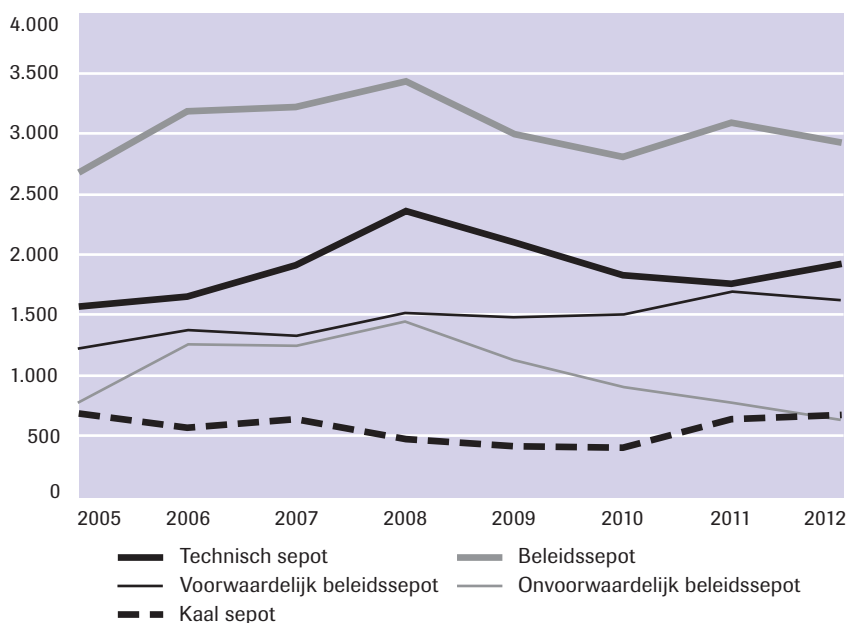
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.15 in bijlage 4.

Bron: CBS

Naar verhouding hebben misdrijfzaken met vermogensmisdrijven (36%) en vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (24%) het hoogste percentage afdoeningen door transactie. Misdrijfzaken met gewelds- en seksuele misdrijven worden relatief minder vaak afgedaan met een transactie (19%). Vergeleken met 2005, toen dit aandeel nog op 32% lag, is het percentage transacties in misdrijfzaken met vernielingen afgenomen (zie tabel 5.16 in bijlage 4). Bij de transacties met een taakstraf gaat het wat vaker om een misdrijf uit het Wetboek van Strafrecht en iets minder vaak om een verkeersmisdrijf of een economisch misdrijf, maar de verschillen zijn niet groot. Ook hier is het aandeel vernielingen afgenomen (zie tabel 5.17 in bijlage 4). Bij de transacties met betaling geldsom gaat het in 34% om een verkeersmisdrijf (zie tabel 5.18 in bijlage 4).

Afdoening door sepot

Van alle in 2012 geseponeerde misdrijfzaken tegen minderjarigen werd 60% met een beleidssepot en 40% met een technisch sepot afgedaan. Het totale aantal sepots was het grootst in 2008, waarna er een daling inzette. In 2012 lag het totale aantal sepots rond de 4.800; dit is meer dan de 4.200 sepots in 2005. Het aantal voorwaardelijke beleidssepots is in de periode 2005-2012 toegenomen. In 2012 was één op de drie sepots een voorwaardelijk sepot (zie figuur 5.10).

Figuur 5.10 Soort sepot OM minderjarigen

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.15 in bijlage 4.

Bron: CBS

Bij bijna een derde van alle misdrijfzaken tegen minderjarigen die het OM in 2012 met een beleidssepot afdeed, ging het om misdrijfzaken wegens gewelds- en seksuele misdrijven. Ruim een kwart betrof vermogensmisdrijven en bijna een kwart betrof vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (zie tabel 5.19 in bijlage 4). In 2005 hadden de vernielingen het hoogste aandeel van alle met een beleidssepot afgedane misdrijfzaken (31%), gevolgd door vermogensmisdrijven (29%) en gewelds- en seksuele misdrijven (25%).

Dagvaarding

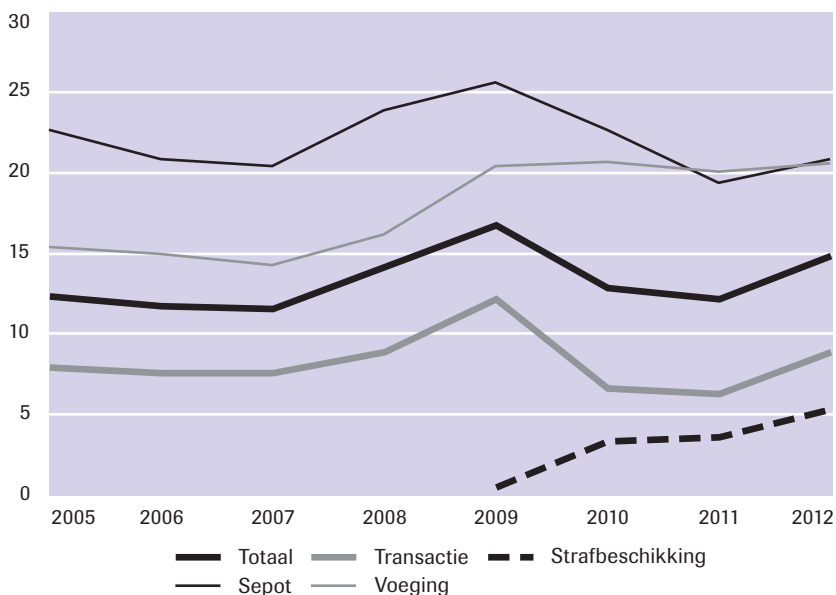
In 2012 was het aantal uitgebrachte dagvaardingen tegen minderjarigen 10.300. Dit was 8% van het totale aantal dagvaardingen in dat jaar. Het percentage dagvaardingen van alle door het OM behandelde misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten lag in de periode 2005-2012 steeds rond 40% (zie tabel 5.12 in bijlage 4). Dit is minder dan het percentage dagvaardingen tegen alle verdachten, dat in 2012 56% was (zie paragraaf 5.1).

5.3 Doorlooptijden in misdrijfzaken OM

De tijd tussen het moment van inschrijving van een misdrijfzaak bij en afdoening door het OM wordt de doorlooptijd genoemd. De duur ervan wordt onder meer bepaald door de beschikbare personeelscapaciteit bij het OM en door de ingewikkeldheid en aard van het misdrijf waarvan een persoon wordt verdacht.

In de periode 2005-2009 nam de gemiddelde doorlooptijd van door het OM afgedane misdrijfzaken toe van 12 naar 17 weken. In 2012 lag de doorlooptijd met 15 weken weer wat lager. De gemiddelde doorlooptijd verschilt per wijze van afdoening. Seponeren en voegen duren het langst (gemiddeld 21 weken), gevolgd door transigeren (9 weken). De strafbeschikking had met 5 weken de kortste doorlooptijd (zie figuur 5.11).

Figuur 5.11 Door het OM afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: doorlooptijden naar wijze van afdoening, in weken

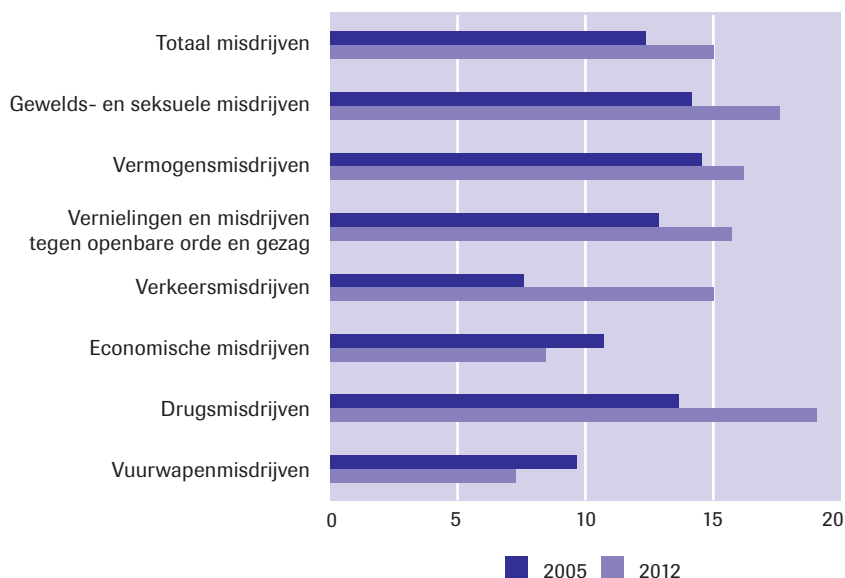

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.20 in bijlage 4.

Bron: CBS

De gemiddelde doorlooptijd verschilt ook per delictgroep. Het afhandelen van misdrijfzaken met drugsmisdrijven duurde met 18 weken het langst. Ook gewelds- en seksuele misdrijven, vermogensmisdrijven en vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag scoorden met 16 of 15 weken bovengemiddeld. De duur van afhandeling van (vuur)wapenmisdrijven was met 7 weken het kortst (zie figuur 5.12).

Figuur 5.12 Door het OM afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: doorlooptijden naar soort misdrijf, in weken

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.21 in bijlage 4.

Bron: CBS

De afhandeling van misdrijfzaken duurt bij minderjarigen minder lang. De gemiddelde doorlooptijd nam in de periode 2005-2012 wel toe van 9 naar 12 weken. Ook bij de minderjarigen duurde seponeren het langst (gemiddeld 16 weken). Voegen duurde 13 weken en transigeren had met 10 weken de kortste doorlooptijd (zie tabel 5.22 in bijlage 4). De verschillen in doorlooptijden tussen de delictgroepen waren echter niet groot (zie tabel 5.23 in bijlage 4).

6 Berechting

M. Brouwers en A.Th.J. Eggen

- In 2012 deed de rechter 96.000 misdrijfzaken af. Dat is 28% minder dan in 2005. In meer dan de helft van de zaken ging het om vermogensmisdrijven (36%) of gewelds- en seksuele misdrijven (21%). Het aandeel verkeersmisdrijven nam in de periode 2005-2012 af van 22% naar 16%.
- In 90% van de zaken sprak de rechter in 2012 een schuldigverklaring uit. Het percentage vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolgning is sinds 2005 bijna verdubbeld van 6% naar 10%. Ook bij de minderjarigen is er een verdubbeling van 6% naar 12%.
- In 2012 zijn de aantallen opgelegde hoofdstraffen gedaald. De taakstraf en de vrijheidsstraf werden bijna even vaak opgelegd (34.000 maal); de geldboete is met 27.000 de minst opgelegde hoofdstraf.
- Vanaf 2005 steeg het aantal door de rechter afgedane misdrijfzaken tegen minderjarigen van 12.000 tot bijna 14.000 in 2008. In 2012 is dit aantal weer gedaald tot minder dan 9.000.
- Het totale aantal jeugddetenties is in de periode 2005-2012 met twee derde verminderd. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties halveerde in dezelfde periode van 2.200 naar 1.100. In 2005 was 59% van de jeugddetenties geheel voorwaardelijk. In 2012 was dit aandeel een derde.
- De behandeling van misdrijfzaken duurde in 2012 gemiddeld 35 weken. Dat is 9 weken langer dan in 2005. Alleen bij de kinderrechter is de doorlooptijd gedaald tot 23 weken in 2012.
- Het aantal door de gerechtshoven afgedane beroepszaken in 2012 was 38.500; dit is iets onder het niveau van 2005. Het aantal cassatieberoepen was met 3.400 in 2012 iets hoger dan dat in 2005.

Nadat de officier van justitie heeft besloten een verdachte te vervolgen, legt hij de zaak via een dagvaarding ter beoordeling aan de rechter voor. Die moet vaststellen of er sprake is geweest van schuld. Wordt de verdachte schuldig verklaard, dan legt de rechter doorgaans een sanctie op. In dit hoofdstuk wordt de fase van berechting van verdachten in misdrijfzaken¹ behandeld. Paragraaf 6.1 gaat over de berechting in misdrijfzaken tegen alle verdachten tezamen, waar wordt ingegaan op de wijze van afdoening (paragraaf 6.1.1) en de opgelegde sancties (paragraaf 6.1.2). Paragraaf 6.2 kent dezelfde opbouw, maar gaat over misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten. Paragraaf 6.3 gaat over de doorlooptijden van misdrijfzaken en in paragraaf 6.4 komen de berechting in hoger beroep en in cassatie aan de orde.

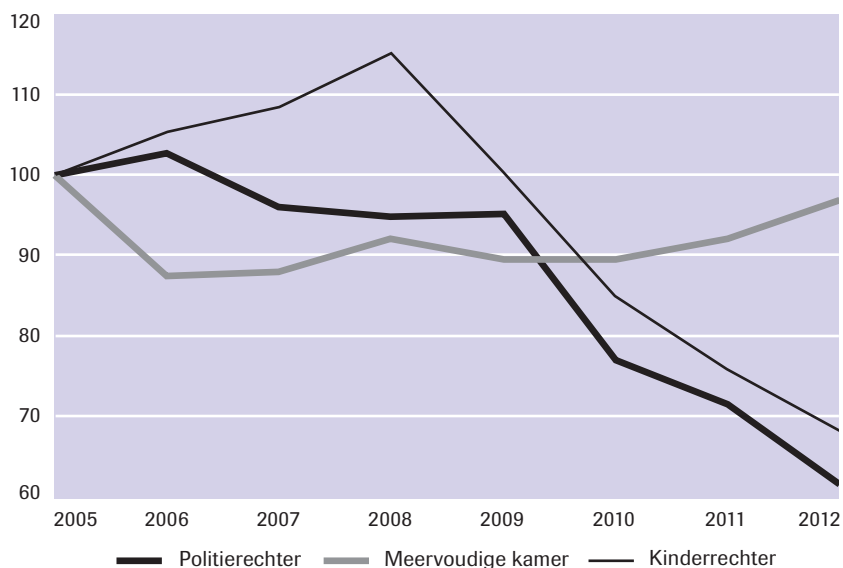
¹ Misdrijfzaken zijn strafzaken tegen verdachten van een misdrijf die, als zij niet door het OM zelf worden afgedaan, behandeld worden door een strafrechter. Een enkele maal gaat het niet om een misdrijf, maar om een overtreding, omdat er economische overtredingen zijn die door de strafrechter worden afgehandeld.

6.1 Berechting in eerste aanleg van alle verdachten

Tussen 2005 en 2012 nam het aantal misdrijfzaken dat de rechter afdeed af van 133.000 naar 96.000. Dit is een afname met 28%. De grootste daling deed zich voor bij de politierechter (30%) en bij de kinderrechter (31%) (zie figuur 6.1).

In 2012 handelde de politierechter 79% van de misdrijfzaken af. De meervoudige kamer nam 13% in behandeling en de kinderrechter 8%.

Figuur 6.1 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten naar soort rechter, index 2005=100

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.2 in bijlage 4.

Bron: CBS

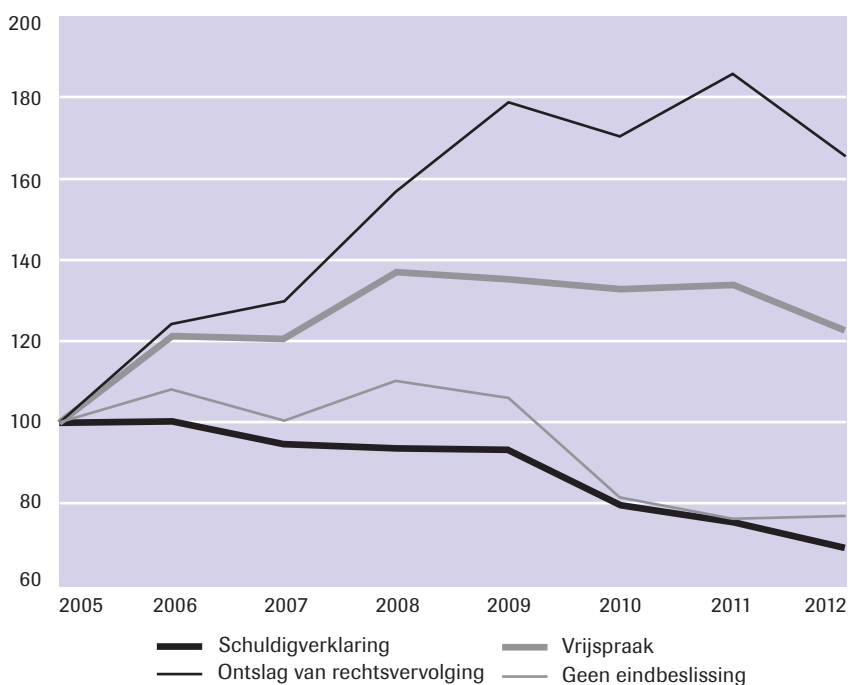
Van alle berechte personen in 2012 was 87% man, 12% vrouw en 1% rechtspersoon. Vergeleken met 2005 is er in deze verhouding weinig veranderd (zie tabel 6.1 in bijlage 4). De meeste misdrijfzaken die de rechter in eerste aanleg in 2012 afhandelde, waren zaken met vermogensmisdrijven (36%) en gewelds- en seksuele misdrijven (21%). Vergeleken met 2005 nam het aandeel van de vermogensmisdrijven en de gewelds- en seksuele misdrijven iets toe. Het aandeel verkeersmisdrijven nam af van 22% naar 16%. Het gaat hier vooral om rijden onder invloed; dit aandeel nam af van 17% naar 11% van het totale aantal afgedane misdrijfzaken. Rijden onder

invloed is het eerste misdrijf dat al in 2008 voor afhandeling met een strafbeschikking² in aanmerking kwam (zie tabel 6.3 in bijlage 4).

6.1.1 Wijze van afdoening

De rechter kan een misdrijfzaak op verschillende manieren afdoen. Meestal verklaart de rechter een verdachte schuldig. In 2012 gebeurde dat in bijna 90% van de afgedane zaken. In bijna 10% werd de verdachte vrijgesproken of ontslagen van rechtsvervolging. In een relatief klein aantal zaken is er geen beslissing van de rechter, omdat de zaak niet is behandeld. Hier was bijvoorbeeld het OM niet-ontvankelijk of de rechter niet bevoegd. In de periode 2005-2012 nam het aantal schuldigverklaringen met 31% af en het aantal vrijspraken met 23% toe (zie figuur 6.2).

Figuur 6.2 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten naar eindbeslissing, index 2005=100

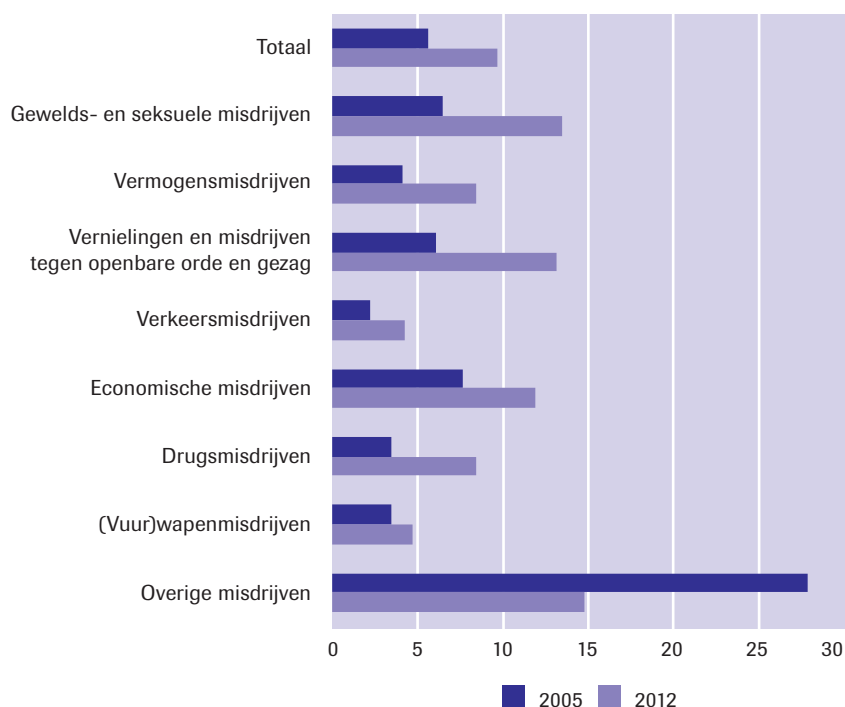

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.4 in bijlage 4.

Bron: CBS

Naarmate het bewijs moeilijker is vast te stellen, neemt het percentage schuldigverklaringen in misdrijfzaken af. Het hoogste percentage schuldigverklaringen hadden zaken met verkeersmisdrijven (96%) en (vuur-) wapenmisdrijven (95%). In zaken met gewelds- en seksuele misdrijven en vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (hierna te noemen: vernielingen) volgde relatief vaak (13%) een vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging. De categorie 'overige misdrijven' kende het hoogste percentage vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolging, al is dit percentage in de periode 2005-2012 bijna gehalveerd (zie figuur 6.3).

Figuur 6.3 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolging naar soort misdrijf

Voor corresponderende cijfers zie tabellen 6.3 en 6.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

6.1.2 *Opgelegde sancties*

Als een verdachte schuldig is bevonden, kan de rechter besluiten één enkele straf of maatregel op te leggen of een combinatie van straffen en maatregelen (zie hoofdstuk 2). Doorgaans volgt op een schuldigverklaring ook een sanctie. In 2012 was het aantal opgelegde sancties 1,4 keer hoger dan het aantal schuldigverklaringen, omdat de sanctie vaak een combinatie van straffen en/of maatregelen is. In de periode 2005-2012 nam het aantal schuldigverklaringen af van 124.000 naar 86.000 en daalde het aantal opgelegde sancties van 186.000 naar 122.000 (zie tabellen 6.5 en 6.7 in bijlage 4).

Hoofdstraffen

In 2012 werd bij 85% van de schuldigverklaringen een enkelvoudige hoofdstraf (vrijheidsstraf, geldboete of taakstraf) opgelegd. Bij 13% werd een combinatie van hoofdstraffen opgelegd. In de meeste gevallen was dit een combinatie van een voorwaardelijke vrijheidsstraf en een taakstraf (zie tabel 6.8 in bijlage 4).

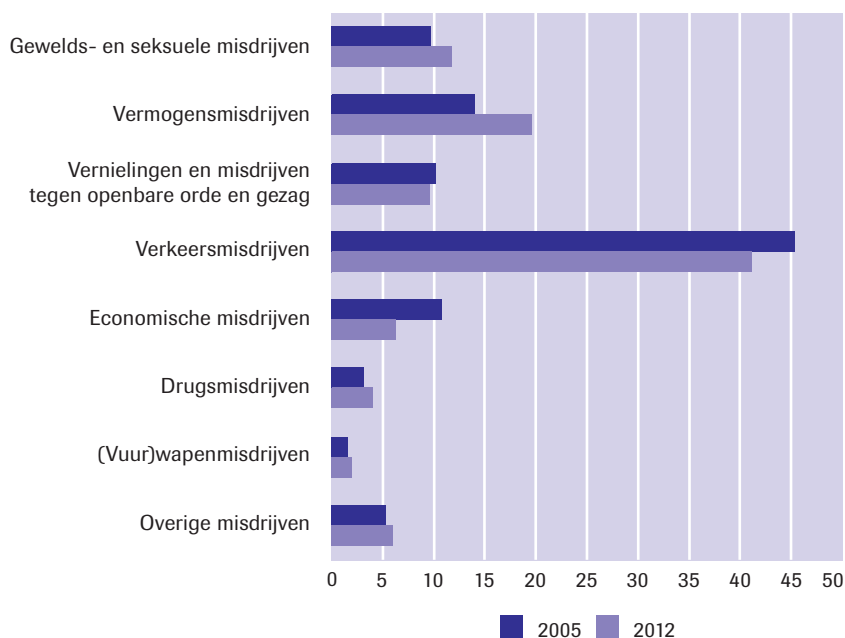
De drie hoofdstraffen werden in 2012 veel minder vaak opgelegd dan in 2005. Het aantal boetes is meer dan gehalveerd. Het aantal vrijheidsstraffen nam met 32% af en het aantal taakstraffen met 12%. In 2012 werden geldboete, taakstraf en vrijheidsstraf bijna even vaak opgelegd (34.000 maal), terwijl dit in 2005 veel vaker de vrijheidsstraf was.

Geldboete

Van de 27.000 in 2012 opgelegde geldboetes was 87% (deels) onvoorwaardelijk en 13% geheel voorwaardelijk (zie tabel 6.7 in bijlage 4). Van alle (deels) onvoorwaardelijke geldboetes werd in 2012 41% opgelegd voor verkeersmisdrijven. Voor vermogensmisdrijven lag dit aandeel op 20%, voor gewelds- en seksuele misdrijven op 12% en voor vernielingen op 10%. Vergeleken met 2005 zijn in 2012 naar verhouding minder geldboetes voor verkeersmisdrijven en economische misdrijven en meer geldboetes voor vermogensmisdrijven opgelegd (zie figuur 6.4). In 2011 was het aandeel verkeersmisdrijven dat voor de rechter werd gebracht afgenomen tot 28%. Dit waren vooral misdrijfzaken voor rijden onder invloed, het eerste misdrijf dat voor afhandeling met een strafbeschikking in aanmerking kwam.³ In 2012 nam het aandeel weer toe tot 41%.

3 Zie voor de strafbeschikking hoofdstuk 2 en hoofdstuk 5.

Figuur 6.4 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar soort misdrijf

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.9 in bijlage 4.

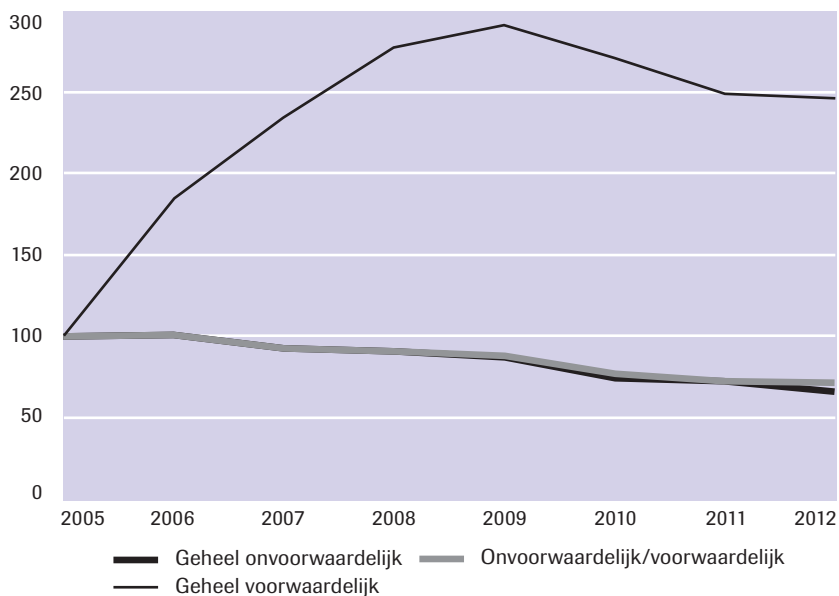
Bron: CBS

In 2005 had 42% van de opgelegde geldboetes een hoogte tot € 300, tegen 33% in 2005 (zie tabel 6.10 in bijlage 4).

Taakstraf

In 2012 werd 71% van de taakstraffen geheel onvoorwaardelijk en 12% geheel voorwaardelijk opgelegd; 17% bestond uit een onvoorwaardelijk en een voorwaardelijk deel. Het aandeel van de (deels) voorwaardelijke taakstraffen is gestegen van 11% in 2005 tot 30% in 2012 (zie figuur 6.5).

Figuur 6.5 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage werkstraffen onvoorwaardelijk en/of voorwaardelijk opgelegd, index 2005=100

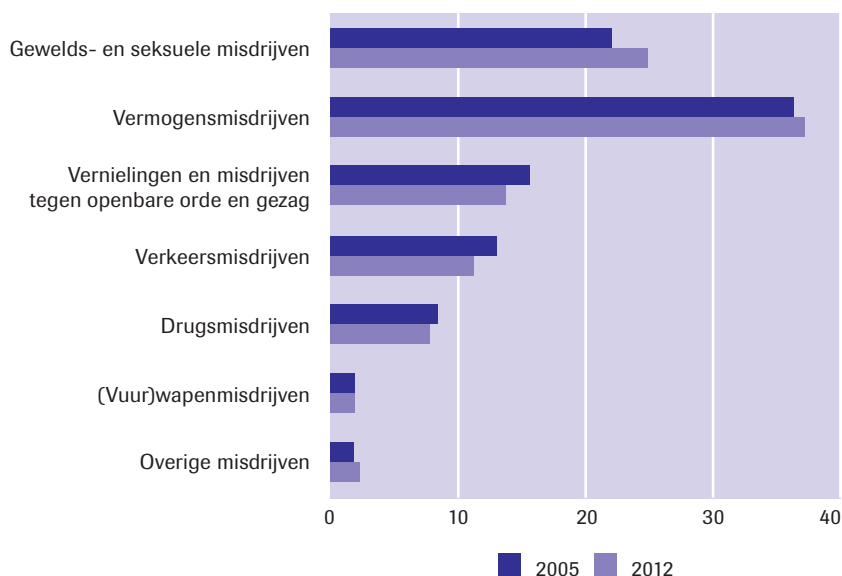

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.7 in bijlage 4.

Bron: CBS

De taakstraf kan een werkstraf of een leerstraf zijn. Het totale aantal taakstraffen is in de periode 2005-2009 gestegen. Deze stijging is geheel toe te schrijven aan de stijging van het aantal werkstraffen, van 37.000 naar 40.000. Het aantal leerstraffen nam in deze periode juist af, van 1.350 naar 540. Na 2009 daalde het totale aantal taakstraffen weer tot 31.000 in 2012. In 2012 werd ruim een derde van alle taakstraffen, al dan niet in combinatie met een andere straf, opgelegd voor een vermogensmisdrijf. Het aandeel taakstraffen voor gewelds- en seksuele misdrijven lag op een kwart. Vernielingen en verkeersmisdrijven namen samen een kwart voor hun rekening. Vergelijken met 2005 is er in deze verhouding weinig veranderd (zie figuur 6.6).

Figuur 6.6 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar soort misdrijf

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.11 in bijlage 4.

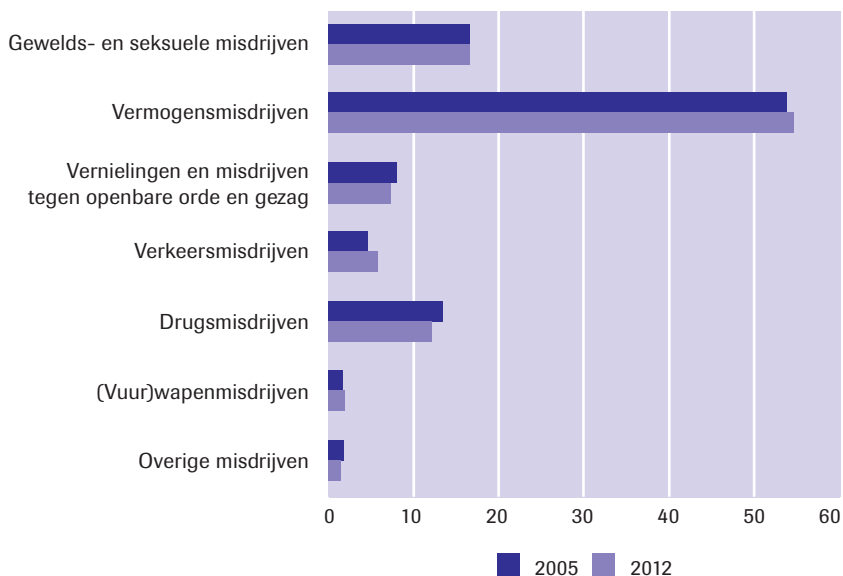
Bron: CBS

De helft van alle in 2012 door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen had een duur van minder dan 41 uur, 22% duurde langer dan 80 uur. Sinds 2005 is het aandeel van de kortste taakstraffen (tot en met 20 uur) met 5 procentpunten toegenomen en het aandeel van de langste (meer dan 120 uur) met 5 procentpunten afgenomen (zie tabel 6.12 in bijlage 4).

Gevangenisstraffen hechtenis

Van de opgelegde gevangenisstraffen en hechtenissen is bijna de helft geheel onvoorwaardelijk en een derde geheel voorwaardelijk opgelegd. Een kwart bestond uit een onvoorwaardelijk en een voorwaardelijk deel. Deze verhouding is vergelijkbaar met die in 2005. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen is in de periode 2005-2012 gedaald van 29.000 naar 22.000 (zie tabel 6.7 in bijlage 4). Meer dan de helft van deze straffen werd in 2012 opgelegd voor vermogensmisdrijven en 17% voor gewelds- en seksuele misdrijven. Ook zijn deze straffen relatief vaak (12%) toegepast voor drugsmisdrijven. Vergeleken met 2005 is er ook in deze verhouding weinig veranderd (zie figuur 6.7).

Figuur 6.7 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen naar soort misdrijf

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.13 in bijlage 4.

Bron: CBS

Bijna 40% van alle in 2012 door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen had een duur van minder dan 1 maand, bijna een kwart had een duur tussen 1 en 3 maanden en ruim een vijfde had een duur tussen 3 maanden en 1 jaar. Het aandeel langdurige gevangenisstraffen (3 jaar en langer) lag op 4%. Sinds 2005 neemt het aandeel van de korte gevangenisstraffen van minder dan een maand toe (zie tabel 6.14 in bijlage 4).

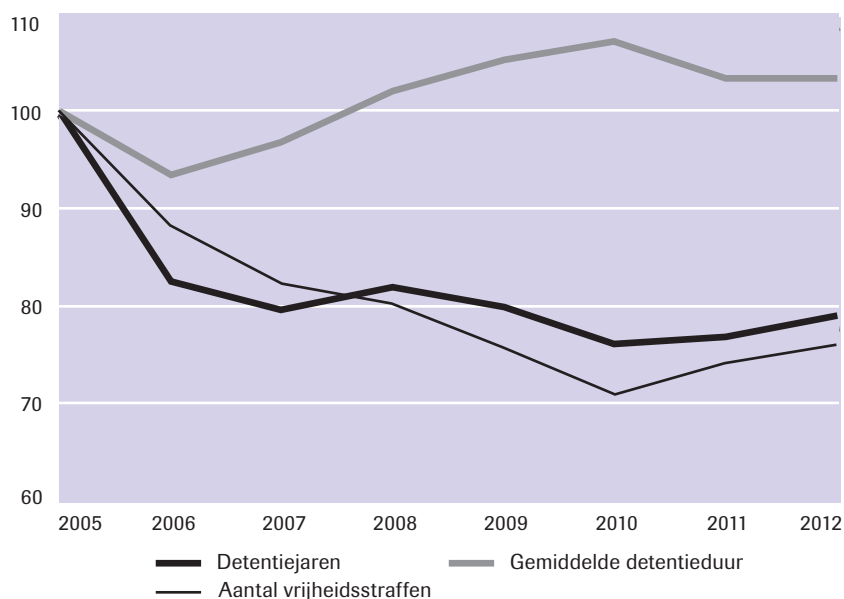
De detentieduur is dat deel van een door de rechter opgelegde onvoorwaardelijke vrijheidsstraf, dat daadwerkelijk moet worden uitgezeten. Voor iedere onvoorwaardelijke vrijheidsstraf is de detentieduur te berekenen door van de opgelegde strafduur de tijd af te trekken die op grond van de vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling⁴ mogelijk niet zal worden uitgezeten. Zo wordt (een benadering van) de werkelijk uit te

⁴ Medio 2008 is de vervroegde invrijheidstelling vervangen door de voorwaardelijke invrijheidstelling (zie hoofdstuk 2). Bij de vervroegde invrijheidstelling hoefde standaard een deel van de straf niet te worden uitgezeten. Bij de voorwaardelijke invrijheidstelling kunnen gestraffen met een strafduur van 1 tot en met 2 jaar vrijkomen nadat zij 1 jaar plus een derde van de rest van de straf hebben uitgezeten. Van straffen langer dan 2 jaar moet twee derde worden uitgezeten. Hier zijn voorwaarden aan verbonden. Houdt de veroordeelde zich niet aan de voorwaarden, dan kan de invrijheidstelling worden afgesteld, uitgesteld of herroepen. De regeling is minder ruim dan de vervroegde invrijheidstelling.

zitten tijd verkregen. Per jaar kan de totale detentieduur van alle in dat jaar opgelegde onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen worden berekend door alle detentieduren bij elkaar op te tellen: de detentiejaren. Het aantal detentiejaren geeft een indicatie van de minimaal uit te zitten hoeveelheid straf die in dat jaar is opgelegd.

In de periode 2005-2012 daalde het aantal onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen tot en met 2010 met 30%. In 2011 en 2012 nam het aantal vrijheidsstraffen weer toe tot 76% van het niveau van 2005. Het aantal jaarlijks opgelegde detentiejaren laat eenzelfde ontwikkeling zien. De ontwikkeling van de gemiddelde detentieduur wijkt echter af en ligt in 2012 boven het niveau van 2005 (zie figuur 6.8).

Figuur 6.8 Door de rechter afgedane misdrijfzaken: vrijheidsstraffen* naar aantal, gemiddelde detentieduur en detentiejaren, index 2005=100

* Gevangenisstraf, hechtenis en jeugddetentie.

Voor corresponderende cijfers zie tabellen 6.13, 6.15 en 6.16 in bijlage 4.

Bron: CBS

Bijkomende straffen maatregel

Naast een hoofdstraf kan de rechter een bijkomende straf of een maatregel opleggen, zoals een ontzegging van de rijbevoegdheid of een tbs. De ontzegging van de rijbevoegdheid werd in 2012 9.250 keer opgelegd en was daarmee de meest opgelegde bijkomende straf. Wel is dit aantal ten opzichte van 2005 meer dan gehalveerd. Naast de verminderde instroom

aan misdrijfzaken speelt de invoering van de strafbeschikking hier een rol. De gefaseerde invoering van de strafbeschikking startte met de strafbeschikking voor rijden onder invloed (betaling geldsom en/of ontzegging van de rijbevoegdheid).

De maatregelen die de rechter het vaakst oplegt zijn betaling aan de staat, schadevergoeding en ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel: samen ruim 14.000 keer in 2012.

Van de vrijheidsbenemende maatregelen werd de ISD-maatregel (plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders) het meest opgelegd. Wel daalde het aantal opleggingen in de periode 2005-2012 van 420 naar 280. Het aantal opgelegde tbs-maatregelen daalde eveneens van 250 in 2005 naar 150 in 2012 en de jeugdmaatregel PIJ van 300 naar 130 (zie tabel 6.7 in bijlage 4).

6.2 Berechting in eerste aanleg van minderjarige verdachten

In paragraaf 6.1 is de berechting in misdrijfzaken tegen alle verdachten behandeld. Deze paragraaf gaat over de berechting van alleen de strafrechtelijk minderjarige verdachten. De opbouw van paragraaf 6.2 is gelijk aan die van de vorige paragraaf. Paragraaf 6.2.1 gaat over de wijze van afdoening en paragraaf 6.2.2 over de opgelegde sancties.

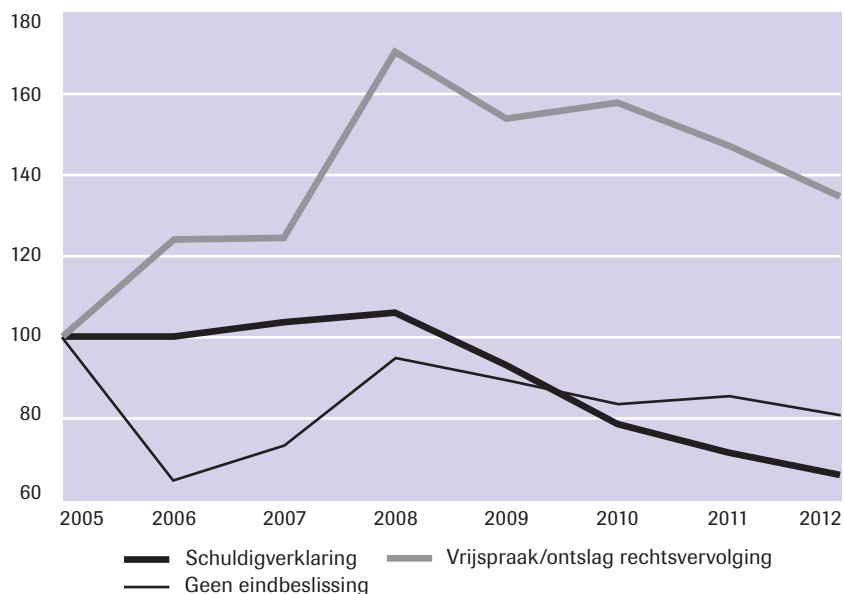
In de periode 2005-2008 nam het aantal door de rechter afgedane misdrijfzaken tegen minderjarigen geleidelijk toe tot bijna 14.000. Daarna zakte dit aantal tot minder dan 9.000 in 2012 (zie tabel 6.17 in bijlage 4). In de verhouding jongens en meisjes is weinig veranderd (zie tabel 6.1 in bijlage 4).

De misdrijfzaken die de rechter in 2012 in eerste aanleg afhandelde, gingen hoofdzakelijk over vermogensmisdrijven (46%), vernielingen (21%) en gewelds- en seksuele misdrijven (21%). Vergeleken met 2005 nam het aandeel vernielingen af (zie tabel 6.17 in bijlage 4).

6.2.1 Wijze van afdoening

Ook bij minderjarigen verklaart de rechter een verdachte meestal schuldig. Het percentage schuldigverklaringen is wel afgenomen van 93% in 2005 tot 87% in 2012. Het aantal vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolgning nam ook bij de minderjarigen toe. In 12% van alle afgedane misdrijfzaken kwam de rechter tot vrijspraak of ontslag van rechtsvervolgning. Dit aandeel was in 2005 6%. In een relatief klein aantal zaken is er geen eindbeslissing van de rechter, bijvoorbeeld omdat het OM niet-ontvankelijk was of de rechter niet bevoegd. In de periode 2005-2012 namen de aantallen schuldigverklaringen en zaken zonder eindbeslissing af. Het aantal vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolgning nam toe (zie figuur 6.9).

Figuur 6.9 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten naar eindbeslissing, index 2005=100

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.18 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het hoogste percentage schuldigverklaringen hadden zaken met verkeersmisdrijven (96%) en (vuur)wapenmisdrijven (95%). In misdrijfzaken tegen de openbare orde en gezag, misdrijfzaken met gewelds- en seksuele misdrijven en de overige misdrijven volgde relatief vaak een vrijspraak of ontslag van rechtsvervolgning. Het percentage vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolgning voor vermogensmisdrijven nam in de periode 2005-2012 het meeste toe, gevolgd door dat voor gewelds- en seksuele misdrijven (zie tabellen 6.19 en 6.20 in bijlage 4).

Opgelegde sancties

Ook in misdrijfzaken tegen minderjarigen kan de rechter sancties combineren, waardoor het totale aantal straffen en maatregelen dat door de rechter is opgelegd in 2012 1,4 keer hoger was dan het aantal uitgesproken schuldigverklaringen (zie tabellen 6.19 en 6.21 in bijlage 4). In de periode 2005-2012 daalde het aantal opgelegde sancties tegen minderjarigen van 18.000 naar 10.000. In 2012 werden 7.500 schuldigverklaringen uitgesproken (zie tabellen 6.18 en 6.21 in bijlage 4).

Hoofdstraffen

In 2012 werd bij 86% van de schuldigverklaringen een enkelvoudige hoofdstraf (vrijheidsstraf, geldboete of taakstraf) opgelegd. Bij 12% werd een combinatie van hoofdstraffen opgelegd. In de meeste gevallen ging het om een combinatie van een voorwaardelijke vrijheidsstraf en een taakstraf (zie tabel 6.22 in bijlage 4).

De drie hoofdstraffen zijn ook bij de minderjarigen in 2012 veel minder vaak opgelegd dan in 2005. Het aantal jeugddetenties nam af van 5.500 in 2005 naar 1.700 in 2012. Het aantal taakstraffen nam met een kwart af. De taakstraf wordt bij minderjarigen het meest toegepast. In 2012 legde de rechter bijna 6.000 taakstraffen op. Over de periode 2005-2012 is het aandeel taakstraffen toegenomen, terwijl het aandeel vrijheidsstraffen daalde. In 2012 was bijna drie kwart van alle hoofdstraffen tegen minderjarigen een taakstraf en minder dan een kwart een vrijheidsstraf. Geldboetes worden weinig opgelegd: in 2012 in totaal ruim 300 keer. Dit was 3% van alle opgelegde hoofdstraffen aan minderjarigen (zie tabel 6.21 in bijlage 4).

Geldboete

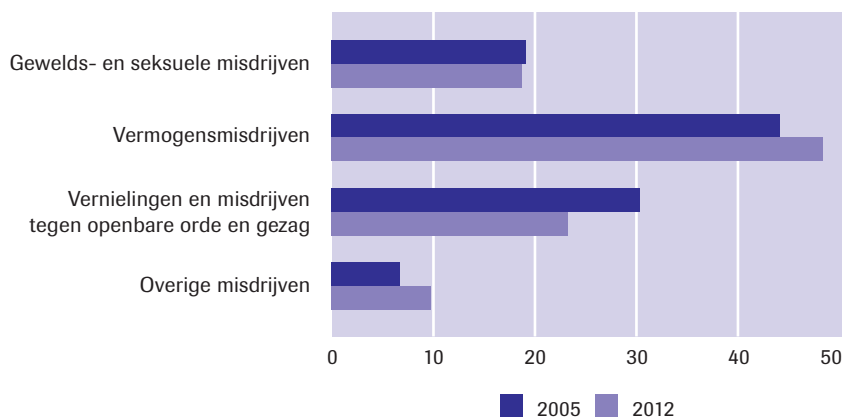
De meeste van de (deels) onvoorwaardelijke geldboetes werden in 2012 opgelegd voor verkeers- (40%) en vermogensmisdrijven (21%). De boetebedragen in misdrijfzaken tegen minderjarigen liggen beduidend lager dan in misdrijfzaken tegen alle verdachten. Wel lijken zij in 2012 hoger te liggen dan in 2005. In 2005 was twee derde van de boetebedragen lager dan 200 euro. In 2012 was dit ruim de helft (zie tabel 6.24 in bijlage 4).

Taakstraf

De taakstraf kan een werkstraf of een leerstraf zijn. Het totale aantal taakstraffen is in de periode 2005-2012 eerst gestegen tot bijna 9.500 in 2008. Deze stijging is geheel toe te schrijven aan de stijging van het aantal werkstraffen. Het aantal leerstraffen nam in deze periode juist af. In 2012 was het aantal taakstraffen weer gedaald tot 5.900. Dit is een afname met 37% ten opzichte van 2005. Het aandeel geheel voorwaardelijke taakstraffen steeg in de periode 2005-2012 juist van 6% naar 26% (zie tabellen 6.7 en 6.21 in bijlage 4).

In 2012 werd bijna de helft van alle taakstraffen, al dan niet in combinatie met een andere straf, opgelegd voor een vermogensmisdrijf. Het aandeel taakstraffen voor vernielingen lag op een kwart. Iets minder dan een vijfde van de taakstraffen werd opgelegd voor gewelds- en seksuele misdrijven. Vergeleken met 2005 is het aandeel taakstraffen voor vernielingen gedaald (zie figuur 6.10).

Figuur 6.10 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar soort misdrijf

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.25 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van alle in 2012 door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen duurde twee derde korter dan 41 uur. Het aandeel langdurige taakstraffen (langer dan 120 uur) lag op 3%. Sinds 2005 nam het aandeel van de kortste taakstraffen toe (zie tabel 6.26 in bijlage 4).

Vrijheidsstraf

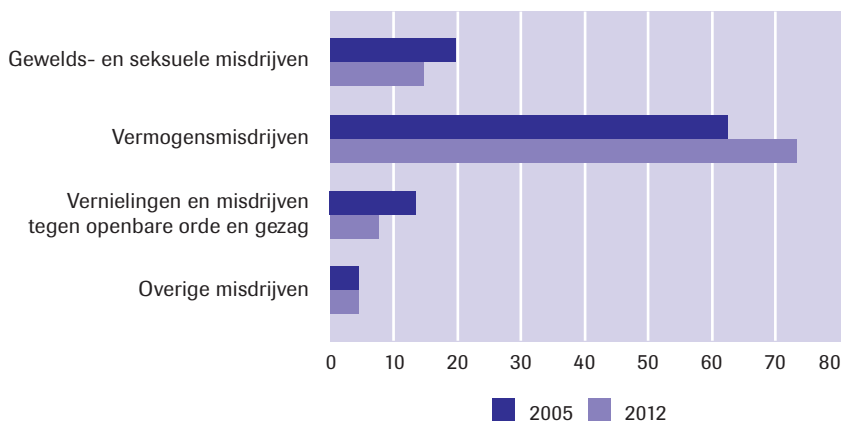
Een vrijheidsstraf bij jeugdigen kan een jeugddetentie of een gevangenisstraf zijn. In dat laatste geval is de minderjarige berecht volgens het volwassenenstrafrecht (zie hoofdstuk 2). Van de opgelegde jeugddetenties in 2012 was een vijfde geheel onvoorwaardelijk, 44% had een onvoorwaardelijk en een voorwaardelijk deel en een derde was geheel voorwaardelijk. In 2005 was nog 59% geheel voorwaardelijk. In de periode 2005-2012 is het aandeel van de (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties op het totale aantal jeugddetenties weliswaar gestegen, maar het aantal nam af van 2.300 naar 1.200 (zie tabel 6.7 in bijlage 4).

In 2012 was 21% van het totale aantal opgelegde hoofdstraffen aan minderjarigen een jeugddetentie. Dit aandeel is vergeleken met 2005 sterk gedaald. Toen was nog 38% van de hoofdstraffen een jeugddetentie. De daling is vooral het gevolg van het toegenomen aandeel van de taakstraffen (zie tabel 6.21 in bijlage 4).

In 2012 werd 73% van alle onvoorwaardelijke jeugddetenties opgelegd voor vermogensmisdrijven, 15% voor gewelds- en seksuele misdrijven en 8% voor vernielingen (zie figuur 6.11). Diefstal of inbraak met geweld wordt tot de vermogensdelicten gerekend. In 2012 werd 41% van alle

onvoorwaardelijke jeugddetenties opgelegd voor een diefstal of inbraak met geweld.

Figuur 6.11 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar soort misdrijf

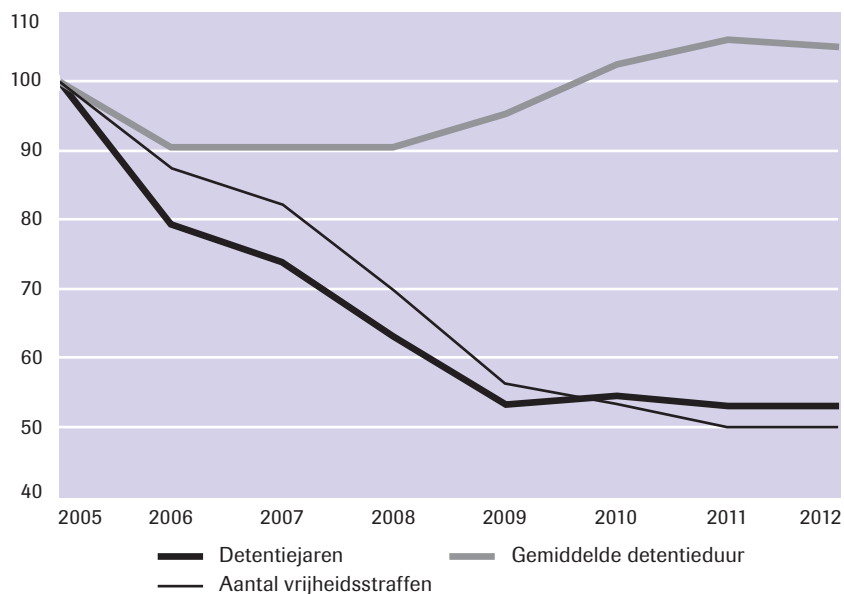
Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

In 2012 had ruim de helft van de opgelegde jeugddetenties een strafduur van minder dan 2 maanden; 15% duurde 6 maanden of langer. In de strafduur is in vergelijking met 2005 weinig veranderd (zie tabel 6.28 in bijlage 4). De detentieduur, het deel van de door de rechter opgelegde onvoorwaardelijke vrijheidsstraf dat daadwerkelijk moet worden uitgezeten, is bij de jeugddetentie gelijk aan de opgelegde strafduur. De jeugddetentie valt niet onder de regelingen voor vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling, omdat het jeugdstrafrecht al rekening houdt met de jeugdige leeftijd van de verdachten in de zwaarte van de straffen. Het aantal detentiejaar per jaar is uit te rekenen door alle detentieduren bij elkaar op te tellen.

In de periode 2005-2012 is het aantal onvoorwaardelijke jeugddetenties gehalveerd. De gemiddelde detentieduur nam eerst iets af, maar is in 2009 weer gaan stijgen tot boven het niveau van 2005 in 2012. Het aantal detentiejaar nam af van 508 in 2005 tot 267 in 2012. De ontwikkeling in het aantal detentiejaar blijkt vooral te worden beïnvloed door het aantal opgelegde straffen en in mindere mate door de duur daarvan (zie figuur 6.12).

Figuur 6.12 Door de rechter afgedane misdrijfzaken tegen minderjarigen: jeugddetenties* naar aantal, gemiddelde detentieduur en detentiejaren, index 2005=100

* De cijfers zijn inclusief jeugddetenties opgelegd aan meerderjarige verdachten.

Voor corresponderende cijfers zie tabellen 6.27, 6.29 en 6.30 in bijlage 4.

Bron: CBS

Bijkomende straf en maatregel

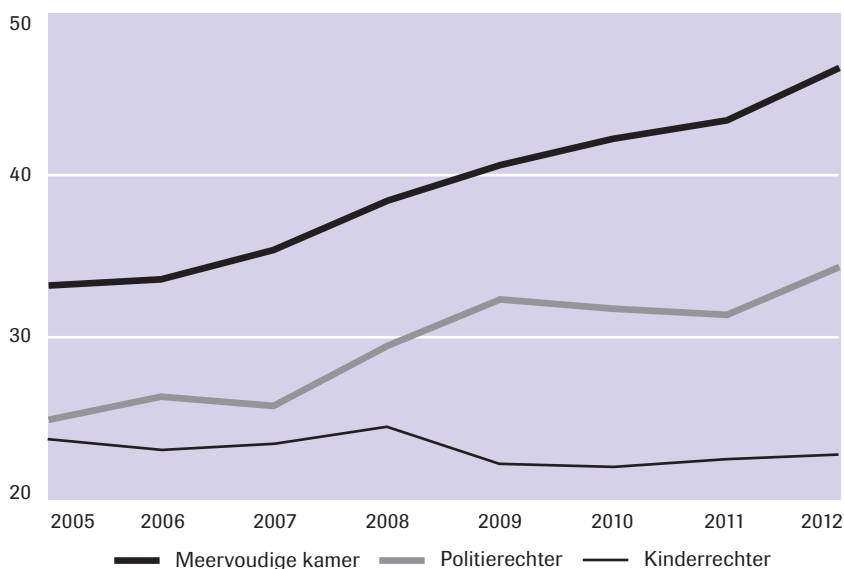
Het aantal opgelegde bijkomende straffen aan minderjarigen is relatief gezien niet hoog en bedroeg in 2012 minder dan 300. Maatregelen werden veel vaker opgelegd: ruim 2.000 keer in 2012. In de meeste gevallen ging het hierbij om de maatregel 'betaling aan de staat'. De maatregel 'plaatsing in een inrichting voor jeugdigen' (de PIJ-maatregel) wordt sinds 2005 steeds minder vaak toegepast, in 2012 was dit 126 keer. De gedragsbeïnvloedende maatregel (GBM of MGJ) is een jeugdmaatregel, die sinds 2008 aan jeugdigen kan worden opgelegd (zie hoofdstuk 2). De maatregel werd in 2012 69 maal opgelegd (zie tabel 6.21 in bijlage 4).

6.3 Doorlooptijden

De tijd vanaf het moment van inschrijving bij het parket van het OM tot aan de eindbeslissing van de rechter is de doorlooptijd van misdrijfzaken die voor de rechter worden gebracht. Deze doorlooptijd is in de periode 2005-2012 toegenomen van 26 tot 35 weken (zie tabel 6.32 in bijlage 4).

De behandeling van misdrijfzaken door de meervoudige kamer besloeg in 2012 gemiddeld 11 maanden, bij de politierechter was dat gemiddeld 8 maanden. Dit is respectievelijk 14 en 9 weken langer dan in 2005. Alleen bij de kinderrechter is sinds 2005 de gemiddelde doorlooptijd gedaald van 24 weken tot 23 weken in 2012 (zie figuur 6.13).

Figuur 6.13 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: doorlooptijden naar soort rechter, in weken

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.31 in bijlage 4.

Bron: CBS

Wanneer wordt gekeken naar de afzonderlijke delictgroepen, dan scoren de misdrijven overige wetten en de seksuele misdrijven ver boven het gemiddelde. Misdrijfzaken die eindigen met een vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging duurden 11 weken langer dan die met een schuldigverklaring (zie tabel 6.34 in bijlage 4).

6.4 Berechting in hoger beroep en in cassatie

Tegen de uitspraak van de rechter in eerste aanleg kan de verdachte of het OM hoger beroep instellen bij het gerechtshof. Het hof behandelt de misdrijfzaak dan opnieuw. De Hoge Raad toetst of in een rechtszaak de geldende wet- en regelgeving op de juiste manier is toegepast. Deze rechter behandelt de zaak inhoudelijk niet opnieuw (zie hoofdstuk 2).

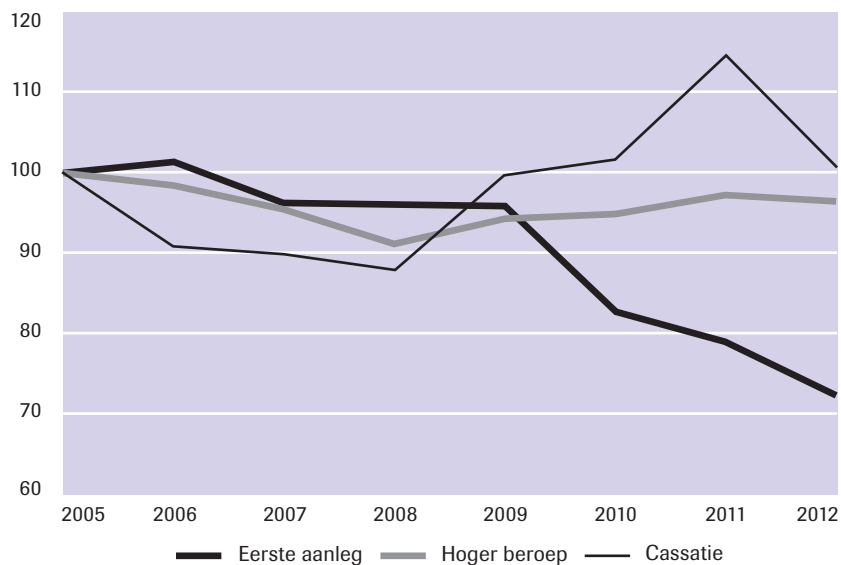
Tussen 2005 en 2008 nam het aantal beroepszaken dat de gerechtshoven afhandelden af,⁵ maar daarna steeg het aantal weer. In 2012 werden 38.500 beroepszaken afgehandeld.⁶

Het aantal door de Hoge Raad afgedane misdrijfzaken nam tussen 2005 en 2008 eveneens af en steeg weer sinds 2009. In 2012 deed de Hoge Raad 3.400 cassatieberoepen af. Meestal volgt een niet-ontvankelijkverklaring, maar dit aandeel vertoont de laatste jaren een dalende trend. In 2012 werd 47% van de cassatieberoepen niet-ontvankelijk verklaard. In 36% van de zaken volgde verwerping van het cassatieberoep. Dit percentage is hoger dan dat van de jaren daarvoor. Het aantal zaken waarin de Hoge Raad de uitspraak van de lagere rechter vernietigde, nam de afgelopen jaren eveneens toe van 9% in 2005 naar 17% in 2012.⁷

Om de ontwikkeling van afgehandelde misdrijfzaken door de verschillende gerechten in onderlinge samenhang te bekijken kunnen het best indexcijfers worden gebruikt.⁸ Hierdoor kunnen de CBS-gegevens over rechtbanken en de cijfers over de uitspraken van de Hoge Raad worden vergeleken met productiecijfers van de Raad voor de rechtspraak over de gerechtshoven. Daarbij moet nog wel rekening worden gehouden met de soms langdurige periodes tussen de behandeling van misdrijfzaken in eerste aanleg, in hoger beroep en in cassatie. Voor de drie instanties was de trend tot 2008 dalend. Bij de gerechtshoven en de Hoge Raad steeg het aantal afgedane zaken daarna weer, terwijl het aantal afgedane zaken bij de rechtbanken bleef dalen (zie figuur 6.14).

- 5 Deze afname kan mede een gevolg zijn van de invoering van het verlostelsel per 1 juli 2007 (art. 410a Sv). Deze regeling heeft als doel het indammen van zaken in hoger beroep. Bij veroordeling wegens overtredingen en lichte misdrijven, waarbij een geldboete is opgelegd van maximaal € 500, moet de veroordeelde bij het hof verlov vragen om in hoger beroep te mogen gaan. De reden om hoger beroep in te stellen moet meer omvatten dan alleen de strafhoogte of slechts het verkrijgen van een 'second opinion'.
- 6 Bron: jaarverslagen Raad voor de rechtspraak 2004 t/m 2012 (tabel 5: productie Rechtspraak). Eerdere cijfers zijn niet beschikbaar.
- 7 Bron: jaarverslagen Hoge Raad 2007, 2009/2010, 2011 en 2012, te raadplegen via www.rechtspraak.nl. Het gaat hier om afgedane zaken exclusief herzieningen.
- 8 De Raad voor de rechtspraak hanteert een andere methode dan het CBS om rechtszaken te tellen. Het CBS telt zaken op basis van einduitspraken. De Raad voor de rechtspraak presenteert aantallen producten, vanwege wettelijke verplichtingen en aansluiting bij politieke verantwoording. Deze producten zijn alle onderdelen van een zaak die apart financiering vereist. Elke zaak (in de zin van het CBS) kent minimaal 1 product (in de zin van de Raad), zoals verzoeken tot raadkamerzitting, tussenvonnissen en het uitwerken van het vonnis ten behoeve van hoger beroep. De aantallen producten zijn daarom niet vergelijkbaar met de einduitspraken. Omwille van de leesbaarheid wordt in deze paragraaf gesproken over 'zaken', ook waar 'producten' worden bedoeld.

Figuur 6.14 Door de rechter afgedane misdrijfzaken in eerste aanleg, in hoger beroep en in cassatie, index 2005=100

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.2 in bijlage 4, de jaarverslagen van de Raad voor de rechtspraak en de jaarverslagen van de Hoge Raad.

Bron: CBS, Raad voor de rechtspraak, Hoge Raad

7 Tenuitvoerlegging van sancties

S.N. Kalidien

- De instroom in het gevangeniswezen daalde van 2005 tot en met 2012 van 44.600 naar 38.700.
- Eind september 2012 telde het gevangeniswezen 11.200 gedetineerden. In 2005 ging het nog om 15.200 personen.
- Het aantal opleggingen tbs met bevel tot verpleging daalde tussen 2005 en 2012 van 210 tot 90.
- De totale strafrechtelijke instroom in de justitiële jeugdinrichtingen daalde tussen 2005 en 2012 van 3.200 tot 1.900.
- Het aantal afgesloten taakstraffen bij meerderjarigen nam van 2005 tot 2006 nog toe; daarna daalde dit aantal van 39.300 tot 32.000 taakstraffen in 2012.
- Ook het aantal afgesloten taakstraffen bij minderjarigen nam eerst nog toe, maar vanaf 2008 daalde dit aantal van 23.000 tot 14.500 taakstraffen in 2012.
- Het aantal ontvangen Halt-verwijzingen daalde tussen 2005 en 2011 van 22.200 tot 16.500. In 2012 is er sprake van een lichte stijging tot 17.600 verwijzingen.
- Het percentage succesvol afgeronde Halt-straffen en taakstraffen bij zowel meerder- als minderjarigen is hoog: tussen de 85% en 90%.
- Het aantal reguliere jeugdreclasseringsmaatregelen dat instroomde bij Bureau Jeugdzorg daalde tussen 2008 en 2012 van 8.800 tot 6.500.
- Het aantal bij het CJIB binnengekomen geldsomtransacties daalde over de gehele periode 2005 tot en met 2012 van 671.400 tot 77.700. Deze daling hangt samen met de komst van de strafbeschikking.
- Het aantal binnengekomen strafbeschikkingen bij het CJIB is sinds 2008 fors gestegen van 2.600 naar 350.900 in 2012.
- Het aantal te innen geldboetes door het CJIB daalde van 45.000 in 2009 tot 25.000 geldboetes in 2012. Het aantal boetes is hiermee sterk gedaald na een golfbeweging tussen 2005 en 2008 waarin tussen de 42.400 en 49.100 geldboetes per jaar instroomden.
- Het aantal aan het CJIB ter executie aangeboden schadevergoedingsmaatregelen daalde tussen 2005 en 2011 van 13.700 naar 10.900, maar in 2012 is dit aantal gestegen tot 13.400.
- Het aantal binnengekomen ontnemingsmaatregelen bij het CJIB steeg nog tot 2006; vanaf 2007 daalde dit aantal tot 1.200. In 2012 is dit aantal opgelopen tot 1.300 maatregelen.

In het voorgaande hoofdstuk hebben we gezien welke sancties zijn opgelegd. Dit hoofdstuk gaat over de tenuitvoerlegging van sancties. Er staan drie vragen centraal: welke sancties zijn ten uitvoer gelegd, door wie, en op welke wijze? De sancties zijn onderverdeeld in drie groepen, te weten intramurale sancties, extramurale sancties en financiële sancties. Intramurale sancties worden binnen de muren ten uitvoer gelegd, terwijl extramurale sancties buiten een inrichting plaatsvinden. Onder een extramurale sanctie valt bijvoorbeeld de taakstraf. Bij de financiële sanc-

ties gaat het om de tenuitvoerlegging van sancties waarbij een geldsom is opgelegd. Wanneer een extramurale straf of financiële straf mislukt, kan er vervangende hechtenis volgen. Vervangende hechtenissen worden net als de principale vrijheidsstraffen intramuraal ten uitvoer gelegd. Paragraaf 7.1 beschrijft de tenuitvoerlegging van de intramurale sancties, paragraaf 7.2 gaat over de tenuitvoerlegging van de extramurale sancties en paragraaf 7.3 gaat ten slotte in op de tenuitvoerlegging van de financiële sancties.

7.1 Intramurale sancties

De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van de intramurale sancties (zie hoofdstuk 2). Hieronder gaan we in op de sancties die ten uitvoer worden gelegd in het gevangeniswezen (7.1.1), de forensisch psychiatrische centra (7.1.2) en de justitiële jeugdinrichtingen (7.1.3).

7.1.1 Tenuitvoerlegging van sancties in het gevangeniswezen

De sector Gevangeniswezen van DJI is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van onder andere gevangenisstraffen, hechtenissen en ISD-maatregelen.¹ Deze sancties worden doorgaans opgelegd aan meerderjarigen en worden over het algemeen uitgezeten in penitentiaire inrichtingen (PI's). Ook de tenuitvoerlegging van de voorlopige hechtenissen valt onder deze sector, hoewel dit strikt genomen geen sanctie is. Omdat het gevangeniswezen ook verantwoordelijk is voor de tenuitvoerlegging van de elektronische detentie² en penitentiaire programma's, komen deze onderdelen eveneens in deze paragraaf aan bod.

In het gevangeniswezen stromen drie categorieën personen in: voorlopig gehechten, zelfmelders en arrestanten. Voorlopig gehechten zijn verdachten van (ernstige) misdrijven die door de politie zijn gearresteerd en aan de officier van justitie (OvJ) zijn voorgeleid.³ De rechter-commissaris kan op vordering van de OvJ beslissen tot voorlopige hechtenis als het gaat om misdrijven met een strafdreiging van 4 jaar of meer of als er sprake is van vluchtgevaar, of gevaar voor de samenleving of de verdachte zelf.⁴ Zelfmelders zijn veroordeelden die een gevangenisstraf of hechtenis opgelegd

1 ISD staat voor inrichting voor stelselmatige daders (zie hoofdstuk 2).

2 De elektronische detentie is per medio 2010 stopgezet.

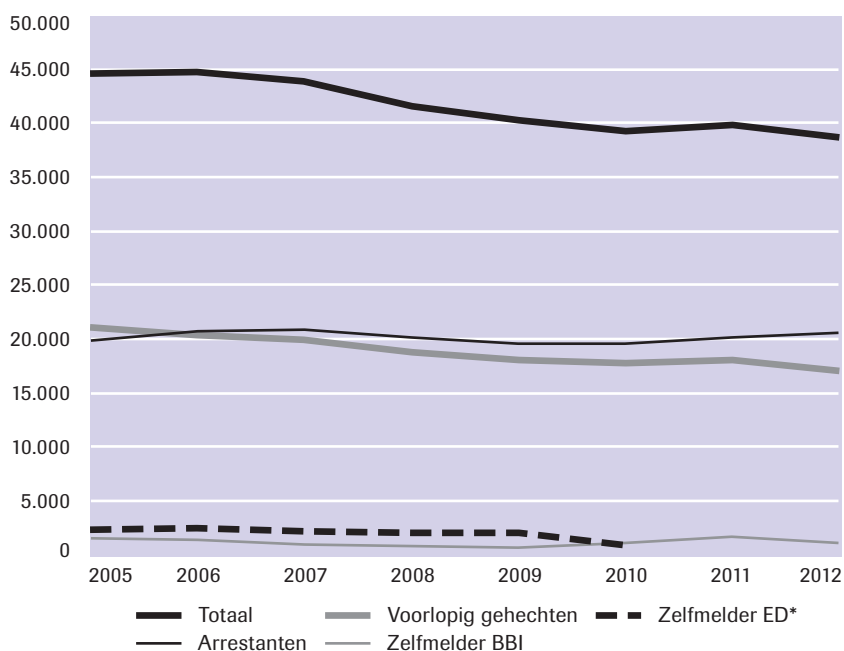
3 Personen die op het politiebureau zijn ingesloten (inverzekeringstelling) vallen niet onder de categorie voorlopig gehechten.

4 Voorlopig gehechten die instromen in het gevangeniswezen kunnen al vóór de zitting ontslagen worden uit voorlopige hechtenis. Ook kunnen zij veroordeeld worden tot een straf gelijk aan of korter dan het voorarrest, of uiteindelijk door de rechter niet schuldig worden verklaard. Bovendien is het mogelijk dat de rechter uiteindelijk een andere straf oplegt dan een gevangenisstraf. Dit deel van de voorlopig gehechten krijgt niet de status van veroordeelde bij DJI. Mede daarom zijn tenuitvoerleggingcijfers niet zonder meer aan straftoemetingcijfers te relateren.

hebben gekregen en in aanmerking komen voor de zelfmeldprocedure. Deze zelfmeldprocedure houdt in dat de veroordeelde wordt opgeroepen om zich te melden bij een PI om zijn straf te ondergaan. Arrestanten zijn personen tegen wie een (deels) te executeren vrijheidsstraf uitstaat en die niet in aanmerking komen voor de zelfmeldprocedure of personen die een vervangende hechtenis moeten ondergaan (Gevangeniswezen in getal, 2013).

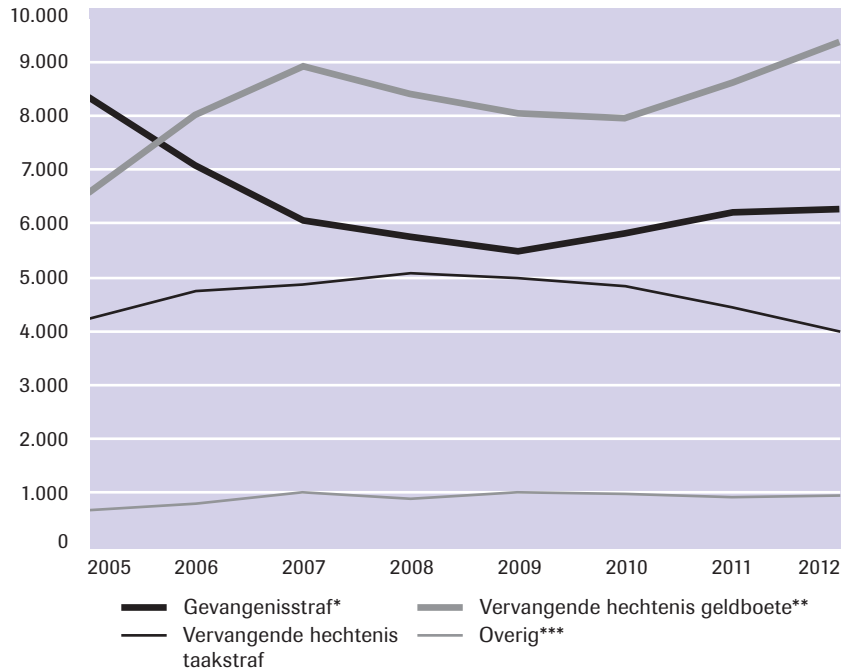
De totale instroom⁵ in het gevangeniswezen daalde van 2005 tot en met 2010 van 44.600 naar 39.300. In 2011 steeg dit aantal licht, waarna er in 2012 weer een daling optrad tot 38.700. Het aantal voorlopig gehechten volgt een vergelijkbare trend: een dalende trend tussen 2005 en 2010 van 21.000 tot 17.700, een lichte toename in 2011, gevolgd door een daling in 2012 tot 17.000 voorlopig gehechten. Het totale aantal arrestanten dat instroomde tussen 2005 en 2012 schommelde rond de 20.000. Het totale aantal zelfmelders daalde van 3.700 in 2005 tot 1.100 zelfmelders in 2012 (zie figuur 7.1). De sterke daling in het aantal zelfmelders is deels het gevolg van een vermindering van het aantal opgelegde vrijheidsstraffen, maar ook van aanscherpingen van de regels met betrekking tot het zelfmeldbeleid zoals dit wordt uitgevoerd door het Centraal Justitieel Incasobureau (CJIB) in opdracht van het Openbaar Ministerie (OM). Hoewel het totale aantal zelfmelders sterk daalde, steeg het aantal zelfmelders in een PI met een beperkte beveiliging in 2010 en 2011. Deze stijging is deels het gevolg van de stopzetting van de elektronische detentie (ED) medio 2010. Het deel van de zelfmelders dat voorheen nog in aanmerking kwam voor ED heeft nu alleen nog maar de mogelijkheid zich te melden voor insluiting in een beperkt beveiligde inrichting (BBI). Een tweede reden voor de stijging is de tijdelijke vergroting van de capaciteit in de BBI's in 2011 om achterstanden weg te werken. In 2012 is er sprake van een daling van het aantal zelfmelders in een BBI. Deze daling is het gevolg van de gedeeltelijke afstoting van de BBI-capaciteit in de tweede helft van 2012, waardoor tijdelijk minder zelfmelders zijn opgeroepen (Gevangeniswezen in getal, 2013).

5 Iemand kan meerdere keren in een jaar instromen.

Figuur 7.1 Instroom in het gevangeniswezen naar categorie

* De elektronische detentie is per medio 2010 gestopt.
 Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.1 in bijlage 4.
 Bron: DJI

Wordt de groep arrestanten nader bekeken, dan valt op te merken dat het aantal arrestanten dat instroomde in een PI vanwege een niet-betaalde boete van 2005 tot 2007 steeg van 6.600 naar 8.900, vervolgens daalde tot 7.900 in 2010, waarna weer een stijging volgde tot 9.400 arrestanten in 2012. Het aantal arrestanten dat instroomde in een PI als gevolg van een taakstraf die (deels) was mislukt, steeg tot en met 2008; vanaf 2009 daalde dit aantal naar 4.000 arrestanten in 2012. Het aantal arrestanten dat instroomde vanwege een gevangenisstraf of hechtenis had juist een tegenovergestelde trend: eerst daalde dit aantal van 8.300 tot 5.500 arrestanten in 2009, daarna steeg dit aantal tot 6.300 arrestanten in 2012 (zie figuur 7.2).

Figuur 7.2 Instroom arrestanten naar aard

* Incl. hechtenis.

** Incl. niet-betaalde verkeersboetes (gijzelingen Wet Mulder), niet-betaalde schadevergoedingsmaatregelen (Wet Terwee) en ontnemingsmaatregel ('Pluk ze').

*** Incl. tbs-passanten, jeugddetentie, bewaring uitlevering, bewaring in het kader van de WOTS, ISD-maatregelen, overig en onbekend.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.2 in bijlage 4.

Bron: DJI

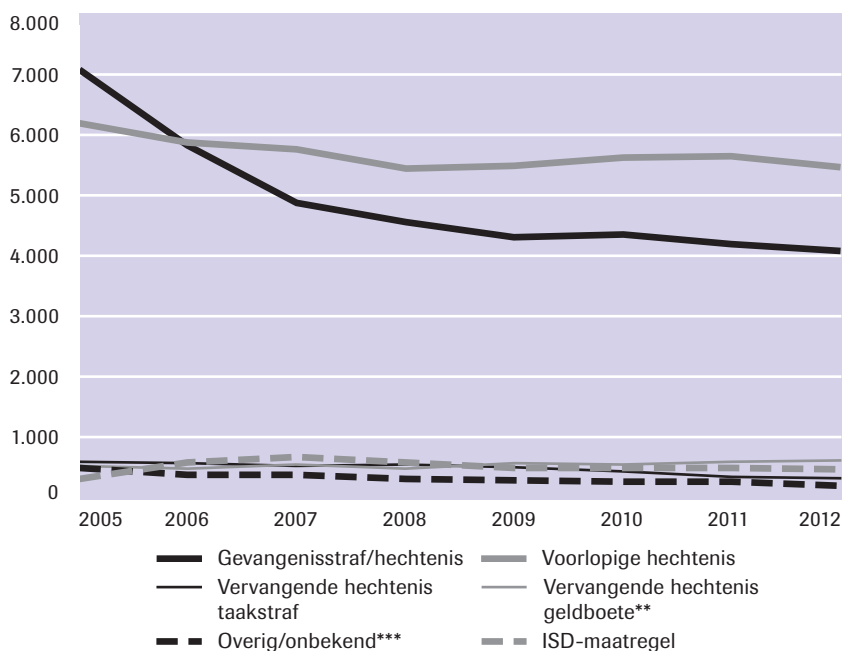
Op 30 september 2012 telde het gevangeniswezen 11.200 gedetineerden. In 2005 ging het nog om 15.200 personen. Twee derde van de gedetineerden was in 2012 tussen de 20 en 40 jaar oud en 5% was vrouw. Deze percentages zijn de afgelopen jaren nagenoeg stabiel gebleven (zie tabel 7.3 in bijlage 4).

Wanneer in meer detail wordt gekeken naar de populatie in het gevangeniswezen, blijkt dat het aantal voorlopig gehechten licht in omvang is afgenomen, van 6.200 in 2005 tot 5.500 in 2012.⁶ Daarmee is dit nog wel de grootste categorie in het gevangeniswezen de laatste paar jaar. Ook het aantal personen met een gevangenisstraf daalde. Ging het in 2005 nog om 6.900 personen met een gevangenisstraf, in 2012 is dit aantal gedaald tot

6 Een derde deel van de gedetineerden in voorlopige hechtenis in 2012 is al wel door de rechtbank veroordeeld in eerste aanleg, maar het vonnis is nog niet onherroepelijk, omdat de beroepstermijn nog niet is verstreken of omdat er een hoger beroep loopt (Gevangeniswezen in getal, 2013).

4.000 personen. Het aantal gedetineerden met een vervangende hechtenis als gevolg van een mislukte taakstraf vertoonde van 2005 tot 2012 een dalende trend: er waren 600 gedetineerden met een vervangende hechtenis in 2005; in 2012 is dit aantal gedaald tot 300. Het aantal gedetineerden vanwege het niet betalen van een geldsom schommelde tussen 2005 en 2009 rond de 500; tussen 2009 en 2012 schommelde dit aantal rond de 600 gedetineerden (zie figuur 7.3).

Figuur 7.3 Populatie gevangeniswezen naar verblijfstitel*

* Peilmoment 30 september.

** Incl. gijzelingen, niet-betaalde verkeersboetes (gijzeling Wet Mulder), niet-betaalde schadevergoedingsmaatregelen (Wet Terwee) en ontnemingsmaatregel ('Pluk ze').

*** Incl. tbs-passanten, plaatsing in een psychiatrische inrichting, bewaring uitlevering, bewaring in het kader van de WOTS, overig en onbekend.

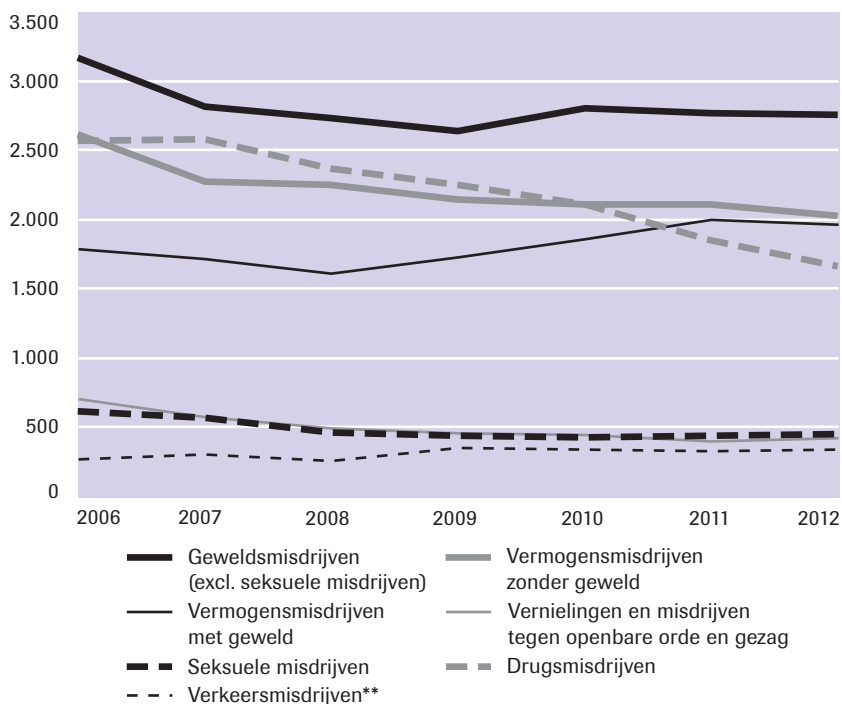
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.3 in bijlage 4.

Bron: DJI

Tussen 2007 en 2012 schommelde het aantal gedetineerden met een geweldsmisdrijf (zonder seksuele component) rond de 2.800. In 2006 was dit aantal met 3.200 iets hoger en in 2008 met 2.600 iets lager. Het aantal gedetineerden dat vastzit vanwege een vermogensmisdrijf zonder geweld daalde tussen 2006 en 2012 van 2.600 tot 2.000 gedetineerden, terwijl het aantal gedetineerden dat vastzit vanwege een vermogensmisdrijf mét geweld tussen 2006 en 2008 eerst daalde en vervolgens vanaf 2009 steeg

van 1.700 naar 2.000 gedetineerden in 2012. Ten opzichte van 2011 is er in 2012 wel sprake van een kleine daling. Het aantal gedetineerden dat vastzit voor een vernieling en openbare orde misdrijf daalde gedurende de hele periode tussen 2005 en 2011 van 700 naar 400 gedetineerden. In 2012 is er ten opzichte van 2011 sprake van een lichte stijging. Het aantal gedetineerden met een seksueel misdrijf is de laatste paar jaar rond de 400 blijven steken. In 2006 en 2007 ging het nog om 600 gedetineerden. Ook het aantal gedetineerden vanwege een drugsmisdrijf daalde van 2.600 in 2005 tot 1.700 in 2012. Het aantal gedetineerden met een verkeersmisdrijf⁷ schommelde tussen 2006 en 2012 rond de 300 (zie figuur 7.4).

Figuur 7.4 Populatie gevangeniswezen naar soort misdrijf*

* Peilmoment 30 september. Het jaar 2005 ontbreekt omdat in dit jaar veel delictcodes onbekend waren.

** Deze categorie omvat naast de verkeersmisdrijven ook overtredingen inzake de Wet Mulder. Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.3 in bijlage 4.

Bron: DJI

7 De aantallen bevatten naast verkeersmisdrijven ook overtredingen (Mulder- zaken).

Het aantal gedetineerden dat in een PI zit met een strafduur⁸ korter dan een jaar daalde van 2005 tot 2012 van 3.800 tot 2.000 gedetineerden. Ook het aantal gedetineerden met een strafduur van 1 tot 2 jaar daalde in deze periode. Zo ging het in 2005 nog om 1.000 gedetineerden; in 2012 is dit gedaald tot 600. Ten opzichte van 2011 is er in 2012 wel sprake van een lichte stijging. Het aantal gedetineerden met een strafduur tussen 2 en 4 jaar daalde eveneens van 2005 tot 2012, namelijk van 1.600 naar 1.100 gedetineerden. Het aantal gedetineerden met een strafduur van 4 tot 12 jaar daalde tussen 2005 en 2012 van 1.600 tot 900. Ten opzichte van 2011 is het aantal gedetineerden in 2012 wel iets gestegen. Het aantal gedetineerden met een strafduur langer dan 12 jaar schommelde tussen 2005 en 2012 rond de 300 (zie tabel 7.3 in bijlage 4).

Het aantal gedetineerden dat uitstroomde uit een PI steeg eerst van 2005 tot 2006 van 46.000 tot 46.300, daarna zette een daling in tot 39.600 gedetineerden in 2012. Het merendeel van de personen die uitstromen uit een PI heeft een relatief korte detentie achter de rug. Zo stroomden in 2012 28.200 personen met een detentieduur korter dan 3 maanden uit een PI (zie tabel 7.4 in bijlage 4).

Het totale aantal gedetineerden dat zich heeft onttrokken aan detentie is van 2005 tot 2012 teruggelopen van 1.000 naar 450. Het gaat hierbij voornamelijk om het niet terugkeren van verlof. Doorgaans worden gedetineerden weer aangehouden nadat zij zich hebben onttrokken aan hun detentie. Het aantal aanhoudingen vertoonde een dalende trend tussen 2005 en 2012 van 900 tot 500 aanhoudingen. Behalve dat het voorkomt dat veroordeelden zich aan detentie onttrekken, komt het ook voor dat een veroordeelde zich van het leven berooft. Tussen 2005 en 2012 schommelde het aantal suïcides tussen de 10 en 20 (zie tabel 7.5 in bijlage 4).

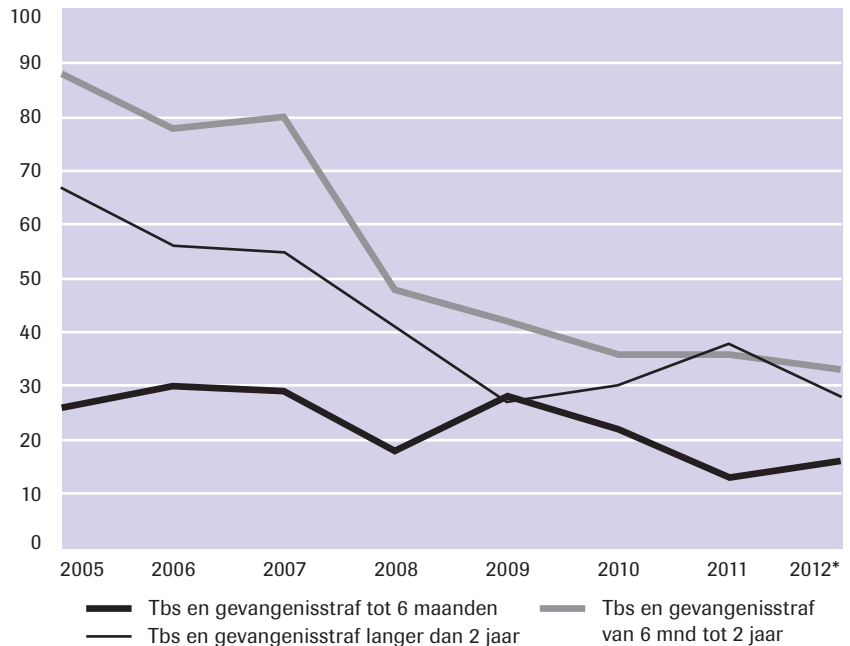
7.1.2 Tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel

Een rechter kan tbs opleggen aan een verdachte van een misdrijf waarop een straf van minimaal 4 jaar staat en van wie is aangetoond dat hij of zij (deels) ontoerekeningsvatbaar is. Vaak is er dan sprake van een persoonlijkheidsstoornis en/of ernstige psychische ziekte. Doorgaans wordt de tbs-maatregel opgelegd aan meerderjarigen. De directie Forensische Zorg van DJI voert deze maatregel uit (zie hoofdstuk 2). Er bestaan twee vormen van tbs, namelijk tbs met voorwaarden en tbs met bevel tot verpleging (zie hoofdstuk 2). In deze paragraaf wordt primair ingegaan op tbs met bevel tot verpleging. Van 2005 tot 2012 daalde het aantal opleggingen van tbs met bevel tot verpleging van 210 tot 90 (zie tabel 7.6 in bijlage 4).

8 De strafduur heeft alleen betrekking op de gedetineerden die veroordeeld zijn en dus niet op het aantal voorlopig gehechten. Deze laatste groep is immers nog in afwachting van hun straf. Het betreft de bruto strafduur zonder aftrek van VI. De feitelijke detentieduur kan korter zijn als de VI in werking is gegaan, of juist langer als er sprake is van het uitzitten van een aanvullende straf.

Tbs kan ook worden opgelegd in combinatie met een gevangenisstraf. De tbs gaat dan in nadat de veroordeelde de gevangenisstraf heeft uitgezeten. Pas dan vindt overplaatsing naar een forensisch psychiatrisch centrum (FPC) plaats (Forensische Zorg in getal, 2013). Het aantal opleggingen van tbs met bevel tot verpleging met een gevangenisstraf korter dan 6 maanden schommelde tussen 2005 en 2010 tussen de 20 en 30; in 2011 daalde dit aantal tot 10 opleggingen, waarna het aantal weer opliep tot bijna 20 opleggingen in 2012. De groep met een gevangenisstraf van 6 maanden tot 2 jaar daalde gedurende de gehele periode van 90 in 2005 tot 30 in 2012. De trend bij de tbs-gestelden met een gevangenisstraf van 2 jaar of meer is ook dalend: van 70 tbs-gestelden in 2005 tot 30 tbs-gestelden in 2010. In 2011 volgde echter een stijging tot 40 tbs-gestelden, waarna dit aantal in 2012 weer daalde tot 30 (zie figuur 7.5).

Figuur 7.5 Opleggingen tbs met bevel tot verpleging in combinatie met een gevangenisstraf

* Voorlopig cijfer.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.7 in bijlage 4.

Bron: DJI

Doordat de capaciteit van de FPC's is toegenomen en doordat het aantal opleggingen van tbs met bevel tot verpleging is afgenomen, is het aantal tbs-passanten⁹ de laatste paar jaar ook afgenomen (Forensische Zorg in getal, 2013). Tbs-gestelden kunnen hierdoor sneller worden geplaatst in een FPC in plaats van te wachten in een PI. Het gemiddelde aantal tbs-passanten daalde tussen 2005 en 2012 van 200 naar 30. De gemiddelde wachttijd voor tbs-passanten daalde in 2012 tot gemiddeld 90 dagen; in 2005 ging het nog om 500 dagen (zie tabel 7.8 in bijlage 4). Het aantal tbs-gestelden in een FPC (ultimo december) nam van 2005 tot 2009 voortdurend toe van 1.500 tot 2.000 tbs-gestelden; daarna daalde dit aantal tot 1.700 tbs-gestelden in 2012 (zie tabel 7.6 in bijlage 4).

In 2012 zijn 100 tbs-gestelden voor het eerst opgenomen in een FPC, in 2005 ging het nog om 160 eerste opnames, terwijl dit er in 2006 320 waren (zie tabel 7.9 in bijlage 4). De gemiddelde leeftijd van de personen in een FPC is iets toegenomen: van 40 in 2008 naar 42 in 2012. Rond de 6% tot 7% van de tbs-populatie was vrouw. Tbs-gestelden in de leeftijdsgroep 20 tot 40 jaar komen het meest voor. De leeftijdsgroep 60 jaar en ouder is procentueel iets toegenomen tussen 2008 en 2012, van 4% naar 6% (zie tabel 7.10 in bijlage 4).

De verblijfsduur in een FPC wordt bepaald op basis van instroomcohorten. De meest recente verblijfsduur (intra-/transmuraal) op basis van instroomcohorten bedraagt 9,6 jaar (Forensische Zorg in getal, 2013). Omdat de behandeling van de tbs erop is gericht om een terugkeer in de maatschappij mogelijk te maken, bestaat het proefverlof. De tbs-gestelde woont dan met toestemming¹⁰ buiten een FPC (extramuraal). Wel moet hij zich houden aan de voorwaarden uit het proefverlofplan. Een proefverlof wordt nauwlettend in de gaten gehouden (door bijvoorbeeld de Reclasse-ring). Indien nodig kan dit verlof direct worden ingetrokken. De Reclasse-ring begeleidt het proefverlof. Het gemiddelde aantal proefverloven daalde tussen 2005 en 2010 van 110 naar 80 proefverloven, waarna dit aantal weer steeg tot 110 in 2012. De gemiddelde duur van het beëindigde proefverlof in 2012 (vanaf 1e dag proefverlof tot de laatste dag) bedroeg circa anderhalf jaar en is hiermee afgenomen ten opzichte van de jaren hiervoor (zie tabel 7.6 in bijlage 4).

Om een meer geleidelijke overgang naar een einde van de tbs mogelijk te maken, is er naast het proefverlof de voorwaardelijke beëindiging (Forensische Zorg in getal, 2013).¹¹ Na een aanvankelijk dalende trend

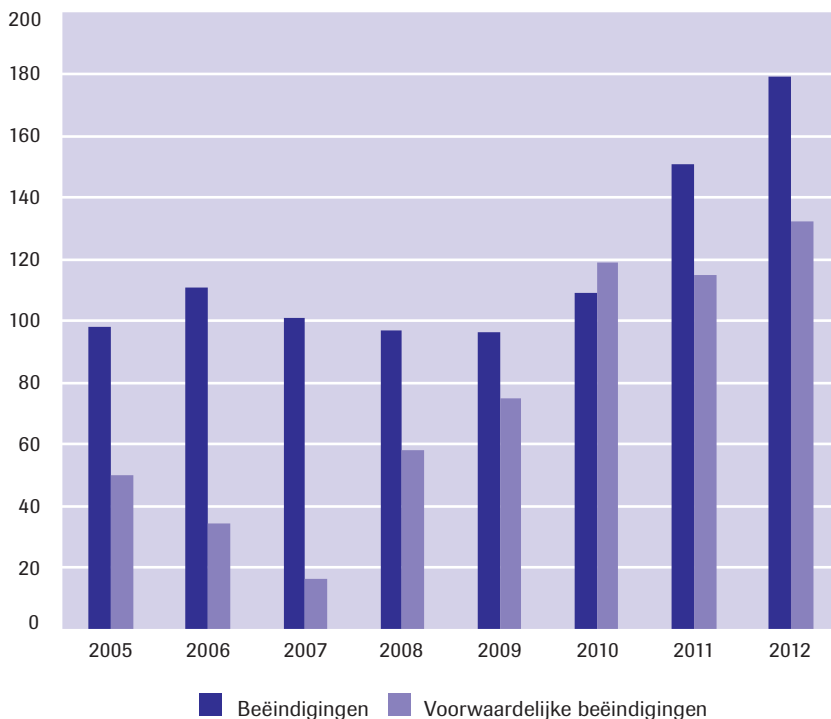
⁹ Tbs-passanten zijn tbs-gestelden die wachten in een PI om te worden geplaatst in een FPC.

¹⁰ Een aanvraag voor proefverlof wordt beoordeeld door het Adviescollege Verloftoetsing Tbs.

¹¹ Een belangrijk verschil tussen voorwaardelijke beëindiging en proefverlof is dat bij proefverlof het bevel tot verpleging formeel niet is opgeheven. Op gezag van de directeur kan de terbeschikkinggestelde worden teruggeroepen naar de inrichting. Bij voorwaardelijke beëindiging is er geen bevel tot verpleging meer. Voor hervatting van de verpleging is in dat geval een nieuwe rechterlijke beslissing nodig (Leuw & Mertens, 2001).

tussen 2005 en 2007 steeg het aantal voorwaardelijke beëindigingen tot 130. Het aantal daadwerkelijke beëindigingen schommelde tussen 2005 en 2010 tussen de 100 en 110, maar liep in 2012 op tot 180 beëindigingen (zie figuur 7.6).

Figuur 7.6 Tbs-beëindigingen*

* 2012 voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.6 in bijlage 4.

Bron: DJI

In de jaren 2008, 2010 en 2012 was er sprake van één ontvluchting. In de overige jaren tussen 2005 en 2012 waren er géén ontvluchtingen. Het aantal ongeoorloofde afwezigheden is van 2011 op 2012 flink gestegen (zie tabel 7.6 in bijlage 4). Deze stijging is mede het gevolg van beheersmatige maatregelen aangaande de registratie. Het overgrote deel van de gevallen betrof in 2012 kortdurende ongeoorloofde afwezigheid uit ongeleid verlof of transmuraal verlof. Het gaat hierbij om te laat terugkomen van verlof of niet aanwezig zijn op de juiste plaats (Forensische Zorg in getal, 2013).

7.1.3 Tenuitvoerlegging van sancties in de justitiële jeugdinrichtingen

De tenuitvoerlegging van de jeugddetentie en PIJ-maatregel valt onder de sector Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI) van DJI. Deze sancties worden doorgaans opgelegd aan minderjarigen.¹²

Er stromen drie categorieën strafrechtelijk geplaatste minderjarigen in in een JJI, namelijk voorlopig gehechten, minderjarigen met een PIJ-maatregel¹³ en minderjarigen met een jeugddetentie. Net als bij veroordeelden in het gevangeniswezen zit een deel van de minderjarigen in aansluiting op de voorlopige hechtenis het restant van de opgelegde sanctie uit.¹⁴ Tussen 2005 en 2012 daalde de totale strafrechtelijke instroom in een JJI van 3.200 tot 1.900. De dalende trend wordt vooral veroorzaakt door de daling van het aantal voorlopig gehechten. Waren er in 2005 nog 2.800 voorlopig gehechten ingestroomd, in 2012 is dit aantal gedaald tot 1.600. De instroom van het aantal minderjarigen in jeugddetentie schommelde tussen 2005 en 2009 rond de 400. Vanaf 2010 is er echter sprake van een daling die doorzet tot 230 minderjarigen in 2012. Het aantal minderjarigen dat is ingestroomd met een PIJ-maatregel schommelde van 2005 tot 2012 tussen de 50 en 30. Ten opzichte van 2011 is er in 2012 een stijging te zien (zie figuur 7.7).

Op 30 september 2012 telde de JJI's 550 strafrechtelijk minderjarig gedetineerden. In 2005 ging het nog om 1.100 gedetineerden. Tot medio 2011 werd er onderscheid gemaakt tussen opvang- en behandelinrichtingen. Op 1 juli 2011 is er een gewijzigde Beginselenwet Justitiële Jeugdinrichtingen (BJJ) in werking getreden. Door de inwerkingtreding van deze wet is het onderscheid tussen opvang- en behandelinrichtingen vervallen. Hiervoor in de plaats is een scheiding aangebracht op grond van verblijfsduur: kort- en langverblijf (JJI in getal, 2013).¹⁵ In 2012 zat iets meer dan de helft van de minderjarig gedetineerden in een JJI op basis van lang verblijf. In 2005 was dit aandeel nog 40% (zie tabel 7.12 in bijlage 4).

Het aandeel meisjes in een JJI schommelt rond de 3% en 5% tussen 2005 en 2012. Het aandeel minderjarigen van 18 jaar en ouder is toegenomen tussen 2005 en 2012 van 40% tot 60%. Het aandeel minderjarigen dat in een JJI zat als gevolg van een PIJ-maatregel schommelde tussen 2005

12 Een groot aantal jeugdigen is ten tijde van het delict minderjarig, maar voordat de TUL in werking wordt gezet, zijn ze inmiddels 18 jaar of ouder. Overigens kunnen volwassen veroordeelden in bepaalde gevallen ook een jeugddetentie opgelegd krijgen. Omgekeerd kunnen jeugdigen ook een sanctie opgelegd krijgen volgens het volwassenenstrafrecht.

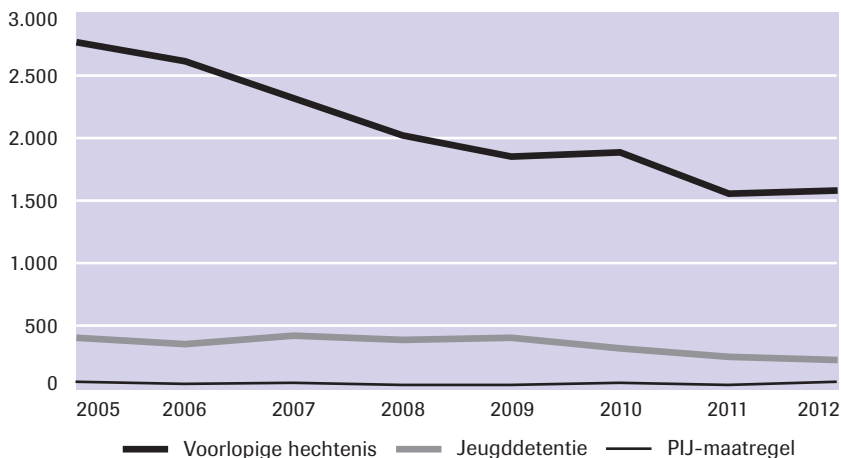
13 De instroom van PIJ'ers komt deels door de TUL van een voorwaardelijke PIJ. De rest komt binnen na bijvoorbeeld onderbreking in verband met een straf in het gevangeniswezen. De instroom van PIJ-maatregelen bevat dus niet alleen beginnende PIJ-maatregelen.

14 De instroom 'jeugddetentie' betreft vooral zelfmelders voor een omgezette straf en arrestanten. De 'reguliere' jeugddetenties worden ten uitvoer gelegd in aansluiting op de voorlopige hechtenis binnen de JJI. Ook de 'reguliere' PIJ-maatregel wordt in de regel na een voorlopige hechtenis opgelegd.

15 Alle jeugdigen die in een JJI worden geplaatst, stromen met de inwerkingtreding van de gewijzigde BJJ in op een kortverblijfgroep van maximaal tien jeugdigen. Na gemiddeld drie maanden volgt overplaatsing naar een langverblijfgroep van maximaal acht jeugdigen, ongeacht de verblijfstitel (JJI in getal, 2013).

en 2012 tussen de 50% en 60%. Het aandeel minderjarigen dat in een JJI zat met een jeugddetentie schommelde in deze periode rond de 10% (zie tabel 7.12 in bijlage 4). Het aantal jeugdigen met een lopende PIJ-maatregel in een JJI is echter gedaald tussen 2005 en 2011 van 610 naar 310 minderjarigen. In 2012 is er sprake van een lichte stijging tot 320 lopende maatregelen (zie tabel 7.13 in bijlage 4).

Figuur 7.7 Strafrechtelijke instroom in de JJI naar verblijfstitel

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.11 in bijlage 4.

Bron: DJI

In 2012 verbleef het merendeel van de minderjarigen (48%) in een JJI vanwege een vermogensmisdrijf met geweld, 24% zat vanwege een geweldsmisdrijf en 11% voor een seksueel misdrijf. Nog eens 11% van de minderjarigen in een JJI zat vast voor een vermogensmisdrijf zonder geweld. Zes procent van de minderjarigen zat vast vanwege een ander misdrijf (zie tabel 7.12 in bijlage 4).

De gemiddelde verblijfsduur van minderjarigen met een PIJ-maatregel schommelde van 2005 tot 2012 tussen de 1.200 en 1.400 dagen. In 2012 was de gemiddelde verblijfsduur van een minderjarige met een jeugddetentie 100 dagen, terwijl in de jaren hiervoor het gemiddelde rond de 70 á 80 dagen schommelde. Alleen in 2006 piekte de gemiddelde verblijfsduur tot 120 dagen. De voorlopig gehechten verbleven gemiddeld tussen de 40 en 50 dagen in een JJI, met uitzondering van het jaar 2006, toen was de gemiddelde verblijfsduur 60 dagen (zie tabel 7.14 in bijlage 4).

In 2012 waren er 2 ontvluchtingen uit een JJI. In het jaar hiervoor ging het nog om 11 ontvluchtingen. Alleen in het jaar 2010 was er geen enkele ontvluchting. Het aantal onttrekkingen¹⁶ is flink gedaald van 580 in 2005 tot 120 in 2012 (zie tabel 7.14 in bijlage 4).

7.2 Extramurale sancties

Naast de sancties die intramuraal ten uitvoer worden gelegd, zijn er ook sancties die extramuraal ten uitvoer worden gelegd. In deze paragraaf komen respectievelijk de taakstraf en toezichten bij meerderjarigen aan bod (paragrafen 7.2.1 en 7.2.2). In paragraaf 7.2.3 wordt de taakstraf bij minderjarigen beschreven. Paragraaf 7.2.4 besteedt aandacht aan de tenuitvoerlegging van de Halt-straft. In paragraaf 7.2.5 komt de jeugdreclassering aan bod.

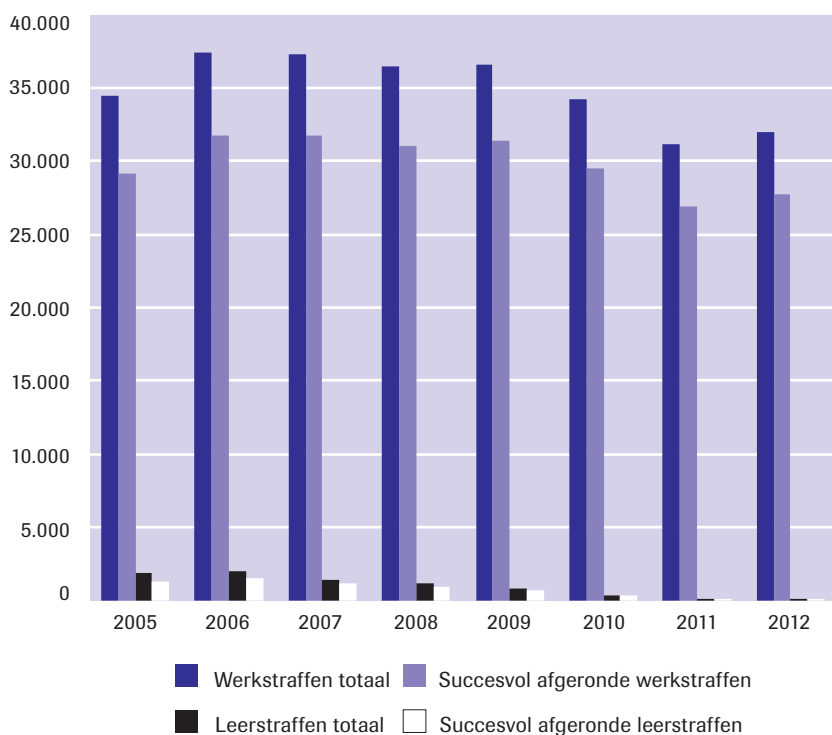
7.2.1 Tenuitvoerlegging van de taakstraf bij meerderjarigen

De tenuitvoerlegging van de taakstraf bij meerderjarigen valt onder verantwoordelijkheid van de reclassering (zie hoofdstuk 2). De populatie taakgestraften is niet wezenlijk veranderd tussen 2005 en 2012. Het merendeel (85%) van de taakgestraften is man en een derde is tussen de 18 en 25 jaar; eveneens een derde is ouder dan 40 jaar (zie tabel 7.15 in bijlage 4).

Het totale aantal afgesloten taakstraffen¹⁷ bij de reclassering nam van 2005 tot 2006 nog toe, daarna daalde dit aantal van 39.300 tot 31.300 taakstraffen in 2011. In 2012 steeg dit aantal weer tot 32.000 taakstraffen. Zowel het aantal afgesloten werkstraffen als leerstraffen nam af vanaf 2006, maar de daling in het aantal leerstraffen is sterker. De forse daling in het aantal leerstraffen is het gevolg van de Wet voorwaardelijke sancties, die op 1 april 2012 in werking is getreden. Met de invoering van deze wet is de leerstraf opgeheven als zelfstandige taakstraf. In de plaats daarvan gaat de leerstraf op in de voorwaardelijke straf als bijzondere voorwaarde. In 2012 zijn, als overgangsmaatregel, een paar leerstraffen beschikbaar gebleven (Reclassering Nederland). Paragraaf 7.2.2 gaat hier verder op in. Van de werkstraffen is 86% geslaagd in 2012 (zie figuur 7.8).

16 Bij een ontvluchting is een justitiabele ontvlucht uit een beveiligde inrichting. Bij een onttrekking heeft een justitiabele zich onttrokken uit een niet of zeer beperkt beveiligde inrichting, of heeft zich onttrokken aan toezicht of tijdens toegestaan verblijf buiten een inrichting (JJI in getal, 2013).

17 Het betreft hier zowel voltooide als voortijdig beëindigde taakstraffen. Dat laatste is bijvoorbeeld het geval als de reclassant de afspraken niet nakomt.

Figuur 7.8 Totaal en succesvol afgeronde taakstraffen naar soort

Voor de corresponderende gegevens zie tabel 7.16 in bijlage 4.

Bron: Reclassering Nederland

7.2.2 Tenuitvoerlegging van toezichten

Iemand kan ook een voorwaardelijke sanctie krijgen. Een voorwaarde bij meerderjarigen kan zijn dat hij of zij onder (eventueel elektronisch) toezicht van de reclassering komt te staan voor een periode van maximaal 2 jaar. Worden de voorwaarden niet nageleefd, dan moet de persoon de straf alsnog uitzitten. Het aantal voltooide toezichten door de reclassering is tussen 2005 en 2012 toegenomen van 6.100 tot 10.700. Het merendeel van de toezichten (60% in 2012) werd uitgevoerd naar aanleiding van een voorwaardelijke veroordeling, een kwart naar aanleiding van een schorsing en één op de tien naar aanleiding van een penitentiaal programma (PP) met of zonder elektronisch toezicht (ET) of een voorwaardelijke invrijheidstelling. Toezichten naar aanleiding van een tbs-maatregel, een PIJ-maatregel of overige maatregel kwamen minder vaak voor, namelijk bij 5% van het totale aantal toezichten (zie tabel 7.17 in bijlage 4). Bij een reclasseringstoezicht kan sinds kort als bijzondere voorwaarde ook een erkende gedragsinterventie worden opgelegd. Deze gedragsinterven-

ties zijn wetenschappelijk onderbouwde gedragstrainingen die voldoen aan de kwaliteitscriteria van de erkenningscommissie (zie hoofdstuk 2). Wanneer een reclasseringscliënt onder toezicht is gesteld, kan hij worden aangemeld voor één of meer justitiële gedragsinterventies. De erkende gedragsinterventies vervangen op termijn alle re-integratieprogramma's, de zogenoemde 'oude' gedragsinterventies en leerstraffen. In 2010 ontving de reclassering 3.400 opdrachten om een gedragsinterventie uit te voeren. In 2011 is het aantal opdrachten iets lager: 3.300. In 2012 is het aantal opdrachten toegenomen tot 3.600 opdrachten, waarvan iets minder dan de helft in opdracht van het OM of de rechter. De andere helft van de opdrachten was in opdracht van DJI (zie tabel 7.17 in bijlage 4).

7.2.3 Tenuitvoerlegging van de taakstraf bij minderjarigen

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van de taakstraf bij minderjarigen. Tot 2007 steeg het aantal gestarte taakstraffen voortdurend tot 23.600, maar sinds 2008 zette een daling in tot 14.500 in 2012. Het aantal werkstraffen volgt dezelfde lijn: dit aantal nam tot 2007 toe tot 19.100 en daalde vervolgens tot 13.100 werkstraffen in 2012. Het aantal leer- en combinatiestrafen daalde eveneens. In 2012 is dit aantal afgenomen tot 1.400, ten opzichte van 4.200 in 2005 (zie figuur 7.9). Deze daling is waarschijnlijk het gevolg van de mogelijkheid om erkende gedragsinterventies in het kader van een bijzondere voorwaarde – net als bij de meerderjarigen – ook voor minderjarigen toe te passen.

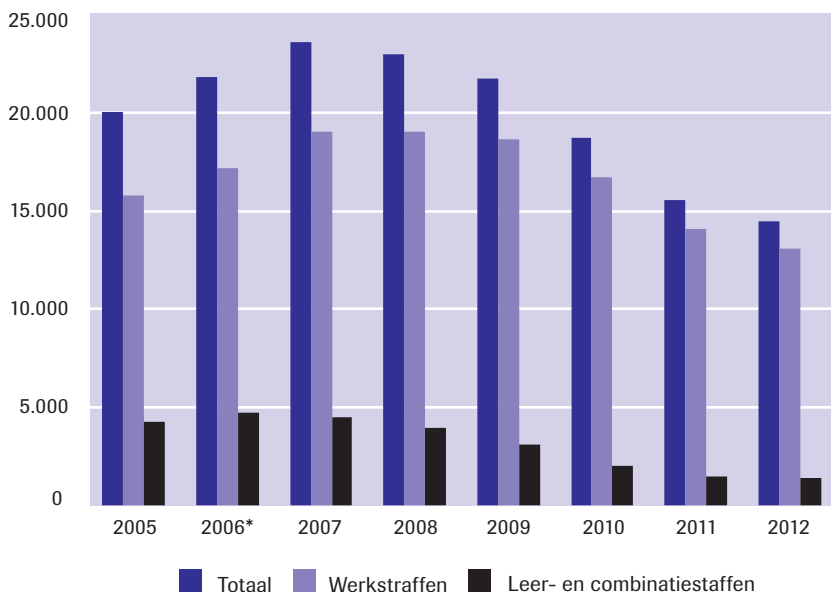
Ook het aantal afgesloten taakstraffen steeg eerst nog van 2005 tot 2007, maar vanaf 2008 daalde dit aantal van 23.000 tot 14.500 taakstraffen in 2012. Het aantal afgesloten leerstraffen daalde over de gehele periode van 3.100 leerstraffen in 2005 tot 1.100 leerstraffen in 2012.

Bijna de helft van de minderjarigen is tussen de 16 en 17 jaar bij het uitvoeren van hun taakstraf, bijna een derde is tussen de 12 en 15 jaar en bijna één op de vijf is 18 jaar. Tot en met 2008 was het merendeel van de afgesloten taakstraffen dat is opgelegd aan minderjarigen een OM-taakstraf, maar vanaf 2009 zijn de afgesloten taakstraffen juist voor het grootste deel afkomstig van de rechter. In 2012 ging het om 8.300 ZM-taakstraffen ten opzichte van 6.100 OM-taakstraffen.¹⁸ OM-taakstraffen onderscheiden zich van die volgens het rechtersmodel doordat ze doorgaans voor lichtere vergrijpen worden opgelegd en daarom gemiddeld relatief kort zijn, vaak een werkstraf zijn en zelden een combinatiestraf. Het slagingspercentage van de taakstraffen bij minderjarigen is vergelijkbaar met dat van de meerderjarigen. In 2012 was 85% van het totale

18 Het OM kon tot voor kort strikt genomen geen sanctie opleggen en kon de verdachte alleen een transactie aanbieden. Met de invoering van de Wet OM-afdoening kan het OM sinds februari 2008 wel een sanctie opleggen (zie hoofdstuk 2 en par. 7.3.2).

aantal afgesloten taakstraffen succesvol uitgevoerd. Dit percentage is niet wezenlijk veranderd in de jaren hiervoor (zie tabel 7.19 in bijlage 4).

Figuur 7.9 Gestarte taakstraffen minderjarigen bij de RvdK

* De aantallen van 2006 zijn een schatting op basis van 83% van het totale aantal taakstraffen in 2006.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.18 in bijlage 4.

Bron: RvdK

7.2.4 Tenuitvoerlegging van de Halt-straft¹⁹

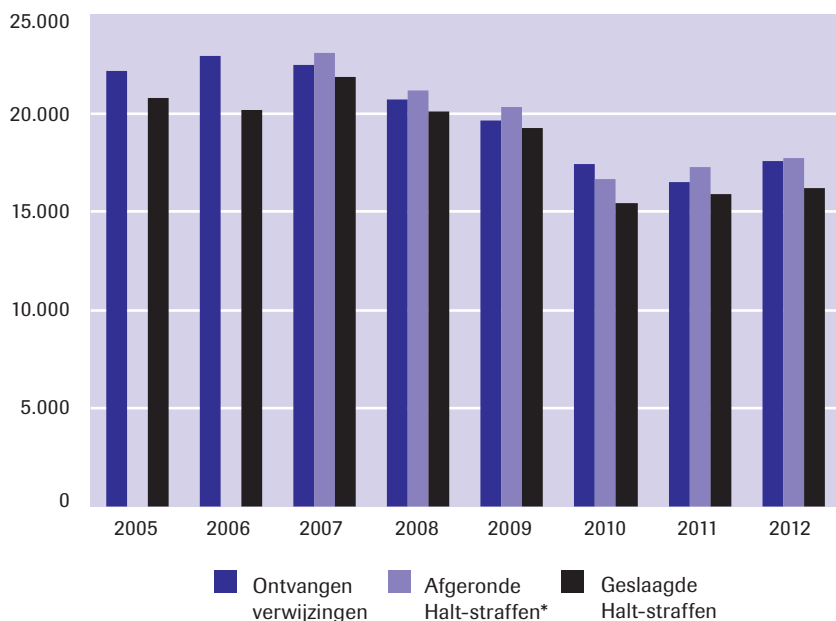
Het aanhouden van een minderjarige verdachte (12 tot en met 17 jaar) leidt niet in alle gevallen tot vervolging. Onder voorwaarden kan een minderjarige in aanmerking komen voor de Halt-straft (voorheen Halt-afdoening).²⁰ Met de Halt-straft is het mogelijk dat een minderjarige niet wordt vervolgd (zie hoofdstuk 2).

¹⁹ De cijfers van Halt Nederland omvatten zowel misdrijven als overtredingen.

²⁰ In 2010 is de Halt-straft vernieuwd en in 2011 vonden de laatste aanpassingen plaats; zo zijn de leeropdrachten vernieuwd en is de Halt-straft voor schoolverzuim geïmplementeerd. De vernieuwde Halt-straft is een wetenschappelijk onderbouwde straft die zich van andere straffen onderscheidt door de pedagogische opzet en doordat de straft snel, efficiënt en op maat kan worden ingezet. Ook het aanbieden van excuses aan het slachtoffer en het vergoeden van de door hem geleden schade spelen hierin een rol. Halt werkt samen met het OM, de politie en andere partners uit de justitiële jeugdketen aan een nieuwe snelle werkwijze: ZSM. Deze werkwijze staat voor Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk. ZSM zorgt voor lik-op-stuk voor de daders en een snelle genoegdoening voor slachtoffer en samenleving. Deze werkwijze maakt het mogelijk dat er sinds 2011 ook jongeren bij Halt komen die zich aan zwaardere delicten schuldig hebben gemaakt. Het beledigen van een ambtenaar in functie is sinds medio 2011 een van de zwaardere delicten waarvoor een jongere naar Halt wordt gestuurd (Jaarbericht Halt-sector, 2012).

Het aantal ontvangen verwijzingen bij Halt nam tussen 2005 en 2011 af van 22.200 tot 16.500. In 2012 is er sprake van een lichte stijging tot 17.600 verwijzingen (zie tabel 7.20 in bijlage 4). In 2012 was 80% van de verwijzingen afkomstig van de politie, 15% van de leerplichtambtenaar en 5% van overige opsporingsambtenaren (jaarbericht Haltsector, 2012). Het aantal afgeronde Halt-straffen was 17.700 in 2012 ten opzichte van 23.100 in 2007. Ruim 90% van de afgeronde Halt-straffen was geslaagd in 2012. Dit percentage is de afgelopen paar jaar niet noemenswaardig veranderd (zie figuur 7.10).

Figuur 7.10 Halt-verwijzingen, afgeronde en geslaagde Halt-straffen

* Vóór 2011 werd de Halt-straf de Halt-afdoening genoemd.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.20 in bijlage 4.

Bron: Halt Nederland

7.2.5 Tenuitvoerlegging van de jeugdreclassering

Jeugdreclassering kan worden ingezet bij jongeren van 12 tot 18 jaar die een strafbaar feit hebben gepleegd. Bij jeugdreclassering gaat het om een combinatie van intensieve hulp aan en controle op een jongere, met als doel herhaling van een strafbaar feit te voorkomen en de jongere weer op het rechte pad te brengen en te houden. Jeugdreclassering wordt opgelegd door de kinderrechter en in een aantal gevallen ook door de officier van justitie in het kader van de OM-afdoening. Jeugdreclassering kan ook worden ingezet bij nazorg na verblijf in een justitiële inrichting of op verzoek

van de RvdK. In deze laatste gevallen gaat het om jeugdreclassering op vrijwillige basis. Ook bij een voorwaardelijke straf of bij oplegging van de gedragsbeïnvloedende maatregel (GBM) kan jeugdreclassering worden opgelegd voor toezicht op de uitvoer van deze maatregel (DSP-groep, Van Dijk & Schaafsma, oktober 2012).

Bureau Jeugdzorg is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van de maatregel.²¹ De jeugdreclassering kan in een reguliere of intensieve vorm worden opgelegd. In 2012 stroomden 6.500 jongeren met een reguliere jeugdreclasseringsmaatregel in bij Bureau Jeugdzorg ten opzichte van 8.800 in 2008. Bijna 300 ITB-'harde kern'-jongeren (intensieve begeleiding hardekernjongeren) stroomde in 2012 in, evenveel als in 2008. Het aantal ITB-criemjongeren is in 2012 gedaald ten opzichte van 2008: van 700 naar 400. Hierbij gaat het om intensieve begeleiding van jongeren met een niet-westerse afkomst die een delict hebben gepleegd. Ongeveer 70 jongeren stroomden in 2012 in met een GBM (zie tabel 7.21 in bijlage 4).

7.3 Financiële sancties

Naast de intra- en extramurale sancties kunnen ook financiële sancties, zoals een geldboete, worden opgelegd. Het CJIB is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van deze sancties (zie hoofdstuk 2). Zowel meerderjarigen als minderjarigen komen voor financiële sancties in aanmerking. Deze paragraaf maakt hierin echter geen onderscheid vanwege de kleine aantallen bij minderjarigen. Achtereenvolgens komen aan bod de tenuitvoerlegging van de geldsomtransacties (paragraaf 7.3.1), de strafbeschikking (paragraaf 7.3.2), de geldboete (paragraaf 7.3.3), de schadevergoedingsmaatregel (paragraaf 7.3.4) en de ontnemingsmaatregel (paragraaf 7.3.5).

7.3.1 Tenuitvoerlegging van de geldsomtransactie²²

Een geldsomtransactie houdt in dat de verdachte een geldsom betaalt ter voorkoming van verdere vervolging.²³ Naast het OM kunnen ook de politie en de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) een geldsomtransactie aanbieden.

Het aantal binnengekomen transacties bij het CJIB is fors gedaald tussen 2005 en 2012. Was het aantal ingestroomde transacties in 2005 nog 671.400, in 2012 waren dit er 77.700. Met name de daling tussen 2009

21 Voor jongeren met een (licht) verstandelijke beperking of bijvoorbeeld dak- en thuislozen kan de maatregel worden uitgevoerd door de William Schrikker Groep (WSG) of het Leger des Heils. De RvdK beslist welke organisatie de maatregel uitvoert.

22 De cijfers over geldsomtransacties betreffen zowel misdrijven als overtredingen.

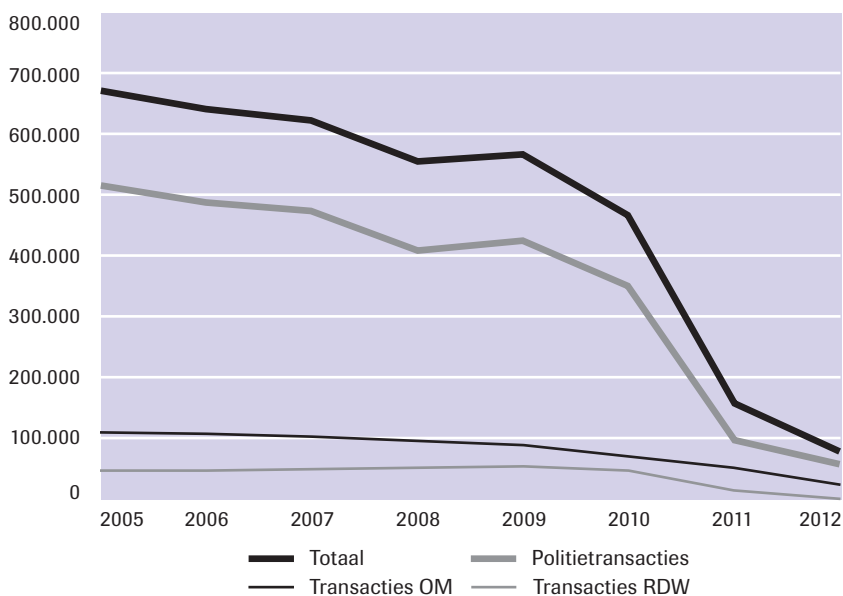
23 Op termijn zal de bestaande transactie worden vervangen door de OM-strafbeschikking (zie par. 7.3.2 en hoofdstuk 2).

en 2011 is groot. Deze daling wordt veroorzaakt door de scherpe daling in het aantal aangeleverde politietransacties, die samenhangt met een toename van het aantal politiestrafbeschikkingen (zie figuur 7.11 en paragraaf 7.3.2).

In 2012 heeft het CJIB 134.500 geldsomtransacties afgedaan. Tussen 2005 en 2010 werd het grootste deel van de geldsomtransacties afgedaan door een betaling (rond de 60%), sinds 2012 is het percentage betaalde transacties echter gedaald tot 35% in 2012. Een reden voor deze daling is dat er ten opzichte van eerdere jaren meer zaken door de OvJ werden voorgelegd aan de rechter, die vervolgens tot een uitspraak is gekomen (Jaarbericht CJIB, 2013); in 2012 is dit percentage opgelopen tot 50%. Een relatief klein deel van de transactievoorstellen (15%) werd geseponneerd (zie tabel 7.22 in bijlage 4).

Het totale geïncasseerde bedrag aan geldsomtransacties is in de periode van 2005 tot en met 2012 gedaald van 77 miljoen tot 24 miljoen euro (zie tabel 7.22 in bijlage 4).

Figuur 7.11 Bij het CJIB aangeleverde geldsomtransacties

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.22 in bijlage 4.

Bron: CJIB

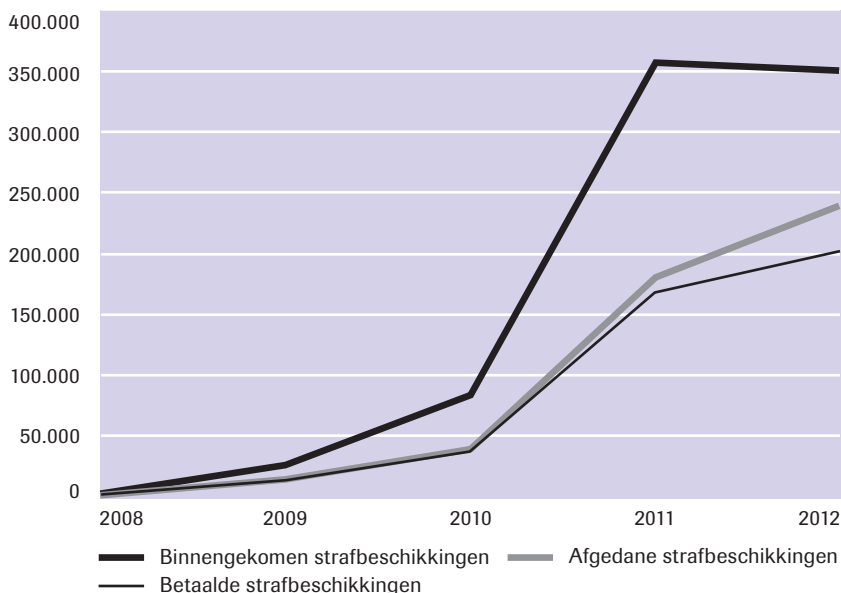
7.3.2 Tenuitvoerlegging van de strafbeschikking²⁴

Met de invoering van de Wet OM-afdoening in februari 2008 kan het OM een strafzaak afdoen in de vorm van een strafbeschikking. Inmiddels hebben ook buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) van gemeenten en andere bestuurlijke instanties en politieagenten de bevoegdheid tot het opleggen van een strafbeschikking gekregen, in de vorm van respectievelijk bestuurlijke strafbeschikkingen en politiestrafbeschikkingen (zie hoofdstuk 2 en hoofdstuk 8).

Mede als gevolg van de gefaseerde invoering van de wet is het aantal strafbeschikkingen vanaf 2008 fors gestegen. Ging het in 2008 nog om 2.600 strafbeschikkingen, in 2012 is dit aantal opgelopen tot 356.500 strafbeschikkingen. In 2012 is er echter sprake van een daling tot 351.000 binnengekomen strafbeschikkingen. In 2012 is 60% van de strafbeschikkingen afkomstig van de politie, 20% van het OM en het resterend gedeelte van gemeenten en overige instanties (zie tabel 7.23 in bijlage 4).

In totaal zijn in 2012 239.300 strafbeschikkingen afgedaan door het CJIB, waarvan 85% door een betaling (zie figuur 7.12).

Figuur 7.12 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane strafbeschikkingen

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.23 in bijlage 4.

Bron: CJIB

²⁴ De cijfers over strafbeschikkingen betreffen zowel misdrijven als overtredingen. Zie hoofdstuk 8 voor meer informatie over overtredingen.

7.3.3 *Tenuitvoerlegging van de geldboete*

Het aantal te innen geldboetes door het CJIB daalde vanaf 2009 van 45.000 tot 25.000 geldboetes in 2012. Het aantal boetes is hiermee sterk gedaald na een golfbeweging tussen de jaren 2005 en 2008, waarin tussen de 42.400 en 49.100 geldboetes per jaar instroomden.

Het aantal afgedane boetevonnissen daalde gedurende de gehele periode van 52.200 in 2006 tot 29.900 in 2012.

Van de 29.900 afgedane boetevonnissen in 2012 werd 75% geïnd door het CJIB voor een initieel totaalbedrag van bijna 18 miljoen euro. Het gemiddeld te innen boetebedrag fluctueerde van 2005 tot 2012 tussen de € 610 en € 770.

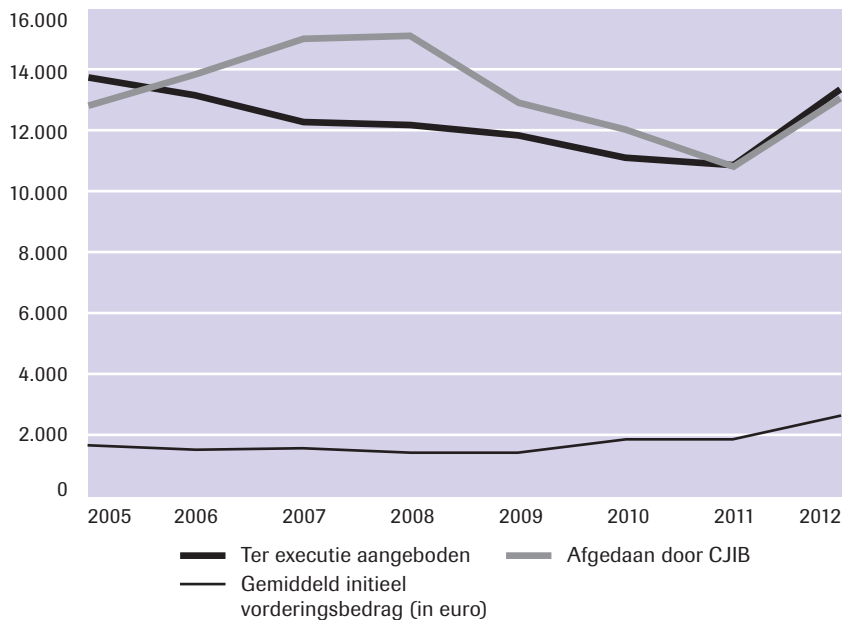
Eén op de tien boetevonnissen werd in 2012 afgedaan middels vervangende hechtenis. Dit aandeel is nauwelijks veranderd in de afgelopen jaren (zie tabel 7.24 in bijlage 4).

7.3.4 *Tenuitvoerlegging van de schadevergoedingsmaatregel*

De rechter kan ook een schadevergoedingsmaatregel opleggen (Wet Terwee, zie hoofdstuk 2). Het aantal aan het CJIB ter executie aangeboden schadevergoedingsmaatregelen daalde van 13.700 in 2005 tot 10.900 in 2011. In 2012 is er echter sprake van een stijging tot 13.400 schadevergoedingen. Het aantal afgedane schadevergoedingsmaatregelen door het CJIB was sinds 2006 hoger dan het aantal dat binnenkomt, maar sinds 2011 is het aantal aangeboden en afgedane maatregelen bijna gelijk.

In 2012 werd rond de 80% van de aangeboden maatregelen betaald. Dit percentage is nauwelijks veranderd in de afgelopen paar jaar. Het gemiddelde initiële vorderingsbedrag van schadevergoedingsmaatregelen varieerde van 2005 tot en met 2011 tussen de € 1.400 en € 1.900, maar in 2012 is dit gemiddelde bedrag opgelopen tot € 2.600 (zie figuur 7.13). Het aantal personen dat vervangende hechtenis onderging omdat ze niet aan de betaling voldeden, lag tussen 2005 en 2012 rond de 15%. Rond de 2% van de schadevergoedingsmaatregelen werd afgedaan, omdat de veroordeelde bijvoorbeeld was overleden of een regeling was getroffen tussen de veroordeelde en het slachtoffer (zie tabel 7.25 in bijlage 4).

Figuur 7.13 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane schadevergoedingsmaatregelen en gemiddeld initieel vorderingsbedrag

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.25 in bijlage 4.

Bron: CJIB

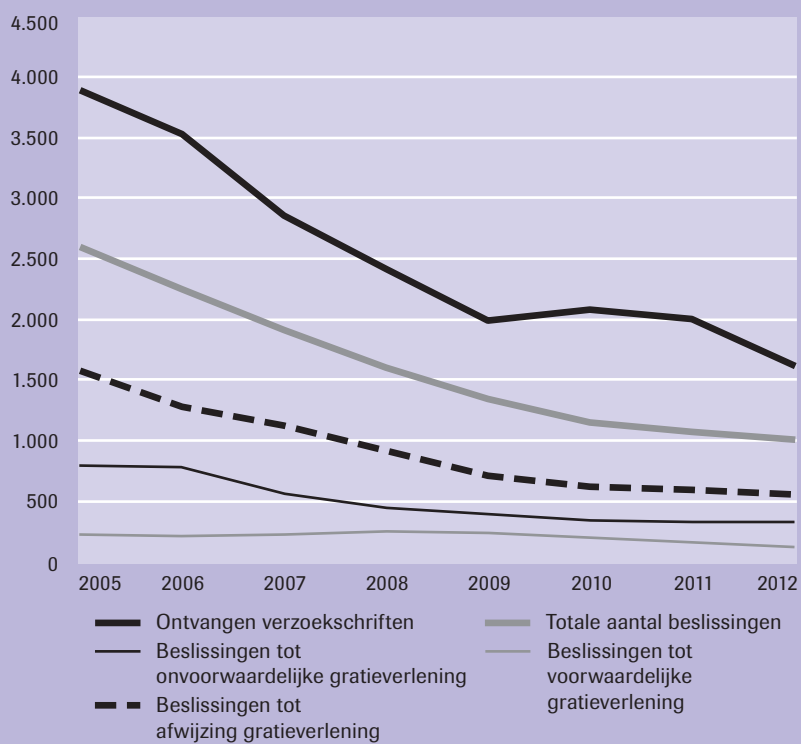
7.3.5 Tenuitvoerlegging van de ontnemingsmaatregel

Rechters kunnen wederrechtelijk verkregen voordeel aan veroordeelden ontnemen ('Pluk-ze'-wetgeving, zie hoofdstuk 2). Het aantal binnengekomen ontnemingsmaatregelen bij het CJIB steeg nog tot 1.800 in 2006; daarna daalde dit aantal tot 1.200 in 2011. In 2012 is weer sprake van een lichte toename tot 1.300 maatregelen. Deze trend is vergelijkbaar met het aantal afgedane ontnemingsmaatregelen door het CJIB, zij het dat daarbij de stijging aanhield tot 1.400 in 2007, waarna de daling inzette. In 2012 was het totale aantal afdoeningen 1.000 (zie tabel 7.26 in bijlage 4). Het gemiddelde te vorderen bedrag varieerde in de periode 2005 en 2010 tussen de € 9.100 en € 14.000. In 2011 was dit bedrag opgelopen tot € 25.900, maar in 2012 daalde dit tot € 18.300. De stijging in 2011 wordt veroorzaakt doordat in dat jaar een relatief klein aantal zaken is afgedaan met een relatief hoog bedrag (zie tabel 7.26 in bijlage 4).

Gratie

In bepaalde gevallen kan het voorkomen dat een veroordeelde gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van zijn straf kan krijgen door middel van het verlenen van gratie. Om in aanmerking te komen voor gratie kan de veroordeelde zelf een gratieverzoek indienen. Maar ook de advocaat of een familielid kan een verzoek om gratie indienen. De Gratiwet noemt twee gronden waarop gratie kan worden verleend. In de eerste plaats kan er sprake zijn van omstandigheden waarmee de rechter bij de uitspraak niet of onvoldoende rekening heeft gehouden, terwijl die omstandigheden wel zouden hebben geleid tot een lagere straf. In de tweede plaats kan het zo zijn dat met (de voortzetting van) de straf geen redelijk doel meer wordt gediend. Bij een verzoek tot gratie bekijkt de rechter de omstandigheden van de veroordeelde en vergelijkt deze met de omstandigheden die bekend waren tijdens de veroordeling en vervolgens brengt hij een advies over het gratieverzoek uit aan het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Tussen 2005 en 2012 is het aantal gratieverzoeken gedaald van 3.900 tot 1.600. Met name tussen 2005 en 2009 is de daling sterk. Waarschijnlijk is deze daling het gevolg van de gewijzigde Gratieregelgeving in 2003, waarin is geregeld dat gratieverzoeken onderbouwd moeten worden met bewijsstukken van de omstandigheden die de gratieverzoeker aanvoert. Daarnaast wordt door het indienen van een gratieverzoek niet zomaar de straf waarvoor gratie wordt aangevraagd opgeschort en worden straffen sneller ten uitvoer gelegd. Het totale aantal beslissingen daalde over de gehele periode tussen 2005 en 2012, van 2.600 tot 1.000 beslissingen. Ongeveer de helft van de beslissingen over een verzoekschrift is een afwijzing, een derde is een onvoorwaardelijke gratieverlening en bijna één op de negen beslissingen is een voorwaardelijke gratieverlening (zie figuur). Een voorwaarde kan zijn dat de veroordeelde eerst een taakstraf uitvoert. Als niet aan deze voorwaarde wordt voldaan, kan het gratiebesluit worden teruggedraaid en moet de veroordeelde alsnog de volledige straf ondergaan.

Figuur **Gratieverzoeken en beslissingen**

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

8 Overtredingen

F.P. van Tulder en H.G. Aten

- In totaal zijn in 2012 circa 381.000 geconstateerde overtredingen op strafrechtelijke wijze behandeld. Het grootste deel daarvan werd door politie en buitengewone opsporingsambtenaren zelf afgehandeld: 55.000 via transacties en 191.000 via een strafbeschikking. Het aantal transacties is sinds 2005 aanzienlijk gedaald, deels als gevolg van de invoering van de strafbeschikking.
- De instroom van door het OM (strafrechtelijk) te behandelen overtredingen daalde van 310.000 in 2005 tot 135.000 in 2012, ofwel met 56%. Ook het aantal door de kantonrechter en door de hoven in hoger beroep strafrechtelijk behandelde overtredingszaken daalde, met 50% respectievelijk 49% in dezelfde periode.
- In 2012 werden 9,7 miljoen verkeersovertredingen via een WAHV-beschikking afgedaan. In 2007 waren dat er nog 12,6 miljoen. Meer dan drie kwart van de beschikkingen betreft snelheidsovertredingen.
- Het aantal door het OM afgehandelde beroepen in het kader van de WAHV bedraagt in 2012 374.000. Dit laatste aantal is 12% hoger dan in 2005. Tussentijds zijn sterke fluctuaties te zien.
- Het aantal door de kantonrechter afgehandelde beroepen tegen WAHV-beslissingen van het OM ligt in 2012 16% hoger dan in 2005. Het aantal behandelde hoger beroepen in WAHV-zaken daalde van 2005 tot 2012 met 9%. Rond 2007/2008 kenden deze aantallen een piek.
- De Belastingdienst en de uitvoeringsorganen sociale zekerheid behandelde in 2011 circa 80.000 respectievelijk 100.000 overtredingen bestuursrechtelijk. Vanaf 2005 is dit aantal bij de Belastingdienst gedaald en bij de uitvoeringsorganen gestegen. Het aantal overtredingen dat werd geconstateerd door de toezichthouders op financieel-economisch gebied kent een duidelijke piek in 2009.

Waar de voorgaande hoofdstukken zich richten op misdrijven, besteedt dit hoofdstuk aandacht aan overtredingen. Overtredingen zijn over het algemeen minder zware strafbare feiten dan misdrijven. De opsporing van overtredingen is, in sterkere mate dan bij misdrijven, afhankelijk van de inzet van middelen voor controle en opsporing bij de diverse opsporingsinstanties. Anders dan bij veel misdrijven is bij overtredingen immers meestal geen sprake van een direct aanwijsbaar slachtoffer dat aangifte zal doen. Ook kan de opsporingsinstantie bij constatering of opsporing van overtredingen kiezen om niet of alleen via een waarschuwing op te treden (een 'sepot'). In die gevallen zal registratie dan ook veelal uitblijven. De in dit hoofdstuk vermelde aantallen behandelde overtredingen zijn daarom slechts een deel van het werkelijke aantal overtredingen.

In grote lijnen zijn er, behalve een 'sepot', drie manieren voor opsporingsinstanties om op te treden bij geconstateerde overtredingen: (1) via strafrechtelijke afdoening, (2) via een WAHV-beschikking en (3) via een bestuurlijke maatregel, waaronder de bestuurlijke boete en de last onder

dwangsom. Deze drie manieren komen in dit hoofdstuk achtereenvolgens aan de orde.

Strafrechtelijke vervolging van overtredingen verloopt in grote lijnen op dezelfde wijze als bij de misdrijven, zij het dat overtredingen doorgaans lichter worden bestraft en dat bij de behandeling soms andere instanties en personen zijn betrokken. Zo behoren misdrijven en economische overtredingen bijvoorbeeld tot de bevoegdheid van de strafrechter, terwijl de overige overtredingen doorgaans onder de bevoegdheid van de kantonrechter vallen (zie ook hoofdstuk 2). Een ander verschil tussen overtredingen en misdrijven is dat bij overtredingen een veel groter percentage zonder gerechtelijke tussenkomst wordt afgedaan.

Sinds kort hebben ook lagere overheden de mogelijkheid een overtreding zelf strafrechtelijk af te doen. De Wet OM-afdoening maakt het niet alleen voor het OM en de politie, maar ook voor gemeenten mogelijk om, onder verantwoordelijkheid van het OM, een strafbeschikking uit te vaardigen (zie ook hoofdstuk 2).

Om de behandeling van een aantal veelvoorkomende verkeersovertredingen efficiënter te laten verlopen heeft de wetgever speciaal voor deze categorie overtredingen de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV; ook wel Wet Mulder genoemd) in het leven geroepen. Deze wet maakt het voor een aantal opsporingsinstanties mogelijk om bij een overtreding een WAHV-beschikking uit te vaardigen.¹ Deze vorm van bestraffen was destijds uniek in het Nederlandse rechtssysteem, omdat hierbij zonder tussenkomst van een rechter schuld wordt vastgesteld en een straf wordt opgelegd. Bij de WAHV-beschikking wordt een straf opgelegd in de vorm van een te betalen geldsom. Is de overtreder het niet eens met deze boete, dan zal hij/zij actief beroep moeten instellen bij de officier van justitie (OvJ) in plaats van een dagvaarding af te wachten. Voldoet de overtreder niet aan de beschikking en gaat hij niet in beroep, dan zal de tenuitvoerlegging gestart worden. Het verwerken van deze categorie van sancties vormt een belangrijke taak van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Vanwege haar aparte status en de hoge vlucht die de toepassing ervan heeft genomen, zal de WAHV-beschikking apart aan bod komen in de volgende paragrafen.

Veel verschillende instanties en functionarissen zijn betrokken bij de constatering en opsporing van overtredingen en de afdoening ervan via strafrechtelijke weg of via een WAHV-beschikking. Naast de politie, de buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's), de bijzondere opsporingsdiensten (BOD) en de Koninklijke Marechaussee (KMar) (zie hoofdstuk 2) kunnen ook diverse bestuursorganen overtredingen opsporen. In de

¹ Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften 1989. Deze wet is van toepassing op 'gedragingen waarbij geen letsel aan personen is ontstaan of schade aan goederen is toegebracht'.

eerste plaats betreft dit de RDW,² die toezicht houdt op de registratie en staat van voertuigen.³ De RDW kan een sanctie opleggen als de juiste documentatie bij een voertuig ontbreekt of de staat van het voertuig niet aan de wettelijke eisen voldoet. Op deze overtredingen kan de RDW reageren met een WAHV-beschikking. Overtredingen van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (WAM) werden tot 2011 langs strafrechtelijke weg behandeld. De RDW kon bij een dergelijke overtreding via het CJIB een transactieaanbod doen, met eventuele verdere strafrechtelijke afdoening. Sinds 2011 worden ook deze overtredingen via een WAHV-beschikking afgedaan.⁴

De overheid kan niet alleen strafrechtelijk geconstateerde overtredingen afdoen, maar kan ook kiezen voor een bestuursrechtelijke aanpak. Via bestuursrechtelijke weg kunnen gemeenten, maar ook vele andere bestuursorganen, optreden tegen ongewenste situaties. Men kan hierbij denken aan overtreding van regelgeving over het aanbieden van afval of aan overtredingen van voorwaarden die bij een specifieke vergunning horen. Lagere overheden zoals gemeenten mogen door hen strafbaar gestelde feiten niet zomaar aanmerken als misdrijven, maar mogen slechts overtredingen van wetten en regels constateren. Het is dan aan de wetgever om aan te geven of een strafbaar feit een misdrijf is (Jörg & Kelk, 2001). Bestuursorganen kunnen op overtredingen reageren via een volgens het bestuursrecht geregelde bestuurlijke boete. Dat geldt bijvoorbeeld voor gemeenten, maar ook andere bestuursorganen kunnen zelfstandig optreden tegen overtredingen, zoals de Sociale Verzekeringsbank (SVB), het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), provincies en waterschappen. Ook zijn er diverse inspecties die de bevoegdheid hebben tegen overtredingen op te treden, zoals de Arbeidsinspectie en de Inspectie Verkeer en Waterstaat en financieel-economische toezichthouders zoals De Nederlandsche Bank (DNB), de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Ook beschikken bestuursorganen over andere bestuursrechtelijke handhavinginstrumenten, zoals bestuursdwang, last onder dwangsom en de mogelijkheid een vergunning te wijzigen of in te trekken. Bestuursorganen kunnen natuurlijk ook besluiten niet op een geconstateerde overtreding te reageren of te volstaan met een waarschuwing.

2 De Wegenverkeerswet 1994 spreekt van een Dienst Wegverkeer, maar bepaalt dat deze dienst in het maatschappelijk verkeer wordt aangeduid als RDW.

3 Zie artikel 4b WVV 1994.

4 Zie: Wet van 31 maart 2011 tot wijziging van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften en de Gemeentewet in verband met het onder de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften brengen van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen en enkele technische verbeteringen, *Stb.* 2011, 170. De RDW zal systematisch gaan controleren en op dergelijke overtredingen reageren via een WAHV-beschikking of een doorverwijzing naar de OvJ.

Gemeenten kunnen vanaf 2009 of 2010⁵ ook een zogenoemde bestuurlijke strafbeschikking uitvaardigen. Een gemeente kan dus bij het bestraffen van overtredingen kiezen tussen gebruik van de bestuurlijke boete of de bestuurlijke strafbeschikking. Beide sancties kunnen voor dezelfde feiten worden opgelegd, maar mogen daarbij niet naast elkaar worden gebruikt.⁶ De wetgever heeft gemeenten de keuze gegeven tussen beide sanctievormen omdat de overwegingen bij die keuze sterk kunnen verschillen tussen gemeenten. Kiest een gemeente of ander bestuursorgaan voor bestraffing via de bestuurlijke boete, dan dienen opsporing, handhaving, vervolging én incasso door het bestuursorgaan zelf te worden geregeld. Voordeel hierbij is wel dat het totale geïncasseerde bedrag voor het bestuursorgaan is. Kiest de gemeente voor de bestuurlijke strafbeschikking, dan zijn alle kosten voor rekening van het OM en krijgt de gemeente slechts een gedeelte van de geïncasseerde bedragen (€ 25 voor parkeerovertredingen en € 40 voor overlastfeiten).⁷ Voor de opsporing van overtredingen hebben gemeenten daartoe ook bevoegde BOA's in dienst.

Statistische informatie over de verschillende manieren van optreden tegen overtredingen is in drie achtereenvolgende paragrafen te vinden. Paragraaf 8.1 gaat in op de strafrechtelijke wijze van afdoening van overtredingen, paragraaf 8.2 op de behandeling van overtredingen langs de weg van de WAHV en paragraaf 8.3 behandelt de bestuursrechtelijke reacties op overtredingen. Bijlage 6 geeft, zowel voor misdrijven als overtredingen, een schematisch overzicht van de verschillende mogelijke strafrechtelijke en bestuursrechtelijke reacties.

8.1 Overtredingen volgens de strafrechtelijke weg

De strafrechtelijke keten van de behandeling van overtredingen komt in de volgende subparagrafen in beeld. Het gaat achtereenvolgens om de constatering, de vervolging, de berechting en de tenuitvoerlegging.

8.1.1 Politie en RDW

In totaal zijn in 2012 circa 381.000 geconstateerde overtredingen langs strafrechtelijke weg behandeld. Dat betekent dat zij door politie, BOA's en RDW zelf zijn afgehandeld dan wel aan het OM zijn doorgestuurd (zie figuur 8.1). Dit aantal daalt al lange tijd gestaag. In 2005 gingen nog 836.000 overtredingen langs deze strafrechtelijke weg.

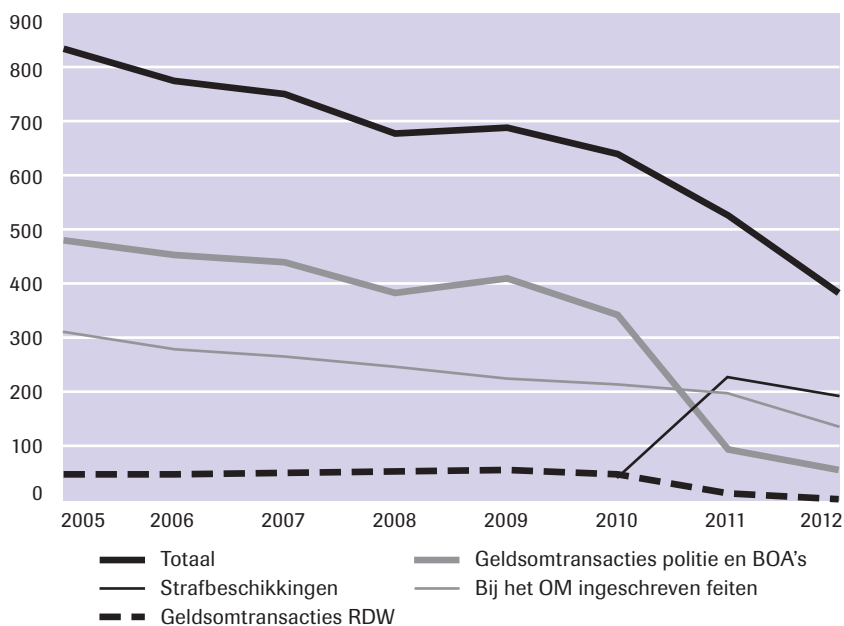
5 De 4 grote gemeenten maken sinds 1 januari 2009 gebruik van de strafbeschikking; de overige vanaf 2010.

6 De Wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte (BBOOR), artikel 154b e.v. van de Gemeentewet.

7 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, brief aan de burgemeesters van 22 juli 2008.

Het grootste deel van deze zaken doen politie, BOA of RDW zelf af. Tot en met 2010 gebeurde dit via (geldsom)transacties. Het aantal transacties via politie en BOA's daalde van 342.000 in 2010 naar 55.000 in 2012 (zie tabel 8.1 in bijlage 4). In 2010 vonden nog 48.000 geldsomtransacties via de RDW plaats, in 2012 in het geheel niet meer (zie tabel 8.7 in bijlage 4). Het aantal zaken dat de politie heeft afgedaan via een strafbeschikking, is daarentegen gestegen van nihil in 2009 naar 191.000 in 2012. Dit laatste is overigens een daling ten opzichte van de 227.000 strafbeschikkingen in 2011 (zie tabel 8.1 in bijlage 4). Overigens was de daling in het aantal transacties van 2009 tot 2012 duidelijk sterker dan de stijging in het aantal strafbeschikkingen in dezelfde periode.

Figuur 8.1 Transacties en strafbeschikkingen door politie, BOA's en RDW en bij het OM ingeschreven overtredingen (feiten), x 1.000

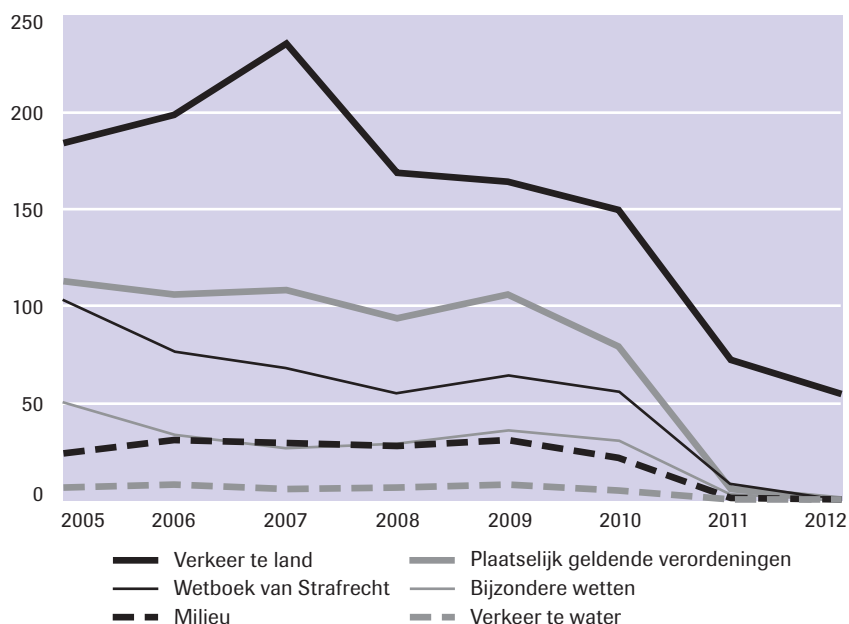

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 8.1, 8.2 en 8.7 in bijlage 4.
Bron: CBS, CJIB

(Geldsom)transacties van politie en BOA's betreffen in 2012 nog vrijwel uitsluitend verkeerszaken te land (zie figuur 8.2). In 2012 ging het om 55.000 transacties op dit gebied. Enige jaren geleden berustten ook veel transacties op plaatselijke verordeningen en op overtredingen van het Wetboek van Strafrecht, maar deze zijn in 2012 vrijwel geheel verdwenen (zie tabel 8.1 in bijlage 4).

Het totale aantal transacties lag in 2012 (54.000) aanzienlijk lager dan in 2005, toen dit aantal nog 480.000 was. Er is bij alle typen zaken een verschuiving zichtbaar van transacties naar strafbeschikkingen, ten gevolge van de invoering van de Wet OM-afdoening. In totaal zijn in 2012 191.100 strafbeschikkingen opgelegd, waarvan 59.600 (31%) strafbeschikkingen voor de overtreding van een plaatselijk geldende verordening, 67.300 (35%) voor verkeersovertredingen te land en 42.300 (22%) voor overtredingen op grond van het Wetboek van Strafrecht (zie tabel 8.1 in bijlage 4). Behalve bij verkeerszaken te land is de transactie van politie en BOD dus geheel verdrongen door de strafbeschikking, hoewel het aantal strafbeschikkingen in 2012 steeds achterblijft bij het aantal transacties van enige jaren geleden.

Figuur 8.2 Door politie en BOA's bij het CJIB aangeleverde geldsomtransacties naar soort regelgeving, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.1 in bijlage 4.

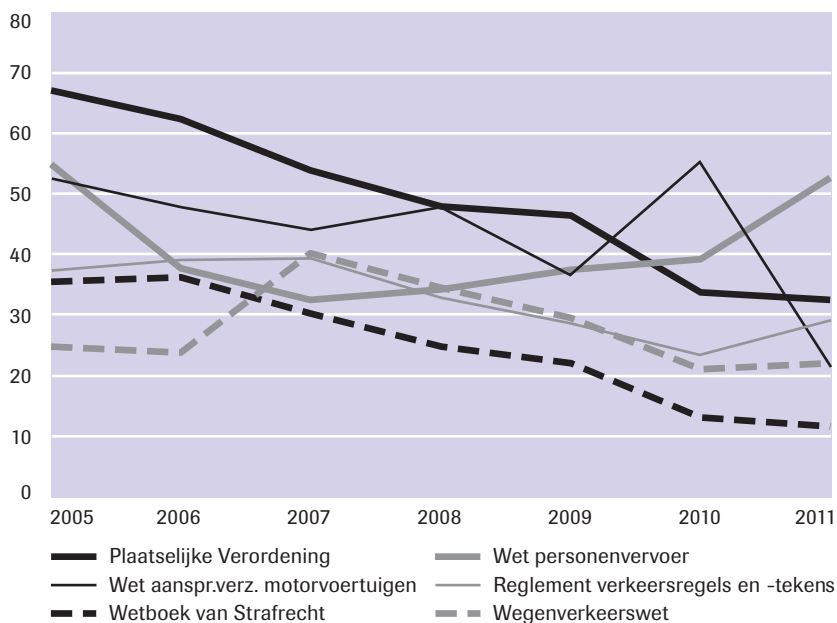
Bron: CJIB

8.1.2 Vervolg van overtredingen

Circa 135.000 geconstateerde overtredingen (feiten) werden in 2012 bij het OM ingeschreven en volgden daarmee nog de 'klassieke' strafrechtelijke weg. Dat is 56% minder dan in 2005, toen het nog om 309.000 overtredingen ging (zie figuur 8.1). Soms worden meer feiten (afzonderlijke over-

tredingen) bij elkaar gevoegd in een zaak. Het aantal zaken dat in 2012 bij het OM instroomde was dan ook lager: circa 120.000 (zie figuur 8.3 en tabel 8.2 in bijlage 4).

Figuur 8.3 Ingeschreven overtredingen (feiten) bij het OM naar soort regelgeving,* x 1.000

* In 2012 is het vooralsnog niet mogelijk de feiten naar delictgroep uit te splitsen.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.2 in bijlage 4.

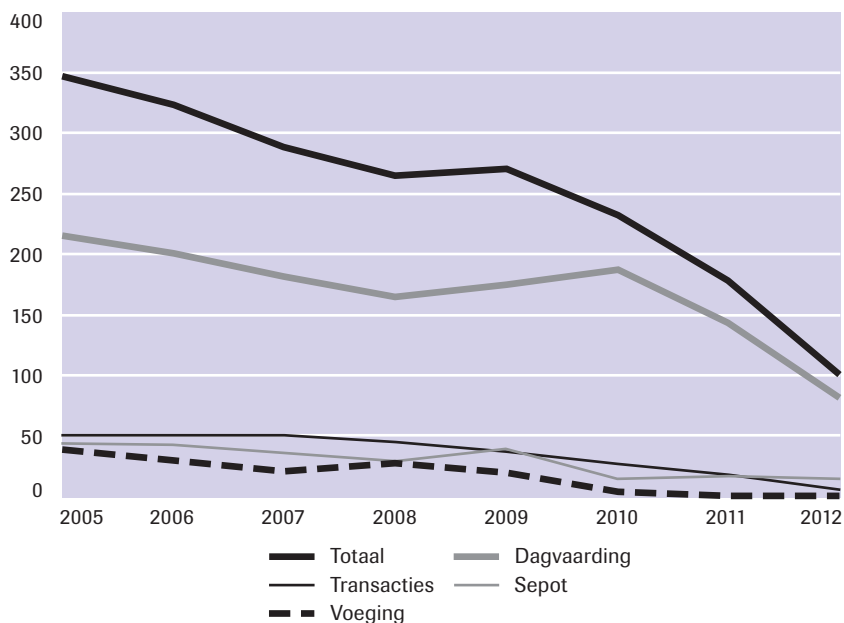
Bron: CBS

De OvJ beslist hoe verder te handelen bij de aan hem/haar voorgelegde overtredingen. Hij/zij kan een transactie aanbieden in de vorm van een taakstraf van maximaal 120 uur of een te betalen geldbedrag. Ook kan de OvJ vanaf 2008 via een OM-strafbeschikking de betaling van een geldsom opleggen.⁸ Daarnaast kan de OvJ beslissen de zaak via een dagvaarding voor de kantonrechter te brengen (zie paragraaf 8.1.3), niet tot vervolging over te gaan, of de zaak te seponeren. De OvJ kan ook aanwijzingen geven waaraan de verdachte moet voldoen, zoals het afstand doen van goederen. Volgens het Jaarbericht 2012 van het OM zijn in 2012 50.000 kantonstrafzaken door het OM afgedaan via een strafbeschikking, terwijl dat er in 2010

⁸ Ook is het mogelijk om een strafbeschikking op te leggen in de vorm van een taakstraf. Deze vorm van strafbeschikking wordt pas sinds 2012 toegepast. Statistische informatie op dat gebied ontbreekt vooralsnog.

nog slechts 100 waren. Het aantal door het OM op een andere manier dan een strafbeschikking afgedane zaken daalde juist (zie figuur 8.4). In 2012 werd in 73.000 zaken besloten tot een dagvaarding of een transactie. Dit is een daling van ruim 60% ten opzichte van 2010 (zie tabel 8.4 in bijlage 4).

Figuur 8.4 Door het OM afgedane overtredingen (feiten),* x 1.000

* Exclusief OM-strafbeschikkingen.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

Over de totale periode 2005-2012 gezien daalde het totale aantal feiten dat door het OM op een andere wijze dan met de OM-strafbeschikking is afgedaan met 70%, van 347.000 tot 102.000 (zie figuur 8.4). Binnen deze groep werden verreweg de meeste feiten gedagvaard: in 2012 gebeurde dat bij 80% van de feiten. Dat is meer dan in 2005, toen dat bij 62% van de feiten gebeurde. Het aandeel sepoten en voegingen liep sterk terug. Dit heeft te maken met de wijzigingen in de werkwijze van het OM bij de invoering van GPS.⁹ Het OM schrijft feiten die vroeger werden geseponneerd nu veelal niet meer in (strengere selectie 'aan de poort'), waardoor het aantal sepoten vermindert. Bovendien kunnen in GPS ingeschreven feiten niet meer worden gevoegd, zodat deze administratief afzonderlijk worden behandeld.

9 Geïntegreerd Processysteem (zie ook hoofdstuk 5 en bijlage 3).

Vergelijkbare constatering gelden voor de afdoening in termen van het aantal zaken. Ook dit daalde met 70% tussen 2005 en 2012 (zie tabel 8.4 in bijlage 4).

8.1.3 *Berechting van overtredingen*

Als de verdachte niet in wil gaan op een transactievoorstel, krijgt de zaak alleen een vervolg als de OvJ de verdachte dagvaardt.¹⁰ Allereerst komt de kantonrechter in beeld. Deze behandelt overtredingszaken in eerste aanleg. Het aantal door de kantonrechter behandelde strafzaken daalde gestaag van 168.000 in 2005 naar 84.000 in 2012, een halvering (zie figuur 8.5).

In het leeuwendeel van de gevallen spreekt de kantonrechter in dergelijke zaken een straf uit. Dit is in 2012 in 91% van de zaken het geval, iets minder dan in 2005 (96%). Het aantal vrijspraken ligt in 2012 op 5%, evenals het aantal schuldigverklaringen zonder strafoplegging (zie tabel 8.5 in bijlage 4).

Een straf houdt veelal een boete in. Het CJIB verwerkte 93.000 boetevonnissen in dit soort zaken in 2012 (zie tabel 8.6 in bijlage 4).¹¹

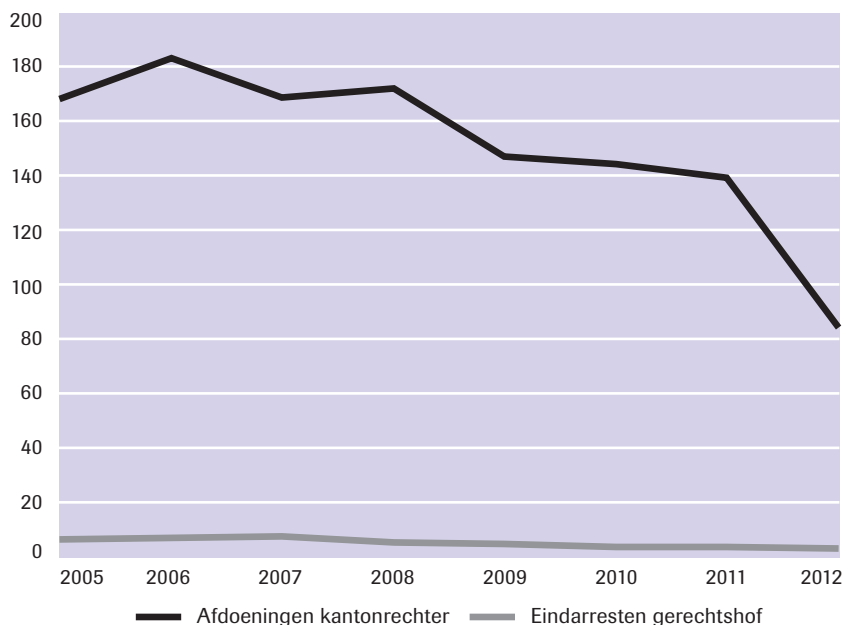
Tegen strafrechtelijke uitspraken in eerste aanleg met een boetebedrag hoger dan € 500 is hoger beroep mogelijk bij het gerechtshof. Bij boetebedragen onder de € 500 is sinds 2007 een beoordeling vooraf door het hof over de mogelijkheid tot hoger beroep vereist.¹² Het aantal uitspraken (officieel 'eindarresten' geheten) in deze hoger beroepen daalde tussen 2005 en 2012 van 6.500 tot 3.300, ofwel met 49% (zie figuur 8.5). Tussen 2007 en 2010 daalde het aantal uitspraken in hoger beroep sterker dan in eerste aanleg. De verhouding daalde in die periode van 4,3% naar 2,4%. Blijkbaar is het aantal hoger beroepen in deze zaken teruggelopen, waarschijnlijk als gevolg van de Wet stroomlijning hoger beroep (zie ook hoofdstuk 2).

10 Bij een strafbeschikking dient de bestrafte zelf actief verzet in te stellen bij de OvJ. Over deze verzetszaken zijn echter nog geen cijfers beschikbaar.

11 Er is (nog) geen betrouwbare informatie over andere straffen beschikbaar.

12 Het betreft het via de Wet stroomlijnen hoger beroep ingevoerde artikel 410a Sv (zie ook hoofdstuk 2).

Figuur 8.5 Afdoeningen van overtredingszaken door de rechter, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.5 in bijlage 4.

Bron: Rvdr, CJIB

In het strafrecht heeft de veroordeelde altijd de mogelijkheid om de zaak, na uitspraak van het gerechtshof, voor te leggen aan de Hoge Raad (zie hoofdstuk 2). Ook bij overtredingszaken heeft de Hoge Raad de bevoegdheid om beslissingen van lagere rechters te vernietigen (casseren) als de procesregels niet goed zijn gevolgd. Er zijn vooralsnog geen cijfers beschikbaar over het aantal uitspraken van de Hoge Raad in alleen overtredingszaken. De in hoofdstuk 6 vermelde aantallen door de Hoge Raad behandelde strafzaken bevatten misdrijf- en overtredingszaken gezamenlijk.

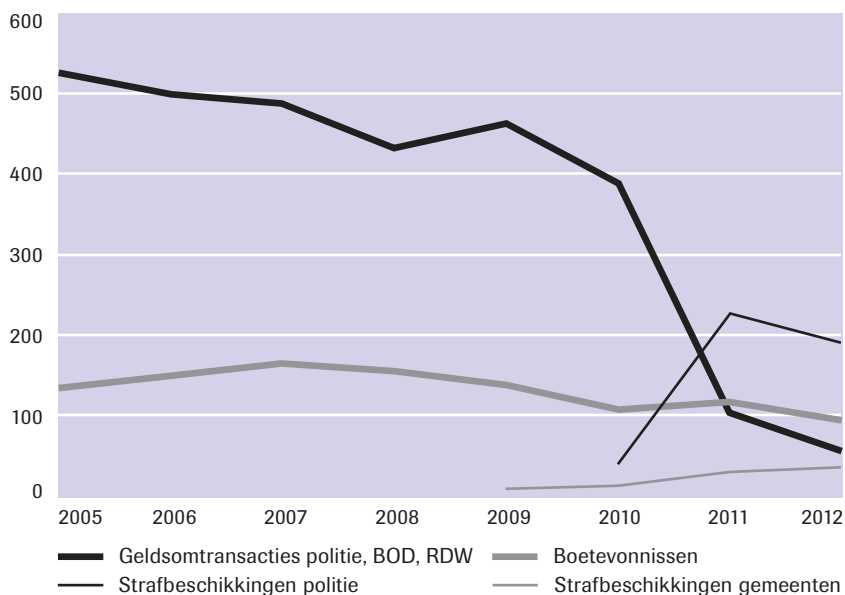
8.1.4 Tenuitvoerlegging bij overtredingen

Het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) voert in opdracht van het OM het overgrote deel van de rechterlijke beslissingen en OM-afdoeningen uit (zie ook hoofdstuk 2 en hoofdstuk 7).

Alle overeengekomen transacties, WAHV-beschikkingen, beslissingen van rechters en opgelegde strafbeschikkingen moeten zo snel mogelijk door opsporingsinstanties en OM bij het CJIB ter uitvoering worden aangeleverd. Het CJIB verzorgt bij strafbeschikkingen de uitvoering door

de aangeleverde gegevens te verwerken en de verdachte op de hoogte te brengen van de uitgevaardigde strafbeschikking.¹³ Als de verdachte daartegen geen bezwaar maakt, ofwel niet in verzet gaat, gaat het CJIB over tot inning van de geldelijke sanctie. De opbrengsten van de politiestrafbeschikking en de OM-strafbeschikking zijn bestemd voor de staatskas. De eerder geconstateerde daling in het aantal geldsomtransacties van politie, BOD en RDW is ook zichtbaar in de cijfers over de verwerking door het CJIB. In 2012 ging het nog om 55.000 transacties, tegen 480.000 in 2005. Het aantal boetevonnissen is, na een piek van 164.000 vonnissen in 2007, eveneens scherp gedaald tot 93.000 boetevonnissen in 2012. Daartegenover staat de opkomst van de strafbeschikking. Via politie en gemeenten ging het in 2012 om 191.000 respectievelijk 36.000 door het CJIB te behandelen strafbeschikkingen (zie figuur 8.6).

Figuur 8.6 Door CJIB te verwerken betalingen geldsom vanwege overtredingen,* x 1.000

* Exclusief OM-strafbeschikkingen.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 8.1, 8.6, 8.12 in bijlage 4.

Bron: CJIB

Als het niet mogelijk blijkt de opgelegde geldsom geïnd te krijgen, wordt vervangende hechtenis toegepast. In 2012 was bij 18% van de voor over-

13 De inning van de in 2011 in te voeren fiscale strafbeschikking zal niet door het CJIB, maar door de Belastingdienst zelf worden geregeld.

tredingen opgelegde geldsommen sprake van een vervangende hechtenis. Dit percentage is sinds 2005 niet sterk veranderd (zie tabel 8.6 in bijlage 4).

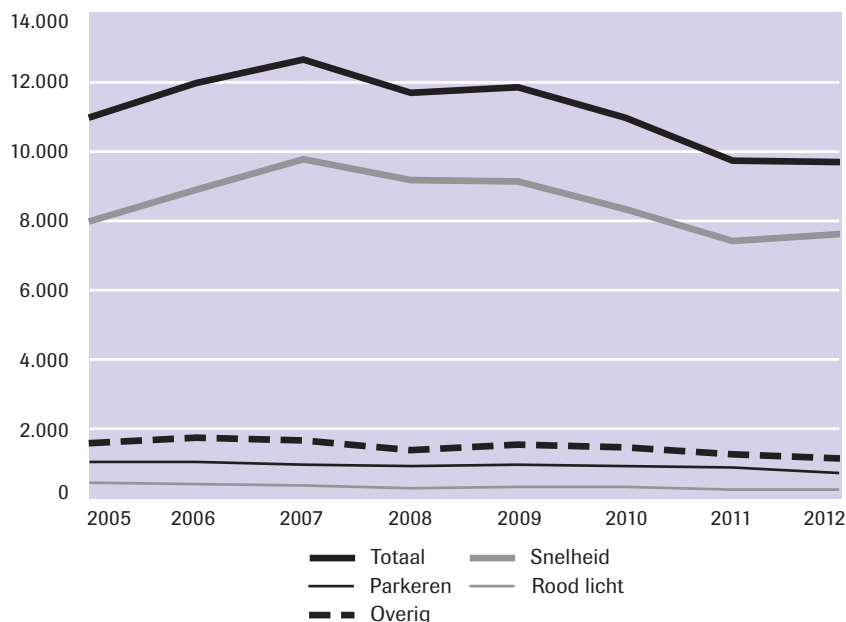
8.2 Behandeling van overtredingen volgens de WAHV

Ook de informatie over de afhandeling van overtredingen via een WAHV-beschikking volgt de keten van daarbij betrokken instanties. Achtereenvolgens komen in afzonderlijke subparagrafen de door opsporingsinstanties uitgevaardigde WAHV-beschikkingen, de beroepen daartegen behandeld door het OM en die behandeld door de rechter aan bod.

8.2.1 WAHV-beschikkingen

Veel verkeersovertredingen worden behandeld via een WAHV-beschikking; het ging in 2012 om 9,7 miljoen beschikkingen. Dat aantal ligt overigens bijna een kwart lager dan in 2007, toen het piekte op 12,6 miljoen WAHV-beschikkingen. Daarna daalde het aantal gestaag. Van deze beschikkingen betrof in 2012 79% snelheidsovertredingen en 7% parkeerovertredingen (zie figuur 8.7).

Figuur 8.7 WAHV-beschikkingen naar type overtreding, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.7 in bijlage 4.

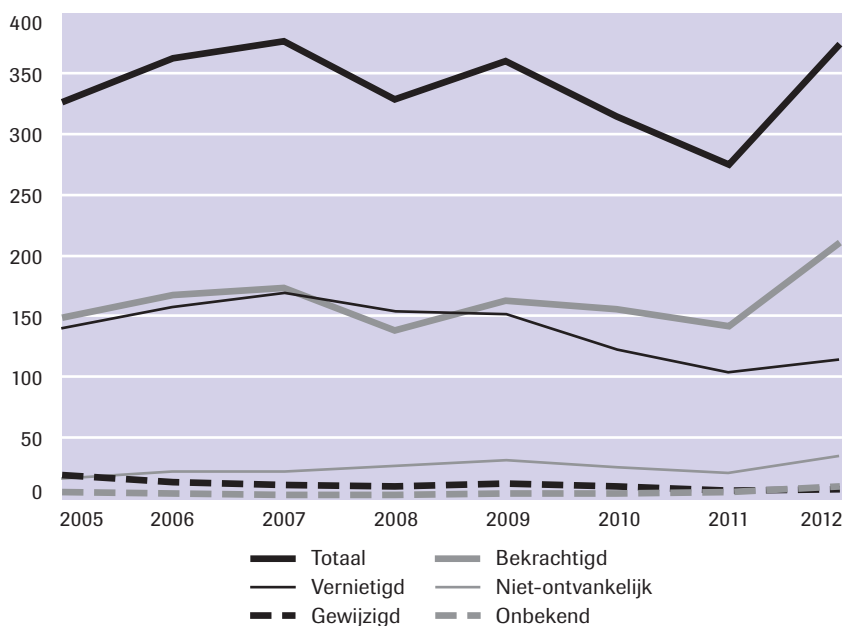
Bron: CJIB

8.2.2 Beroepen tegen WAHV-beschikkingen bij OM

De persoon die een WAHV-beschikking krijgt opgelegd, kan hiertegen bij het OM in beroep gaan. Het OM kan bij zo'n beroep besluiten tot instandhouding, wijziging of vernietiging van de beschikking. Ook kan sprake zijn van een niet-ontvankelijkverklaring.

Het aantal door het OM afgehandelde beroepen in het kader van de WAHV steeg van 327.000 in 2005 tot 376.000 in 2007, om daarna te dalen tot 275.000 in 2011 en in 2012 weer sterk te stijgen tot 374.000. Deze stijging is veroorzaakt door de vele beroepen die werden ingesteld tegen WAM-beschikkingen. Het aandeel van vernietigingen en wijzigingen is aanzienlijk: in 2012 ging het om 32% van het totaal: 121.000 zaken (zie figuur 8.8). Wel is sprake van een geleidelijke daling, want het aandeel was in 2005 nog 48%. Het aantal niet-ontvankelijkverklaringen is niet zo groot, maar het aandeel ervan nam toe van 5 naar 9%.

Figuur 8.8 Afdoeningen door het OM bij beroep tegen WAHV-beschikkingen, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.8 in bijlage 4.

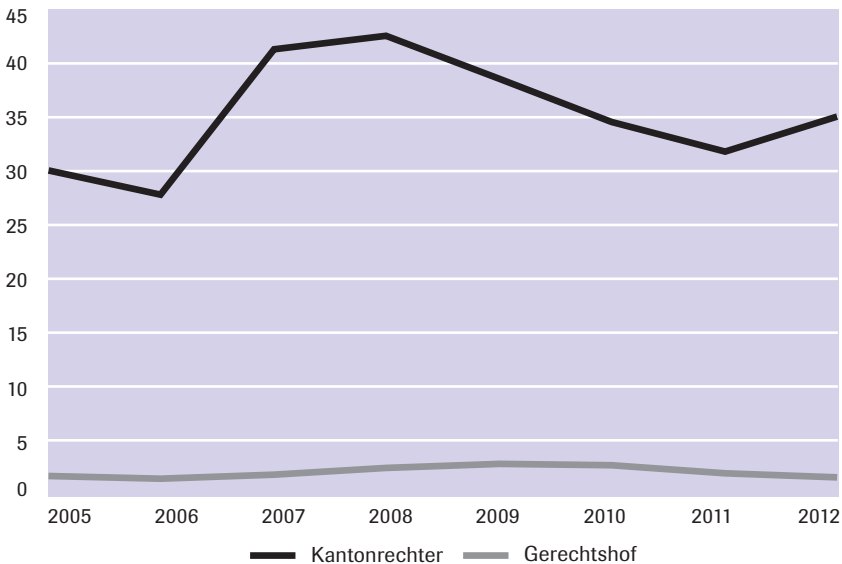
Bron: CJIB

8.2.3 Beroepen tegen WAHV-beschikkingen bij de kantonrechter en het gerechtshof

Is de betrokkene het na een beroep bij het OM na het beroep bij de OvJ nog steeds niet eens met de WAHV-beschikking, dan kan hij/zij beroep aantekenen bij de kantonrechter. Dit gaat voor een tweede maal via de OvJ, die dan alsnog kan besluiten de beschikking in te trekken. Houdt de OvJ de WAHV-beschikking in stand, dan stuurt deze het beroep naar de kantonrechter door.

Voordat deze behandeling plaatsvindt, dient de betrokkene een zekerheidstelling te voldoen die gelijk is aan het sanctiebedrag, vermeerderd met administratiekosten.¹⁴ Deze zekerheid moet worden betaald aan het CJIB binnen 2 weken na het instellen van beroep bij de kantonrechter. Ter zitting zal zowel de betrokkene als een vertegenwoordiger van het OM moeten verschijnen om hun zaak te bepleiten. Indien de WAHV-beschikking wordt vernietigd, wordt het bedrag van de zekerheidstelling teruggestort op de rekening van de betrokkene.

Figuur 8.9 Beroepen tegen WAHV-beschikkingen bij de rechter, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 8.9 en 8.10 in bijlage 4.

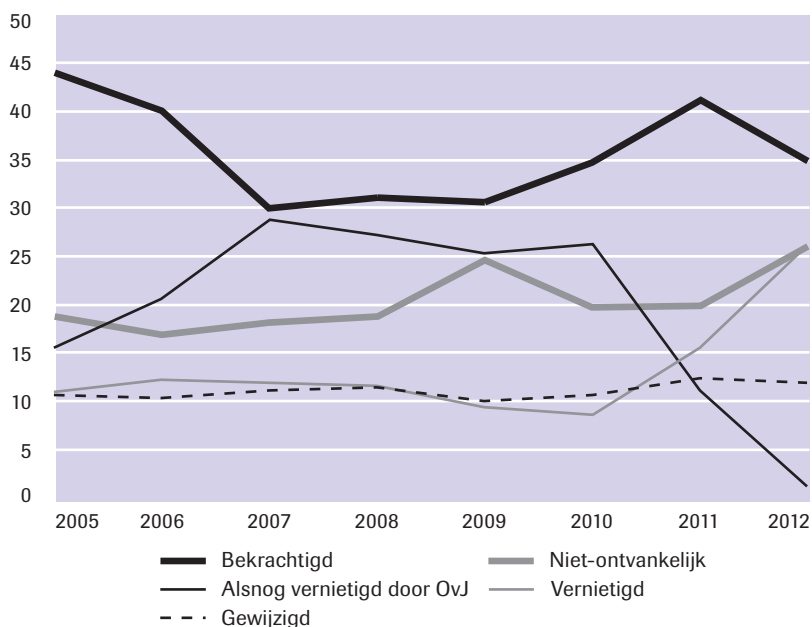
Bron: CJIB, Rvdr

¹⁴ Art. 11 lid 1 WAHV.

Het aantal door de kantonrechter afgehandelde beroepen tegen WAHV-beslissingen van het OM is tussen 2005 en 2012 gestegen van 30.000 tot 35.000, ofwel met 16% (zie figuur 8.9). Overigens kende dit aantal een piek in 2008 met 42.000 zaken.

De instroom van dit soort beroepen bij de kantonrechter bedroeg in 2012 14% van de eerder in beroep door de OvJ bekrachtigde uitspraken. In 2005 was dit minder, namelijk 9% (zie tabellen 8.8 en 8.9 in bijlage 4). Beroepen bij de OvJ krijgen dus vaker dan vroeger een staartje, in de vorm van een beroep op de rechter. Opvallend is dat het aantal bekrachtigende uitspraken door de kantonrechter vanaf 2005 sterk fluctueert (zie figuur 8.10). Het aandeel van deze uitspraken in het totaal daalde eerst van 44% in 2005 tot 30% in 2007, om vervolgens weer te stijgen tot 41% in 2011 en te dalen tot 35% in 2012.

Figuur 8.10 Door de kantonrechter afgedane WAHV-zaken naar soort uitspraak,* in procenten

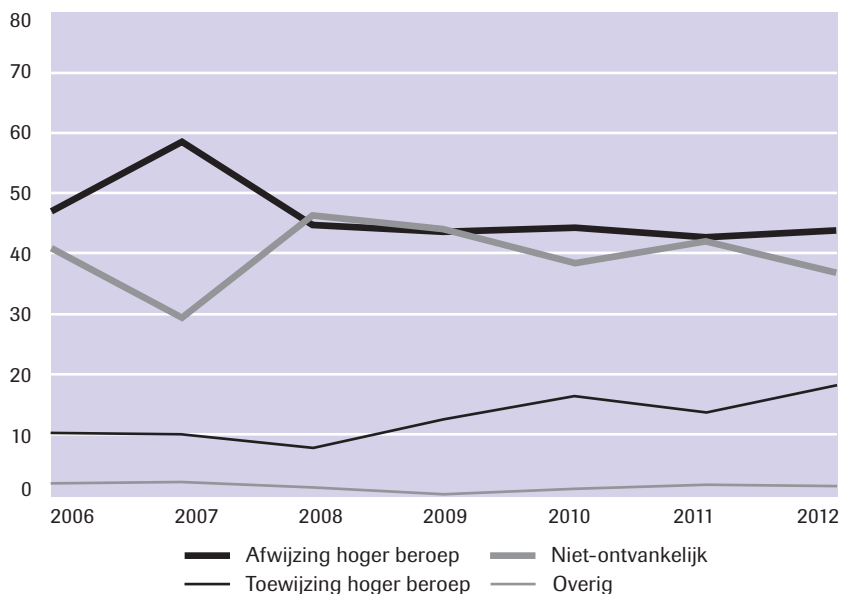

* Exclusief uitspraak onbekend.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.9 in bijlage 4.

Bron: CJIB

Figuur 8.11 Door het hof afgedane WAHV-zaken naar soort uitspraak, in procenten*

* Gegevens 2005 niet beschikbaar.

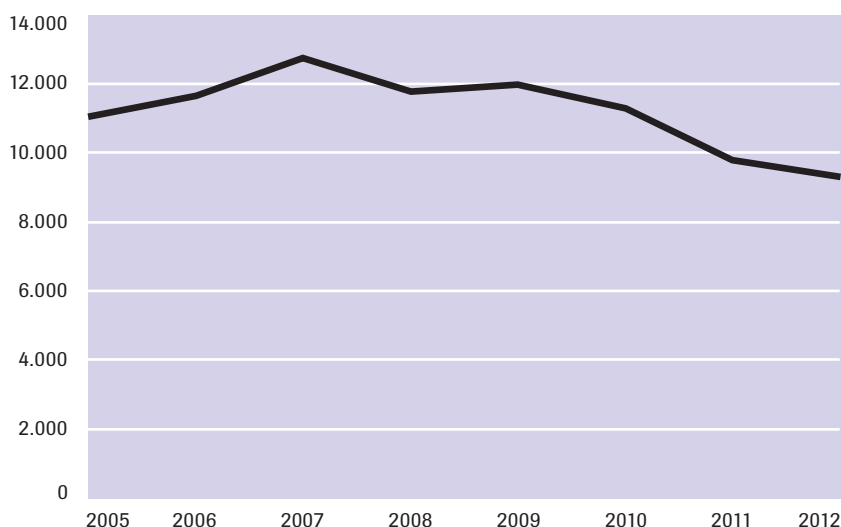
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.10 in bijlage 4.

Bron: Rvdr

Tegen beslissingen van de kantonrechter in WAHV-beroepen is bij opgelegde bedragen boven de € 70 hoger beroep mogelijk bij het gerechtshof in Leeuwarden.

Het aantal door het hof behandelde hoger beroepen in WAHV-zaken steeg van 1.700 in 2005 tot 2.800 in 2007, om daarna te dalen tot 1.500 in 2012, 9% onder het niveau van 2005 (zie figuur 8.9). Het aandeel van uitspraken waarin het hoger beroep wordt toegewezen, in de vorm van gehele of gedeeltelijke vernietiging van eerdere uitspraken, is tussen 2006 en 2012 gestegen van 10% naar 18% (zie figuur 8.11). Opvallend is verder het hoge percentage niet-ontvankelijkverklaringen: 37% in 2012.

Verreweg de meeste door het CJIB verwerkte financiële sancties betreffen WAHV-beschikkingen. In lijn met het eerder vermelde aantal beschikkingen gaat het daarbij om ruim 9 miljoen afgehandelde beschikkingen in 2012 en vertoonde dit aantal in 2007 een piek (zie figuur 8.12). Verreweg het grootste deel hiervan (96% in 2012) wordt volledig betaald (zie tabel 8.11 in bijlage 4).

Figuur 8.12 Door CJIB verwerkte WAHV-zaken, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.11 in bijlage 4.

Bron: CJIB

Het meest vergaande dwangmiddel dat de CJIB, na toestemming van de kantonrechter, kan toepassen om betrokkene te laten betalen is gijzeling. Het aantal keren dat gijzeling is toegepast in dit kader is sinds 2008 duidelijk toegenomen en betrof in 2012 circa 7.800 gevallen (zie tabel 8.11 in bijlage 4).

8.3 Overtredingen volgens de bestuursrechtelijke weg

Er is geen compleet beeld te geven van de door diverse bestuursorganen bestuursrechtelijk behandelde overtredingen. Wel kan op basis van diverse bronnen, met name de jaarverslagen van de betrokken instanties, een beeld van een aantal belangrijke spelers op dit gebied worden verkregen. Het gaat dan met name om de Belastingdienst, de uitvoeringsorganen sociale zekerheid, de Arbeidsinspectie, de Voedsel en Waren Autoriteit, de dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, de Inspectie Verkeer en Waterstaat en een aantal belangrijke financieel-economische toezichthouders (DNB, AFM, NMa, OPTA). De afbakening van de 'overtreding' kan echter wel verschillen. Soms wordt de constatering van een overtreding geregistreerd, zoals het 'overtreden van de inlichtingenplicht' bij uitkeringen op het gebied van sociale zekerheid.

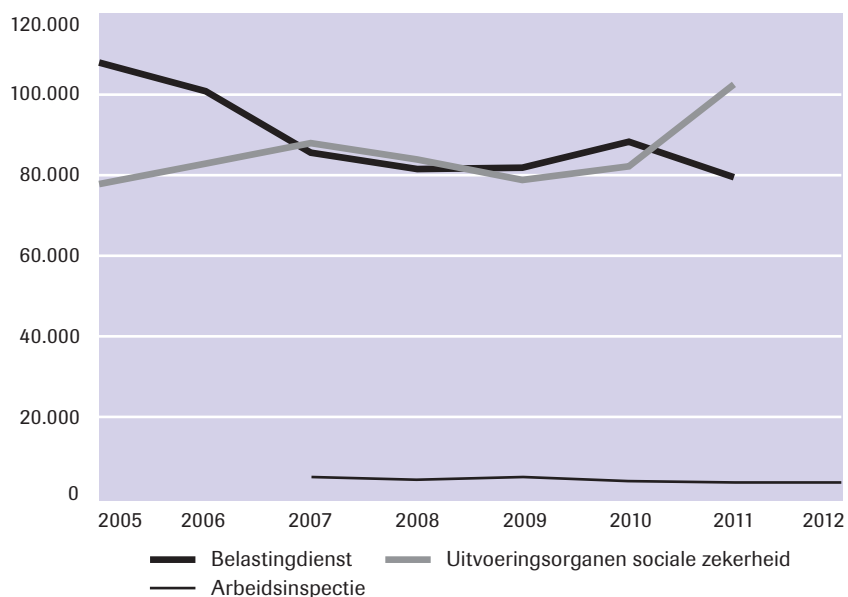
Vaker gaat het expliciet om de reactie van het bestuursorgaan, zoals het opleggen van een navordering door de Belastingdienst of een bestuurlijke boete door een ander bestuursorgaan. Soms zijn er ook alternatieve bestuursrechtelijke benaderingen, zoals intrekking van een vergunning of de oplegging van een last onder dwangsom, die in principe hier ook in beeld komen.

De grootste 'onbekende' op dit gebied is waarschijnlijk het aantal door gemeenten bestuursrechtelijk geconstateerde en afgehandelde overtredingen, met uitzondering van die op het gebied van de sociale zekerheid. Ook blijven de parkeerovertradingen die via een naheffing van parkeerbelasting door gemeentelijke diensten zijn afgedaan, bij gebrek aan landelijke gegevens op dit gebied, buiten beeld, maar in een aparte box in dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan enkele regionale gegevens. De sinds kort bestaande mogelijkheid voor gemeenten om overtredingen via een strafbeschikking af te doen is in 2012 in 36.000 zaken gebruikt (zie tabel 8.12 in bijlage 4). In 2011 was dit nog in 29.000 zaken het geval.

Langs bestuursrechtelijke weg behandelde de Belastingdienst in 2011 ruim 79.000 zaken en de uitvoeringsorganen sociale zekerheid circa 102.000 zaken. Vanaf 2005 is dit aantal bij de Belastingdienst gedaald en bij de uitvoeringsorganen min of meer stabiel gebleven. De Inspectie SZW (voorheen Arbeidsinspectie) legde in 2012 3.400 keer een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom op. Dit aantal is sinds 2007 gedaald (zie figuur 8.13).

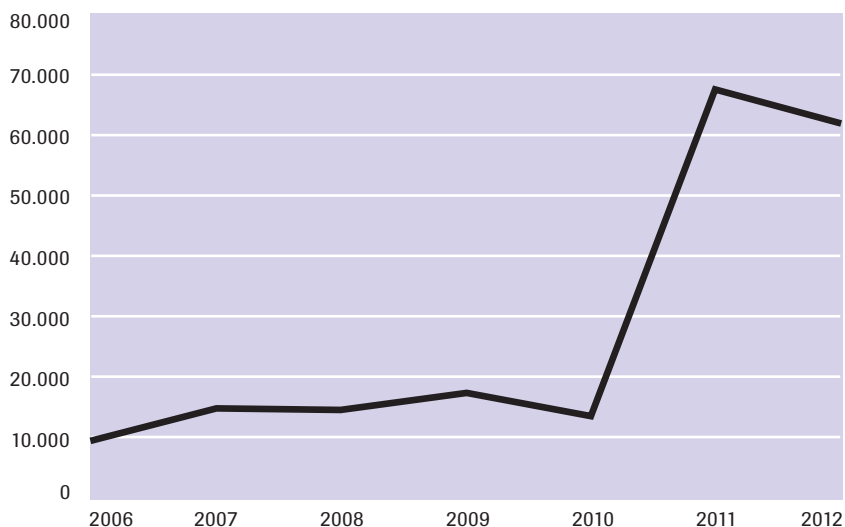
De aantallen overtredingen geconstateerd door de financieel-economische toezichthouders (vanwege hun geringe aantal niet opgenomen in de figuur) zijn vanaf 2005 gestegen en kennen een duidelijke piek in 2009 met 1.100 zaken. Sindsdien is dit aantal gedaald tot minder dan 300 in 2012 (zie tabel 8.12 in bijlage 4).

Een toenemend aantal bestuursorganen, zoals de Inspectie SZW, vraagt het CJIB de inning van een bestuurlijke boete of dwangsom te verzorgen. In 2012 ging het in totaal om circa 62.000 zaken (zie figuur 8.14). Een belangrijke 'nieuwe' speler op dit gebied is het College voor Zorgverzekeringen, dat in 2011 56.000 en in 2012 48.000 van deze zaken aanbracht. Het aantal door andere bestuursorganen bij het CJIB aangebrachte bestuurlijke boetes en gevallen van last onder dwangsom daalde van 2009 tot 2011, maar is in 2012 weer gestegen tot 10.000 (zie tabel 8.12 in bijlage 4).

Figuur 8.13 Door bestuursorganen behandelde overtredingen, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.12 in bijlage 4.

Bron: CJIB, jaarverslagen diverse bestuursorganen, Integrale Rapportage Handhaving; diverse jaren

Figuur 8.14 Door CJIB te verwerken bestuurlijke boetes en dwangsommen, x 1.000*

* Gegevens 2005 niet beschikbaar.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.12 in bijlage 4.

Bron: CJIB

Tegen het opleggen van een bestuurlijke boete staat, net als tegen andere besluiten van bestuursorganen, beroep bij de bestuursrechter open. Helaas ontbreekt momenteel nog een goede registratie van het aantal beroepszaken bij de bestuursrechter dat betrekking heeft op de oplegging van een bestuurlijke boete. Op één specifiek gebied bestaan wel gegevens, namelijk over beroepen tegen de oplegging van een boete voor een parkeerovertreding via een fiscale naheffing door de gemeente (zie box).

Afhandeling van parkeerovertredingen

Voor het parkeren van de auto in het centrum van veel steden in ons land dient parkeergeld te worden betaald. De hoogte daarvan is afhankelijk van plaats, tijdstip en duur van het parkeren. Iemand die zijn of haar auto parkeert zonder (volledig) te betalen, kan bij ontdekking een bestuurlijke boete opgelegd krijgen in de vorm van een 'naheffingsaanslag parkeerbelasting'. Tegen een dergelijk besluit kan bij de gemeente bezwaar worden gemaakt. Landelijke cijfers over het aantal van deze aanslagen en bezwaarschriften daartegen ontbreken, maar enkele cijfers voor de twee grootste steden, Amsterdam en Rotterdam, zijn wel bekend.

In beide steden is het aantal naheffingsaanslagen op dit gebied tussen 2007 en 2011 nog sterk gegroeid. In Amsterdam ligt het aantal naheffingsaanslagen ongeveer tweemaal zo hoog als in Rotterdam. Van de 162 miljoen euro die de gemeente Amsterdam in 2011 ontving aan parkeergelden (inclusief parkeervergunningen) werd 22 miljoen geïnd via dergelijke naheffingsaanslagen.

Naheffingsaanslagen en bezwaren parkeerbelasting (x 1.000)

	2007	2008	2009	2010	2011
Amsterdam – aanslagen	384	394	405	486	487
Rotterdam – aanslagen	178	178	244	263	241
Rotterdam – bezwaren	19	22	25	37	34

Bron: Gemeente Amsterdam (2011), p. 251; Gemeente Rotterdam (2012), p. 14

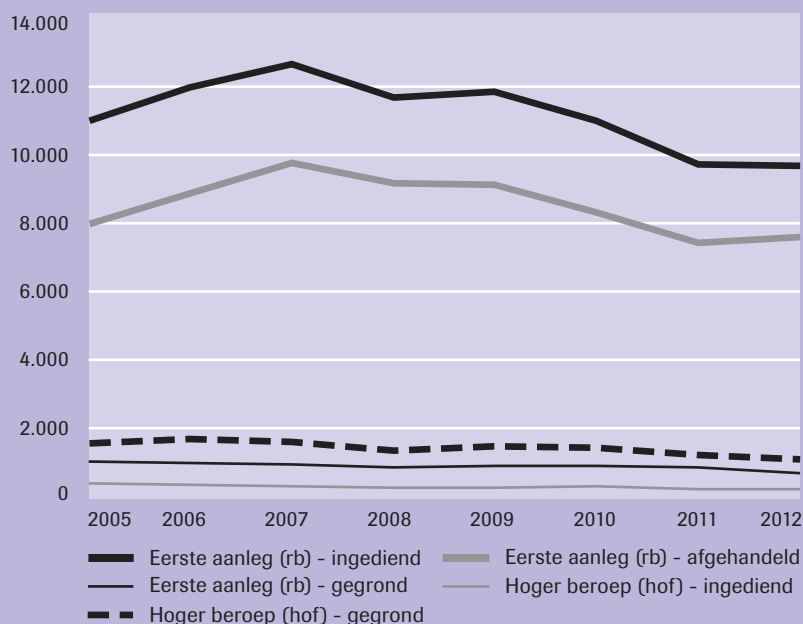
Dat de gemeente Rotterdam middels stadswachten veel energie steekt in het opsporen en bestraffen van parkeergerelateerde overtredingen in verhouding tot andere overtredingen, blijkt uit een rapport van de Rotterdamse Rekenkamer (2012). In 2011 zijn door stadswachten in Rotterdam 270.000 fiscale parkeerboetes opgelegd, 89.700 boetes voor Mulderbonnen (fout parkeren en verkeersovertredingen) en 14.300 voor weggehaalde fietsen. Het aantal bonnen van de stadswachten op alle andere gebieden tezamen bedroeg circa 20.000.

Tegen circa 14% van de Rotterdamse aanslagen in 2010 en 2011 werd bezwaar aangetekend. In 2007 was dit bij circa 11% van de aanslagen het geval.

Wanneer het bezwaar wordt afgewezen, staat beroep bij de bestuursrechter open. Er zijn landelijke cijfers over het aantal bij de bestuursrechter in eerste aanleg en hoger beroep ingediende en behandelde beroepen tegen dergelijke naheffingsaanslagen parkeerbelasting (zie figuur).

Het aantal zaken voor de rechter groeide tussen 2005 en 2011 van circa 2.000 naar 3.000, maar is in 2012 sterk gedaald. Slechts een gering deel van deze zaken wordt door de rechter gegrond verklaard. De rest van de zaken worden ingetrokken, niet ontvankelijk verklaard, ongegrond verklaard e.d. In hoger beroep gaat het nog om rond de 100 zaken, waarvan minder dan de helft gegrond wordt verklaard.

Figuur Parkeerbelastingzaken bij de bestuursrechter

Bron: Interne gegevens Raad voor de rechtspraak

9 De strafrechtsketen in samenhang

R.F. Meijer, F.P. van Tulder en S.N. Kalidien

- Het aantal door burgers en bedrijven ondervonden delicten daalde na 2005. Hiermee daalde ook het aantal door de politie geregistreerde misdrijven (met 15% tussen 2005 en 2012), maar in minder sterke mate. De politie is blijkbaar in verhouding meer misdrijven gaan registreren.
- Deze dalingen treden, vooral na 2007, in grote lijnen op bij nagenoeg alle misdrijfcategorieën.
- Met het dalende aantal misdrijven stroomden er ook minder zaken in bij het OM, dat resulteerde in minder sancties door politie, OM en rechter.
- De daling van het aantal sancties was wel sterker dan de instroom OM. Het achterblijven van de sancties op de instroom OM wordt deels veroorzaakt doordat bij de telwijze van de strafbeschikking wordt uitgegaan van een geslaagde executie.
- Het aantal geregistreerde minderjarige verdachten daalde tussen 2005 en 2012 sterker dan het totaal aantal geregistreerde verdachten (53 tegen 33%).
- De instroom OM bij minderjarigen nam tussen 2005 en 2012 sterk af. In lijn hiermee daalde ook het aantal sancties tegen minderjarigen van politie, OM en rechter tezamen, zij het in mindere mate.

De vorige hoofdstukken gaven statistische informatie in detail over de opeenvolgende onderdelen van de strafrechtsketen. Dit hoofdstuk combineert deze informatie om op hoofdlijnen inzicht in de onderlinge samenhang te krijgen.¹ Hierbij gaat het vrijwel uitsluitend om misdrijven.²

De gegevens van de verschillende onderdelen zijn afkomstig uit verschillende informatiebronnen en betreffen niet steeds dezelfde teleenheden (zie bijlage 3). Dit is een aandachtspunt bij de vergelijking tussen de schakels in de strafrechtsketen, want dit betekent dat die gegevens niet zonder meer op een één-op-éénbasis op elkaar aansluiten. Vergelijking van de ketenschakels kent dus haar beperkingen en kan enige vertekeningen geven. Bovendien hebben veranderingen van registratiesystemen ook de nodige gevolgen voor de duiding van de cijfers. Een voorbeeld hiervan is de overgang van COMPAS naar GPS (zie hoofdstuk 5, 6 en bijlage 3). Maar niet alleen veranderingen van registratiesystemen, maar ook hoe definities in registratiesystemen worden vastgelegd, leveren onduidelijkheid op. Een voorbeeld hiervan is de strafbeschikking. Deze relatief nieuwe OM-sanctie kan op verschillende manieren uit de systemen worden gehaald, waardoor afwijkende definities kunnen ontstaan. De hier gehanteerde definitie van de strafbeschikking houdt in dat de strafbeschikking alleen wordt geteld als de executie geslaagd is. Bij de interpretatie van de hier beschreven ontwikkelingen van de sancties dient hier rekening mee

1 De tenuitvoerlegging van sancties komt hierbij niet aan bod, omdat de huidige gegevens over de tenuitvoerlegging niet toereikend zijn om zinvolle vergelijkingen met de opgelegde sancties te maken. Een reden is dat een groot deel van de opgelegde sancties al in voorlopige hechtenis wordt uitgezeten en ook als zodanig in de informatiesystemen van DJI wordt doorgevoerd (zie ook hoofdstuk 7).

2 In hoofdstuk 8 wordt apart aandacht besteed aan overtredingen.

te worden gehouden. Bovenstaande kanttekeningen laten echter onverlet dat het naast elkaar leggen van de informatie over de ketenschakels globaal inzicht oplevert in de onderlinge samenhang en verschillen tussen ontwikkelingen in de onderdelen van de strafrechtsketen.

Eerst komt de samenhang in de strafrechtsketen voor het totaal (meerderjarige en minderjarige natuurlijke personen en rechtspersonen) aan de orde in paragraaf 9.1. Vervolgens brengt paragraaf 9.2 het onderscheid naar delicttype in beeld. De samenhang in de keten van misdrijven die zijn gepleegd door minderjarigen krijgt afzonderlijk aandacht in respectievelijk paragraaf 9.3 en paragraaf 9.4.

Zowel de politiecijfers als de cijfers met betrekking tot de vervolging en berechting betreffen voor het jaar 2012 voorlopige cijfers (zie ook hoofdstukken 4, 5 en 6).

9.1 Ontwikkelingen in de strafrechtsketen

Deze paragraaf gaat over de ontwikkeling in de strafrechtsketen voor het totaal van misdrijven, gepleegd door natuurlijke en rechtspersonen. Figuur 9.1 geeft een overzicht van de gang van het totaal aantal misdrijven door de keten in 2012. In elke fase van de keten vindt een selectieproces plaats.³ Dit proces begint al bij de registratie door de politie.⁴ Lang niet alle misdrijven worden bij de politie gemeld en de politie registreert niet alle meldingen. Slechts een deel van de misdrijven wordt opgehelderd (zie hoofdstuk 4). Het aantal geregistreerde verdachten is dan ook aanzienlijk lager dan het aantal geregistreerde misdrijven. Overigens kan een verdachte meer dan één misdrijf hebben gepleegd of kunnen meerdere verdachten één misdrijf samen hebben gepleegd. De politie kan bepaalde zaken ook zelf afdoen, bijvoorbeeld door middel van een politietransactie of, bij minderjarigen, met een verwijzing naar een Halt-bureau (zie hoofdstuk 2 en hoofdstuk 7).

Van de verdachten die de politie registreert, wordt een groot deel ingeschreven bij het OM. Ongeveer 5% van de instroom bij het OM was in 2012 afkomstig van andere instanties dan de politie.⁵ Het gaat daarbij onder meer om de bijzondere opsporingsdiensten (zie hoofdstuk 2). Bij het OM vindt een verdere selectie plaats. Het OM kan bijvoorbeeld besluiten een zaak betreffende een verdachte (van één of meer misdrijven) te seponeren. Dit kan een technisch sepot zijn ('bewijs niet rond te krijgen') of een beleidssepot ('vervolgning niet opportuun'). Ook kan het OM in bepaalde misdrijfzaken een transactie aanbieden aan de verdachte,

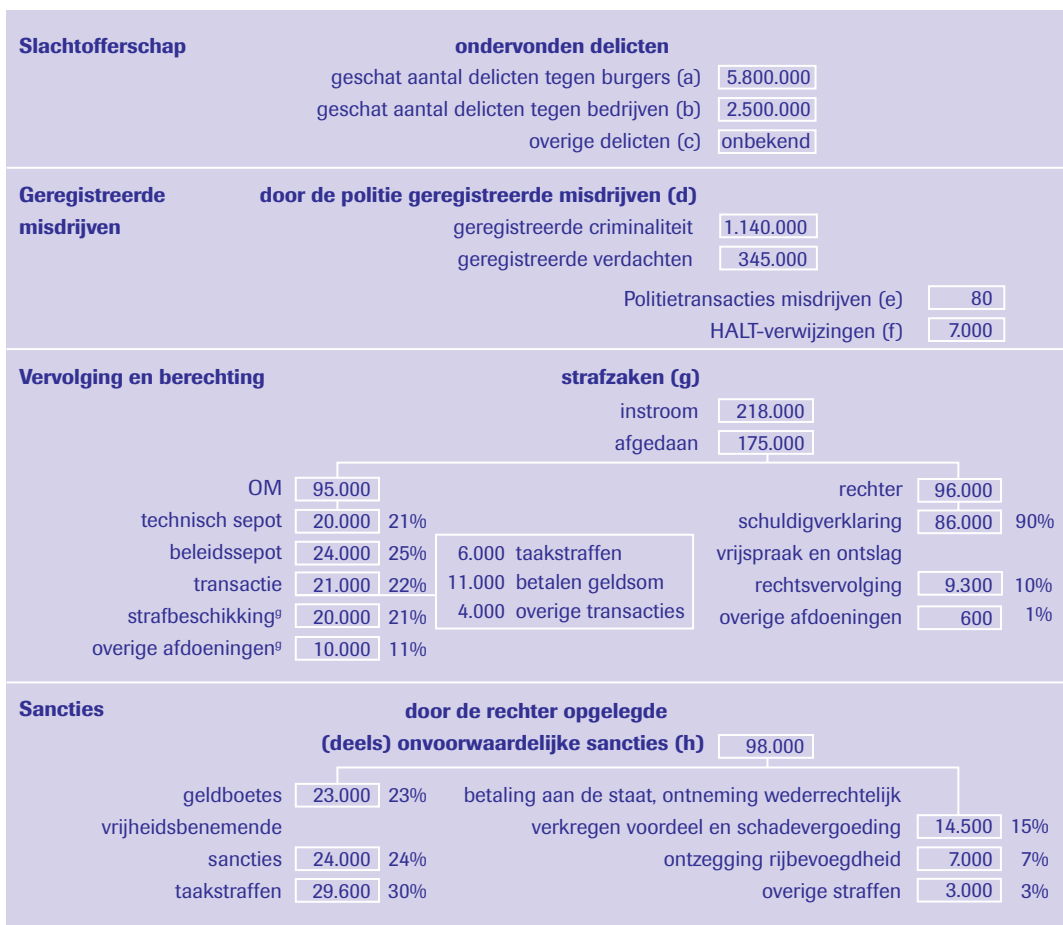
3 Bij de interpretatie van dit selectieproces dienen de kanttekeningen in bijlage 3 in ogenschouw te worden genomen. Zo kunnen uitspraken als 'X% van ketenonderdeel A stroomt door naar ketenonderdeel B' op grond van dit schema niet worden gedaan.

4 Inclusief Koninklijke Marechaussee.

5 Bron: OMDATA.

waarmee verdere vervolging kan worden voorkomen. Sinds februari 2008 mag het OM voor bepaalde delicten, buiten de rechter om, zelf de schuld vaststellen van en straffen opleggen aan verdachten door inwerking-treding van de Wet OM-afdoening, in de vorm van een strafbeschikking (zie hoofdstuk 2). Ook kan het OM besluiten om een zaak te dagvaarden voor de rechter. De rechter kan de verdachte vrijspreken of schuldig verklaren.⁶ In het geval van schuldigverklaring zal de rechter vrijwel altijd een straf of maatregel opleggen (zie hoofdstuk 2).

Figuur 9.1 De gang van misdrijven door de strafrechtsketen, 2012

a Bron: Veiligheidsmonitor 2011 (VM, 2012); voorlopige schatting. Zie ook paragraaf 1.3 in bijlage 3. Het geschatte aantal misdrijven tegen burgers heeft enige overlap met het geschatte aantal misdrijven tegen bedrijven. De omvang van deze overlap is niet bekend.

6 Ook kan de rechter een verdachte ontslaan van rechtsvervolging of het OM niet-ontvankelijk verklaren.

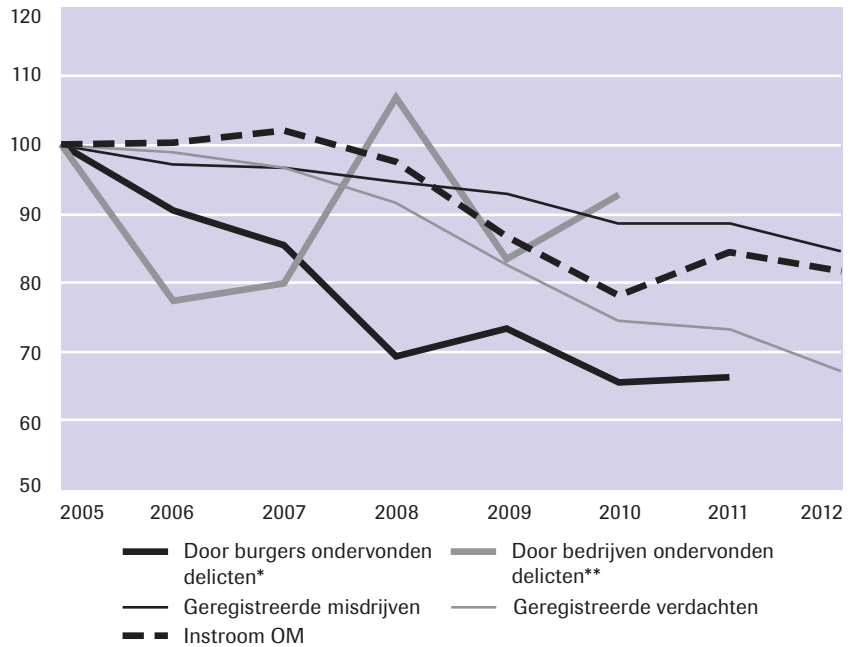
- b Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010 (MCB, 2011). Er is nog geen update van de MCB met cijfers van 2011 en 2012 geweest, derhalve is hier het meest recente gegeven in 2010 weergegeven. Het geschatte aantal misdrijven tegen bedrijven heeft enige overlap met het geschatte aantal misdrijven tegen burgers. De omvang van deze overlap is niet bekend.
- c Misdrijven die buiten bereik van de IVM en MCB blijven: misdrijven zonder direct slachtoffer (bijv. drugssmokkel en heling), misdrijven tegen overheidsinstellingen, misdrijven tegen 15-minners, enz.
- d Bron: CBS Politiestatistiek: inclusief misdrijven tegen bedrijven en instellingen, en inclusief 'slachtofferloze' misdrijven. De cijfers 2012 betreffen voorlopige cijfers.
- e Bron: CJIB.
- f Bron: Halt Nederland, (incl. overtredingen).
- g Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. Taakstraffen zijn inclusief lik-op-stukzaken en de sepotgrond met dienstverlening. De afdoeningen OM zijn incl. overdrachten naar een ander parket en onbekende afdoeningsgrond en excl. dagvaarding. Bij de transactie is de telwijze 'beslissing OM'. Bij de strafbeschikking is het aantal na een geslaagde executie geteld.
- h Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. De voorwaardelijke sancties zijn buiten beschouwing gelaten. In voorgaande edities van 'Criminaliteit en rechtshandhaving' waren ook de voorwaardelijke taakstraffen meegeteld. Bij combinaties van sancties zijn alle sancties afzonderlijk geteld. Daardoor is het aantal (deels) onvoorwaardelijke sancties hoger dan het aantal schuldigverklaringen, en telt het totale aantal sancties niet op tot 100%.

Zowel het aantal door burgers en bedrijven ondervonden delicten als het aantal door de politie geregistreerde misdrijven daalde na 2005. Het beeld van de door bedrijven ondervonden delicten fluctueerde overigens nogal. De daling in het aantal door burgers ondervonden delicten is nog wat sterker dan de door de politie geregistreerde misdrijven (zie figuur 9.2). Slechts een klein deel van de ondervonden delicten leidt tot registratie door de politie (zie figuur 9.1). Het deel dat tot registratie leidt is in de afgelopen jaren blijkaar eerder groter dan kleiner geworden. Het aantal door de politie geregistreerde verdachten daalde vanaf 2008 sterker dan de geregistreerde criminaliteit: vooral de terugloop in de periode 2008-2010 is opvallend. De instroom bij het OM loopt goeddeels parallel met het aantal geregistreerde verdachten, met de jaren na 2010 als grootste uitzondering. Mogelijk hebben deze ontwikkelingen te maken met een registratie-effect door de invoering van GPS bij het OM (zie hoofdstuk 5 en bijlage 3). Over de totale periode 2005-2012 gezien hield de instroom bij het OM (daling met 18%) vrijwel gelijke tred met de ontwikkeling van de geregistreerde criminaliteit (daling met 15%) (zie figuur 9.2).

Hield de instroom van het OM per saldo ongeveer gelijke tred met de geregistreerde criminaliteit, dit is niet het geval met het aantal sancties dat politie, OM en rechter tezamen oplegden. Met een 'sanctie' is hier bedoeld: een transactie of strafbeschikking door politie of OM, een Halt-verwijzing door de politie of een schuldigverklaring door de rechter.⁷ Bij de strafbeschikking is uitgegaan van het aantal na een geslaagde executie.

⁷ Ook transacties zullen door de verdachte als een 'sanctie' worden gezien. Schuldigverklaringen door de rechter zijn inclusief schuldigverklaringen zonder strafoplegging. De Halt-verwijzing is incl. overtredingen.

Figuur 9.2 Door burgers en bedrijven ondervonden delicten ten opzichte van geregistreeerde misdrijven en verdachten en instroom OM, index 2005=100

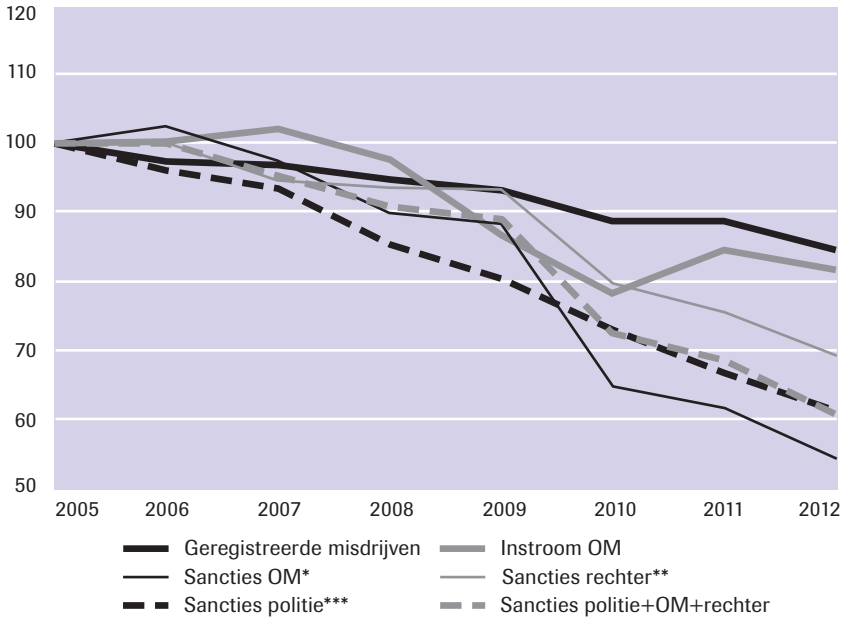
* IVM 2008-2011 voorlopige cijfers. Cijfers 2012 nog niet beschikbaar.

** MCB 2010. Cijfers 2011 en 2012 nog niet beschikbaar.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 3.10, 3.13, 4.1 en 5.3 in bijlage 4.

Bij de transactie gaat het om het aantal bij 'beslissing OM'. Bij de interpretatie van de ontwikkeling van de sancties dient hier rekening mee te worden gehouden. Het aantal sancties daalde, over de totale periode 2005-2012 gezien, met 40% en daalde daarmee sneller dan de geregistreeerde criminaliteit, die met 15% afnam. Het aantal sancties dat OM en rechter samen oplegden, daalde in dezelfde periode met 37% en bleef daarmee achter bij de instroom bij het OM, die met 18% daalde. Het achterblijven van de sancties wordt deels veroorzaakt door de door het CBS gehanteerde telwijze van de strafbeschikking. Het aantal door het OM opgelegde sancties daalde sterker dan het aantal via de rechter opgelegde sancties, namelijk met 46% tegen 31% (zie figuur 9.3).

Figuur 9.3 De gang door de strafrechtsketen: sancties ten opzichte van instroom OM en geregistreerde misdrijven

* Transacties OM en strafbeschikking OM. Bij de transacties is de telwijze 'beslissing OM'. Bij de strafbeschikkingen gaat het om het aantal na een geslaagde executie.

** Schuldigverklaringen door de rechter inclusief schuldigverklaringen zonder strafoplegging.

*** Politietransactie en politiestrafbeschikking (Bron: CJIB, jaarbericht 2008-2012), en Halt-verwijzing (Bron: Halt Nederland). De Halt-verwijzing is incl. overtredingen.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.1, 5.3, 5.6, 5.10, 6.5 en 9.1 in bijlage 4.

Bron: CBS

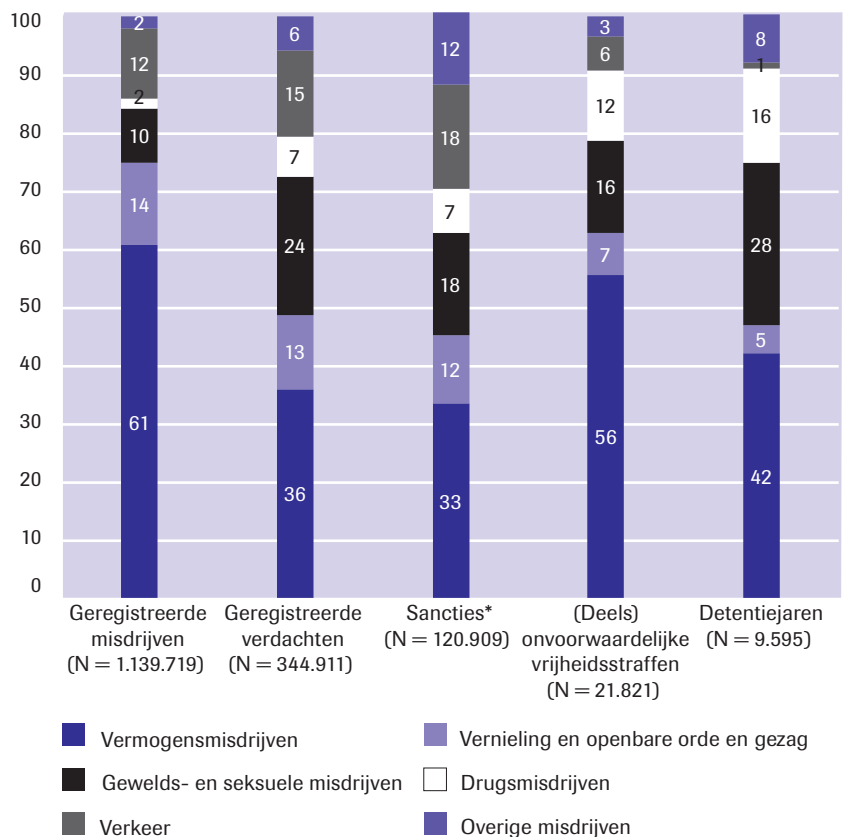
9.2 Ontwikkelingen in de strafrechtsketen per misdrijfscategorie

In deze paragraaf wordt per misdrijfscategorie de gang door de keten beschreven. Eerst wordt de gang door de keten in 2012 beschreven. In de subparagrafen 9.2.1 t/m 9.2.5 worden vervolgens de ontwikkelingen per misdrijfscategorie beschreven. Ook bij de duiding van de ontwikkelingen van de sancties per misdrijfscategorie moet rekening worden gehouden met de hier gehanteerde definitie van de strafbeschikking. Bij de strafbeschikking is uitgegaan van het aantal na geslaagde executie. Bij de transacties is de telwijze 'beslissing OM'.

De selectie-effecten in de keten zijn duidelijk zichtbaar (zie figuur 9.4). Door de relatief lage ophelderings- en sanctiepercentages daalde het aandeel van vermogensmisdrijven in het midden van de keten. Omdat voor deze misdrijven wel relatief vaak een vrijheidsstraf wordt opgelegd, is het aandeel in deze latere fase in de keten weer hoger. Gewelds- en

seksuele delicten kennen zowel relatief hogere ophelderingspercentages als zware sancties en hebben dan ook een groter aandeel later in de strafrechtelijk keten dan in de geregistreeerde criminaliteit. Dit laatste geldt ook voor de drugsmisdrijven. Het omgekeerde is het geval met misdrijven op het gebied van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en gezag: het aandeel van dit type misdrijven loopt later in de keten terug. Bij verkeersmisdrijven volgt relatief vaak een sanctie, maar dit is relatief niet zo vaak een vrijheidsstraf.

Figuur 9.4 Aandeel van verschillende soorten misdrijven in de strafrechtsketen, 2012

* Anders dan in figuur 9.3 betreffen de sancties hier de transacties OM, strafbeschikkingen OM en schuldigverklaringen door de rechter. Dus exclusief politiesancties (politietransacties, politiestrafbeschikkingen en Halt-verwijzingen), daar hiervan (nog) geen cijfers per delict beschikbaar waren. Voor de transacties en strafbeschikkingen OM is ook de eerste noot bij figuur 9.3 van toepassing. Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.2, 5.7, 5.10, 6.5, 6.14, 6.16, 6.29 en 6.31 in bijlage 4.

Bron: CBS

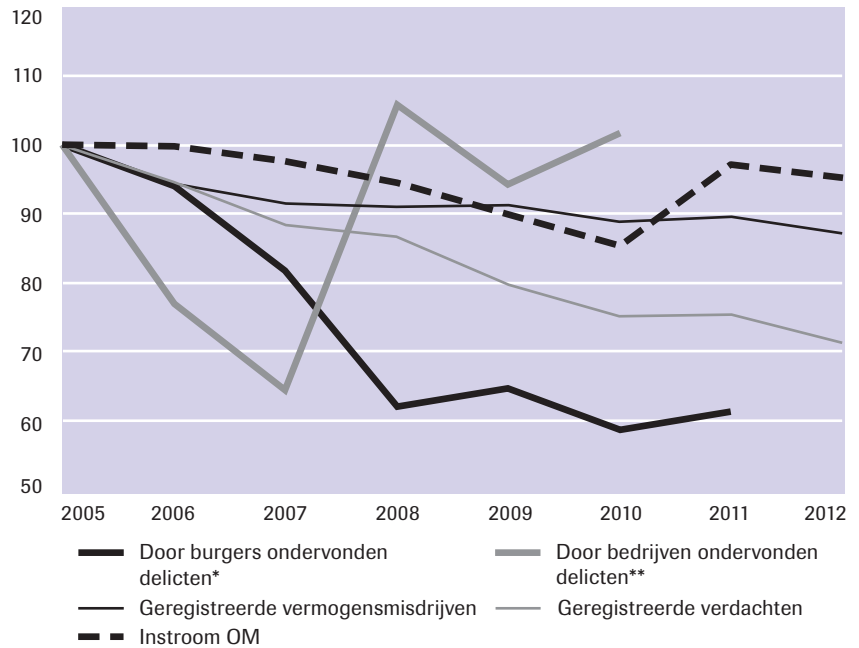
9.2.1 Vermogensmisdrijven

In 2012 was het aandeel van *vermogensmisdrijven* in de geregistreerde criminaliteit met 61% verreweg het grootst. Vermogensmisdrijven komen relatief veel voor. Daarnaast worden deze misdrijven waarschijnlijk relatief vaak door de politie geregistreerd vanwege de eis van aangifte die verzekeringsmaatschappijen stellen aan uitkering van een schadebedrag. Het aandeel vermogensmisdrijven in het aantal geregistreerde verdachten is met 36% een stuk lager. Het aandeel in de sancties is nog iets lager: 33%. Opvallend is vervolgens het grote aandeel in de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen: 56%. Krijgt een verdachte van een vermogensmisdrijf een sanctie opgelegd, dan is dit dus relatief vaak een (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf. Deze is overigens relatief kort, want het aandeel in het aantal detentie jaren is lager: 42% (zie figuur 9.4).

De ontwikkeling van het aantal vermogensmisdrijven en de instroom van het OM vertonen grote parallellen met de eerder voor de totale criminaliteit geschetste ontwikkeling. Het aantal door burgers ondervonden delicten daalde sterk, met 39% tussen 2005 en 2011, terwijl het aantal door bedrijven ondervonden delicten sterk fluctueerde, maar in 2010 op hetzelfde niveau uitkwam als in 2005. Ook het aantal door de politie geregistreerde misdrijven daalde, maar in mindere mate: met 13% tussen 2005 en 2012. Het aantal door de politie geregistreerde verdachten daalde eveneens sterk, met 29% in dezelfde periode. De instroom bij het OM daalde over de totale periode 2005-2012 bij de vermogensmisdrijven echter duidelijk minder hard, met 5% (zie figuur 9.5).

Het aantal sancties van OM en rechter tezamen daalde bij de vermogensmisdrijven sterker dan de geregistreerde misdrijven en de instroom van het OM. Het aantal sancties daalde tussen 2005 en 2012 met 23%, het aantal geregistreerde misdrijven met 13% en de instroom bij het OM met 5% (zie figuur 9.6).

Figuur 9.5 Door burgers en bedrijven ondervonden misdrijven ten opzichte van geregistreerde misdrijven en verdachten en instroom OM: vermogen, index 2005=100

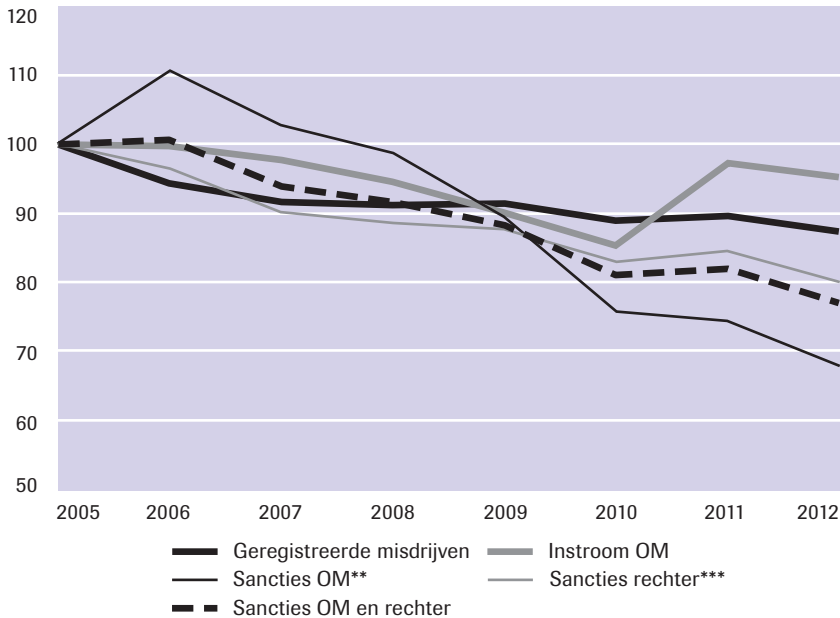

* IVM 2008-2011 voorlopige cijfers. Cijfers 2012 nog niet beschikbaar.

** MCB 2010. Cijfers 2011 en 2012 nog niet beschikbaar. De vermogensmisdrijven betreffen diefstal en inbraak.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 3.10, 3.13, 4.2, en 5.3 in bijlage 4.

Figuur 9.6 De gang door de strafrechtsketen: sancties* ten opzichte van instroom OM en geregistreerde misdrijven: vermogen, index 2005=100

* Exclusief politie-sancties.

** Transacties OM en strafbeschikking OM. De opmerking bij figuur 9.3 is ook hier van toepassing.

*** Schuldigverklaringen door de rechter inclusief schuldigverklaringen zonder strafoplegging.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.2, 5.3, 5.7, 5.10, 6.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

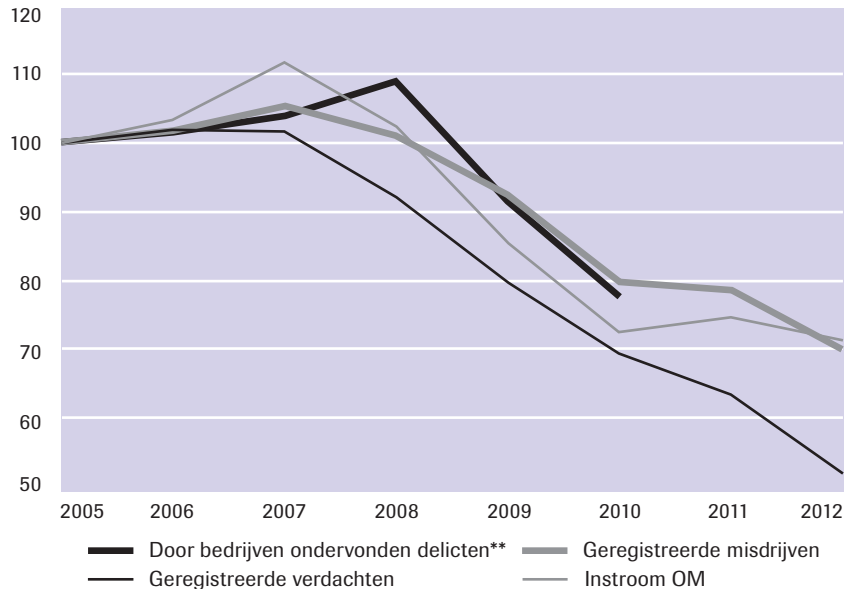
9.2.2 Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag

De gang door de strafrechtsketen van *vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde misdrijven* (hierna te noemen '*vernielingen*') ziet er volledig anders uit. In 2012 hadden vernielingen een aandeel van 14% in de geregistreerde misdrijven, van 13% bij de geregistreerde verdachten, en van 12% in de sancties. Voor dit type misdrijf wordt in verhouding minder vaak een (lange) vrijheidsstraf opgelegd, waardoor vernielingen in 2012 een aandeel van 7% hadden in de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen, en een aandeel van 5% in het aantal detentiejaren (zie figuur 9.4).

In de eerste jaren na 2005 groeide het aantal vernielingen nog, zowel in termen van door bedrijven ondervonden delicten als door de politie geregistreerde misdrijven. Daarna zijn sterke dalingen zichtbaar. Over het totaal van de periode 2005-2012 hielden het aantal geregistreerde misdrijven en de instroom bij het OM vrijwel gelijke tred, met dalingen van 30

respectievelijk 29%. Het aantal geregistreerde verdachten daalde een stuk sterker met 48% en bleef daarbij duidelijk achter bij de geregistreerde misdrijven en de instroom OM (zie figuur 9.7).

Figuur 9.7 Door bedrijven ondervonden delicten* ten opzichte van geregistreerde misdrijven en verdachten en instroom OM: vernieling en openbare orde en gezag misdrijven, index 2005=100

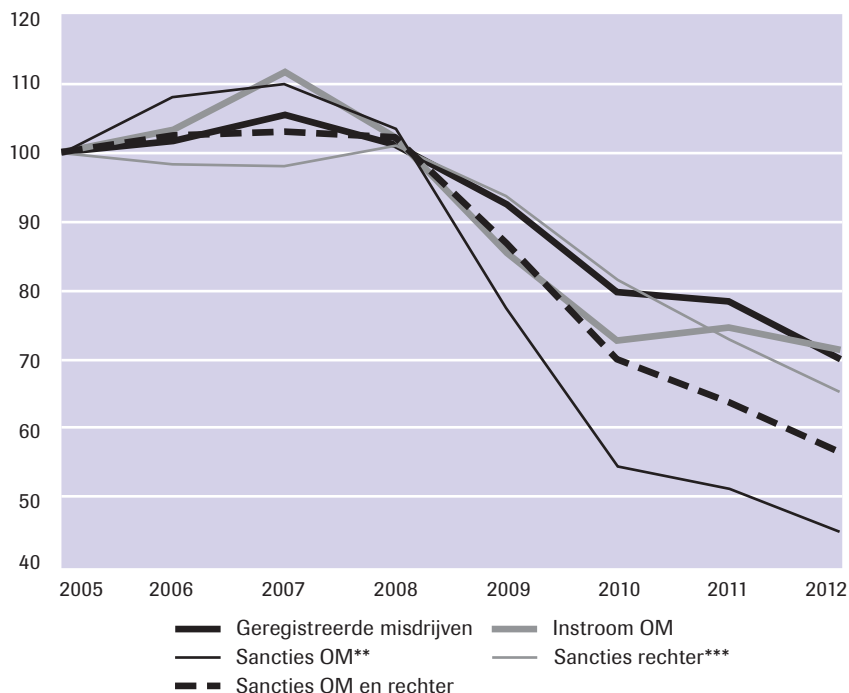

* Geen cijfers beschikbaar van door burgers ondervonden delicten.

** MCB 2010. Cijfers 2011 en 2012 nog niet beschikbaar. De cijfers betreffen enkel vernielingen. Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 3.13, 4.3 en 5.3 in bijlage 4.

De daling van het totaal aantal sancties van OM en rechter tezamen bij dit type misdrijven is, met 43%, sterker dan die van de geregistreerde misdrijven of de instroom bij het OM (30 respectievelijk 29%) (zie figuur 9.8). Dit was ook bij de vermogensmisdrijven het geval.

Figuur 9.8 De gang door de strafrechtsketen: sancties* ten opzichte van instroom OM en geregistreerde misdrijven: vernieling en openbare orde en gezag misdrijven, index 2005=100

* Exclusief politiesancties.

** Transacties OM en strafbeschikking OM. De opmerking bij figuur 9.3 is ook hier van toepassing.

*** Schuldigverklaringen door de rechter inclusief schuldigverklaringen zonder strafoplegging.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.3, 5.3, 5.7, 5.10 en 6.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

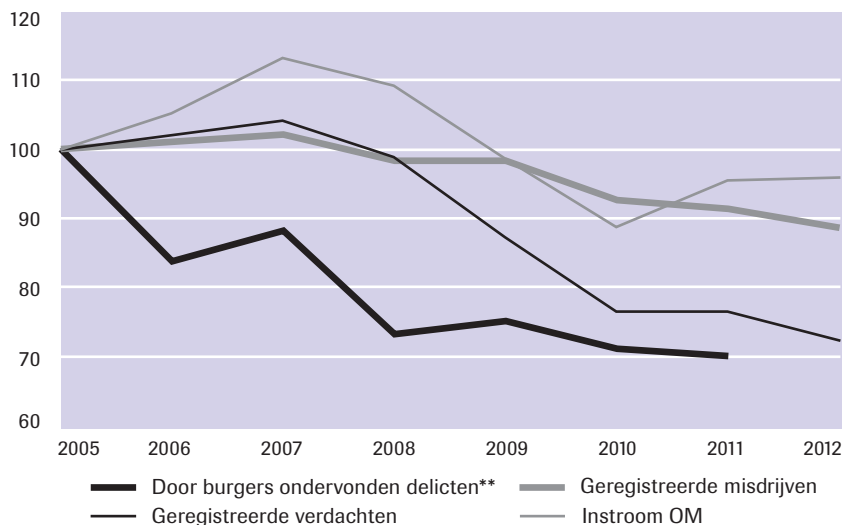
9.2.3 Gewelds- en seksuele misdrijven

In 2012 bedroeg het aandeel van *gewelds- en seksuele misdrijven* in de geregistreerde criminaliteit 10%. Aangezien dit type misdrijven een relatief hoog ophelderingspercentage kent (zie tabel 4.4 in bijlage 4), was hun aandeel in het aantal geregistreerde verdachten een stuk hoger, namelijk 24%. Het aandeel in de bestrafingen en onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen lag daar met 18% respectievelijk 16% weer iets onder. Een relatief hoge gemiddelde strafduur vertaalt zich ten slotte in een aandeel van 28% in het aantal detentiejaren in 2012 (zie figuur 9.4).

De daling in het aantal door burgers ondervonden delicten is, met 30% tussen 2005 en 2011, sterker dan het aantal door de politie geregistreerde gewelds- en seksuele misdrijven, dat daalde met 11% in de totale periode

2005-2012. Overigens was er bij de geregistreeerde misdrijven nog wel een lichte stijging te zien tussen 2005 en 2007. Het verschil in daling tussen ondervonden delicten en geregistreeerde criminaliteit kan te maken hebben met de toegenomen beleidsmatige aandacht voor geweldscriminaliteit, waardoor de politie mogelijk vaker geweldsdelicten registreert. De instroom van het OM bleef, in verhouding tot deze dalingen, opmerkelijk min of meer op hetzelfde niveau, met een daling van slechts 4% tussen 2005 en 2012. Dit kan eveneens wijzen op een toegenomen beleidsmatige aandacht. Ook bij dit type misdrijven blijft het aantal geregistreeerde verdachten, met een daling van 28%, hierbij ver achter (zie figuur 9.9).

Figuur 9.9 Door burgers ondervonden delicten* ten opzichte van geregistreeerde misdrijven en instroom OM: gewelds- en seksuele misdrijven, index 2005=100

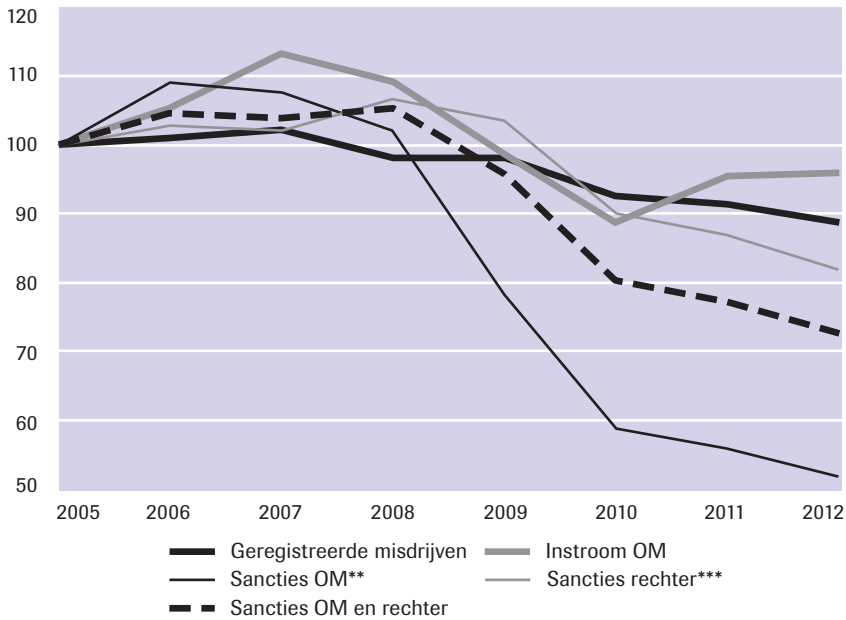
* Geen cijfers van door bedrijven ondervonden delicten.

** De cijfers van door burgers ondervonden delicten zijn exclusief seksuele misdrijven.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 3.10, 4.4 en 5.3 in bijlage 4.

Het aantal sancties van OM en rechter tezamen bleef over de totale periode 2005-2012 achter bij de instroom van het OM. Daalde die laatste slechts met 4%, het aantal sancties nam met 27% af. Het aantal door het OM opgelegde sancties halveerde bijna (zie figuur 9.10). De stijging in het aantal strafbeschikkingen weegt niet op tegen de daling van het aantal transacties sinds 2008.

Figuur 9.10 De gang door de strafrechtsketen: sancties* ten opzichte van instroom OM en geregistreerde misdrijven: gewelds- en seksuele misdrijven, index 2005=100

* Exclusief politiesancties.

** Transacties OM en strafbeschikking OM. De opmerking bij figuur 9.3 is ook hier van toepassing.

*** Schuldigverklaringen door de rechter inclusief schuldigverklaringen zonder strafoplegging.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.4, 5.3, 5.7, 5.10 en 6.5 in bijlage 4.

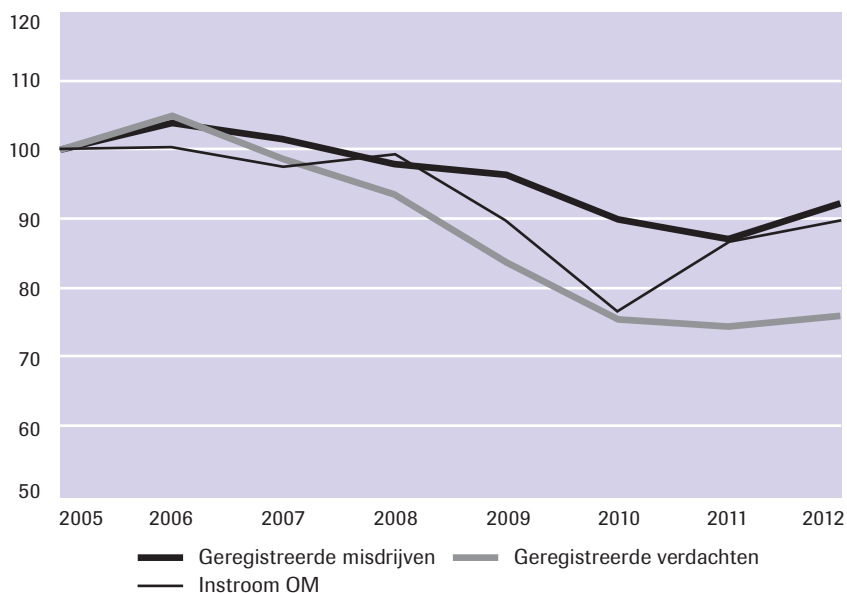
Bron: CBS

9.2.4 Drugsmisdrijven

Van *drugsmisdrijven* wordt zelden aangifte gedaan: in 2012 bedroeg het aandeel in de geregistreerde criminaliteit 2%. Drugsmisdrijven hebben eveneens een beperkt aandeel in het aantal geregistreerde verdachten en sancties: beide 7%. Personen die door de rechter schuldig zijn verklaard, worden relatief vaak veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf, die gemiddeld relatief lang is. Drugsmisdrijven hadden daardoor in 2012 een aandeel van 12% in de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen en 16% in het aantal detentiejaren (zie figuur 9.4).

Ook bij de drugsmisdrijven zijn dalende trends tussen 2005 en 2012 overheersend. Het aantal geregistreerde misdrijven daalde met 8% en de instroom bij het OM hield met een daling van 10% praktisch gelijke tred. Ook hier daalde het aantal geregistreerde verdachten duidelijk sterker, met 24% (zie figuur 9.11).

Figuur 9.11 Geregistreerde misdrijven, verdachten, en instroom OM: drugsmisdrijven,* index 2005=100

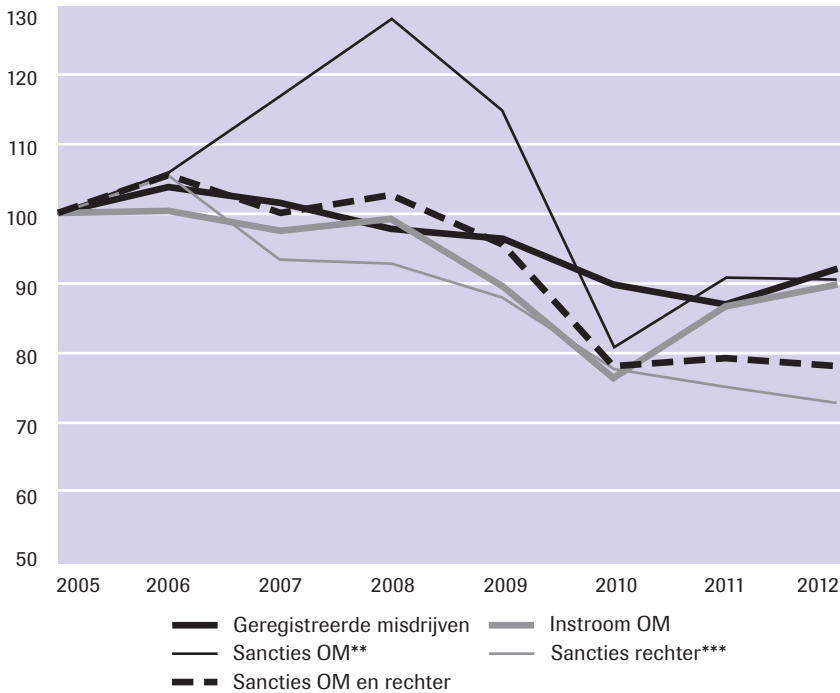
* Geen cijfers door slachtoffers ondervonden delicten, daar in de slachtofferenquêtes de 'slachtofferloze delicten' niet voorkomen (zie ook hoofdstuk 3).

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.6 en 5.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ook hier blijft het aantal sancties van OM en rechter tezamen achter bij de ontwikkeling van de instroom van het OM. Het aantal sancties daalde tussen 2005 en 2012 met 22%, tegen een daling van 10% van de instroom bij het OM (zie figuur 9.12).

Figuur 9.12 De gang door de strafrechtsketen: sancties* ten opzichte van instroom OM en geregistreerde misdrijven: drugs-misdrijven, index 2005=100

* Exclusief politiesancties.

** Transacties OM en strafbeschikking OM. De opmerking bij figuur 9.3 is ook hier van toepassing.

*** Schuldigverklaringen door de rechter inclusief schuldigverklaringen zonder strafoplegging.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.6, 5.3, 5.7, 5.10 en 6.5 in bijlage 4.

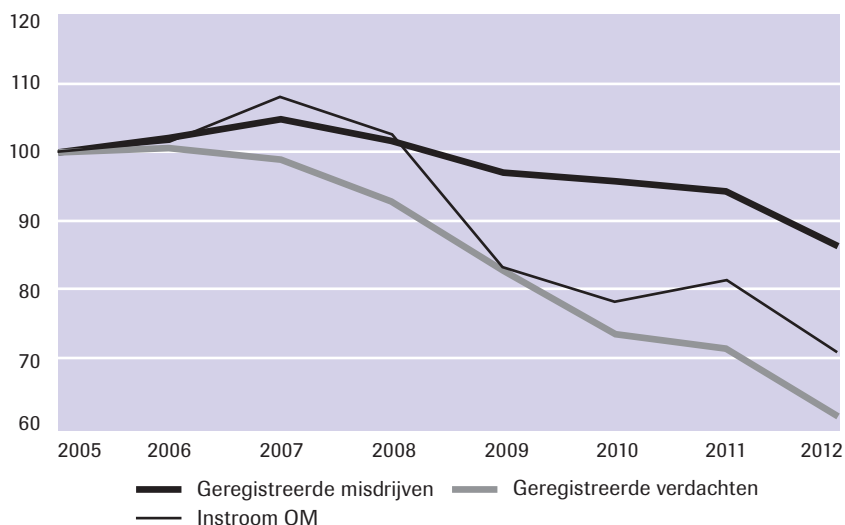
Bron: CBS

9.2.5 Verkeersmisdrijven

Verkeersmisdrijven bestaan voor een groot deel uit gevallen van ‘verlaten plaats ongeval’ en ‘rijden onder invloed’. Registratie van het laatstgenoemde delict berust, evenals bij drugsdelicten, niet op aangifte, maar op opsporing door de politie zelf. In 2012 bedroeg het aandeel van verkeersmisdrijven in de geregistreerde criminaliteit 12%. Mede omdat bij rijden onder invloed dan ook een verdachte bekend is, is het aandeel van de verkeersmisdrijven onder de geregistreerde verdachten groter: 15%. Bij dit type misdrijven krijgen verdachten vaak een sanctie opgelegd, al is dat minder vaak een vrijheidsstraf. Dat blijkt uit het aandeel in de sancties (18%) en het relatief kleine aandeel in de vrijheidsstraffen (6%). Een eventuele vrijheidsstraf is gemiddeld kort, aangezien het aandeel van verkeersmisdrijven in het aantal detentiejaren nog maar 1% is (zie figuur 9.4).

Ook het aantal geregistreerde verkeersmisdrijven is gedaald over de periode 2005-2012, met in totaal 14%. In de eerste jaren van deze periode, tot 2007, had nog een lichte stijging plaats. Het aantal geregistreerde verdachten daalde veel sterker (39%), terwijl ook de instroom bij het OM met een daling van 29% duidelijk achterbleef (zie figuur 9.13).

Figuur 9.13 Geregistreerde misdrijven, verdachten en instroom OM: verkeersmisdrijven,* index 2005=100

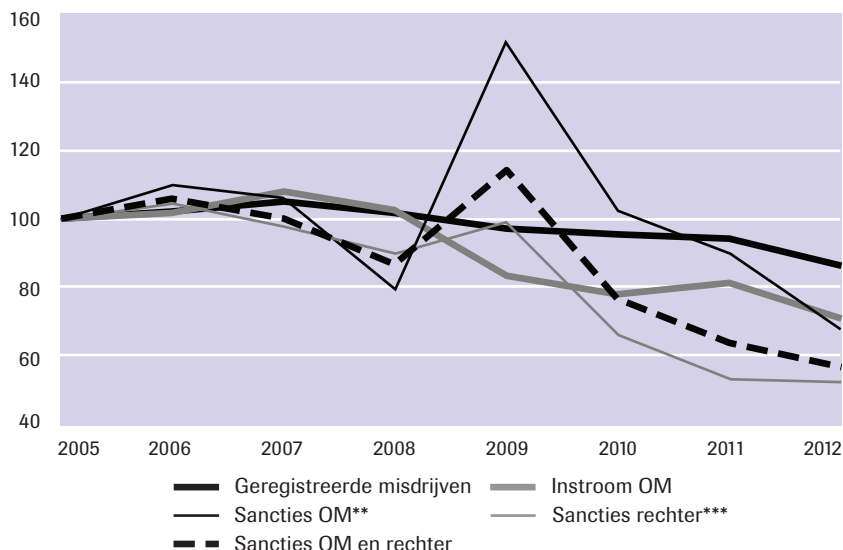
* Geen cijfers door slachtoffers ondervonden delicten, daar in de slachtofferenquêtes de 'slachtofferloze delicten' niet voorkomen (zie ook hoofdstuk 3).

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.5 en 5.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het aantal door OM en rechter tezamen opgelegde sancties daalde, over de totale periode 2005-2012 gezien, met 43%. Daarmee bleef het achter bij de instroom bij het OM en de geregistreerde misdrijven. Ook hier wordt het achterblijven van de sancties deels veroorzaakt door de gehanteerde telwijze van de strafbeschikking. Met name de terugval in het aantal door de rechter opgelegde sancties is groot: sinds 2007 is dit aantal ongeveer gehalveerd (zie figuur 9.14). Relatief veel van deze misdrijven worden de laatste jaren met een strafbeschikking afgedaan, maar de afname van het aantal andere sancties (transacties OM en schuldigverklaringen rechter) is sterker dan de toename van het aantal strafbeschikkingen.

Figuur 9.14 De gang door de strafrechtsketen: sancties* ten opzichte van instroom OM en geregistreerde misdrijven: verkeersmisdrijven, index 2005=100

* Exclusief politiesancties.

** Transacties OM en strafbeschikking OM. De opmerking bij figuur 9.3 is ook hier van toepassing.

*** Schuldigverklaringen door de rechter inclusief schuldigverklaringen zonder strafoplegging.

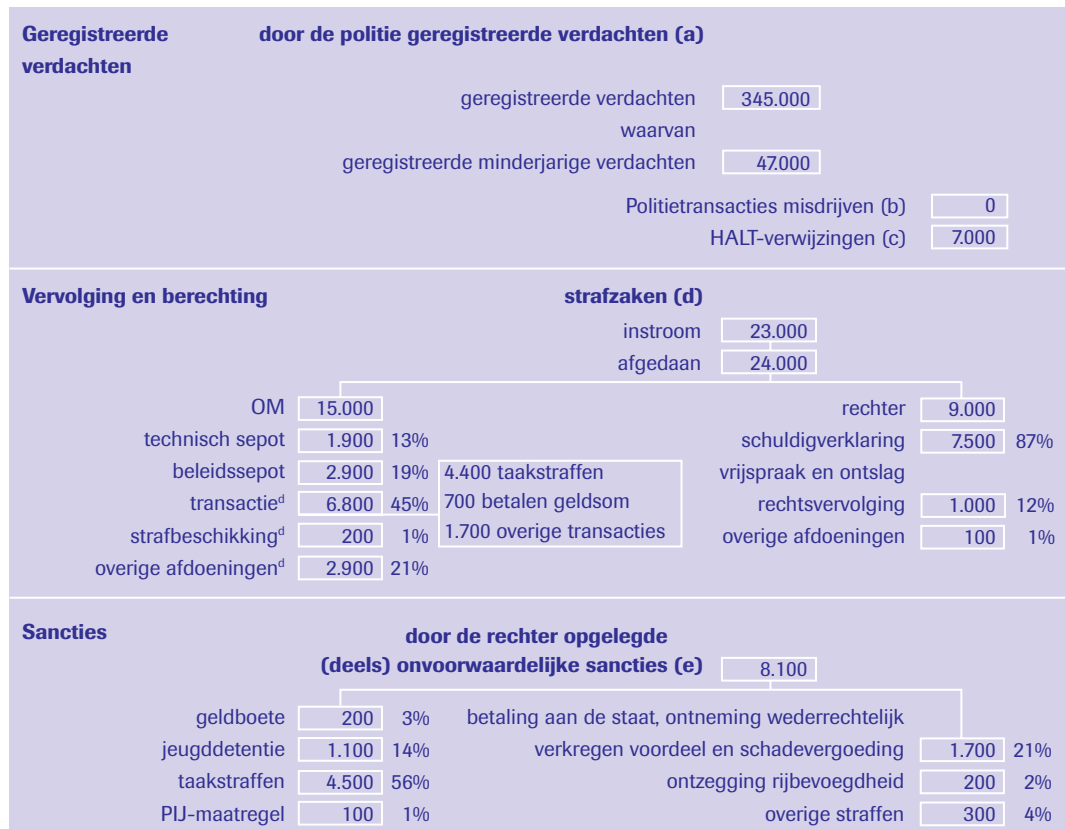
Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.5, 5.3, 5.7, 5.10 en 6.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

9.3 Ontwikkelingen in de strafrechtsketen bij minderjarigen

Deze paragraaf gaat over de ontwikkeling in de strafrechtsketen bij het deel van de hierboven geschetste misdrijven dat is gepleegd door minderjarigen van 12 tot met 17 jaar. De ontwikkeling van het aantal geregistreerde misdrijven, gepleegd door minderjarigen, ontbreekt hier. Immers, bij aangifte en registratie is vaak nog geen dader bekend en daarmee ook niet diens leeftijd. Wel kunnen geregistreerde verdachten worden onderscheiden naar leeftijd. Omdat de thans beschikbare slachtofferenquêtes geen apart onderscheid naar minderjarigen maken, komt de ontwikkeling van het aantal door burgers of bedrijven ondervonden delicten hier evenmin aan bod. Vergelijkbaar met de in figuur 9.1 beschreven gang door de keten, is het selectie-effect in elke fase van de keten ook van toepassing bij de minderjarigen (zie figuur 9.15 en bijlage 3). Net als bij het totaalbeeld is de opmerking over de interpretatie van de ontwikkeling van de sancties hier ook van toepassing. Bij de strafbeschikking is uitgegaan van het aantal ná geslaagde executie. Bij de transacties is de telwijze 'beslissing OM'.

Figuur 9.15 De strafrechtsketen bij minderjarigen, 2012

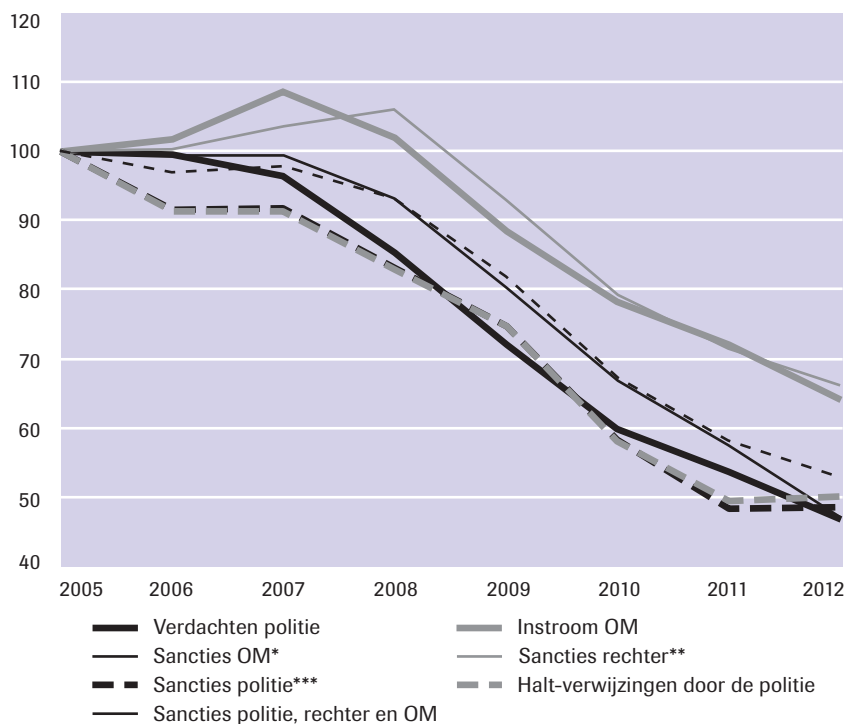
- a Bron: CBS Politiestatistiek: incl. misdrijven tegen bedrijven en instellingen, en incl. 'slachtofferloze delicten'. De cijfers 2012 zijn voorlopig.
- b Bron: CJIB.
- c Bron: Halt Nederland (incl. overtredingen).
- d Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. De taakstraffen OM zijn incl. lik-op-stukzaken en de sepotgrond met dienstverlening. De afdoeningen OM zijn incl. overdrachten naar een ander parket en onbekende afdoeningsgrond en excl. dagvaardingen. Bij de transacties is de telwijze 'beslissing OM'. Bij de strafbeschikkingen is het aantal ná een geslaagde executie van een strafbeschikking geteld.
- e Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. Bij combinaties van sancties zijn alle sancties afzonderlijk geteld. Daardoor is het aantal (deels) onvoorwaardelijke sancties hoger dan het aantal schuldigverklaringen. De voorwaardelijke sancties zijn buiten beschouwing gelaten. In voorgaande edities van 'Criminaliteit en rechtshandhaving' zijn bij de taakstraffen ook de voorwaardelijke straffen meegeteld.

Het aantal geregistreerde minderjarige verdachten daalde tussen 2005 en 2012 met maar liefst 53%, sterker dan de – in figuur 9.2 geschetste – daling van het totaal aantal verdachten (33%). Het aandeel minderjarige verdachten binnen het totale aantal geregistreerde verdachten nam daarmee af van 20% in 2005 naar 14% in 2012.

De instroom bij het OM loopt over de gehele periode tussen 2005 en 2012 parallel met het aantal geregistreerde minderjarige verdachten, hoewel de verdachten vanaf 2007 achterblijven bij de instroom van het OM (zie figuur 9.16).

Het aantal sancties van politie, OM en rechter tezamen daalde over de totale periode 2005-2012 met 47%. Beperken we ons tot de sancties van OM en rechter, dan is de daling 45%. Dit is een sterkere daling dan die van de instroom bij het OM, die met 36% afnam. Het aantal door het OM opgelegde sancties daalde sterker dan het aantal door de rechter opgelegde sancties, namelijk met 53% tegen 34% (zie figuur 9.16).

Figuur 9.16 De gang door de strafrechtsketen: sancties ten opzichte van instroom OM en geregistreerde verdachten bij minderjarigen

* Transacties OM en strafbeschikking OM. Cijfers strafbeschikking betreffen alleen het jaar 2012. De opmerking bij figuur 9.3 is ook hier van toepassing.

** Schuldigverklaringen door de rechter inclusief schuldigverklaringen zonder strafoplegging.

*** Politietransactie (bron: CJIB) en Halt-verwijzing (incl. overtredingen) (bron: Halt Nederland).

Exclusief politiestrafbeschikking, daar deze (nog) niet van toepassing is op minderjarigen.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.22, 5.13, 5.15, 6.19, en 9.2 in bijlage 4.

Bron: CBS

9.4 Ontwikkelingen in de strafrechtsketen per misdrijfcategorie bij minderjarigen

Deze paragraaf richt zich op de gang door de keten bij vier misdrijfcategorieën: vermogensmisdrijven, vernielingen en openbare orde en gezag misdrijven, gewelds- en seksuele misdrijven en een restcategorie. Vanwege het relatief geringe aantal drugs- en verkeersmisdrijven waarbij minderjarigen zijn betrokken krijgen deze typen delicten hier geen afzonderlijke aandacht.

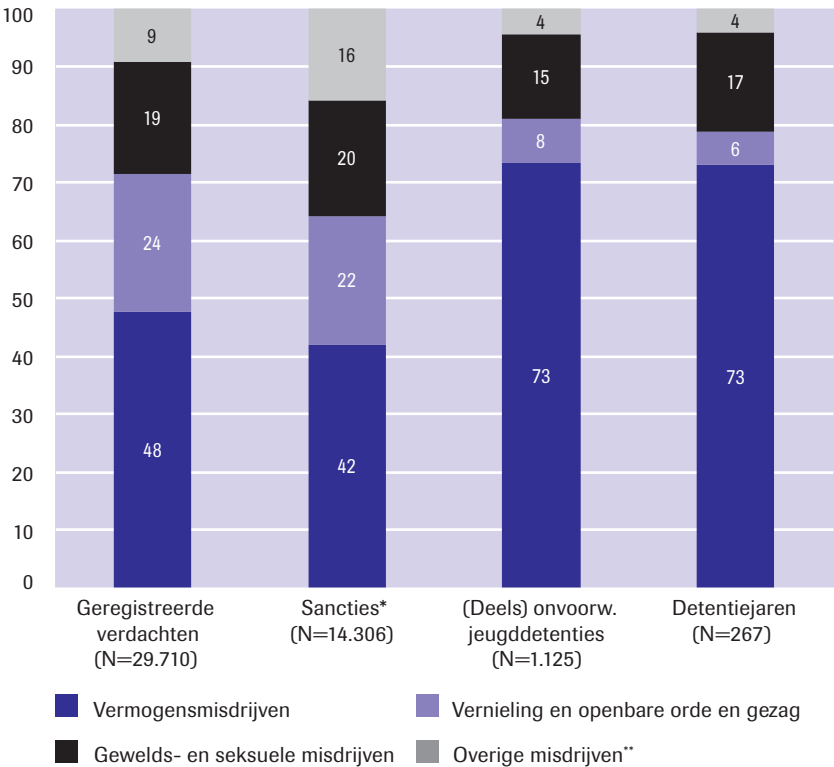
In 2012 betrof de verdenking bij bijna 50% van de geregistreerde minderjarige verdachten een vermogensmisdrijf. Bij de sancties ligt dit aandeel iets lager: 42%. Omdat voor deze misdrijven relatief vaak een jeugddetentie wordt opgelegd, is het aandeel in deze latere fase in de keten met 73% aanzienlijk hoger, zowel in aantal jeugddetenties als in detentiejaren. Gewelds- en seksuele misdrijven hebben een tamelijk constant aandeel van tegen de 20% in de keten. Het aandeel bij vernielingen en openbare orde en gezag misdrijven is aan het begin van de keten relatief hoger dan aan het eind. Ditzelfde geldt voor de heterogene groep van overige misdrijven (zie figuur 9.17).

9.4.1 *Vermogensmisdrijven*

Het aantal geregistreerde minderjarige verdachten en de instroom van het OM daalden beide vanaf 2007. De instroom bij het OM daalde echter minder hard dan het aantal verdachten, respectievelijk 34% en 50%. De daling bij de minderjarigen is, met name bij de instroom van het OM, beduidend sterker dan het beeld dat zichtbaar werd bij alle verdachten samen (zie paragraaf 9.2).

De ontwikkeling van de sancties van rechter en OM tezamen, volgt min of meer de lijn van de instroom bij het OM, maar daalde tussen 2005 en 2012 met 43% sterker dan de instroom bij het OM. Deze daling is minder sterk dan die van de geregistreerde verdachten (zie figuur 9.18).

Figuur 9.17 Aandeel misdrijvcategorieën in de strafrechtsketen, minderjarigen, 2012

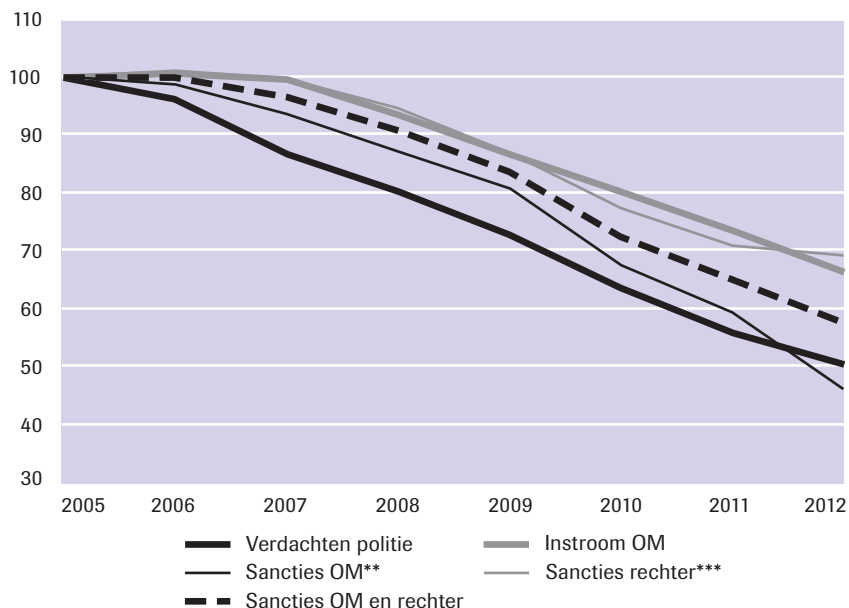
* Anders dan in figuur 9.16 betreffen de sancties hier de transacties OM en schuldigverklaringen door de rechter. Dus exclusief politiesancties (politietransacties, politiestrafbeschikkingen en Halt-verwijzingen) incl. overtredingen en OM-strafbeschikkingen, daar hiervan (nog) geen cijfers naar delict beschikbaar waren. Bij de transacties is de telwijze 'beslissing OM'.

** Deze categorie omvat drugsmisdrijven, verkeersmisdrijven, wapens- en munitiemisdrijven, overige misdrijven Wetboek van Strafrecht en overige wetten (inclusief onbekende wetten).

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.22, 5.13, 5.15, 6.19, 6.27 en 6.29 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 9.18 De gang door de strafrechtsketen: sancties* ten opzichte van instroom OM en geregistreerde verdachten bij minderjarigen: vermogen, index 2005=100

* Exclusief politiesancties.

** Transacties OM. Bij de transacties is de telwijze 'beslissing OM'. Cijfers strafbeschikking naar delict (nog) niet beschikbaar.

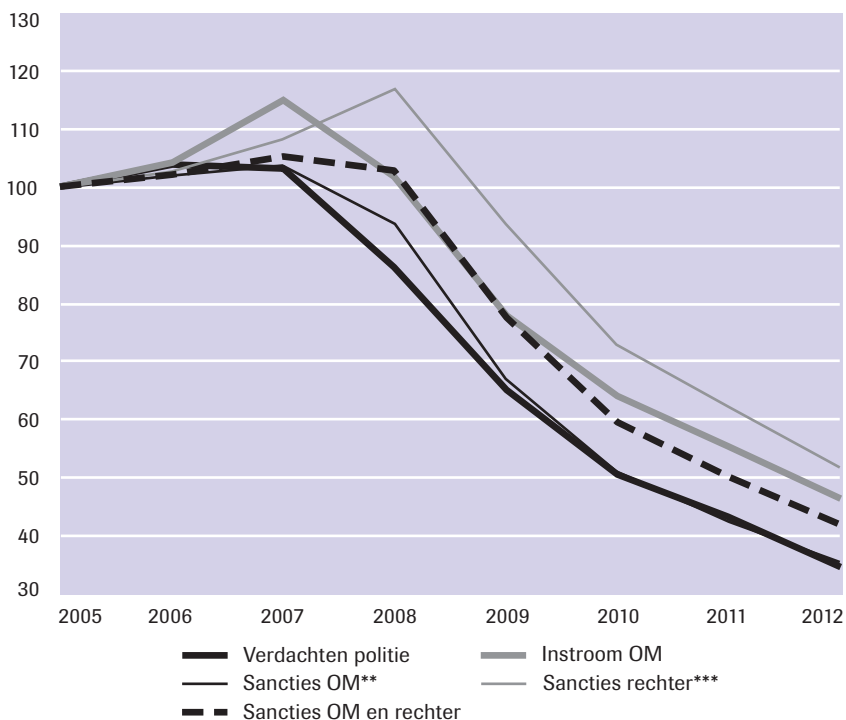
*** Schuldigverklaringen door de rechter inclusief schuldigverklaringen zonder strafoplegging. Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.22, 5.13, 5.16 en 6.19 in bijlage 4.

Bron: CBS

9.4.2 Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag

Ook bij vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag is sprake van dalende trends voor de geregistreerde verdachten, de instroom van het OM en de sancties. De daling zet vanaf 2007 in. Tot 2007 treedt nog enige stijging op. De instroom bij het OM daalde over de periode 2005-2012 met 54%. De door OM en rechter tezamen opgelegde sancties daalden iets meer, met 58%. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door een terugloop in de sancties van het OM (65%); de door de rechter opgelegde sancties daalden, met 48%, iets minder hard (zie figuur 9.19).

Figuur 9.19 De gang door de strafrechtsketen: sancties* ten opzichte van instroom OM en geregistreerde verdachten bij minderjarigen: vernieling en openbare orde en gezag misdrijven, index 2005=100

* Exclusief politiesancties.

** Transacties OM. Cijfers strafbeschikking naar delict (nog) niet beschikbaar. Zie ook de noot bij figuur 9.18.

*** Schuldigverklaringen door de rechter inclusief schuldigverklaringen zonder strafoplegging.

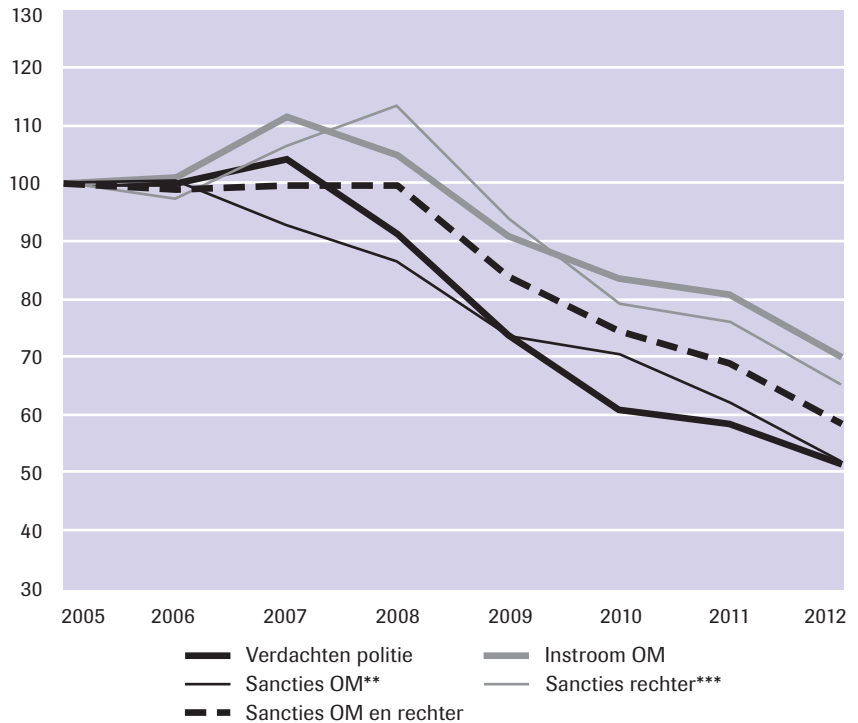
Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.22, 5.13, 5.16 en 6.19 in bijlage 4.

Bron: CBS

9.4.3 Gewelds- en seksuele misdrijven

Ook bij de gewelds- en seksuele misdrijven is bij de geregistreerde minderjarige verdachten en de instroom bij het OM een dalende trend zichtbaar vanaf 2007. Over de gehele periode is er sprake van een daling van respectievelijk 49% en 30%. De sancties van OM en rechter tezamen dalen vanaf 2005 met 42%. Een onderscheid naar OM en rechter laat zien dat de door het OM opgelegde sancties, net als bij vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag, sterker dalen dan de door de rechter opgelegde sancties, respectievelijk met 48% en 35%.

Figuur 9.20 De gang door de strafrechtsketen: sancties* ten opzichte van instroom OM en geregistreerde verdachten bij minderjarigen: gewelds- en seksuele misdrijven, index 2005=100

* Exclusief politiesancties.

** Transacties OM. Cijfers strafbeschikking naar delict (nog) niet beschikbaar. Zie ook de noot bij figuur 9.18.

*** Schuldigverklaringen door de rechter inclusief schuldigverklaringen zonder strafoplegging.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.22, 5.13, 5.16 en 6.19 in bijlage 4.

Bron: CBS

10 Kosten van criminaliteit

D.E.G. Moolenaar, B. Nauta en F.P. van Tulder¹

- In 2011 is 12,9 miljard euro uitgegeven aan veiligheidszorg. Dit is een stijging van 18% ten opzichte van 2005, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen. Sinds 2009 zijn de uitgaven vrij stabiel.
- De uitgaven per eenheid product zijn voor alle activiteiten gestegen in de periode 2005 tot en met 2011.
- Van de totale uitgaven werd naar schatting 20% uitgegeven aan gewelds- en seksuele misdrijven, 36% aan vermogensdelicten, 24% aan vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, 6% aan verkeersmisdrijven, 3% aan drugs misdrijven, 5% aan overige misdrijven en 5% aan overtredingen.
- Het ministerie van Veiligheid en Justitie ontving in 2011 839 miljoen euro uit veiligheidszorg, via boetes, ontnemingsmaatregelen e.d.
- De maatschappelijke schade van criminaliteit bedraagt op jaarbasis naar schatting 26,1 miljard euro.

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe de criminaliteit en de rechtshandhaving zich ontwikkelen. In dit hoofdstuk staan de kosten van criminaliteit centraal. De hiervoor gehanteerde definitie sluit aan op de gangbare economische benadering, waarvan Becker (1968) de pionier was. In die benadering is het doel om de (maatschappelijke) kosten van criminaliteit zo laag mogelijk te houden. Die maatschappelijke kosten zijn de som van de maatschappelijke schade die criminaliteit voor de slachtoffers met zich meebrengt, de kosten van preventieve maatregelen ter voorkoming van criminaliteit en de kosten van het opsporen en berechten van de daders en het voltrekken van straffen. Cohen (2000, 2005) gaat uitgebreid in op de methodologische problemen van het inschatten van de maatschappelijke schade.

Zowel Brand en Price (2000) als Mayhew (2003) maken een onderscheid tussen uitgaven ter voorkoming van, in reactie op en als gevolg van criminaliteit. De kosten als gevolg van criminaliteit betreft de (financiële waarde van) schade die slachtoffers van criminaliteit lijden. Hierover zijn slechts sporadisch gegevens beschikbaar. De kosten ter voorkoming en in reactie op criminaliteit worden beschreven in de Veiligheidszorgrekeningen² van het CBS. De afbakening van veiligheidszorg is hier breder dan in voorgaande hoofdstukken, omdat naast criminaliteit ook overlast, verloeding en het wegnemen van onveiligheidsgevoelens tot onderwerp van veiligheidszorg worden gerekend.

Dit hoofdstuk beschrijft de ontwikkelingen tussen 2005 en 2011. Opwaartse ontwikkelingen kunnen het gevolg zijn van een stijging van het aantal behandelde zaken, uitgevoerde straffen en dergelijke, maar kunnen ook samenhangen met een stijging van de uitgaven per behandelde zaak, per

1 Speciale dank gaat uit naar mevr. M. van Rosmalen voor haar inhoudelijke bijdrage.

2 Zie bijlage 3 voor de definitie van veiligheidszorg en meer informatie over de Veiligheidszorgrekeningen van het CBS.

uitgevoerde straf en dergelijke. Om te bepalen of een stijging reëel is, dat wil zeggen niet alleen maar het gevolg van loon- en prijsstijgingen, maar ook daadwerkelijk meer gebruik van mens en/of materieel, wordt er gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.³ Op die manier zijn de uitgaven beter te vergelijken over de jaren. In dit hoofdstuk wordt alleen van het meest recente jaar weergegeven wat de werkelijke (nominale) uitgaven waren. De ontwikkeling van de uitgaven wordt uitgedrukt in percentage of indices, na correctie voor loon- en prijsstijgingen. De tabellen in bijlage 4 geven zowel de werkelijke (nominale) bedragen als de bedragen gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen en uitgedrukt in het prijsniveau van 2005.

Paragraaf 10.1 gaat in op de omvang en ontwikkeling van de uitgaven aan veiligheidszorg tussen 2005 en 2011. Paragraaf 10.2 behandelt de verhouding tussen personele en materiële uitgaven bij de verschillende activiteiten. Paragraaf 10.3 plaatst deze uitgaven aan activiteiten naast indicatoren van de productie per activiteit en paragraaf 10.4 belicht de kosten per delict nader. Paragraaf 10.5 geeft een beschouwing over de ontvangsten uit veiligheidszorg. Paragraaf 10.6 geeft een schatting van de jaarlijkse omvang van de schade door criminaliteit. Tot slot gaat paragraaf 10.7 in op compensatie van schade aan slachtoffers van criminaliteit.

10.1 Uitgaven aan veiligheidszorg

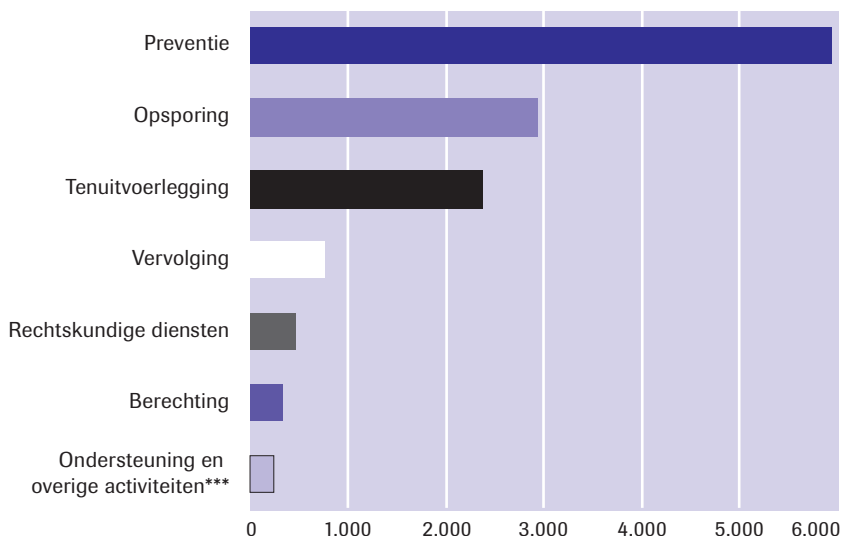
In de vorige paragraaf is de maatschappelijke schade van criminaliteit besproken. In deze paragraaf staan de uitgaven door aanbieders van activiteiten op het terrein van veiligheidszorg centraal. Hiermee worden de activiteiten bedoeld die tot doel hebben criminaliteit, verloedering en overlast te voorkomen of te bestraffen en onveiligheidsgevoelens weg te nemen. Het gaat daarbij alleen om sociale veiligheid. Uitgaven aan fysieke veiligheid, zoals brandweer en rampenbestrijding, blijven buiten beeld. In de veiligheidszorg te onderscheiden activiteiten zijn: preventie, opsporing, vervolging, berechting, tenuitvoerlegging, ondersteuning van (ex-) verdachten en daders, ondersteuning van slachtoffers en rechtskundige diensten. De overheidstaken op dit gebied vallen in Nederland sinds eind 2010⁴ grotendeels onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ). Daarnaast houden ook de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Financiën (FIN), Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I), en Defensie zich met veiligheids-

³ Zie bijlage 3 voor de methodebeschrijving en meer informatie.

⁴ Eind 2010 is het ministerie van Veiligheid en Justitie ontstaan. Daarbij zijn alle politie- en veiligheids-taken van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties overgeheveld naar VenJ. Ook zijn de ministeries van Landbouw, Natuur en Visserij en Economische zaken samengevoegd tot het ministerie van EL&I.

zorg op hun beleidsterrein bezig. Particulieren en bedrijven houden zich vooral bezig met activiteiten op het gebied van preventie, rechtskundige dienstverlening en opsporing. Ook de uitgaven die in verband hiermee worden gemaakt, komen in beeld.

Figuur 10.1 Uitgaven naar activiteit 2011,* in mln euro**

* Voorlopige cijfers.

** Nominale bedragen.

*** Ondersteuning van verdachten en daders, slachtoffer en overige activiteiten zijn hier bij elkaar opgeteld.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.1 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

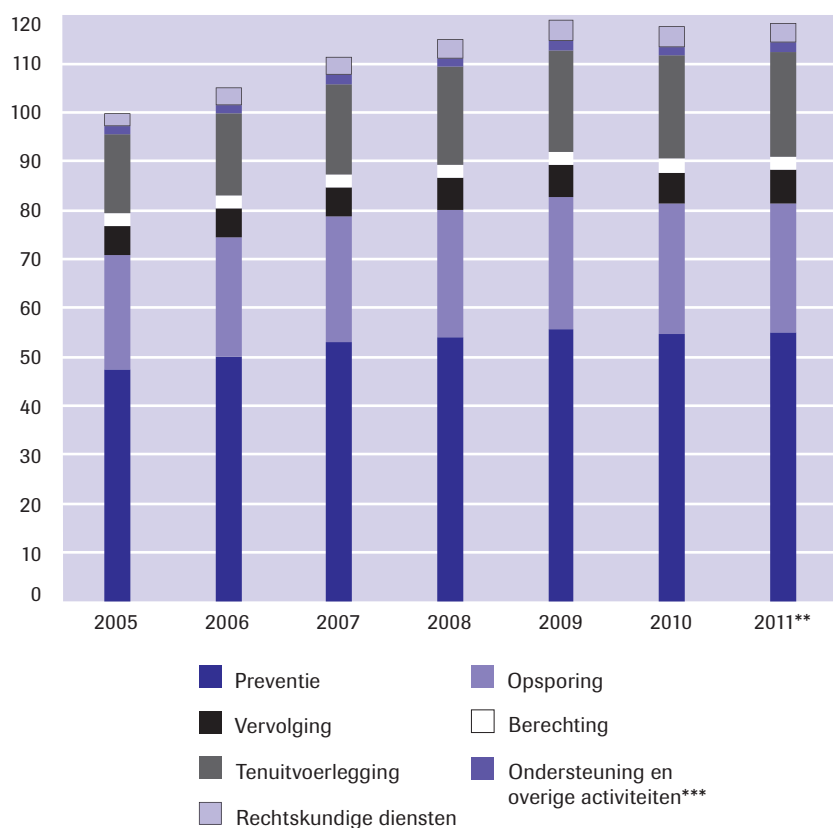
De totale uitgaven aan veiligheidszorg bedragen 12,9 miljard euro in 2011. Dit is, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, een stijging van 18% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.2). Tot 2009 was er nog sprake van een jaarlijkse toename van de uitgaven, maar in de laatste twee jaar zijn de uitgaven gestabiliseerd. Het meeste geld gaat naar preventie, opsporing en tenuitvoerlegging, het minste naar ondersteuning van slachtoffers, ondersteuning van (ex-)verdachten en daders en overige activiteiten op het gebied van veiligheidszorg (zie figuur 10.1 en tabel 10.1 in bijlage 4).⁵ De uitgaven aan preventie bedroegen 5,9 miljard euro in 2011, hetgeen een stijging is van 15% ten opzichte van 2005. Verder zijn de uitgaven aan tenuitvoerlegging gestegen tot ruim 2,3 miljard euro. Dit is een toename

5 Onder overige activiteiten op het gebied van veiligheidszorg vallen de Directie Wetgeving van het ministerie van VenJ en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid. Deze inspectie is op 1 januari 2012 gefuseerd met de Inspectie voor de Sanctietoepassing. Samen vormen zij nu de Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ).

van 30%. De uitgaven aan opsporing zijn gestegen met 15% en kwamen uit op 2,9 miljard euro.

Het aandeel van de personele uitgaven (62%) in de totale uitgaven aan veiligheidszorg is groter dan dat van de materiële uitgaven (38%), maar vertoont verschillen tussen de diverse activiteiten (zie tabel 10.2 in bijlage 4). Bij tenuitvoerlegging is bijvoorbeeld het aandeel van de materiële uitgaven groter dan dat van de personele uitgaven. De volgende subparagrafen gaan nader in op de diverse activiteiten.

Figuur 10.2 Uitgaven aan veiligheidszorg totaal, index 2005=100*

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** Ondersteuning van verdachten en daders, slachtoffers en overige activiteiten zijn hier bij elkaar opgeteld. Onder overige activiteiten vallen de Directie Wetgeving van VenJ en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.1 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

10.1.1 Preventie

Onder preventie wordt verstaan alle activiteiten ter voorkoming van criminaliteit, verloedering en overlast. Zo vallen hieronder bijvoorbeeld het surveilleren door politie en beveiligingsbedrijven en het aanschaffen en installeren van producten, zoals camera's, sloten of alarminstallaties. In totaal werd in 2011 5,9 miljard euro aan preventie uitgegeven. Ten opzichte van 2005 is dit bedrag, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, met 15% gestegen (zie figuur 10.3). Iets meer dan de helft van deze uitgaven (3,2 miljard, 54%) kwam voor rekening van de rijks- en lagere overheden. De rest (2,7 miljard, 46%) kwam ten laste van de particuliere sector. Deze bestaan uit de omzet van particuliere beveiligings- en opsporingsbedrijven en uitgaven door bedrijven en particulieren aan beveiligingsmaterialen.⁶

De meeste uitgaven aan preventie komen voor rekening van de politie. Met bijna 1,9 miljard euro besteedde de politie in 2011 ongeveer 43% van haar totale budget aan preventie (inclusief surveilleren, netwerken, interveniëren en adviseren).⁷ Sinds 2005 zijn de uitgaven aan preventieve politietaken met 12% gestegen. Met ook bijna 1,9 miljard euro zijn de uitgaven aan preventie door de beveiligings- en opsporingsbedrijven bijna net zo groot als de uitgaven door de politie. Dit is 21% meer dan in 2005. Bedrijven en particulieren hebben samen 871 miljoen euro uitgegeven aan beveiligingsmaterialen. De uitgaven zijn met 5% gedaald ten opzichte van 2005. Vooral in 2009 en 2010 vond een daling plaats; in 2011 zijn de uitgaven weer licht gestegen (zie tabel 10.4 in bijlage 4). Bedrijven nemen van de totale uitgaven aan beveiligingsmaterialen iets meer dan de helft voor hun rekening. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om bewakingspersoneel in winkels, de installatie van camera's en de aanschaf van andere beveiligingsproducten. Bij particulieren gaat het bijvoorbeeld om maatregelen als (extra) sloten, buitenverlichting en alarminstallaties. Door provincies en gemeenten werd samen bijna 600 miljoen gestoken in preventiemaatregelen. Dit is een stijging van 52% ten opzichte van 2005. Hierbij moet gedacht worden aan verschillende projecten die gefinancierd worden op het gebied van openbare orde en veiligheid. Verder besteedde in 2011 de douane 316 miljoen euro en de VROM-inspectie 32 miljoen euro aan preventie.^{8,9} Andere aanbieders op het terrein van preventie zijn

6 De uitgaven aan inhuur van beveiligingsbedrijven worden bij de verkoop van beveiligingsmaterialen niet meegenomen, omdat deze wordt meegerekend bij de uitgaven aan beveiligings- en opsporingsbedrijven.

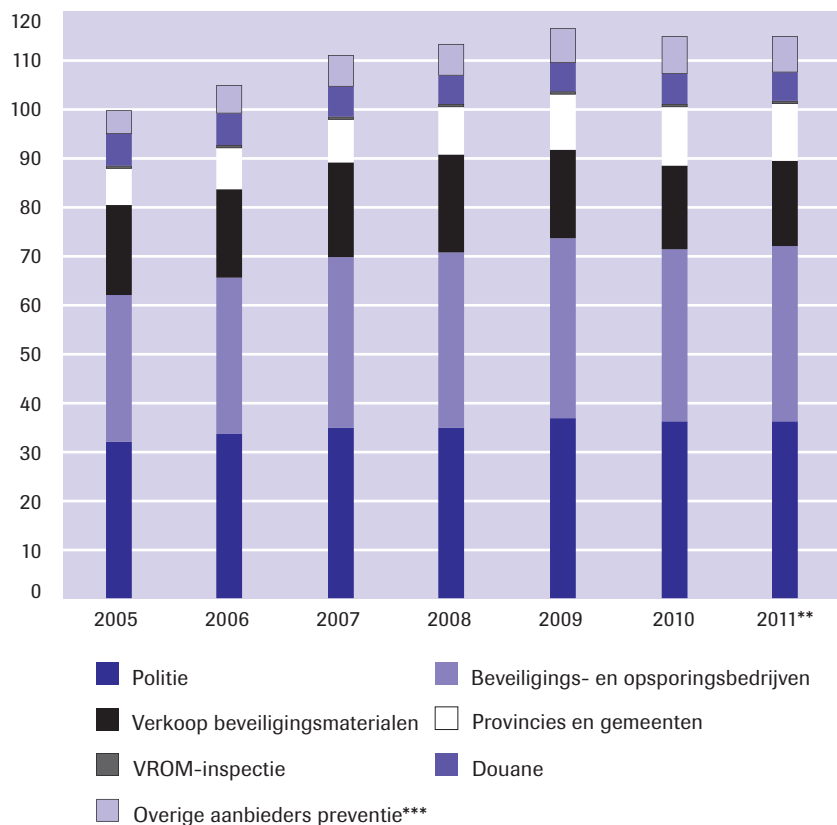
7 Zie bijlage 3 voor meer informatie.

8 De douane voorkomt dat grensoverschrijdende strafbare feiten in Nederland worden gepleegd en wordt daarom bij de activiteit preventie gerekend. Voor een klein deel spoort de douane ook belastingfraude op, maar omdat dit lastig is te onderscheiden en deze taak binnen het totaal niet zo groot is, wordt dit ook bij preventie meegenomen.

9 Op 1 januari 2012 zijn de VROM-Inspectie en de Inspectie Verkeer en Waterstaat gefuseerd tot de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD), de Koninklijke Marechaussee (Kmar), de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb), de Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit en Screening (JUSTIS),¹⁰ de Kustwacht, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND).

Figuur 10.3 Uitgaven aan preventie, index 2005=100*

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** Overige aanbieders preventie bestaan uit: JUSTIS, CCV, NCTb, IND, AIVD, Kustwacht, Kmar en AFM.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.4 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

10 De dienst JUSTIS screent personen en organisaties en is o.a. verantwoordelijk voor de afgifte van verklaringen omtrent gedrag, wapenvergunningen, BOA-aktes. Daarnaast regelt JUSTIS de procedure rond gratieverlening.

10.1.2 Opsporing

Opsporing omvat alle activiteiten in het kader van het onderzoek naar (mogelijk) gepleegde strafbare feiten en overtredingen. Hierbij worden ook het verrichten van forensisch (sporen)onderzoek en het afdoen van strafbare feiten door de opsporingsautoriteit gerekend. Opsporing kan plaatsvinden binnen een opsporingsonderzoek, maar ook als de politie bijvoorbeeld tijdens de surveillance een misdrijf op het spoor komt. Een grote verscheidenheid aan instanties houdt zich bezig met activiteiten op het terrein van opsporing. In totaal kwamen de uitgaven aan opsporing uit op 2,9 miljard euro in 2011, een stijging van 15% ten opzichte van 2005, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen (zie figuur 10.4).

Verreweg de grootste aanbieder op het terrein van opsporing is de politie met bijna 90% van de totale uitgaven aan opsporing. Deze uitgaven bedroegen in 2011 ruim 2,5 miljard euro en zijn in de periode 2005-2011 gestegen met 13% (zie tabel 10.6 in bijlage 4). Met name de uitgaven aan personeel zijn sterk toegenomen, terwijl de materiële uitgaven nauwelijks zijn gestegen (zie tabel 10.7 in bijlage 4). Naast de politie zijn meer organisaties actief op het terrein van opsporing. Dit zijn zowel overheidsorganisaties als particuliere bedrijven. Zo namen de uitgaven van de bijzondere opsporingsdiensten (BOD's) de tweede plaats in. Hieronder vallen organisaties zoals de SIOD, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst (FIOD-ECD), de Algemene Inspectiedienst (AID) en de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van VROM (VROM-IOD, onderdeel van de VROM-Inspectie).^{11,12} De gezamenlijke uitgaven van deze organisaties kwamen uit op 120 miljoen euro.

Naast de politie en de bijzondere opsporingsdiensten is er ook nog een aantal andere organisaties die zich direct of indirect bezighouden met opsporing, zoals de Kmar, de AFM, de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa), de Explosieve Opruimingsdienst (EOD), de JUSTIS, het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en overige opsporingsinstanties van VenJ. Bij elkaar hebben deze organisaties in 2011 hieraan 207 miljoen euro uitgegeven. Dat is een stijging van 51% ten opzichte van 2005. Binnen dit cluster levert het NFI een belangrijke bijdrage aan opsporingsonderzoek. In 2011 waren de uitgaven voor het NFI 77 miljoen euro. Dit is een stijging van 52% ten opzichte van 2005. Naast bovengenoemde organisaties zijn er nog kleine particuliere beveiligings- en opsporingsbedrijven die zich met opsporing bezighouden. In 2011 ging daar 44 miljoen euro in om.

11 Bij de uitgaven van de bijzondere opsporingsdiensten zijn de uitgaven van de gehele VROM-inspectie opgenomen, dus niet alleen van de VROM-IOD.

12 De AID, de Plantenziektenkundige Dienst en de Voedsel en Waren Autoriteit zijn per 1 januari 2012 gefuseerd tot de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Figuur 10.4 Uitgaven aan opsporing, index 2005=100*

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** De bijzondere opsporingsdiensten bestaan uit: AID, VROM-IOD, SIOD en de FIOD-ECD. Wat betreft de VROM-IOD zijn de uitgaven van de gehele VROM-inspectie opgenomen. De VROM-IOD is hier een onderdeel van.

**** Overige opsporing bestaat uit: NFI, overig opsporing VenJ, JUSTIS, AFM, NMa, EOD en Kmar.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.6 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

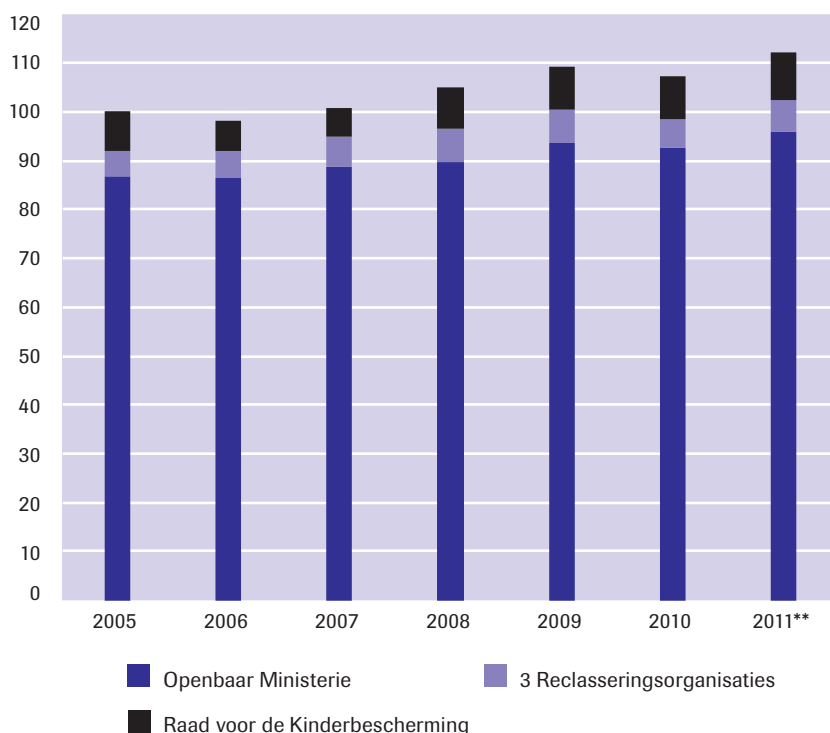
10.1.3 Vervolg

De vervolging van verdachten is een exclusieve taak van het Openbaar Ministerie (OM) (zie hoofdstuk 2). Zijdelings zijn ook andere instanties betrokken bij de vervolging van verdachten. Zo geven de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) en de drie reclasseringsorganisaties voor volwassenen (Stichting Verslavingszorg GGZ, Reclassering Nederland en Leger des Heils Reclassering) advies over het te volgen justitiële traject voor respectievelijk minderjarigen en meerderjarigen, waarbij een goede re-integratie in de maatschappij centraal staat (zie hoofdstuk 2). In 2011 waren de totale uitgaven aan vervolging van misdrijven 752 miljoen euro.

Dit is, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, een stijging van 12% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.5).

De grootste aanbieder op het gebied van vervolging is het OM met 85% van de totale uitgaven aan vervolging. In 2011 bedroegen de uitgaven van het OM voor de vervolging van verdachten 641 miljoen euro.¹³ Dit is een stijging van 10% ten opzichte van 2005. De uitgaven van de andere twee aanbieders op het gebied van vervolging, de RvdK en de Reclassering voor volwassenen, bedroegen bij elkaar 111 miljoen euro in 2011. Dit is een stijging van 26% ten opzichte van 2005 (zie tabel 10.8 in bijlage 4).

Figuur 10.5 Uitgaven aan vervolging, index 2005=100*

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.8 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

13 Dit is inclusief 22 miljoen euro aan schadeloosstelling voor onterechte hechtenis en gemaakte kosten aan ex-verdachten (zie par. 10.5).

Schadevergoeding aan ex-verdachten

Van de in totaal 641 miljoen euro die het OM in 2011 heeft uitgegeven aan vervolging, is 22 miljoen euro uitgegeven aan schadevergoeding voor ex-verdachten. Dit is, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, een stijging van 52% ten opzichte van 2005 (zie tabel 10.30 in bijlage 4).

Een verdachte kan schadevergoeding claimen als hij in verzekering is gesteld en/of in voorlopige hechtenis is genomen voor een strafzaak die is geëindigd zonder oplegging van een straf of maatregel, of voor een feit waarvoor geen voorlopige hechtenis is toegestaan (art. 89 Wetboek van Strafvordering).

Als een zaak is geëindigd zonder oplegging van een straf of maatregel, kan de ex-verdachte ook een beroep doen op vergoeding van de gemaakte kosten (art. 591a Wetboek van Strafvordering).

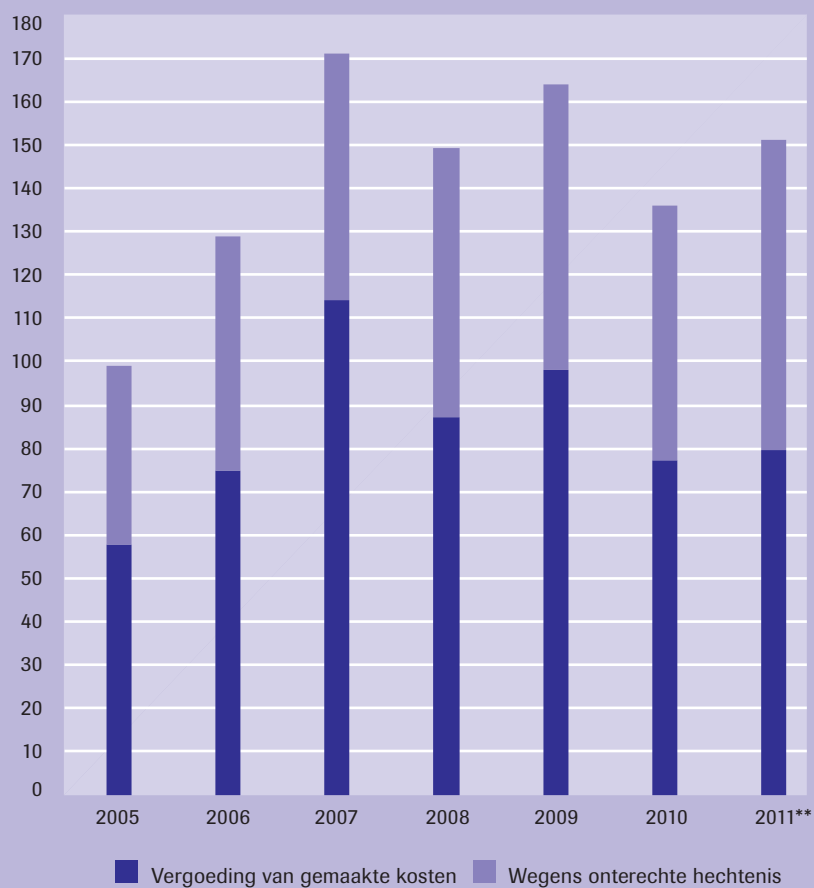
Een ex-verdachte kan schadevergoeding eisen voor vermogensschade (verlies van inkomsten als gevolg van detentie) en voor immateriële schade, zoals de aantasting van de goede naam.

In 2011 is bijna 10.000 keer een schadevergoeding uitgekeerd aan ex-verdachten. Dat is bijna 2 keer zo vaak als in 2005. Daarvan bedroeg 57% een vergoeding van de gemaakte kosten en 43% een vergoeding wegens onterechte hechtenis.

Het gemiddelde uitgekeerde bedrag is daarentegen gedaald met 23%. Van de in totaal 22 miljoen euro uitgaven aan vergoedingen in 2011, is 12 miljoen euro uitgekeerd wegens vergoeding van kosten. Er werd 10 miljoen euro uitgekeerd wegens onterecht ondergane hechtenis.

In 2011 werd 92% van de verzoeken gehonoreerd, tegenover 88% in 2005.

Figuur **Uitgaven aan schadevergoedingen aan ex-verdachten, index 2005=100***

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.30 in bijlage 4.

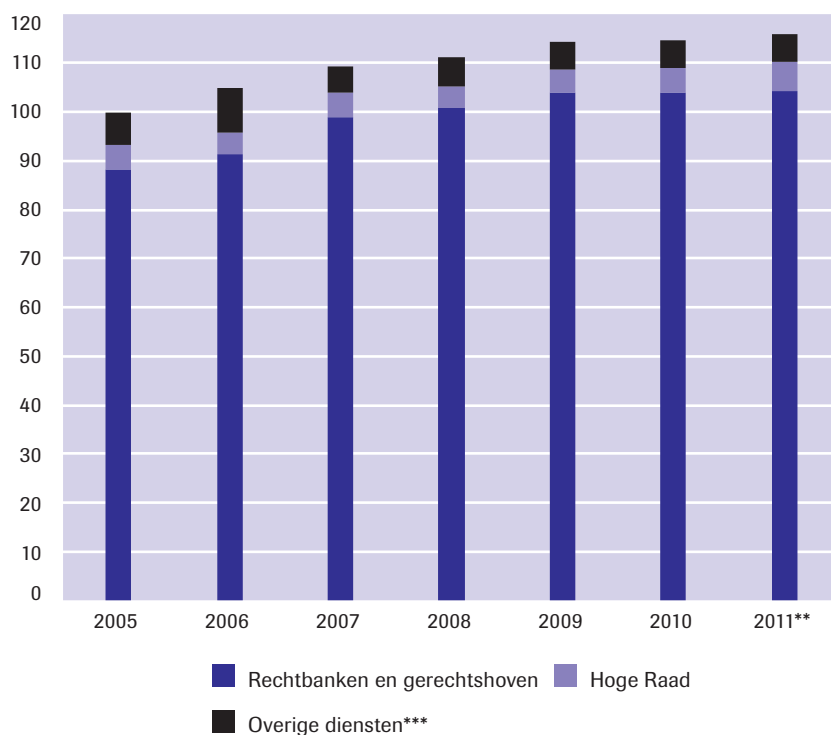
Bron: CBS

10.1.4 Berechting

De uitgaven voor berechting betreffen drie niveaus van de rechtspraak, namelijk de rechtbanken, de gerechtshoven en de Hoge Raad der Nederlanden. De eerste twee categorieën vallen onder de verantwoordelijkheid van de Raad voor de rechtspraak (Rvdr). Hiernaast wordt een aantal ondersteunende diensten van de rechtspraak meegerekend bij de uitgaven voor berechting. Hieronder vallen de Justitiële Informatiedienst (JD; voorheen: Centrale Justitiële Documentatiedienst), de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR), de Commissie Gelijke Behandeling (CGB), het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) en ingehuurd tolken, die onder 'overige diensten' zijn opgenomen. De reclasseringsactiviteiten ten behoeve van een rechtszaak vallen binnen de VZR onder 'vervolging' (paragraaf 10.1.3); de uitgaven aan rechtsbijstand tijdens de rechtszaak worden gerekend bij 'ondersteuning van daders en (ex-)verdachten' (zie paragraaf 10.1.6).

In 2011 bedroegen de totale uitgaven voor de berechting van misdrijven 322 miljoen euro. Dat is, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, een stijging van 16% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.6).

De uitgaven voor misdrijfzaken bij de rechtbanken en gerechtshoven zijn veruit het grootste en kwamen in 2011 uit op 290 miljoen euro. Dit is een stijging van 18% ten opzichte van 2005. De uitgaven aan de Hoge Raad zijn vanaf 2005 gestegen met 16%. In 2011 gaf de Hoge Raad 16 miljoen euro uit aan misdrijfzaken. Ten slotte werd er aan overige diensten in 2011 16 miljoen euro uitgegeven, 14% minder dan in 2005 (zie tabel 10.10 in bijlage 4).

Figuur 10.6 Uitgaven aan berechting, index 2005=100*

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

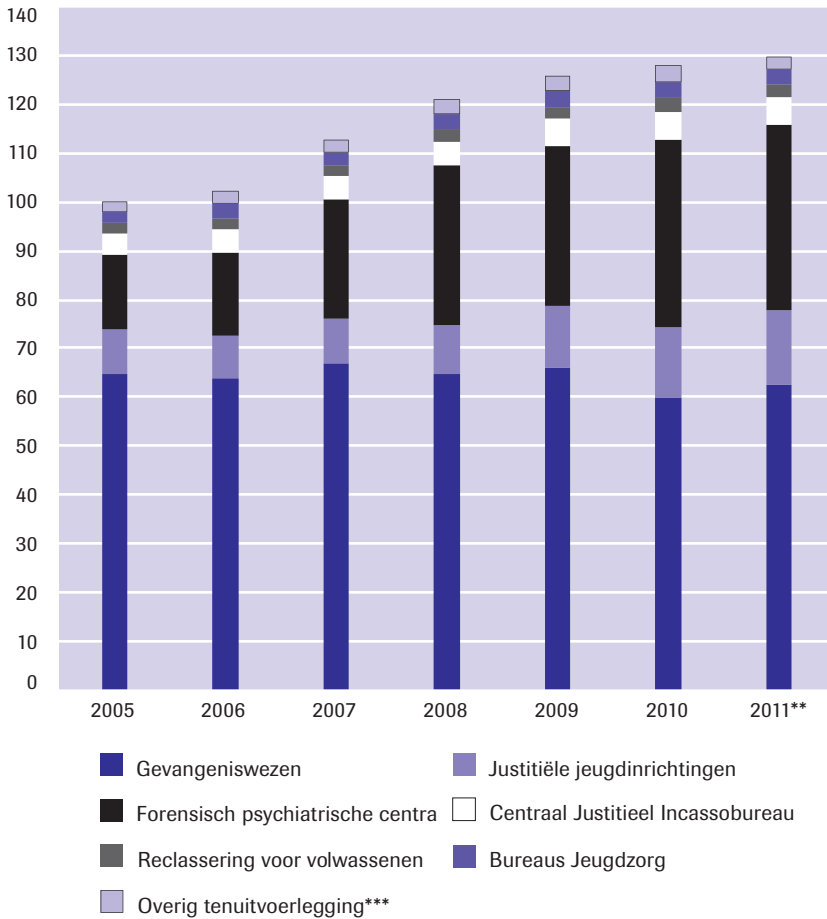
*** Overige diensten bestaan uit: CGB, CBP, JD, NVvR en ingehuurde tolken.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.10 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

10.1.5 Tenuitvoerlegging

De tenuitvoerlegging van diverse straffen en maatregelen is verspreid over een groot aantal uitvoeringsorganisaties. De totale uitgaven aan tenuitvoerlegging bedroegen in 2011 ruim 2,3 miljard euro. Dit is, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, een stijging van 30% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.7).

Figuur 10.7 Uitgaven aan tenuitvoerlegging, index 2005=100*

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** Overig tenuitvoerlegging: RSJ, RvdK, Halt Nederland en JUSTIS (gratieverleningen).

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.12 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Drie onderdelen van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), namelijk het gevangeniswezen (GW), justitiële jeugdinrichtingen (JJI) en forensisch psychiatrische centra (FPC's, inclusief Pieter Baan Centrum en forensische zorg in het GW), zijn verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen. De uitgaven van deze onderdelen betroffen 2,1 miljard euro (89% van de totale uitgaven aan tenuitvoerlegging). Met 1,1 miljard euro in 2011 was het gevangeniswezen de grootste uitgavenpost van DJI. Deze uitgaven liggen 4% lager dan in 2005. Op de tweede plaats staan de FPC's, inclusief forensische zorg in het GW. De uitgaven hiervoor bedragen in 2011 693 miljoen euro. Deze sector heeft van alle intramurale voor-

zienen de grootste groei doorgemaakt in de periode 2005 tot en met 2011, namelijk 153%. Deze stijging is vooral toe te schrijven aan de introductie van de forensische zorg in het gevangeniswezen in 2009. In 2011 zijn de uitgaven vrijwel gelijk aan die van 2010. Qua omvang van de uitgaven staan de jeugdinrichtingen op de derde plaats, met 274 miljoen euro in 2011. Dit is een stijging van 68% ten opzichte van 2005.

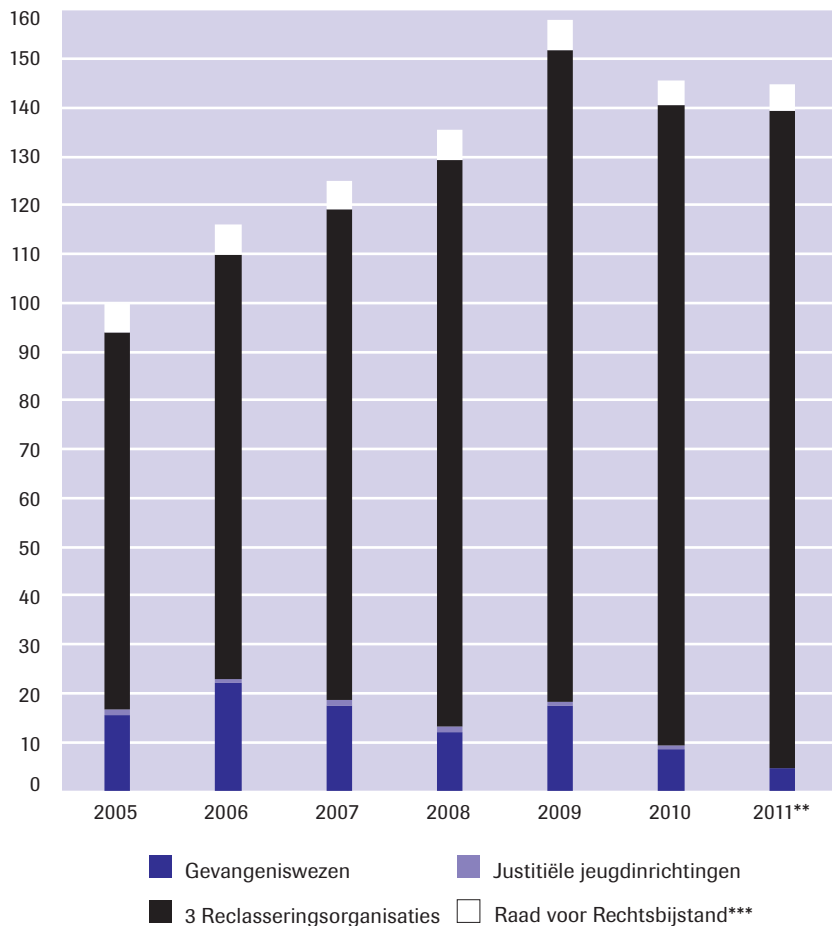
Naast de DJI is er nog een aantal andere instellingen actief op het terrein van de tenuitvoerlegging. De uitgaven aan het CJIB zijn in de periode 2005-2011 gegroeid met 25% tot 100 miljoen euro. De uitgaven aan de Bureaus Jeugdzorg (BJZ) zijn tussen 2005 en 2011 gestegen met 39% tot 63 miljoen euro. De Reclassering voor volwassenen was in 2011 goed voor 44 miljoen euro. Dit is een stijging van 18% ten opzichte van 2005, maar wel een daling van 21% van opzichte van 2010. De overige instellingen op het gebied van tenuitvoerlegging betreffen de Raad voor de Strafrechts-toepassing en Jeugdbescherming (RSJ), de RvdK, Halt Nederland en JUSTIS. Deze uitgaven bedragen in 2011 44 miljoen euro, 18% meer dan in 2005, maar wel 23% minder dan in 2010.

10.1.6 Ondersteuning van daders en (ex-)verdachten

Tijdens het gehele justitiële traject kan de (ex-)verdachte op diverse manieren worden ondersteund, bijvoorbeeld door de reclassering (ook na de veroordeling) of door middel van gesubsidieerde rechtsbijstand. In Nederland verzorgt de Reclassering voor volwassenen de reclassering van volwassen veroordeelden. DJI biedt scholings- en trainingsprogramma's aan tijdens de detentie. De Raad voor Rechtsbijstand (RvR) zorgt voor juridische bijstand. Onder de noemer van deze activiteit vallen alleen uitvoeringskosten die de RvR maakt voor de verlening van subsidies. De uitgaven die direct betrekking hebben op het proces, zoals de kosten voor advocaten, worden in de Veiligheidszorgrekeningen geschaard onder rechtskundige diensten en komen in paragraaf 10.1.7 aan bod. In totaal werd in 2011 164 miljoen euro uitgegeven aan ondersteuning van (ex-)verdachten (exclusief rechtskundige diensten). De stijging ten opzichte van 2005 bedroeg 45%, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen (zie figuur 10.8).

De drie reclasseringsorganisaties voor volwassenen hebben tezamen de grootste groei in zowel absolute als procentuele zin doorgemaakt. In de periode 2005 tot en met 2011 zijn de uitgaven van de Reclassering voor volwassenen met 74% gestegen tot 153 miljoen euro. Als het OM besluit te vervolgen, kan de verdachte een beroep doen op de gesubsidieerde rechtsbijstand bij de RvR. In 2011 bedroegen de uitgaven aan uitvoeringskosten van deze organisatie 6 miljoen euro. De uitgaven die de DJI doet aan programma's voor (jeugdige) gevangenen zijn afgenomen van 19 miljoen euro in 2009 tot 5 miljoen in 2011, ofwel een daling van 75% (zie tabel 10.14 in bijlage 4). Dit komt deels doordat het aantal plaatsen voor de scholings- en trainingsprogramma's per jaar verschilt, waardoor de uitgaven per jaar ook kunnen fluctueren.

Figuur 10.8 Uitgaven aan ondersteuning van (ex-)verdachten en daders, index 2005=100*

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** Alleen uitvoeringskosten.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.14 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

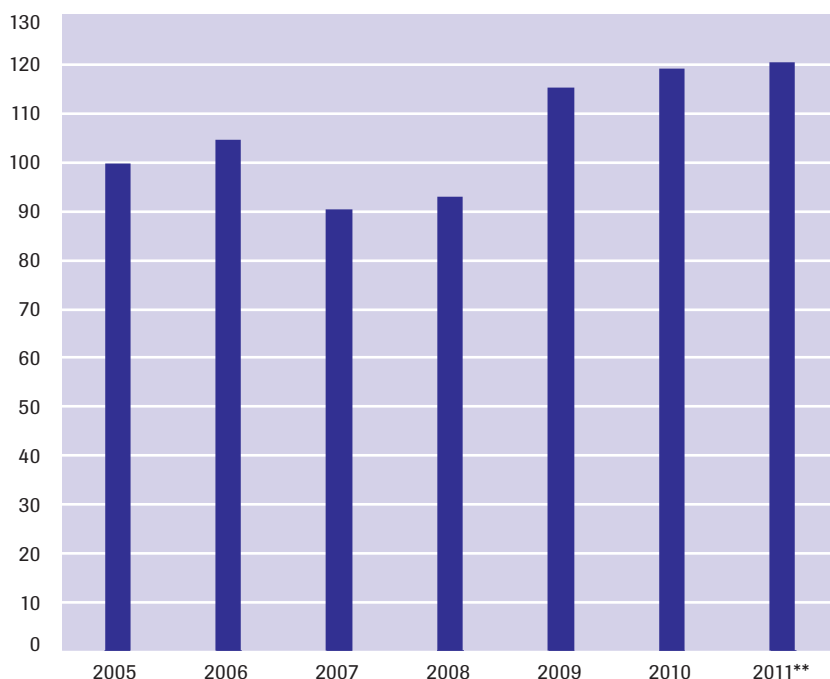
10.1.7 Rechtskundige diensten

De rechtskundige diensten zijn in de Veiligheidszorgrekeningen als aparte activiteit te onderscheiden. Tot de rechtskundige dienstverlening behoren advocatenkantoren, notariskantoren, deurwaarderskantoren, rechtskundig adviesbureaus, en octrooi-, merken- en modellenbureaus. Het gaat hierbij om uitgaven die direct betrekking hebben op de strafzaak

(in tegenstelling tot het regelen van de ondersteuning waarvan we de uitgaven onder de activiteit ondersteuning van daders en verdachten scharen). De diensten van de toegevoegde advocaten worden (deels of geheel) via de Raad voor Rechtsbijstand collectief gefinancierd. De rest moeten de huishoudens zelf bijdragen.

De uitgaven aan rechtskundige diensten kwamen uit op 454 miljoen euro in 2011. De groei in de periode 2005 tot en met 2011 bedroeg, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, 43% (zie figuur 10.9). Daarvan is in 2011 een bedrag van 320 miljoen door huishoudens betaald door middel van een eigen bijdrage en 123,5 miljoen euro door het voormalige ministerie van Justitie in de vorm van gesubsidieerde rechtsbijstand.

Figuur 10.9 Uitgaven aan rechtskundige diensten, index 2005=100*

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.16 in bijlage 4.

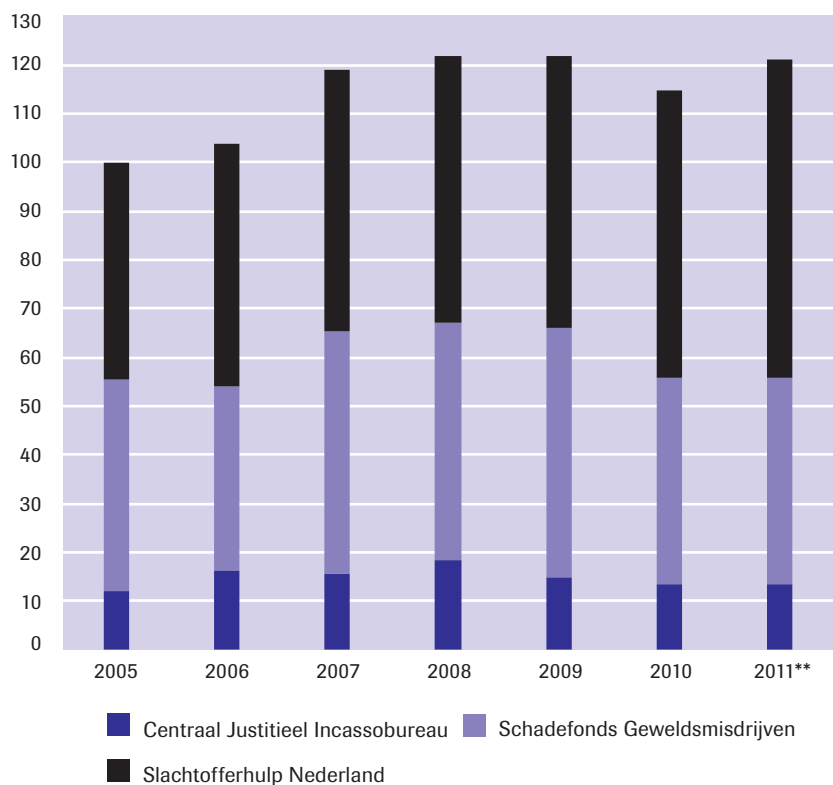
Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

10.1.8 Ondersteuning van slachtoffers

In Nederland houden drie organisaties zich bezig met het ondersteunen van slachtoffers. Zo verzorgt Slachtofferhulp Nederland (SHN) psychosociale hulpverlening en zorgt zowel het Schadefonds Geweldsmisdrijven

(SGM) (uitkeringen) als het CJIB (inning van schadevergoedingsmaatregelen) voor schadevergoedingen. In totaal werd in 2011 46 miljoen euro uitgegeven aan ondersteuning van slachtoffers. Dit is, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, 21% meer dan in 2005 (zie figuur 10.10).

Figuur 10.10 Uitgaven aan slachtofferzorg, index 2005=100*

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.18 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS, bewerking WODC (zie bijlage 3)

Slachtofferhulp Nederland wordt grotendeels gefinancierd door het ministerie van Veiligheid en Justitie en het Fonds Slachtofferhulp. SHN maakt van de drie aanbieders de grootste groei door in absolute en relatieve zin. Het SGM keert aan slachtoffers van in Nederland gepleegde geweldsdelicten een geldelijke uitkering uit, met als doel leedverzachting. De uitkeringen, die vanuit de algemene middelen gefinancierd worden, zijn een tegemoetkoming in de schade die niet op andere wijze kan worden vergoed. De uitgaven van het SGM zijn van 2005 tot 2011 licht afgenomen tot 16 miljoen euro. Het CJIB verzorgt de inning van de schadevergoeding ten behoeve van slachtoffers, nadat de rechter een schadevergoedings-

maatregel voor een strafbaar feit opgelegd heeft aan daders. Daarna maakt het CJIB de vergoeding over aan de slachtoffers. De uitgaven voor de uitvoering zijn gestegen met 13% tot 5,1 miljoen euro in 2011.

10.2 Personele en materiële uitgaven veiligheidszorg

De totale uitgaven aan veiligheidszorg van 12,9 miljard euro bestonden in 2011 voor 62% uit personele uitgaven¹⁴ en voor 38% uit materiële uitgaven¹⁵ (zie figuur 10.11). In totaal werd in 2011 ruim 8 miljard euro uitgegeven aan personeel en 4,9 miljard euro aan materieel. De activiteit waarbij het aandeel van de personele uitgaven het grootst is, namelijk 82%, is de ondersteuning van verdachten en daders. De tenuitvoerlegging kent het kleinste aandeel personele uitgaven, namelijk 45%.

Van de uitgaven aan preventie gaat 63% op aan personeel en 37% aan materiaal. De douane geeft, relatief gezien, het meeste uit aan personeel (91%), gevolgd door beveiligings- en opsporingsbedrijven (76%) en de politie (72%) (zie tabel 10.5 in bijlage 4).

Van de uitgaven aan opsporing gaat 71% op aan personeel en 29% aan materiaal. De bijzondere opsporingsdiensten geven, relatief gezien, het meeste uit aan personeel (87%), gevolgd door beveiligings- en opsporingsbedrijven (76%) en de politie (73%). De personele uitgaven aan berechting en vervolging bedragen respectievelijk 60% en 74% (zie tabel 10.7 in bijlage 4).

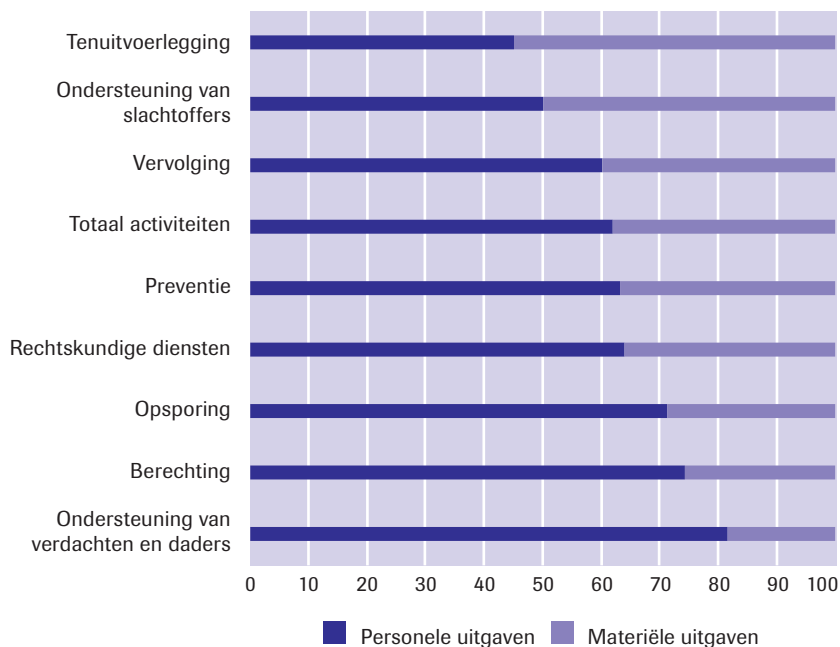
Bij de uitgaven aan tenuitvoerlegging zijn de materiële uitgaven groter dan de personele uitgaven. In 2011 bestond 55% van de totale uitgaven aan tenuitvoerlegging uit materiële uitgaven (zie tabel 10.13 in bijlage 4). Dit komt vooral door het grote aandeel van de uitgaven voor het beheer van gebouwen (waaronder gevangenissen). De uitgaven aan tenuitvoerlegging door de Bureaus Jeugdzorg bestaan in 2011 voor vier vijfde uit personeelskosten.

De uitgaven aan ondersteuning van daders en (ex-)verdachten bestaan voor 82% uit personele uitgaven. Dit komt vooral voor rekening van de Reclassering voor volwassenen, uitgevoerd door Reclassering Nederland, Stichting Verslavingszorg GGZ en het Leger des Heils. De uitgaven aan ondersteuning van slachtoffers bestaan voor 50% uit personele uitgaven. Bij ondersteuning van het slachtoffer wordt directe hulp vooral verleend door Slachtofferhulp Nederland. Uitgekeerde schadevergoedingen aan slachtoffers worden tot de materiële uitgaven gerekend, waardoor er naar verhouding veel uitgaven aan materieel worden gedaan.

14 Personele uitgaven omvatten salarissen, sociale lasten, pensioenpremies en kosten van werving, keuring, bijscholing, reiskosten in woon-/werkverkeer en dergelijke, exclusief reis- en verblijfskosten in verband met uitoefening van de functie en inhuur van tijdelijk personeel.

15 Materiële uitgaven omvatten alle andere uitgaven dan personele uitgaven, zoals huisvesting, aanschaf van goederen en diensten, subsidies en exploitatiebijdragen aan uitvoeringsinstanties.

Figuur 10.11 Verhouding personele en materiële uitgaven naar activiteit in 2011,* in procenten**

* Voorlopige cijfers.

** Percentages op basis van nominale bedragen.

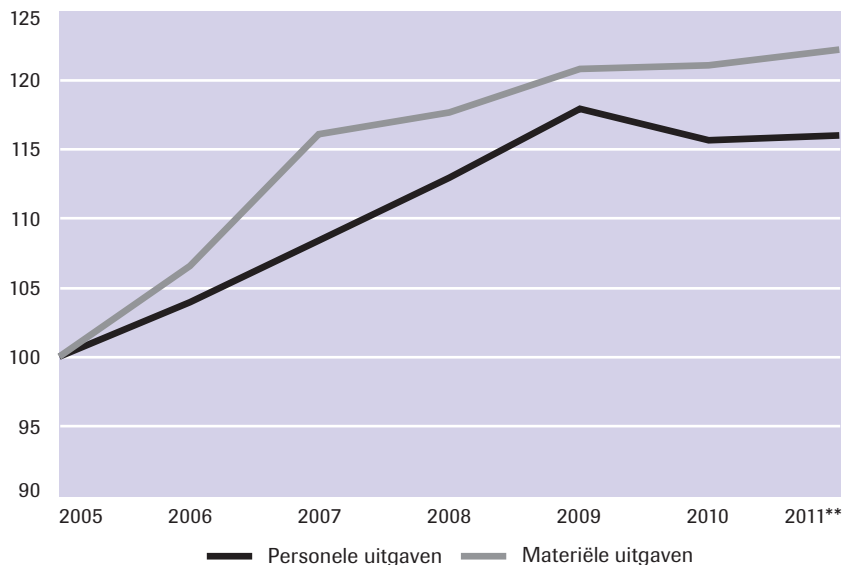
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.20 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS, bewerking WODC (zie bijlage 3)

De personele uitgaven zijn in de periode 2005-2011, na correctie voor loonstijgingen, met 16% gestegen. Dat is minder dan de uitgaven aan materieel, die in diezelfde periode, gecorrigeerd voor prijsstijgingen, met 22% zijn gestegen. Overigens zijn in deze periode de lonen sneller gestegen dan de prijzen van materieel (goederen, diensten en huisvesting), hetgeen impliceert dat de stijging in de materiële uitgaven reëel is: er wordt daadwerkelijk meer materieel ingezet.

Van de 8 miljard euro aan personele uitgaven in 2011 gaat ruim 47% naar preventie, gevolgd door opsporing en tenuitvoerlegging met respectievelijk 26% en 13%. De totale materiële uitgaven zijn eveneens aan preventie het hoogst (45%), gevolgd door tenuitvoerlegging (26%) en opsporing (17%).

Figuur 10.12 Ontwikkeling personele en materiële uitgaven, index 2005=100*

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.21 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS, bewerking WODC (zie bijlage 3)

10.3 Uitgaven per eenheid product

De in paragraaf 10.1 geconstateerde groei in de totale uitgaven aan veiligheidszorg kan het gevolg zijn van toegenomen uitgaven of kosten per eenheid product en/of van een toegenomen aanbod ofwel productie aan veiligheidszorg. Om inzicht te krijgen in hoeverre van het een of het ander sprake is, gaat deze paragraaf in op de ontwikkeling van de uitgaven in relatie tot de aangeboden veiligheidszorg.

De ontwikkeling van de uitgaven per eenheid product van de verschillende in paragraaf 10.1 onderscheiden activiteiten is in beeld te brengen door de ontwikkeling in de uitgaven, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, te confronteren met de ontwikkeling van de 'productie' per activiteit. Die productie is globaal te meten met kwantitatieve indicatoren als het aantal slachtoffers, aantallen behandelde misdrijven en overtredingen, behandelde strafzaken, ingesloten personen, en dergelijke. De daarover beschikbare gegevens zijn elders in deze publicatie te vinden. Dergelijke indicatoren geven overigens geen maatstaf voor de kwaliteit van de productie. Stijgende uitgaven per eenheid product kunnen het

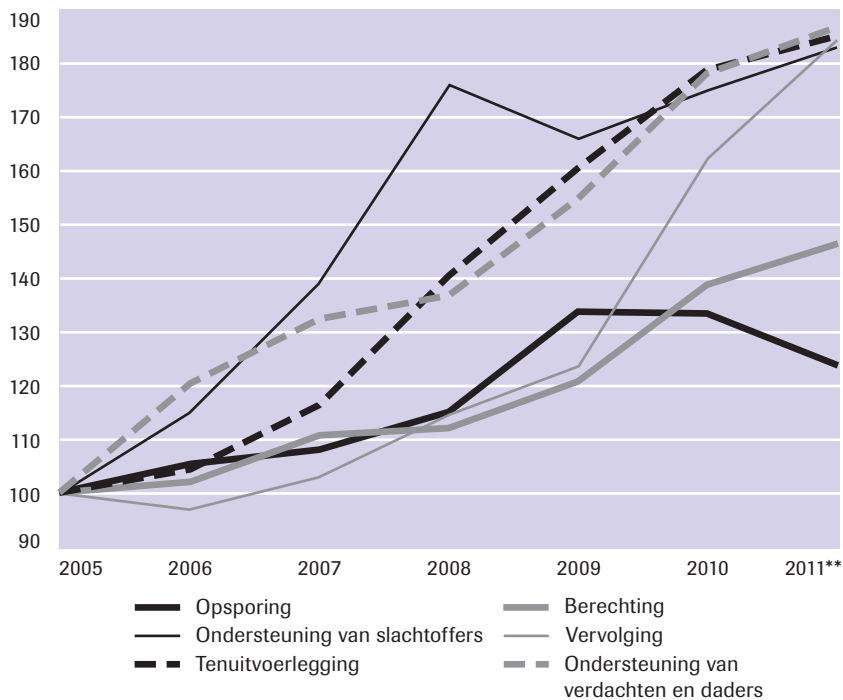
gevolg zijn van een dalende productiviteit, maar ook van een intensievere of kwalitatief betere behandeling per eenheid product.

Per activiteit (opsporing, vervolging, enzovoort) zijn één of meerdere indicatoren voor de productie gehanteerd. Voorbeelden zijn het aantal door burgers ondervonden delicten bij de 'ondersteuning van slachtoffers' en het aantal door de rechter behandelde misdrijven, overtredingen en WAHV-beroepen (zie tabel 10.25 in bijlage 4). Indien er meerdere indicatoren per activiteit beschikbaar zijn, wordt er een weging toegepast. Een dergelijke weging is zo veel mogelijk gebaseerd op een schatting van het aandeel van de uitgaven voor de onderscheiden producten in het totaal van de betreffende activiteit.

Voor preventie was geen indicator voor de productie beschikbaar. De productie is bij alle verder onderscheiden activiteiten tussen 2005 en 2011 gedaald. Dit is het gevolg van in het algemeen afnemende criminaliteit, daling van geregistreerde misdrijven, afnemende aantallen strafzaken en een sterke daling van het aantal uitgesproken jaren vrijheidsstraf. In 2010 zien we met name bij vervolging en berechting een sterke daling. Zie voor deze ontwikkelingen verder de betreffende hoofdstukken.

In combinatie met de eerder geschetste stijging van de uitgaven voor alle activiteiten betekent deze daling van de productie dus een stijging van de uitgaven per eenheid product over de hele linie. Er zijn onderling wel verschillen. De uitgaven per eenheid product zijn, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, het sterkst gestegen bij de ondersteuning van verdachten en daders (inclusief rechtskundige diensten), vervolging, tenuitvoerlegging en ondersteuning van slachtoffers. Bij deze activiteiten bedroeg de stijging van de uitgaven per eenheid product tussen 2005 en 2011 meer dan 80%. Bij berechting was deze stijging 46% en relatief de geringste stijging trad op bij de opsporing: 24% (zie figuur 10.13). Alleen bij opsporing dalen de uitgaven per eenheid product na 2009.

**Figuur 10.13 Uitgaven per eenheid product naar activiteit,*
index 2005=100****

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

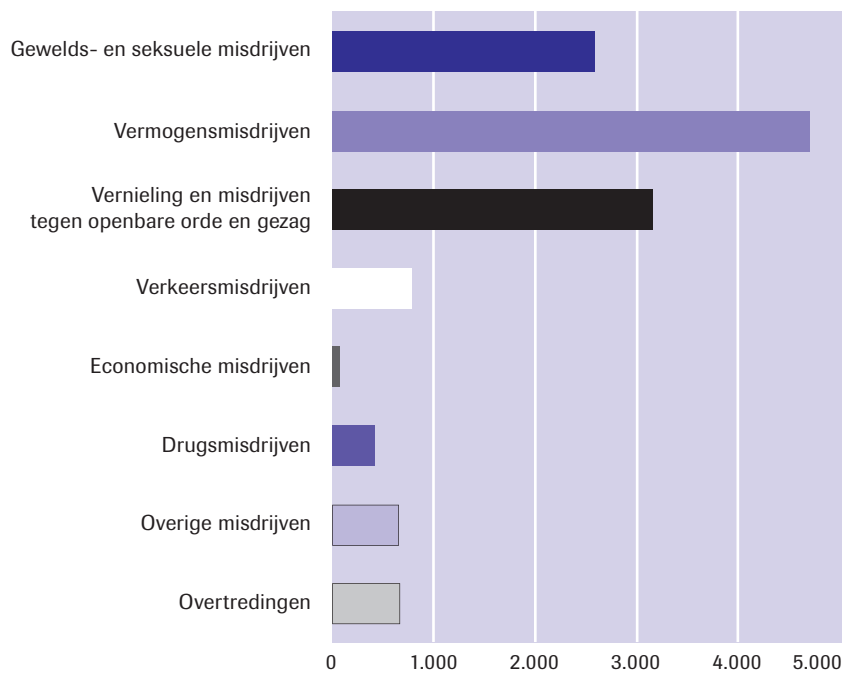
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.26 in bijlage 4.

Bron: tabellen in bijlage 4

10.4 Uitgaven per delict

Op basis van de productie en wegingsfactoren kunnen de totale uitgaven aan veiligheidszorg worden uitgesplitst naar type delict (zie bijlage 2 voor de gehanteerde methodiek). In 2011 werd van de totale uitgaven naar schatting 2,6 miljard euro (20%) uitgegeven aan gewelds- en seksuele misdrijven, 4,7 miljard euro (36%) aan vermogensmisdrijven en 3,1 miljard euro (24%) aan vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (zie figuur 10.14 en tabellen 10.27 en 10.28 in bijlage 4). Ten opzichte van 2005 zijn de uitgaven aan gewelds- en seksuele misdrijven, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, met 33% gestegen, de uitgaven aan vermogensmisdrijven met 16% gestegen en de uitgaven aan vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag met 15% gestegen (zie figuur 10.15 en zie tabel 10.29 in bijlage 4). De uitgaven aan economische delicten zijn sterk gedaald als gevolg van de afname van het aantal door het OM behandelde economische delicten.

**Figuur 10.14 Totale uitgaven aan veiligheidszorg per delict in 2011,*
in mln euro****

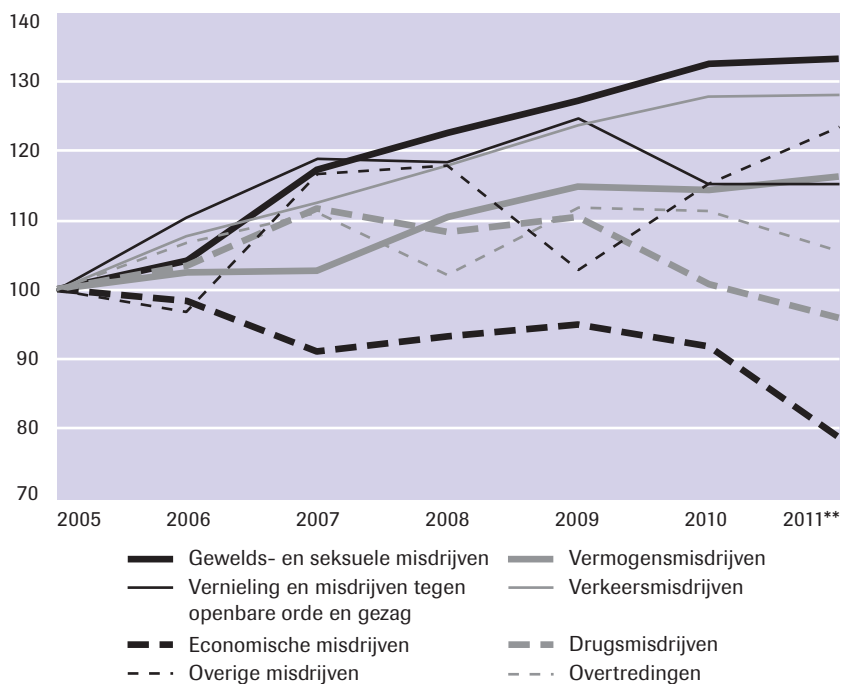

* Nominale bedragen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.27 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen CBS, bewerking WODC

Figuur 10.15 Uitgaven aan veiligheidszorg per delict,* index 2005=100

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

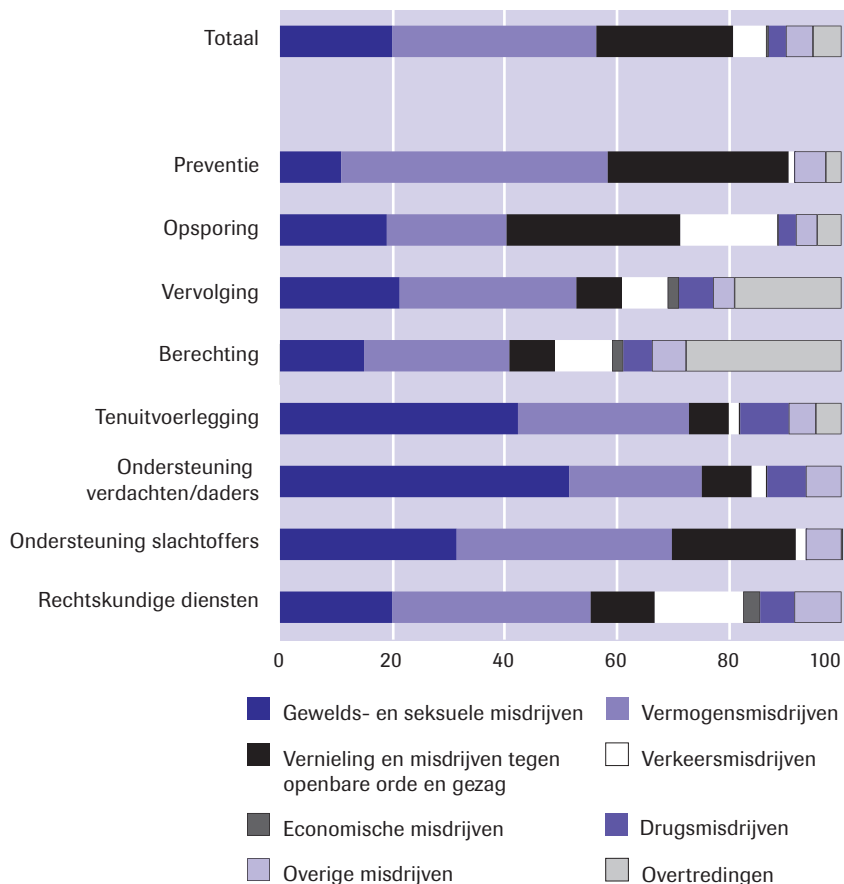
** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.29 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen CBS, bewerking WODC

Per activiteit zijn er echter grote verschillen (zie figuur 10.16). De uitgaven aan preventie en opsporing zijn doorgaans sterk gericht op de voor burgers zichtbare criminaliteit, zoals gewelds- en seksuele misdrijven, vermogensmisdrijven en vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag. De uitgaven voor vervolging en berechting worden uiteraard voor een groot deel bepaald door wat er op het terrein van opsporing gebeurt, en het aandeel overtredingen wordt steeds kleiner naarmate men verder in de justieteketen komt. Bij de uitgaven aan tenuitvoerlegging speelt overlast een minder grote rol, maar drugsmisdrijven des te meer, terwijl bij de uitgaven aan slachtofferzorg de verkeersmisdrijven een relatief groot aandeel hebben (vergelijk ook met figuur 9.5).

Figuur 10.16 Uitgaven aan veiligheidszorg per delict en activiteit in 2011,* in procenten**

* Percentages op basis van nominale bedragen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.28 in bijlage 4.

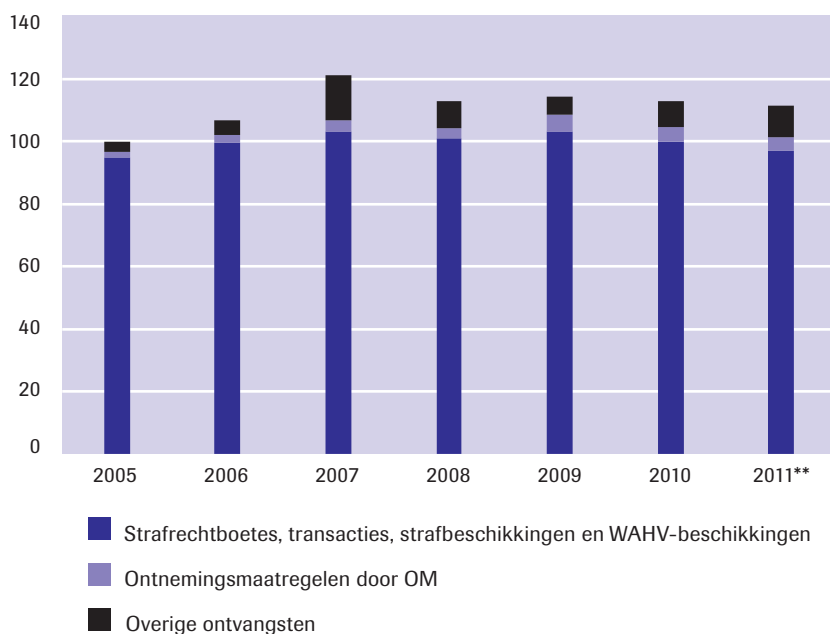
Bron: Veiligheidszorgrekeningen CBS, bewerking WODC (zie bijlage 3)

10.5 Ontvangsten uit veiligheidszorg

Tegenover de uitgaven staan de ontvangsten uit de veiligheidszorg. Het ministerie van Veiligheid en Justitie incasseerde in 2011 839 miljoen euro die direct betrekking heeft op de veiligheidszorg (zie tabel 10.30 in bijlage 4). Het gaat daarbij om boetes, transacties, strafbeschikkingen, ontnemingsmaatregelen en overige ontvangsten, zoals aan de burger doorberekende kosten voor aanvragen bij JUSTIS, buitenlandse boetes en bestuurlijke boetes. Dit was een stijging van 11% ten opzichte van

2005 (zie figuur 10.17). De ontvangsten uit boetes en transacties (inclusief strafbeschikkingen) zijn slechts met 2% gestegen. Dit komt met name omdat het aantal boetes en transacties de afgelopen jaren sterk gedaald is (zie bijlage 4, tabellen 7.22 t/m 7.24, 8.1 en 8.6; zie voor achtergronden: Moolenaar et al., 2011; Wilms et al., 2011). Vanwege de verschillende boeteverhogingen in de periode 2008-2011 zijn de ontvangsten niet heel sterk gedaald.

Figuur 10.17 Ontvangsten uit veiligheidszorg door ministerie van VenJ,* index 2005=100

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.31 in bijlage 4.

Bron: Rijksbegroting/slotwet, jaarverslagen, VenJ, bewerking WODC

Geld dat op criminele wijze vergaard is, moet vaak op een of andere manier worden witgewassen. Dit kan bijvoorbeeld door grote transacties contant te betalen en de verkregen goederen later op legale manier te verkopen. Om enig zicht te krijgen op de omvang van het illegale circuit is sinds 1994 de Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU-Nederland) actief. Alle ongebruikelijke transacties van grote waarde moeten worden gemeld. Vervolgens wordt uitgezocht in hoeverre de transactie verdacht is. Na aangifte van fraude of een vermogensmisdrijf kan de officier van justitie besluiten om vervolging in te stellen. Naast een straf kan de officier

van justitie ook ontneming vorderen van het bedrag dat op criminele wijze verkregen is. Om ervoor te zorgen dat de ontnemingsvordering ook betaald wordt, kan het OM conservatoir (en later executoir) beslag laten leggen op bankrekeningen of waardevolle eigendommen. In 2011 is voor ongeveer 31 miljoen euro geïnd via ontnemingsmaatregelen. Dat was een stijging van 140% ten opzichte 2005.

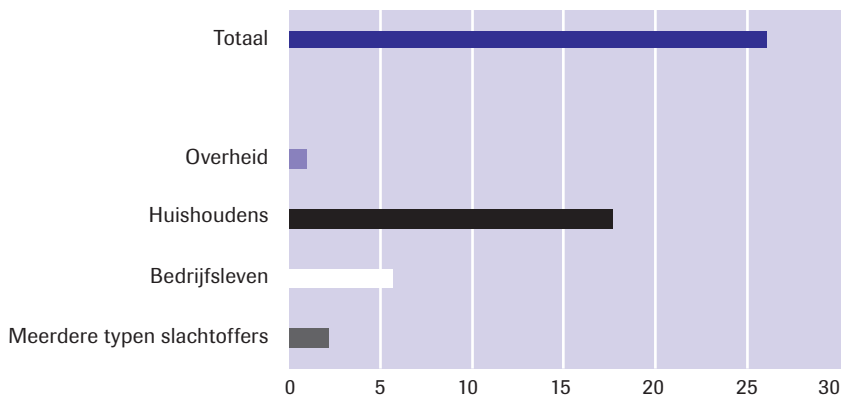
Naast VenJ ontvangen ook andere ministeries en lokale overheden geld uit (bestuurlijke) boetes en terugvorderingen bij schending van de regelgeving. De Minister van VenJ heeft hierover recentelijk de kamer geïnformeerd (*Kamerstukken II* 2011/12). Aangezien het niet altijd duidelijk is in hoeverre de schendingen van de regelgevingen vergissingen dan wel delicten betreffen, zijn deze bedragen niet meegenomen in deze analyse.

10.6 Maatschappelijke schade van criminaliteit

In deze paragraaf komt de maatschappelijk schade van criminaliteit aan bod. Het gaat daarbij achtereenvolgens om door bedrijfsleven, huishoudens en overheid geleden schade als gevolg van misdrijven, overtredingen en overlast. In totaal bedraagt de schade door criminaliteit op jaarbasis naar schatting minstens 26,1 miljard euro (zie figuur 10.18 en tabellen 10.32 en 10.33 in bijlage 4). Dit bedrag correspondeert met circa 4% van het bruto binnenlands product, ofwel wat we gezamenlijk in Nederland verdienen. Dit bedrag is een ondergrens, aangezien veel schadeposten niet goed ingeschat kunnen worden. Per schadepost is het gemiddelde over de beschikbare jaren berekend. Vervolgens zijn deze gemiddelden opgeteld om tot een totaal bedrag voor de maatschappelijke schade te komen.¹⁶

¹⁶ In voorgaande edities van 'Criminaliteit en Rechtshandhaving' werd niet het gemiddelde berekend, maar werd het meest recent gegeven genomen als schatting van de omvang van een schadepost. Omdat sommige schadeposten over de jaren heen nogal sterk fluctueren, leidde deze aanpak tot sterke fluctuaties in de einduitkomst. Om de uitkomsten stabiel te maken is in deze editie van 'Criminaliteit en Rechtshandhaving' ervoor gekozen om het gemiddelde te nemen. Bovendien werd in voorgaande edities van 'Criminaliteit en Rechtshandhaving' de tijd die nodig was voor administratieve afhandeling niet meegenomen in de berekeningen. Dit laatste is nu wel geval (zie ook bijlage 3).

Figuur 10.18 Maatschappelijke schade op jaarbasis,* in mld euro, 2011**

* Nominale bedragen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.33 in bijlage 4.

Bron: zie tabellen 10.32 en 10.33 in bijlage 4; bewerking WODC

10.6.1 Schade voor bedrijven en instellingen

Bedrijven en instellingen lijden naar schatting jaarlijks 5,6 miljard euro schade als gevolg van criminaliteit. Het merendeel hiervan betreft directe schade aan en/of diefstal van goederen en/of transportmiddelen, fraude, inbraak en geweld tegen personen. Bij de directe schade moet worden gedacht aan kosten die zijn gemaakt voor vervanging en reparatie en dergelijke (zie de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven, bijlage 3). De directe schade bedraagt 1,4 miljard euro. Indirecte schade, daarentegen, heeft betrekking op bijvoorbeeld vertraging in de levering van producten en diensten. Een andere vorm van indirecte schade voor het bedrijfsleven is productieverlies doordat werknemers die slachtoffer van een misdrijf zijn geworden, ziek thuis zitten. De totale indirecte schade bedraagt jaarlijks ongeveer 4,2 miljard euro. Het is niet bekend in hoeverre schade geleden door bedrijven gedekt is door verzekeringen.

10.6.2 Schade voor huishoudens

In de CBS-slachtofferenquêtes werd in het verleden gevraagd naar de schade die burgers hadden ondervonden als gevolg van een aantal veelvoorkomende delicten. Deze cijfers zijn gecombineerd met een schatting van de schade als gevolg van beleggingsfraude, identiteitsfraude, telecomfraude en datingfraude.¹⁷ De totale schade op jaarbasis voor huishoudens

17 Zie bijlage 3.

wordt geraamd op 17,6 miljard euro. De emotionele en fysieke schade wordt geschat op 14,7 miljard euro. Ruim 2,8 miljard euro betreft materiële schade. Diefstal, vandalisme en overige misdrijven zijn de grootste schadeposten. Bij vernielingen zijn met name auto's het mikpunt.

10.6.3 Schade voor de overheid

Ook de overheid lijdt schade als gevolg van criminaliteit. De totale schade voor de overheid wordt geraamd op 799 miljoen euro op jaarbasis. Het gaat daarbij onder andere om fiscaal nadeel of wederrechtelijk verkregen voordeel verkregen door fraude, meestal opgespoord door de bijzondere opsporingsdiensten. Bij financieel-economische fraude moet worden gedacht aan bijvoorbeeld corruptie in het bedrijfsleven, malafide ondernemingen en zorgfraude. Daarnaast zijn ook fiscale fraude en economische fraude met sociale verzekeringen en voorzieningen mogelijk. Overigens worden kleinere vormen van fraude bestuursrechtelijk afgedaan (zie hoofdstuk 8) en hier niet meegenomen.

Met middelzware en lichte fraudegevallen is naar schatting een bedrag van ongeveer 159 miljoen euro op jaarbasis gemoeid. Het betreft hier opgespoorde fraude met de bijstand, arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, kinderbijslag, (nabestaanden)pensioen, werkloosheidsverzekeringen en ziektewet. Gemiddeld wordt op jaarbasis 50 miljoen euro aan zware socialeverzekeringsfraude opgespoord. Een groot deel van de opgespoorde fraude betreft identiteitsfraude. De jaarlijkse schade aan gemeentelijke eigendommen wordt geschat op 33 miljoen euro. Dit is vermoedelijk een ondergrens.

10.6.4 Schade voor meerdere partijen

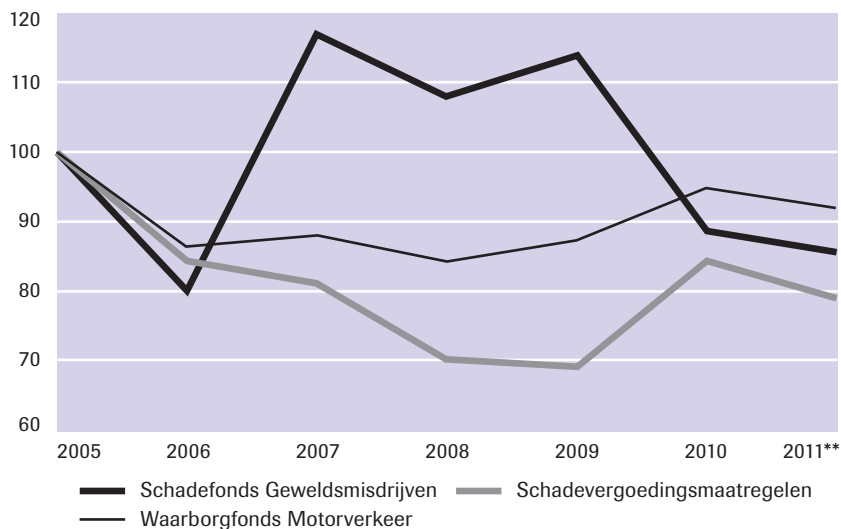
Een aantal vormen van criminaliteit kent meerdere typen slachtoffers. De totale schade op jaarbasis is ruim 2,1 miljard euro. De slachtoffers zijn zowel onder huishoudens als bedrijven en overheidsinstellingen te vinden. De grootste schadepost is faillissementsfraude met 827 miljoen euro, gevolgd door verzekeringsfraude met 688 miljoen euro en energiediefstal met 190 miljoen euro. Fraude met betaalmiddelen leidt tot een schadepost van 63 miljoen euro op jaarbasis. Daarvan is 33 miljoen te wijten aan fraude met pinpassen (inclusief skimming), 18 miljoen aan fraude met internetbankieren (inclusief phishing), 10 miljoen aan creditcardfraude en de rest aan fraude met cash transacties en vals geld.

10.7 Schadecompensatie

Soms wordt (een deel van) de geleden schade van slachtoffers van criminaliteit vergoed. Alleen over vergoeding van de schade voor huishoudens zijn enige gegevens beschikbaar. In hoeverre de schade geleden door de overheid of bedrijven of instellingen wordt vergoed, is niet bekend.

Uit de Politie-monitor Bevolking van 2002 (zie bijlage 3) blijkt dat aan huishoudens bij benadering ongeveer 43% van de materiële schade door de verzekering wordt vergoed. Het is niet bekend in hoeverre de medische kosten als gevolg van opgelopen letsel worden gedekt door ziektekostenverzekeringen en zo ja, of de zorgverzekeraars de schade op de dader proberen te verhalen. Bij fraude met betaalmiddelen wordt het grootste gedeelte van de schade voor huishoudens vergoed door de banken. Daarnaast kan enige compensatie plaatsvinden door het SGM (zie paragraaf 10.1.8 en tabel 10.18 in bijlage 4) en/of door de dader zelf in de vorm van een door de rechter opgelegde schadevergoedingsmaatregel (bijna 20 miljoen euro) (zie tabel 10.31 in bijlage 4). Bij verkeersmisdrijven kan het Waarborgfonds Motorverkeer een vergoeding geven. In 2011 werd bijna 65 miljoen uitgekeerd voor schade aan motorrijtuigen als gevolg van een misdrijf (zie figuur 10.19).

**Figuur 10.19 Vergoeding van de schade aan huishoudens,*
index 2005=100**

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.18 en 10.30 in bijlage 4.

Bron: jaarverslag SGM, CJIB, Waarborgfonds Motorverkeer, bewerking WODC

11 Nederland in internationaal perspectief

P.R. Smit en H. Goudriaan

- In de meeste landen waar nationale slachtofferenquêtes beschikbaar zijn, is in het algemeen sprake van een (lichte) daling van door slachtoffers ondervonden misdrijven. In grote lijnen geldt dit ook voor Nederland.
- Hoewel slechts van een zeer beperkt aantal landen informatie aanwezig is, lijken onveiligheidsgevoelens in de periode 2004-2010 af te nemen, in Nederland zelfs in sterkere mate dan in de andere landen.
- Nederland doet mee met de dalende trend in de geregistreerde criminaliteit in Noord- en West-Europese landen in de periode 2002-2007.
- Het aantal voltooide moorden en doodslagen per 100.000 inwoners in Nederland is vergelijkbaar met dat in de omringende landen, maar de dalende trend in Nederland lijkt tot staan gekomen te zijn.
- Nederland kent, in vergelijking met Duitsland, Engeland en Frankrijk, voor de meeste delicten een vergelijkbaar aandeel minderjarige verdachten en een wat lager aandeel vrouwelijke verdachten.
- Door het veelvuldig gebruik van transacties door het Openbaar Ministerie kent Nederland relatief weinig verdachten die een veroordeling door de rechter krijgen.
- De kans op gevangenisstraf bij een veroordeling is relatief hoog vergeleken met andere landen, in het bijzonder bij minderjarigen.
- Sinds 2005 is het aantal gevangenen per 100.000 inwoners in Nederland weer aan het dalen.
- Het aantal verdachten per geregistreerd misdrijf (vergelijkbaar met het ophelderingspercentage) is in Nederland, in tegenstelling tot andere Europese landen, in de periode 2001-2006 sterk gestegen.
- Het aantal gevangenen per veroordeelde (als maat voor het strafklimaat) is in Nederland hoog vergeleken met andere Noord- en West-Europese landen, waarbij het verschil sinds 1994 zelfs groter wordt.
- Het aandeel jeugdige gedetineerden ten opzichte van de totale gevangenispopulatie is in Nederland relatief hoog en neemt toe. Ook het aandeel vrouwelijke gedetineerden is in Nederland relatief hoog.

Dit hoofdstuk geeft een vergelijking van de criminaliteit in een aantal Europese landen, Australië, de Verenigde Staten, Canada en Japan. De meeste EU-lidstaten worden met elkaar vergeleken, waarbij in het bijzonder steeds aandacht wordt besteed aan een vergelijking tussen Nederland en de meest nabijgelegen landen België, Denemarken, Duitsland, Engeland,¹ Frankrijk en Luxemburg (hierna, alhoewel strikt gesproken niet geheel juist, als 'buurlanden' aangeduid). Bij een aantal analyses, waarin gekeken wordt naar trends over een langere periode, wordt Nederland vergeleken met een (gewogen) gemiddelde van landen in Noord- en West-Europa en Europa in zijn geheel.

¹ Waar in de tekst gesproken wordt over Engeland, worden Engeland en Wales bedoeld. Noord-Ierland en Schotland zijn hier niet bij inbegrepen.

In dit hoofdstuk worden meerdere gegevensbronnen gebruikt voor internationale vergelijkingen, ieder met hun eigen verzameling landen en onderwerpen. De belangrijkste gegevensbronnen in dit hoofdstuk zijn het *European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics* (Aebi et al., 2010), de *Annual Penal Statistics Space I survey* van de Raad van Europa (Aebi & Delgrande, 2010) en gegevens van Eurostat (Tavares & Thomas, 2009). Daarnaast wordt gebruikgemaakt van gegevens uit een aantal nationale slachtofferenquêtes.

In de verschillende internationaal vergelijkende bronnen is dit jaar zeer beperkt sprake van actualisering en daarom komt dit hoofdstuk in grote lijnen overeen met de vorige editie van 'Criminaliteit en rechtshandhaving' (Van Rosmalen, Kalidien & De Heer-de Lange, 2012). Voor een beschrijving van de internationale gegevensbronnen wordt verwezen naar bijlage 3. Het gebruik van bronnen die speciaal opgezet zijn voor internationale vergelijkingen houdt overigens in dat de informatie voor Nederland, zoals in dit hoofdstuk gepresenteerd wordt, op sommige punten afwijkt – onder meer vanwege andere definities – van de in de andere hoofdstukken gepresenteerde gegevens. Omdat er geen jaarlijkse update is van internationale bronnen kan de periode waarover wordt gerapporteerd afwijken van de periode 2005-2012. Welke landen precies in een tabel of figuur in dit hoofdstuk voorkomen, hangt af van welke informatie beschikbaar is en kan dus per tabel of figuur verschillen.

In paragraaf 11.1 wordt eerst ingegaan op een aantal kanttekeningen bij het maken van internationale vergelijkingen, omdat het vergelijken van criminaliteit tussen landen onderling niet zonder problemen is. In de daaropvolgende paragrafen worden de trends in een aantal landen vergeleken wat betreft slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens (paragraaf 11.2), opsporing (paragraaf 11.3), en vervolging, berechting en tenuitvoerlegging (paragraaf 11.4). Ten slotte wordt gekeken naar lange-termijntrends over de periode 1990 tot en met 2007 (paragraaf 11.5).

11.1 Kanttekeningen bij het maken van internationale vergelijkingen

Het vergelijken van de criminaliteit tussen landen onderling is niet zonder problemen. De definitie van wat precies criminaliteit is, hoe de reactie daarop vanuit de samenleving georganiseerd is en de manier waarop deze gemeten wordt, verschillen van land tot land. In deze paragraaf worden vier belangrijke factoren genoemd die deze verschillen veroorzaken en wordt tevens aangegeven hoe, ondanks deze verschillen, vergelijkingen toch vaak zinvol zijn.

Diversiteit in de gehanteerde bronnen

Over het algemeen komen de gegevens uit bronnen die specifiek voor één land samengesteld zijn. Dit geldt voor gegevens uit registratiesystemen, maar is ook het geval bij nationale slachtofferenquêtes. Dit feit alleen al maakt dat de gegevens niet zonder meer te vergelijken zijn. Ook komt het voor dat gegevens over een bepaald onderdeel van de strafrechtsketen niet in elk land door dezelfde soort instantie verzameld worden. In Spanje bijvoorbeeld worden de gegevens over het vervolgingstraject, in de regel het terrein van het Openbaar Ministerie (OM), door de rechtbanken verzameld. Ook kan het verschil maken of gegevens uit een 'onafhankelijke' bron komen, zoals in sommige landen de nationale statistische bureaus, of door 'belanghebbenden' worden verzameld, zoals in sommige landen een ministerie van Justitie.

Verschillende definities van (juridische) begrippen

De Wetboeken van Strafrecht zijn voor elk land verschillend. Dit komt op verschillende manieren tot uitdrukking. Hoewel in vrijwel alle landen een onderscheid wordt gemaakt tussen 'misdrijven' en 'overtredingen', is de grens daartussen niet in elk land hetzelfde. In sommige landen is er zelfs sprake van een driedeling, zoals in Frankrijk. Ook zijn sommige gedragingen in het ene land wel strafbaar gesteld en in het andere land niet, bijvoorbeeld prostitutie, abortus en euthanasie. Ook kunnen de precieze definities van delictcategorieën verschillen. Waar ligt de grens tussen moord, doodslag en dood door schuld? Wordt onder 'inbraak' alleen inbraak in een woning verstaan of ook in een auto, een schuur enzovoort?

Verschillen in de rechtssystemen

Hoe de rechtshandhaving is georganiseerd en in de praktijk wordt uitgevoerd, verschilt per land. Vooral de precieze rol van de politie en het OM heeft een grote invloed op de gegevens. Of een melding van een misdrijf ook daadwerkelijk geregistreerd wordt, is in de praktijk afhankelijk van de verplichting die de politie heeft om misdrijven voor te leggen aan de vervolgingsautoriteiten, ook als er nog geen verdachte is. In Nederland is dit niet het geval (zie hoofdstuk 2), in Frankrijk wel. In sommige landen geldt bij de vervolging het legaliteitsprincipe, waarbij de vervolgingsautoriteit verplicht is elk misdrijf te vervolgen. In andere landen geldt het opportuniteitsprincipe, waarbij de vervolgingsautoriteit een discretionaire bevoegdheid heeft en dus ook kan beslissen zaken niet te vervolgen. Ook dit is van invloed op de registratie door de politie en op de beslissing die de politie neemt om een zaak over te dragen aan het OM.

Verschillen in de gemaakte statistische keuzes

Een laatste kanttekening is van statistische aard. Bij het maken van statistieken moeten bepaalde keuzes worden gemaakt. In het geval van criminaliteitsstatistieken zijn de belangrijkste keuzes de teleenheid en

het telmoment. De teleenheid kan zowel verdachten/daders betreffen, als strafbare feiten of strafzaken. Deze keuze wordt niet door elk land op dezelfde manier gemaakt. Bij het telmoment gaat het er vooral om op welk moment bepaalde kenmerken aan een zaak worden toegekend. Een feit dat in de politieregistratie is vastgelegd als 'poging tot moord', kan na beoordeling door de officier van justitie veranderen in 'zware mishandeling'.

Vergelijkingsmethoden

Ondanks bovengenoemde verschillen zijn er ruwweg twee manieren om landen onderling te vergelijken. De eerste manier betreft de soort (vergelijkende) analyse die wordt toegepast. Daarbij zijn er in principe drie mogelijkheden om te vergelijken:

- Niveauvergelijkingen. Bij dit soort vergelijkingen wordt gekeken naar de verschillen in de niveaus. Een voorbeeld is de vraag waar het aantal diefstallen per 100.000 inwoners het hoogst is. Op deze manier vergelijken is echter zeer riskant en vaak weinig zinvol. Alle vier hiervoor genoemde kanttekeningen kunnen hierbij de uitkomsten beïnvloeden.
- Verdelingsvergelijkingen. Hier wordt gekeken naar verhoudingen binnen bepaalde onderverdelingen, zoals tussen delictcategorieën. Zo kan het relatieve aandeel van de jeugdcriminaliteit in internationaal perspectief geplaatst worden. Met dit soort vergelijkingen weegt diversiteit in bronnen minder zwaar. Hetzelfde geldt voor de gemaakte statistische keuzes.
- Trendvergelijkingen. Hierbij wordt alleen gekeken naar ontwikkelingen in de tijd. Bij dit type vergelijkingen is bijvoorbeeld te zien welke delictcategorieën in welke landen stijgen of dalen.

In dit hoofdstuk ligt de nadruk op de verdelings- en de trendvergelijkingen.

De tweede manier om zinvolle vergelijkingen te maken, is de gegevens zo te verzamelen dat de vier bovenstaande kanttekeningen geheel of gedeeltelijk worden ondervangen. De International Crime Victims Survey (ICVS) – die overigens sinds 2005 niet meer afgenomen is² – is hiervan een goed voorbeeld. In deze enquête worden door middel van een gestandaardiseerde vragenlijst definitieverschillen en verschillen in statistische keuzes zo veel mogelijk geneutraliseerd. Het probleem van de verschillende rechtssystemen weegt hier minder zwaar, omdat het gaat om een slachtofferenquête waarbij (nog) geen sprake is van een justitiële reactie.

2 Wel is in 2010 een beperkte pilot van de ICVS uitgevoerd met als doel een nieuwe methodiek te testen.

11.2 Slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens

In deze paragraaf wordt, op basis van informatie uit verschillende nationale bevolkingsonderzoeken (de ICVS is immers de laatste jaren niet meer afgenomen en andere internationaal vergelijkbare enquêtes op dit terrein bestaan niet), een beschrijving gegeven van trends in slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens in een aantal landen in de laatste jaren.³ Omdat nationale enquêtes – door onder meer verschillen in vraagstelling, referentiepopulatie, methode van steekproeftrekking, onder-vragingsmethode, referentieperiode en type delicten waarnaar wordt gevraagd – sterk van elkaar kunnen verschillen, is het niet zinnig slachtofferspercentagepercentages onderling direct met elkaar te vergelijken. Wanneer echter binnen een land de gebruikte vragenlijst en methodiek over de tijd gelijk blijft, kunnen landelijke trends wél onderling worden vergeleken.⁴ Hiertoe zijn slachtofferspercentagepercentages en onveiligheidsgevoelens, voor elk land dat in de vergelijking is meegenomen, geïndexeerd ten opzichte van de eigen situatie in 2004. Wanneer in een land geen informatie over slachtofferschap of onveiligheidsgevoelens in 2004 beschikbaar is, is het dichtstbijzijnde jaar waarover informatie beschikbaar was gekozen als referentiejaar.

Omdat niet in elk land jaarlijks nieuwe cijfers beschikbaar komen (sommige landen hebben in deze periode slechts twee meetmomenten gehad) wordt in deze paragraaf niet gekeken naar trends vanaf 2005, maar vanaf een jaar eerder. Zeven van de elf landen waarover informatie beschikbaar is hebben cijfers over 2004, terwijl dit er in 2005 slechts 5 zijn. Ook daarom is 2004 genomen als indexjaar. In deze paragraaf worden alleen de landen beschreven waarvan informatie beschikbaar is over minimaal 3 jaren in de periode 2004-2010. Voor slachtofferschap zijn dit Nederland, Australië, België, Bulgarije, Engeland & Wales, Frankrijk, de Verenigde Staten en Zweden (zie tabel 11.1 in bijlage 4 voor aanvullende informatie over Canada, Italië en Nieuw-Zeeland). Voor onveiligheidsgevoelens zijn dit alleen Nederland, België, Frankrijk en Zweden.

11.2.1 Trends in ondervonden criminaliteit vanaf 2004

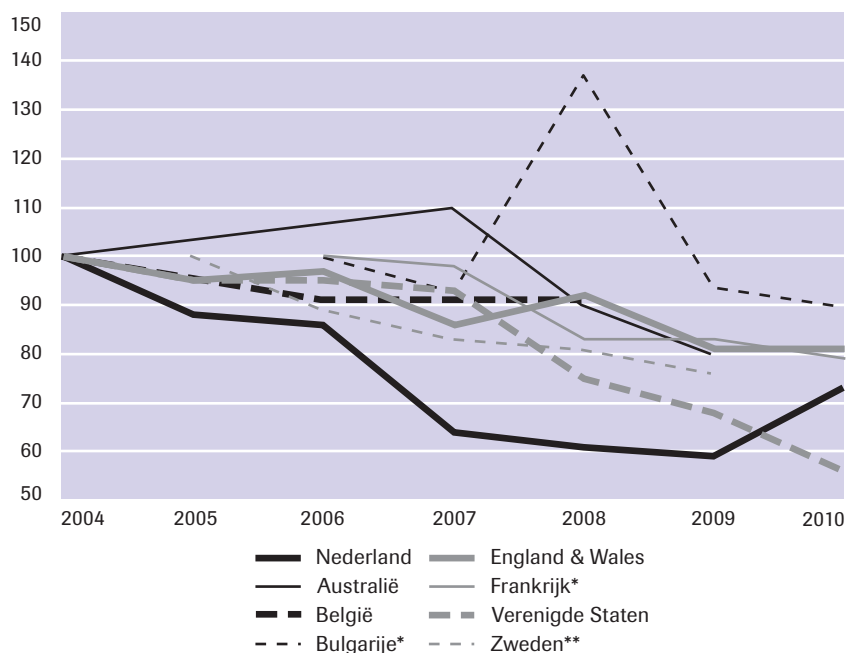
In de meeste landen die in de vergelijking zijn meegenomen laat voertuigerelateerde criminaliteit sinds 2004 een dalende trend zien. In Nederland daalde tot 2009 het percentage mensen dat slachtoffer werd van een voertuigerelateerd delict relatief het sterkst: in 2009 ligt dit ruim 40% lager

3 De auteurs zijn dank verschuldigd aan Nina van der Knaap voor het vergaren van geschikte en zo veel mogelijk vergelijkbare data en voor het inzichtelijk maken van benodigde achtergrondinformatie over de verschillende bevolkingsonderzoeken.

4 Bij de interpretatie van de cijfers is van belang dat het ook om slachtoffers gaat die in een ander land dan hun eigen land een delict hebben ondervonden. Gemeten wordt dus slachtofferschap zoals ondervonden door personen uit een bepaald woonland.

dan in 2004. In 2010 is dit percentage weer toegenomen, maar nog steeds ruim 25% lager dan in 2004.⁵ In Australië neemt de voertuiggerelateerde criminaliteit met 10% toe tussen 2004 en 2007, om in 2008 en 2009 alsnog te dalen tot respectievelijk 90% en 80% van het percentage slachtoffers in 2004. Opgemerkt moet worden dat in Australië alleen diefstal van gemotoriseerde voertuigen is gemeten. Fietsdiefstal en diefstal uit of vanaf voertuigen zijn hier dus niet in verdisconteerd. In Bulgarije treedt in 2008 een flinke stijging op van het percentage slachtoffers van voertuiggerelateerde criminaliteit: bijna 40% hoger dan in 2006 (bij gebrek aan informatie over 2004 en 2005 is dit voor Bulgarije het indexjaar), maar in 2009 en 2010 is het ook hier onder het niveau van het indexjaar gezakt (zie figuur 11.1).

Figuur 11.1 Slachtoffers van voertuiggerelateerde criminaliteit naar land, index 2004=100

* Indexjaar is 2006.

** Indexjaar is 2005.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.1 in bijlage 4.

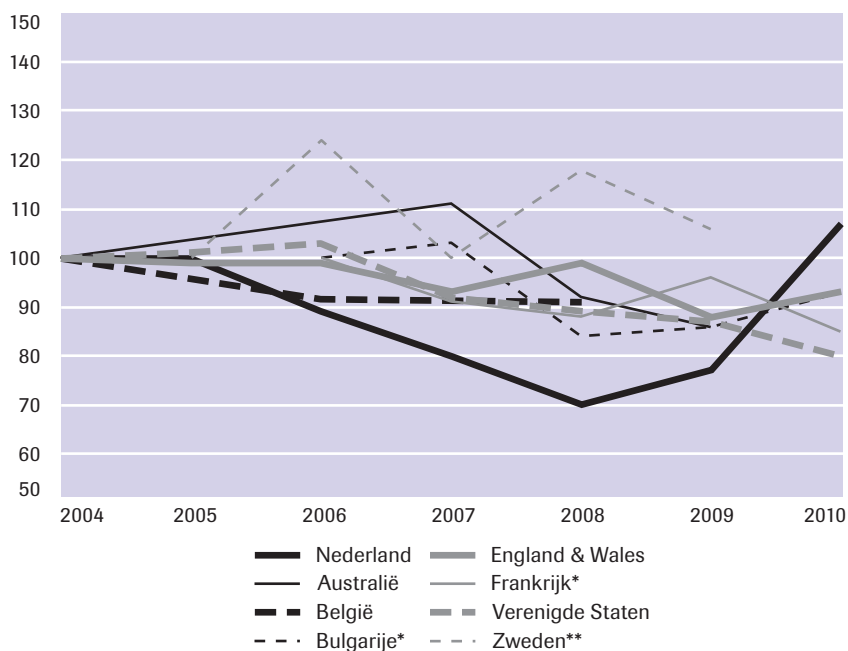
Bron: diverse nationale bevolkingsonderzoeken naar slachtofferschap; zie bronvermelding bij tabel 11.1 in bijlage 4

5 Overigens zijn de cijfers voor Nederland over 2010 gebaseerd op de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM), terwijl voor de jaren 2004-2009 gebruik is gemaakt van de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR). In bijlage 3, paragrafen 1.3 en 1.4, wordt ingegaan op de verschillen tussen beide bevolkingsonderzoeken en op de gevolgen hiervan voor vergelijkbaarheid.

Slachtofferschap van overige vermogensdelicten is tussen 2004 en 2010 in de meeste van de bestudeerde landen over het geheel genomen licht gedaald; met name in de laatste paar jaar is deze daling vrij consistent. De categorie overige vermogensdelicten is, voor zover beschikbaar in een land, een optelsom van slachtofferschap van inbraak, poging tot inbraak, diefstal zonder geweld en diefstal met geweld (zie noot d bij tabel 11.1 in bijlage 4 voor informatie over uitzonderingen).

Alleen in Zweden is het percentage slachtoffers van overige vermogensdelicten zowel in 2008 als 2009 (de laatste twee meetmomenten) hoger dan in het indexjaar (2005 voor Zweden), en ook in Nederland is het percentage in 2010 hoger dan in het indexjaar 2004.⁶ In de periode 2005-2008 is in Nederland sprake van een constante daling. In 2006 is het percentage slachtoffers ruim 10% lager dan in 2004 en 2005, in 2007 al 20% en in 2008 zelfs 30% (zie figuur 11.2).

Figuur 11.2 Slachtoffers van overige vermogenscriminaliteit naar land, index 2004=100

* Indexjaar is 2006.

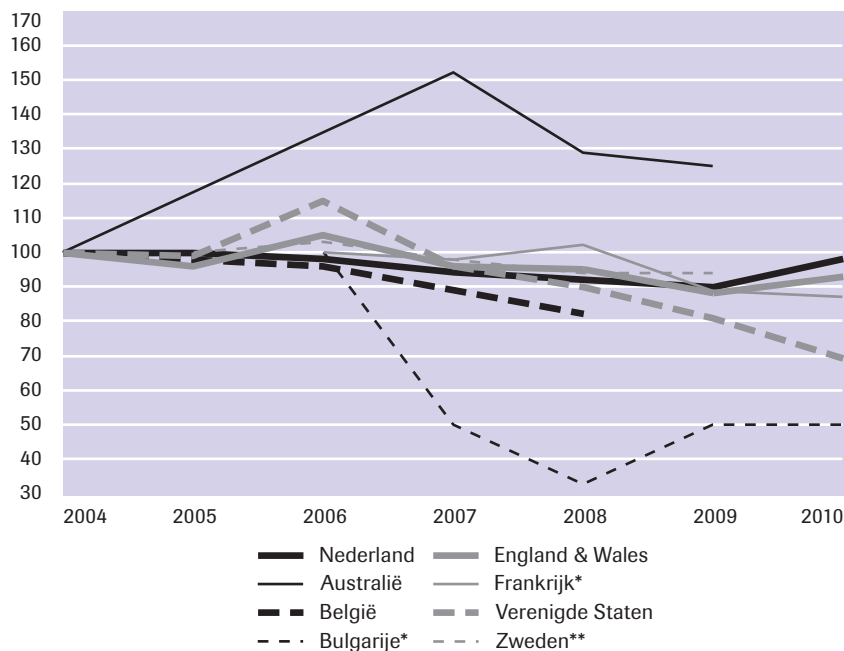
** Indexjaar is 2005.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.1 in bijlage 4.

Bron: diverse nationale bevolkingsonderzoeken naar slachtofferschap; zie bronvermelding bij tabel 11.1 in bijlage 4

6 Ook hier geldt dat de cijfers van 2010 zijn gebaseerd op de IVM, terwijl de jaren 2004-2009 zijn gebaseerd op de VMR.

Figuur 11.3 Slachtoffers van geweldscriminaliteit naar land, index 2004=100

* Indexjaar is 2006.

** Indexjaar is 2005.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.1 in bijlage 4.

Bron: diverse nationale bevolkingsonderzoeken naar slachtofferschap; zie bronvermelding bij tabel 11.1 in bijlage 4

Ook in de categorie geweldscriminaliteit ten slotte, lijkt in de meeste van de bestudeerde landen een daling in slachtofferschap waar te nemen, zij het lichter en minder eenduidig dan dit voor voertuiggerelateerde criminaliteit en voor overige vermogenscriminaliteit is. In deze categorie is waar mogelijk een optelsom gemaakt van diefstal met geweld (welke tevens in de categorie overige vermogenscriminaliteit is opgenomen) en mishandeling en bedreiging (zie noot d bij tabel 11.1 in bijlage 4 voor informatie over uitzonderingen). Omdat in slechts een deel van de landen is gevraagd naar slachtofferschap van seksuele delicten en dit in sommige landen bovendien slechts aan vrouwelijke respondenten is gevraagd, zijn deze delicten buiten beschouwing gelaten.

Twee landen wijken sterk af van de trend die in andere bestudeerde landen zichtbaar is. In Bulgarije is de daling na het indexjaar (2006) beduidend sterker dan in de andere landen. Het percentage slachtoffers is hier in 2009 en 2010 gehalveerd ten opzichte van 2006. In Australië is juist een duidelijke stijging zichtbaar na het indexjaar 2004. In 2007 is het percen-

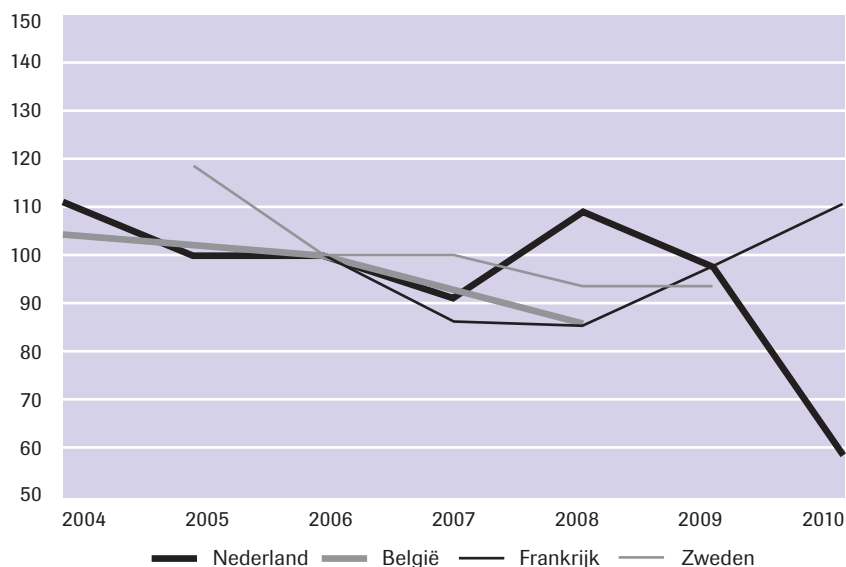
tage slachtoffers met 50% gestegen. In 2008 en 2009 is het weer gedaald, maar nog steeds 25 tot 30% hoger dan in 2004. In Nederland is het percentage slachtoffers van geweldscriminaliteit vrij constant. In 2009 is deze op z'n laagst; 10% lager dan in 2004, terwijl het geen enkel jaar boven het percentage van 2004 uitkomt (zie figuur 11.3).

11.2.2 Trends in onveiligheidsgevoelens vanaf 2004

In een aantal van de nationale bevolkingsonderzoeken naar slachtofferschap zijn ook vragen gesteld over gevoelens van onveiligheid die mensen kunnen ervaren. Een van de meest gestelde vragen hierbij is de vraag hoe vaak of in welke mate men zich onveilig voelt wanneer men in het donker alleen buiten wandelt. Van Nederland, België, Frankrijk en Zweden is hierover informatie beschikbaar over ten minste 3 jaren in de periode 2004-2010 (zie figuur 11.4). In België wijkt de vraagstelling overigens af: hier is een algemene vraag gesteld naar onveiligheidsgevoelens. Omdat van al deze vier landen informatie beschikbaar is over 2006, is (uitsluitend voor de figuur, niet voor de tabel) dit jaar als indexjaar genomen. De trends zijn daardoor goed vergelijkbaar. Net als in paragraaf 11.2.1 zichtbaar was met slachtofferspercentage's, lijkt er tussen 2004 en 2010 over het geheel genomen een lichte daling waar te nemen in de frequentie of mate waarin men zich onveilig voelt. In Nederland is deze daling het sterkst. In 2010 is het ruim 40% lager dan in het indexjaar 2006. Opvallend, omdat in datzelfde jaar het percentage slachtoffers van de drie delictgroepen die in paragraaf 11.2.1 worden onderscheiden juist een stijging laat zien ten opzichte van 2009.⁷ In Frankrijk nemen de onveiligheidsgevoelens in 2007 en 2008 af ten opzichte van 2006, maar in 2010 is het weer toegenomen tot ruim 10% boven het niveau van het indexjaar.

7 Ook hier geldt dat de cijfers van 2010 zijn gebaseerd op de IVM, terwijl de jaren 2004-2009 zijn gebaseerd op de VMR.

Figuur 11.4 Proportie personen dat zich ten minste soms of enigszins onveilig voelt 's avonds in het donker naar land, index 2006=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.1 in bijlage 4.

Bron: diverse nationale bevolkingsonderzoeken naar slachtofferschap; zie bronvermelding bij tabel 11.1 in bijlage 4

11.3 Opsporing

In deze paragraaf komen de geregistreeerde criminaliteit en opsporing aan bod. Paragraaf 11.3.1 beschrijft de aard, omvang en ontwikkeling van de geregistreeerde criminaliteit, terwijl paragraaf 11.3.2 ingaat op verdachten van misdrijven. Voor deze paragraaf worden hoofdzakelijk gegevens uit het European Sourcebook gebruikt (zie bijlage 3).

11.3.1 Aard, omvang en ontwikkeling van geregistreeerde criminaliteit

In vrijwel alle landen worden veel minder misdrijven door de politie geregistreerd dan door slachtoffers ondervonden. Twee effecten spelen hierbij een belangrijke rol, die in de diverse landen verschillend kunnen uitpakken: de aangiftebereidheid van de slachtoffers en de mate waarin de politie ter kennis gekomen zaken ook daadwerkelijk registreert.

Voor Nederland vallen, in vergelijking met andere landen, het lage aantal drugsdelicten en het hoge aantal bij moord en doodslag op (zie tabel 11.2 in bijlage 4). Het lage aantal drugsdelicten hangt samen met het gedoogbeleid in Nederland, waarbij drugsbezit (voor eigen gebruik) niet vervolgd

wordt, maar alleen de handel in verdovende middelen. Het hoge aantal bij moord en doodslag is wat minder gemakkelijk te duiden. De categorie bevat ook de pogingen, maar als we alleen naar voltooide moord en doodslag kijken, zit Nederland onder het gemiddelde (zie tabel 11.3 in bijlage 4).⁸ De eerder geconstateerde dalende trend in Nederland is sinds 2006 tot staan gekomen.

De geregistreerde vermogenscriminaliteit vertoont in de meeste landen een daling tussen 2003 en 2006 (zie voor het meest voorkomende vermogensdelict – diefstal – tabel 11.2 in bijlage 4). Dit geldt in het bijzonder voor Nederland en de nabijgelegen landen, waarbij opvalt dat de daling in Nederland (met ruim 20%) het grootst is. Ook bij diefstal met geweld en moord en doodslag zien we in de meeste landen, waaronder Nederland, een daling tussen 2003 en 2006. Bij drugsdelicten en mishandeling is de situatie anders: hier is veelal sprake van een toename in het aantal geregistreerde delicten (zie tabel 11.2 in bijlage 4).

11.3.2 Verdachten van misdrijven

Voor een overzicht van verdachten⁹ van misdrijven is er de registratie van verdachten bij de politie. Op zich zou het aantal gevonden verdachten, gerelateerd aan het aantal geregistreerde misdrijven, een maat kunnen geven voor het ophelderingspercentage in een land. Echter, vele externe factoren beïnvloeden dit ophelderingspercentage (Smit et al., 2003), waarmee het twijfelachtig is of het zinvol is dit te gebruiken voor internationale vergelijkingen, met als mogelijke uitzondering de ontwikkeling van het ophelderingspercentage over een langere periode (zie paragraaf 11.5). Daarnaast is het zinvol te kijken naar het aandeel van specifieke groepen verdachten, zoals minderjarige en vrouwelijke verdachten. Het aandeel van minderjarige verdachten in Nederland is met 20% (2006) relatief hoog.¹⁰ Dit geldt voor alle delicttypen, met uitzondering van drugsdelicten, waar het aandeel minderjarige verdachten met 4% duidelijk onder het gemiddelde ligt. De verschillen met de buurlanden Duitsland en Frankrijk zijn daarentegen minder groot. Zo kent Frankrijk voor de delicten diefstal, diefstal met geweld, drugsdelicten en verkrachting een wat hoger percentage minderjarige verdachten (zie tabel 11.4 in bijlage 4 en figuur 11.5). Bij diefstal vermindert in iets meer dan de helft van de

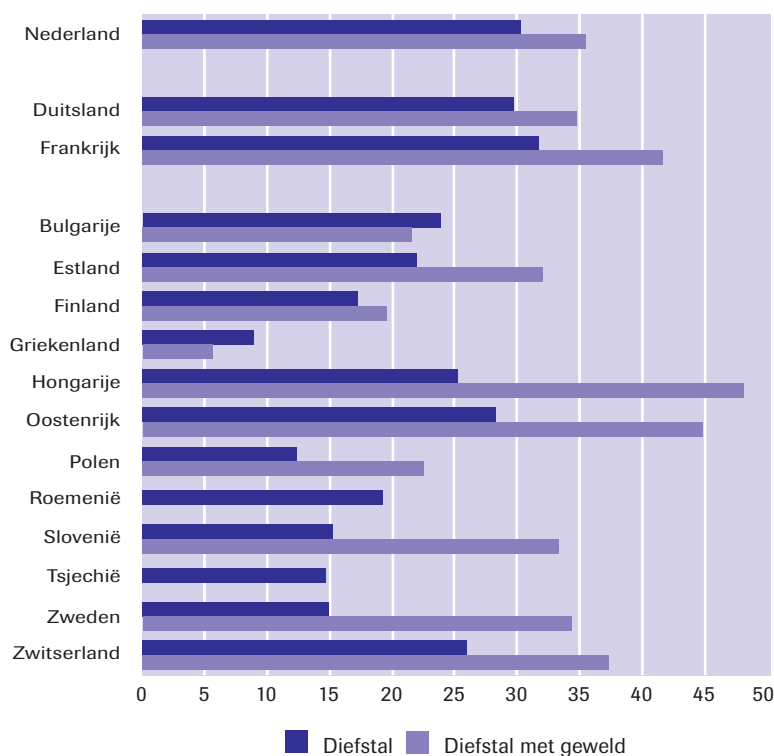
8 Het relatief hoge aantal pogingen in Nederland wordt mogelijk voor een groot deel verklaard door het vervolgingsbeleid van het Nederlandse OM. De Nederlandse officier van justitie vervolgt eerder voor poging tot moord en doodslag, waar zijn buitenlandse collega (zwarte) mishandeling of bedreiging ten laste legt.

9 De definitie van 'verdachte' verschilt van land tot land. Meestal is er bij de politieregistratie nog alleen sprake van 'verdachte'. Voor Nederland gaat het hier om 'gehoorde verdachte' (zie ook hoofdstuk 4).

10 Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk al gememoreerd is, zijn de hier gepresenteerde cijfers niet noodzakelijk gelijk aan die van Nederland in de andere hoofdstukken. Voor internationale vergelijkingen worden vaak andere definities gehanteerd en/of andere bronnen gebruikt.

getoonde landen het aandeel minderjarige verdachten; Nederland, met een sterke stijging in 2006 ten opzichte van 2003, vormt hierop een uitzondering. Bij diefstal met geweld is er bij iets meer landen juist sprake van een groter aandeel van minderjarige verdachten. Dit geldt ook voor Nederland (zie figuur 11.5).

Figuur 11.5 Percentage minderjarige verdachten van diefstal en diefstal met geweld, 2006

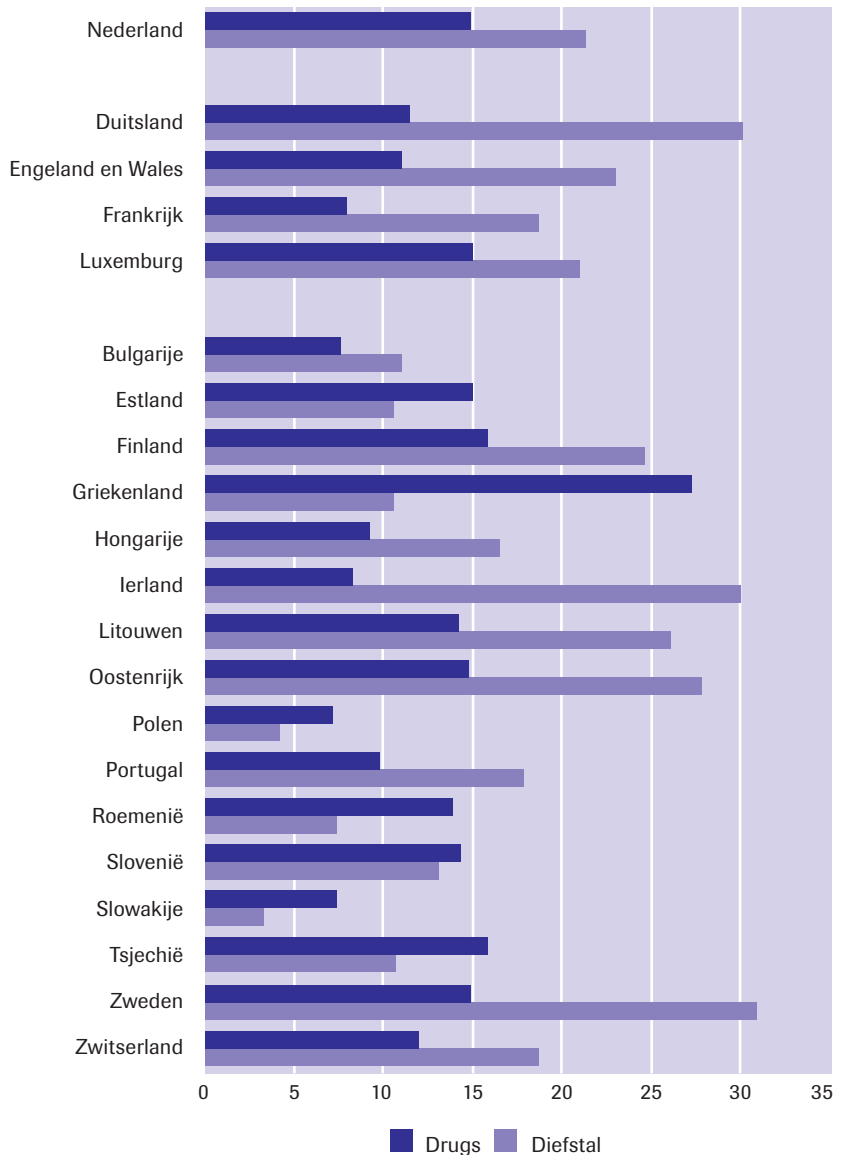
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.4 in bijlage 4.

Bron: European Sourcebook 2010

Ook bij vrouwelijke verdachten is het beeld divers en afhankelijk van de delictsoort. Het aandeel vrouwelijke verdachten in Nederland is met 14% gemiddeld. Vrouwelijke verdachten worden relatief vaak gevonden bij diefstal (winkel-diefstal) en bij drugsdelicten, dit geldt ook voor Nederland. Het aandeel vrouwelijke verdachten bij verkrachting is in Nederland hoog vergeleken met andere landen. Mogelijk komt dit door een andere (interpretatie van) wetgeving voor dit delict. Het aandeel vrouwelijke verdachten lijkt in Nederland en nabijgelegen landen iets toe te nemen, in het bijzonder bij diefstal en mishandeling (zie tabel 11.5 in bijlage 4).

Bij diefstal is het aantal vrouwelijke verdachten vooral in de West-Europese landen hoog. Bij drugsdelicten is de verdeling minder duidelijk (zie figuur 11.6).

Figuur 11.6 Percentage vrouwelijke verdachten van diefstal en drugsdelicten, 2006

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.5 in bijlage 4.

Bron: European Sourcebook 2010

11.4 Vervolging, berechting en tenuitvoerlegging

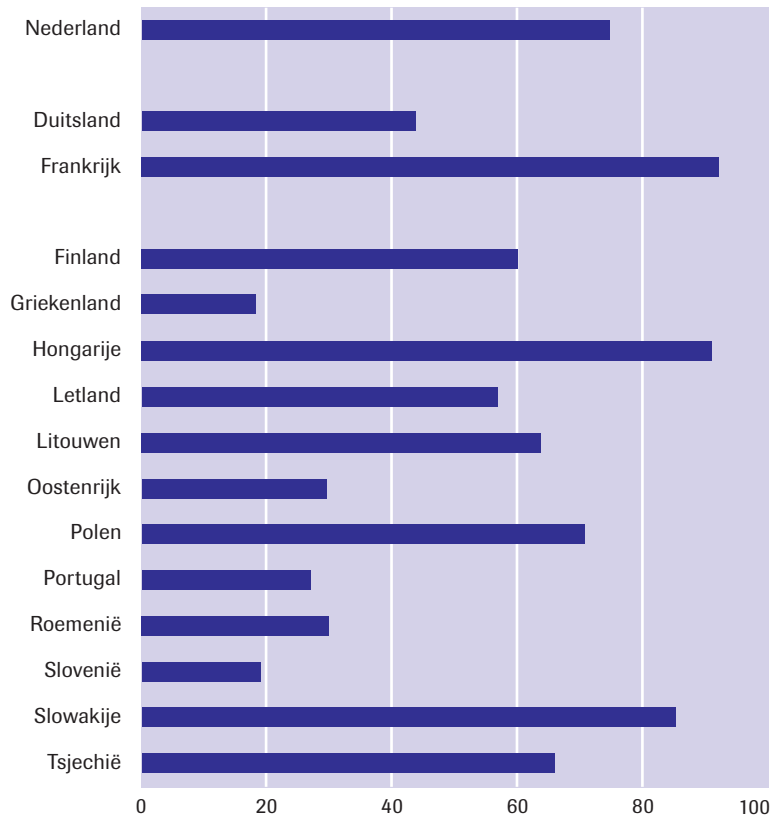
Zoals eerder in dit hoofdstuk is aangestipt, is de manier waarop het vervolgingstraject is georganiseerd per land zeer verschillend. In sommige landen heeft de politie de bevoegdheid zaken zelfstandig af te handelen. In Nederland zijn dit bijvoorbeeld de Halt-zaken: een voorwaardelijke sepotbevoegdheid voor jongeren van 12-17 jaar onder verantwoordelijkheid van het OM (zie hoofdstuk 2). Maar ook de wijze waarop de vervolgingsautoriteiten zelfstandig zaken kunnen afdoen, verschilt van land tot land. Het is daarom lastig om vergelijkingen tussen landen te maken over de verschillende aspecten van het vervolgingstraject (verschillende soorten van sepot, transacties enzovoort). Wel enig houvast biedt een confrontatie van de door de politie gehoorde verdachten (als maat voor ‘vervolgingsrijpe’ zaken) en de personen die ofwel door het OM, ofwel door de rechter een sanctie opgelegd hebben gekregen (als maat voor succesvol vervolgte zaken). In Nederland krijgt 75% van de verdachten een transactie/taakstraf van het OM of een straf van de rechter. Dit is hoog in vergelijking met de meeste andere landen. Zo ligt dit percentage in Duitsland met 44 een stuk lager (zie figuur 11.7).¹¹

Vergeleken met de buurlanden, en dan vooral Denemarken en Engeland, worden er in Nederland (met 762 per 100.000 inwoners in 2006, waar in Engeland en Denemarken dit cijfer 4 tot 5 keer zo hoog is) minder verdachten door de rechter veroordeeld (zie tabel 11.6 in bijlage 4).¹² Dit wordt mede veroorzaakt door het hoge aantal OM-transacties in Nederland. Opvallend is dat van de veroordeelde verdachten er relatief veel (ongeveer een vijfde, namelijk 150 van de 762 per 100.000 inwoners) voor diefstal veroordeeld worden. Het verschil met de buurlanden is voor dit delict dan ook minder groot dan bij het totale aantal veroordeelde verdachten.

11 Dit lagere percentage is mogelijk een gevolg van het feit dat in Duitsland (vrijwel) alle verdachten aan het OM aangeleverd worden.

12 Het gaat hier om de door een rechter veroordeelde verdachten. De straffen en maatregelen van het OM zijn hier dus niet meegenomen. In bijna geen enkel land is het mogelijk om voor de OM-beslissingen een uitsplitsing naar delict te maken.

Figuur 11.7 Percentage verdachten dat een straf of maatregel opgelegd heeft gekregen door OM of rechter, 2006*

* Van slechts een beperkt aantal landen zijn alle gegevens (verdachten, opgelegde straffen) beschikbaar.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.6 in bijlage 4.

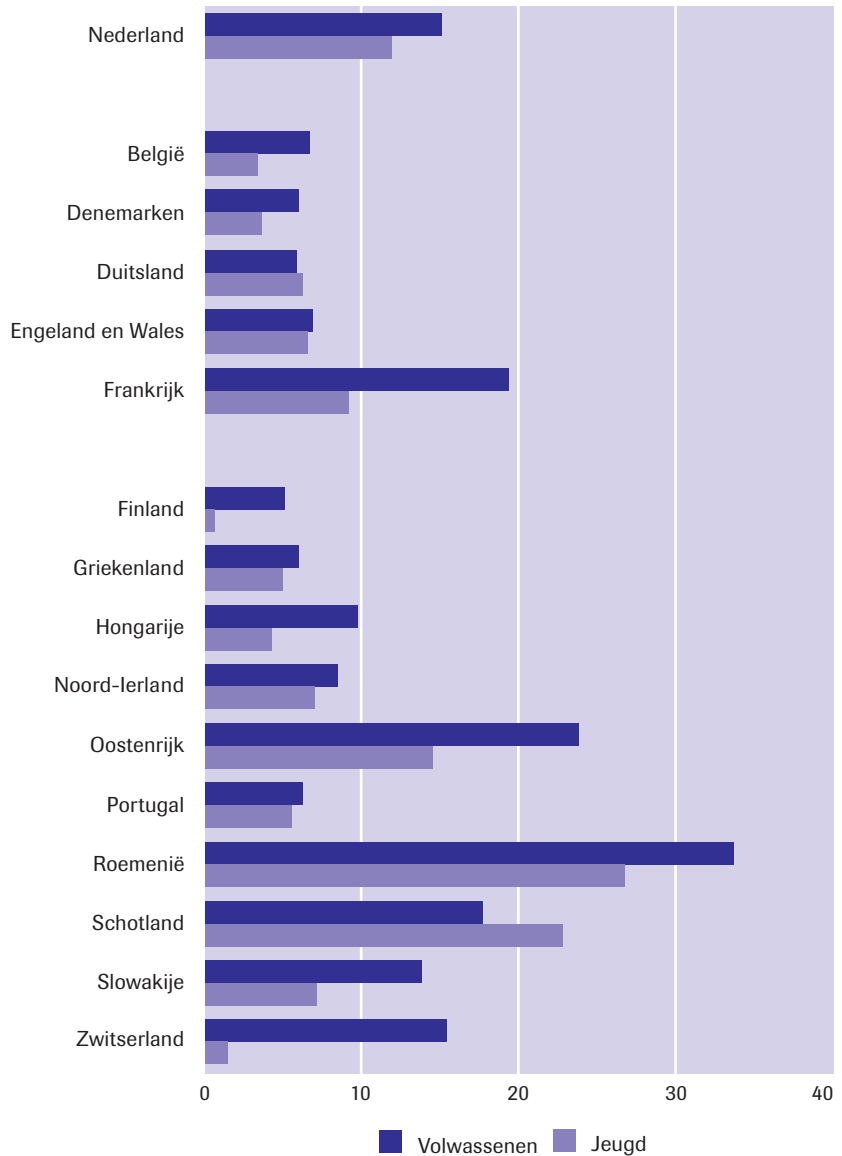
Bron: European Sourcebook 2010, bewerking WODC

Na een veroordeling zijn er verschillende soorten straffen mogelijk, zoals vrijheidsstraffen, geldboetes, taakstraffen, enzovoort. Bij combinaties van straffen hebben de meeste landen een keuze gemaakt welke straf in deze statistiek vermeld wordt (in de meeste landen is dit de zwaarste straf), waardoor de percentages optellen tot 100 (zie tabel 11.7 in bijlage 4). Maar bijvoorbeeld België heeft hier alle straffen vermeld, in het bijzonder de kennelijk veelvoorkomende combinatie van een boete en een andere onvoorwaardelijke straf (waardoor de totaalpercentages hoger kunnen uitvallen dan 100). In Griekenland is vaak de formeel opgelegde straf een voorwaardelijke, dit is echter een impliciete combinatie: meestal wordt deze omgezet in een boete.

Vergeleken met de buurlanden kent Nederland met 15% van het aantal opgelegde straffen bij volwassenen een hoog percentage vrijheidsstraffen (alleen in Frankrijk is dit percentage hoger, namelijk 19%), een laag percentage boetes (31%) en meer overige onvoorwaardelijke straffen (zoals taakstraffen). Overigens is het percentage opgelegde vrijheidsstraffen bij volwassenen in Oost-Europa (bijvoorbeeld Slovenië) in het algemeen beduidend hoger dan in West-Europese landen. Het lage percentage boetes wordt mogelijk ook veroorzaakt door het hoge aantal OM-transacties in Nederland. Het hoge aandeel van gevangenisstraffen in Nederland is vooral bij de jeugd opvallend. Het aandeel vrijheidsstraffen bij de jeugd is met 12% in ieder geval hoger dan bij de buurlanden (zie tabel 11.7 in bijlage 4 en figuur 11.8).

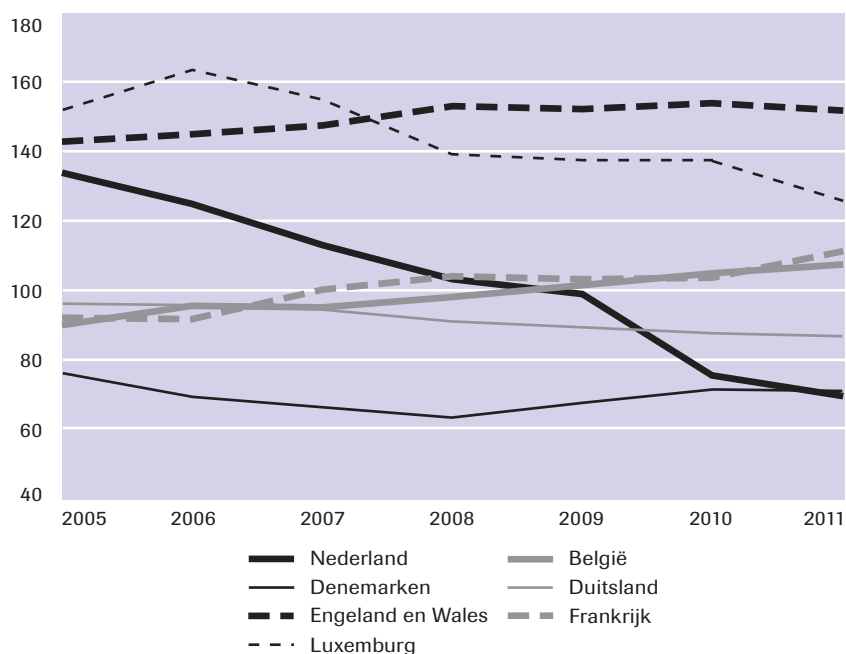
Opvallend is dat de grote toename van het aantal gedetineerden in Nederland vanaf eind jaren negentig in 2005 tot staan is gekomen. Inmiddels is er sprake van een daling tot onder het niveau van de meeste buurlanden. Het niveau van het aantal gedetineerden in Oost-Europese landen, maar ook en vooral in de Verenigde Staten, ligt overigens nog veel hoger dan in Nederland en de buurlanden (zie figuur 11.9 en tabel 11.8 in bijlage 4).

Figuur 11.8 Percentage veroordeelden dat een vrijheidsstraf opgelegd heeft gekregen, naar volwassenen en jeugd, 2006

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.7 in bijlage 4.

Bron: European Sourcebook 2010

Figuur 11.9 Aantal gevangenen per 100.000 inwoners

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.8 in bijlage 4.

Bron: WODC, Home Office, Council of Europe Space Statistics 2010

11.5 Ontwikkelingen in de periode 1990-2007

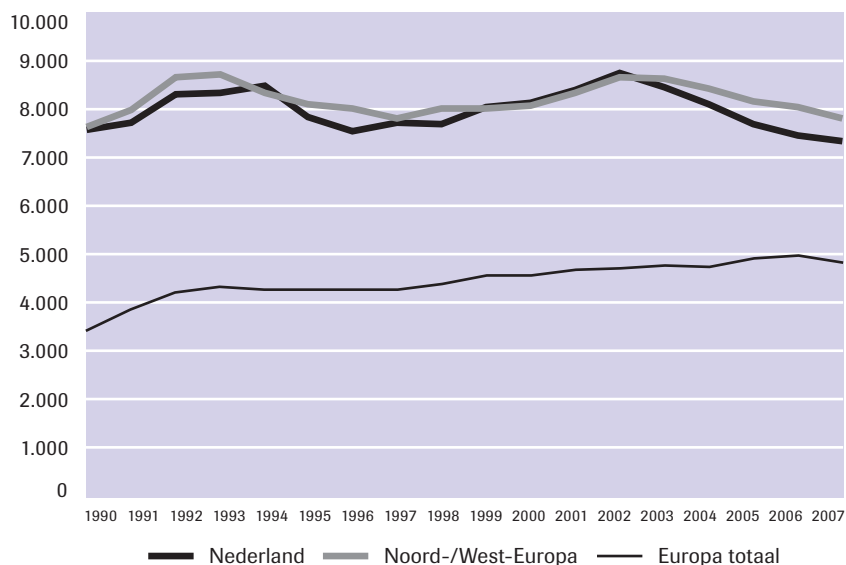
In deze paragraaf wordt de ontwikkeling in de tijd gepresenteerd van een aantal in dit hoofdstuk genoemde indicatoren. De bron is het European Sourcebook. In een recente studie (Smit et al., 2012) zijn de trends over de periode 1990-2007 bepaald op basis van de gegevens van de vier edities van het European Sourcebook. Dit is niet gedaan op het niveau van individuele landen, maar naar regio. Hiertoe is Europa verdeeld in vier regio's: Noord-/West-Europa, Zuid-Europa, Centraal-Europa en Oost-Europa.¹³

Van elk van deze regio's en van Europa totaal zijn de ontwikkelingen tussen 1990 en 2007 bepaald op basis van (naar populatie) gewogen gemiddelden. In deze paragraaf worden de (gewogen) gemiddelden van de regio Noord-/West-Europa en van Europa totaal vergeleken met de ontwikkelingen in Nederland. De periode (vanaf 1990) wijkt af van de in de rest van dit boek gehanteerde periode (vanaf 2005).

¹³ Zie Smit et al. (2008) voor een beschrijving van de clusteranalyse die uitgevoerd is om te komen tot de indeling in deze vier regio's.

Bij de geregistreerde criminaliteit loopt de langetermijnontwikkeling in Nederland vrijwel parallel aan die in Noord-/West-Europa. Zowel het aantal geregistreerde misdrijven per 100.000 inwoners in Nederland als de ontwikkeling daarin valt nauw samen met het (gewogen) gemiddelde van andere landen in Noord-/West-Europa. De daling die zich vanaf 2002 voordoet, is in Nederland iets sterker dan in de andere landen. Europa als geheel vertoont een ander beeld. Andere delen van Europa kennen duidelijk minder geregistreerde misdrijven, hoewel het verschil ten opzichte van Noord-/West-Europa in de periode sinds 1990 wel kleiner is geworden (zie figuur 11.10).

Figuur 11.10 Geregistreerde criminaliteit per 100.000 inwoners

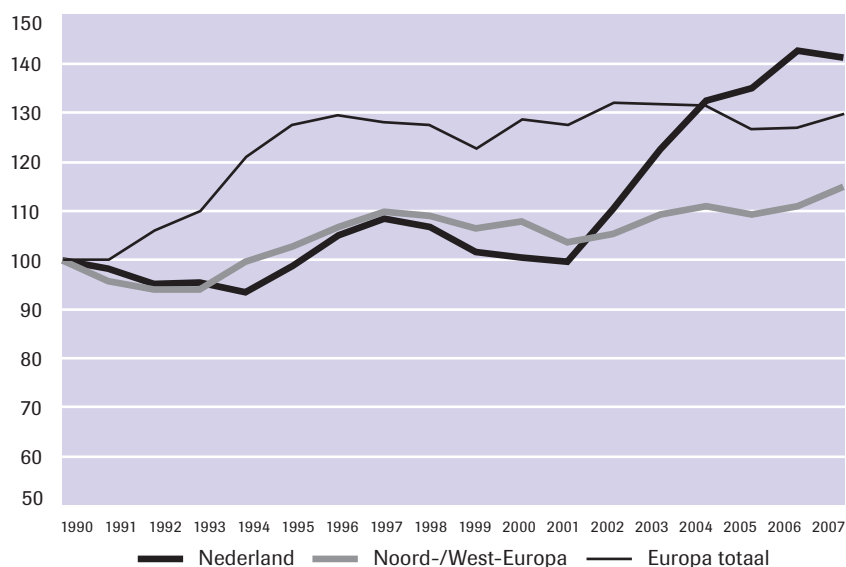

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

Zoals al eerder aangegeven (paragraaf 11.3.2) kan het aantal verdachten per geregistreerd misdrijf een indicatie zijn voor het zogenoemde ophelderingspercentage. Het is echter zeer twijfelachtig of een directe vergelijking van de niveaus van dit ophelderingspercentage wel zinvol is. Daarom is in figuur 11.11 alleen gekeken naar trends, waarbij de waarde van 1990 op 100 is geïndiceerd. Opvallend is de forse stijging van het aantal verdachten per geregistreerd misdrijf in Nederland in de periode 2001 tot 2006 (zie figuur 11.11). Mogelijk heeft dit te maken met de stijging in Nederland van de geregistreerde geweldsmisdrijven en de daling van de geregistreerde vermogensmisdrijven. Bij geweldsmisdrijven, waar er contact is geweest tussen dader en slachtoffer, is het relatief minder lastig een dader te vinden.

Het 'strafklimaat' in een land – onder de veronderstelling dat een gevangenisstraf beschouwd kan worden als de zwaarste straf – is afhankelijk van de kans dat een gevangenisstraf opgelegd wordt en de lengte van de daadwerkelijk uitgevoerde gevangenisstraf. De laatste kan echter niet direct gemeten worden, over het algemeen is alleen de opgelegde straf bekend. Maar een goede benadering van het strafklimaat kan gevonden worden door het aantal gevangenen op een bepaald moment te delen door het aantal veroordeelden (zie figuur 11.12).¹⁴

Figuur 11.11 Aantal verdachten per geregistreerd misdrijf, index 1990=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

14 Het aantal gevangenen op een bepaald meetmoment (G), zoals gepresenteerd in tabel 11.8 in bijlage 4, wordt bepaald door twee factoren: het aantal gevangenisstraffen (S) en de feitelijke lengte van de uitgevoerde straf (L). Oftewel: G is evenredig aan het product van S en L. Dus:

(1) $G \approx S * L$

De eerste factor, het aantal gevangenisstraffen, is zelf weer afhankelijk van twee grootheden, namelijk het aantal veroordeelde daders (D) (zie tabel 11.6 in bijlage 4) en het percentage gevangenisstraffen binnen de veroordelingen (P). Dus:

(2) $S = P * D$

En uit (1) en (2) volgt:

(3) $G \approx P * D * L$

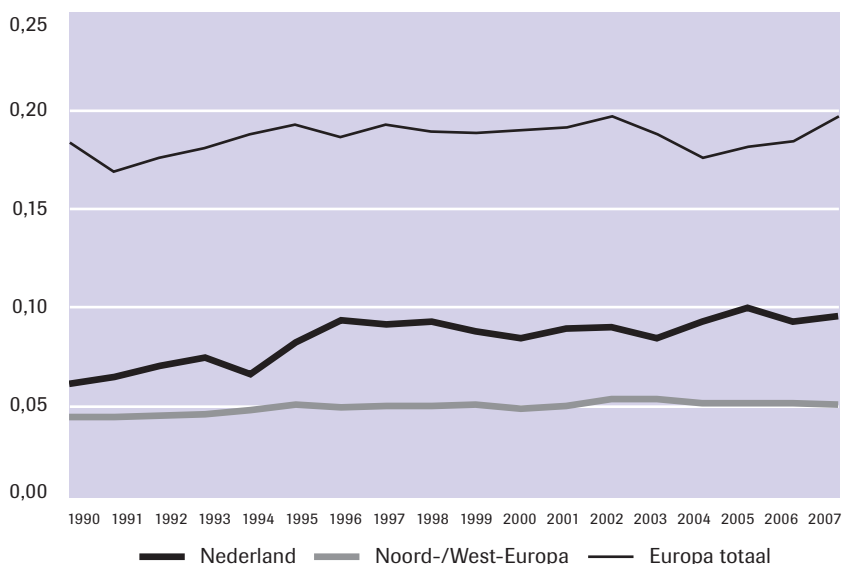
Als we nu het aantal gevangenen delen door het aantal veroordeelden, zal de uitkomst de combinatie van het percentage gevangenisstraffen van de veroordelingen en de lengte van de uitgevoerde straf weergeven. Direct uit (3) volgt immers:

(4) $G / D \approx P * L$

Dit kan een indicatie zijn van het strafklimaat in een land. Gesimplificeerd voorgesteld: een hoge uitkomst is een teken van veel en/of lange gevangenisstraffen. Helemaal zuiver is het niet. Zo zijn voorlopig gehechten die uiteindelijk geen (onvoorwaardelijke) gevangenisstraf krijgen ook meegeteld. En ook externe factoren zoals zaaksaanbod kunnen van invloed zijn: bij relatief veel geweldsdelicten zullen gemiddeld zwaardere straffen gegeven worden.

Opvallend is het grote niveauverschil tussen Noord-/West-Europa en de andere delen van Europa. Er zijn geen duidelijke trends waarneembaar. Wel is er een duidelijk onderscheid tussen Nederland en de andere landen: Nederland kent in vergelijking met andere West- en Noord-Europese landen een streng strafklimaat. Tevens is er sprake van een toename, hoewel die zich voornamelijk in de jaren negentig voordeed.

Figuur 11.12 Aantal gevangenen per veroordeelde

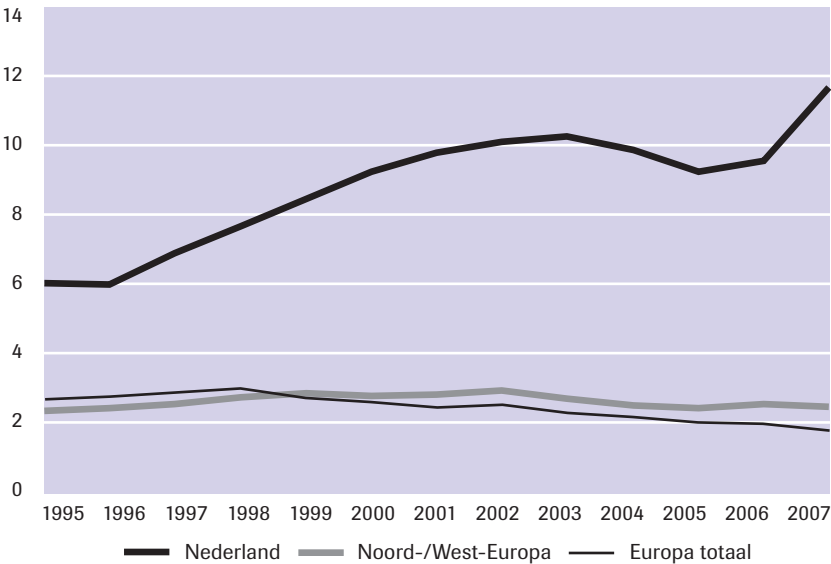

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

Duidelijke verschillen tussen Nederland en andere landen in Europa zijn te zien in het aandeel van respectievelijk jeugdigen en vrouwen in de gevangenispopulatie (zie figuren 11.13 en 11.14). Bij beiden, maar vooral bij de jeugdigen, ligt dat aandeel in Nederland een stuk hoger. Wel moet aangetekend worden dat definitiekwesties bij jeugdigen een rol kunnen spelen. Met name is vaak onduidelijk wanneer een jeugdige van wie de vrijheid beperkt is, gezien wordt als een gedetineerde. Bij jeugdigen is verder opvallend dat er in Nederland een duidelijke toename te zien is (van 6% in 1995 tot 12% in 2007), terwijl er in Europa als geheel eerder sprake is van een daling.¹⁵ Het aandeel vrouwelijke gedetineerden neemt ook toe in Nederland, maar dat is hier in overeenstemming met andere Europese landen.

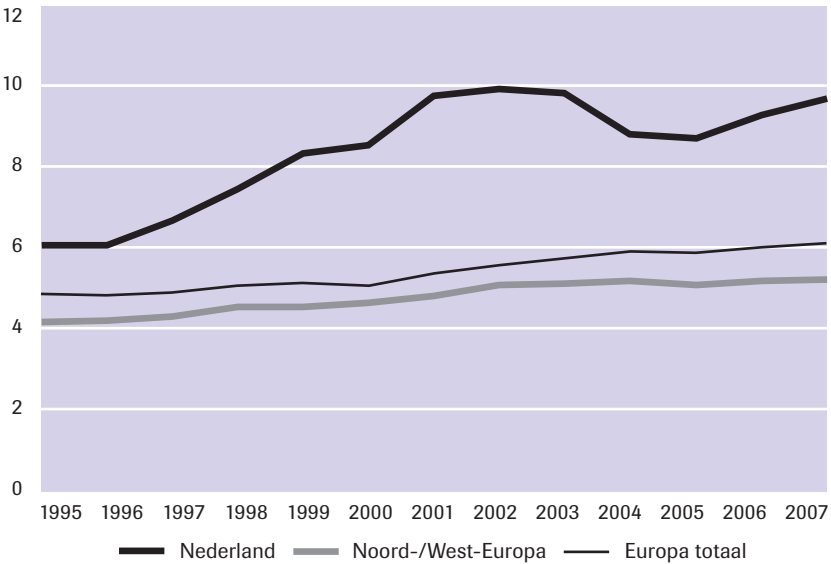
¹⁵ Wel moet hierbij worden opgemerkt dat in Nederland na 2007 ook een (forse) daling optreedt van het aantal jeugdige gedetineerden.

Figuur 11.13 Percentage jeugdige gedetineerden ten opzichte van de totale gevangenispopulatie

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

Figuur 11.14 Percentage vrouwelijke gedetineerden ten opzichte van de totale gevangenispopulatie

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

Literatuur

- Aebi, M.F., Aromaa, K., Aubusson de Cavarlay, B., Barclay, G., Gruszczynska, B., Hofer, H. von, Hysi, V., Jehle, J., Killias, M., Smit, P., & Tavares, C. (2010). *European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics* (4e ed.). Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 285.
- Aebi, M.F., & Delgrande, N. (2010). *Annual Penal Statistics Space I survey*. Lausanne: University of Lausanne.
- AEF (2006). *Budgetverdeling Nederlandse Politie*. Den Haag: AEF/Ministerie van BZK.
- Algemene Rekenkamer (2011). *ICT politie 2010*. Den Haag: Algemene Rekenkamer.
- Becker, G.S. (1968). Crime and punishment: An economic approach. *Journal of Political Economy*, 76(2), 169-217.
- Boer, D., & Lalta, V. (2011). *Faillissementen: oorzaken en schulden 2010*. Den Haag: CBS.
- Boerman, F., Grapendaal, M., Nieuwenhuis, F., & Stoffers, E. (2012). *Nationaal dreigingsbeeld 2012: Georganiseerde criminaliteit*. Zoetermeer: KLPD-IPOL.
- Brand, S., & Price, R. (2000). *The economic and social costs of crime*. Londen: Home Office. Research study 217.
- CJIB (Centraal Justitieel Incassobureau) (2009-2013). *Jaarberichten 2008 t/m 2012*. Leeuwarden: CJIB.
- CJIB (Centraal Justitieel Incassobureau) (2013). *Statistisch jaarboek 2012*. Leeuwarden: CJIB.
- Cohen, M. (2000). Measuring the costs and benefits of crime and justice. In *Measurement and analysis of crime and justice, Criminal Justice 2000, volume 4* (pp. 263-315). Washington, DC: Office of Justice Programs, US Department of Justice.
- Cohen, M. (2005). *The costs of crime and justice*. Londen: Routledge.
- Dijk, B. van, & Schaafsma, K. (2012). *Op weg naar een eindbeeld*. Amsterdam: DSP-groep.
- Dijk, J.J.M. van, Manchin, R., Kesteren, J. van, & Hideg, G. (2007). *The burden of crime in the EU: A comparative analysis of the European Survey of Crime and Safety* (EU ICS 2005). Brussel: Gallup Europe.
- Dijk, J.J.M. van, & Steinmetz, C.H.D. (1979). *De WODC-slachtofferenquêtes 1974-1979: Verslag van een jaarlijks onderzoek naar de omvang en aard van de kleine criminaliteit in Nederland, de bereidheid van de bevolking om delicten bij de politie aan te geven en het verbaliseringsbeleid van de politie*. Den Haag: Staatsuitgeverij. Onderzoek en beleid 13.
- DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen) (2013a). *Forensische Zorg in getal 2008-2012*. Den Haag: DJI.
- DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen) (2013b). *Gevangeniswezen in getal 2008-2012*. Den Haag: DJI.
- DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen) (2013c). *JJI in getal 2008-2012*. Den Haag: DJI.

- Fiselier, J.P.S. (1978). *Slachtoffers van delicten: een onderzoek naar verborgen criminaliteit*. Utrecht: Ars Aequi Libri.
- Gemeente Amsterdam (2011). *Amsterdam in cijfers 2011*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam.
- Gemeente Rotterdam (2012). *Burgerjaarverslag 2011*. Rotterdam: Gemeente Rotterdam.
- Goudriaan, H. (2006). *Reporting crime: Effects of social context on the decision of victims to notify the police*. Leiden: NSCR.
- Halt Nederland (2011-2013). *Jaarberichten Halt Nederland 2010 t/m 2012*. Leiden: Halt Nederland.
- Hoge Raad (2007-2013). *Jaarverslagen 2007 t/m 2012*. Geraadpleegd augustus 2013: www.rechtspraak.nl.
- Huys, H.W.J.M. (2007). Wie worden slachtoffer van veelvoorkomende criminaliteit? *Sociaaleconomische trends* (CBS), (1), 24-30.
- Integrale Veiligheidsmonitor (2012). *Integrale Veiligheidsmonitor 2011: Landelijke rapportage; Tabellenrapport*. Den Haag: CBS/Ministerie van Veiligheid en Justitie.
- Jörg, N., & Kelk, C. (2001). *Strafrecht met mate*. Deventer: Gouda Quint.
- Kabinet-Rutte-Asscher (2012). *Regeerakkoord VVD-PvdA: Bruggen slaan*. Geraadpleegd juli 2013: www.rijksoverheid.nl.
- Kamerstuk (2011). *Belastingdienst*. Vergaderjaar 2011, 31 066, nr. 113.
- Kamerstukken II (2010-2011). *Openbaar vervoer*. Vergaderjaar 2010/11, 23 645, nr. 415.
- Kamerstukken II (2011-2012). *Bestrijding georganiseerde misdaad*. Vergaderjaar 2011/12, 29 911, nr. 69.
- Kerkdijk, H., Knobbe, J.W., & Helmus, A.J. (2006). *Telecommunicatiefraude in Nederland: Aard, omvang en vooruitzichten*. Groningen: TNO/WODC.
- Knaap, N. van der (2012). *Criminaliteitscijfers over de (on)mogelijkheid van vergelijking van slachtofferenquêtes en politiestatistiek*. Den Haag/Heerlen: CBS (Stagerapport/intern CBS rapport).
- Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) (2008). *Nationaal dreigingsbeleid 2008: Georganiseerde criminaliteit*. Zoetermeer: dienst IPOL.
- Leuw, E., & Mertens, N.M. (2001). *Tussen recht en ruimte*. Den Haag: WODC.
- Mayhew, P. (2003). *Counting the costs of crime in Australia*. Canberra: Australian Institute of Criminology.
- MCB (Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven) (2011). *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010: Feiten en trends inzake aard en omvang van criminaliteit in het bedrijfsleven*. Amsterdam: TNS NIPO.
- Meerding, J. (2005). De maatschappelijke kosten van kindermishandeling. In H. Baartman, R. Bullens & J. Willems (red.), *Kindermishandeling, de politiek een zorg*. Amsterdam: SWP.

- Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (2011). *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010: Feiten en trends inzake aard en omvang van criminaliteit in het bedrijfsleven*. Amsterdam: TNS NIPO.
- Moolenaar, D.E.G. (2009). Modelling criminal justice system costs by offence: Lessons from the Netherlands. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 15(4), 309-326.
- Moolenaar, D.E.G., Zuidema, T., & Boer, J. de (2011). *De afname van het aantal boetes en transacties voor verkeersovertredingen naar verklaard*. Den Haag: WODC/CJIB. Cahier 2011-9.
- Oppelaar, J., & Wittebrood, K. (2006). *Angstige burgers? De determinanten van gevoelens van onveiligheid onderzocht*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- PWC (2011). *Omvang van identiteitsfraude & maatschappelijke schade in Nederland*. Amsterdam: PricewaterhouseCoopers.
- Raad voor de rechtspraak (2005-2013). *Jaarverslagen 2004 t/m 2012*. Den Haag: Raad voor de rechtspraak.
- Rekenkamer Rotterdam (2012). *Horen, zien en schrijven: Optreden van stadswachten in de openbare ruimte*. Rotterdam: Rekenkamer.
- Rosmalen, M.M. van, Kalidien, S.N., & Heer-de Lange, N.E. de (2012). *Criminaliteit en rechtshandhaving 2011: Ontwikkelingen en samenhangen*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- RVZ (2006). *Zinnige en duurzame zorg*. Zoetermeer: Raad voor Volksgezondheid en Zorg.
- Slachtofferhulp Nederland (2013). *Jaarverslag Slachtofferhulp Nederland 2012*. Utrecht: Slachtofferhulp Nederland.
- Smit, P.R., Eijk, A.M.G. van, & Decae, R.J. (2012). Trends in the reaction on crime in Criminal Justice Systems in Europe in 1990-2007: A comparison of 4 European regions. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 18(1), 55-82.
- Smit, P.R., Haen Marshall, I., & Gammeren, M. van (2008). An empirical approach to country clustering. In K. Aromaa & M. Heiskanen (red.), *Crime and criminal justice systems in Europe and North America 1995-2004* (pp. 169-195). Helsinki: HEUNI.
- Smit, P.R., Meijer, R.F., Tulder, F.P. van, & Groen, P.P.J. (2003). *Het ophelderingspercentage nader beschouwd*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 213.
- Smit, P.R., & Nieuwbeerta, P. (2007). *Moord en doodslag in Nederland, 1998 en 2002-2004*. Den Haag: WODC/NSCR. Cahier 2007-15.
- Tavares, C., & Thomas, G. (2009). *Crime and criminal justice*. Luxemburg: Eurostat. Eurostat: Statistics in focus, nr. 58/2010.
- Teijl, R., & Berghuis, A.C. (2006). Griep, aids en criminaliteit. In *Goed beschouwd 2005*. Den Haag: Openbaar Ministerie.
- Veiligheidsmonitor (2013) *Veiligheidsmonitor 2012*. Den Haag: CBS/Ministerie van Veiligheid en Justitie.

- Veiligheidsmonitor Rijk (VMR) (2007). *Veiligheidsmonitor Rijk: Landelijke rapportage; Tabellenrapport*. Den Haag: CBS/Ministerie van Justitie/Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Wartna, B.S.J., & Tollenaar, N. (2004). *Bekenden van justitie: Een verkennend onderzoek naar de 'veelplegers' in de populatie van vervolgte daders*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 216.
- Wilms, P., Blankers, I., & Frierson, R. (2011). *Opbrengsten boetes en transacties uit verkeersovertredingen*. Den Haag: APE.

Bijlage 1

Medewerkers C&R 2012

Stuurgroep

Drs. H. Rietveld (CBS), Teammanager Rechtsbescherming en Veiligheid, Quartaire Sector Den Haag, Divisie Sociaaleconomische en Ruimtelijke Statistieken

Dr. ir. R. Choenni (WODC), Hoofd afdeling Statistische Informatievoorziening en Beleidsanalyse

Dr. F. van Dijk (Raad voor de rechtspraak), Directeur Strategie en Ontwikkeling

Auteurs (a), eindredactie (e)

H.G. Aten (CBS): a

Drs. M.M.P. Akkermans (CBS): a

Mw. M. Brouwers (WODC): a

Drs. A.Th.J. Eggen (CBS): a

Mw. dr. H. Goudriaan (CBS): a

Mw. mr. drs. N.E. de Heer-de Lange (CBS): e

Mw. drs. ing. S.N. Kalidien (WODC): a, e

Drs. R.J. Kessels (CBS): a

Mr. dr. J.B.J. van der Leij (WODC): a

Drs. R.F. Meijer (WODC): a

Mw. dr. D.E.G. Moolenaar (WODC): a

Ir. B. Nauta (CBS): a

Mw. M.M. van Rosmalen, MSc (CBS): a

Drs. P.R. Smit (WODC): a

Dr. F.P. van Tulder (Raad voor de rechtspraak): a

Dataleverantie

H.G. Aten (CBS)

Mw. J. de Boer (Centraal Justitieel Incassobureau)

Drs. B.J. Diephuis (Raad voor de rechtspraak)

Drs. R. Floor (Raad voor de Kinderbescherming)

Drs. A.A. van Gemmert (Dienst Justitiële Inrichtingen)

J. Dirksen (Halt Nederland)

Mw. Th.F.W. Kerkvliet-Barentsen (CBS)

Mw. J.M. Korpel (CBS)

P.J. Linckens (Dienst Justitiële Inrichtingen)

Ir. B. Nauta (CBS)

M. Plomp (vtsPN)

Mw. M.M. van Rosmalen, MSc (CBS)
Drs. J.A.W. Valstar (Dienst Justitiële Inrichtingen)
W.T. Vissers (CBS)
Bc. M. Vlemmings (CBS)
Mw. drs. M. Wiekeraad (Reclassering Nederland)
Mw. M. van Zee (CBS)
T. Zuidema (Centraal Justitieel Incassobureau)

Bijdrage opmaak/ondersteuning

Mw. drs. M.J. Kok (WODC)
C.J. van Netburg (WODC)
H.J.J. Simons (WODC)
R. Aidala (WODC)

Bijlage 2

Standaardclassificatie misdrijven

Tot begin jaren negentig van de vorige eeuw gebruikte het CBS verschillende classificaties van misdrijven bij het publiceren van uitkomsten voor de Politiestatistiek en de Statistieken van strafrechtspleging en -toepassing. Doordat de gehanteerde classificaties niet goed op elkaar aansloten, was de samenhang tussen de uitkomsten van de verschillende statistieken op het terrein van criminaliteit en rechtshandhaving ook niet duidelijk aan te geven. Dit probleem heeft het CBS in 1993 opgelost met de invoering van de 'Standaardclassificatie misdrijven' (SCM). Hierin zijn de misdrijven grotendeels geclassificeerd conform de indeling van het Wetboek van Strafrecht en de overige strafwetten en deels op basis van een maatschappelijke indeling. In 2000 en 2005 is de SCM op details aangepast. In 2010 heeft het CBS de SCM opnieuw aangepast, maar dit keer grondiger.¹ De directe aanleiding hiervoor was dat door aanpassing van de aanlevering van brongegevens het mogelijk werd om de bestaande indeling van misdrijven aanzienlijk uit te breiden. Het CBS heeft de indeling van misdrijven daarbij nu volledig in overeenstemming gebracht met de juridische indeling van misdrijven volgens het Wetboek van Strafrecht en de overige strafwetten. De nieuwe indeling is daarmee niet langer een combinatie van een juridische en maatschappelijke indeling van delicten, die vragen kunnen oproepen over de keuzes van de indeling van sommige delicten, maar louter gebaseerd op het objectieve juridische criterium. Bovendien zijn door de nieuwe indeling de uitkomsten uit de slachtoffer-enquêtes en uit de Politiestatistiek beter onderling vergelijkbaar. Ten slotte is de naamgeving van sommige misdrijven en misdrijfcategorieën nog up-to-date gemaakt.

Standaardclassificatie misdrijven

Vermogensmisdrijven

Diefstal/verduistering en inbraak (art. 310-312, 321-325 Sr)

Diefstal en inbraak met geweld (art. 312 Sr)

Diefstal van fiets

Diefstal van bromfiets/snorfiets

Diefstal van motor/scooter

Diefstal van personenauto

Diefstal van overig vervoermiddel

Diefstal van vaartuig

¹ Voor de statistieken van de rechtbankstrafzaken is het onderscheid tussen *eenvoudige diefstal*, *gekwalficeerde diefstal* en *verduistering* (nog) wel te maken. Daarentegen kan *openlijke geweldpleging* alleen in de Politiestatistiek onderscheiden worden naar geweldpleging tegen goederen en tegen personen. Zie voor de oude standaardclassificatie misdrijven de editie 'Criminaliteit en rechtshandhaving' 2010.

- Diefstal uit/vanaf personenauto
- Diefstal uit/vanaf overig vervoermiddel
- Diefstal uit/vanaf vaartuig
- Straatroof
- Diefstal/inbraak uit woning
- Diefstal/inbraak uit box/garage/schuur/tuinhuis
- Winkeldiefstal
- Diefstal/inbraak uit winkel/bedrijf/kantoor
- Diefstal/inbraak uit hotel/pension
- Diefstal/inbraak uit school
- Diefstal/inbraak uit sportcomplex
- Diefstal/inbraak uit overig gebouw
- (Gewapende) overval
- Overige diefstal en inbraak

Diefstal en inbraak zonder geweld (art. 310, 311, 321-325 Sr)

- Diefstal van fiets
- Diefstal van bromfiets/snorfiets
- Diefstal van motor/scooter
- Diefstal van personenauto
- Diefstal van overig vervoermiddel
- Diefstal van vaartuig
- Diefstal uit/vanaf personenauto
- Diefstal uit/vanaf overig vervoermiddel
- Diefstal uit/vanaf vaartuig
- Diefstal uit/vanaf openbaar vervoer
- Diefstal uit/vanaf luchtvaartuig
- Diefstal van een dier
- Zakkenrollerij
- Diefstal/inbraak uit woning
- Diefstal/inbraak uit box/garage/schuur/tuinhuis
- Winkeldiefstal
- Diefstal/inbraak uit winkel/bedrijf/kantoor
- Diefstal/inbraak uit hotel/pension
- Diefstal/inbraak uit school
- Diefstal/inbraak uit sportcomplex
- Diefstal/inbraak uit defensiecomplex
- Diefstal/inbraak uit overig gebouw
- Overige diefstal en inbraak

Bedrog (art. 326-338 Sr)

- Oplichting (art. 326 Sr)
- Flessentrekkerij (art. 326a Sr)
- Overig bedrog (art. 326b-338 Sr)

Valsheidsmisdrijven (art. 208-214, 216-223, 225-234 Sr)

- Muntmisdrijf (art. 208-214 Sr)
- Valsheid in zegels en merken (art. 216-223 Sr)
- Valsheid in geschriften (art. 225-234 Sr)

Heling (art. 416-417bis Sr)
 Afpersing en afdreiging (art. 317-318 Sr)
 Bankbreuk (art. 340-343 Sr)
 Witwassen (art. 420bis-420quater Sr)
 Overige vermogensmisdrijven (art. 314-315, 344-348 Sr)

Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag

Vernieling en beschadiging (art. 350-352 Sr)
 Vernieling aan auto
 Vernieling aan openbare gebouwen
 Vernieling aan middelen openbaar vervoer
 Dierenmishandeling
 Overige vernieling en beschadiging
 Tegen de openbare orde (art. 131-151c Sr)
 Openlijke geweldpleging (art. 141 Sr)
 Openlijke geweldpleging tegen personen (art. 141 Sr)
 Openlijke geweldpleging tegen goederen (art. 141 Sr)
 Huisvredebreuk (art. 138 Sr)
 Lokaalvredebreuk (art. 139 Sr)
 Computervredebreuk (art. 138a-138b Sr)
 Discriminatie (art. 137c-137g Sr)
 Overige misdrijven tegen de openbare orde (art. 131-137, 139a-140, 142-151c Sr)
 (Schuld aan) brandstichting/ontploffing (art. 157-158 Sr)
 Tegen het openbaar gezag (art. 177-182, 184-206 Sr)
 Niet opvolgen van ambtelijk bevel (art. 184 Sr)
 Wederspannigheid (art. 180-182 Sr)
 Valse aangifte (art. 188 Sr)
 Mensensmokkel (art. 197a Sr)
 Verblijf van ongewenste vreemdeling (art. 197 Sr)
 Overige misdrijven tegen het openbaar gezag (art. 177-179, 185-187, 189-196, 197b-206 Sr)

Gewelds- en seksuele misdrijven

Mishandeling (art. 300-306 Sr)
 Bedreiging en stalking (art. 284a-285b Sr)
 Bedreiging (art. 284a-285a Sr)
 Stalking (art. 285b Sr)
 Seksuele misdrijven (art. 239-250 Sr)
 Aanranding (art. 246 Sr)
 Verkrachting (art. 242 Sr)
 Schennis der eerbaarheid (art. 239 Sr)
 Ontucht met minderjarige (art. 248a-248e Sr)
 (Kinder)pornografie (art. 240-240b Sr)
 Ontucht met misbruik van gezag (art. 249 Sr)
 Overige seksuele misdrijven (art. 243-245, 247-248, 250 Sr)

Misdrijven tegen het leven (art. 287-296 Sr)
Vrijheidsbeneming/gijzeling (art. 282-282a Sr)
Mensenhandel (art. 273f Sr)
Overige geweldsmisdrijven (art. 274-281, 307-308 Sr)

Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht

Verkeersmisdrijven

Verlaten plaats ongeval (art. 7 WVV)
Rijden onder invloed (art. 8 WVV)
Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen (art. 9 WVV)
Rijden tijdens rijverbod (art. 162 WVV)
Voeren vals kenteken (art. 41 WVV)
Joyriding (art. 11 WVV)
Weigeren blaastest/bloedonderzoek en dergelijke (art. 163 WVV)
Overige verkeersmisdrijven (art. 6, 51, 61, 74, 114, 138 WVV)

Drugsmisdrijven

Harddrugs (art. 2 OW)
Softdrugs (art. 3 OW)

(Vuur)wapenmisdrijven

Verboden wapenbezit (art. 55 WWM)
Verboden wapenhandel (art. 55 WWM)

Misdrijven overige wetten

Misdrijven Wet op de economische delicten
 Milieumisdrijven (art. 1a WED)
 Overige misdrijven Wet op de economische delicten
Militaire misdrijven (art. 96-166 WvMS)
Overige misdrijven

Bijlage 3

Informatiebronnen en methodenbeschrijvingen

In deze publicatie zijn vele verschillende informatiebronnen gebruikt, die allemaal een gedeelte van de strafrechtsketen betreffen: slachtofferenquêtes onder de bevolking, de Politiestatistiek (geregistreerde misdrijven en verdachten en opgehelderde misdrijven), het Herkenningsdienstsysteem van de politie (registratie van pv's van aangifte van misdrijven), COMPAS en GPS (de zaken die uiteindelijk naar het OM gaan en daar ingeschreven worden), en de systemen die de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen registreren. Zoals in hoofdstuk 9 is aangestipt, kunnen deze informatiebronnen niet zonder meer volledig met elkaar worden vergeleken. Onderstaand volgt een aantal redenen waarom dit niet volledig het geval is.

- 1 De gehanteerde definities en de eenheden, waarin de aantallen zijn uitgedrukt, kunnen verschillen. Zo komen de definities van misdrijftypen die in de Politiestatistiek en in de slachtofferenquêtes gebruikt worden, niet geheel overeen. Verder registreert de politie misdrijven (processen-verbaal van aangifte), terwijl de rechtbankstatistieken uitgaan van zaken. Een misdrijf kan door meer dan één persoon zijn gepleegd, terwijl een zaak één persoon betreft, maar daarentegen verschillende misdrijven kan omvatten. Bij de verdere afhandeling kunnen verschillende zaken via zogenoemde 'voegingen' in elkaar worden geschoven. De figuren 9.1 en 9.18 laten zien dat het aantal door de rechter in 2010 opgelegde onvoorwaardelijke sancties groter is dan het aantal door de rechter afgedane zaken. Dit is het logische gevolg van het feit dat meerdere sancties per zaak kunnen worden opgelegd.
- 2 De criteria voor het indelen naar delicttype kunnen verschillen. Een slachtoffer kan een delict anders rubriceren dan de politie, en de politie anders dan het OM. Zo kan de politie een tasjesroof als geweldsdelict bestempelen, terwijl het OM besluit het als vermogensmisdrijf in te schrijven. Omdat een zaak verschillende misdrijven kan omvatten, waarbij het zwaarste misdrijf het indelingscriterium vormt, kunnen minder zware misdrijven in de rechtbankstatistiek buiten beeld raken. Zo zal een inbraak niet in de cijfers terug te vinden zijn wanneer deze gepaard gaat met moord.
- 3 Er verstrijkt tijd tussen de behandeling van een misdrijf of zaak in de verschillende onderdelen van de keten. Dit betekent bijvoorbeeld dat een in 2009 aangegeven en geregistreerd misdrijf mogelijk pas in 2010 bij het OM wordt ingeschreven en in 2011 wordt afgehandeld. Dit 'over de jaargrens heen vallen' zal de verhouding tussen cijfers beïnvloeden, vooral daar waar sterke en abrupte stijgingen of dalingen optreden.
- 4 Gebreken in registraties kunnen eveneens een rol spelen. Zo is onduidelijk in welke mate de vervanging van de oude bedrijfsprocessen-

systemen BPS en Xpol door de Basisvoorziening Handhaving (BVH) bij de politie de registratie van misdrijven heeft beïnvloed.² Veranderingen in beleid (bijvoorbeeld het feit dat de politie de lichtere artikel 8 VVW-zaken sinds een aantal jaren naar het CJIB brengt in plaats van naar de OM-parketten) kunnen eveneens hun invloed op de statistische informatie hebben. De kwaliteit van de statistieken en de onderlinge consistentie is lang niet altijd optimaal.

- 5 Er zijn verschillen in de reikwijdte van informatiesystemen. Zo gaan de CBS-slachtofferenquêtes over misdrijven met *individuele personen of huishoudens* als slachtoffer en gaat de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven van het WODC over criminaliteit tegen *bedrijven*. Deze twee informatiebronnen kennen enige overlap, maar niet duidelijk is hoe groot deze overlap is. Hoewel in de slachtofferenquêtes meestal wordt benadrukt dat het gaat om wat respondenten als privépersoon hebben meegemaakt, bestaat de (theoretische) kans dat een geweldsdelict tegen een bedrijfsmedewerker tijdens zijn werk voor het bedrijf in beide enquêtes zal worden gemeld.
- 6 In tegenstelling tot de twee genoemde enquêtes bevat de registratie van de politie ook zogenoemde 'slachtofferloze misdrijven' (bijvoorbeeld drugshandel). Anderzijds blijven veel misdrijven buiten de politieregistratie, meestal doordat ze niet worden aangegeven of worden opgespoord. Daarnaast is het zo dat niet alle opgespoorde delicten door de *politie* zijn opgespoord. Er zijn vier zogenoemde 'bijzondere opsporingsdiensten', elk met een eigen specifieke opsporingstaak: de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controle-dienst, de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst, de Algemene Inspectiedienst en de VROM Inlichtingen- en Opsporingsdienst.

Bij het bekijken van de samenhang tussen de verschillende onderdelen van de strafrechtsketen dient rekening te worden gehouden met bovengenoemde vertekeningen en beperkingen.

In de navolgende tekst wordt ingegaan op de gebruikte gegevensbronnen, zoals kenmerken van de bron, informatiegebied, de periodiciteit van de dataverzameling, de relaties met andere informatiesystemen, privacy-aspecten, beperkingen, eigendom en beheer van de databron.

1 De slachtofferenquêtes

Er worden veel delicten gepleegd die niet in de officiële registraties worden opgenomen: het slachtoffer heeft besloten om geen aangifte te doen,

2 De Algemene Rekenkamer schrijft hierover dat er aanwijzingen zijn dat agenten BVH mijden of incidenten 'lichter' classificeren, zodat ze met een boete afgedaan kunnen worden en derhalve niet geregistreerd hoeven worden (zie Algemene Rekenkamer, ICT politie 2010, 's-Gravenhage 15 juni 2011, p. 16).

de politie kan alleen maar een waarschuwing hebben gegeven, of het incident komt nooit aan het licht. Om een beter beeld te krijgen van alle delicten, dus ook van het hierboven bedoelde dark number, kan aan een steekproef uit de bevolking of uit het bedrijfsleven worden gevraagd naar slachtofferschap van criminaliteit. Ook onveiligheidsgevoelens en andere aspecten in verband met criminaliteit kunnen via enquêtes in kaart worden gebracht.

De eerste slachtofferenquête onder de bevolking in Nederland werd in 1973 gehouden (Fiselier). In de periode 1973-1979 werd deze jaarlijks door het WODC uitgevoerd (Van Dijk en Steinmetz). Sinds 1980 heeft het CBS – tot 1985 in overleg met het WODC – dergelijke enquêtes regelmatig gehouden: in de periode 1981-1985 gebeurde dit jaarlijks, na 1985 telkens in de oneven jaren, via de Enquête Slachtoffers Misdrijven (ESM). Met ingang van 1992 is de Enquête Rechtsbescherming en Veiligheid (ERV) de opvolger van de ESM. Deze continue enquête is in 1997 als module Recht opgenomen in het Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS), een continu CBS-onderzoek naar verschillende aspecten van de leefsituatie van de Nederlandse bevolking. Vanaf 2005 is deze module Recht binnen POLS vervallen. De belangrijkste onderwerpen zijn vanaf 2005 geïntegreerd in de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR), die sinds eind 2008 is overgegaan in de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM; zie hieronder), en die vervolgens in 2012 is opgevolgd door de Veiligheidsmonitor (VM; zie ook hieronder). Sinds 1993 is in opdracht van de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de Politiemonitor Bevolking (PMB) uitgevoerd. Tot en met 2001 was de PMB een tweejaarlijks onderzoek. Van 2002 tot en met 2005 is de PMB jaarlijks uitgevoerd. Ook de PMB is vanaf 2005 geïntegreerd in de VMR.

Vanaf 2005 zijn de belangrijkste onderwerpen uit de POLS-module Recht en uit de PMB, samen met elementen uit de Enquête Leefbaarheid en Veiligheid (ELV; een periodiek onderzoek naar de omstandigheden van leefbaarheid en veiligheid in de G31-gemeenten), geïntegreerd in één grote jaarlijkse enquête, de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR). Deze VMR werd vanaf 2005 op landelijke en vanaf 2006 tot en met 2008 ook op regionale schaal uitgevoerd. De opvolger hiervan, de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM), levert naast landelijke en regionale informatie ook inzicht op subregionaal niveau. Met ingang van het kalenderjaar 2012 zijn aanpassingen in de vraagstellingen en wijzigingen in de onderzoeksopzet doorgevoerd. Deze doorontwikkeling van de IVM is gemarkeerd met een naamswijziging: de Veiligheidsmonitor (VM).

Voor internationale vergelijking wordt sinds 1989 om de 3 à 4 jaar een slachtofferenquête uitgevoerd in diverse landen in en buiten Europa, de International Crime Victims Survey (ICVS) (zie paragraaf 9 van deze bijlage).

Kenmerken van slachtofferenquêtes

Slachtofferenquêtes vormen een eigen en onafhankelijke bron van gegevens over veelvoorkomende criminaliteit. De slachtofferenquêtes zijn opgezet met als doel inzicht te krijgen in de totale omvang van de criminaliteit, vooral in die criminaliteit die niet in de officiële registraties wordt opgenomen, via een waarnemingsmethode die onafhankelijk is van de politieregistratie. De gegevens uit de slachtofferenquêtes hebben betrekking op het begin van de strafrechtsketen. Elk delict waarvan iemand slachtoffer wordt, kan in principe worden aangegeven bij de politie, en kan daarmee in theorie bijdragen tot opsporing en aanhouding van mogelijke verdachten.

Als men de landelijke slachtofferenquêtes onder de bevolking als een opeenvolgend geheel in de tijd ziet, zijn er zes momenten aan te wijzen waarop sprake kan zijn van een duidelijke trendbreuk. De eerste trendbreuk ligt in 1980, bij de overgang van de WODC-slachtofferenquête naar de ESM; de tweede is in 1993, toen de ESM overging in de ERV. Het derde breukmoment valt in 1997, toen de ERV opgenomen werd in het POLS. Het vierde moment ligt in 2005-2006 bij de overgang van de POLS-module Recht (en de daarnaast afzonderlijk bestaande gegevensreeks van de PMB) naar de VMR. De vijfde trendbreuk betreft de overgang van de VMR naar de IVM in 2008. De herziening van de opzet en de vraagstelling van de IVM in 2012 vormt het zesde breukmoment (maar valt buiten de reikwijdte van deze publicatie). Deze overgangen zijn gepaard gegaan met grotere of minder grote wijzigingen in onderzoeksdesign, vraagstelling, frequentie en/of periodiciteit. Om inzicht te krijgen in de effecten van dergelijke wijzigingen zijn bij enkele overgangen zowel de 'oude' als de nieuwe enquêtes tegelijk ('parallel') uitgevoerd. Dit is onder meer het geval bij de overgang van de ESM naar de ERV, van de VMR naar de IVM, en van de IVM naar de VM.

Beperkingen van slachtofferenquêtes

In de slachtofferenquêtes zijn de definities van een 'delict' niet gelijk aan de strafrechtelijke definities, zoals die in de Politiestatistiek en de justitiële statistieken worden gehanteerd. De betrouwbaarheid van de bevindingen is afhankelijk van (onder andere) het aantal respondenten en het aantal aangetroffen delicten in de steekproef. Ook het (beperkte) geheugen van de geënquêteerden kan de resultaten beïnvloeden, doordat respondenten zich bepaalde gebeurtenissen niet meer juist herinneren of verkeerd in de tijd plaatsen ('telescoping'). Verder wordt alleen over delicten met aanwijsbare slachtoffers gerapporteerd. Gegevens over slachtofferloze delicten (zoals heling en drugshandel) komen niet voor. Zeer zware vormen van geweld, zoals moord, komen per definitie evenmin voor. Verschillende slachtofferenquêtes laten vaak verschillende resultaten in hoogte en ontwikkeling van slachtofferpercentages en andere cijfers zien. Deze verschillen vloeien vooral voort uit verschillen in vraagstelling, in

steekproefkader en in verslagperiode. Ook de wijze van enquêteren kan een rol spelen, zelfs binnen eenzelfde survey.

Zo zijn de meeste delicten in de CBS-enquêtes vanaf 1992 in de VMR en in de IVM in het algemeen strikter gedefinieerd dan in de PMB en de eerdere CBS- en WODC-enquêtes. Slachtofferschap heeft in de ESM betrekking op 12 maanden in het voorgaande kalenderjaar, in de CBS-enquêtes vanaf 1992 (POLS en ERV) is dit 12 maanden voor de interviewdatum (dus 'gemiddeld' 6 maanden in het huidige en 6 maanden in het voorgaande kalenderjaar). Ook de referentieperiode in de PMB en in de VMR is 12 maanden vóór de interviewdatum, maar dit komt bij benadering overeen met het voorgaande kalenderjaar. In de IVM, die jaarlijks in het vierde kwartaal wordt uitgevoerd, en de VM die in de periode augustus-november wordt uitgevoerd, valt deze referentieperiode voor het grootste deel samen met het lopende kalenderjaar.

Slachtofferschappen worden in deze rapportage toegedeeld aan het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt. Voor de ERV en POLS wordt voor de verslagperiode het betreffende onderzoeksjaar aangehouden, evenals voor de IVM. Gegevens voor ontbrekende jaren zijn in een aantal gevallen geïnterpoleerd.

De respondenten voor de ESM tot en met 1984 werden getrokken uit gemeentelijke personenregisters (voor enkele gemeenten werd uit een adressenregister getrokken), voor de ERV vormde een postafgiftepuntenbestand het steekproefkader en voor POLS werden steekproeven getrokken uit persoonsregisters (GBA: Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens). Voor de PMB werd getrokken uit een telefoonregister, terwijl voor de ICVS willekeurige telefoonnummers worden gegenereerd (met een regionale stratificatie). De steekproeven voor de VMR, IVM en VM werden en worden getrokken uit een personenregister (de GBA), waarbij zo nodig uit telefoonregisters bijbehorende telefoonnummers worden gezocht.

De interviews voor de ESM, de ERV en POLS werden persoonlijk bij de respondenten thuis gehouden, terwijl de PMB-respondenten telefonisch werden geïnterviewd. De VMR-interviews werden voor zover mogelijk telefonisch afgenomen, maar indien dit niet mogelijk was volgde een persoonlijk interview. In de IVM zijn vier verschillende interviewmodes gehanteerd: internet, telefonisch, persoonlijk of schriftelijk. In de VM wordt gebruik gemaakt van twee interviewmodes: internet en schriftelijk (zie paragraaf 1.4).

1.1 CBS-slachtofferenquêtes (1980-2004)

Informatiegebied

De bevolking van Nederland van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens vormt de doelpopulatie van de slachtofferenquête. In alle CBS-slachtofferenquêtes wordt van verschillende soorten delicten en

delictgroepen vastgesteld hoeveel personen daarvan slachtoffer zijn geworden in het voorgaande kalenderjaar (ESM) of in de 12 voorgaande maanden (ERV, POLS), hoeveel van deze voorvallen bij de politie zijn gemeld en bij hoeveel een document (pv) is ondertekend. Bij de ERV en het POLS wordt verder nog geschat hoeveel delicten in Nederland hebben plaatsgevonden. Verder worden vragen gesteld over gevoelens van onveiligheid in verband met criminaliteit en over preventiemaatregelen tegen criminaliteit. De ESM onderscheidt handtastelijkheden binnen en buiten, exhibitionisme, bedreigingen binnen en buiten, inbraak, (brom)fiets-/autodiefstal, diefstal uit of vanaf auto, zakkenrollerij, overige diefstal (niet eerder genoemd), beschadiging van auto, overige vernielingen (niet eerder genoemd) en doorrijden na aanrijding.

ERV en POLS onderscheiden geweldsdelicten, zoals seksuele delicten (in de ERV alleen aan vrouwen gevraagd), mishandeling, bedreiging; vermogensdelicten, zoals inbraak, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij en overige diefstal; vandalisme, zoals diefstal vanaf/beschadiging aan auto, overige vernielingen; doorrijden na ongeval; kwaadwillige telefoontjes (wordt niet als delict geteld); overige delicten (worden niet verder geanalyseerd).

Kenmerken van respondenten en/of het huishouden zijn in alle CBS-enquêtes: leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, huishoudensamenstelling, opleidingsniveau, inkomen, tijdsbesteding en dergelijke. Het belangrijkste geografische kenmerk is de urbanisatiegraad of de stedelijkheid van de woongemeente.

De CBS-slachtofferenquêtes zijn gebaseerd op een steekproef. De in de jaren 1981 en 1982 uitgevoerde ESM bestond hoofdzakelijk uit een personensteekproef, die voor enkele gemeenten werd aangevuld met een adressensteekproef. Vanaf 1983 is voor de ESM, en voor de ERV, het steekproefkader gebaseerd op het postafgiftepuntenbestand van de PTT. Per huishouden werd in de ESM slechts één persoon ondervraagd. Anders dan in de ESM werden in de ERV per huishouden, indien aanwezig, twee personen van 15 jaar en ouder geïnterviewd. De POLS-steekproeven ten slotte zijn personensteekproeven die werden getrokken uit de GBA. In de ESM zijn steeds 5.000 à 10.000 personen ondervraagd. De ERV bevatte jaarlijks 5.000 respondenten uit circa 3.000 adressen. In het POLS werden jaarlijks circa 50.000 personen voor het gehele onderzoek ondervraagd, van wie 10.000 voor de module Recht (waaronder Slachtofferschap).

Vragen over onveiligheidsgevoelens werden aan circa 5.000 respondenten gesteld. Er werd per soort enquête herwogen naar achtergrondvariabelen als leeftijd, geslacht en mate van verstedelijking. Alle enquêtes werden mondeling (face to face) afgenomen bij persoonlijk bezoek door een enquêteur.

Periodiciteit van de dataverzameling

De ESM is uitgevoerd in elk van de jaren 1981-1985, en sindsdien tot en met 1993 alleen in de oneven jaren. De ERV is uitgevoerd in elk van de jaren 1992-1996; het POLS werd eveneens jaarlijks uitgevoerd van 1997-2004.

Beperkingen

Door verschillen in onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstelling zijn de resultaten van de CBS-enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar met andere slachtofferenquêtes, zoals de PMB en de ICVS. Ook de onderlinge vergelijkbaarheid tussen ESM en ERV is beperkt. De vergelijkbaarheid tussen de ERV en het POLS is beter, omdat de vraagstelling nauwelijks is gewijzigd.

Eigendom en beheer

De slachtofferenquêtes worden zelfstandig uitgevoerd door het CBS. Bestanden voor gebruik door derden worden beheerd door DANS (Data Archiving and Networked Services; voorheen Wetenschappelijk Statistisch Agentschap (WSA)) en zijn (tegen betaling) voor derden beschikbaar. De bestanden zijn niet herleidbaar tot personen. Daarom zijn er geen speciale privacyreglementen van toepassing.

Politiemonitor Bevolking (1993-2005)

De PMB is een landelijk bevolkingsonderzoek naar criminaliteit, onveiligheid, preventiegedrag van burgers en de ervaringen van burgers met de politie. In 2004 zijn vragen over verschillende aspecten van veiligheid en het functioneren van de politie aan bijna 50.000 Nederlanders voorgelegd. Deze informatie dient deels als aanvulling op geregistreerde gegevens over criminaliteit, vooral ten behoeve van het beleid op regionaal (politie-regio's) en landelijk niveau, en daarnaast ten behoeve van andere lokale relevante beleidseenheden. Net als de andere slachtofferenquêtes gaan de verzamelde gegevens over criminaliteit aan het begin van de strafrechtssketen. De doelpopulatie van de PMB is de bevolking van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens van Nederland, van de afzonderlijke politieregio's en van eventuele andere onderscheiden administratieve eenheden.

Informatiegebied

Ook de PMB heeft betrekking op aantallen slachtoffers, het wel of geen (ondertekende) aangifte doen, de reden van eventuele aangifte, en eventuele geleden schade; voorts op het oordeel over het optreden van de politie, redenen van eventuele ontevredenheid, en preventieadviezen en informatie over slachtofferhulp. Daarnaast worden vragen gesteld over problemen in de buurt met betrekking tot diverse vermogensdelicten, verkeersoverlast, dreiging en verloedering, gevoelens van onveiligheid in verband met criminaliteit, preventiemaatregelen tegen inbraak, andere contacten van

burgers met de politie en de tevredenheid hierover, en beschikbaarheid, zichtbaarheid, functioneren en optreden van de politie in de eigen buurt. De zogenoemde objectgebonden delicten zijn die delicten die de woning of een voertuig als object hebben: (poging tot) inbraak (woning als object), fietsdiefstal, autodelicten, diefstal uit/vanaf de auto en vernieling aan de auto. Persoonsgebonden delicten zijn: verkeersdelicten (aanrijding met doorrijden); geweldsdelicten, zoals bedreiging, mishandeling, portemonneediefstal met geweld; en overige delicten, zoals portemonneediefstal zonder geweld, overige diefstal, overige vernieling en andere delicten. De achtergrondkenmerken zijn beperkt; standaard worden alleen landelijke en regionale gegevens gepresenteerd.

Periodiciteit van de dataverzameling

In elk van de 25 politieregio's werden ten minste 1.000 personen telefonisch ondervraagd. Het onderzoek is na een beperkt onderzoek in 1990 (in 25 Nederlandse gemeenten) tussen 1993 en 2001 tweejaarlijks en daarna tot en met 2005 jaarlijks uitgevoerd. De politieregio's hadden de mogelijkheid om extra respondenten te laten ondervragen via de zogenoemde 'opstapmethode'. Gevraagd werd naar de ervaringen van de respondenten in de 12 maanden voorafgaand aan de interviewdatum. De (telefonische) interviews zijn geconcentreerd in de maanden januari t/m maart.

Beperkingen

De vergelijkbaarheid met andere slachtofferenquêtes wordt beperkt door verschillen in (onder andere) het steekproefkader (telefoonregister versus personen- versus adressensteekproef), de herweging, de methode van dataverzameling (telefonisch versus persoonlijk), de vraagstelling en -volgorde van (onder andere) delicten, en de presentatie van resultaten (percenteringbasis, (sub)totaalcijfers voor groepen van delicten).

Eigendom en beheer

Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van de toenmalige ministeries van BZK en Justitie en een groot aantal politiekorpsen en was primair gericht op de afzonderlijke politieregio's. De politieregio's hadden de mogelijkheid om extra respondenten te laten ondervragen via de zogenoemde 'opstapmethode'. De belangrijkste resultaten van de PMB werden gepresenteerd in twee rapporten: een landelijk rapport, waarin de belangrijkste resultaten, en een tabellenrapport.

1.2 De Veiligheidsmonitor Rijk (2005-2008)

Informatiegebied

De bevolking van Nederland van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens vormde de doelpopulatie van de Veiligheidsmonitor Rijk. Van verschillende soorten delicten en delictgroepen werd vastgesteld hoeveel

personen daarvan slachtoffer zijn geworden in de 12 voorgaande maanden, in hoeverre deze voorvallen bij de politie werden gemeld, en of daarbij een document (zoals een proces-verbaal) is ondertekend. Er werd een schatting gemaakt van het aantal delicten dat de inwoners in Nederland hebben ondervonden. Verder werden vragen gesteld over gevoelens van onveiligheid in verband met criminaliteit, over preventiemaatregelen tegen criminaliteit, over buurtproblemen, over algemene contacten tussen burgers en politie, en over het oordeel over de politie in de woonbuurt. In de VMR werden de volgende delicten onderscheiden: geweldsdelicten (seksuele delicten, mishandeling, bedreiging); vermogensdelicten, zoals inbraak of een poging daartoe, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij met of zonder geweld en overige diefstal; vandalisme (beschadiging/diefstal vanaf auto en overige vernielingen); doorrijden na ongeval en overige delicten.

Kenmerken van respondenten of hun huishouden (zoals leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, burgerlijke staat, huishoudensamenstelling, inkomen) werden zo veel mogelijk verkregen via koppeling met (geanonimiseerde) registerdata die bij het CBS via het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) beschikbaar zijn. Ook geografische achtergrondkenmerken (zoals stedelijkheid van de woonomgeving en van de woongemeente) werden via een dergelijke koppeling verkregen. Hierdoor kon de (beperkte) beschikbare interviewtijd maximaal worden benut voor relevante onderwerpgerichte vragen, en ontstonden uitgebreide mogelijkheden tot nadere analyse. De VMR is gebaseerd op een personensteekproef, die werd getrokken uit de GBA. Jaarlijks werden voor het hoofdonderzoek in het eerste kwartaal per politieregio netto ten minste 750 respondenten ondervraagd, wat resulteert in ten minste 18.750 respondenten.³ De enquêtes werden in principe telefonisch afgenomen, maar wanneer op het woonadres van de respondent geen telefoonaansluiting beschikbaar was, volgde een mondeling (face to face) interview met een bezoek door een enquêteur.

Periodiciteit van de dataverzameling

De VMR is in de jaren 2005-2008 jaarlijks uitgevoerd. Met het oog op de vergelijkbaarheid is de VMR in de jaren 2008- 2010 ook op beperkte schaal (alleen landelijk niveau) in het vierde kwartaal uitgevoerd, tegelijk met de IVM.

Beperkingen

Door verschillen in onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstelling zijn de resultaten niet zonder meer vergelijkbaar met eerdere en andere slachtofferenquêtes (PMB, POLS, ELV) en met de ICVS. Daarnaast

3 Dit geldt voor de standaard-VMR. Het additionele onderzoek, waarbij in de volgende kwartalen ten minste circa 1.000 respondenten per kwartaal worden ondervraagd, blijft hier verder buiten beschouwing. In 2005 is de VMR alleen op (beperkte) landelijke schaal uitgevoerd, met in totaal ruim 5.000 respondenten.

kan er sprake zijn van steekproeffouten, meetfouten en non-responsfouten.

Eigendom en beheer

Opdrachtgevers voor de VMR waren de toenmalige ministeries van Justitie en BZK en het CBS, die daartoe een samenwerkingsovereenkomst zijn aangegaan. Het onderzoek werd uitgevoerd door het CBS. Bestanden zijn in principe voor gebruik door de opdrachtgevers; gebruik door derden is na enige tijd mogelijk via DANS (voorheen WSA). Ook via het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) van het CBS kunnen externe onderzoekers (onder strikte voorwaarden) onderzoek verrichten op microdata van het CBS. Daarnaast kunnen op aanvraag data beschikbaar worden gesteld (maatwerk).

De bestanden zijn niet herleidbaar tot personen. Daarom zijn er geen speciale privacyreglementen van toepassing.

1.3 De Integrale Veiligheidsmonitor (2008-2011)

Informatiegebied

De doelpopulatie van de Integrale Veiligheidsmonitor vormt de bevolking van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens in Nederland als geheel, in afzonderlijke regio's of in afzonderlijke gemeenten of delen, of combinaties daarvan. De IVM bestaat uit een landelijke/regionale steekproef en lokale steekproeven, die tegelijkertijd worden uitgevoerd. De landelijke/regionale uitvoering is gericht op betrouwbare gegevens voor Nederland als geheel en voor de 25 afzonderlijke politieregio's; de lokale onderzoeken zijn daarnaast gericht op het verkrijgen van (extra) informatie voor afzonderlijke politieregio's of gemeenten, of onderdelen of combinaties daarvan.

De vragenlijst van de IVM is modulair opgebouwd, met verplichte en facultatieve vragenblokken. In het landelijke/regionale deel worden alle vragen opgenomen; op lokaal niveau kunnen facultatieve blokken desgewenst worden weggelaten. Ook kan lokaal een 'vrij blok' worden meegenomen.

Verplichte blokken in de IVM zijn: de leefbaarheid van de woonomgeving, buurtproblemen, onveiligheidsgevoelens in verband met criminaliteit, slachtofferschap van criminaliteit, en – indien nodig – achtergrondkenmerken. Vragen over aangifte bij de politie van het meest recente voorval zijn facultatief, evenals vragen over algemene contacten tussen burgers en politie, over het functioneren van de politie in de woonbuurt, over preventiemaatregelen tegen criminaliteit, en over respectloos gedrag en de inzet van de gemeente voor de leefbaarheid en veiligheid. Van verschillende soorten delicten en delictgroepen wordt vastgesteld hoeveel personen daarvan slachtoffer zijn geworden in de 12 voorgaande maanden. Ook kan een schatting worden gemaakt van het aantal delicten dat de inwoners

in Nederland hebben ondervonden. De volgende delicten worden onderscheiden: geweldsdelicten (seksuele delicten, mishandeling, bedreiging); vermogensdelicten, zoals inbraak of een poging daartoe, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij met of zonder geweld en overige diefstal; vandalisme (beschadiging aan/diefstal vanaf auto en overige vernielingen); overige delicten.

Kenmerken van respondenten of hun huishouden (zoals leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, burgerlijke staat, huishoudensamenstelling, inkomen) worden voor het landelijke/regionale deel zo veel mogelijk verkregen via koppeling met (geanonimiseerde) registerdata die bij het CBS via het SSB beschikbaar zijn. Ook geografische achtergrondkenmerken (zoals stedelijkheid van de woonomgeving en van de woongemeente) worden via een dergelijke koppeling verkregen. Hierdoor ontstaan niet alleen uitgebreide mogelijkheden tot nadere analyse, maar kan de beperkte beschikbare interviewtijd maximaal worden benut voor relevante onderwerpgerichte vragen. Achtergrondgegevens voor lokale enquêtes worden verkregen via additionele vragen en worden – indien nodig – aangevuld met gegevens uit het SSB.

De IVM is gebaseerd op personensteekproeven, die zowel voor het landelijke/regionale deel als voor de lokale enquêtes door het CBS worden getrokken uit de GBA. Jaarlijks worden voor het landelijke/regionale deel in het vierde kwartaal per politieregio netto ten minste 750 respondenten ondervraagd, wat resulteert in ten minste 18.750 respondenten.⁴ Het aantal respondenten voor de lokale onderzoeken varieert per jaar.⁵

In de IVM worden vier verschillende interviewmodes gehanteerd. De benaderde persoon wordt allereerst verzocht om de vragenlijst via internet te beantwoorden (CAWI). De steekproefpersonen kunnen ook een schriftelijke vragenlijst opvragen en invullen (PAPI). Steekproefpersonen die niet reageren, worden telefonisch herbenaderd (CATI) als het telefoonnummer bij het CBS (of bij de lokale uitvoerenden) bekend is. Als dat niet bekend is of als telefonische benadering niet lukt, worden die personen alsnog persoonlijk benaderd (CAPI). In het landelijke/regionale deel worden alle interviewmodes gebruikt; in de lokale onderzoeken zijn de (relatief dure) mondelinge interviews met een bezoek door een enquêteur niet verplicht. Deze waarnemingsmethode wordt daarom lokaal slechts op beperkte schaal toegepast.

4 In het vierde kwartaal van 2008 bedroeg dit aantal netto 670 respondenten per politieregio. In totaal telde deze landelijke/regionale uitvoering bijna 17.000 respondenten.

5 In de IVM 2008 participeerden 7 politieregio's en (grotendeels in combinatie daarmee) rond 80 gemeenten in de lokale uitvoering, met in totaal bijna 46.000 respondenten. In de IVM-2009 lagen deze aantallen met in totaal bijna 180.000 respondenten in 239 gemeenten verdeeld over 21 politieregio's veel hoger. In 2010 ging het om 21 participerende gemeenten in 7 regio's, met in totaal bijna 20.000 respondenten. In 2011, het laatste IVM-jaar met dit design, betrof het 225 gemeenten in 23 regio's, met in totaal ruim 200.000 respondenten.

Periodiciteit van de dataverzameling

De IVM is in deze opzet vanaf 2008 tot en met 2011 jaarlijks in het najaar uitgevoerd. Vanaf het kalenderjaar 2012 zijn de opzet en de vraagstelling van de IVM ingrijpend herzien (de beschrijving hiervan valt buiten het kader van de huidige publicatie).

Beperkingen

Door verschillen in onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstelling zijn de resultaten niet zonder meer vergelijkbaar met eerdere en andere slachtofferenquêtes (PMB, POLS, ELV, VMR) en met de ICVS. Daarnaast kan er sprake zijn van steekproeffouten, meetfouten en non-responsfouten.

Uit nadere analyses is gebleken dat de IVM-niveauschattingen over slachtofferschap en ondervonden delicten (waaronder autodelicten) voor verbetering vatbaar zijn. Daarom is de presentatie van alle IVM-cijfers over autodelicten voor alle jaren aangepast, is aan alle IVM-cijfers over de omvang van slachtofferschap en ondervonden delicten de status ‘voorlopig’ toegekend, en zijn de schattingen over absolute aantallen ondervonden delicten (voorlopig) vervallen. Op basis van de herziening vanaf 2012 kunnen eerdere niveauschattingen mogelijk alsnog worden aangepast. Onderlinge vergelijking van relatieve IVM-cijfers naar plaats en tijd blijft wel mogelijk; het onderzoeksinstrument is in de periode 2008-2011 immers niet veranderd.

Eigendom en beheer

Opdrachtgevers voor de IVM zijn het ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ; vóór 2010 de toenmalige ministeries van Justitie en BZK) en het CBS. Het CBS draagt zorg voor de landelijke uitvoering van de IVM; de uitvoering van de lokale enquêtes is ondergebracht bij de eigen statistische onderzoeksbureaus of bij externe veldwerkbureaus. De eerstgenoemde opdrachtgevers hebben een Raad voor de Veiligheidsmonitor ingesteld, die in algemene zin toezicht uitoefent op de uitvoering van de IVM. In deze Raad zijn behalve de opdrachtgevers ook instanties als de G4, de G27, het WODC, de politieorganisatie en het Nicis Institute vertegenwoordigd. Om de regionale en lokale onderzoeken te coördineren en te faciliteren is door de toenmalige ministeries van BZK en Justitie het bureau Veiligheidsmonitor (bVm) opgericht, dat is gehuisvest bij het Nicis Institute.

Opdrachtgevers voor de IVM zijn de ministeries van Justitie en BZK en het CBS. Het CBS draagt zorg voor de landelijke uitvoering van de IVM; de uitvoering van de lokale enquêtes is ondergebracht bij de lokale statistische onderzoeksbureaus of bij externe veldwerkbureaus.

De standaardrapportages (door het CBS) zijn gebaseerd op alle (landelijke/regionale plus regionale) enquêtes samen. De lokale deelnemers krijgen hun eigen microdata (waaronder de gevraagde achtergrondken-

merken), aangevuld met de door het CBS verzamelde onderzoeksgegevens voor die regio/gemeente. Omdat alle indicatoren zijn gestandaardiseerd, kunnen lokale instanties daarmee hun eigen rapportages hierop afstemmen.

Bestanden zijn in principe voor gebruik door de opdrachtgevers. In opdracht van het bVm is een tool ontwikkeld waarmee voor lokale beleidsmakers gestandaardiseerde rapportages kunnen worden gegenereerd op basis van onderzoeksbestand(en) met outputgerelateerde programma-sources die door het CBS via het CvB aan het bVm ter beschikking worden gesteld. Het gebruik van deze microdata vindt plaats conform de voorwaarden die hiervoor door het CvB worden gehanteerd.

Gebruik door derden is na enige tijd mogelijk via DANS (voorheen WSA). Ook via het CvB kunnen externe onderzoekers (onder strikte voorwaarden) onderzoek verrichten op microdata van het CBS. Daarnaast kunnen op aanvraag data beschikbaar worden gesteld (maatwerk).

De bestanden zijn niet direct herleidbaar tot personen. Daarom zijn er geen speciale privacyreglementen van toepassing.

1.4 De Veiligheidsmonitor (vanaf 2012)

Informatiegebied

De doelpopulatie van de Veiligheidsmonitor vormt de bevolking van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens in Nederland als geheel, in afzonderlijke regio's of in afzonderlijke gemeenten of delen, of combinaties daarvan. De VM bestaat uit een landelijke steekproef die voor een deel door het CBS (in 2012: 21.700 respondenten) en voor een deel door het externe onderzoeksbureau I&O Research (in 2012: 37.600 respondenten) is uitgevoerd, en uit jaarlijks wisselende lokale steekproeven die door I&O Research in opdracht van lokale en regionale overheden worden uitgevoerd (in 2012: 18.700 respondenten). De landelijke uitvoering is gericht op betrouwbare gegevens voor Nederland als geheel en voor de 25 afzonderlijke politieregio's; de lokale onderzoeken zijn daarnaast gericht op het verkrijgen van (extra) informatie voor afzonderlijke politieregio's of gemeenten, of onderdelen of combinaties daarvan.

De vragenlijst van de VM is modulair opgebouwd. De vragenblokken zijn: leefbaarheid van de woonbuurt, beleving overlast in de buurt, veiligheidsbeleving, slachtofferschap (inclusief cybercrime) en aangiftegedrag, politiecontacten, functioneren politie in buurt, functioneren politie in het algemeen, functioneren gemeente, preventie, onveilige plekken, respectloos gedrag, en achtergrondkenmerken. Voor lokale deelnemers aan de Veiligheidsmonitor is aan het einde van de vragenlijst enige vrije ruimte beschikbaar voor eigen vragen.

Van verschillende soorten delicten en delictgroepen wordt vastgesteld hoeveel personen daarvan slachtoffer zijn geworden in de 12 voorgaande maanden. Ook kan een schatting worden gemaakt van het aantal delic-

ten dat de inwoners in Nederland hebben ondervonden. Deze schatting van het aantal delicten zal naar verwachting in de tweede helft van 2013 beschikbaar komen. De volgende delicten worden onderscheiden: geweldsdelicten (mishandeling, bedreiging, geweld met seksuele bedoelingen); vermogensdelicten, zoals inbraak of een poging daartoe, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit of vanaf de auto, diefstal van andere voertuigen, zakkenrollerij/beroving of een poging daartoe, en overige diefstal; vandalisme (vernielingen aan voertuigen en overige vernielingen, bijvoorbeeld aan huis of tuin). Daarnaast worden in de VM 2012 ook voor het eerst delicten op het gebied van computercriminaliteit of cybercrime onderzocht. Het gaat dan om identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken, en pesten via het internet, ook wel cyberpesten genoemd. Kenmerken van respondenten of hun huishouden (zoals leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, burgerlijke staat, huishoudensamenstelling, inkomen) worden voor het landelijke/regionale deel zo veel mogelijk verkregen via koppeling met (geanonimiseerde) registerdata die bij het CBS via het SSB beschikbaar zijn. Ook geografische achtergrondkenmerken (zoals stedelijkheid van de woonomgeving en van de woongemeente) worden via een dergelijke koppeling verkregen. Hierdoor ontstaan niet alleen uitgebreide mogelijkheden tot nadere analyse, maar kan de beperkte beschikbare interviewtijd maximaal worden benut voor relevante onderwerpgerichte vragen. Achtergrondgegevens voor lokale enquêtes worden verkregen via additionele vragen en worden – indien nodig – aangevuld met gegevens uit het SSB.

De VM is gebaseerd op personensteekproeven, die zowel voor het landelijke deel als voor de lokale enquêtes door het CBS worden getrokken uit de GBA.

In de VM worden twee verschillende interviewmodes gehanteerd, namelijk internet en papier. De benaderde persoon wordt allereerst per aanschrijfbrief verzocht om de vragenlijst via internet te beantwoorden. Twee weken na verzending van de aanschrijfbrief worden de non-respondenten gerappelleerd en wordt tevens een schriftelijke vragenlijst toegevoegd. Twee weken na de eerste rappelbrief wordt een tweede rappelbrief verzonden met het verzoek de vragenlijst alsnog via internet of op papier in te vullen. Anderhalve week na deze tweede brief volgt nog een telefonisch rappel onder personen van wie een telefoonnummer beschikbaar is. Verder heeft alleen het CBS nog een beperkt aantal non-respondenten, van wie geen telefoonnummer beschikbaar was, na het tweede rappel aan huis bezocht. Dit bij wijze van experiment alleen in 2012, waarbij van ruim 1.200 personen onderzoeksgegevens zijn verzameld.

Periodiciteit van de dataverzameling

De VM wordt in deze opzet vanaf 2012 jaarlijks in het najaar (periode augustus-november) uitgevoerd.

Beperkingen

Door verschillen in onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstelling zijn de resultaten niet zonder meer vergelijkbaar met eerdere en andere slachtofferenquêtes (PMB, POLS, ELV, VMR, IVM) en met de ICVS. Daarnaast kan er sprake zijn van steekproeffouten, meetfouten en non-responsfouten.

Eigendom en beheer

Opdrachtgevers voor de VM zijn het ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ) en het CBS. Het CBS draagt zorg voor de landelijke uitvoering van de VM; de uitvoering van de lokale enquêtes is ondergebracht bij het externe onderzoeksbureau I&O Research. De eerstgenoemde opdrachtgevers hebben een Raad voor de Veiligheidsmonitor ingesteld, die in algemene zin toezicht uitoefent op de uitvoering van de VM. In deze Raad zijn behalve de opdrachtgevers ook instanties als de G4, de G27, het WODC, de politieorganisatie en het Nicis Institute vertegenwoordigd. Om de regionale en lokale onderzoeken te coördineren en te faciliteren is door de toenmalige ministeries van BZK en Justitie het bureau Veiligheidsmonitor (bVm) opgericht, dat is gehuisvest bij het Nicis Institute.

De standaardrapportages (door het CBS) zijn gebaseerd op alle (landelijke plus lokale) enquêtes samen. De lokale deelnemers krijgen hun eigen microdata (waaronder de gevraagde achtergrondkenmerken), aangevuld met de landelijk verzamelde onderzoeksgegevens voor die regio/gemeente. Omdat alle indicatoren zijn gestandaardiseerd, kunnen lokale instanties daarmee hun eigen rapportages hierop afstemmen.

Bestanden zijn in principe voor gebruik door de opdrachtgevers. In opdracht van het bVm is een tool ontwikkeld waarmee voor lokale beleidsmakers gestandaardiseerde rapportages kunnen worden gegenereerd op basis van onderzoeksbestand(en) met outputgerelateerde programma-sources die door het CBS via het CvB aan het bVm ter beschikking worden gesteld. Het gebruik van deze microdata vindt plaats conform de voorwaarden die hiervoor door het CvB worden gehanteerd.

Gebruik door derden is na enige tijd mogelijk via DANS (voorheen WSA). Ook via het CvB kunnen externe onderzoekers (onder strikte voorwaarden) onderzoek verrichten op microdata van het CBS. Daarnaast kunnen op aanvraag data beschikbaar worden gesteld (maatwerk).

De bestanden zijn niet direct herleidbaar tot personen. Daarom zijn er geen speciale privacyreglementen van toepassing.

1.5 De Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB)

De belangrijkste informatiebron over de criminaliteit waarmee bedrijven worden geconfronteerd is de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB). Deze monitor is vanaf 2004 tot en met 2010 jaarlijks uitgevoerd in opdracht van de ministeries van Justitie en BZK. In 2011 en 2012 is de

enquête niet uitgevoerd. Deze enquête is vooral gericht op de criminaliteit binnen vijf afzonderlijke sectoren (detailhandel, bouw, horeca, transport en zakelijke dienstverlening).⁶

De MCB heeft als doel het slachtofferschap van Nederlandse bedrijven vast te stellen en inzicht te verschaffen in de maatregelen die zij nemen om de criminaliteit terug te dringen. Net als de andere slachtofferenquêtes gaan de verzamelde gegevens over het begin van de strafrechtsketen.

Kenmerken

De doelpopulatie van de MCB wordt gevormd door bedrijven en instellingen uit de volgende sectoren:

- bouwnijverheid;
- detailhandel;
- horeca;
- transport;
- zakelijke dienstverlening.

Informatiegebied

In de MCB worden vragen gesteld over inbraak, diefstal, vernieling en geweld. Daarnaast is een categorie ‘overige’ delicten voorgelegd. In de MCB 2006 is voor het eerst specifiek aandacht besteed aan interne criminaliteit (diefstal van geld of goederen door het eigen personeel).

Methode van dataverzameling

Het veldwerk van de MCB vindt plaats in het najaar. In totaal worden enkele tienduizenden bedrijven op vestigingsniveau telefonisch onderzocht over de criminaliteits- en veiligheidssituatie gedurende de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek. In totaal werden in 2010 gegevens van 30.000 bedrijven op vestigingsniveau verkregen. De respons in 2010 bedroeg 38%.

De structuur van de zakelijke markten kent een scheve verdeling. Er zijn heel veel kleine bedrijven en relatief weinig grote ondernemingen. Ook de verdeling over sectoren en regio's is ongelijkmatig. Om over de afzonderlijke sectoren, grootteklassen en regio's nauwkeurige uitspraken te kunnen doen, is de steekproef disproportioneel gestratificeerd naar sector en bedrijfsgrootte.

Periodiciteit van de dataverzameling

In 1999 startten de ministeries van Justitie en BZK met een initiatief om in de informatiebehoefte rond criminaliteit bij bedrijven en instellingen te voorzien.

6 Per sector is voor elk van de MCB-edities 2006-2010 een uitgebreide rapportage samengesteld met gedetailleerde gegevens naar (onder andere) branches binnen de sector, ligging, regio en soort delict.

Voor dit initiatief werd in 1999 een pilot-onderzoek uitgevoerd in drie sectoren van het Nederlandse bedrijfsleven. Het doel van deze pilot was het ontwikkelen van een onderzoeksinstrument waarmee een betrouwbaar beeld kan worden verkregen van de criminaliteits- en veiligheidssituatie, de praktijk van de veiligheidszorg in het Nederlandse bedrijfsleven en de rol die de politie daarbij speelt. Het door middel van deze pilot ontwikkelde onderzoeksinstrumentarium werd in 2002 onder de naam Monitor Bedrijven en Instellingen (MBI) ingezet om de criminaliteits- en veiligheidssituatie voor het gehele Nederlandse bedrijfsleven te onderzoeken. Vanwege de grote marges rond het aantal delicten is in 2004 besloten tot een verzevenvoudiging van de steekproefomvang, waardoor nauwkeuriger schattingen mogelijk zijn. Omdat vanaf dat moment geen instellingen in het onderzoek zijn meegenomen, is de naam veranderd in Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven. De meting over 2004 fungeert als nulmeting. Sindsdien is het onderzoek tot en met 2010 jaarlijks herhaald.

Relaties met andere informatiesystemen

Slachtofferenquêtes, en dus ook de MCB, vormen een eigen en onafhankelijke bron van gegevens over veelvoorkomende criminaliteit.

Beperkingen

Methodologische problemen bij dergelijk onderzoek onder bedrijven (en instellingen) liggen onder meer in de grote verscheidenheid in aard en omvang van diverse bedrijfsvestigingen, in de aard van de delicten waarmee verschillende branches te maken hebben, in de beschikbaarheid van de gevraagde informatie, en in de verscheidenheid van vestigingen als functionele commerciële, juridische, economische of andere eenheden binnen een bedrijf of onderneming. De vergelijkbaarheid met resultaten uit andere slachtofferenquêtes onder bedrijven (waaronder specifieke brancheonderzoeken) is beperkt vanwege verschillen in (onder andere) de aard, detaillering, vraagformulering en -volgorde van de delicten.

Privacyaspecten

Aangezien er geen rapportage plaatsvindt naar individuele kenmerken van bedrijfsvestigingen of ondernemingen, en de bestanden niet beschikbaar zijn voor derden, is op de gegevens uit de MCB geen privacyreglement voor derden van toepassing.

Eigenaar en beheer

Het onderzoek is telkens uitgevoerd door TNS NIPO in opdracht van het ministerie van VenJ en de toenmalige ministeries van Justitie en BZK. Over het meest recente jaar en van de voorgaande jaren is een samenvattend rapport 'Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010' beschikbaar.

2 De Politiestatistiek

De Politiestatistiek, gestart in 1948, beoogt inzicht te geven in de omvang, aard en ontwikkeling van de geregistreerde criminaliteit en de inspanning van de politie ter bestrijding hiervan. Tot en met het verslagjaar 2007 gebruikte het CBS gegevens die *rechtstreeks en decentraal* werden onttrokken aan de basisprocessensystemen van de 25 regiokorpsen, het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) en de Koninklijke Marechaussee (Kmar). Met terugwerkende kracht tot het verslagjaar 2005 worden de gegevens uit de basisprocessensystemen *centraal* geleverd via de landelijke politiedatabank 'Geïntegreerde Interactieve Databank voor Strategische bedrijfsinformatie' (GIDS). De gegevens worden geleverd volgens de definities en de telwijze van GIDS. Alleen de Kmar levert haar informatie nog rechtstreeks aan het CBS.

Wijze van aanleveren

De vtsPN verstrekt gegevens uit de registraties van de 25 regiokorpsen en het KLPD via de landelijke politiedatabank GIDS. In de periode tussen juni 2008 en december 2009 zijn alle regiokorpsen en het KLPD overgegaan op het systeem Basisvoorziening Handhaving (BVH), waaruit de gegevens voor GIDS worden onttrokken. Voorheen waren de gegevens afkomstig uit de basisprocessensystemen BPS, Xpol en Genesys. Het BPS-systeem werd in 19 regiokorpsen gebruikt, het Xpol-systeem in 5 korpsen en het regiokorps Haaglanden gebruikte het registratiesysteem Genesys. De Kmar gebruikt nog steeds het registratiesysteem BPS en levert het CBS per kwartaal een bestand met daarin gegevens van alle in BPS gemelde incidenten (misdrijven en overige incidenten).

Voordelen nieuwe wijze van aanleveren

De levering van gegevens uit GIDS kent een aantal voordelen:

- De uitkomsten zijn vollediger en op regioniveau beter vergelijkbaar, omdat bijna alle berichtgevers de informatie nu op dezelfde wijze en op hetzelfde tijdstip leveren.
- Dubbeltellingen worden voorkomen. Misdrijven die ter kennis komen in regio A, maar gepleegd zijn in een andere regio, worden in beide regio's geregistreerd. Voorheen leidde dit tot dubbeltellingen. Binnen GIDS is dit probleem opgelost en wordt het misdrijf geteld in de regio van plegen.
- Door de telwijze van GIDS over te nemen, zijn de CBS- en politiecijfers van de geregistreerde misdrijven nu onderling vergelijkbaar. Strafbare feiten waarvan geen aangifte was gedaan, maar die wel een verdachte en/of slachtoffer kenden, telde het CBS niet mee als geregistreerd misdrijf. Binnen GIDS worden deze feiten echter wel als misdrijf geregistreerd.
- De indeling van misdrijven in hoofd- en subcategorieën is aangepast,

verbeterd en uitgebreid doordat van alle regio's gegevens per feitcode worden ontvangen.

Wijze van tellen

In het onderzoek tellen de volgende gegevens mee:

Regiokorpsen en KLPD (GIDS): Alle misdrijven volgens de definitie van GIDS met een incidentcode/maatschappelijke klasse aanduiding die voorkomt in de 'Standaardclassificatie misdrijven (Politie) 2010' (SCM2010) van het CBS. Plus alle incidenten volgens GIDS (misdrijven en overige incidenten) met de incidentcode/maatschappelijke klasse aanduiding 'Verlaten plaats ongeval' of 'Rijden onder invloed'. Misdrijven die gemeld zijn in een regio, maar gepleegd zijn in een andere regio, worden overgedragen aan de regio van plegen en zodoende in beide regio's geregistreerd. Alleen de registratie in de regio van plegen wordt in het onderzoek meegenomen. Misdrijven waarvan de gemeente van plegen onbekend is, worden toegedeeld aan de regio van melden en krijgen de indicatie 'gemeente van plegen onbekend'.

Regiokorps Haaglanden: Regiokorps Haaglanden heeft tot de invoering van de BVH eind 2009 de gegevens ten behoeve van het CBS ontleend aan Genesys met behulp van het programma 'CBS Tellen'. Dit programma produceerde geaggregeerde gegevens per gemeente, die ongewijzigd werden meegeteld. Inmiddels zijn van Haaglanden gegevens over de periode 2005-2009 ontvangen en verwerkt die beter aansluiten bij de gehanteerde meetwaarde.

Kmar (BPS): Alle registraties met ten minste één incident dat voorkomt in de SCM2010, waarbij het veld 'aangifte' de waarde 'J' heeft en bij de incidentcode is aangegeven dat een aangifte verplicht is, en de registraties waarbij het aantal verdachten groter is dan 0 en bij de incidentcode is aangegeven dat een aangifte niet verplicht is. En alle registraties met de incidentcode/maatschappelijke klasse 'Doorrijden na ongeval' of 'Verlaten plaats ongeval' en 'Rijden onder invloed'.

Trendbreuk

De nieuwe wijze van tellen (aanpassing van CBS-telwijze aan GIDS) geeft een trendbreuk in de cijferreeksen. Globaal gezien ligt het niveau van de geregistreeerde misdrijven binnen GIDS iets hoger. De trend in de ontwikkeling van de geregistreeerde criminaliteit blijft echter nagenoeg gelijk. Omdat het repareren van de geconstateerde trendbreuk veel inspanning en tijd kost, is besloten om te starten met een nieuwe reeks over de geregistreeerde misdrijven, vanaf 2005. Bezien wordt nog of de reeks verder terug in de tijd kan worden doorgetrokken.

Wat is de kwaliteit van de uitkomsten?

De voorlopige uitkomsten over 2011 zijn gebaseerd op de gegevens die zijn verzameld tot en met maart 2012. Op dat moment zijn vrijwel alle gemelde

incidenten verwerkt. De definitieve cijfers over eerdere jaren zijn gebaseerd op de gegevens die zijn verzameld op hetzelfde moment als de voorlopige cijfers 2011. Die gegevens bevatten meer informatie over aangiften en verdachten.

Ten aanzien van de publicatie gelden de volgende bijzonderheden:

- Het regiokorps Haaglanden is eind 2009 overgegaan op registratie in BVH. Door het regiokorps Haaglanden zijn in verband daarmee de gegevens van het vierde kwartaal 2009 geschat.
- De wijze van registreren van de misdrijven ‘Verlaten plaats ongeval’ en ‘Rijden onder invloed’ wijkt af van de registratie van de overige misdrijven. Daardoor valt een aanzienlijk deel van de gemelde delicten buiten de misdrijfdefinitie van GIDS en wordt slechts het incident geregistreerd zonder de kwalificatie ‘misdrijf’. Om die reden worden van deze delicten alle gemelde incidenten meegenomen.
- Het deel van de misdrijven dat door de politie via het registratiesysteem Tobias wordt afgehandeld, ontbreekt vooralsnog. Alle regio’s gebruiken Tobias en/of de transactiemodule. Daarin worden misdrijven zoals rijden onder invloed, winkeldiefstal en milieufeiten vastgelegd, als zij met een transactie worden afgedaan. Naar schatting betreft het circa 30.000 misdrijven op jaarbasis.
- In regio Rotterdam-Rijnmond is het aantal geregistreerde vernielingen in 2010 relatief sterker gedaald ten opzichte van 2009 dan in andere regio’s. Voor heel Nederland daalt het aantal vernielingen met 16%, voor Rotterdam-Rijnmond met 49%. De daling van vernielingen in 2010 is het gevolg van twee beleidsinitiatieven in de Politieregio Rotterdam-Rijnmond:
 - 1 Met de gemeenten binnen de regio Rotterdam-Rijnmond zijn voor 2010 nadere afspraken gemaakt over het aangeven van vernielingen in het publieke domein. Hierdoor nam het aantal geclusterde aangiften van beschadigingen in het publieke domein toe. Als gevolg hiervan daalde vooral in de gemeenten Spijkenisse en Brielle het aantal geregistreerde vernielingen.
 - 2 Uit analyse van internetaangiften van vernieling (in totaal 7.900) bleek dat het in 6.700 gevallen ging om baldadigheid. Omdat baldadigheid een overtreding en geen misdrijf is, zijn deze gevallen uit de registratie van aangegeven misdrijven gelaten. Dit is in 2010 gedaan om de opsporingscapaciteit zo efficiënt mogelijk te benutten en te richten op de juiste zaken. Hierdoor daalde ook het aantal geregistreerde vernielingen. In 2011 is overigens volgens landelijk beleid baldadigheid weer geregistreerd onder vernieling.

De totale daling van het aantal geregistreerde vernielingen in regio Rotterdam-Rijnmond in 2010 was 49%. Het geschatte aandeel hierin als gevolg van de afspraken met het bestuur is 10%. De overige 39% is het gevolg van het onder punt 2 vermelde beleidsinitiatief.

Toekomstige verbeteringen

Binnen GIDS worden nog verbeteringen aangebracht. De gepresenteerde cijfers over 2012 zijn daarom voorlopig. Naar verwachting komen in de loop van december 2013 definitieve cijfers beschikbaar.

3 De CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken

Informatie over de omvang, ontwikkeling en wijze van afhandeling van rechtbankstrafzaken door het OM en de rechter wordt verzameld in de Statistiek Rechtbankstrafzaken.

Tot 1982 is de informatie gepubliceerd in aparte CBS-jaarpublicaties, te weten de Justitiële statistiek, Criminele statistiek, Statistiek Toepassing der Wegenverkeerswet, Statistiek jeugdcriminaliteit, en de (verzamel-) publicatie Maandstatistiek politie, justitie en brandweer. Voor de jaren 1982-1995 zijn de relevante onderdelen samengebracht in de publicatie Criminaliteit en Strafrechtspleging.

Vanaf begin jaren negentig komen de gegevens over criminaliteit en strafrechtspleging uit het Communicatiesysteem Openbaar Ministerie Parket AdminiStratie, kortweg COMPAS genoemd. Tot die tijd werd gewerkt met formulieren/vragenlijsten op zaakniveau. Door het Openbaar Ministerie is in de afgelopen jaren het Geïntegreerd Processysteem (GPS) ontwikkeld ter vervanging van COMPAS. Sinds 2008 wordt dit systeem geleidelijk ingevoerd bij de parketten.

Informatiegebied

In COMPAS en GPS zijn gegevens opgenomen over de ingeschreven zaken bij het OM, evenals de afdoening van zaken door OM en rechter. Het systeem bevat een grote hoeveelheid gegevens over het verloop en de afloop van elke strafzaak, inclusief gegevens over de betrokken verdachte/dader. Volgens het OM⁷ is in 2009 de grote meerderheid van de zogenoemde standaardzaken in GPS beoordeeld en geregistreerd. Standaardzaken zijn alle zaken die het Openbaar Ministerie afdoet, tenzij er sprake is van bijzondere opsporingshandelingen, voorgeleiding, jeugdmisdrijf, leerplicht, expertisезaken zoals discriminatie en terrorisme, veelplegers, persoonsgebonden aanpak, zeden (met uitzondering van schennis der eerbaarheid), huiselijk geweld, geweld tegen ambtenaren, artikel 6 van de Wegenverkeerswet en gevoeligheid (politiek of publicitair).

Periodiciteit van de dataverzameling

Er is sprake van een continue registratie, zij het dat de wijze van verzamelen en verwerken van de gegevens in de loop van de jaren zeer verschillend is geweest. De gegevens zijn gepubliceerd per kalenderjaar. Een

7 Zie ook het Jaarbericht Online 2009 op www.jaarberichtom.nl.

strafzaak die binnen een kalenderjaar bij verschillende colleges in behandeling is, is dan ook meer dan eenmaal in de overzichten opgenomen.

Relaties met andere informatiesystemen

Uit COMPAS en GPS worden speciaal voor statistische doeleinden ten behoeve van het CBS aparte bestanden vervaardigd waarin elke strafcasus als individueel gegeven traceerbaar is. De gegevens worden naar het CBS verzonden op een moment dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de gegevens omtrent de inschrijving c.q. de beslissing niet meer zullen wijzigen.

Beperkingen

De overgang op COMPAS-gegevens nam enige tijd in beslag en had aanvankelijk negatieve invloed op de beschikbaarheid van statistische gegevens. Een deel van de uitkomsten in de eerste jaren dat het systeem voor statistische doeleinden werd gebruikt (1991, 1992 en 1993) kwam niet (volledig) beschikbaar; bovendien leidde de beschikbaarheid van een elektronisch systeem bij de parketten ertoe dat de inzending van berichtgeving via formulieren sterk terugliep en in enkele gevallen voortijdig werd gestaakt. Op deze wijze is informatie over een deel van de ingeschreven zaken en vrijwel alle afdoeningen door het OM over de jaren 1991 en 1992 verloren gegaan. In mindere mate geldt dit ook voor 1993. Ook de cijfers over afdoeningen door de rechter kenden onderrapportage, waardoor op dit gebied over de periode 1991-1993 alleen de totaalcijfers betrouwbaar genoeg zijn voor statistische analyse. Een deel van de uitkomsten moest worden geschat.

Ook na 1993 bleek de berichtgeving onvolledig te zijn geweest en was er sprake van onderrapportage. Door het CBS is daarop besloten om in samenwerking met de berichtgevers tot een revisie van de basisgegevens over te gaan. Om praktische redenen is gekozen voor 1994 als startjaar van de revisie.

Voor de gegevens uit GPS van zaken waarover door de rechter in eerste aanleg een beslissing heeft genomen, is voor de verslagjaren 2009 tot en met 2012 gebruikgemaakt van de gegevens uit OMDATA, aangezien de interface van het CBS met GPS nog niet volledig correct operationeel is. In 2009 is sprake van een toename van afdoeningen door het OM van zaken wegens rijden onder invloed (art. 8 Wegenverkeerswet).

Hiervoor zijn twee oorzaken aanwijsbaar:

- Binnen het OM zijn deze zaken sinds het voorjaar van 2007 gefaseerd vanuit de parketten ondergebracht bij de Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM). Als gevolg van deze overgang is kort een werkvoorraad ontstaan. Met name door het aanbieden van een tweede transactie is deze voorraad snel weggewerkt en heeft het geleid tot een hoog OM-afdoeningspercentage.
- Door een wetswijziging per 1 januari 2008 zijn zaken wegens artikel 8

WVW onder de OM-afdoening (strafbeschikking) gebracht, hetgeen een zeer effectieve wetgeving blijkt te zijn (incasso door CJIB). Tegelijkertijd is de transactiegrens verruimd als gevolg waarvan ook meer getransigeerd kan worden.

De invoering van GPS heeft een gewijzigde werkwijze van het Openbaar Ministerie tot gevolg. In COMPAS werden zaken direct na ontvangst geregistreerd, in GPS gebeurt dit na een beoordeling. Het gevolg is enerzijds dat zaken met enige vertraging worden ingeschreven en anderzijds dat zaken in het geheel niet meer worden ingeschreven. Dit heeft een daling van de cijfers tot gevolg, waarvan een deel structureel is vanwege afgekeurde zaken en een deel incidenteel vanwege de vertraging door de beoordeling van nieuwe zaken.

Eigendom en beheer

Het bureau maakt op basis van de COMPAS- en GPS-informatie en informatie uit andere gerechtelijke registraties een jaarbestand waarvan het eigenaar en beheerder is.

Alle statistische uitkomsten zijn gebaseerd op geanonimiseerde basisgegevens.

4 OMDATA

OMDATA is een informatiesysteem van het Parket-Generaal van het OM. Het maakt gebruik van een ander, al langer bestaand informatiesysteem, Rapsody genaamd. Rapsody is een gemeenschappelijk informatiesysteem van het OM en de zittende magistratuur, ten behoeve van beleid en beheer. Het systeem kent een aantal modules voor verschillende rechtsgebieden. Voor zowel OMDATA als het onderwerp van dit boek is alleen de strafrechtmodule (Rapsody strafrechtsketen) van belang. Waar in het vervolg Rapsody wordt genoemd, wordt dan ook die strafrechtmodule bedoeld.

Rapsody is gebaseerd op COMPAS, het registratiesysteem dat wordt gebruikt door de arrondissementsparketten en de griffies van rechtbanken, en op GPS, de opvolger van COMPAS. Rapsody onttrekt bepaalde gegevens aan COMPAS en GPS die voor beleidsinformatie van belang zijn, en slaat die op in een gemakkelijk bevroegbare vorm. Het is een decentraal systeem met afzonderlijke databases in elk van de 19 arrondissementen, die ieder alleen gegevens over de strafzaken in het eigen arrondissement bevatten. Landelijke beleidsinformatie is daardoor niet direct via Rapsody beschikbaar.

Die landelijke informatiefunctie wordt sinds een aantal jaren vervuld door OMDATA. Het doel van het systeem is te voorzien in de landelijke informatiebehoefte van het OM en te voldoen aan de gegevensvraag vanuit

het wetenschappelijk onderzoek. OMDATA voegt de gegevens van de negentien Rapsody-systemen samen tot een landelijke gegevensverzameling, waarbij geen noemenswaardige bewerkingen optreden. Wat betreft het soort gegevens dat beschikbaar is, verschilt OMDATA dus niet van Rapsody.

Informatiegebied

OMDATA biedt informatie over de instroom van zaken bij het OM en over de afhandeling van die zaken door het OM en door de rechter. Per zaak is uitgebreide informatie beschikbaar over de aard van de gepleegde feiten, de verschillende handelingen en beslissingen in de zaak door het OM en de rechter, en eventueel de opgelegde straffen.

Periodiciteit van de dataverzameling

Rapsody is in de loop van 1993 ingevoerd, waarbij alle op dat moment nog lopende zaken zijn opgenomen. Vanaf dat moment zijn van alle in COMPAS geregistreerde zaken gegevens in Rapsody gearchieveerd. OMDATA geeft daardoor een volledig beeld van alle afdoeningen sinds 1994. Doordat het onderliggende systeem Rapsody in de loop van de jaren steeds verder is ontwikkeld, is de informatie in OMDATA over recente zaken gedetailleerder dan die over de zaken die in de eerste jaren zijn geregistreerd.

Relaties met andere informatiesystemen

Naast OMDATA bevatten ook de OBJD (zie paragraaf 5) en de CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken gegevens die direct of indirect afkomstig zijn van de registratie in COMPAS. De informatie die door de systemen wordt geleverd, is vergelijkbaar, maar verschilt op punten door belangrijke verschillen in doel en opzet van de systemen.

De OBJD is gebaseerd op de justitiële documentatie en geeft informatie over onherroepelijke afdoeningen. Bij de andere systemen blijft de informatie beperkt tot de afdoening in eerste aanleg. Bovendien is de informatie in de OBJD op persoonsniveau beschikbaar (zij het geanonimiseerd), terwijl de beide andere systemen alleen informatie op zaakniveau bieden. De OBJD kan daardoor als enig systeem inzicht geven in de mate van recidive. De verschillen tussen OMDATA en de CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken zijn minder groot. Verschillen in gehanteerde definities maken dat informatie uit beide bronnen qua absolute aantallen verschilt, maar de orde van grootte en de signaleerde trends zijn gelijk.

De CBS-statistiek is gebaseerd op berichten die COMPAS en GPS van iedere zaak leveren op strikt gedefinieerde momenten bij inschrijving en afdoening. Het CBS verwerkt de gegevens tot jaarbestanden die enige tijd na afloop van het betreffende jaar worden afgesloten. De cijfers zijn dan definitief, eventuele nagekomen berichten worden niet meer verwerkt. Rapsody is vooral ontwikkeld als beleidsinformatiesysteem. Het wordt

op gezette tijden geactualiseerd vanuit COMPAS en GPS, en weerspiegelt daardoor steeds de laatste stand van zaken. Rapsody en OMDATA bieden een grotere hoeveelheid informatie dan de CBS-statistiek, bovendien is landelijke informatie in de regel eerder beschikbaar via OMDATA dan via de CBS-statistiek. Rapsody en OMDATA zijn als systeem flexibeler in die zin dat het soort gegevens dat wordt verzameld, kan worden aangepast als de informatiebehoefte vanuit het beleid verandert. Door de veranderende gegevensverzameling en de voortdurende actualisering van de data zelf is de bron echter minder geschikt voor officiële statistieken.

Privacyaspecten

Op de gegevens van Rapsody en OMDATA is de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens van toepassing. Het gebruik van gegevens voor onderzoek en statistiek is verder gereguleerd in een circulaire. In beginsel kunnen alleen niet-herleidbare gegevens worden verstrekt, tenzij toestemming van de Minister van Justitie is verkregen voor het verkrijgen van persoonsgegevens.

Beperkingen

Enkele beperkingen van OMDATA ten opzichte van andere bronnen zijn hiervoor genoemd. Een belangrijke beperking van OMDATA is verder dat alleen van de uitspraken in de laatste jaren betrouwbare informatie beschikbaar is over de delicten waarvoor is veroordeeld. Van de uitspraken in jaren daarvoor is alleen informatie beschikbaar over de delicten die (primair) ten laste zijn gelegd.

Eigendom en beheer

OMDATA is eigendom van het College van procureurs-generaal en wordt zelfstandig beheerd door het Parket-Generaal. Rapsody is een gemeenschappelijk systeem van het OM en de zittende magistratuur en wordt beheerd door het ICT-bedrijf Spir-it.

Toekomst

Een nieuw registratiesysteem ter vervanging van COMPAS is in ontwikkeling. Dit nieuwe systeem, het Geïntegreerd Processysteem (GPS), zal volgens de planning in de komende jaren gefaseerd worden ingevoerd. Als sluitstuk van GPS zal een managementinformatiemodule worden ontwikkeld, die Rapsody en OMDATA zal vervangen. Tot die tijd blijft OMDATA operationeel als landelijk informatiesysteem.

5 Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie

In de jaren 1992-1996 zijn de Algemene Documentatieregisters, waarin de zogenoemde 'strafbladen' werden bijgehouden, geautomatiseerd en

samen gevoegd in een landelijk systeem, het Justitieel Documentatie Systeem (JDS). De Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD) bevat een selectie uit en soms een bewerking van de gegevens uit het JDS.

Informatiegebied

De gegevens in de OBJD zijn geanonimiseerde, persoonsgebonden gegevens over de aard en onherroepelijke afdoening van alle misdrijven en een aantal overtredingen die na 1996 door de rechterlijke macht of andere hiertoe gemachtigde instellingen in behandeling zijn genomen. Het bevat ook een aantal persoonsgegevens, kennisgevingen van gebeurtenissen na het vonnis (bijvoorbeeld tenuitvoerleggingen of het verstrijken van de proeftijd) en gegevens over buitenlandse strafzaken. De plegers kunnen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen zijn. Van alle personen die na 1996 met justitie in aanraking zijn gekomen, is de justitiële voorgeschiedenis ingevoerd. De OBJD is ten aanzien van deze personen een historisch bestand, dat nog steeds aangevuld wordt. Personen met een strafblad, die na de automatisering geen justitiecontacten meer hebben gehad, zijn met hun personalia op een index geplaatst: op het moment dat zij een nieuw contact hebben, wordt hun voorgeschiedenis alsnog ingevoerd.

Periodiciteit van de dataverzameling

De gegevens in de OBJD worden ieder kwartaal aangevuld.

Relaties met andere informatiesystemen

Het bronsysteem JDS betreft dagelijks gegevens uit COMPAS en GPS, de administratiesystemen van de arrondissementsparketten. Voorts bevat het gegevens van de hoven, de Hoge Raad, het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), bijzondere opsporingsdiensten en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Uit COMPAS en GPS worden ook bestanden aan het CBS geleverd ten behoeve van de statistieken over vervolging en berechting in eerste aanleg. COMPAS en GPS zijn tevens de basis voor OMDATA, het beleidssysteem van het OM. OMDATA bevat gegevens over vervolging en berechting in eerste aanleg en voor kantonzaken tevens over hoger beroep.

Privacyaspecten

De OBJD is aangemeld bij de Registratiekamer in het kader van de WPR. De database is geanonimiseerd, waardoor er in principe geen beperkingen op het gebruik zijn. Voor gebruik van de OBJD, waarbij men over persoonsgebonden gegevens dient te beschikken, moet toestemming van de minister tot inzage in de justitiële documentatie worden verkregen.

Beperkingen

De OBJD is vanaf 1996 volledig, in de jaren daarvoor bevat ze alleen gegevens over personen en hun strafzaken als er ook na 1996 een justitiecontact is geweest. Alle gegevens blijven wel beschikbaar: de gegevens die in het JDS geschoond worden, blijven in de OBJD bestaan. De OBJD heeft de gegevens over de onherroepelijke afdoeningen. Dit betekent dat vonnissen in eerste aanleg alleen opgenomen worden als dit vonnis onherroepelijk is geworden. Als er hoger beroep is ingesteld, blijft de zaak in het JDS en de OBJD een openstaande zaak tot het vonnis in hoger beroep onherroepelijk is geworden. De gegevens over deze laatste uitspraak worden dan geregistreerd, niet die van het vonnis in eerste aanleg.

Eigendom en beheer

De OBJD is eigendom van de plaatsvervangend Secretaris-Generaal van Justitie. Het WODC is strategisch beheerder, de Centrale Justitiële Documentatiedienst is tactisch en functioneel beheerder.

6 De informatiesystemen

Er zijn vele soorten straffen en maatregelen die opgelegd kunnen worden. Verschillende organisaties zijn verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging en elke organisatie kent haar eigen registratiesysteem.

6.1 Centraal Justitieel Incassobureau

Het CJIB in Leeuwarden heeft een belangrijke taak met betrekking tot de uitvoering van opgelegde sancties, zoals transacties en de OM-afdoening. Elke sanctie kent een eigen registratiesysteem.

Het CJIB biedt, in zaken die daarvoor in aanmerking komen, namens het OM en de politie transacties aan en draagt zorg voor de inning van de transactiebedragen. Zaken waarin het transactiebedrag niet is betaald, worden weer doorgestuurd naar het OM ter verdere vervolging.

In het kader van de uitvoering van de Wet OM-afdoening verzorgt het CJIB het versturen of betekenen van strafbeschikkingen, voor zover deze niet door het OM in persoon zijn uitgereikt. Als in de strafbeschikking een geldboete is opgelegd, dan incasseert het CJIB deze geldboete. Als de boete niet wordt betaald, dan wordt de zaak overgedragen aan het Openbaar Ministerie.

De executie van strafrechtelijke vonnissen met een financiële sanctie (boetes, schadevergoedingsmaatregelen en ontnemingen) wordt zelfstandig door het CJIB afgewikkeld, onder verantwoordelijkheid van het OM. Ook bij de tenuitvoerlegging van andere soorten vonnissen als taakstraffen en bepaalde gevangenisstraffen speelt het CJIB een belangrijke rol. Bij die vonnissen neemt het CJIB een groot deel van het administratieve

proces voor zijn rekening, zorgt voor doorgeleiding aan de met tenuitvoerlegging belaste instantie en bewaakt de voortgang.

Sinds het CJIB werd ingesteld als bureau belast met de inning van administratieve sancties bij verkeersovertredingen, is het takenpakket in de loop der jaren onder andere uitgebreid met de bovengenoemde processen. Daardoor zijn niet van alle processen gegevens over dezelfde jaren beschikbaar. De inning van strafrechtelijke boetes verzorgt het CJIB vanaf 1994. De gegevens over strafrechtelijke boetes zijn vanaf 1995 volledig. Over inning van schadevergoedingsmaatregelen is vanaf 1996 informatie beschikbaar. Inning van ontnemingsmaatregelen is sinds 1996 aan het CJIB opgedragen. Overigens geschiedde incassering van ontnemingsmaatregelen ook door het OM, vooral in de overgangsperiode na 1996. Het TRIAS-systeem (Transactie Registratie Inning en Informatie Afhandelings Systeem) voor de registratie van (politie)transacties is sinds 2000 operationeel. De eerste gegevens zijn sinds november 1999 geregistreerd, maar niet alle instanties waren toen aangesloten. Vanaf het jaar 2001 waren alle instanties aangesloten. Sinds 2008 beschikt het CJIB over gegevens over strafbeschikkingen (OM-afdoeningen).

Informatiegebied

In deze publicatie betreft de gebruikte informatie de afwikkeling van (politie)transacties, strafbeschikkingen en executie van de strafrechtelijke vonnissen waarmee het CJIB is belast: geldboetes, opgelegde maatregelen ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel en schadevergoedingsmaatregelen. De geldboetes betreffen zowel misdrijven als overtredingen. Op basis van de aangeleverde gegevens is het voor het CJIB niet goed mogelijk hierin onderscheid te maken. Door het CBS is hier op grond van de overtreden artikelen een onderscheid in gemaakt ten behoeve van hoofdstuk 8 (overtredingen).

Periodiciteit van de dataverzameling

De registratie is continu. Gegevens ten behoeve van de statistiek worden per jaar en incidenteel bij het CBS aangeleverd.

Relaties met andere informatiesystemen

Het CJIB ontvangt langs elektronische weg gegevens over aan te bieden transacties van de politie (Tobias: Totaal Bekeuring Informatie Afhandelings Systeem en de Transactiemodule) en van de arrondissementsparketten (COMPAS: Communicatiesysteem Openbaar Ministerie Parket Administratie en GPS: Geïntegreerd Processysteem Strafrecht). Deze worden vastgelegd in het TRIAS-systeem en in het EIS-systeem. Het EIS-systeem is het systeem waarin OM-afdoeningen zijn vastgelegd. TRIAS en EIS melden de afloop weer terug aan deze systemen.

Gegevens van de arrondissementsparketten over te executeren strafrechtelijke vonnissen ontvangt het CJIB eveneens uit COMPAS en van de vijf ressortparketten. Deze gegevens worden afhankelijk van de soort sanctie vastgelegd in verschillende registratiesystemen bij het CJIB. Zo worden boetevonnissen bijvoorbeeld vastgelegd in Strabis. Verder bestaan koppelingen met systemen van diverse andere ketenpartners van het CJIB (DJI, reclassering). Voor statistiek en onderzoek is de informatie van het CJIB aanvullend ten opzichte van andere informatiebronnen die onder meer op COMPAS zijn gebaseerd (CBS, OMDATA).

Eigendom en beheer

Houder en gegevensbeheerder is het CJIB. Het systeembeheer COMPAS is deels in handen van Spir-it, een gemeenschappelijke ondersteunende organisatie van OM en gerechten. De gegevens in de systemen van het CJIB zijn niet rechtstreeks toegankelijk voor derden zoals het WODC. Het CJIB is bij het beheer en het gebruik van de gegevens waarvan het houder is, gebonden aan de privacywetgeving.

6.2 Registratie gevangeniswezen (TULP/GW, TULP/MIR, TULP/SI)

TULP/GW dient om het primaire proces in de inrichtingen van het gevangeniswezen te ondersteunen. Het is een landelijke applicatie en staat lokaal bij elke inrichting van het gevangeniswezen van de DJI. De landelijke applicatie wordt beheerd door ICT Services DJI te Gouda.

Dagelijks wordt een deel van de gegevens die in TULP/GW worden geregistreerd, 'overgeleid' naar TULP/MIR (MIR = Management Informatie Reservoir). De afdeling Analyse, Strategie en Kennis van DJI kan TULP/MIR bevragen met de module TULP/SI (SI = Stuurinformatie). Deze module voorziet in de aanmaak van databestanden die voor managementinformatie worden gebruikt. Een aantal van deze databestanden wordt vanaf 2004 door de afdeling ID ook aan het CBS geleverd.

Informatiegebied

De gegevens hebben betrekking op de gedetineerden en op de inrichtingen waarin zij verblijven: personen, zaken, cellen, bestemmingen, doorlooptijden en aantallen dagen straf. Variabelen zijn onder andere: insluitingstitel gedetineerden, geslacht, geboortedatum; zaakgegevens zoals parketnummer, datum uitspraak, opgelegde straf, parket van uitspraak; en inrichtingsgegevens zoals soort inrichting, bestemmingen binnen de inrichting, aantal cellen. Binnen TULP/GW is er een continue registratie.

Relaties met andere systemen

Een aantal basisgegevens van TULP/GW is tevens opgeslagen in de nieuwe DJI-brede Basisregistratie. Deze Basisregistratie ontvangt en levert onder meer gegevens aan VIP (verwijsindex personen).

Beperkingen

Het systeem TULP/GW voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. In complexe gevallen moeten soms kunstgrepen worden toegepast om het verblijf van gedetineerden administratief te kunnen verwerken en de detentietermijnen te kunnen bewaken. Deze praktijk heeft onvermijdelijk tot gevolg dat de managementinformatie van TULP/SI soms onvolkomenheden bevat.

Eigendom en beheer

Houder van de informatie is het ministerie van Veiligheid en Justitie, sector Gevangeniswezen. Per inrichting of complex vindt de opslag van de gegevens plaats. Het beheer van het systeem is in handen van ICT Services DJI te Gouda. Het systeem voldoet aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens.

6.3 Registratie Justitiële Jeugdinrichtingen (TULP/JJI)

TULP/JJI is een landelijk geïmplementeerd informatiesysteem waarop alle rijks- en particuliere justitiële jeugdinrichtingen zijn aangesloten, alsmede het hoofdkantoor DJI en een aantal niet-justitiële inrichtingen waar het ministerie van Justitie plaatsen heeft ingekocht. Het systeem wordt door de inrichtingen gebruikt voor de pupillenadministratie en het registreren en onderhouden van gegevens betreffende de inrichting zelf. Daarnaast genereert het systeem onder meer capaciteits- en bezettingsgegevens, bevolkingsgegevens en gegevens over de orde en veiligheid (incidenten en maatregelen) binnen de inrichting. TULP/JJI speelt een belangrijke rol bij de centrale selectie en plaatsing van jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen. Verder levert TULP/JJI stuur- en beleidsinformatie. DJI beschikt over een speciale module waarmee grotere databestanden kunnen worden samengesteld.

Iedere jeugdige die bij een justitiële jeugdinrichting wordt aangemeld, op de wachtlijst wordt geplaatst dan wel in de inrichting wordt opgenomen, wordt geregistreerd in TULP/JJI en krijgt een eigen, uniek registratienummer. Dit nummer wordt bij iedere (nieuwe) opname binnen de sector Justitiële Jeugdinrichtingen gebruikt.

Informatiegebied

De gegevens die in TULP/JJI worden opgenomen, zijn onder andere persoonskenmerken van de jeugdigen, gegevens over de huidige en eventueel vorige (tevens in verband met recidive) en volgende verblijfslocatie(s),

verblijfstitel(s), opleggende instantie, gepleegde feiten en redenen van uitschrijving. Met behulp van de speciale beleidsinformatiemodule kunnen peildatumbestanden, locatie-historische bestanden (plaatsingen, uitplaatsingen, trajecten van jeugdigen) en titel-historische bestanden (titels/titelwijzigingen) worden samengesteld. Voorts bevat TULP/JJI informatie over onder andere de beschikbare capaciteit, bezetting, wachtlijstplaatsingen enzovoort.

Periodiciteit van de dataverzameling

TULP/JJI is een betrekkelijk nieuw registratiesysteem. In juni 1997 is de laatste justitiële jeugdinrichting aangesloten, zodat vanaf dat moment gesproken kan worden van een landelijke dekking. Er is sprake van een continue registratie.

Relaties met andere informatiesystemen

Een aantal basisgegevens van TULP/JJI is tevens opgeslagen in de nieuwe DJI-brede Basisregistratie. Deze Basisregistratie ontvangt en levert voor de strafrechtelijke jongeren onder meer gegevens aan VIP (verwijsindex personen).

Eigendom en beheer

Houder van de informatie in TULP/JJI is het ministerie van Veiligheid en Justitie, sector JJI. De informatie is opgeslagen bij de individuele inrichtingen en centraal op het Hoofdkantoor DJI. Het beheer van de informatie berust bij de inrichtingsdirecteuren en bij het Hoofdkantoor DJI. Het systeem voldoet aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens.

6.4 Registratie tbs-gestelden (MITS/Tbs)

MITS dient om het primaire proces in de FPC's en de afdeling Plaatsing van DForZo te ondersteunen. MITS is een landelijke applicatie bestaande uit een centrale database en 12 lokale databases, die middels datacommunicatie aan elkaar zijn gekoppeld.

De landelijke applicatie wordt beheerd door ICT Services DJI te Gouda. Via een dump worden dagelijks gegevens ingelezen in de applicatie USER en Microhis. Eén keer per week worden gegevens ingelezen in de applicatie MIP TBS.

Informatiegebied

De gegevens hebben betrekking op tbs-gestelden en de FPC's en overige instellingen waar zij verblijven. Het betreft onder andere het vonnis, de uitspraak, de insluitingstitel van de terbeschikkingstelling, het administratief verblijf en het fysieke verblijf.

Variabelen zijn onder andere: tbs-maatregel, geslacht, geboortedatum, vonnisgegevens zoals het parketnummer, datum uitspraak, het aantal

verlengingsprocedures, opgelegde straf en maatregel, verblijfsgegevens, verlofmachtigingen, incidenten en opgelegde maatregelen.

Relaties met andere systemen

Een aantal basisgegevens van MITS zijn opgeslagen in de nieuwe DJI-brede Basisregistratie. Deze Basisregistratie ontvangt en levert onder meer gegevens aan SKDB (Strafketendatabase) en verzendt de registratie van wijzigingen in verblijf en de vonnisgegevens binnen de strafketen.

Beperkingen

MITS voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. De taakstelling van de afdeling Plaatsing van DForZo komt niet meer overeen met de werkwijze van MITS. MITS is een applicatie welke uitsluitend is bedoeld voor de tenuitvoerlegging van een tbs-maatregel. Een deel zal worden ondergebracht in de applicatie IFZO, maar dat geldt alleen voor het plaatsingsgedeelte. Alle overige zaken kunnen alleen in MITS of een ander te ontwikkelen systeem worden geregistreerd. Hierdoor zullen gegevens in een aantal gevallen dubbel moeten worden geregistreerd in twee afzonderlijke systemen.

Eigendom en beheer

Houder van de informatie is het ministerie van Veiligheid en Justitie, Directie Forensische Zorg. Per FPC-complex vindt de opslag van de gegevens in de lokale database en de centrale database plaats. Het beheer van het systeem is in handen van ICT Services DJI te Gouda. Het systeem voldoet aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens.

7 Kantonstrafzaken

De gegevens over de vervolging van kantonstrafzaken zijn afkomstig uit de primaire systemen van het Openbaar Ministerie, te weten COMPAS en GPS (zie ook paragraaf 3 over de waarneming van rechtbankstrafzaken). Uit deze systemen worden geaggregeerde overzichten gezonden naar het CBS.

De gegevens over de strafrechtelijke afdoening van kantonstrafzaken zijn afkomstig uit de primaire systemen van de gerechten in Nederland. In hun lokale gegevenssystemen wordt informatie bijgehouden voor de procedurele afhandeling van de zaak, bijvoorbeeld welke partijen erbij zijn betrokken, welke stukken zijn ingediend, maar ook of en wanneer bepaalde 'statusovergangen' (zitting, comparitie enzovoort) of acties zijn genomen. De belangrijkste gegevens uit de lokale gegevenssystemen worden periodiek verzameld en geaggregeerd tot landelijke totalen. Dit gebeurt in het kader van de Plannings- & Verantwoordingscyclus (P&V) en wordt gepresenteerd in publicaties zoals het Jaarverslag van de Recht-

spraak en de rapportage Kengetallen gerechten. Als gezegd, zijn deze P&V-gegevens geaggregeerd. Voor sommige tabellen is gebruikgemaakt van detailinformatie die afkomstig is uit de landelijke onderzoeksdatabase (specifiek het onderdeel ReIS, van Hof Leeuwarden), zoals de Raad voor de rechtspraak deze beheert, en het gegevenssysteem GPS-MI (zie ook paragraaf 3), waarin gegevens van kantonovertradingen en strafzaken zijn opgenomen. Hierin is vergelijkbare data opgenomen, maar in meer detail. De gegevens uit de lokale systemen worden tegenwoordig ook afgeslagen naar een zogenoemd DataWareHouse (DWH). Dit DWH is echter nog niet bevaagbaar, zoals de landelijke onderzoeksdatabase en GPS-MI dat wel zijn.

Het totale aantal afdoeningen van kantonovertradingen is gehaald uit de Jaarverslagen van de Rechtspraak. Deze productieaantallen bevatten zowel uitspraken/vonnissen alsook andere afdoeningen (intrekkingen enzovoort) en zijn conform de begrotingsafspraken tussen de Rechtspraak en het ministerie van Veiligheid en Justitie. De nadere detaillering naar wijze van afdoening en wet is afkomstig uit het gegevenssysteem GPS-MI. Deze database bevat de afslag van de lokale strafrechtregistratiesystemen van de rechtbanken en parketten.

Het aantal eindarresten van kantonovertradingen is gehaald uit de jaarverantwoordingsgegevens zoals de Rechtspraak deze jaarlijks opstelt voor het ministerie van Veiligheid en Justitie. Het aantal WAHV-beschikkingen bij het Gerechtshof Leeuwarden is op basis van opgave van het hof. De nadere detaillering (de wijze van afdoening) is op basis van data uit het lokale gegevenssysteem ReIS van het hof.

Voor kantonstrafzaken wordt ook gebruikgemaakt van de data van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Voor meer informatie hierover zie paragraaf 6, waar uitgebreid wordt ingegaan op het CJIB.

Informatiegebied

De gegevens over vervolging hebben betrekking op ingeschreven kantonstrafzaken en op kantonstrafzaken afgedaan door het Openbaar Ministerie. De strafrechtelijke gegevens hebben betrekking op de strafrechtelijke behandeling van kantonstrafzaken (overtradingen) en WAHV-zaken. Variabelen zijn onder andere wijze van afdoening en wet.

Periodiciteit

De geaggregeerde gegevens uit COMPAS en GPS over vervolging worden per jaar gepubliceerd.

De jaarverantwoordingsgegevens vanuit de P&V-cyclus, en zoals gepresenteerd in het jaarverslag en opgesteld voor het ministerie van Veiligheid en Justitie, worden jaarlijks verzameld en geaggregeerd. De landelijke onderzoeksdatabase, en daarmee de gebruikte gegevens uit ReIS, wordt drie keer per jaar ververs (na 4, 8 en 12 maanden). GPS-MI wordt continu, dynamisch gevuld.

Relaties met andere systemen

In GPS-MI zijn ook OM-gegevens opgenomen.

Beperkingen

Vanwege verschillende uitvraagmomenten en dynamiek in de gegevenssystemen, sluiten detailgegevens niet altijd aan op geaggregeerde jaarverantwoordingsgegevens. Daarom is ervoor gekozen de detailgegevens alleen weer te geven als percentage van het totaal, en niet hun afzonderlijke niveaus te presenteren.

Eigendom en beheer

Het CBS maakt op basis van de COMPAS- en GPS-informatie een jaarbestand waarvan het eigenaar en beheerder is.

De Rechtspraak is eigenaar van de gegevenssystemen en de Raad voor de rechtspraak is beheerder daarvan.

8 Kosten van criminaliteit

8.1 Berekening van de maatschappelijke schade

Voor de maatschappelijke schade zijn slechts incidenteel bronnen beschikbaar. Op een paar uitzonderingen na zijn er geen tijdreeksen beschikbaar. Soms zijn er voor één en dezelfde schadepost meerdere bronnen beschikbaar voor hetzelfde jaar. In dat geval is gekozen voor de meest onafhankelijke bron of het laagste bedrag. De bovenste helft van tabel 10.0 in bijlage 4 geeft een overzicht van de beschikbare bronnen. Om de totale maatschappelijke schade te berekenen wordt elk bedrag in de bovenste helft van tabel 10.0 eerst gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen. Hierbij is gekozen om alles uit te drukken in prijzen van het meest recente jaar, zodat het eindbedrag aansluit bij de nominale bedragen van het meest recente jaar van de veiligheidszorgrekeningen. Het resultaat van deze correctie staat in de onderste helft van tabel 10.0. Nadat er gecorrigeerd is, is per schadepost het gemiddelde over de beschikbare jaren berekend.⁸ Vervolgens zijn deze gemiddelden opgeteld om tot een totaal bedrag voor de maatschappelijke schade te komen (zie bovenaan in de laatste kolom in de onderste helft van tabel 10.0).

Met behulp van de zogenoemde 'Quality Adjusted Life Year'-methode (QALY) is een schatting gemaakt van de medische kosten en de fysieke en emotionele schade. Deze methode is afkomstig uit de gezondheidsweten-

8 In voorgaande edities van 'Criminaliteit en rechtshandhaving' werd niet het gemiddelde berekend, maar werd het meest recente gegeven genomen als schatting van de omvang van een schadepost. Omdat sommige schadeposten over de jaren heen nogal sterk fluctueren, leidde deze aanpak tot sterke fluctuaties in de einduitkomst. Om de uitkomsten stabiel te maken is in deze editie van 'Criminaliteit en rechtshandhaving' ervoor gekozen om het gemiddelde te nemen.

schappen. De kwaliteit van leven wordt uitgedrukt in een getal tussen 0 en 1. In diverse onderzoeken is aan respondenten gevraagd hoeveel dagen van hun leven zij zouden willen inleveren om in goede gezondheid verder te leven. Een QALY van 0,5 betekent dat men bijvoorbeeld liever nog 5 jaar in goede fysieke en geestelijke gezondheid verder leeft, dan 10 jaar in een slechte gezondheid. De Raad voor Volksgezondheid en Zorg (RVZ, 2006) heeft voorgesteld om een jaar dat iemand in goede gezondheid leeft te waarderen met maximaal € 80.000. De resultaten van deze onderzoeken kunnen worden gebruikt om de kwaliteit van leven van slachtoffers van criminaliteit te bepalen. Het levenskwaliteitsverlies wordt bepaald door de gevolgen van slachtofferschap van criminaliteit (zie POLS uit 2004) te waarderen à la fysieke aandoeningen (zie Teijl & Berghuis, 2006). Door per delicttype te kijken wat het levenskwaliteitsverlies is en dit te vermenigvuldigen met € 80.000, komen we tot een inschatting van de medische kosten en emotionele en fysieke schade per delict. Vervolgens wordt dit getal vermenigvuldigd met het jaarlijks aantal delicten per delictcategorie. Productieverlies wordt berekend als het bruto binnenlands product per werkzame persoon per dag vermenigvuldigd met het aantal verzuimdagen als gevolg van slachtofferschap en vermenigvuldigd met het jaarlijks aantal delicten per delictcategorie. Ten aanzien van het aantal verzuimdagen zijn een paar aannames gemaakt: de administratieve afhandeling (aangifte doen, dingen regelen met de verzekering, wachten op klusjesmannen/monteurs om schade te herstellen of zelf de schade herstellen)⁹ en eenmalige medische hulp kosten beide 1 dag, meermalige medische hulp kost gemiddeld 2 dagen en voor verpleegduur in een ziekenhuis wordt uitgegaan van de jaarlijkse gemiddelde verpleegduur bij ongevalletsel (zie CBS StatLine).

8.2 Veiligheidszorgrekeningen

De bron voor deze paragraaf zijn de Veiligheidszorgrekeningen van het CBS. De Veiligheidszorgrekeningen hebben tot doel een samenhangende, consistente en geïntegreerde statistische beschrijving te geven van de geldstromen in de veiligheidszorg op het terrein van sociale veiligheid. Veiligheidszorg betreft het aanbod en gebruik van goederen en diensten die enerzijds tot doel hebben criminaliteit, overlast en verloedering te voorkomen, te bestraffen of de schade ervan te beperken, en anderzijds om onveiligheidsgevoelens weg te nemen. Daarbij hanteren de Veiligheidszorgrekeningen de volgende definitie van sociale (on)veiligheid: 'de aan- of afwezigheid van bedreigingen als gevolg van criminaliteit, overlast en verloedering tussen (groepen) burgers, bedrijven en/of de overheid'.

9 In voorgaande edities van 'Criminaliteit en rechtshandhaving' werd de tijd die nodig was voor administratieve afhandeling niet meegenomen in de berekeningen.

Activiteiten, aanbieders en financieringsbronnen

De Veiligheidszorgrekeningen worden opgebouwd rondom drie centrale elementen: activiteiten, aanbieders en financieringsbronnen. De activiteiten die verricht worden op het terrein van sociale veiligheid zijn gegroepeerd. We onderscheiden de clusters preventie, opsporing, vervolging, berechting, tenuitvoerlegging, ondersteuning van verdachten en daders, ondersteuning van slachtoffers, schadeloosstelling en rechtskundige dienstverlening. Daarnaast is er een categorie voor overige activiteiten, die niet direct aan een van de eerdergenoemde clusters kunnen worden toegewezen. De financieringsbronnen zijn de rechtstreekse dan wel uiteindelijk betalende instanties. De Veiligheidszorgrekeningen hebben de financieringsbronnen opgedeeld in zes groepen: het ministerie van Justitie, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de overige ministeries, lokale overheden, bedrijven en huishoudens.

Correctie voor loon- en prijsstijgingen

De uitgaven aan veiligheidszorg worden gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen door te delen door de ontwikkeling van prijzen en lonen. Daarvoor zijn eerst de uitgaven gesplitst naar personele en materiële uitgaven. Feitelijk omvatten de materiële uitgaven alle uitgaven behalve de personele uitgaven, zoals huur, transportmiddelen, onderzoeksapparatuur, experts, catering en uitkeringen aan slachtoffers van criminaliteit. Omdat deze groep zeer verschillende goederen en diensten omvat, is besloten haar op te delen in vier categorieën: huisvesting, goederen, diensten en uitkeringen. De huisvestingskosten zijn de enige substantiële post in de materiële uitgaven. De vele andere, kleinere posten zijn geaggregeerd naar diensten of goederen, zodat deze kunnen worden gerelateerd aan de algemene prijsontwikkeling.

De personele uitgaven worden gedeeld door de index van de contractuele loonkosten. Hiervoor is gebruikgemaakt van de loonkostenindex van Sector Rijk, Sector Gemeenten (openbaar bestuur), Sector Provincies, Sector Rechterlijke Macht, Sector Defensie (militair personeel), Bedrijfsklasse Beveiliging, Politie, Jeugdzorg, Geestelijke Gezondheidszorg en Handel. De uitgaven aan huisvesting voor overheden worden gedeeld door de consumentenprijzen omdat de verhuurder (de Rijksgebouwendienst) de consumentenprijsindex hanteert bij het vaststellen van zijn tarieven. Voor commerciële instellingen wordt een markthuur gebruikt. De diensten worden gedeeld door de dienstenprijsindex van het CBS.

Voor goederen is een speciale prijsindex samengesteld op basis van de belangrijkste goederengroepen die worden gebruikt bij het ministerie van Veiligheid en Justitie. Aangenomen is dat deze mix van goederen in grote lijnen vergelijkbaar is met die van andere ambtelijke instellingen die zijn betrokken bij de veiligheidszorg. Bij uitkeringen gaat het om een geldbedrag aan slachtoffers van geweld of subsidies aan uitvoerende instanties.

Deze uitgaven worden gecorrigeerd voor inflatie met de consumenten-prijsindex.

Voor instanties waarvan het niet mogelijk was om de huisvesting, diensten en goederen te scheiden is op basis van de verhoudingen bij het ministerie van Veiligheid en Justitie een samengestelde index gehanteerd.

Data

Data worden verkregen uit de rijksbegroting en -verantwoording, financiële registraties, onderzoeken door derden, jaarverslagen en uit directe levering door de betrokken instanties. Het CBS stelt daarnaast aan de hand van opgaven door overheidsinstanties ook bestanden met overheids-uitgaven samen. Hoewel het niveau van detail vaak onvoldoende is, geeft deze bron wel de randtotalen aan waarbinnen met andere bronnen kan worden gewerkt.

Soms is het onderscheid tussen verschillende activiteiten niet goed te maken. Zo was het bijvoorbeeld bij de politie tot en met 2006 vrij lastig om preventie en opsporing van elkaar te scheiden. Hier is op basis van onderzoek door AEF (AEF, 2006) een percentage constant gehouden voor de jaren 2002 tot en met 2006. Vanaf 2007 is wel gedetailleerde data beschikbaar en is er beter inzicht in de tijdsbesteding aan preventie of opsporing van de politie.

Bedrijven en particulieren

Ook beschikt het CBS over gegevens van commerciële aanbieders in de veiligheidszorg. Hierbij gaat het om productiestatistieken over beveiligings- en opsporingsbedrijven en rechtskundige diensten. De cijfers geven financiële informatie over omzetontwikkelingen. Gezien het detailniveau moet ook hier aanvullende informatie verworven worden.

De gegevens worden verzameld per aanbieder, waarna meestal aanvullende berekeningen worden uitgevoerd. Hierbij wordt vaak gebruikgemaakt van aanvullende informatie om het aandeel sociale veiligheid in de uitgaven vast te stellen en om deze uitgaven uit te splitsen naar activiteiten en financieringsbronnen. Waar mogelijk worden verschillende bronnen daarbij vergeleken. Al deze berekeningsmethoden worden in detail gedocumenteerd en intern gecontroleerd.

Periodiciteit en meer informatie

De Veiligheidszorgrekeningen betreffen gegevens over gehele verslagjaren. In oktober/november van 2012 komen de nieuwe cijfers over 2011 beschikbaar. Bij het ter perse gaan van de publicatie waren de cijfers over 2010 helaas nog niet beschikbaar. Derhalve zijn deze gegevens niet opgenomen in deze publicatie van 'Criminaliteit en rechtshandhaving'. Raadpleeg voor de meest actuele cijfers en meer informatie en methodebeschrijvingen de Veiligheidszorgrekeningen in de CBS-database StatLine op de website www.cbs.nl.

8.3 *Uitgaven per delict*

De methodiek om de uitgaven van criminaliteit uit te splitsen naar delict staat uitgebreid beschreven in Moolenaar (2009). De totale uitgaven aan veiligheidszorg worden naar rato van de productie per delictcategorie toegedeeld. Indien wegingsfactoren beschikbaar zijn, worden deze toegepast. Indien kostprijzen beschikbaar zijn, worden deze als wegingsfactor gehanteerd. Met name bij preventie en opsporing wordt veelvuldig het aantal gepleegde delicten per delictcategorie als wegingsfactor gebruikt. Het aantal gepleegde delicten met slachtoffers wordt geschat als een combinatie van het aantal ondervonden delicten zoals gerapporteerd door huishoudens in de VMR (t/m 2007) en de IVM (vanaf 2008) en door bedrijven en instellingen in de MCB. Het aantal gepleegde delicten zonder slachtoffers wordt geschat als het aantal geregistreerde delicten of de instroom bij het OM. Aan de schatting van het aantal moorden en doodslagen ligt de CBS-statistiek over niet-natuurlijke dood ten grondslag. Deze cijfers zijn opgehoogd voor (nog) niet bekende moorden en doodslagen op basis van de cijfers in het rapport van Smit en Nieuwbeerta (2007).

9 *De internationale gegevensbronnen*

9.1 *International Crime Victims Survey*

De ICVS, een internationale slachtofferenquête, geeft informatie over delicten zoals door slachtoffers ondergaan. De enquête wordt gehouden onder auspiciën van het Nederlandse ministerie van Justitie, het Engelse Home Office en het United Nations Interregional Criminal Justice Research Institute (UNICRI). Bij de laatste dataverzameling over 2004 heeft ook Gallup Europe, in opdracht van de EU, een belangrijke bijdrage geleverd (Van Dijk et al., 2007). De gegevens worden verzameld door middel van een telefonische enquête, met per land tussen de 1.000 en 4.000 respondenten. Circa 30 landen doen mee aan de dataverzameling.

Informatiegebied

De enquête gaat over de ervaringen die mensen hebben met delicten. Slachtofferloze delicten komen per definitie niet voor. Er bestaat uit de aard van de zaak een verschil in definitie tussen de waarneming van het slachtoffer van het delict en de strafrechtelijke definitie ervan. Van de delicten registreert men de kenmerken: ondervonden misdrijf, zoals het soort misdrijf (autodiefstal, vandalisme, diefstal uit auto/huis, diefstal van fiets, inbraak, diefstal met geweld, geweldsmisdrijven, seksuele misdrijven); of het delict is aangegeven bij de politie; enzovoort. Als persoonskenmerken kent de ICVS variabelen als leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, maatschappelijke positie, informatie over preventiegedrag, enzovoort.

Periodiciteit van de dataverzameling

De ICVS is tot dusver afgenomen in de jaren 1989, 1992, 1996, 2000 en 2005 en gaat over de jaren 1988, 1991, 1995, 1999 en 2004.

Relaties met andere informatiesystemen

De ICVS is op te vatten als een onafhankelijk systeem. Er bestaat wel overlap met landelijke slachtofferenquêtes. Vergelijking is mogelijk met (nationale en internationale) politiecijfers, omdat aangiftecijfers zijn opgenomen.

Beperkingen

De voornaamste beperking van de ICVS is dat niet alle delicten zijn opgenomen. Ook delicten zonder slachtoffer of met een bedrijf als slachtoffer komen niet voor. Een bron van onzekerheid is voorts het geheugen van de respondent. Weet deze de juiste gebeurtenissen te herinneren en deze ook juist in de tijd te plaatsen? Dat geldt ook bij binnenlandse slachtofferenquêtes.

Eigendom en beheer

De gegevens uit de ICVS zijn opvraagbaar bij het instituut InterVICT in Tilburg en bij Gallup Europe in Brussel. Er is geen privacyreglement van toepassing op de ICVS.

Toekomst

Er zijn op dit moment geen plannen voor een nieuwe ICVS-ronde.

9.2 European Sourcebook

Het European Sourcebook bestaat uit een database en een publicatie, waarin een zo compleet mogelijk beeld van de gehele strafrechtsketen gegeven wordt. Tot dusver zijn ruim 40 landen in het European Sourcebook opgenomen. Aan de hand van door elk land afzonderlijk ingevulde vragenlijsten wordt de database gemaakt. Waarop de gegevens gebaseerd zijn, is van land tot land verschillend. Sommige landen leveren hun informatie aan op basis van primaire bronssystemen, andere aan de hand van statistische publicaties. Er wordt geen steekproef getrokken.

Informatiegebied

Het informatiegebied omvat in principe de gehele strafrechtsketen, inclusief slachtofferenquêtes. In de praktijk ligt de nadruk op de gegevens vanaf opsporing tot en met tenuitvoerlegging. Meestal betreft de registratie het aantal misdrijven per delictsoort, vaak ook leveren de landen informatie over aantallen veroordelingen en aantallen gedetineerden. De delictcategorieën zijn moord en doodslag, mishandeling, verkrachting, diefstal met geweld, diefstal, autodiefstal, fietsdiefstal, inbraak en drugsdelicten. Als

persoonskenmerken worden gegevens over geslacht, meerder- en minderjarigheid en het al dan niet vreemdeling zijn verzameld. Ook zijn er gegevens over bijvoorbeeld het soort opgelegde straf.

Periodiciteit van de dataverzameling

De gegevens in het European Sourcebook zijn per jaar en beslaan de periode 1990-2007. Informatie over het vervolgingstraject en over soort en lengte van opgelegde straffen ontbreekt voor de jaren 2000-2003.

Beperkingen

De gegevensverzameling is beperkt tot Europese landen. Ook het direct vergelijken is lastig, aangezien strafrechtssystemen op nogal cruciale punten van elkaar kunnen verschillen. Een ander punt is de verschillende wijze van aanleveren van de gegevens: sommige landen baseren hun informatie op feitelijke registraties, andere gebruiken criminele statistieken. Geprobeerd is dit zo veel mogelijk te verhelpen door vaste definities te geven van een aantal goed omschreven delictcategorieën. Ook zijn er nogal wat lacunes in de berichtgeving. Wel kunnen goed trends in verschillende landen met elkaar worden vergeleken, aangezien het om dezelfde periode van veertien jaar gaat.

Eigendom en beheerder

De eigenaar en beheerder van het European Sourcebook is de projectgroep van het European Sourcebook-project. Projectleider is prof. Jörg-Martin Jehle (Universiteit van Göttingen).

Toekomst

Naar verwachting zal het European Sourcebook elke 3 tot 4 jaar geactualiseerd worden.

10 Overige bronnen

10.1 Slachtofferhulp Nederland

Informatiegebied

De statistische gegevens over slachtofferhulp zijn afgeleid van bewerkingen door het CBS van registratiegegevens van Slachtofferhulp Nederland (SHN; zie hoofdstuk 2). De gegevens voor deze statistieken zijn gebaseerd op extracties uit het registratiesysteem van SHN (Divos), die jaarlijks aan het CBS worden geleverd.

Divos bevat gegevens van alle cliënten van Slachtofferhulp Nederland. Cliënten kunnen naast slachtoffers ook betrokkenen, veroorzakers, getuigen of nabestaanden zijn. Divos bevat informatie over de geboden dienstverlening, maar ook over persoonskenmerken van de cliënt zoals

geboortedatum, geslacht en woonadres. Aan de hand van deze kenmerken koppelt het CBS de gegevens uit Divos aan gegevens in het SSB, zoals herkomstgroepering, geslacht en leeftijd.

Omdat personen meer dan eenmaal bij SHN kunnen worden aangemeld, is het aantal zaken groter dan het aantal personen. Gegevens over kenmerken van cliënten hebben uitsluitend betrekking op personen die gekoppeld konden worden met het SSB.

Gegevens over de aard van de hulpverlening zijn in 2009 ingrijpend gewijzigd. Tot dan werden gegevens gebaseerd op het registratiesysteem Regas van SHN.

Periodiciteit van de dataverzameling

De gegevens worden jaarlijks door SHN aan het CBS geleverd en door het CBS bewerkt.

Beperkingen

Vanwege het onthullingsrisico worden alleen gegevens over cliënten van Slachtofferhulp Nederland gepubliceerd als de desbetreffende bevolkingsgroep minimaal 50 en het aantal cliënten in die groep minimaal 10 bedraagt.

Eigendom en beheer

Het registratiesysteem (Divos), waarvan de statistische gegevens over slachtofferhulp zijn afgeleid, is eigendom van SHN, die dit systeem ook beheert. Het CBS ontvangt hiervan jaarlijks een extractie.

10.2 De beveiligingsbranche

Informatiegebied

De beveiligingsbranche komt in de CBS-statistieken in grote lijnen overeen met de bedrijfstak beveiliging en opsporing. Bedrijfstakken en branches zijn groepen van bedrijven ingedeeld naar voornaamste activiteit. Hiervoor hanteert het CBS de zogenoemde Standaard Bedrijfsindeling 1993 (SBI '93), een systematische hiërarchische indeling van economische activiteiten in zes niveaus, die in 1993 is vastgesteld.¹⁰ Tot de bedrijfstak beveiliging en opsporing (SBI-klasse 7460) behoren onder meer opsporings- en bewakingsdiensten, detectives, alarmcentrales, meldkamers, recherchebureaus, geld- en waardetransporten en beveiligingsadviesbureaus; eventueel in combinatie met het geven van adviezen op het gebied van alarm- en inbraakbeveiliging. Installatiebedrijven voor alarmsystemen, alarmcentrales voor persoonlijke hulp in het buitenland en onder-

¹⁰ Deze indeling is met ingang van 2008 herzien (SBI 2008), waarbij de indeling binnen deze branche is gesplitst in 3 subklassen (particuliere beveiliging, beveiliging via beveiligingssysteem en opsporing). Voor de gegevens in deze editie is de indeling volgens de SBI '93 aangehouden.

zoeksbedrijven ten behoeve van verzekeringen vallen niet onder deze klasse. De indeling naar voornaamste activiteit (hoofdactiviteit) betekent dat er in de categorie dienstverlening bedrijven kunnen voorkomen die naast deze activiteiten ook andere activiteiten (nevenactiviteiten) uitvoeren.

De statistieken over (bedrijven in) de beveiligingsbranche zijn gebaseerd op diverse informatiebronnen. Het aantal bedrijven in de verschillende branches wordt door het CBS vastgesteld in de zogeheten *Gecoördineerde Populatie Statistiek*. Daarvoor wordt een aantal bronnen gebruikt. Voor bedrijven waarin 20 personen of meer werkzaam zijn worden de gegevens rechtstreeks uit het Algemene Bedrijven Register (ABR) overgenomen. In het ABR zijn in beginsel alle bedrijven in Nederland opgenomen die een bijdrage leveren aan het binnenlands product. Over elk bedrijf zijn kenmerken beschikbaar, zoals de economische activiteit volgens de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) en de bedrijfsgrootte op basis van het aantal werkzame personen. Bij bedrijven met minder dan 20 werkzame personen worden de uitkomsten van het bedrijfsregister gecorrigeerd voor niet-actieve eenheden. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van de bedrijfstelling. Deze telling is gebaseerd op een jaarlijkse steekproef uit het ABR. Daarbij wordt onder andere gevraagd naar het aantal werkzame personen in het bedrijf die per week 15 uur of langer werken. Bedrijven waar één of meer personen per week 15 uur of langer werken, worden 'economisch actieve' bedrijven genoemd. Op basis van dit onderzoek wordt het aandeel 'economisch actieve' bedrijven van een branche bepaald.

De *productiestatistieken (PS-en)* geven een beeld van de werkgelegenheid in en het financiële reilen en zeilen van een bedrijfstak. Voor de productiestatistieken wordt de informatie van bedrijven met minder dan 10 werkzame personen (kleinbedrijf) verkregen uit registraties van de Belastingdienst of door middel van enquêtering op steekproefbasis. De steekproefomvang varieert sterk per bedrijfstak. Bedrijven met 10 tot 50 werkzame personen worden steekproefsgewijs benaderd met een vragenlijst; bedrijven met 50 of meer werkzame personen ontvangen allemaal een enquêteformulier. Bedrijven die met een vragenlijst benaderd worden, kunnen de door het CBS gevraagde gegevens elektronisch of schriftelijk insturen; de informatie uit de registraties wordt door het CBS elektronisch verkregen.

Periodiciteit van de dataverzameling

Het ABR wordt maandelijks geactualiseerd. De bedrijfstelling is gebaseerd op een jaarlijkse steekproef uit het Algemene Bedrijven Register (ABR) van het CBS onder 35.000 bedrijven met minder dan 20 werkzame personen. De resultaten van de PS-en worden jaarlijks gepubliceerd, doorgaans binnen 18 maanden na afloop van het verslagjaar.

Beperkingen

Gegevens worden gecorrigeerd voor belangrijke breuken als gevolg van methodewijzigingen en definitiewijzigingen. Dit geldt ook voor achteraf gebleken fouten. Door een ingrijpende wijziging in het ABR zijn de gegevens over het aantal bedrijven vanaf 1 januari 2007 niet meer vergelijkbaar met de gegevens van vóór die peildatum. Omdat de uitkomsten in belangrijke mate gebaseerd zijn op steekproefonderzoek, moet rekening worden gehouden met onbetrouwbaarheidsmarges. Daarom worden de aantallen werknemers en werkzame personen in de tabellen afgerond op duizenden en de bedragen op miljoenen.

Ook is in deze statistiek geen scheiding mogelijk tussen beveiligings- en opsporingsbedrijven.

Privacyaspecten

Aangezien er geen rapportage plaatsvindt naar individuele kenmerken van bedrijfsvestigingen of ondernemingen en de bestanden niet beschikbaar zijn voor derden, is op de gegevens uit de productiestatistieken geen privacyreglement voor derden van toepassing.

Eigendom en beheer

De gegevens over (bedrijven in) de beveiligingsbranche zijn gebaseerd op de bedrijfstelling en op productiestatistieken van het CBS.

Bijlage 4

Tabellen

Verklaring van tekens in tabellen

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
-	= nihil
-	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2010-2011	= 2010 tot en met 2011
2010/2011	= het gemiddelde over de jaren 2010 tot en met 2011
2010/'11	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2010 en eindigend in 2011
1999/'00-2010/'11	= oogstjaar, boekjaar enz., 1999/'00 tot en met 2010/'11

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Afwijkende nummering ten opzichte van online weergegeven tabellen

In druk zijn in principe alleen gegevens weergegeven vanaf het jaar 2005. Kolommen over eerdere jaren zijn online opgenomen. Hierdoor kan het voorkomen dat een volledige tabel niet in druk is opgenomen, maar uitsluitend online is te raadplegen. Zo bevatten bijvoorbeeld de tabellen 3.1 tot en met 3.3 uitsluitend gegevens over jaren vóór 2005, en zijn daarom niet opgenomen in de gedrukte versie van deze publicatie.

Tabellen bij hoofdstuk 3

Tabel 3.4 Slachtofferschap onder burgers naar delictsoort, volgens de VMR en de IVM^a

	VMR				IVM ^b			
	2004 ^c	2005 ^c	2006 ^c	2007 ^c	2008 ^d	2009 ^d	2010 ^d	2011 ^d
	(% één of meer keer slachtoffer)							
Totaal ^e	28,8	27,2	25,8	25,4	26,1	26,9	25,4	24,9
Geweldsdelicten	5,8	5,1	5,3	5,2	5,4	5,7	5,5	5,2
seksuele delicten	0,9	0,9	1,1	0,9	1,5	1,5	1,5	1,4
mishandeling	1,5	1,6	1,6	1,5	1,2	1,1	1,0	1,0
bedreiging	4,1	3,1	3,2	3,2	3,7	3,9	3,8	3,5
Vermogensdelicten	14,4	13,7	12,3	11,8	13,2	13,3	12,5	12,9
(poging tot) inbraak	3,0	2,6	2,5	2,4	2,5	2,8	2,7	3,1
idem, huishoudens	3,3	2,8	2,6	2,4	2,5	2,7	2,8	3,2
poging tot inbraak	1,9	1,5	1,5	1,4	1,6	1,8	1,7	1,9
idem, huishoudens	2,1	1,5	1,5	1,5	1,6	1,7	1,6	2,0
inbraak	1,4	1,3	1,2	1,0	1,1	1,3	1,2	1,5
idem, huishoudens	1,5	1,4	1,3	1,0	1,2	1,2	1,3	1,5
fietsdiefstal	5,8	5,6	4,7	4,5	5,4	5,4	4,8	4,8
idem, fietsbezitters	6,7	6,3	5,3	5,0	5,7	5,7	5,0	5,1
diefstal van of uit auto	.	.	.	.	1,8	1,9	1,7	1,7
autodiefstal (18+) ^f	0,4	0,2	0,2	0,2	.	.	.	0,3
idem, autogebruikers (18+) ^f	0,6	0,3	0,3	0,3	.	.	.	.
diefstal uit auto (18+) ^f	2,0	1,7	1,7	1,8	.	.	.	1,5
idem, autogebruikers (18+) ^f	3,1	2,6	2,5	2,6	.	.	.	.
zakkenrollerij	1,4	1,5	1,5	1,4	1,9	1,8	1,8	1,7
zonder geweld	1,2	1,2	1,4	1,2	1,8	1,7	1,7	1,6
met geweld	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
overige diefstal	4,0	3,7	3,1	3,0	3,5	3,5	3,4	3,5
Vandalismedelicten	13,0	12,0	11,7	11,9	13,6	14,2	12,7	12,3
beschadiging/diefstal vanaf auto (18+) ^f	8,9	8,1	7,9	8,0	.	.	.	8,3
idem, autogebruikers (18+) ^f	13,4	12,1	11,6	11,9	.	.	.	.
overige vernielingen ^f	5,1	4,9	4,7	4,6	.	.	.	5,4
Doorrijden na aanrijding ^g	1,7	1,6	1,5	1,6	.	.	.	.
Overige delicten	0,9	1,0	0,8	0,8	1,0	1,0	0,9	1,0
	(abs.)							
Aantal respondenten	5.242	20.685	19.128	19.798	62.803	198.122	39.220	223.946

a Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR. De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3). Het gaat telkens om persoonlijk slachtofferschap, tenzij anders vermeld. Per afzonderlijk soort delict of per groep van delicten is het aandeel van de bevolking van 15 jaar en ouder weergegeven dat binnen een periode van 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer is geweest. De som van de afzonderlijke slachtofferpercentages van meerdere afzonderlijke delictsoorten kan daardoor hoger zijn dan het percentage voor de groep van deze delicten als geheel.

b Voorlopige cijfers.

c Waarnemingsperiode 1e kwartaal (van het daarop volgende kalenderjaar) .

d Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

e Exclusief overige delicten.

f In IVM geen uitgesplitste cijfers beschikbaar.

g Delictsoort in IVM niet opgenomen.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.5 Slachtofferschap onder burgers naar delictsoort, volgens de VM^a

	VM
	2012 ^b
	(% één of meer keer slachtoffer)
Totaal	19,8
Gewelddelicten	2,6
mishandeling	0,9
bedreiging	1,6
geweld met seksuele bedoelingen	0,1
Vermogensdelicten	13,2
(poging tot) inbraak	2,9
poging tot inbraak	1,7
inbraak	1,2
fietsdiefstal	3,7
autodiefstal	0,2
diefstal uit of vanaf auto	2,6
diefstal andere voertuigen	0,7
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	2,3
zakkenrollerij zonder geweld	1,6
zakkenrollerij met geweld	0,1
overige diefstal	3,8
Vandalismedelicten	7,7
vernielingen aan voertuigen	4,9
overige vernielingen	2,8
	(abs.)
Aantal respondenten	77.989

a Met de VM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de VM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de IVM en VMR. De indeling van subcategorieën van delicten wijkt af van die van de IVM en VMR.

b Waarnemingsperiode aug-dec.

Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 3.6 Slachtoffers onder burgers naar delictsoort, volgens VMR, IVM, VM^a

	VMR			IVM				VM
	2005 ^b	2006 ^b	2007 ^b	2008 ^c	2009 ^c	2010 ^c	2011 ^c	2012 ^d
	(index 2005=100)							
Totaal	100	94,6	89,7	77,5	79,8	75,5	74,0	72,1
gewelddelicten	100	88,2	91,4	79,8	84,0	82,2	77,5	78,8
vermogensdelicten	100	95,3	85,7	69,9	70,5	66,3	68,4	67,9
vandalismedelicten ^e				100	104,6	93,1	90,1	86,2

- a Slachtoffers van een of meerdere delicten. De cijfers voor 2005-2007 zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008-2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers voor 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoekopzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. De indexcijfers zijn gebaseerd op gecorrigeerde uitkomsten waardoor de cijfers van de VMR en IVM vergelijkbaar zijn met die van de VM. Voor meer informatie zie hoofdstuk 3 en bijlage 4 in *Veiligheidsmonitor 2012*.
- b Waarnemingsperiode 1e kwartaal.
- c Waarnemingsperiode 4e kwartaal.
- d Waarnemingsperiode aug-nov.
- e Voor vandalismedelicten zijn voor de jaren 2005 t/m 2007 geen uitgesplitste cijfers beschikbaar maar deze delicten zijn wel meegeteld in het totaal voor deze jaren.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor; Veiligheidsmonitor

Tabel 3.7 Slachtofferschap cybercrime onder burgers naar delictsoort, volgens de VM

	VM
	2012 ^a
	(% één of meer keer slachtoffer)
Totaal	12,1
Identiteitsfraude	1,5
Koop- en verkoopfraude	2,9
Hacken	6,0
Cyberpesten	3,1
	(abs.)
Aantal respondenten	77.989

- a Waarnemingsperiode aug-nov.

Bron: Veiligheidsmonitor 2012

Tabel 3.9 Door burgers ondervonden delicten, volgens de VMR en de IVM^a

	VMR				IVM ^b			
	2004 ^c	2005 ^c	2006 ^c	2007 ^c	2008 ^d	2009 ^d	2010 ^d	2011 ^d
(per 100 inwoners van 15 jaar en ouder)								
Totaal ^e	47,2	42,7	40,4	39,4	44,9	47,3	42,4	42,8
Geweldsdelicten	10,0	8,3	8,8	8,2	8,9	9,2	8,7	8,6
seksuele delicten	1,4	1,4	1,5	1,2	2,1	2,1	2,1	2,1
mishandeling	1,9	2,0	2,1	2,0	1,6	1,5	1,3	1,3
bedreiging	6,6	5,0	5,1	5,0	5,2	5,5	5,2	5,1
Vermogensdelicten	17,1	16,0	13,9	13,0	16,2	16,9	15,3	16,0
(poging tot) inbraak	1,2	1,2	1,1	0,9	1,7	1,8	1,9	2,3
poging tot inbraak	0,4	0,4	0,3	0,3	1,0	1,1	1,0	1,3
inbraak	0,8	0,8	0,8	0,6	0,7	0,7	0,9	1,0
fietsdiefstal	7,4	6,9	5,8	5,2	6,5	6,7	5,7	5,8
diefstal van of uit auto	.	.	.	.	2,1	2,4	2,0	2,1
autodiefstal (18+)	0,4	0,2	0,2	0,2	.	.	.	.
diefstal uit auto	2,1	1,8	1,8	1,8	.	.	.	.
zakkenrollerij	1,4	1,3	1,4	1,2	1,8	1,8	1,7	1,7
zonder geweld	1,2	1,1	1,2	1,1	1,7	1,6	1,6	1,5
met geweld	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
overige diefstal	4,7	4,5	3,7	3,6	4,1	4,3	4,0	4,2
Vandalismedelicten	18,4	16,6	16,1	16,3	19,7	21,3	18,4	18,2
beschadiging/diefstal vanaf auto	11,6	10,0	9,6	10,0	.	.	.	.
overige vernielingen	6,8	6,6	6,5	6,3	.	.	.	.
Doorrijden na aanrijding	1,8	1,7	1,6	1,8	.	.	.	.
Overige delicten	1,2	1,2	1,0	0,9	1,2	1,2	1,1	1,3
(abs.)								
Aantal respondenten	5.242	20.865	19.128	19.798	62.803	198.122	39.220	223.946

a Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR. De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3). Het betreft uitsluitend in Nederland ondervonden delicten.

b Voorlopige cijfers.

c Waarnemingsperiode 4e kwartaal (van het daarop volgende kalenderjaar).

d Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

e Exclusief overige delicten.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.10 Door burgers ondervonden delicten naar delictsoort, volgens VMR, IVM^a

	VMR			IVM			
	2005 ^b	2006 ^b	2007 ^b	2008 ^c	2009 ^c	2010 ^c	2011 ^c
	(index 2005=100)						
Totaal ^d	100	90,4	85,5	69,4	73,2	65,6	66,2
gewelddelicten	100	83,8	88,1	73,1	75,2	71,1	70,1
vermogensdelicten	100	94,0	81,7	62,0	64,6	58,6	61,4

a Aantal in Nederland ondervonden delicten. De cijfers voor 2005-2007 zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008-2011 zijn gebaseerd op de IVM. Door verschillen in onderzoekopzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. De indexcijfers zijn gebaseerd op gecorrigeerde uitkomsten waardoor de cijfers van de VMR en IVM vergelijkbaar zijn.

b Waarnemingsperiode 1e kwartaal.

c Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

d Voor vandalismedelicten zijn geen uitgesplitste cijfers beschikbaar maar deze delicten zijn wel meegeteld in het totaal.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.11 Slachtofferschap onder bedrijven^a naar sector

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(% slachtoffer)						
Bouw	30	28	28	27	25	25	26
Detailhandel	49	49	45	45	46	43	44
Horeca	47	45	43	43	44	42	43
Transport	42	39	37	34	31	32	34
Zakelijke dienstverlening	29	26	25	24	23	21	22
	(% meervoudig slachtoffer)						
Bouw	10	8	9	8	7	7	7
Detailhandel	20	19	17	16	16	15	15
Horeca	19	18	16	17	17	16	16
Transport	16	14	12	12	10	10	10
Zakelijke dienstverlening	8	6	6	6	5	5	4
	(% interne criminaliteit)						
Bouw	.	.	.	.	4	5	4
Detailhandel	.	.	.	.	8	8	7
Horeca	.	.	.	.	8	9	8
Transport	.	.	.	.	5	5	5
Zakelijke dienstverlening	.	.	.	.	2	2	2
	steekproefomvang (x 1.000)						
Bouw	5,7	6,4	5,8	6,7	3,4	5,5	6,4
Detailhandel	8,8	9,0	11,8	10,7	12,4	11,9	10,9
Horeca	8,9	9,5	6,2	6,6	6,6	6,1	5,8
Transport	6,5	3,9	4,8	3,6	3,0	3,4	3,2
Zakelijke dienstverlening	7,8	9,3	9,0	10,1	12,1	10,4	3,7

a De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.12 Door bedrijven ondervonden delicten^a naar delictgroep en sector

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	Slachtofferschap (%)							Gemiddelde frequentie per slachtoffervestiging						
Inbraak														
bouw	13	13	12	12	11	10	11	2,2	2,0	2,1	2,1	2,0	1,8	2,0
detailhandel	15	13	11	11	10	10	10	1,9	1,6	1,7	1,7	1,6	1,7	1,6
horeca	17	15	13	14	14	15	15	1,8	1,7	1,8	1,7	1,6	1,6	1,6
transport	20	18	17	16	14	15	14	2,9	2,9	3,2	2,8	2,7	2,5	2,5
zakelijke dienstverlening	11	9	9	8	7	6	6	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6
Diefstal														
bouw	12	11	11	12	9	10	10	3,5	3,0	3,2	3,4	2,8	3,1	2,7
detailhandel	32	30	28	27	28	27	28	31,9	35,4	28,4	24,0	37,7	34,8	37,0
horeca	17	16	15	15	15	14	14	7,2	6,9	5,6	5,9	5,9	5,2	5,3
transport	15	12	12	12	10	10	11	6,6	4,6	4,8	4,2	4,2	3,6	3,6
zakelijke dienstverlening	6	5	5	4	4	4	3	2,8	2,6	2,4	2,9	2,4	2,5	2,1
Vernieling														
bouw	12	10	11	10	9	8	8	3,1	2,7	2,8	2,7	3,0	2,6	2,4
detailhandel	18	20	18	18	18	15	14	3,2	3,1	3,4	3,4	3,4	3,0	2,9
horeca	24	24	23	24	24	22	21	4,1	4,1	4,3	4,3	4,2	3,8	3,7
transport	17	16	15	13	12	12	12	4,0	4,3	4,4	4,0	3,5	4,1	3,9
zakelijke dienstverlening	12	11	10	11	10	9	8	2,5	2,2	2,5	2,7	2,5	2,4	2,0
Geweld														
bouw	2	2	2	2	2	2	2	3,3	2,5	2,8	2,2	2,1	4,6	5,6
detailhandel	7	6	5	5	6	5	6	4,5	4,9	4,8	4,0	5,5	4,7	4,9
horeca	10	9	9	9	9	8	9	4,3	4,1	3,8	4,2	4,8	5,0	4,8
transport	7	5	5	5	4	5	5	6,7	6,8	4,5	12,5	10,6	12,6	9,9
zakelijke dienstverlening	4	3	3	3	3	3	2	3,6	3,4	3,8	5,7	4,1	4,6	6,1
Overige vormen (exclusief geweld)														
bouw	3	3	4	3	3	3	4	11,5	5,8	6,5	3,1	3,0	3,7	5,3
detailhandel	6	5	5	5	5	5	5	18,9	24,1	11,8	17,0	14,9	13,3	17,2
horeca	7	5	5	5	6	5	6	14,6	19,8	15,9	13,0	7,5	11,4	11,9
transport	5	5	4	4	4	4	5	21,3	33,6	22,1	14,3	9,2	9,2	6,2
zakelijke dienstverlening	7	6	5	6	6	5	7	36,8	31,3	33,5	60,6	38,8	13,3	16,1

a De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.12 (vervolg)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ondervonden delicten (x 1.000)							
Inbraak							
bouw	21	18	18	19	19	18	20
detailhandel	42	32	29	28	26	27	26
horeca	12	10	9	9	9	9	10
transport	17	15	16	13	10	11	10
zakelijke dienstverlening	34	27	25	24	31	25	23
Diefstal							
bouw	27	22	24	26	23	26	22
detailhandel	1.500	1.600	1.200	974	1.727	1.527	1.674
horeca	49	45	33	35	34	29	29
transport	27	16	16	13	12	10	10
zakelijke dienstverlening	28	21	20	21	22	21	15
Vernieling							
bouw	24	18	19	16	23	18	15
detailhandel	86	88	89	92	93	71	62
horeca	38	37	38	39	38	32	29
transport	19	19	18	15	11	14	13
zakelijke dienstverlening	47	38	39	46	53	48	36
Geweld							
bouw	.	.	.	.	.	.	.
detailhandel	.	.	.	.	.	.	.
horeca	.	.	.	.	.	.	.
transport	.	.	.	.	.	.	.
zakelijke dienstverlening	.	.	.	.	.	.	.
Overige vormen (exclusief geweld)							
bouw	27	14	16	7	8	11	22
detailhandel	170	200	86	118	118	109	141
horeca	40	42	33	27	17	23	28
transport	33	49	26	15	11	10	9
zakelijke dienstverlening	440	340	300	580	547	174	266

Tabel 3.13 Door bedrijven ondervonden delicten^a naar delictgroep

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(x 1.000)						
Totaal	2.681	2.651	2.054	2.117	2.832	2.213	2.460
inbraak	126	102	97	93	95	90	89
diefstal	1.631	1.704	1.293	1.069	1.818	1.613	1.750
vernietiging	214	200	203	208	218	183	155
overige vormen (exclusief geweld)	710	645	461	747	701	327	466

a De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.14 Slachtofferschap onder burgers naar leeftijd en geslacht, 2012^a

	Totaal	mannen	vrouwen
	(% één of meer keer slachtoffer)		
Totaal	19,8	20,3	19,4
Leeftijd beknopt			
15-24 jaar	26,2	25,8	26,5
25-44 jaar	22,2	22,6	21,8
45-64 jaar	19,1	19,6	18,6
65 jaar en ouder	12,3	12,4	12,2
Leeftijd uitgebreid			
15-17 jaar	22,7	21,8	23,6
18-24 jaar	27,6	27,6	27,7
25-34 jaar	24,5	25,0	24,0
35-44 jaar	20,3	20,6	19,9
45-54 jaar	21,2	21,6	20,9
55-64 jaar	16,6	17,2	16,0
65-74 jaar	13,0	13,1	12,9
75 jaar en ouder	11,0	11,0	11,0

a Per (leeftijds)groep is het aandeel weergegeven dat binnen een periode van 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer is geweest.

Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 3.15 Slachtofferschap onder burgers naar delictsoort en geslacht, 2012^a

	Totaal	mannen	vrouwen
	(% één of meer keer slachtoffer)		
Totaal	19,8	20,3	19,4
Gewelddelicten	2,6	3,2	2,0
mishandeling	0,9	1,1	0,6
bedreiging	1,6	1,8	1,3
geweld met seksuele bedoelingen	0,1	0,1	0,1
Vermogensdelicten	13,2	12,8	13,6
(poging tot) inbraak	2,9	3,0	2,9
fietsdiefstal	3,7	3,7	3,6
autodiefstal	0,2	0,2	0,2
diefstal uit of vanaf auto	2,6	2,8	2,3
diefstal andere voertuigen	0,7	0,6	0,7
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	2,3	1,9	2,6
overige diefstal	3,8	3,4	4,2
Vandalismedelicten	7,7	8,3	7,1
vernielingen aan voertuigen	4,9	5,6	4,2
overige vernielingen	2,8	2,7	2,9

- a Per afzonderlijk soort delict of per groep van delicten is het aandeel van de bevolking van 15 jaar en ouder weergegeven dat binnen een periode van 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer is geweest. De som van de afzonderlijke slachtofferpercentages van meerdere afzonderlijke delictsoorten kan daardoor hoger zijn dan het percentage voor de groep van deze delicten als geheel.

Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 3.16 Slachtofferschap cybercrime onder burgers naar leeftijd, geslacht en stedelijkheid woongemeente, 2012^a

	Cybercrime totaal	Identiteitsfraude	Koop- en verkoop-fraude	Hacken	Cyberpesten
	(% één of meer keer slachtoffer)				
Totaal	12,1	1,5	2,9	6,0	3,1
Leeftijd					
15-24 jaar	19,5	0,9	4,3	9,2	8,0
25-44 jaar	14,9	1,9	4,2	7,4	3,1
45-64 jaar	10,0	1,8	2,4	4,9	2,1
65 jaar en ouder	5,1	0,8	0,7	3,0	0,9
Geslacht					
man	12,5	1,6	3,2	6,4	2,9
vrouw	11,6	1,4	2,7	5,6	3,3
Stedelijkheid					
zeer sterk stedelijk	13,2	1,8	3,1	6,9	3,3
sterk stedelijk	12,6	1,6	3,0	6,1	3,3
matig stedelijk	12,1	1,5	3,0	6,0	3,0
weinig stedelijk	10,9	1,4	2,7	5,2	2,8
niet stedelijk	10,8	1,2	2,8	5,3	2,7

a Per groep is het aandeel weergegeven dat binnen een periode van 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer is geweest.

Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 3.17 Slachtofferschap onder burgers naar delictgroep en stedelijkheid woongemeente, 2012^a

	Zeer sterk stedelijk	Sterk stedelijk	Matig stedelijk	Weinig stedelijk	Niet stedelijk
	(% één of meer keer slachtoffer)				
Totaal	26,5	21,6	18,7	15,8	13,2
w.o.					
gewelddelicten	3,5	2,9	2,4	1,9	1,8
vermogensdelicten	18,8	14,1	12,3	10,0	8,3
vandalismedelicten	9,8	8,5	7,1	6,3	5,2

a Per afzonderlijk soort delict of per groep van delicten is het aandeel van de bevolking van 15 jaar en ouder weergegeven dat binnen een periode van 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer is geweest. De som van de afzonderlijke slachtofferpercentages van meerdere afzonderlijke delictsoorten kan daardoor hoger zijn dan het percentage voor de groep van deze delicten als geheel.

Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 3.18 Slachtofferschap onder burgers naar politieregio,^a volgens de VM^b

	VM
	2012 ^c
	(% één of meer keer slachtoffer)
Totaal	19,8
Groningen	19,3
Fryslân	14,4
Drenthe	15,9
IJsselland	16,8
Twente	18,9
Noord- en Oost-Gelderland	14,9
Gelderland-Midden	19,1
Gelderland-Zuid	21,7
Utrecht	20,8
Noord-Holland-Noord	17,8
Zaanstreek-Waterland	20,5
Kennemerland	20,8
Amsterdam-Amstelland	27,9
Gooi en Vechtstreek	22,9
Haaglanden	23,3
Hollands Midden	18,9
Rotterdam-Rijnmond	22,4
Zuid-Holland-Zuid	16,9
Zeeland	14,0
Midden- en West-Brabant	20,7
Brabant-Noord	17,2
Brabant-Zuid-Oost	20,6
Limburg-Noord	16,8
Limburg-Zuid	22,1
Flevoland	19,8
	(abs.)
	77.989

a De indeling in politieregio's is ingevoerd in 1994 en berust op de Politiewet 1993. Nederland telt 25 politieregio's.

b Met de VM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de VM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de IVM en VMR.

c Waarnemingsperiode aug-nov.

Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 3.20 Melding bij de politie van door burgers in Nederland ondervonden delicten, volgens de VMR en de IVM^a

	2004 ^b	2005 ^b	2006 ^b	2007 ^b	2008 ^c	2009 ^c	2010 ^c	2011 ^c
	(per 100 ondervonden delicten)							
Totaal	35,9	36,8	36,4	35,0	35,0	35,1	34,8	34,5
Geweldsdelicten	30,7	31,4	31,5	30,4	23,0	27,4	24,6	24,5
seksuele delicten	11,3	12,6	11,3	11,3	4,2	11,2	7,3	9,1
mishandeling	52,8	44,8	51,4	51,8	38,0	52,5	41,3	44,3
bedreiging	28,3	31,4	29,3	26,6	26,7	28,5	28,3	26,3
Vermogensdelicten	45,0	45,8	46,8	47,0	51,5	52,0	52,8	50,2
(poging tot) inbraak	71,7	77,2	76,6	71,4	73,4	67,8	69,9	68,8
poging tot inbraak	69,6	70,8	73,1	69,2	61,8	58,3	57,1	56,6
inbraak	76,6	80,4	78,2	72,5	88,2	82,8	86,9	85,4
fietsdiefstal	37,5	39,4	38,0	37,8	43,6	46,8	45,9	43,0
diefstal van of uit de auto (18+)					79,7	76,8	72,1	73,7
autodiefstal (18+)	92,7	83,1	100,0	78,8				
diefstal uit auto	79,3	69,0	78,2	78,2				
zakkenrollerij	54,1	68,6	61,9	66,9	67,4	66,7	70,9	66,0
zonder geweld	46,5	70,0	62,3	64,3	67,2	67,8	70,7	65,3
met geweld	92,1	62,2	59,4	86,9				
overige diefstal	28,1	28,7	28,7	30,1	30,9	30,1	32,1	26,6
Vandalismedelicten	27,0	27,4	25,5	25,2	25,0	23,0	22,8	22,7
beschadiging/diefstal vanaf auto	30,3	28,5	26,3	26,6				
overige vernielingen	21,3	25,7	24,3	23,1				
Doorrijden na aanrijding	32,4	31,0	39,8	28,7				
Overige delicten	56,8	59,4	65,7	55,9	55,4	59,5	50,1	56,4
	(abs.)							
Aantal respondenten	5.242	20.865	19.128	19.798	62.803	198.122	39.220	223.946

a Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR. De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3). Het betreft uitsluitend in Nederland ondervonden delicten.

b Waarnemingsperiode 1e kwartaal.

c Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.22 Aangifte/ondertekening van door burgers ondervonden delicten, volgens de VMR en de IVM^a

	VMR ^b				IVM ^c			
	2004 ^d	2005 ^d	2006 ^d	2007 ^d	2008 ^e	2009 ^e	2010 ^e	2011 ^e
	(per 100 ondervonden delicten)							
Totaal	24,3	24,7	25,7	24,5	26,3	26,7	25,0	26,3
Geweldsdelicten	14,1	16,8	18,1	15,8	12,1	12,1	9,6	12,0
seksuele delicten	6,2	6,7	5,3	4,6	1,2	2,7	5,0	3,3
mishandeling	27,7	30,4	38,4	31,0	30,6	35,5	19,9	27,0
bedreiging	11,7	14,2	13,4	12,4	12,6	11,1	9,7	12,3
Vermogensdelicten	37,2	34,0	37,5	38,0	41,3	43,8	42,0	40,8
(poging tot) inbraak	61,6	65,4	65,4	60,4	48,9	50,4	54,1	54,3
poging tot inbraak	57,9	52,8	46,6	44,4	29,1	33,9	34,5	34,7
inbraak	70,1	71,8	73,6	69,2	74,1	76,5	80,1	81,1
fietsdiefstal	28,5	27,9	28,9	29,1	36,3	40,6	35,7	36,8
diefstal van of uit auto	.	.	.	.	73,8	72,6	64,1	64,1
autodiefstal (18+) ^f	92,7	84,4	96,4	77,7				
diefstal uit auto ^f	76,9	60,4	64,4	67,0				
zakkenrollerij	51,5	50,5	53,3	57,1	55,4	55,4	53,4	54,4
zonder geweld	43,3	49,9	52,3	54,8	54,7	56,7	53,3	55,0
met geweld ^f	92,1	52,9	59,8	74,6				
overige diefstal	18,6	16,4	21,2	22,1	22,9	24,5	26,7	17,3
Vandalismedelicten	16,2	17,6	17,1	17,3	18,1	16,5	15,6	16,9
beschadiging/diefstal vanaf auto ^f	19,3	21,0	19,2	19,5				
overige vernielingen ^f	10,9	12,6	14,2	13,7				
Doorrijden na aanrijding ^g	24,0	21,9	24,5	15,2				
Overige delicten	27,6	32,0	41,0	32,8	31,2	39,7	37,8	31,7
	(abs.)							
Aantal respondenten	5.242	20.865	19.128	19.798	62.803	198.122	39.220	223.946

a Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR. De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3). Het betreft uitsluitend in Nederland ondervonden delicten.

b Delicten waarbij een document is ondertekend.

c Delicten die via internet zijn aangegeven en delicten waarbij een document is ondertekend.

d Waarnemingsperiode 1e kwartaal.

e Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

f In IVM geen uitgesplitste cijfers beschikbaar.

g Delictsoort in IVM niet opgenomen.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.23 Melding en aangifte van door bedrijven ondervonden delicten^a naar delictgroep en sector

	Melding bij politie							Aangifte bij politie						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	[%]													
Totaal														
bouw	66	64	66	65	61	62	60	37	37	36	36	34	35	36
detailhandel	64	63	61	61	58	59	58	25	25	23	23	22	22	20
horeca	69	67	63	65	65	67	67	22	22	21	20	18	21	21
transport	70	68	69	70	66	69	65	35	33	35	35	33	33	31
zakelijke dienstverlening	65	60	66	61	59	58	54	31	31	32	30	31	30	29
Inbraak														
bouw	84	87	86	86	80	83	82	41	47	45	45	43	43	47
detailhandel	88	87	88	89	87	89	89	26	25	25	25	24	23	24
horeca	88	89	87	89	88	87	90	20	19	20	20	15	18	17
transport	83	83	80	85	82	80	83	35	36	35	38	39	32	35
zakelijke dienstverlening	89	90	87	88	88	86	86	36	39	34	33	40	35	38
Diefstal														
bouw	51	51	51	54	55	53	49	31	31	29	33	31	31	31
detailhandel	47	48	45	47	44	45	44	18	19	17	18	16	16	14
horeca	45	44	41	42	44	48	43	19	19	17	16	19	22	20
transport	63	63	60	65	61	66	57	35	33	32	36	31	35	34
zakelijke dienstverlening	65	59	67	61	60	64	62	40	33	39	35	38	37	40
Vernieling														
bouw	46	46	47	48	48	48	45	25	24	24	24	27	26	27
detailhandel	46	44	44	47	45	44	41	17	18	17	19	18	17	16
horeca	46	45	45	44	44	44	44	14	15	13	14	13	14	16
transport	50	50	47	49	45	52	45	22	22	23	23	22	22	23
zakelijke dienstverlening	47	46	48	47	45	46	48	21	26	23	24	24	25	28
Geweld														
bouw	56	42	40	43	36	44	43	30	23	17	19	12	18	15
detailhandel	59	57	52	54	55	58	58	15	14	12	12	14	11	12
horeca	68	64	66	67	67	71	67	17	16	16	16	12	16	16
transport	56	59	56	53	52	62	58	22	18	23	21	19	24	19
zakelijke dienstverlening	55	53	53	56	50	56	53	21	21	22	20	20	21	20
Overige vormen														
bouw	36	39	37	35	28	28	29	18	18	16	15	13	17	14
detailhandel	46	43	44	47	42	41	38	18	19	16	16	14	14	14
horeca	52	54	52	57	49	52	50	12	15	15	18	12	14	12
transport	45	39	48	46	50	44	35	24	17	21	19	21	23	14
zakelijke dienstverlening	29	28	29	30	27	31	18	13	14	13	16	14	15	8

a De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.25 Cliënten^a van Slachtofferhulp Nederland naar type delict

	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
	(abs.)				(per 100.000 inwoners)				(in % van alle delicten)			
Alle cliënttypen - alle delicten	117.560	132.840	162.130	187.140	710	799	970	1.116	100,0	100,0	100,0	100,0
gewelddelicten	52.440	57.660	67.280	66.590	317	347	402	397	44,6	43,4	41,5	35,6
zedendelicten	3.840	3.880	4.350	4.890	23	23	26	29	3,3	2,9	2,7	2,6
verkeersongevallen	21.520	19.340	22.460	26.540	130	116	134	158	18,3	14,6	13,9	14,2
vermogensdelicten	33.950	45.260	61.020	83.180	205	272	365	496	28,9	34,1	37,6	44,4
overige delicten	5.810	6.700	7.020	5.940	35	40	42	35	4,9	5,0	4,3	3,2
Slachtoffers - alle delicten	91.930	108.830	134.650	164.020	555	654	805	978	78,2	81,9	83,1	87,6
gewelddelicten	43.990	49.540	58.060	60.330	266	298	347	360	83,9	85,9	86,3	90,6
zedendelicten	3.010	3.230	3.480	4.200	18	19	21	25	78,4	83,2	80,0	85,9
verkeersongevallen	11.290	10.690	11.860	16.520	68	64	71	99	52,5	55,3	52,8	62,2
vermogensdelicten	30.160	41.320	56.810	79.370	182	248	340	473	88,8	91,3	93,1	95,4
overige delicten	3.480	4.050	4.440	3.600	21	24	27	21	59,9	60,4	63,2	60,6

a Personen die hulp aangeboden hebben gekregen door Slachtofferhulp Nederland bij een delict of ongeval. Dit betreft niet alleen slachtoffers maar ook betrokkenen (getuigen, inzittenden, familieleden anders dan nabestaanden) of andere typen cliënten (waaronder nabestaanden).

Bron: CBS/Statline: Cliënten van Slachtofferhulp; type, delict, herkomst, leeftijd en geslacht

Tabel 3.26 Hulpverlening door Slachtofferhulp Nederland (aangemelde zaken en verleende diensten)

	2009	2010	2011	2012
	(abs.)			
Totaal aangemelde zaken	145.528	162.062	193.887	220.342
	(in % van alle aangemelde zaken)			
Aangemeld door de politie	87,3	82,5	85,2	86,3
Eigen initiatief cliënt	9,9	14,6	12,6	11,7
Aangemeld door externe partij	2,8	2,9	2,3	2,0
	(abs.)			
Totaal verleende diensten	126.351	107.847	155.196	166.604
	(in % van verleende diensten)			
Gestructureerde opvang	0,9			
Andere emotionele ondersteuning	30,3			
Hulp bij verhalen van schade via				
voegen	6,2	7,7	6,5	7,3
fondsen	2,7	3,9	2,9	2,8
verzekering tegenpartij	0,9	0,9	0,6	0,7
Begeleiding bij strafproces	2,7	3,9	4,7	4,6
Opstellen schriftelijke slachtofferverklaring (SSV)				
en begeleiden spreekrecht	3,3	4,0	2,6	2,6
Slachtoffer-dadergesprek	0,1	0,1	0,1	0,1
Praktische ondersteuning	15,6	22,9	18,1	17,1
Doorverwijzen naar externe partij	3,2	5,3	3,7	3,2
Opvang bij crisissituatie	0,8	1,0	0,0	.

Tabel 3.26 (vervolg)

	2009	2010	2011	2012
Opvang bij rampen/calamiteiten	0,0	0,0	-	.
Brief door administratie	33,4	39,0	41,0	43,6
Ondersteunende gesprekken	.	11,4	19,8	18,0

Bron: CBS/Statline: Bureau Slachtofferhulp; aangemelde zaken en verleende diensten

Tabel 3.27 Cliënten^a van Slachtofferhulp Nederland naar geslacht, leeftijd en type delict, 2012

	Alle cliënttypen	Gewelds delicten	Zedendelicten	Verkeers-ongevallen	Vermogensdelicten	Overige delicten
	(per 100.000 inwoners)					
Totaal	1.116	397	29	158	496	35
jonger dan 20 jaar	664	409	60	117	60	19
20 tot 30 jaar	1.809	892	49	257	558	53
30 tot 40 jaar	1.395	499	28	180	637	51
40 tot 50 jaar	1.308	412	22	173	650	52
50 tot 65 jaar	1.070	259	10	151	613	38
65 jaar en ouder	902	93	4	122	667	17
Mannen	1.268	495	9	185	550	29
jonger dan 20 jaar	746	530	16	125	61	15
20 tot 30 jaar	2.029	1.106	10	295	579	38
30 tot 40 jaar	1.549	583	8	210	711	38
40 tot 50 jaar	1.469	475	8	207	738	40
50 tot 65 jaar	1.278	321	5	182	737	34
65 jaar en ouder	1.005	114	2	151	720	17
Vrouwen	967	301	49	132	443	42
jonger dan 20 jaar	578	282	106	108	59	22
20 tot 30 jaar	1.585	675	88	218	536	68
30 tot 40 jaar	1.241	416	48	150	563	63
40 tot 50 jaar	1.145	347	36	137	561	63
50 tot 65 jaar	861	197	15	120	488	42
65 jaar en ouder	820	75	5	98	624	17

a Personen die hulp aangeboden hebben gekregen door Slachtofferhulp Nederland bij een delict of ongeval. Dit betreft niet alleen slachtoffers maar ook betrokkenen (getuigen, inzittenden, familieleden anders dan nabestaanden) of andere typen cliënten (waaronder nabestaanden).

Bron: CBS/Statline: Cliënten van Slachtofferhulp; type, delict, herkomst, leeftijd en geslacht

Tabel 3.31 Maatregelen door burgers tegen criminaliteit, volgens de IVM

	2009 ^a	2010 ^a	2011 ^a
	(% thuis aanwezig)		
Technische maatregelen			
extra veiligheidssloten/grendels op buitendeuren	71,7	69,9	69,5
(rol)luiken voor ramen/deuren	15,8	15,5	16,2
buitenverlichting	80,5	79,1	79,1
alarminstallatie in huis	11,7	11,6	11,7
	(% (bijna) altijd)		
Overige maatregelen			
's avonds licht laten branden bij afwezigheid	45,5	44,9	44,8
fiets in bewaakte fietsenstalling	40,5	39,0	39,4
waardevolle spullen meenemen uit auto	74,6	73,6	74,2
waardevolle spullen thuis laten om diefstal/beroving op straat te voorkomen	44,8	40,1	41,1
	(abs.)		
Aantal respondenten	198.122	39.220	223.946

a Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

Bron: Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.32 Maatregelen door burgers tegen criminaliteit, volgens de VM

	2012 ^a
	(% thuis aanwezig)
Technische maatregelen	
extra veiligheidssloten/grendels op buitendeuren	67,5
(rol)luiken voor ramen/deuren	18,7
buitenverlichting	77,3
alarminstallatie in huis	13,0
	(% (bijna) altijd)
Overige maatregelen	
's avonds licht laten branden bij afwezigheid	41,1
fiets in bewaakte fietsenstalling	34,7
waardevolle spullen meenemen uit auto	70,1
waardevolle spullen thuis laten om diefstal/beroving op straat te voorkomen	33,4
	(abs.)
Aantal respondenten	77.989

a Waarnemingsperiode aug-nov.

Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 3.33 Maatregelen door bedrijven tegen criminaliteit, naar sector

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
(% neemt preventieve maatregelen)							
Bouw	66	65	64	64	63	63	63
Detailhandel	81	82	80	81	80	80	81
Horeca	77	77	77	76	76	76	78
Transport	73	72	71	71	73	72	73
Zakelijke dienstverlening	74	76	75	75	72	72	73
(% houdt gegevens bijregistreert criminaliteit)							
Bouw	16	18	18	18	17	16	16
Detailhandel	22	24	24	26	25	24	25
Horeca	18	20	20	22	22	22	22
Transport	26	27	26	28	27	27	29
Zakelijke dienstverlening	17	18	19	20	18	17	17
(% wint advies in)							
Bouw	12	13	11	12	12	11	12
Detailhandel	25	24	22	23	24	25	28
Horeca	21	20	19	18	19	20	25
Transport	19	18	17	18	18	17	18
Zakelijke dienstverlening	17	15	15	15	14	14	14
(% neemt deel aan projecten)							
Bouw	3	4	3	4	3	3	3
Detailhandel	6	6	6	6	7	7	7
Horeca	8	8	8	8	8	7	7
Transport	5	5	5	5	5	5	6
Zakelijke dienstverlening	4	4	4	4	4	4	3
steekproefomvang (x 1.000)							
Bouw	5,7	6,4	5,8	6,7	3,4	5,5	6,4
Detailhandel	8,8	9,0	11,8	10,7	12,4	11,9	10,9
Horeca	8,9	9,5	6,2	6,6	6,6	6,1	5,8
Transport	6,5	3,9	4,8	3,6	3,0	3,4	3,2
Zakelijke dienstverlening	7,8	9,3	9,0	10,1	12,1	10,4	3,7

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.34 Maatregelen door bedrijven tegen criminaliteit, naar sector en type maatregel, 2010^a

	Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zakelijke dienstverlening
(% dat betreffende maatregel(en) heeft genomen)					
Alarm (luid)	39	54	53	45	49
Alarm (stil)	28	41	39	34	34
Extra sloten	28	22	24	20	28
Extra zwaar hang- en sluitwerk	20	15	15	13	21
Hekwerken	22	9	5	24	6
Beveiligingsdienst/portier	8	10	12	16	11
Extra verlichting	11	6	6	11	7
Camera's/infrarood	13	31	34	25	12

a Meer dan één maatregel mogelijk.

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010

Tabel 3.37 Onveiligheidsgevoelens, volgens de VMR en de IVM^a

	VMR			IVM			
	2005 ^b	2006 ^b	2007 ^b	2008 ^c	2009 ^c	2010 ^c	2011 ^c
Totaal	(%)						
Voelt zich wel eens onveilig	27,0	23,7	21,8	25,5	25,8	26,3	25,2
Voelt zich vaak onveilig	4,8	3,8	2,9	2,1	2,4	2,4	2,5
	(% 'komt vaak voor')						
Doet 's avonds en 's nachts niet open vanwege onveiligheid	14,6	15,3	14,1	8,3	10,0	11,0	11,4
Rijdt of loopt om om onveilige plekken te mijden	7,9	6,6	5,9	4,0	4,0	4,2	4,1
Staat kinderen niet toe ergens naar toe te gaan vanwege onveiligheid ^d	20,3	20,1	18,7	3,6	4,0	3,7	3,7
Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig	8,2	7,4	7,4	4,0	4,3	4,4	4,3
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak	2,7	2,4	2,4	2,5	2,4	2,6	2,8
Mannen	(%)						
Voelt zich wel eens onveilig	20,3	17,1	15,4	19,9	19,8	19,7	19,0
Voelt zich vaak onveilig	3,5	2,3	1,7	1,4	1,6	1,7	1,6
	(% 'komt vaak voor')						
Doet 's avonds en 's nachts niet open vanwege onveiligheid	7,3	7,3	6,9	4,8	5,7	6,4	6,4
Rijdt of loopt om om onveilige plekken te mijden	4,2	3,3	3,2	2,0	1,9	2,1	1,9
Staat kinderen niet toe ergens naar toe te gaan vanwege onveiligheid ^d	16,6	16,3	14,2	2,8	3,2	2,9	2,9
Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig	4,8	3,9	4,0	2,0	2,2	2,3	1,9
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak	1,4	0,9	0,9	1,4	1,1	1,3	1,2

Tabel 3.37 (vervolg)

	VMR			IVM			
	2005 ^b	2006 ^b	2007 ^b	2008 ^c	2009 ^c	2010 ^c	2011 ^c
Vrouwen							
	(%)						
Voelt zich wel eens onveilig	33,6	30,1	28,1	30,8	31,7	32,8	31,3
Voelt zich vaak onveilig	6,0	5,2	4,0	2,8	3,1	3,1	3,4
	(% 'komt vaak voor')						
Doet 's avonds en 's nachts niet open vanwege onveiligheid	21,6	23,1	21,0	11,7	14,2	15,5	16,4
Rijdt of loopt om om onveilige plekken te mijden	11,5	9,7	8,5	5,9	5,9	6,2	6,3
Staat kinderen niet toe ergens naar toe te gaan vanwege onveiligheid ^d	23,4	23,4	22,7	4,4	4,7	4,6	4,5
Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig	11,5	10,7	10,6	5,9	6,3	6,5	6,6
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak	4,0	3,8	3,8	3,5	3,7	3,8	4,3
	(abs.)						
Aantal respondenten	5.242	20.865	19.128	62.803	198.122	39.220	223.946

a Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR. Gegevens hebben betrekking op inwoners van 15 jaar en ouder.

b Waarnemingsperiode 1e kwartaal.

c Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

d In de VMR alleen personen met kinderen tot 15 jaar.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.38 Onveiligheidsgevoelens, volgens de VM^a

	VM
	2012 ^b
Totaal	
	(%)
Voelt zich wel eens onveilig	36,6
Voelt zich vaak onveilig	1,8
	(% 'komt vaak voor')
Doet 's avonds en 's nachts niet open vanwege onveiligheid	8,1
Rijdt of loopt om om onveilige plekken te mijden	2,6
Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig	3,7
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak	2,6
Mannen	
	(%)
Voelt zich wel eens onveilig	28,1
Voelt zich vaak onveilig	1,2
	(% 'komt vaak voor')
Doet 's avonds en 's nachts niet open vanwege onveiligheid	4,7
Rijdt of loopt om om onveilige plekken te mijden	1,5
Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig	2,0
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak	1,3

Tabel 3.38 (vervolg)

	VM
	2012 ^b
Vrouwen	
	(%)
Voelt zich wel eens onveilig	45,0
Voelt zich vaak onveilig	2,3
	(% 'komt vaak voor')
Doet 's avonds en 's nachts niet open vanwege onveiligheid	11,5
Rijdt of loopt om om onveilige plekken te mijden	3,7
Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig	5,4
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak	3,7
	(abs.)
Aantal respondenten	77.989

a Met de VM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de VM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de IVM en VMR. Gegevens hebben betrekking op inwoners van 15 jaar en ouder.

b Waarnemingsperiode aug-nov.

Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 3.39 Onveiligheidsgevoelens burgers, volgens VMR, IVM, VM^a

	VMR			IVM				VM
	2005 ^b	2006 ^b	2007 ^b	2008 ^c	2009 ^c	2010 ^c	2011 ^c	2012 ^d
	(index 2005=100)							
Voelt zich wel eens onveilig	100	87,8	80,8	78,1	79,2	80,8	77,5	75,8

a Aandeel burgers van 15 jaar en ouder dat zich wel eens onveilig voelt. De cijfers voor 2005-2007 zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008-2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers voor 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoeksopzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. De indexcijfers zijn gebaseerd op gecorrigeerde uitkomsten waardoor de cijfers van de VMR en IVM vergelijkbaar zijn met die van de VM. Voor meer informatie zie hoofdstuk 3 en bijlage 4 in *Veiligheidsmonitor 2012*.

b Waarnemingsperiode 1e kwartaal.

c Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

d Waarnemingsperiode aug-nov.

Tabel 3.40 Onveiligheidsgevoelens naar leeftijd en geslacht, 2012

	Totaal	mannen	vrouwen
	(% voelt zich wel eens onveilig)		
Totaal	36,6	28,1	45,0
Leeftijd beknopt			
15-24 jaar	44,5	31,3	58,1
25-44 jaar	40,6	30,7	50,6
45-64 jaar	34,7	27,5	41,9
65 jaar en ouder	27,4	21,5	32,2
Leeftijd uitgebreid			
15-17 jaar	42,2	29,9	55,6
18-24 jaar	45,5	31,9	59,1
25-34 jaar	44,2	33,1	55,4
35-44 jaar	37,5	28,6	46,5
45-54 jaar	36,0	28,8	43,2
55-64 jaar	33,2	26,1	40,3
65-74 jaar	27,9	22,3	32,7
75 jaar en ouder	26,4	20,2	31,2

Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 3.41 Onveiligheidsgevoelens naar stedelijkheid woongemeente, 2012

	Voelt zich wel eens onveilig	Voelt zich vaak onveilig
	(%)	
Totaal	36,6	1,8
zeer sterk stedelijk	44,5	3,1
sterk stedelijk	39,5	2,1
matig stedelijk	35,3	1,3
weinig stedelijk	31,4	1,1
niet stedelijk	27,5	0,9

Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 3.42 Onveiligheidsgevoelens onder burgers naar politieregio,^a volgens de VM^b

	VM
	2012 ^c
	(% voelt zich wel eens onveilig)
Totaal	36,6
Groningen	33,1
Fryslân	27,2
Drenthe	28,9
IJsselland	30,1
Twente	30,7
Noord- en Oost-Gelderland	32,6
Gelderland-Midden	38,1
Gelderland-Zuid	38,1
Utrecht	39,6
Noord-Holland-Noord	32,9
Zaanstreek-Waterland	33,9
Kennemerland	37,6
Amsterdam-Amstelland	42,0
Gooi en Vechtstreek	40,5
Haaglanden	43,3
Hollands Midden	35,9
Rotterdam-Rijnmond	41,7
Zuid-Holland-Zuid	32,9
Zeeland	32,4
Midden- en West-Brabant	38,0
Brabant-Noord	34,9
Brabant-Zuid-Oost	35,5
Limburg-Noord	36,9
Limburg-Zuid	41,5
Flevoland	40,2
	(abs.)
	77.989

a De indeling in politieregio's is ingevoerd in 1994 en berust op de Politiewet 1993. Nederland telt 25 politieregio's.

b Met de VM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de VM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de IVM en VMR.

c Waarnemingsperiode aug-nov.

Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 3.43 Onveiligheidsgevoelens naar slachtofferervaring, 2012

	VM
	(% voelt zich wel eens onveilig)
Slachtoffer geweld in afgelopen 12 maanden ^a	65,7
Slachtoffer vermogensdelicten in afgelopen 12 maanden ^a	51,6
Slachtoffer vandalisme in afgelopen 12 maanden ^a	51,7

- a Het betreft personen die in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek slachtoffer zijn geweest van tenminste één delict in de betreffende categorie. Dit sluit niet uit dat deze personen in dezelfde periode ook slachtoffer zijn geweest van delicten in de andere categorieën.

Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 3.44 Inschatting kans op slachtofferschap naar slachtofferervaring, 2012

	Woninginbraak	Zakkenrollerij (zonder geweld)	Beroving op straat (met geweld)	Mishandeling
	(% dat kans op slachtofferschap in de komende 12 maanden (heel) groot inschat)			
Totaal	10,2	3,9	2,7	2,4
Niet slachtoffer van betreffende delict geweest in afgelopen 12 maanden ^a	9,1	3,6	2,7	2,2
Wel slachtoffer van betreffende delict geweest in afgelopen 12 maanden ^a	48,9	19,8	28,3	28,9

- a Het betreft personen die in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek slachtoffer zijn geweest van tenminste één delict in de betreffende categorie. Dit sluit niet uit dat deze personen in dezelfde periode ook slachtoffer zijn geweest van delicten in andere categorieën.

Bron: Veiligheidsmonitor

Tabel 3.45 Perceptie van criminaliteit door bedrijven naar sector

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(% ervaart criminaliteit als (enigszins) ernstig probleem)						
Bouw	25	22	22	22	19	19	21
Detailhandel	42	40	37	36	35	35	35
Horeca	34	32	30	31	30	31	31
Transport	38	34	32	31	25	28	28
Zakelijke dienstverlening	22	19	19	18	16	15	15
	steekproefomvang (x 1.000)						
Bouw	5,7	6,4	5,8	6,7	3,4	5,5	6,4
Detailhandel	8,8	9,0	11,8	10,7	12,4	11,9	10,9
Horeca	8,9	9,5	6,2	6,6	6,6	6,1	5,8
Transport	6,5	3,9	4,8	3,6	3,0	3,4	3,2
Zakelijke dienstverlening	7,8	9,3	9,0	10,1	12,1	10,4	3,7

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabellen bij hoofdstuk 4

Tabel 4.1 Geregisteerde misdrijven^a en bevolkingsomvang

	Geregisteerde misdrijven	Opgehelderde misdrijven	Ophelderings-percentage	Geregisteerde verdachten					Bevolking 12-79 jaar
	(abs.)	(abs.)	(%)	totaal ^b	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	
	(abs.)	(abs.)	(%)	(abs.)			(%)		(abs.)
2005	1.348.284	339.161	25,2	513.448	422.902	71.459	82,4	13,9	13.334.278
2006	1.311.768	334.317	25,5	508.434	418.226	73.219	82,3	14,4	13.367.236
2007	1.303.835	326.235	25,0	496.600	407.385	74.710	82,0	15,0	13.397.662
2008	1.277.773	312.462	24,5	470.954	386.526	71.206	82,1	15,1	13.445.743
2009	1.254.478	313.178	25,0	423.419	347.681	64.934	82,1	15,3	13.517.791
2010	1.194.030	306.393	25,7	382.943	320.555	60.784	83,7	15,9	13.596.581
2011	1.194.055	300.325	25,2	376.023	314.760	59.884	83,7	15,9	13.671.139
2012 ^c	1.139.719	270.485	23,7	344.911	287.228	56.631	83,3	16,4	13.746.683
(index 2005=100)									
2005	100	100		100	100	100			100
2006	97	99		99	99	102			100
2007	97	96		97	96	105			100
2008	95	92		92	91	100			101
2009	93	92		82	82	91			101
2010	89	90		75	76	85			102
2011	89	89		73	74	84			103
2012 ^c	85	80		67	68	79			103
Uniek geregisteerde verdachten									
				totaal ^b	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	
				(abs.)			(%)		
2005				327.970	261.010	53.440	79,6	16,3	
2006				327.220	261.420	54.390	79,9	16,6	
2007				323.480	258.650	56.010	80,0	17,3	
2008				309.370	248.600	53.880	80,4	17,4	
2009				294.140	239.550	52.070	81,4	17,7	
2010				265.870	215.690	48.530	81,1	18,3	
2011				263.470	214.260	47.920	81,3	18,2	
2012 ^c				243.530	197.130	45.490	80,9	18,7	
(index 2005=100)									
2005				100	100	100			
2006				100	100	102			
2007				99	99	105			
2008				94	95	101			
2009				90	92	97			
2010				81	83	91			
2011				80	82	90			
2012 ^c				74	76	85			

- a Alle reeksen in de tabellen over de geregisteerde misdrijven en verdachten starten in 2005. Voor gegevens van oudere jaren wordt verwezen naar vorige edities van deze publicatie. Daarbij moet wel rekening worden gehouden met het navolgende: voor het samenstellen van de informatie over de geregisteerde criminaliteit in Nederland gebruikte het CBS tot en met het verslagjaar 2007 gegevens die rechtstreeks werden onttrokken aan de basisprocessensystemen van de 25 politie-regio-korpsen, het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) en de Koninklijke marechaussee (KMar). Met ingang van het

verslagjaar 2005 worden de gegevens uit de basisprocessensystemen centraal aangeleverd via de landelijke politiedatabank 'Geïntegreerde Interactieve Databank voor Strategische bedrijfsinformatie' (GIDS) (zie ook bijlage 3). Mede hierdoor is er een trendbreuk in de cijferreeksen. Globaal gezien ligt het niveau van de geregistreerde misdrijven binnen GIDS iets hoger. De trend in de ontwikkeling van de geregistreerde criminaliteit blijft echter nagenoeg gelijk. De indeling van misdrijven is vanaf editie 2010 van Criminaliteit en rechtshandhaving gewijzigd. Bijlage 2 van C&R 2011 bevat een toelichting op de wijzigingen. Begin 2013 zijn van de regio Haaglanden nieuwe gegevens ontvangen over de periode 2005-2009 die beter aansluiten bij de in GIDS gehanteerde meetwaarde. Hierdoor is het aantal geregistreerde misdrijven en verdachten voor de jaren 2005-2009 hoger dan in de voorgaande editie van C&R.

- b Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van het aantal mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.
- c Voorlopige cijfers.

Bron: CBS/GIDS

Tabel 4.2 Geregisteerde vermogensmisdrijven^a

	Geregistreerde misdrijven	Opgehelderde misdrijven	Ophelderingspercentage	Geregisteerde verdachten				
				totaal ^b	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	(abs.)	(abs.)	(%)					
2005	792.350	107.216	13,5	174.467	137.590	33.614	78,9	19,3
2006	747.927	100.333	13,4	165.045	128.234	33.665	77,7	20,4
2007	725.514	93.025	12,8	154.137	117.809	33.464	76,4	21,7
2008	721.383	91.967	12,7	151.251	115.301	32.785	76,2	21,7
2009	724.066	94.374	13,0	138.956	104.852	30.765	75,5	22,1
2010	703.465	95.839	13,6	131.170	100.884	29.834	76,9	22,7
2011	709.994	96.123	13,5	131.501	102.000	28.925	77,6	22,0
2012 ^c	691.186	88.760	12,8	124.151	95.462	28.200	76,9	22,7
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	94	94		95	93	100		
2007	92	87		88	86	100		
2008	91	86		87	84	98		
2009	91	88		80	76	92		
2010	89	89		75	73	89		
2011	90	90		75	74	86		
2012 ^c	87	83		71	69	84		
Uniek geregisteerde verdachten								
				totaal ^b	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
				(abs.)				(%)
2005				105.790	79.820	24.910	75,5	23,5
2006				102.290	76.720	24.690	75,0	24,1
2007				98.020	72.240	25.020	73,7	25,5
2008				97.480	71.910	24.810	73,8	25,5
2009				96.180	71.060	24.420	73,9	25,4
2010				90.600	66.590	23.510	73,5	26,0
2011				91.500	68.010	22.930	74,3	25,1
2012 ^c				87.290	64.400	22.460	73,8	25,7
2005				100	100	100		
2006				97	96	99		
2007				93	91	100		
2008				92	90	100		
2009				91	89	98		
2010				86	83	94		
2011				86	85	92		
2012 ^c				83	81	90		

a Zie noot a in tabel 4.1.

b Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van het aantal mannen en vrouwen omdat een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

c Voorlopige cijfers.

Bron: CBS/GIDS

Tabel 4.3 Geregisteerde vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag^a

	Geregistreer- de misdrijven	Opgehelderde misdrijven	Ophelderings- percentage	Geregisteerde verdachten					
				totaal ^b	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	
	(abs.)	(abs.)	(%)	(abs.)			(%)		
2005	230.531	41.149	17,8	85.464	75.626	8.575	88,5	10,0	
2006	234.420	41.705	17,8	87.110	77.486	8.435	89,0	9,7	
2007	242.836	41.661	17,2	86.918	76.799	8.964	88,4	10,3	
2008	233.031	38.919	16,7	78.648	69.327	8.179	88,1	10,4	
2009	213.057	39.940	18,7	67.989	59.626	7.004	87,7	10,3	
2010	183.688	39.961	21,8	59.351	52.623	6.167	88,7	10,4	
2011	180.912	37.253	20,6	54.288	48.007	6.033	88,4	11,1	
2012 ^c	161.414	29.361	18,2	44.298	39.172	5.032	88,4	11,4	
(index 2005=100)									
2005	100	100		100	100	100			
2006	102	101		102	102	98			
2007	105	101		102	102	105			
2008	101	95		92	92	95			
2009	92	97		80	79	82			
2010	80	97		69	70	72			
2011	78	91		64	63	70			
2012 ^c	70	71		52	52	59			
Uniek geregisteerde verdachten									
				totaal ^b	mannen	vrouwen			mannen
			(abs.)	(%)					
2005			62.800	55.380	7.110	88,2	11,3		
2006			63.920	56.560	7.120	88,5	11,1		
2007			64.550	56.810	7.570	88,0	11,7		
2008			59.310	52.000	7.120	87,7	12,0		
2009			57.350	50.560	6.540	88,2	11,4		
2010			48.390	42.250	5.540	87,3	11,4		
2011			44.270	38.780	5.270	87,6	11,9		
2012 ^c			36.590	32.080	4.440	87,7	12,1		
2005			100	100	100				
2006			102	102	100				
2007	103	103	106						
2008	94	94	100						
2009	91	91	92						
2010	77	76	78						
2011	70	70	74						
2012 ^c	58	58	62						

a Zie noot a in tabel 4.1.

b Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van het aantal mannen en vrouwen omdat een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

c Voorlopige cijfers.

Bron: CBS/GIDS

Tabel 4.4 Geregisteerde gewelds- en seksuele misdrijven^a

	Geregistreer- de misdrijven	Opgehelderde misdrijven	Ophelderings- percentage	Geregisteerde verdachten				
				totaal ^b	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	(abs.)	(abs.)	(%)	(abs.)			(%)	
2005	122.470	76.681	62,6	113.307	98.324	13.368	86,8	11,8
2006	123.728	78.045	63,1	115.672	99.939	14.186	86,4	12,3
2007	125.188	79.181	63,2	117.946	101.180	15.160	85,8	12,9
2008	120.335	75.486	62,7	112.092	95.881	14.484	85,5	12,9
2009	120.334	77.656	64,5	98.918	84.184	12.576	85,1	12,7
2010	113.343	74.909	66,1	86.591	75.469	10.898	87,2	12,6
2011	111.984	74.190	66,3	86.582	75.219	11.158	86,9	12,9
2012 ^c	108.661	68.879	63,4	81.872	70.988	10.725	86,7	13,1
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	101	102		102	102	106		
2007	102	103		104	103	113		
2008	98	98		99	98	108		
2009	98	101		87	86	94		
2010	93	98		76	77	82		
2011	91	97		76	77	83		
2012 ^c	89	90		72	72	80		
Uniek geregisteerde verdachten								
			totaal ^b	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	
			(abs.)			(%)		
2005			89.390	77.490	11.540	86,7	12,9	
2006			91.520	79.070	12.080	86,4	13,2	
2007			93.220	79.920	12.950	85,7	13,9	
2008			88.920	76.220	12.340	85,7	13,9	
2009			81.520	69.990	11.180	85,9	13,7	
2010			71.900	61.920	9.760	86,1	13,6	
2011			71.590	61.430	9.960	85,8	13,9	
2012 ^c			67.180	57.610	9.430	85,8	14,0	
2005			100	100	100			
2006			102	102	105			
2007			104	103	112			
2008			99	98	107			
2009			91	90	97			
2010			80	80	85			
2011			80	79	86			
2012 ^c			75	74	82			

a Zie noot a in tabel 4.1.

b Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van het aantal mannen en vrouwen omdat een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

c Voorlopige cijfers.

Bron: CBS/GIDS

Tabel 4.5 Geregisteerde verkeersmisdrijven^a

	Geregisteerde misdrijven	Opgehelderde misdrijven	Ophelderings-percentage	Geregisteerde verdachten				
				totaal ^b	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	(abs.)	(abs.)	(%)	(abs.)	(%)			
2005	161.184	81.316	50,4	83.726	63.049	8.598	75,3	10,3
2006	164.432	81.617	49,6	84.229	64.477	9.492	76,5	11,3
2007	168.966	80.030	47,4	82.822	64.825	9.897	78,3	11,9
2008	163.681	75.479	46,1	77.581	61.951	9.298	79,9	12,0
2009	156.177	67.801	43,4	69.212	57.655	8.599	83,3	12,4
2010	154.113	61.907	40,2	61.395	52.893	8.280	86,2	13,5
2011	151.991	59.803	39,3	59.663	51.410	8.092	86,2	13,6
2012 ^c	139.131	51.446	37,0	51.486	44.148	7.202	85,7	14,0
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	102	100		101	102	110		
2007	105	98		99	103	115		
2008	102	93		93	98	108		
2009	97	83		83	91	100		
2010	96	76		73	84	96		
2011	94	74		71	82	94		
2012 ^c	86	63		61	70	84		
Uniek geregisteerde verdachten								
				totaal ^b	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
				(abs.)	(%)			
2005				73.710	54.460	7.720	73,9	10,5
2006				73.560	55.420	8.390	75,3	11,4
2007				72.390	56.260	8.770	77,7	12,1
2008				67.950	54.190	8.330	79,7	12,3
2009				59.630	50.740	7.780	85,1	13,1
2010				54.740	46.620	7.880	85,2	14,4
2011				53.630	45.790	7.690	85,4	14,3
2012 ^c				47.070	40.040	6.900	85,1	14,7
2005				100	100	100		
2006				100	102	109		
2007				98	103	114		
2008				92	100	108		
2009				81	93	101		
2010				74	86	102		
2011				73	84	100		
2012 ^c				64	74	89		

a Zie noot a in tabel 4.1.

b Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van het aantal mannen en vrouwen omdat een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

c Voorlopige cijfers.

Bron: CBS/GIDS

Tabel 4.6 Geregisteerde drugsmisdrijven en (vuur)wapenmisdrijven^a

Drugsmisdrijven			
Geregisteerde misdrijven	Opgehelderde misdrijven	Ophelderingspercentage	
(abs.)	(abs.)	(%)	
2005	19.283	14.755	76,5
2006	20.033	15.598	77,9
2007	19.558	15.124	77,3
2008	18.875	14.610	77,4
2009	18.580	15.984	86,0
2010	17.324	15.771	91,0
2011	16.780	14.987	89,3
2012 ^c	17.752	15.329	86,4
(index 2005=100)			
2005	100	100	
2006	104	106	
2007	101	103	
2008	98	99	
2009	96	108	
2010	90	107	
2011	87	102	
2012 ^c	92	104	
(Vuur)wapenmisdrijven			
Geregisteerde misdrijven	Opgehelderde misdrijven	Ophelderingspercentage	
(abs.)	(abs.)	(%)	
2005	6.352	5.323	83,8
2006	5.971	4.972	83,3
2007	5.961	4.972	83,4
2008	5.851	4.832	82,6
2009	6.629	5.689	85,8
2010	6.484	5.858	90,3
2011	7.350	6.654	90,5
2012 ^c	7.041	6.222	88,4
2005	100	100	
2006	94	93	
2007	94	93	
2008	92	91	
2009	104	107	
2010	102	110	
2011	116	125	
2012 ^c	111	117	

a Zie noot a in tabel 4.1.

b Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van het aantal mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

c Voorlopige cijfers.

Bron: CBS/GIDS

	Geregistreerde verdachten					Uniek geregistreerde verdachten				
	totaal ^b	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	totaal ^b	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	(abs.)			(%)		(abs.)			(%)	
	31.281	26.256	4.635	83,9	14,8	27.310	23.130	4.070	84,7	14,9
	32.795	27.583	4.780	84,1	14,6	28.190	23.970	4.140	85,0	14,7
	30.859	26.098	4.429	84,6	14,4	27.090	23.100	3.920	85,3	14,5
	29.253	24.859	3.937	85,0	13,5	25.560	22.070	3.400	86,3	13,3
	26.163	22.212	3.517	84,9	13,4	24.380	20.950	3.340	85,9	13,7
	23.544	20.288	3.172	86,2	13,5	19.910	17.210	2.640	86,4	13,3
	23.266	19.969	3.179	85,8	13,7	20.570	17.700	2.760	86,1	13,4
	23.723	20.617	2.997	86,9	12,6	20.780	18.070	2.610	87,0	12,6
	100	100	100			100	100	100		
	105	105	103			103	104	102		
	99	99	96			99	100	96		
	94	95	85			94	95	84		
	84	85	76			89	91	82		
	75	77	68			73	74	65		
	74	76	69			75	77	68		
	76	79	65			76	78	64		
	Geregistreerde verdachten					Uniek geregistreerde verdachten				
	totaal ^b	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	totaal ^b	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	(abs.)			(%)		(abs.)			(%)	
	8.205	7.277	780	88,7	9,5	7.140	6.470	660	90,6	9,2
	7.675	6.848	686	89,2	8,9	6.750	6.170	580	91,3	8,5
	7.776	6.920	707	89,0	9,1	6.800	6.220	580	91,4	8,5
	7.518	6.711	662	89,3	8,8	6.720	6.150	560	91,5	8,4
	7.853	7.007	639	89,2	8,1	7.080	6.520	550	92,1	7,7
	7.193	6.623	552	92,1	7,7	6.230	5.800	420	93,1	6,7
	8.192	7.363	793	89,9	9,7	7.180	6.540	600	91,2	8,4
	7.708	6.934	740	90,0	9,6	6.720	6.140	550	91,3	8,2
	100	100	100			100	100	100		
	94	94	88			95	95	88		
	95	95	91			95	96	88		
	92	92	85			94	95	85		
	96	96	82			99	101	83		
	88	91	71			87	90	64		
	100	101	102			101	101	91		
	94	95	95			94	95	83		

Tabel 4.7 Geregisteerde misdrijven^a naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	
	(abs.)								(index 2005=100)		
Totaal	1.348.284	1.311.768	1.303.835	1.277.773	1.254.478	1.194.030	1.194.055	1.139.719	100	97	
Wetboek van Strafrecht	1.155.587	1.116.077	1.104.257	1.085.014	1.068.100	1.011.132	1.014.380	972.797	100	97	
Vermogensmisdrijven	792.350	747.927	725.514	721.383	724.066	703.465	709.994	691.186	100	94	
diefstal/verduistering	758.047	711.086	684.871	682.495	681.464	662.015	669.612	648.017	100	94	
en inbraak	16.445	14.486	13.662	13.177	16.264	16.103	15.398	14.748	100	88	
diefstal en inbraak met geweld	741.602	696.600	671.209	669.318	665.200	645.912	654.214	633.269	100	94	
diefstal en inbraak zonder geweld	17.391	19.424	21.995	21.974	24.746	25.093	21.680	23.866	100	112	
bedrog	11.343	11.621	13.189	10.607	10.727	9.265	11.060	11.484	100	102	
valsheidsmisdrijven	4.406	4.689	4.458	5.267	5.813	5.754	6.078	6.093	100	106	
heling	826	774	669	742	925	965	1.001	1.067	100	94	
afpersing en afdreiging	337	333	332	298	391	373	563	659	100	99	
overige vermogensmisdrijven											
Vernielingen en misdrijven tegen											
openbare orde en gezag	230.531	234.420	242.836	233.031	213.057	183.688	180.912	161.414	100	102	
vernietiging en beschadiging	198.301	202.010	210.091	201.578	178.739	150.043	148.043	133.184	100	102	
vernietiging aan auto	88.621	89.694	90.984	88.658	80.241	69.634	67.438	60.218	100	101	
vernietiging aan openbare gebouwen	15.303	15.626	11.430	12.914	14.233	11.750	8.247	2.288	100	102	
vernietiging aan middelen openbaar vervoer	4.912	4.814	4.994	5.920	3.284	1.608	2.269	2.093	100	98	
overige vernietiging en beschadiging	89.465	91.876	102.683	94.086	80.981	67.051	70.089	68.585	100	103	
tegen de openbare orde	17.011	17.174	17.787	17.421	19.784	20.825	20.548	17.308	100	101	
openlijk geweld tegen personen	6.463	6.499	6.636	6.181	6.961	6.966	6.420	5.538	100	101	
openlijk geweld tegen goederen	2.814	2.817	2.799	2.441	2.178	2.046	1.762	1.506	100	100	
huishoudbreuk	2.266	2.345	2.323	2.500	2.340	2.236	2.364	2.390	100	103	
computervredbreuk	593	584	715	944	975	1.034	1.968	4.534	100	98	
discriminatie	508	485	471	468	437	426	333	287	100	95	
tegen openbare orde overig	4.367	4.444	4.843	4.887	6.893	8.117	7.701	3.053	100	102	
brandstichting/ontploffing	9.320	9.416	9.351	8.653	8.279	7.091	6.967	6.111	100	101	
tegen het openbaar gezag	5.899	5.820	5.607	5.379	6.255	5.729	5.354	4.811	100	99	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	2.461	2.460	2.228	2.003	3.277	3.866	3.577	3.072	100	100	

	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)														(%)								
	97	95	93	89	89	85	82,7	80,3	79,7	77,9	76,1	72,0	71,7	68,1	100	100	100	100	100	100	100	100	
	96	94	92	87	88	84	70,9	68,3	67,5	66,1	64,8	61,0	60,9	58,1	85,7	85,1	84,7	84,9	85,1	84,7	85,0	85,4	
	92	91	91	89	90	87	48,6	45,8	44,4	44,0	43,9	42,4	42,6	41,3	58,8	57,0	55,6	56,5	57,7	58,9	59,5	60,6	
	90	90	90	87	88	85	46,5	43,5	41,9	41,6	41,3	39,9	40,2	38,7	56,2	54,2	52,5	53,4	54,3	55,4	56,1	56,9	
	83	80	99	98	94	90	1,0	0,9	0,8	0,8	1,0	1,0	0,9	0,9	1,2	1,1	1,0	1,0	1,3	1,3	1,3	1,3	
	91	90	90	87	88	85	45,5	42,6	41,0	40,8	40,3	39,0	39,3	37,9	55,0	53,1	51,5	52,4	53,0	54,1	54,8	55,6	
	126	126	142	144	125	137	1,1	1,2	1,3	1,3	1,5	1,5	1,3	1,4	1,3	1,5	1,7	1,7	2,0	2,1	1,8	2,1	
	116	94	95	82	98	101	0,7	0,7	0,8	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	1,0	0,8	0,9	0,8	0,9	1,0	
	101	120	132	131	138	138	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	
	81	90	112	117	121	129	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
	99	88	116	111	167	196	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	
	105	101	92	80	78	70	14,1	14,4	14,8	14,2	12,9	11,1	10,9	9,6	17,1	17,9	18,6	18,2	17,0	15,4	15,2	14,2	
	106	102	90	76	75	67	12,2	12,4	12,8	12,3	10,8	9,1	8,9	8,0	14,7	15,4	16,1	15,8	14,2	12,6	12,4	11,7	
	103	100	91	79	76	68	5,4	5,5	5,6	5,4	4,9	4,2	4,0	3,6	6,6	6,8	7,0	6,9	6,4	5,8	5,6	5,3	
	75	84	93	77	54	15	0,9	1,0	0,7	0,8	0,9	0,7	0,5	0,1	1,1	1,2	0,9	1,0	1,1	1,0	0,7	0,2	
	102	121	67	33	46	43	0,3	0,3	0,3	0,4	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3	0,1	0,2	0,2
	115	105	91	75	78	77	5,5	5,6	6,3	5,7	4,9	4,0	4,2	4,1	6,6	7,0	7,9	7,4	6,5	5,6	5,9	6,0	
	105	102	116	122	121	102	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,3	1,2	1,0	1,3	1,3	1,4	1,4	1,6	1,7	1,7	1,5	
	103	96	108	108	99	86	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5
	99	87	77	73	63	54	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
	103	110	103	99	104	105	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	121	159	164	174	332	765	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4
	93	92	86	84	66	56	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	111	112	158	186	176	70	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,7	0,6	0,3	
	100	93	89	76	75	66	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5
	95	91	106	97	91	82	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4
91	81	133	157	145	125	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	

Tabel 4.7 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	
	(abs.)								(index 2005=100)		
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	3.438	3.360	3.379	3.376	2.978	1.863	1.777	1.739	100	98	
Gewelds- en seksuele misdrijven	122.470	123.728	125.188	120.335	120.334	113.343	111.984	108.661	100	101	
mishandeling	67.059	69.184	71.568	69.004	65.692	60.293	59.388	56.661	100	103	
bedreiging en stalking	38.950	38.243	38.605	37.054	38.823	37.149	36.969	36.653	100	98	
bedreiging	35.498	34.790	35.081	34.002	35.399	33.498	33.440	33.107	100	98	
stalking	3.452	3.453	3.524	3.052	3.424	3.651	3.529	3.546	100	100	
seksuele misdrijven	12.720	12.624	11.383	10.496	10.243	9.562	9.162	9.104	100	99	
aanranding	3.341	3.230	2.964	2.750	2.645	2.468	2.212	2.117	100	97	
verkrachting	2.503	2.403	2.133	1.943	1.919	1.654	1.591	1.485	100	96	
schennis der eerbaarheid	2.770	2.663	2.331	2.191	2.144	1.972	1.937	1.881	100	96	
ontucht met minderjarige	1.438	1.507	1.420	1.209	1.221	997	838	1.046	100	105	
overige seksuele misdrijven	2.668	2.821	2.535	2.403	2.314	2.471	2.584	2.575	100	106	
misdrijven tegen het leven	1.947	1.629	1.602	1.651	3.195	3.982	4.105	3.770	100	84	
overige geweldsmisdrijven	1.794	2.048	2.030	2.130	2.381	2.357	2.360	2.473	100	114	
Overige misdrijven											
Wetboek van Strafrecht	10.236	10.002	10.719	10.265	10.643	10.636	11.490	11.536	100	98	
Verkeersmisdrijven	161.184	164.432	168.966	163.681	156.177	154.113	151.991	139.131	100	102	
verlaten plaats ongeval	97.083	97.765	101.324	97.924	91.947	97.532	96.903	91.165	100	101	
rijden onder invloed	57.985	60.501	61.003	59.433	56.793	51.181	50.056	44.192	100	104	
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	2.049	2.195	2.194	2.132	2.233	2.645	2.324	1.525	100	107	
overige verkeersmisdrijven	4.067	3.971	4.445	4.192	5.204	2.755	2.708	2.249	100	98	
Drugsmisdrijven	19.283	20.033	19.558	18.875	18.580	17.324	16.780	17.752	100	104	
harddrugs	9.927	10.466	10.228	9.396	8.750	8.213	7.644	7.942	100	105	
softdrugs	9.356	9.567	9.330	9.479	9.830	9.111	9.136	9.810	100	102	
(Vuur)wapenmisdrijven	6.352	5.971	5.961	5.851	6.629	6.484	7.350	7.041	100	94	
Misdrijven overige wetten	5.878	5.255	5.093	4.352	4.992	4.977	3.554	2.998	100	89	

a Zie noot a in tabel 4.1.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS/GIDS

	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)														(%)							
	98	98	87	54	52	51	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2
	102	98	98	93	91	89	7,5	7,6	7,7	7,3	7,3	6,8	6,7	6,5	9,1	9,4	9,6	9,4	9,6	9,5	9,4	9,5
	107	103	98	90	89	84	4,1	4,2	4,4	4,2	4,0	3,6	3,6	3,4	5,0	5,3	5,5	5,4	5,2	5,0	5,0	5,0
	99	95	100	95	95	94	2,4	2,3	2,4	2,3	2,4	2,2	2,2	2,2	2,9	2,9	3,0	2,9	3,1	3,1	3,1	3,2
	99	96	100	94	94	93	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	2,6	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	2,9
	102	88	99	106	102	103	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
	89	83	81	75	72	72	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,9	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
	89	82	79	74	66	63	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	85	78	77	66	64	59	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
	84	79	77	71	70	68	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	99	84	85	69	58	73	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	95	90	87	93	97	97	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	82	85	164	205	211	194	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3
	113	119	133	131	132	138	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	105	100	104	104	112	113	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0
	105	102	97	96	94	86	9,9	10,1	10,3	10,0	9,5	9,3	9,1	8,3	12,0	12,5	13,0	12,8	12,4	12,9	12,7	12,2
	104	101	95	100	100	94	6,0	6,0	6,2	6,0	5,6	5,9	5,8	5,4	7,2	7,5	7,8	7,7	7,3	8,2	8,1	8,0
	105	102	98	88	86	76	3,6	3,7	3,7	3,6	3,4	3,1	3,0	2,6	4,3	4,6	4,7	4,7	4,5	4,3	4,2	3,9
	107	104	109	129	113	74	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
	109	103	128	68	67	55	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2
	101	98	96	90	87	92	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	1,1	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,6
	103	95	88	83	77	80	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,7	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7
	100	101	105	97	98	105	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9
	94	92	104	102	116	111	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
	87	74	85	85	60	51	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3

Tabel 4.8 Geregistreerde diefstallen naar type diefstal^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
Geregistreerd									
(abs.)									
Diefstal van fiets	139.495	124.152	114.037	128.410	128.362	107.305	105.518	106.158	
Diefstal van bromfiets/snorfiets	16.092	14.052	11.765	13.869	15.972	17.243	18.263	17.689	
Diefstal van motor/scooter	2.723	1.976	2.060	2.420	2.711	2.438	2.400	2.138	
Diefstal van personenauto	20.633	18.085	15.612	15.176	14.598	14.214	13.389	12.575	
Diefstal van overig vervoermiddel	4.065	3.766	3.757	4.070	4.541	5.075	5.212	5.217	
Diefstal van vaartuig	1.378	1.156	1.139	1.269	1.148	1.125	1.153	1.034	
Diefstal uit/vanaf personenauto	168.202	157.715	145.174	133.955	129.954	120.702	114.326	99.761	
Diefstal uit/vanaf overig vervoermiddel	12.454	12.533	15.737	13.807	16.111	17.583	17.907	15.233	
Diefstal uit/vanaf vaartuig	2.620	2.322	2.264	2.373	2.077	1.983	2.045	2.158	
Diefstal van een dier	524	430	438	455	372	340	331	339	
Straatroof	12.360	11.024	10.067	8.909	8.388	8.179	8.410	8.032	
Zakkenrollerij	30.729	26.167	31.206	32.667	32.665	32.189	34.175	37.807	
Diefstal (inbraak) uit woning ^c	96.015	95.167	89.413	91.245	94.580	102.519	108.393	111.821	
Winkeldiefstal	38.998	36.892	36.236	37.478	40.777	41.117	42.519	42.689	
Diefstal (inbraak) uit winkel/bedrijf/kantoor	53.469	52.942	46.404	44.309	38.782	34.786	31.896	27.894	
Diefstal (inbraak) uit hotel/pension	771	701	695	640	877	914	756	779	
Diefstal (inbraak) uit school	11.196	10.326	8.967	7.266	6.084	5.202	4.644	4.220	
Diefstal (inbraak) uit sportcomplex	7.097	6.803	6.450	5.983	5.704	5.118	5.458	4.765	
Diefstal (inbraak) uit defensiecomplex	972	959	886	860	631	672	680	565	
Diefstal (inbraak) uit overig gebouw	17.541	15.417	13.531	12.163	10.280	10.501	8.920	8.071	
(Gewapende) overval	2.315	1.967	2.233	2.608	3.064	2.746	2.493	2.120	
Overige diefstal en inbraak	118.398	116.534	126.800	122.563	123.786	130.064	140.724	136.952	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(index 2005=100)							
	100	89	82	92	92	77	76	76
	100	87	73	86	99	107	113	110
	100	73	76	89	100	90	88	79
	100	88	76	74	71	69	65	61
	100	93	92	100	112	125	128	128
	100	84	83	92	83	82	84	75
	100	94	86	80	77	72	68	59
	100	101	126	111	129	141	144	122
	100	89	86	91	79	76	78	82
	100	82	84	87	71	65	63	65
	100	89	81	72	68	66	68	65
	100	85	102	106	106	105	111	123
	100	99	93	95	99	107	113	116
	100	95	93	96	105	105	109	109
	100	99	87	83	73	65	60	52
	100	91	90	83	114	119	98	101
	100	92	80	65	54	46	41	38
	100	96	91	84	80	72	77	67
	100	99	91	88	65	69	70	58
	100	88	77	69	59	60	51	46
	100	85	96	113	132	119	108	92
	100	98	107	104	105	110	119	116

Tabel 4.8 (vervolg)

	Opgehelderd							
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
(abs.)								
Diefstal van fiets	7.339	6.377	5.238	6.172	5.474	4.275	4.050	3.946
Diefstal van bromfiets/snorfiets	2.423	2.225	1.786	1.799	1.792	1.773	1.511	1.400
Diefstal van motor/scooter	267	240	196	200	230	189	191	119
Diefstal van personenauto	2.522	1.990	1.698	1.568	1.513	1.394	1.317	1.023
Diefstal van overig vervoermiddel	363	286	322	310	325	376	341	278
Diefstal van vaartuig	163	134	143	140	132	114	116	112
Diefstal uit/vanaf personenauto	6.598	5.407	4.564	4.315	3.445	3.029	3.043	2.546
Diefstal uit/vanaf overig vervoermiddel	673	666	600	591	557	642	641	605
Diefstal uit/vanaf vaartuig	273	220	210	206	128	137	130	167
Diefstal van een dier	50	41	37	49	46	40	37	31
Straatroof	3.353	3.136	2.485	1.991	1.975	2.057	2.205	1.908
Zakkenrollerij	1.117	794	601	695	792	862	978	950
Diefstal (inbraak) uit woning ^c	10.092	9.620	8.195	7.828	7.575	8.475	8.859	7.855
Winkeldiefstal	31.148	28.790	28.885	30.298	32.711	33.524	34.847	34.327
Diefstal (inbraak) uit winkel/bedrijf/kantoor	6.852	6.282	5.608	5.081	4.032	3.789	3.619	3.300
Diefstal (inbraak) uit hotel/pension	75	91	66	80	93	75	93	99
Diefstal (inbraak) uit school	1.473	1.429	1.294	899	809	699	677	591
Diefstal (inbraak) uit sportcomplex	788	715	619	496	408	421	428	314
Diefstal (inbraak) uit defensiecomplex	30	30	13	39	24	19	12	18
Diefstal (inbraak) uit overig gebouw	1.501	1.348	1.199	1.055	906	1.025	839	799
(Gewapende) overval	1.096	872	860	814	1.118	993	1.032	738
Overige diefstal en inbraak	15.234	15.060	14.369	13.512	13.999	15.014	15.897	13.937

a Zie noot a in tabel 4.1.

b Voorlopige cijfers.

c Inclusief diefstal uit box/garage/schuur/tuinhuis.

Bron: CBS/GIDS

	Ophelderingspercentage							
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	[%]							
	5,3	5,1	4,6	4,8	4,3	4,0	3,8	3,8
	15,1	15,8	15,2	13,0	11,2	10,3	8,3	8,5
	9,8	12,1	9,5	8,3	8,5	7,8	8,0	8,9
	12,2	11,0	10,9	10,3	10,4	9,8	9,8	10,5
	8,9	7,6	8,6	7,6	7,2	7,4	6,5	6,5
	11,8	11,6	12,6	11,0	11,5	10,1	10,1	11,2
	3,9	3,4	3,1	3,2	2,7	2,5	2,7	3,1
	5,4	5,3	3,8	4,3	3,5	3,7	3,6	4,2
	10,4	9,5	9,3	8,7	6,2	6,9	6,4	6,0
	9,5	9,5	8,4	10,8	12,4	11,8	11,2	10,9
	27,1	28,4	24,7	22,3	23,5	25,1	26,2	27,5
	3,6	3,0	1,9	2,1	2,4	2,7	2,9	2,6
	10,5	10,1	9,2	8,6	8,0	8,3	8,2	7,9
	79,9	78,0	79,7	80,8	80,2	81,5	82,0	81,6
	12,8	11,9	12,1	11,5	10,4	10,9	11,3	13,0
	9,7	13,0	9,5	12,5	10,6	8,2	12,3	11,9
	13,2	13,8	14,4	12,4	13,3	13,4	14,6	16,0
	11,1	10,5	9,6	8,3	7,2	8,2	7,8	9,0
	3,1	3,1	1,5	4,5	3,8	2,8	1,8	2,1
	8,6	8,7	8,9	8,7	8,8	9,8	9,4	10,4
	47,3	44,3	38,5	31,2	36,5	36,2	41,4	48,7
	12,9	12,9	11,3	11,0	11,3	11,5	11,3	11,6

Tabel 4.9 Geregistreerde verdachten^a naar delictgroep

	2005	2006	2.007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	
	(abs.)								(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)		
Totaal	513.448	508.434	496.600	470.954	423.419	382.943	376.023	344.911	38,5	38,0	
Wetboek van Strafrecht	383.036	377.338	368.965	351.445	315.128	285.901	281.688	259.353	28,7	28,2	
Vermogensmisdrijven	174.467	165.045	154.137	151.251	138.956	131.170	131.501	124.151	13,1	12,3	
diefstal/verduistering en inbraak	148.907	138.372	128.366	124.903	114.028	108.180	110.274	103.902	11,2	10,4	
diefstal en inbraak met geweld	9.554	8.728	8.398	7.559	8.341	8.252	8.689	8.067	0,7	0,7	
diefstal en inbraak zonder geweld	139.353	129.644	119.968	117.344	105.687	99.928	101.585	95.835	10,5	9,7	
bedrog	10.401	11.259	11.757	11.708	10.773	9.976	7.766	6.974	0,8	0,8	
valsheidsmisdrijven	7.696	7.617	6.686	6.119	5.329	4.451	4.214	3.821	0,6	0,6	
heling	6.422	6.785	6.459	7.608	7.686	7.444	7.927	7.937	0,5	0,5	
afpersing en afdreiging	848	739	621	715	675	628	638	763	0,1	0,1	
overige vermogensmisdrijven	193	273	248	198	465	491	682	754	0,0	0,0	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	85.464	87.110	86.918	78.648	67.989	59.351	54.288	44.298	6,4	6,5	
vernieling en beschadiging	44.794	45.994	45.648	41.190	30.655	24.045	21.532	19.029	3,4	3,4	
vernieling aan auto	12.384	12.868	11.996	11.112	8.405	7.268	6.145	5.278	0,9	1,0	
vernieling aan openbare gebouwen	3.022	2.971	3.034	2.257	1.807	1.361	1.105	712	0,2	0,2	
vernieling aan middelen openbaar vervoer	1.022	1.174	1.035	924	655	513	494	358	0,1	0,1	
overige vernieling en beschadiging	28.366	28.981	29.583	26.897	19.788	14.903	13.788	12.681	2,1	2,2	
tegen de openbare orde	28.959	29.433	30.314	27.372	27.588	27.507	25.324	18.718	2,2	2,2	
openlijk geweld tegen personen	13.169	13.371	13.449	12.195	12.389	12.277	10.995	9.688	1,0	1,0	
openlijk geweld tegen goederen	6.913	7.221	7.055	5.938	4.937	4.705	4.055	3.404	0,5	0,5	
huisvredebreuk	2.244	2.332	2.378	2.507	2.221	2.016	2.110	2.100	0,2	0,2	
computervredebreuk	194	193	238	333	282	237	253	268	0,0	0,0	
discriminatie	508	349	352	337	294	255	197	177	0,0	0,0	
tegen openbare orde overig	5.931	5.967	6.842	6.062	7.465	8.017	7.714	3.081	0,4	0,4	
brandstichting/ontploffing	4.820	4.931	4.312	3.936	3.213	2.337	2.429	2.119	0,4	0,4	
tegen het openbaar gezag	6.891	6.752	6.644	6.150	6.533	5.462	5.003	4.432	0,5	0,5	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	2.805	2.830	2.608	2.268	3.486	3.965	3.635	3.214	0,2	0,2	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	4.086	3.922	4.036	3.882	3.047	1.497	1.368	1.218	0,3	0,3	

	2.007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2.007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
							[%]							
	37,1	35,0	31,3	28,2	27,5	25,1	100	100	100	100	100	100	100	100
	27,5	26,1	23,3	21,0	20,6	18,9	74,6	74,2	74,3	74,6	74,4	74,7	74,9	75,2
	11,5	11,2	10,3	9,6	9,6	9,0	34,0	32,5	31,0	32,1	32,8	34,3	35,0	36,0
	9,6	9,3	8,4	8,0	8,1	7,6	29,0	27,2	25,8	26,5	26,9	28,2	29,3	30,1
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	1,9	1,7	1,7	1,6	2,0	2,2	2,3	2,3
	9,0	8,7	7,8	7,3	7,4	7,0	27,1	25,5	24,2	24,9	25,0	26,1	27,0	27,8
	0,9	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	2,0	2,2	2,4	2,5	2,5	2,6	2,1	2,0
	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	1,5	1,5	1,3	1,3	1,3	1,2	1,1	1,1
	0,5	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	1,3	1,3	1,3	1,6	1,8	1,9	2,1	2,3
	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2
	6,5	5,8	5,0	4,4	4,0	3,2	16,6	17,1	17,5	16,7	16,1	15,5	14,4	12,8
	3,4	3,1	2,3	1,8	1,6	1,4	8,7	9,0	9,2	8,7	7,2	6,3	5,7	5,5
	0,9	0,8	0,6	0,5	0,4	0,4	2,4	2,5	2,4	2,4	2,0	1,9	1,6	1,5
	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,2
	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
	2,2	2,0	1,5	1,1	1,0	0,9	5,5	5,7	6,0	5,7	4,7	3,9	3,7	3,7
	2,3	2,0	2,0	2,0	1,9	1,4	5,6	5,8	6,1	5,8	6,5	7,2	6,7	5,4
	1,0	0,9	0,9	0,9	0,8	0,7	2,6	2,6	2,7	2,6	2,9	3,2	2,9	2,8
	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	1,3	1,4	1,4	1,3	1,2	1,2	1,1	1,0
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,2	1,2	1,2	1,4	1,3	1,8	2,1	2,1	0,9
	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,9	1,0	0,9	0,8	0,8	0,6	0,6	0,6
	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,5	1,4	1,3	1,3
	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,5	0,6	0,5	0,5	0,8	1,0	1,0	0,9
	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,4	0,4	0,4

Tabel 4.9 (vervolg)

	2005	2006	2.007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	
	(abs.)								(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)		
Gewelds- en seksuele misdrijven	113.307	115.672	117.946	112.092	98.918	86.591	86.582	81.872	8,5	8,7	
mishandeling	66.656	70.198	72.982	69.534	58.597	49.654	49.434	46.482	5,0	5,3	
bedreiging en stalking	33.051	32.280	32.602	31.038	29.063	26.290	26.774	25.881	2,5	2,4	
bedreiging	30.308	29.604	29.866	28.829	26.574	23.788	24.398	23.524	2,3	2,2	
stalking	2.743	2.676	2.736	2.209	2.489	2.502	2.376	2.357	0,2	0,2	
seksuele misdrijven	9.157	8.818	7.914	7.154	6.463	5.634	5.175	4.655	0,7	0,7	
aanranding	2.218	2.088	1.931	1.805	1.610	1.524	1.244	1.026	0,2	0,2	
verkrachting	2.011	1.770	1.678	1.361	1.283	1.015	914	735	0,2	0,1	
schennis der eerbaarheid	1.662	1.600	1.360	1.302	1.320	1.115	1.133	1.136	0,1	0,1	
ontucht met minderjarige	1.219	1.221	1.090	929	788	664	596	595	0,1	0,1	
overige seksuele misdrijven	2.047	2.139	1.855	1.757	1.462	1.316	1.288	1.163	0,2	0,2	
misdrijven tegen het leven	2.403	2.029	2.234	2.071	2.880	3.228	3.464	3.160	0,2	0,2	
overige geweldsmisdrijven	2.040	2.347	2.214	2.295	1.915	1.785	1.735	1.694	0,2	0,2	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	9.798	9.511	9.964	9.454	9.265	8.789	9.317	9.032	0,7	0,7	
Verkeersmisdrijven	83.726	84.229	82.822	77.581	69.212	61.395	59.663	51.486	6,3	6,3	
verlaten plaats ongeval	25.549	23.343	20.958	17.796	12.920	11.632	10.705	9.794	1,9	1,7	
rijden onder invloed	53.332	55.860	56.614	54.892	51.058	45.383	44.978	38.848	4,0	4,2	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	2.090	2.277	2.256	2.189	2.121	2.432	2.122	1.377	0,2	0,2	
overige verkeersmisdrijven	2.755	2.749	2.994	2.704	3.113	1.948	1.858	1.467	0,2	0,2	
Drugsmisdrijven	31.281	32.795	30.859	29.253	26.163	23.544	23.266	23.723	2,3	2,5	
harddrugs	16.352	17.413	16.110	14.391	12.412	10.944	10.490	10.345	1,2	1,3	
softdrugs	14.929	15.382	14.749	14.862	13.751	12.600	12.776	13.378	1,1	1,2	
(Vuur)wapenmisdrijven	8.205	7.675	7.776	7.518	7.853	7.193	8.192	7.708	0,6	0,6	
Misdrijven overige wetten	7.200	6.397	6.178	5.157	5.063	4.910	3.214	2.641	0,5	0,5	

a Zie noot a in tabel 4.1.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS/GIDS

	2.007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2.007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	[%]													
	8,8	8,3	7,3	6,4	6,3	6,0	22,1	22,8	23,8	23,8	23,4	22,6	23,0	23,7
	5,4	5,2	4,3	3,7	3,6	3,4	13,0	13,8	14,7	14,8	13,8	13,0	13,1	13,5
	2,4	2,3	2,1	1,9	2,0	1,9	6,4	6,3	6,6	6,6	6,9	6,9	7,1	7,5
	2,2	2,1	2,0	1,7	1,8	1,7	5,9	5,8	6,0	6,1	6,3	6,2	6,5	6,8
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,5	0,5	0,6	0,5	0,6	0,7	0,6	0,7
	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	1,8	1,7	1,6	1,5	1,5	1,5	1,4	1,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,5	0,4	0,4	0,4	0,7	0,8	0,9	0,9
	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	1,9	1,9	2,0	2,0	2,2	2,3	2,5	2,6
	6,2	5,8	5,1	4,5	4,4	3,7	16,3	16,6	16,7	16,5	16,3	16,0	15,9	14,9
	1,6	1,3	1,0	0,9	0,8	0,7	5,0	4,6	4,2	3,8	3,1	3,0	2,8	2,8
	4,2	4,1	3,8	3,3	3,3	2,8	10,4	11,0	11,4	11,7	12,1	11,9	12,0	11,3
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,4
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,5	0,5	0,4
	2,3	2,2	1,9	1,7	1,7	1,7	6,1	6,5	6,2	6,2	6,2	6,1	6,2	6,9
	1,2	1,1	0,9	0,8	0,8	0,8	3,2	3,4	3,2	3,1	2,9	2,9	2,8	3,0
	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9	1,0	2,9	3,0	3,0	3,2	3,2	3,3	3,4	3,9
	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	1,6	1,5	1,6	1,6	1,9	1,9	2,2	2,2
	0,5	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2	1,4	1,3	1,2	1,1	1,2	1,3	0,9	0,8

Tabel 4.10 Uniek geregistreerde verdachten naar geslacht en leeftijd

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(Per 1.000 inwoners van de betreffende leeftijdscategorie)							
Totaal	19,2	19,4	19,2	18,2	17,6	15,9	15,5	14,2
12-14 jaar	7,4	26,6	27,0	23,9	21,4	17,2	15,9	13,5
15-17 jaar	7,5	57,7	57,3	52,9	50,4	43,9	39,6	34,9
18-24 jaar	5,7	47,3	47,3	45,6	44,1	40,0	38,5	34,8
25-34 jaar	5,3	25,9	25,6	24,7	24,6	22,9	23,1	21,7
35-44 jaar	9,2	19,6	19,3	18,4	17,8	16,4	16,1	15,2
45-54 jaar	12,8	13,0	13,1	12,6	12,4	11,6	11,8	10,9
55-64 jaar	7,3	7,4	7,2	6,8	6,4	6,1	6,1	5,8
65-74 jaar	3,6	3,6	3,8	3,7	3,5	3,5	3,4	3,3
75-79 jaar	1,9	2,0	2,2	2,1	2,0	1,9	2,0	1,9
Mannen								
Totaal	32,1	32,4	31,9	30,2	29,0	26,2	25,4	23,1
12-14 jaar	39,8	38,8	39,0	34,1	30,7	24,4	23,0	19,6
15-17 jaar	89,7	90,2	88,2	81,8	77,3	67,1	61,0	53,9
18-24 jaar	77,4	79,8	79,4	76,2	73,5	66,4	63,6	57,1
25-34 jaar	42,2	43,1	42,6	41,0	40,7	37,6	37,8	35,3
35-44 jaar	31,0	31,4	30,9	29,5	28,4	26,1	25,7	24,1
45-54 jaar	20,7	20,9	20,9	20,0	19,6	18,3	18,3	16,9
55-64 jaar	12,0	12,0	11,5	11,0	10,3	9,6	9,6	9,0
65-74 jaar	6,2	6,2	6,3	6,2	5,8	5,5	5,4	5,0
75-79 jaar	3,5	3,6	4,0	3,8	3,6	3,1	3,3	3,2
Vrouwen								
Totaal	6,6	6,8	7,0	6,7	6,5	6,0	5,9	5,6
12-14 jaar	14,3	13,9	14,4	13,2	11,6	9,6	8,3	7,1
15-17 jaar	23,8	23,8	25,1	22,6	22,2	19,5	17,2	15,0
18-24 jaar	13,2	13,9	14,3	14,1	13,8	12,8	12,7	11,9
25-34 jaar	8,2	8,6	8,6	8,4	8,4	8,1	8,2	8,0
35-44 jaar	7,1	7,4	7,5	7,1	7,0	6,7	6,5	6,2
45-54 jaar	4,8	5,1	5,3	5,2	5,1	4,8	5,1	4,8
55-64 jaar	2,7	2,7	2,7	2,6	2,5	2,5	2,6	2,6
65-74 jaar	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6
75-79 jaar	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	1,0	0,9

a Voorlopige cijfers.

Bron: CBS/GIDS

Tabel 4.11 Uniek geregistreerde verdachten naar geslacht, herkomstsgroepering en strafrechtelijk minder- en meerderjarigheid

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	
	(abs.) ^b								[%]		
Totaal ^d	327.970	327.220	323.480	309.370	294.140	265.870	263.470	243.530	100	100	
mannen	255.500	256.340	254.030	244.600	236.340	213.920	212.710	195.930	77,9	78,3	
strafrechtelijk minderjarig	41.210	41.080	40.550	36.730	34.020	28.560	26.170	23.010	12,6	12,6	
strafrechtelijk meerderjarig	214.290	215.260	213.480	207.860	202.320	185.360	186.540	172.920	65,3	65,8	
vrouwen	52.260	53.350	55.020	53.030	51.390	48.130	47.540	45.210	15,9	16,3	
strafrechtelijk minderjarig	11.630	11.550	12.100	10.960	10.190	8.740	7.660	6.690	3,5	3,5	
strafrechtelijk meerderjarig	40.640	41.800	42.920	42.070	41.210	39.400	39.880	38.520	12,4	12,8	
autochtoon	188.430	188.990	185.830	174.560	165.100	145.260	140.130	128.240	57,5	57,8	
mannen	155.940	155.800	152.070	142.560	134.400	117.710	113.430	103.100	47,5	47,6	
strafrechtelijk minderjarig	24.920	25.100	24.880	22.010	19.870	15.910	14.540	12.660	7,6	7,7	
strafrechtelijk meerderjarig	131.020	130.700	127.190	120.550	114.530	101.800	98.890	90.440	39,9	39,9	
vrouwen	32.490	33.190	33.760	32.000	30.700	27.550	26.690	25.140	9,9	10,1	
strafrechtelijk minderjarig	7.200	7.320	7.530	6.830	6.250	5.010	4.350	3.740	2,2	2,2	
strafrechtelijk meerderjarig	25.290	25.870	26.230	25.170	24.450	22.540	22.340	21.410	7,7	7,9	
allochtoon	118.570	120.050	122.620	122.350	121.910	115.980	119.250	112.020	36,2	36,7	
mannen	98.870	99.980	101.440	101.410	101.300	95.490	98.520	92.070	30,1	30,6	
strafrechtelijk minderjarig	16.250	15.960	15.650	14.710	14.130	12.620	11.610	10.320	5,0	4,9	
strafrechtelijk meerderjarig	82.620	84.010	85.790	86.700	87.170	82.870	86.920	81.750	25,2	25,7	
vrouwen	19.700	20.080	21.180	20.940	20.610	20.490	20.730	19.950	6,0	6,1	
strafrechtelijk minderjarig	4.410	4.220	4.570	4.120	3.930	3.720	3.300	2.950	1,3	1,3	
strafrechtelijk meerderjarig	15.290	15.860	16.610	16.820	16.680	16.770	17.440	17.000	4,7	4,8	
Marokko	19.130	19.430	19.390	19.470	19.610	18.590	18.440	17.500	5,8	5,9	
mannen	16.730	16.820	16.740	16.750	16.900	15.910	15.790	14.980	5,1	5,1	
strafrechtelijk minderjarig	3.950	3.970	3.860	3.720	3.580	3.270	3.110	2.650	1,2	1,2	
strafrechtelijk meerderjarig	12.780	12.850	12.880	13.040	13.320	12.640	12.680	12.330	3,9	3,9	

	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
							(per 1.000 inwoners) ^c							
	100	100	100	100	100	100	19,2	19,4	19,2	18,2	17,6	15,9	15,5	14,2
	78,5	79,1	80,3	80,5	80,7	80,5	32,1	32,4	31,9	30,2	29,0	26,2	25,4	23,1
	12,5	11,9	11,6	10,7	9,9	9,4	64,5	64,5	63,9	58,4	54,3	45,9	41,9	36,5
	66,0	67,2	68,8	69,7	70,8	71,0	29,0	29,3	28,8	27,5	26,6	24,3	23,9	21,9
	17,0	17,1	17,5	18,1	18,0	18,6	6,6	6,8	7,0	6,7	6,5	6,0	5,9	5,6
	3,7	3,5	3,5	3,3	2,9	2,7	19,0	18,9	19,8	18,0	17,0	14,6	12,7	11,0
	13,3	13,6	14,0	14,8	15,1	15,8	5,5	5,8	5,9	5,7	5,6	5,3	5,3	5,1
	57,4	56,4	56,1	54,6	53,2	52,7	15,3	15,5	15,3	14,4	13,7	12,1	11,6	10,6
	47,0	46,1	45,7	44,3	43,1	42,3	25,6	25,9	25,4	23,8	22,6	19,8	19,0	17,2
	7,7	7,1	6,8	6,0	5,5	5,2	50,3	50,8	50,5	45,3	41,4	33,4	30,5	26,4
	39,3	39,0	38,9	38,3	37,5	37,1	23,3	23,6	23,1	21,9	20,8	18,5	18,0	16,4
	10,4	10,3	10,4	10,4	10,1	10,3	5,2	5,4	5,6	5,3	5,1	4,6	4,5	4,2
	2,3	2,2	2,1	1,9	1,7	1,5	15,2	15,4	16,0	14,5	13,6	11,0	9,5	8,1
	8,1	8,1	8,3	8,5	8,5	8,8	4,4	4,6	4,7	4,5	4,4	4,1	4,0	3,8
	37,9	39,5	41,4	43,6	45,3	46,0	36,2	36,2	35,8	34,2	33,2	31,4	30,7	28,1
	31,4	32,8	34,4	35,9	37,4	37,8	60,6	60,6	59,6	56,8	55,3	52,0	50,7	46,3
	4,8	4,8	4,8	4,7	4,4	4,2	114,3	113,1	111,7	104,9	99,5	89,4	81,2	71,1
	26,5	28,0	29,6	31,2	33,0	33,6	54,2	54,5	53,6	51,5	50,4	47,9	47,5	43,7
	6,5	6,8	7,0	7,7	7,9	8,2	12,7	12,9	13,1	12,4	12,1	11,8	11,6	10,8
	1,4	1,3	1,3	1,4	1,3	1,2	32,7	31,3	33,4	30,3	28,9	27,2	23,8	20,7
	5,1	5,4	5,7	6,3	6,6	7,0	10,6	10,9	11,0	10,6	10,4	10,3	10,5	9,9
	6,0	6,3	6,7	7,0	7,0	7,2	73,9	74,0	72,1	70,8	69,5	64,4	62,5	57,2
	5,2	5,4	5,7	6,0	6,0	6,2	122,1	121,5	118,3	116,1	114,3	105,6	102,7	94,2
	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	205,8	205,8	198,9	194,2	186,0	167,3	156,8	130,9
	4,0	4,2	4,5	4,8	4,8	5,1	106,9	106,3	104,1	102,7	102,3	95,4	93,8	88,1

Tabel 4.11 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	
	(abs.) ^b								[%]		
vrouwen	2.400	2.610	2.660	2.720	2.710	2.680	2.660	2.520	0,7	0,8	
strafrechtelijk											
minderjarig	830	820	840	810	710	740	680	580	0,3	0,3	
strafrechtelijk											
meerderjarig	1.570	1.790	1.820	1.910	2.000	1.940	1.980	1.940	0,5	0,5	
Nederlandse Antillen of											
Aruba	9.270	9.170	9.090	8.960	8.910	8.910	8.880	8.540	2,8	2,8	
mannen	7.440	7.280	7.210	7.220	7.120	7.060	7.090	6.740	2,3	2,2	
strafrechtelijk											
minderjarig	1.260	1.240	1.170	1.110	1.050	1.000	900	850	0,4	0,4	
strafrechtelijk											
meerderjarig	6.180	6.040	6.040	6.100	6.070	6.060	6.190	5.890	1,9	1,8	
vrouwen	1.840	1.890	1.890	1.740	1.800	1.850	1.790	1.800	0,6	0,6	
strafrechtelijk											
minderjarig	440	400	400	340	390	360	280	290	0,1	0,1	
strafrechtelijk											
meerderjarig	1.400	1.490	1.490	1.410	1.410	1.490	1.520	1.520	0,4	0,5	
Suriname	15.900	16.020	16.290	15.670	14.920	15.320	15.290	14.240	4,8	4,9	
mannen	12.750	12.800	12.930	12.490	11.900	12.100	11.990	11.110	3,9	3,9	
strafrechtelijk											
minderjarig	2.010	2.030	1.980	1.720	1.560	1.490	1.350	1.270	0,6	0,6	
strafrechtelijk											
meerderjarig	10.740	10.770	10.950	10.770	10.340	10.610	10.640	9.840	3,3	3,3	
vrouwen	3.150	3.220	3.360	3.180	3.020	3.220	3.300	3.130	1,0	1,0	
strafrechtelijk											
minderjarig	660	680	770	620	580	580	490	430	0,2	0,2	
strafrechtelijk											
meerderjarig	2.490	2.540	2.600	2.560	2.450	2.630	2.800	2.700	0,8	0,8	
Turkije	13.440	13.930	13.920	13.610	13.400	13.000	12.700	11.650	4,1	4,3	
mannen	12.110	12.490	12.410	12.090	11.850	11.480	11.220	10.260	3,7	3,8	
strafrechtelijk											
minderjarig	2.540	2.400	2.410	2.280	2.070	1.980	1.740	1.440	0,8	0,7	
strafrechtelijk											
meerderjarig	9.570	10.090	10.010	9.810	9.770	9.500	9.480	8.820	2,9	3,1	
vrouwen	1.330	1.440	1.500	1.520	1.550	1.510	1.480	1.390	0,4	0,4	
strafrechtelijk											
minderjarig	420	390	480	430	390	360	350	310	0,1	0,1	
strafrechtelijk											
meerderjarig	910	1.050	1.030	1.100	1.160	1.150	1.140	1.080	0,3	0,3	
Herkomst onbekend	20.210	17.530	14.430	11.740	6.410	3.820	3.230	2.400	6,2	5,4	

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uit de betreffende bevolkingsgroep.

d Verdachten met onbekend geslacht of leeftijd zijn wel in het totaal meegeteld maar niet in de tabel gespecificeerd.

Bron: CBS/GIDS

	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
							(per 1.000 inwoners) ^c							
	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	20,6	21,8	21,5	21,6	21,0	20,1	19,4	17,8
	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	45,4	44,6	45,9	44,2	38,2	39,8	35,6	29,1
	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	15,8	17,4	17,0	17,6	18,0	16,8	16,7	15,9
	2,8	2,9	3,0	3,4	3,4	3,5	81,3	79,5	77,6	74,4	72,4	71,0	69,6	65,6
	2,2	2,3	2,4	2,7	2,7	2,8	130,3	126,1	122,8	119,4	115,0	111,8	110,3	102,5
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	165,9	164,6	156,0	146,4	138,8	134,4	121,5	116,2
	1,9	2,0	2,1	2,3	2,3	2,4	124,3	119,6	117,3	115,0	111,3	108,4	108,7	100,6
	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	34,0	34,5	33,8	30,6	30,5	30,9	29,4	29,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	61,7	56,6	55,3	48,1	55,3	52,1	39,6	41,7
	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	29,7	31,1	30,5	28,1	27,1	28,0	28,1	27,5
	5,0	5,1	5,1	5,8	5,8	5,8	52,8	52,8	52,9	50,0	47,2	48,1	47,5	43,5
	4,0	4,0	4,0	4,6	4,6	4,6	89,1	88,6	88,3	83,9	79,3	80,1	78,4	71,4
	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,5	116,0	120,1	119,6	107,0	98,0	95,6	87,5	82,1
	3,4	3,5	3,5	4,0	4,0	4,0	85,0	84,0	83,8	80,8	76,9	78,2	77,2	70,1
	1,0	1,0	1,0	1,2	1,3	1,3	20,7	21,1	21,7	20,0	18,8	19,8	20,2	18,9
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	39,5	41,6	48,1	39,9	38,0	38,7	33,1	29,1
	0,8	0,8	0,8	1,0	1,1	1,1	18,3	18,6	18,5	17,8	16,7	17,8	18,8	17,8
	4,3	4,4	4,6	4,9	4,8	4,8	45,0	45,4	44,5	42,7	41,2	38,8	37,3	33,4
	3,8	3,9	4,0	4,3	4,3	4,2	77,8	78,3	76,4	72,9	70,1	65,7	63,3	56,5
	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	114,8	106,9	107,8	102,6	93,6	89,1	78,6	65,8
	3,1	3,2	3,3	3,6	3,6	3,6	71,2	73,2	70,9	67,9	66,3	62,0	61,0	55,1
	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	9,6	10,1	10,4	10,3	10,3	9,8	9,3	8,6
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	20,4	18,9	22,9	20,5	18,8	17,6	16,7	15,2
	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	7,6	8,6	8,2	8,6	8,9	8,5	8,2	7,6
	4,5	3,8	2,2	1,4	1,2	1,0								

Tabel 4.12 Uniek geregistreerde allochtone verdachten naar geslacht, strafrechtelijk minder- en meerderjarigheid en generatie

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.) ^b								
Totaal allochtonen ^d	120.260	121.790	124.250	123.880	123.400	117.260	120.660	113.140	
mannen	98.870	99.970	101.440	101.410	101.300	95.490	98.520	92.070	
strafrechtelijk minderjarig	16.250	15.960	15.650	14.710	14.130	12.620	11.610	10.320	
strafrechtelijk meerderjarig	82.620	84.010	85.790	86.700	87.170	82.870	86.920	81.750	
vrouwen	19.700	20.080	21.180	20.940	20.610	20.490	20.730	19.950	
strafrechtelijk minderjarig	4.410	4.220	4.570	4.120	3.930	3.720	3.300	2.950	
strafrechtelijk meerderjarig	15.290	15.860	16.610	16.820	16.680	16.770	17.440	17.000	
1e generatie allochtonen	58.120	57.200	55.590	54.020	52.640	51.170	51.010	47.320	
mannen	48.260	47.250	45.660	44.260	43.070	41.460	41.240	37.960	
strafrechtelijk minderjarig	4.700	4.200	3.820	3.400	3.150	2.790	2.420	2.050	
strafrechtelijk meerderjarig	43.560	43.050	41.840	40.860	39.920	38.660	38.810	35.910	
vrouwen	9.870	9.950	9.930	9.750	9.570	9.710	9.770	9.360	
strafrechtelijk minderjarig	1.260	1.090	990	880	850	830	710	620	
strafrechtelijk meerderjarig	8.610	8.860	8.940	8.870	8.720	8.880	9.060	8.750	
2e generatie allochtonen	43.070	45.170	47.240	46.570	47.020	45.410	45.520	43.030	
mannen	35.390	37.200	38.610	38.260	38.670	37.190	37.220	35.180	
strafrechtelijk minderjarig	11.010	11.270	11.420	10.830	10.410	9.450	8.800	7.870	
strafrechtelijk meerderjarig	24.380	25.920	27.200	27.430	28.260	27.740	28.420	27.320	
vrouwen	7.680	7.980	8.630	8.310	8.350	8.220	8.300	7.840	
strafrechtelijk minderjarig	2.990	2.990	3.330	3.030	2.890	2.690	2.410	2.130	
strafrechtelijk meerderjarig	4.680	4.990	5.290	5.280	5.460	5.520	5.890	5.710	
2e generatie allochtonen, één ouder in buitenland geboren	17.370	17.940	18.310	17.530	17.350	15.620	15.520	14.630	
mannen	13.900	14.360	14.500	13.980	13.790	12.430	12.270	11.540	
strafrechtelijk minderjarig	3.110	3.270	3.290	3.150	3.040	2.480	2.410	2.230	
strafrechtelijk meerderjarig	10.790	11.090	11.210	10.820	10.750	9.940	9.860	9.310	
vrouwen	3.480	3.580	3.810	3.550	3.550	3.200	3.250	3.090	
strafrechtelijk minderjarig	1.090	1.100	1.230	1.090	1.100	880	800	720	
strafrechtelijk meerderjarig	2.380	2.490	2.580	2.470	2.450	2.310	2.450	2.370	
2e generatie allochtonen, beide ouders in buitenland geboren	25.690	27.220	28.920	29.030	29.670	29.770	30.000	28.400	
mannen	21.490	22.830	24.110	24.270	24.870	24.750	24.950	23.650	
strafrechtelijk minderjarig	7.900	8.000	8.120	7.670	7.370	6.960	6.390	5.640	
strafrechtelijk meerderjarig	13.590	14.830	15.980	16.600	17.500	17.790	18.560	18.010	
vrouwen	4.200	4.390	4.810	4.750	4.790	5.020	5.050	4.750	
strafrechtelijk minderjarig	1.900	1.890	2.100	1.940	1.780	1.810	1.610	1.410	
strafrechtelijk meerderjarig	2.300	2.500	2.710	2.810	3.010	3.210	3.440	3.340	
Generatie onbekend	17.380	17.680	19.790	21.770	22.250	19.400	22.720	21.670	

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uit de betreffende bevolkingsgroep.

d Verdachten met onbekend geslacht en/ of leeftijd zijn alleen in het totaal meegeteld.

Bron: CBS/GIDS

	(2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(per 1.000 inwoners) ^c							
	36,2	36,2	35,8	34,2	33,2	31,4	30,7	28,1
	60,6	60,6	59,6	56,8	55,3	52,0	50,7	46,3
	114,3	113,1	111,7	104,9	99,5	89,4	81,2	71,1
	54,2	54,5	53,6	51,5	50,4	47,9	47,5	43,7
	12,7	12,9	13,1	12,4	12,1	11,8	11,6	10,8
	32,7	31,3	33,4	30,3	28,9	27,2	23,8	20,7
	10,6	10,9	11,0	10,6	10,4	10,3	10,5	9,9
	34,3	33,7	32,4	30,7	29,5	28,0	27,3	24,8
	58,4	57,3	54,9	51,8	49,7	46,9	45,6	41,3
	124,6	120,2	117,3	110,1	104,6	95,7	85,8	76,2
	55,0	54,3	52,2	49,5	47,6	45,1	44,2	40,2
	11,7	11,8	11,6	11,2	10,7	10,7	10,5	9,8
	36,2	33,5	32,4	29,9	30,0	30,4	26,3	23,9
	10,7	10,9	10,8	10,5	10,1	10,0	10,0	9,4
	39,0	39,9	40,6	39,0	38,5	36,3	35,5	32,7
	63,6	65,2	65,8	63,6	62,8	58,8	57,5	52,8
	110,5	110,7	109,9	103,4	98,0	87,7	80,1	69,9
	52,8	54,7	55,8	54,6	55,0	52,5	52,6	49,1
	14,2	14,4	15,2	14,3	14,1	13,5	13,3	12,3
	31,4	30,6	33,7	30,5	28,6	26,4	23,1	19,9
	10,5	10,9	11,2	10,9	11,0	10,8	11,3	10,7
	24,0	24,5	24,7	23,3	23,0	20,4	20,0	18,6
	38,3	39,2	39,0	37,2	36,4	32,4	31,5	29,3
	74,8	76,9	76,0	72,0	68,5	55,0	52,1	46,8
	33,4	34,0	33,9	32,3	32,0	29,2	28,6	26,7
	9,8	9,9	10,4	9,6	9,6	8,5	8,5	8,0
	27,4	26,9	29,7	26,0	26,3	20,6	18,2	15,9
	7,5	7,7	7,9	7,5	7,4	6,9	7,2	6,9
	67,7	68,2	69,0	66,2	64,6	62,0	60,0	54,2
	111,2	112,3	112,9	108,5	106,1	100,9	97,6	88,2
	136,1	134,8	134,1	125,9	119,2	111,4	100,5	87,0
	99,9	102,4	103,8	101,5	101,0	97,0	96,6	88,7
	23,0	22,8	23,9	22,6	21,8	21,8	21,1	19,0
	34,3	33,3	36,5	33,6	30,3	30,6	26,7	22,9
	18,0	18,3	18,6	18,3	18,6	18,7	19,2	17,7

Tabel 4.13 Uniek geregistreerde allochtone verdachten naar generatie en herkomstgroepering

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.) ^b								
Totaal allochtonen ^d	120.260	121.790	124.250	123.880	123.400	117.260	120.660	113.140	
westers allochtonen	40.210	41.220	43.390	44.420	44.710	40.500	44.090	41.300	
niet-westers allochtonen	80.050	80.570	80.870	79.460	78.690	76.760	76.570	71.840	
w.o.									
Marokko	19.510	19.800	19.810	19.790	19.890	18.840	18.660	17.660	
Nederlandse Antillen en Aruba	9.380	9.300	9.220	9.060	9.000	8.970	8.950	8.610	
Suriname	16.070	16.190	16.430	15.790	15.020	15.400	15.360	14.290	
Turkije	13.650	14.200	14.110	13.800	13.540	13.100	12.800	11.740	
1e generatie allochtonen	58.400	57.470	55.790	54.180	52.750	51.260	51.100	47.410	
westers allochtonen	11.000	10.970	11.000	10.980	11.160	10.890	11.460	10.900	
niet-westers allochtonen	47.390	46.490	44.790	43.200	41.590	40.370	39.640	36.510	
w.o.									
Marokko	9.100	8.780	8.190	7.850	7.540	6.800	6.540	6.130	
Nederlandse Antillen en Aruba	7.440	7.190	6.950	6.810	6.680	6.610	6.580	6.270	
Suriname	9.050	8.780	8.390	8.080	7.420	7.460	7.330	6.660	
Turkije	6.670	6.810	6.490	6.170	5.760	5.610	5.320	4.750	
2e generatie allochtonen	44.140	46.250	48.270	47.430	47.770	46.010	46.120	43.500	
westers allochtonen	15.690	15.730	15.700	14.700	14.240	12.670	12.270	11.260	
niet-westers allochtonen	28.450	30.520	32.570	32.730	33.530	33.340	33.850	32.240	
w.o.									
Marokko	9.720	10.460	11.050	11.370	11.740	11.550	11.630	10.940	
Nederlandse Antillen en Aruba	1.940	2.120	2.270	2.250	2.330	2.360	2.370	2.340	
Suriname	6.770	7.200	7.830	7.480	7.420	7.760	7.850	7.460	
Turkije	6.630	6.980	7.270	7.340	7.510	7.220	7.270	6.790	
2e generatie allochtonen, één ouder in buitenland geboren	17.610	18.210	18.530	17.730	17.550	15.750	15.660	14.770	
westers allochtonen	12.360	12.530	12.450	11.640	11.240	9.890	9.460	8.660	
niet-westers allochtonen	5.250	5.680	6.080	6.100	6.310	5.850	6.200	6.110	
w.o.									
Marokko	580	620	670	740	740	750	790	760	
Nederlandse Antillen en Aruba	850	870	930	880	900	850	870	780	
Suriname	1.680	1.800	1.930	1.890	1.880	1.760	1.800	1.810	
Turkije	510	610	610	670	740	650	760	810	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	33,4	33,8	34,9	35,9	36,2	34,5	36,5	36,5
	66,6	66,2	65,1	64,1	63,8	65,5	63,5	63,5
	16,2	16,3	15,9	16,0	16,1	16,1	15,5	15,6
	7,8	7,6	7,4	7,3	7,3	7,6	7,4	7,6
	13,4	13,3	13,2	12,7	12,2	13,1	12,7	12,6
	11,3	11,7	11,4	11,1	11,0	11,2	10,6	10,4
	48,6	47,2	44,9	43,7	42,7	43,7	42,4	41,9
	9,2	9,0	8,9	8,9	9,0	9,3	9,5	9,6
	39,4	38,2	36,0	34,9	33,7	34,4	32,9	32,3
	7,6	7,2	6,6	6,3	6,1	5,8	5,4	5,4
	6,2	5,9	5,6	5,5	5,4	5,6	5,5	5,5
	7,5	7,2	6,8	6,5	6,0	6,4	6,1	5,9
	5,5	5,6	5,2	5,0	4,7	4,8	4,4	4,2
	36,7	38,0	38,8	38,3	38,7	39,2	38,2	38,4
	13,0	12,9	12,6	11,9	11,5	10,8	10,2	10,0
	23,7	25,1	26,2	26,4	27,2	28,4	28,1	28,5
	8,1	8,6	8,9	9,2	9,5	9,9	9,6	9,7
	1,6	1,7	1,8	1,8	1,9	2,0	2,0	2,1
	5,6	5,9	6,3	6,0	6,0	6,6	6,5	6,6
	5,5	5,7	5,8	5,9	6,1	6,2	6,0	6,0
	14,6	15,0	14,9	14,3	14,2	13,4	13,0	13,1
	10,3	10,3	10,0	9,4	9,1	8,4	7,8	7,7
	4,4	4,7	4,9	4,9	5,1	5,0	5,1	5,4
	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7
	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
	1,4	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6
	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7

Tabel 4.13 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.) ^b								
2e generatie allochtonen, beide ouders in buitenland geboren	26.520	28.040	29.730	29.690	30.210	30.250	30.460	28.730	
westers allochtonen	3.320	3.210	3.250	3.070	3.000	2.770	2.810	2.600	
niet-westers allochtonen	23.190	24.830	26.480	26.620	27.210	27.480	27.650	26.130	
w.o.									
Marokko	9.140	9.840	10.370	10.630	11.000	10.800	10.840	10.180	
Nederlandse Antillen en Aruba	1.080	1.240	1.340	1.370	1.420	1.500	1.500	1.560	
Suriname	5.090	5.400	5.890	5.580	5.530	6.000	6.050	5.650	
Turkije	6.120	6.370	6.650	6.670	6.770	6.570	6.510	5.980	
Generatie onbekend	17.720	18.070	20.200	22.270	22.880	19.990	23.440	22.230	
	(per 1.000 inwoners van 12 jaar en ouder ^c)								
Totaal allochtonen ^d	36,2	36,2	35,8	34,2	33,2	31,4	30,7	28,1	
westers allochtonen	19,3	19,2	19,0	17,9	17,6	15,9	15,6	14,3	
niet-westers allochtonen	52,5	52,4	51,6	49,4	47,6	45,5	44,3	40,4	
w.o.									
Marokko	73,9	74,0	72,1	70,8	69,5	64,4	62,5	57,2	
Nederlandse Antillen en Aruba	81,3	79,5	77,6	74,4	72,4	71,0	69,6	65,6	
Suriname	52,8	52,8	52,9	50,0	47,2	48,1	47,5	43,5	
Turkije	45,0	45,4	44,5	42,7	41,2	38,8	37,3	33,4	
1e generatie allochtonen	34,3	33,7	32,4	30,7	29,5	28,0	27,3	24,8	
westers allochtonen	17,4	17,3	17,0	16,3	16,3	15,2	15,2	14,0	
niet-westers allochtonen	43,9	43,1	41,4	39,3	37,4	35,8	34,8	31,7	
w.o.									
Marokko	51,0	49,3	45,9	43,9	42,1	38,1	36,6	34,1	
Nederlandse Antillen en Aruba	87,2	84,2	81,2	78,2	75,8	74,6	74,0	70,1	
Suriname	44,4	43,4	41,6	40,1	37,1	37,5	37,1	33,9	
Turkije	32,8	33,6	31,9	30,2	28,2	27,2	25,8	23,0	
2e generatie allochtonen	39,0	39,9	40,6	39,0	38,5	36,3	35,5	32,7	
westers allochtonen	20,7	20,8	20,6	19,2	18,7	16,5	16,0	14,6	
niet-westers allochtonen	77,2	77,5	77,9	74,0	71,7	67,4	64,9	58,4	
w.o.									
Marokko	128,3	128,6	126,1	123,0	119,0	109,5	104,2	92,3	
Nederlandse Antillen en Aruba	64,9	67,2	68,7	65,3	64,4	62,7	59,7	55,9	
Suriname	70,4	71,2	74,2	67,7	64,6	65,6	63,8	58,2	
Turkije	71,8	69,8	68,8	65,6	63,8	57,9	55,4	48,9	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	22,0	23,0	23,9	24,0	24,5	25,8	25,2	25,4
	2,8	2,6	2,6	2,5	2,4	2,4	2,3	2,3
	19,3	20,4	21,3	21,5	22,1	23,4	22,9	23,1
	7,6	8,1	8,3	8,6	8,9	9,2	9,0	9,0
	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	1,3	1,2	1,4
	4,2	4,4	4,7	4,5	4,5	5,1	5,0	5,0
	5,1	5,2	5,4	5,4	5,5	5,6	5,4	5,3
	14,7	14,8	16,3	18,0	18,5	17,0	19,4	19,7

Tabel 4.13 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(per 1.000 inwoners van 12 jaar en ouder ^c)							
2e generatie allochtonen, één ouder in buitenland geboren	24,0	24,5	24,7	23,3	23,0	20,4	20,0	18,6
westers allochtonen	19,5	19,7	19,5	18,2	17,6	15,5	14,8	13,5
niet-westers allochtonen	54,1	54,7	55,4	52,1	51,2	44,8	44,4	41,1
w.o.								
Marokko	93,2	90,8	92,9	93,7	87,4	82,6	79,1	69,2
Nederlandse Antillen en Aruba	46,3	45,4	46,6	41,8	41,7	37,8	37,7	32,1
Suriname	58,5	59,8	60,4	56,5	54,1	48,4	46,8	44,8
Turkije	77,0	82,0	74,8	73,3	72,3	57,6	58,1	55,7
2e generatie allochtonen, beide ouders in buitenland geboren	67,7	68,2	69,0	66,2	64,6	62,0	60,0	54,2
westers allochtonen	27,6	26,5	26,4	24,8	24,2	22,2	22,3	20,6
niet-westers allochtonen	85,6	85,8	86,0	81,9	79,2	75,7	72,5	64,9
w.o.								
Marokko	131,5	132,0	129,1	125,7	122,0	112,1	106,7	94,6
Nederlandse Antillen en Aruba	97,3	103,9	105,3	103,4	100,5	100,7	92,6	90,8
Suriname	75,6	76,2	80,2	72,6	69,2	73,4	71,6	64,4
Turkije	71,4	68,8	68,3	64,9	63,0	57,9	55,1	48,2
Generatie onbekend								

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uit de betreffende bevolkingsgroep.

d Verdachten met onbekend geslacht en/ of leeftijd zijn alleen in het totaal meegeteld.

Bron: CBS/GIDS

Tabel 4.14 Uniek geregistreerde verdachten naar woongemeente^a en geslacht,^b 2012^c

	Totaal	mannen	vrouwen	Totaal	mannen	vrouwen
	(abs.) ^d			(per 1.000 inwoners van 12 jaar en ouder) ^e		
Nederland	242.620	197.130	45.490	14,2	23,1	5,6
Almere	3.370	2.570	800	20,7	31,9	9,7
Amersfoort	1.710	1.370	340	13,6	22,4	5,3
Amsterdam	15.840	12.490	3.350	22,8	36,7	9,4
Apeldoorn	1.820	1.470	350	13,3	21,8	5,1
Arnhem	2.310	1.830	480	17,8	28,6	7,3
Breda	2.270	1.780	490	14,7	23,7	6,2
Dordrecht	2.240	1.800	440	21,8	35,7	8,3
Ede	1.060	870	190	11,4	19,1	4,0
Eindhoven	3.410	2.740	680	17,8	28,0	7,2
Emmen	1.280	1.010	270	13,4	21,5	5,5
Enschede	2.410	1.910	490	17,3	27,2	7,2
's-Gravenhage	12.150	9.730	2.420	28,0	45,6	11,0
Groningen	2.990	2.400	580	16,9	27,6	6,5
Haarlem	1.970	1.600	360	14,9	25,1	5,3
Haarlemmermeer	1.590	1.250	350	13,1	20,7	5,6
's-Hertogenbosch	2.070	1.650	420	16,6	27,0	6,5
Leiden	1.760	1.430	340	16,6	27,7	6,2
Maastricht	1.350	1.070	280	12,1	20,0	4,9
Nijmegen	2.000	1.600	410	13,6	22,9	5,3
Rotterdam	13.920	11.220	2.710	25,9	42,6	9,9
Tilburg	3.230	2.550	670	17,7	28,3	7,3
Utrecht	4.540	3.590	950	16,6	27,2	6,7
Zaanstad	2.190	1.720	470	17,0	27,2	7,1
Zoetermeer	1.960	1.470	490	18,3	28,5	8,8
Zwolle	1.430	1.110	320	13,8	22,0	6,0
Overige gemeenten of onbekend	151.760	124.910	26.850	11,8	19,3	4,5

a De 25 grootste gemeenten in 2012.

b Van 910 verdachten is het geslacht onbekend. Zij zijn in deze tabel buiten beschouwing gelaten.

c Voorlopige cijfers.

d Afgerond op tientallen.

e Uit de betreffende gemeente.

Bron: CBS/GIDS

Tabel 4.15 Uniek geregistreerde verdachten en door hen gepleegde misdrijven naar woongemeente^a en delictgroep, 2012^b

	Geregistreerde verdachten		Misdrijven				
			vermogens- misdrijven	vernielingen ^c	gewelds- en seksuele misdrijven	verkeers- misdrijven	
	(abs.) ^d	(per 1.000 inwoners van 12 jaar en ouder) ^e	(abs.) ^d				
Nederland	243.530	14,2	125.080	44.650	82.460	51.660	
Almere	3.370	20,7	1.940	480	1.160	580	
Amersfoort	1.710	13,6	1.100	420	620	290	
Amsterdam	15.840	22,8	8.810	2.410	5.550	3.040	
Apeldoorn	1.820	13,3	1.210	410	640	330	
Arnhem	2.310	17,8	1.560	430	930	380	
Breda	2.270	14,7	1.100	440	760	430	
Dordrecht	2.240	21,8	1.280	520	830	460	
Ede	1.060	11,4	570	230	420	220	
Eindhoven	3.410	17,8	1.720	580	1.130	770	
Emmen	1.280	13,4	670	290	630	170	
Enschede	2.410	17,3	1.530	450	1.040	340	
's-Gravenhage	12.150	28,0	6.620	1.990	4.100	3.250	
Groningen	2.990	16,9	1.860	750	1.270	470	
Haarlem	1.970	14,9	1.110	400	720	460	
Haarlemmermeer	1.590	13,1	720	260	520	440	
's-Hertogenbosch	2.070	16,6	1.070	480	750	360	
Leiden	1.760	16,6	900	400	640	430	
Maastricht	1.350	12,1	860	250	540	170	
Nijmegen	2.000	13,6	1.200	430	820	340	
Rotterdam	13.920	25,9	7.140	2.110	4.770	3.530	
Tilburg	3.230	17,7	1.550	560	1.110	570	
Utrecht	4.540	16,6	3.490	920	1.490	710	
Zaanstad	2.190	17,0	940	380	900	430	
Zoetermeer	1.960	18,3	1.010	340	710	490	
Zwolle	1.430	13,8	1.040	370	620	190	
Overige gemeenten of onbekend	152.680	11,8	74.080	28.340	49.780	32.800	

a De 25 grootste gemeenten in 2012.

b Voorlopige cijfers.

c Inclusief misdrijven tegen openbare orde en gezag.

d Afgerond op tientallen.

e Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de inwoners van de betreffende gemeente.

f Per delict(groep) is aangegeven hoeveel personen als verdachte zijn geregistreerd. Omdat een persoon per delict(groep) 1 keer voor kan komen is de som van de hoofdgroepen hoger dan het totaal.

Bron: CBS/GIDS

					Misdrijven per verdachte
	drugs misdrijven	(vuur)wapen- misdrijven	overige misdrijven	totaal ^f	
					(gemiddeld)
	22.450	6.960	11.660	344.910	1,42
	270	100	120	4.650	1,38
	110	50	80	2.670	1,56
	1.180	400	560	21.960	1,39
	150	80	100	2.920	1,60
	180	70	160	3.710	1,61
	300	50	80	3.170	1,40
	250	110	150	3.600	1,61
	60	30	70	1.600	1,51
	370	100	220	4.890	1,43
	80	50	70	1.960	1,53
	220	60	130	3.770	1,56
	890	350	660	17.880	1,47
	290	80	110	4.820	1,61
	140	50	110	2.990	1,52
	90	30	90	2.160	1,36
	190	70	130	3.050	1,47
	150	30	80	2.620	1,49
	220	50	40	2.130	1,58
	160	70	120	3.140	1,57
	1.280	550	550	19.930	1,43
	430	100	190	4.520	1,40
	340	120	380	7.450	1,64
	180	50	80	2.950	1,35
	100	40	120	2.810	1,43
	80	50	90	2.450	1,71
	14.720	4.220	7.160	211.110	1,38

Tabel 4.16 Uniek geregistreerde verdachten naar recidive en geslacht

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs.) ^b							
Totaal	327.970	327.220	323.480	309.370	294.140	265.870	263.470	243.530
Recidivisten	214.000	214.200	214.610	201.080	192.630	169.800	167.450	151.320
Mannen	186.270	185.730	185.120	173.570	166.670	147.180	145.150	130.760
Vrouwen	27.730	28.480	29.490	27.510	25.960	22.620	22.300	20.560
First offenders	100.450	101.610	100.050	101.390	99.000	94.430	94.730	91.300
Mannen	74.730	75.690	73.540	75.030	72.890	68.520	69.110	66.370
Vrouwen	25.710	25.920	26.520	26.370	26.110	25.910	25.620	24.930
Onbekend geslacht	13.530	11.410	8.820	6.900	2.510	1.650	1.290	920
	[%]							
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100
Recidivisten	65,2	65,5	66,3	65,0	65,5	63,9	63,6	62,1
Mannen	87,0	86,7	86,3	86,3	86,5	86,7	86,7	86,4
Vrouwen	13,0	13,3	13,7	13,7	13,5	13,3	13,3	13,6
First offenders	30,6	31,1	30,9	32,8	33,7	35,5	36,0	37,5
Mannen	74,4	74,5	73,5	74,0	73,6	72,6	73,0	72,7
Vrouwen	25,6	25,5	26,5	26,0	26,4	27,4	27,0	27,3
Onbekend geslacht	4,1	3,5	2,7	2,2	0,9	0,6	0,5	0,4

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

Bron: CBS/GIDS

Tabel 4.17 Uniek geregistreerde verdachten naar recidive en herkomstgroepering

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.) ^b								
Totaal ^d	327.970	327.220	323.480	309.370	294.140	265.870	263.470	243.530	
autochtoon	194.780	194.160	190.320	178.190	167.400	146.210	141.040	128.890	
allochtoon	120.260	121.790	124.250	123.880	123.400	117.260	120.660	113.140	
westers allochtoon	40.210	41.220	43.390	44.420	44.710	40.500	44.090	41.300	
niet-westers allochtoon	80.050	80.570	80.870	79.460	78.690	76.760	76.570	71.840	
Recidivisten	226.670	224.950	222.930	207.390	194.270	170.480	167.890	151.580	
autochtoon	127.910	127.840	126.770	115.800	108.460	91.920	88.410	79.100	
allochtoon	86.600	86.650	87.980	85.290	84.000	77.690	78.810	71.920	
westers allochtoon	25.050	25.160	25.990	25.500	25.820	21.850	23.400	21.090	
niet-westers allochtoon	61.550	61.490	61.990	59.790	58.180	55.840	55.400	50.830	
First offenders	101.300	102.270	100.550	101.980	99.870	95.400	95.580	91.950	
autochtoon	66.870	66.320	63.540	62.390	58.940	54.290	52.630	49.790	
allochtoon	33.660	35.140	36.280	38.590	39.400	39.570	41.860	41.220	
westers allochtoon	15.150	16.060	17.400	18.910	18.890	18.650	20.690	20.210	
niet-westers allochtoon	18.510	19.080	18.880	19.670	20.510	20.920	21.170	21.010	
	(per 1.000 inwoners van 12 jaar en ouder) ^c								
Totaal ^d	19,2	19,4	19,2	18,2	17,6	15,9	15,5	14,2	
autochtoon	15,3	15,5	15,3	14,4	13,7	12,1	11,6	10,6	
allochtoon	36,2	36,2	35,8	34,2	33,2	31,4	30,7	28,1	
westers allochtoon	19,3	19,2	19,0	17,9	17,6	15,9	15,6	14,3	
niet-westers allochtoon	52,5	52,4	51,6	49,4	47,6	45,5	44,3	40,4	
Recidivisten	13,5	13,6	13,5	12,5	12,0	10,6	10,2	9,2	
autochtoon	10,3	10,4	10,4	9,5	9,0	7,6	7,3	6,5	
allochtoon	27,4	27,3	27,0	25,2	24,2	22,4	21,7	19,3	
westers allochtoon	13,4	13,3	13,0	12,0	11,6	10,1	9,7	8,6	
niet-westers allochtoon	40,9	40,5	40,0	37,6	35,7	33,6	32,5	28,9	
First offenders	5,7	5,8	5,7	5,7	5,6	5,4	5,3	5,1	
autochtoon	5,0	5,1	5,0	4,9	4,7	4,5	4,3	4,1	
allochtoon	8,8	9,0	8,9	8,9	9,0	9,0	9,0	8,8	
westers allochtoon	5,9	5,9	6,0	5,9	6,0	5,8	5,9	5,7	
niet-westers allochtoon	11,6	11,9	11,6	11,8	11,9	11,9	11,8	11,5	

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uit de betreffende bevolkingsgroep.

d Verdachten waarvan de herkomst onbekend is zijn alleen in het totaal meegeteld, niet in de onderliggende tabel.

Bron: CBS/GIDS

[illegible]

Tabel 4.18 Uniek geregistreerde verdachten naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs.) ^b							
Totaal ^c	327.970	327.220	323.480	309.370	294.140	265.870	263.470	243.530
Wetboek van Strafrecht	234.120	234.100	232.180	223.950	217.420	196.580	193.790	179.400
Vermogensmisdrijven	105.790	102.290	98.020	97.480	96.180	90.600	91.500	87.290
diefstal/verduistering en inbraak	90.080	85.850	82.480	81.840	79.950	75.750	77.160	73.800
diefstal en inbraak met geweld	7.200	6.540	6.320	6.110	7.080	7.040	7.520	7.030
diefstal en inbraak zonder geweld	85.330	81.440	78.140	77.640	74.920	70.870	71.860	68.820
bedrog	7.090	7.210	7.270	7.350	7.340	6.710	5.630	4.920
valsheidsmisdrijven	6.810	7.000	6.060	5.390	4.990	4.220	4.070	3.650
heling	6.090	6.470	6.120	7.260	7.580	7.010	7.450	7.470
afpersing en afdreiging	740	660	580	630	710	600	600	700
overige vermogensmisdrijven	210	310	270	220	300	490	660	730
Vernielingen en misdrijven tegen								
openbare orde en gezag	62.800	63.920	64.550	59.300	57.350	48.390	44.270	36.590
vernieling en beschadiging	32.780	33.170	33.130	30.370	25.200	19.330	17.640	15.840
vernieling aan auto	8.240	8.370	8.160	7.570	6.430	4.990	4.590	4.090
vernieling aan								
openbare gebouwen	2.680	2.580	2.780	2.050	1.720	1.310	1.050	680
vernieling aan middelen								
openbaar vervoer	830	910	840	700	560	470	470	340
overige vernieling en								
beschadiging	23.190	23.550	23.500	22.050	17.620	13.350	12.200	11.310
tegen de openbare orde	24.950	25.860	26.560	24.540	26.350	24.100	22.360	16.750
openlijk geweld tegen								
personen	11.120	11.820	11.720	10.720	11.820	10.870	9.930	8.760
openlijk geweld tegen								
goederen	6.620	6.730	6.720	5.840	5.470	4.320	3.790	3.200
huisvredebreuk	2.040	2.110	2.140	2.260	2.160	1.830	1.850	1.830
computervredebreuk	200	190	240	310	290	230	240	250
discriminatie	450	330	350	340	330	240	190	170
tegen openbare orde overig	5.470	5.510	6.300	5.760	7.070	7.220	6.960	2.940
brandstichting/ontploffing	3.520	3.550	3.340	2.870	2.680	2.060	2.020	1.840
tegen het openbaar gezag	6.030	5.930	5.890	5.450	6.470	5.210	4.430	3.820
niet opvolgen van ambtelijk bevel	1.950	2.050	1.890	1.560	3.220	3.550	3.130	2.690
overige misdrijven tegen het open- baar gezag	4.110	3.910	4.040	3.920	3.280	1.690	1.330	1.150

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(per 1.000 inwoners van 12 jaar en ouder)								[%]							
	19,2	19,4	19,2	18,2	17,6	15,9	15,5	14,2	100	100	100	100	100	100	100	100
	14,1	14,3	14,1	13,4	13,0	11,7	11,3	10,4	71,4	71,5	71,8	72,4	73,9	73,9	73,6	73,7
	6,0	5,9	5,6	5,5	5,3	5,1	5,0	4,7	32,3	31,3	30,3	31,5	32,7	34,1	34,7	35,8
	5,2	5,0	4,8	4,6	4,5	4,2	4,2	3,9	27,5	26,2	25,5	26,5	27,2	28,5	29,3	30,3
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	2,2	2,0	2,0	2,0	2,4	2,6	2,9	2,9
	4,9	4,8	4,5	4,4	4,2	3,9	3,9	3,6	26,0	24,9	24,2	25,1	25,5	26,7	27,3	28,3
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	2,2	2,2	2,2	2,4	2,5	2,5	2,1	2,0
	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	2,1	2,1	1,9	1,7	1,7	1,6	1,5	1,5
	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	1,9	2,0	1,9	2,3	2,6	2,6	2,8	3,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3
	4,0	4,1	4,1	3,7	3,6	3,0	2,7	2,2	19,1	19,5	20,0	19,2	19,5	18,2	16,8	15,0
	2,1	2,1	2,1	1,9	1,6	1,2	1,1	1,0	10,0	10,1	10,2	9,8	8,6	7,3	6,7	6,5
	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	2,5	2,6	2,5	2,4	2,2	1,9	1,7	1,7
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,8	0,8	0,9	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
	1,5	1,5	1,5	1,4	1,1	0,8	0,8	0,7	7,1	7,2	7,3	7,1	6,0	5,0	4,6	4,6
	1,6	1,7	1,7	1,6	1,6	1,5	1,4	1,0	7,6	7,9	8,2	7,9	9,0	9,1	8,5	6,9
	0,7	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7	0,6	0,6	3,4	3,6	3,6	3,5	4,0	4,1	3,8	3,6
	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	2,0	2,1	2,1	1,9	1,9	1,6	1,4	1,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,2	1,7	1,7	1,9	1,9	2,4	2,7	2,6	1,2
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	1,8	1,8	1,8	1,8	2,2	2,0	1,7	1,6
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,6	0,6	0,6	0,5	1,1	1,3	1,2	1,1
	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	1,3	1,2	1,2	1,3	1,1	0,6	0,5	0,5

Tabel 4.18 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs.) ^b							
Gewelds- en seksuele misdrijven	89.390	91.520	93.220	88.920	81.520	71.900	71.590	67.180
mishandeling	57.300	59.980	62.330	59.560	52.080	44.720	44.040	41.350
bedreiging en stalking	27.300	27.050	27.290	26.100	25.200	22.440	22.590	21.550
bedreiging	25.480	25.190	25.410	24.530	23.250	20.570	20.830	19.770
stalking	2.190	2.240	2.270	1.900	2.350	2.180	2.070	2.070
seksuele misdrijven	7.670	7.560	6.780	6.230	5.600	4.950	4.630	4.030
aanranding	1.850	1.810	1.670	1.570	1.430	1.350	1.160	910
verkrachting	1.920	1.720	1.570	1.300	1.240	980	890	710
schennis der eerbaarheid	1.250	1.240	1.070	990	1.060	930	940	940
ontucht met minderjarige	1.170	1.140	1.040	920	750	600	540	530
overige seksuele misdrijven	1.870	2.010	1.770	1.710	1.360	1.270	1.230	1.070
misdrijven tegen het leven	1.990	1.730	1.870	1.790	2.570	3.070	3.230	2.960
overige geweldsmisdrijven	1.560	1.870	1.720	1.710	1.510	1.170	1.510	1.450
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	9.130	8.750	9.190	8.670	8.930	8.160	8.610	8.160
Verkeersmisdrijven	73.700	73.560	72.390	67.950	59.630	54.740	53.630	47.070
verlaten plaats ongeval	24.470	22.530	20.420	17.390	12.530	11.400	10.460	9.550
rijden onder invloed	48.890	50.750	51.300	49.850	45.620	41.510	41.260	36.190
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1.620	1.640	1.660	1.600	1.700	1.940	1.810	1.210
overige verkeersmisdrijven	960	870	1.120	1.120	1.790	1.560	1.800	1.430
Drugsmisdrijven	27.310	28.190	27.090	25.570	24.370	19.910	20.570	20.780
harddrugs	13.630	14.120	13.360	11.790	10.320	8.830	8.620	8.440
softdrugs	13.970	14.440	14.050	14.080	14.350	11.280	12.150	12.570
(Vuur)wapenmisdrijven	7.140	6.750	6.800	6.720	7.080	6.230	7.180	6.720
Misdrijven overige wetten	6.170	5.430	5.180	4.330	3.050	3.070	3.110	2.550

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Per delict(groep) is aangegeven hoeveel personen als verdachte zijn geregistreerd. Omdat een persoon per delict(groep) 1 keer voor kan komen is de som van de hoofdgroepen hoger dan het totaal en is de som van de afzonderlijke delicten hoger dan dat van de hoofdgroepen.

Bron: CBS/GIDS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(per 1.000 inwoners van 12 jaar en ouder)								[%]							
	5,7	5,8	5,9	5,6	5,2	4,6	4,5	4,2	27,3	28,0	28,8	28,7	27,7	27,0	27,2	27,6
	3,7	3,9	4,0	3,8	3,4	2,9	2,8	2,6	17,5	18,3	19,3	19,3	17,7	16,8	16,7	17,0
	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	1,4	1,4	1,3	8,3	8,3	8,4	8,4	8,6	8,4	8,6	8,8
	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,3	1,3	1,2	7,8	7,7	7,9	7,9	7,9	7,7	7,9	8,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,7	0,7	0,7	0,6	0,8	0,8	0,8	0,8
	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	2,3	2,3	2,1	2,0	1,9	1,9	1,8	1,7
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,6	0,5	0,6	0,6	0,9	1,2	1,2	1,2
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5	0,6	0,5	0,6	0,5	0,4	0,6	0,6
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	2,8	2,7	2,8	2,8	3,0	3,1	3,3	3,3
	4,1	4,1	4,2	4,0	3,7	3,4	3,3	2,9	22,5	22,5	22,4	22,0	20,3	20,6	20,4	19,3
	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	7,5	6,9	6,3	5,6	4,3	4,3	4,0	3,9
	3,2	3,3	3,3	3,2	2,9	2,6	2,6	2,2	14,9	15,5	15,9	16,1	15,5	15,6	15,7	14,9
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,5
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,4	0,6	0,6	0,7	0,6
	1,5	1,6	1,5	1,4	1,4	1,1	1,2	1,1	8,3	8,6	8,4	8,3	8,3	7,5	7,8	8,5
	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	4,2	4,3	4,1	3,8	3,5	3,3	3,3	3,5
	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,6	0,7	0,7	4,3	4,4	4,3	4,6	4,9	4,2	4,6	5,2
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	2,2	2,1	2,1	2,2	2,4	2,3	2,7	2,8
	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	1,9	1,7	1,6	1,4	1,0	1,2	1,2	1,0

Tabel 4.19 Uniek geregistreerde verdachten naar geslacht, strafrechtelijk minder- en meerderjarigheid en delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	327.970	327.220	323.480	309.370	294.140	265.870	263.470	243.530	
mannen	255.500	256.340	254.030	244.600	236.340	213.920	212.710	195.930	
strafrechtelijk minderjarig	41.210	41.080	40.550	36.730	34.020	28.560	26.170	23.010	
vermogensmisdrijven	18.350	17.590	15.980	15.480	15.120	13.140	12.170	11.130	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	17.520	18.130	18.420	15.320	13.310	10.230	8.720	7.310	
gewelds- en seksuele misdrijven	10.270	10.280	10.590	9.280	7.770	6.680	6.240	5.350	
verkeersmisdrijven	1.070	1.100	1.270	1.310	1.230	1.060	900	720	
drugsmisdrijven	1.010	1.030	930	970	940	780	850	800	
(vuur)wapenmisdrijven	1.140	1.070	1.130	1.140	1.110	920	1.030	920	
overige misdrijven	1.180	1.100	1.340	1.110	1.090	840	920	810	
strafrechtelijk meerderjarig	214.290	215.260	213.480	207.860	202.320	185.360	186.540	172.920	
vermogensmisdrijven	59.500	57.200	54.630	54.900	54.760	52.770	55.310	52.780	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	36.120	36.890	36.850	35.510	36.270	31.500	29.430	24.380	
gewelds- en seksuele misdrijven	65.710	67.430	68.120	65.890	61.350	54.780	54.890	51.990	
verkeersmisdrijven	53.160	54.120	54.810	52.700	49.380	45.490	44.860	39.300	
drugsmisdrijven	22.030	22.850	22.100	21.020	19.970	16.410	16.830	17.250	
(vuur)wapenmisdrijven	5.300	5.070	5.070	4.990	5.380	4.850	5.480	5.200	
overige misdrijven	12.070	11.060	10.850	10.000	9.000	8.650	9.100	8.190	
vrouwen	52.260	53.350	55.020	53.030	51.390	48.130	47.540	45.210	
strafrechtelijk minderjarig	11.630	11.550	12.100	10.960	10.190	8.740	7.660	6.690	
vermogensmisdrijven	6.950	6.860	7.180	6.560	6.530	5.670	4.740	4.040	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.430	2.410	2.720	2.360	1.840	1.530	1.370	1.190	
gewelds- en seksuele misdrijven	2.660	2.670	2.790	2.470	1.980	1.650	1.640	1.520	
verkeersmisdrijven	90	130	130	170	170	140	150	120	
drugsmisdrijven	180	200	140	150	130	100	90	90	
(vuur)wapenmisdrijven	60	60	50	70	60	40	50	40	
overige misdrijven	250	230	290	200	220	180	150	160	
strafrechtelijk meerderjarig	40.640	41.800	42.920	42.070	41.210	39.400	39.880	38.520	
vermogensmisdrijven	17.400	17.290	17.380	17.850	17.540	17.620	17.990	18.230	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	4.460	4.530	4.640	4.610	4.570	3.950	3.800	3.210	
gewelds- en seksuele misdrijven	8.590	9.170	9.920	9.680	9.050	8.020	8.250	7.880	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(per 1.000 inwoners) ^b								[%]							
	19,2	19,4	19,2	18,2	17,6	15,9	15,5	14,2	100	100	100	100	100	100	100	100
	32,1	32,4	31,9	30,2	29,0	26,2	25,4	23,1	77,9	78,3	78,5	79,1	80,3	80,5	80,7	80,5
	64,5	64,5	63,9	58,4	54,3	45,9	41,9	36,5	12,6	12,6	12,5	11,9	11,6	10,7	9,9	9,4
	28,6	27,6	25,1	24,5	23,9	21,0	19,4	17,5	5,6	5,4	4,9	5,0	5,1	4,9	4,6	4,6
	27,8	28,8	29,3	24,7	21,5	16,6	14,1	11,7	5,3	5,5	5,7	5,0	4,5	3,8	3,3	3,0
	16,2	16,2	16,8	14,8	12,6	10,8	10,1	8,6	3,1	3,1	3,3	3,0	2,6	2,5	2,4	2,2
	1,7	1,8	2,0	2,1	2,0	1,7	1,5	1,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
	1,5	1,5	1,4	1,5	1,5	1,2	1,3	1,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	1,8	1,7	1,8	1,8	1,8	1,5	1,7	1,5	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4
	1,9	1,8	2,1	1,8	1,8	1,4	1,5	1,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
	29,0	29,3	28,8	27,5	26,6	24,3	23,9	21,9	65,3	65,8	66,0	67,2	68,8	69,7	70,8	71,0
	7,1	7,0	6,6	6,5	6,3	6,1	6,1	5,7	18,1	17,5	16,9	17,7	18,6	19,8	21,0	21,7
	5,2	5,2	5,2	4,9	5,0	4,3	3,9	3,3	11,0	11,3	11,4	11,5	12,3	11,8	11,2	10,0
	9,4	9,7	9,7	9,3	8,7	7,7	7,7	7,2	20,0	20,6	21,1	21,3	20,9	20,6	20,8	21,3
	7,7	7,8	7,8	7,4	6,9	6,3	6,1	5,4	16,2	16,5	16,9	17,0	16,8	17,1	17,0	16,1
	2,7	2,8	2,7	2,5	2,5	2,1	2,1	2,1	6,7	7,0	6,8	6,8	6,8	6,2	6,4	7,1
	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	1,6	1,5	1,6	1,6	1,8	1,8	2,1	2,1
	1,8	1,7	1,6	1,5	1,3	1,2	1,3	1,2	3,7	3,4	3,4	3,2	3,1	3,3	3,5	3,4
	6,6	6,8	7,0	6,7	6,5	6,0	5,9	5,6	15,9	16,3	17,0	17,1	17,5	18,1	18,0	18,6
	19,0	18,9	19,8	18,0	17,0	14,6	12,7	11,0	3,5	3,5	3,7	3,5	3,5	3,3	2,9	2,7
	11,3	11,2	11,7	10,6	10,8	9,4	7,8	6,5	2,1	2,1	2,2	2,1	2,2	2,1	1,8	1,7
	4,0	4,0	4,5	4,0	3,1	2,6	2,3	2,0	0,7	0,7	0,8	0,8	0,6	0,6	0,5	0,5
	4,4	4,4	4,6	4,1	3,4	2,8	2,8	2,6	0,8	0,8	0,9	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6
	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,4	0,4	0,5	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	5,5	5,8	5,9	5,7	5,6	5,3	5,3	5,1	12,4	12,8	13,3	13,6	14,0	14,8	15,1	15,8
	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	5,3	5,3	5,4	5,8	6,0	6,6	6,8	7,5
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,6	1,5	1,4	1,3
	1,2	1,3	1,4	1,4	1,3	1,1	1,2	1,1	2,6	2,8	3,1	3,1	3,1	3,0	3,1	3,2

Tabel 4.19 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
verkeersmisdrijven	7.580	8.210	8.600	8.120	7.600	7.730	7.530	6.780	
drugsmisdrijven	3.880	3.930	3.770	3.240	3.210	2.540	2.670	2.520	
(vuur)wapenmisdrijven	600	510	520	500	490	370	560	510	
overige misdrijven	1.490	1.570	1.630	1.510	1.530	1.440	1.450	1.470	
geslacht en/ of leeftijd onbekend	20.210	17.530	14.430	11.740	6.410	3.820	3.230	2.400	

a Voorlopige cijfers.

b Uit de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: CBS/GIDS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(per 1.000 inwoners) ^b								(%)							
	1,1	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,0	2,3	2,5	2,7	2,6	2,6	2,9	2,9	2,8
	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	1,2	1,2	1,2	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
									6,2	5,4	4,5	3,8	2,2	1,4	1,2	1,0

Tabel 4.20 Door uniek geregistreerde verdachten gepleegde misdrijven^a naar delictgroep, geslacht en strafrechtelijk minder- en meerderjarigheid

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.) ^c								
Totaal	519.800	514.340	501.530	475.290	431.940	382.430	376.050	344.910	
mannen	433.130	428.300	416.730	395.660	362.050	319.650	314.870	287.340	
strafrechtelijk minderjarig	78.620	78.960	75.490	65.880	56.100	44.410	39.840	34.790	
strafrechtelijk meerderjarig	348.400	343.560	336.070	325.320	302.520	273.320	273.390	251.280	
vrouwen	73.130	74.610	75.960	72.720	67.280	61.050	59.830	56.620	
strafrechtelijk minderjarig	16.610	16.710	17.240	15.410	13.450	11.370	9.630	8.410	
strafrechtelijk meerderjarig	55.280	56.780	57.660	56.430	53.110	49.260	49.790	47.920	
Vermogensmisdrijven	177.540	167.940	156.500	153.420	141.320	132.270	131.690	124.620	
mannen	140.670	131.050	120.290	117.820	108.100	101.130	101.980	95.640	
strafrechtelijk minderjarig	32.420	31.030	27.360	24.920	23.140	19.170	17.210	15.750	
strafrechtelijk meerderjarig	108.250	100.020	92.930	92.900	84.960	81.960	84.770	79.890	
vrouwen	36.870	36.890	36.210	35.600	33.220	31.140	29.710	28.980	
strafrechtelijk minderjarig	2.160	2.160	1.800	1.690	1.210	750	550	510	
strafrechtelijk meerderjarig	34.710	34.720	34.420	33.910	32.010	30.380	29.150	28.470	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	86.110	88.060	87.950	80.050	71.930	59.520	53.720	44.130	
mannen	77.430	79.450	78.840	71.560	64.370	53.230	47.740	39.090	
strafrechtelijk minderjarig	28.060	29.740	29.030	24.030	18.490	13.380	11.230	9.030	
strafrechtelijk meerderjarig	49.370	49.700	49.810	47.530	45.880	39.850	36.510	30.060	
vrouwen	8.680	8.610	9.110	8.500	7.550	6.300	5.980	5.050	
strafrechtelijk minderjarig	3.180	2.970	3.390	2.910	2.170	1.780	1.570	1.340	
strafrechtelijk meerderjarig	5.500	5.640	5.720	5.580	5.390	4.510	4.420	3.710	
Gewelds- en seksuele misdrijven	113.760	117.520	119.550	113.440	100.780	86.790	86.540	82.010	
mannen	100.270	103.050	104.100	98.690	87.860	75.870	75.370	71.220	
strafrechtelijk minderjarig	13.510	13.660	14.160	12.140	9.820	8.090	7.540	6.520	
strafrechtelijk meerderjarig	86.760	89.400	89.950	86.550	78.040	67.790	67.830	64.700	
vrouwen	13.490	14.460	15.440	14.750	12.930	10.910	11.170	10.780	
strafrechtelijk minderjarig	3.190	3.270	3.360	3.010	2.320	1.870	1.850	1.760	
strafrechtelijk meerderjarig	10.300	11.190	12.080	11.740	10.600	9.040	9.310	9.020	
Verkeersmisdrijven	70.060	71.540	72.150	69.190	65.800	60.940	59.540	51.510	
mannen	61.360	62.270	62.580	60.160	57.360	52.600	51.420	44.250	
strafrechtelijk minderjarig	1.140	1.190	1.360	1.400	1.340	1.150	960	800	
strafrechtelijk meerderjarig	60.220	61.090	61.220	58.760	56.020	51.450	50.470	43.450	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	[%]								(per 1.000 inwoners) ^d							
	100	100	100	100	100	100	100	100	31,7	31,5	30,7	28,8	26,3	23,2	22,5	20,4
	83,3	83,3	83,1	83,2	83,8	83,6	83,7	83,3	54,8	54,3	52,5	49,2	44,7	39,2	38,0	34,2
	15,1	15,4	15,1	13,9	13,0	11,6	10,6	10,1	124,7	125,4	120,2	105,7	90,4	71,8	64,1	55,4
	67,0	66,8	67,0	68,4	70,0	71,5	72,7	72,9	48,0	47,3	45,9	43,8	40,4	36,1	35,5	32,2
	14,1	14,5	15,1	15,3	15,6	16,0	15,9	16,4	9,2	9,5	9,6	9,1	8,5	7,7	7,4	7,0
	3,2	3,2	3,4	3,2	3,1	3,0	2,6	2,4	27,3	27,5	28,4	25,5	22,6	19,1	16,1	13,9
	10,6	11,0	11,5	11,9	12,3	12,9	13,2	13,9	7,6	7,9	7,9	7,7	7,2	6,7	6,7	6,4
	34,2	32,7	31,2	32,3	32,7	34,6	35,0	36,1	10,6	10,1	9,2	9,0	8,1	7,6	7,4	6,9
	27,1	25,5	24,0	24,8	25,0	26,4	27,1	27,7	17,0	16,0	14,4	14,0	12,5	11,5	11,3	10,4
	6,2	6,0	5,5	5,2	5,4	5,0	4,6	4,6	51,2	49,2	43,4	39,9	37,0	30,8	27,5	24,9
	20,8	19,4	18,5	19,5	19,7	21,4	22,5	23,2	13,7	12,7	11,6	11,5	10,1	9,7	9,8	9,1
	7,1	7,2	7,2	7,5	7,7	8,1	7,9	8,4	4,3	4,3	4,3	4,1	3,9	3,7	3,5	3,4
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	15,8	16,1	16,1	14,5	13,9	12,1	9,5	7,9
	6,7	6,8	6,9	7,1	7,4	7,9	7,8	8,3	3,3	3,3	3,2	3,2	3,0	3,0	3,0	3,0
	16,6	17,1	17,5	16,8	16,7	15,6	14,3	12,8	5,7	5,9	5,8	5,2	4,6	3,8	3,4	2,8
	14,9	15,4	15,7	15,1	14,9	13,9	12,7	11,3	10,5	10,8	10,6	9,5	8,4	6,8	6,0	4,9
	5,4	5,8	5,8	5,1	4,3	3,5	3,0	2,6	44,8	47,5	46,4	38,8	30,0	21,7	18,2	14,5
	9,5	9,7	9,9	10,0	10,6	10,4	9,7	8,7	7,1	7,1	7,1	6,7	6,4	5,5	4,9	4,0
	1,7	1,7	1,8	1,8	1,7	1,6	1,6	1,5	1,1	1,1	1,2	1,1	1,0	0,8	0,8	0,6
	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	5,3	4,9	5,7	4,9	3,7	3,0	2,7	2,3
	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5
	21,9	22,8	23,8	23,9	23,3	22,7	23,0	23,8	7,5	7,7	7,8	7,3	6,5	5,6	5,5	5,2
	19,3	20,0	20,8	20,8	20,3	19,8	20,0	20,6	13,3	13,7	13,7	12,9	11,5	9,8	9,7	9,1
	2,6	2,7	2,8	2,6	2,3	2,1	2,0	1,9	21,5	21,6	22,5	19,4	15,9	13,1	12,2	10,5
	16,7	17,4	17,9	18,2	18,1	17,7	18,0	18,8	12,5	12,9	12,9	12,2	11,0	9,5	9,5	8,9
	2,6	2,8	3,1	3,1	3,0	2,9	3,0	3,1	1,8	1,9	2,1	2,0	1,7	1,4	1,5	1,4
	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	5,3	5,4	5,6	5,1	4,0	3,2	3,2	3,0
	2,0	2,2	2,4	2,5	2,5	2,4	2,5	2,6	1,5	1,6	1,7	1,7	1,5	1,3	1,3	1,3
	13,5	13,9	14,4	14,6	15,2	15,9	15,8	14,9	4,6	4,6	4,7	4,4	4,2	3,9	3,7	3,2
	11,8	12,1	12,5	12,7	13,3	13,8	13,7	12,8	8,2	8,2	8,2	7,7	7,4	6,7	6,4	5,6
	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	1,8	1,9	2,2	2,2	2,2	1,9	1,6	1,3
	11,6	11,9	12,2	12,4	13,0	13,5	13,4	12,6	8,8	8,8	8,8	8,3	7,9	7,2	6,9	6,0

Tabel 4.20 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs.) ^c							
vrouwen	8.700	9.270	9.580	9.030	8.450	8.350	8.120	7.260
strafrechtelijk minderjarig	90	140	140	170	180	150	160	120
strafrechtelijk meerderjarig	8.610	9.140	9.440	8.860	8.270	8.200	7.960	7.130
Drugsmisdrijven	30.790	31.770	30.370	28.320	26.910	21.580	21.970	22.330
mannen	26.380	27.290	26.160	24.670	23.340	18.800	19.100	19.640
strafrechtelijk minderjarig	1.080	1.090	1.010	1.030	1.030	810	890	840
strafrechtelijk meerderjarig	25.300	26.200	25.150	23.640	22.320	17.990	18.210	18.800
vrouwen	4.420	4.480	4.220	3.650	3.560	2.780	2.870	2.680
strafrechtelijk minderjarig	190	200	140	160	140	100	90	90
strafrechtelijk meerderjarig	4.230	4.280	4.070	3.490	3.420	2.680	2.780	2.590
Vuurwapenmisdrijven	7.380	6.950	7.080	7.000	7.390	6.470	7.490	6.910
mannen	6.710	6.370	6.480	6.410	6.820	6.040	6.860	6.350
strafrechtelijk minderjarig	1.180	1.100	1.160	1.170	1.140	950	1.060	950
strafrechtelijk meerderjarig	5.540	5.270	5.320	5.230	5.680	5.090	5.800	5.400
vrouwen	670	580	590	590	560	430	640	560
strafrechtelijk minderjarig	60	60	50	70	60	40	50	40
strafrechtelijk meerderjarig	610	520	540	520	510	380	590	520
Overige misdrijven	16.040	14.960	15.150	13.720	12.630	11.780	12.460	11.610
mannen	14.190	13.030	13.110	11.890	10.770	10.060	10.760	9.880
strafrechtelijk minderjarig	1.240	1.160	1.420	1.190	1.140	880	960	900
strafrechtelijk meerderjarig	12.960	11.870	11.690	10.700	9.630	9.180	9.800	8.970
vrouwen	1.840	1.930	2.040	1.830	1.870	1.730	1.700	1.730
strafrechtelijk minderjarig	260	240	300	220	240	200	160	160
strafrechtelijk meerderjarig	1.590	1.680	1.740	1.610	1.630	1.530	1.550	1.570

a Er is geen rekening gehouden met het feit dat een deel van de misdrijven door meerdere personen samen is gepleegd.

Dergelijke misdrijven zijn meerdere keren geteld.

b Voorlopige cijfers.

c Afgerond op tientallen.

d Uit de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: CBS/GIDS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	[%]								(per 1.000 inwoners) ^d							
	1,7	1,8	1,9	1,9	2,0	2,2	2,2	2,1	1,2	1,2	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	0,9
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2
	1,7	1,8	1,9	1,9	1,9	2,1	2,1	2,1	1,3	1,3	1,4	1,3	1,2	1,2	1,1	1,0
	5,9	6,2	6,1	6,0	6,2	5,6	5,8	6,5	1,8	1,8	1,7	1,6	1,5	1,2	1,2	1,2
	5,1	5,3	5,2	5,2	5,4	4,9	5,1	5,7	3,1	3,1	3,0	2,7	2,7	2,2	2,2	2,2
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,6	1,6	1,5	1,6	1,6	1,3	1,4	1,3
	4,9	5,1	5,0	5,0	5,2	4,7	4,8	5,5	3,2	3,3	3,1	2,8	2,8	2,3	2,3	2,3
	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1
	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7	0,7	0,8	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3
	1,4	1,4	1,4	1,5	1,7	1,7	2,0	2,0	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4
	1,3	1,2	1,3	1,3	1,6	1,6	1,8	1,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	1,8	1,7	1,9	1,9	1,8	1,5	1,7	1,5
	1,1	1,0	1,1	1,1	1,3	1,3	1,5	1,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	3,1	2,9	3,0	2,9	2,9	3,1	3,3	3,4	1,1	1,0	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7
	2,7	2,5	2,6	2,5	2,5	2,6	2,9	2,9	1,9	1,8	1,8	1,6	1,4	1,3	1,4	1,3
	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	2,0	1,9	2,3	1,9	1,8	1,4	1,6	1,5
	2,5	2,3	2,3	2,3	2,2	2,4	2,6	2,6	1,9	1,8	1,7	1,6	1,4	1,3	1,4	1,3
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Tabel 4.21 Totaal en uniek geregistreerde minderjarige verdachten naar geslacht

	Totaal geregistreerde minderjarige verdachten naar geslacht							
	totaal ^b	jongens	meisjes	totaal	jongens	meisjes	bevolking	
	(abs.)			(index 2005=100)			12-17 jaar	
2005	101.349	82.850	17.049	100	100	100	100	
2006	100.948	82.361	17.186	100	99	101	100	
2007	97.659	78.667	17.754	96	95	104	100	
2008	86.509	69.688	15.707	85	84	92	100	
2009	73.045	58.496	13.528	72	71	79	99	
2010	60.698	48.707	11.930	60	59	70	99	
2011	54.433	44.017	10.339	54	53	61	99	
2012 ^a	47.293	38.228	9.025	47	46	53	99	
	Uniek geregistreerde minderjarige verdachten							
	totaal ^b	jongens	meisjes	totaal	jongens	meisjes	bevolking	
	(abs.)			(index 2005=100)			12-17 jaar	
2005	52.860	41.210	11.630	100	100	100	100	
2006	52.650	41.080	11.550	100	100	99	100	
2007	52.660	40.550	12.100	100	98	104	100	
2008	47.710	36.730	10.960	90	89	94	99	
2009	44.240	34.020	10.190	84	83	88	99	
2010	37.310	28.560	8.740	71	69	75	99	
2011	33.860	26.170	7.660	64	63	66	99	
2012 ^a	29.710	23.010	6.690	56	56	58	99	

a Voorlopige cijfers.

b Verdachten waarvan het geslacht onbekend is, zijn alleen in het totaal meegeteld.

Bron: CBS/GIDS

Totaal geregistreerde minderjarige verdachten naar geslacht						
	totaal	jongens	meisjes	jongens	meisjes	Bevolking
	(per 1.000 inwoners 12-17 jaar)			(%)		12-17 jaar
	84,5	134,9	29,1	81,7	16,8	1.200.990
	84,0	134,0	29,3	81,6	17,0	1.203.680
	81,0	127,7	30,2	80,6	18,2	1.203.650
	72,0	113,3	26,8	80,6	18,2	1.193.410
	61,3	95,9	23,3	80,1	18,5	1.186.500
	51,3	80,4	20,6	80,2	19,7	1.183.440
	45,9	72,6	17,9	80,9	19,0	1.187.850
	39,8	62,8	15,6	80,8	19,1	1.194.930
Uniek geregistreerde minderjarige verdachten						
	totaal	jongens	meisjes	jongens	meisjes	
	(per 1.000 inwoners 12-17 jaar)			(%)		
	42,3	64,5	19,0	78,0	22,0	
	42,2	64,5	18,9	78,1	21,9	
	42,4	63,9	19,8	77,0	23,0	
	38,7	58,4	18,0	77,0	23,0	
	36,1	54,3	17,0	77,0	23,0	
	30,6	45,9	14,6	76,6	23,4	
	27,7	41,9	12,7	77,4	22,6	
	24,0	36,5	11,0	77,5	22,5	

Tabel 4.22 Geregistreerde minderjarige verdachten naar delictgroep^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs.)							
Totaal	101.349	100.948	97.659	86.509	73.045	60.698	54.433	47.293
Wetboek van Strafrecht	96.702	96.312	92.872	81.778	68.337	56.821	50.464	43.936
Vermogensmisdrijven	44.799	43.117	38.867	35.923	32.609	28.389	24.952	22.482
diefstal/verduistering en inbraak	42.148	40.346	36.069	32.513	29.198	25.469	22.335	19.952
diefstal en inbraak met geweld	2.947	3.061	2.784	2.247	2.307	2.451	2.576	2.568
diefstal en inbraak zonder geweld	39.201	37.285	33.285	30.266	26.891	23.018	19.759	17.384
bedrog	706	619	679	789	863	803	461	331
valsheidsmisdrijven	425	469	464	496	552	389	432	473
heling	1.260	1.435	1.440	1.919	1.825	1.543	1.508	1.458
afpersing en afdreiging	225	191	175	168	141	163	196	243
overige vermogensmisdrijven	35	57	40	38	30	22	20	25
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	32.999	34.352	34.137	28.518	21.511	16.640	14.218	11.355
vernieling en beschadiging	19.158	20.456	20.294	16.723	11.269	7.110	6.133	4.728
vernieling aan auto	4.398	5.370	4.588	3.869	2.589	2.127	1.633	1.132
vernieling aan openbare gebouwen	1.799	1.866	1.995	1.280	1.061	638	490	239
vernieling aan middelen openbaar vervoer	631	709	603	551	313	255	232	142
overige vernieling en beschadiging	12.330	12.511	13.108	11.023	7.306	4.090	3.778	3.215
tegen de openbare orde	10.438	10.116	10.628	8.945	7.704	7.885	6.543	5.337
openlijk geweld tegen personen	5.327	4.982	5.416	4.699	4.321	4.660	3.920	3.287
openlijk geweld tegen goederen	3.942	4.002	3.939	3.163	2.456	2.284	1.824	1.551
huisvredebreuk	133	154	161	184	125	135	111	84
computervredebreuk	40	46	60	61	39	50	41	34
discriminatie	218	87	110	68	62	38	26	33
tegen openbare orde overig	778	845	942	770	701	718	621	348
brandstichting/ontploffing	2.644	2.962	2.375	2.158	1.717	1.066	1.078	952
tegen het openbaar gezag	759	818	840	692	821	579	464	338
niet opvolgen van ambtelijk bevel	166	261	255	173	346	407	320	213
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	593	557	585	519	475	172	144	125

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)								[%]							
	84,5	84,0	81,0	72,0	61,3	51,3	45,9	39,8	100	100	100	100	100	100	100	100
	80,6	80,1	77,1	68,0	57,4	48,0	42,6	36,9	95,4	95,4	95,1	94,5	93,6	93,6	92,7	92,9
	37,3	35,9	32,3	29,9	27,4	24,0	21,1	18,9	44,2	42,7	39,8	41,5	44,6	46,8	45,8	47,5
	35,1	33,6	29,9	27,1	24,5	21,5	18,8	16,8	41,6	40,0	36,9	37,6	40,0	42,0	41,0	42,2
	2,5	2,5	2,3	1,9	1,9	2,1	2,2	2,2	2,9	3,0	2,9	2,6	3,2	4,0	4,7	5,4
	32,7	31,0	27,6	25,2	22,6	19,4	16,7	14,6	38,7	36,9	34,1	35,0	36,8	37,9	36,3	36,8
	0,6	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7	0,4	0,3	0,7	0,6	0,7	0,9	1,2	1,3	0,8	0,7
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,8	0,6	0,8	1,0
	1,1	1,2	1,2	1,6	1,5	1,3	1,3	1,2	1,2	1,4	1,5	2,2	2,5	2,5	2,8	3,1
	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,5
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	27,5	28,6	28,3	23,7	18,1	14,1	12,0	9,5	32,6	34,0	35,0	33,0	29,4	27,4	26,1	24,0
	16,0	17,0	16,8	13,9	9,5	6,0	5,2	4,0	18,9	20,3	20,8	19,3	15,4	11,7	11,3	10,0
	3,7	4,5	3,8	3,2	2,2	1,8	1,4	1,0	4,3	5,3	4,7	4,5	3,5	3,5	3,0	2,4
	1,5	1,6	1,7	1,1	0,9	0,5	0,4	0,2	1,8	1,8	2,0	1,5	1,5	1,1	0,9	0,5
	0,5	0,6	0,5	0,5	0,3	0,2	0,2	0,1	0,6	0,7	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,3
	10,3	10,4	10,9	9,2	6,1	3,5	3,2	2,7	12,2	12,4	13,4	12,7	10,0	6,7	6,9	6,8
	8,7	8,4	8,8	7,4	6,5	6,7	5,5	4,5	10,3	10,0	10,9	10,3	10,5	13,0	12,0	11,3
	4,4	4,1	4,5	3,9	3,6	3,9	3,3	2,8	5,3	4,9	5,5	5,4	5,9	7,7	7,2	7,0
	3,3	3,3	3,3	2,6	2,1	1,9	1,5	1,3	3,9	4,0	4,0	3,7	3,4	3,8	3,4	3,3
	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
	0,6	0,7	0,8	0,6	0,6	0,6	0,5	0,3	0,8	0,8	1,0	0,9	1,0	1,2	1,1	0,7
	2,2	2,5	2,0	1,8	1,4	0,9	0,9	0,8	2,6	2,9	2,4	2,5	2,4	1,8	2,0	2,0
	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,5	0,4	0,3	0,7	0,8	0,9	0,8	1,1	1,0	0,9	0,7
	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,5	0,7	0,6	0,5
	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,1	0,1	0,1	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,3	0,3	0,3

Tabel 4.22 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.)								
Gewelds- en seksuele misdrijven	17.649	17.629	18.365	16.104	13.038	10.757	10.274	9.073	
mishandeling	11.651	12.077	12.910	11.280	8.846	7.142	6.855	5.898	
bedreiging en stalking	4.024	3.853	3.929	3.537	2.917	2.430	2.470	2.306	
bedreiging	3.922	3.789	3.818	3.493	2.873	2.392	2.420	2.260	
stalking	102	64	111	44	44	38	50	46	
seksuele misdrijven	1.707	1.457	1.251	1.067	1.010	922	675	616	
aanranding	683	582	496	432	469	445	226	212	
verkrachting	381	283	253	196	151	174	171	124	
schennis der eerbaarheid	138	113	102	93	88	70	79	70	
ontucht met minderjarige	230	225	202	168	152	125	71	102	
overige seksuele misdrijven	275	254	198	178	150	108	128	108	
misdrijven tegen het leven	190	147	174	138	184	210	220	190	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	77	95	101	82	81	53	54	63	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	1.255	1.214	1.503	1.233	1.179	1.035	1.020	1.026	
Verkeersmisdrijven	1.427	1.592	1.790	1.812	1.715	1.519	1.388	1.086	
verlaten plaats ongeval	403	426	425	339	351	236	248	189	
rijden onder invloed	682	824	1.000	1.115	1.094	1.090	989	751	
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1	0	1	4	5	6	9	13	
overige verkeersmisdrijven	341	342	364	354	265	187	142	133	
Drugsmisdrijven	1.420	1.375	1.268	1.292	1.234	1.051	1.124	1.062	
harddrugs	707	601	581	526	356	315	305	276	
softdrugs	713	774	687	766	878	736	819	786	
(Vuur)wapenmisdrijven	1.412	1.320	1.342	1.359	1.317	1.082	1.231	1.083	
Misdrijven overige wetten	388	349	387	268	442	225	226	126	

a Zie noot a in tabel 4.1.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS/GIDS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)								[%]							
	14,7	14,7	15,2	13,4	10,9	9,1	8,7	7,6	17,4	17,5	18,8	18,6	17,8	17,7	18,9	19,2
	9,7	10,0	10,7	9,4	7,4	6,0	5,8	5,0	11,5	12,0	13,2	13,0	12,1	11,8	12,6	12,5
	3,4	3,2	3,3	2,9	2,4	2,1	2,1	1,9	4,0	3,8	4,0	4,1	4,0	4,0	4,5	4,9
	3,3	3,2	3,2	2,9	2,4	2,0	2,0	1,9	3,9	3,8	3,9	4,0	3,9	3,9	4,4	4,8
	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	1,4	1,2	1,0	0,9	0,8	0,8	0,6	0,5	1,7	1,4	1,3	1,2	1,4	1,5	1,2	1,3
	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2	0,7	0,6	0,5	0,5	0,6	0,7	0,4	0,4
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	1,0	1,0	1,2	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	1,2	1,2	1,5	1,4	1,6	1,7	1,9	2,2
	1,2	1,3	1,5	1,5	1,4	1,3	1,2	0,9	1,4	1,6	1,8	2,1	2,3	2,5	2,5	2,3
	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4
	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,8	0,6	0,7	0,8	1,0	1,3	1,5	1,8	1,8	1,6
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
	1,2	1,1	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	1,4	1,4	1,3	1,5	1,7	1,7	2,1	2,2
	0,6	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,9	1,2	1,2	1,5	1,7
	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	0,9	1,0	0,9	1,4	1,3	1,4	1,6	1,8	1,8	2,3	2,3
	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4	0,2	0,2	0,1	0,4	0,3	0,4	0,3	0,6	0,4	0,4	0,3

Tabel 4.23 Uniek geregistreerde minderjarige verdachten naar herkomstgroepering, geslacht en leeftijd

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	
	(abs.) ^b								[%]		
Totaal ^d	52.860	52.650	52.660	47.710	44.240	37.310	33.860	29.710	100	100	
jongens	41.210	41.080	40.550	36.730	34.020	28.560	26.170	23.010	78,0	78,1	
12-14 jaar	12.830	12.270	12.130	10.540	9.450	7.530	7.170	6.220	24,3	23,3	
15-17 jaar	28.380	28.820	28.420	26.190	24.570	21.030	18.990	16.780	53,7	54,8	
meisjes	11.630	11.550	12.100	10.960	10.190	8.740	7.660	6.690	22,0	21,9	
12-14 jaar	4.400	4.240	4.300	3.910	3.450	2.840	2.510	2.190	8,3	8,1	
15-17 jaar	7.230	7.310	7.800	7.050	6.740	5.900	5.150	4.500	13,7	13,9	
Autochtoon	32.120	32.420	32.410	28.840	26.120	20.920	18.890	16.390	60,8	61,6	
jongens	24.920	25.100	24.880	22.010	19.870	15.910	14.540	12.660	47,2	47,7	
12-14 jaar	7.500	7.370	7.170	6.090	5.290	3.940	3.850	3.350	14,2	14,0	
15-17 jaar	17.420	17.740	17.700	15.930	14.580	11.970	10.700	9.310	33,0	33,7	
meisjes	7.200	7.320	7.530	6.830	6.250	5.010	4.350	3.740	13,6	13,9	
12-14 jaar	2.750	2.670	2.700	2.440	2.170	1.660	1.450	1.210	5,2	5,1	
15-17 jaar	4.450	4.650	4.830	4.390	4.080	3.350	2.910	2.520	8,4	8,8	
Allochtoon	20.660	20.180	20.220	18.820	18.060	16.340	14.900	13.270	39,1	38,3	
jongens	16.250	15.960	15.650	14.710	14.130	12.620	11.610	10.320	30,8	30,3	
12-14 jaar	5.320	4.890	4.950	4.450	4.150	3.580	3.320	2.860	10,1	9,3	
15-17 jaar	10.930	11.070	10.700	10.260	9.980	9.040	8.280	7.460	20,7	21,0	
meisjes	4.410	4.220	4.570	4.120	3.930	3.720	3.300	2.950	8,4	8,0	
12-14 jaar	1.640	1.570	1.600	1.470	1.280	1.170	1.060	980	3,1	3,0	
15-17 jaar	2.770	2.660	2.970	2.650	2.650	2.550	2.230	1.970	5,2	5,0	
Marokko	4.780	4.800	4.700	4.530	4.280	4.010	3.780	3.230	9,0	9,1	
jongens	3.950	3.970	3.860	3.720	3.580	3.270	3.110	2.650	7,5	7,5	
12-14 jaar	1.290	1.260	1.260	1.150	1.110	980	900	720	2,4	2,4	
15-17 jaar	2.660	2.710	2.600	2.570	2.470	2.290	2.210	1.930	5,0	5,2	
meisjes	830	820	840	810	710	740	680	580	1,6	1,6	
12-14 jaar	310	270	280	280	190	230	210	190	0,6	0,5	
15-17 jaar	520	560	560	540	510	510	460	390	1,0	1,1	
Nederlandse Antillen of Aruba	1.700	1.640	1.570	1.450	1.440	1.360	1.180	1.130	3,2	3,1	
jongens	1.260	1.240	1.170	1.110	1.050	1.000	900	850	2,4	2,3	
12-14 jaar	440	450	380	350	350	310	260	260	0,8	0,9	
15-17 jaar	820	790	790	770	700	690	640	590	1,6	1,5	
meisjes	440	400	400	340	390	360	280	290	0,8	0,8	
12-14 jaar	160	170	120	100	130	120	90	100	0,3	0,3	
15-17 jaar	270	240	280	240	260	240	190	190	0,5	0,5	

	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(per 1.000 inwoners) ^c													
	100	100	100	100	100	100	42,3	42,2	42,4	38,7	36,1	30,6	27,7	24,0
	77,0	77,0	77,0	76,6	77,4	77,5	64,5	64,5	63,9	58,4	54,3	45,9	41,9	36,5
	23,0	22,1	21,4	20,2	21,2	21,0	39,8	38,8	39,0	34,1	30,7	24,4	23,0	19,6
	54,0	54,9	55,6	56,4	56,2	56,5	89,7	90,2	88,1	81,8	77,3	67,1	61,0	53,9
	23,0	23,0	23,0	23,4	22,6	22,5	19,0	18,9	19,8	18,0	17,0	14,6	12,7	11,0
	8,2	8,2	7,8	7,6	7,4	7,4	14,3	13,9	14,4	13,2	11,6	9,6	8,3	7,1
	14,8	14,8	15,2	15,8	15,2	15,1	23,8	23,8	25,1	22,6	22,2	19,5	17,2	15,0
	61,5	60,5	59,1	56,1	55,9	55,2	33,1	33,5	33,7	30,3	27,8	22,4	20,3	17,5
	47,2	46,2	44,9	42,7	43,0	42,6	50,3	50,8	50,5	45,3	41,4	33,4	30,5	26,4
	13,6	12,8	12,0	10,6	11,4	11,3	29,7	29,7	29,5	25,3	22,2	16,6	16,1	13,7
	33,6	33,4	33,0	32,1	31,6	31,3	71,6	72,0	71,0	64,6	60,0	49,9	45,1	39,5
	14,3	14,3	14,1	13,4	12,9	12,6	15,2	15,4	16,0	14,5	13,6	11,0	9,5	8,1
	5,1	5,1	4,9	4,5	4,3	4,1	11,5	11,2	11,6	10,6	9,5	7,3	6,3	5,2
	9,2	9,2	9,2	9,0	8,6	8,5	18,9	19,6	20,3	18,3	17,6	14,6	12,8	11,2
	38,4	39,5	40,8	43,8	44,1	44,7	74,6	73,2	73,5	68,5	65,1	59,2	53,2	46,6
	29,7	30,8	32,0	33,8	34,3	34,8	114,3	113,1	111,7	104,9	99,5	89,4	81,2	71,1
	9,4	9,3	9,4	9,6	9,8	9,6	75,8	71,4	73,1	65,6	60,3	51,6	47,1	40,1
	20,3	21,5	22,6	24,2	24,5	25,1	153,0	153,8	148,7	142,5	137,9	126,9	115,8	102,6
	8,7	8,6	8,9	10,0	9,7	9,9	32,7	31,3	33,4	30,3	28,9	27,2	23,8	20,7
	3,0	3,1	2,9	3,1	3,1	3,3	24,5	23,8	24,3	22,5	19,1	17,5	15,5	13,6
	5,6	5,6	6,0	6,8	6,6	6,6	40,9	38,7	42,1	37,9	38,6	36,9	32,2	28,0
	8,9	9,5	9,7	10,8	11,2	10,9	127,6	127,2	124,3	120,9	113,6	105,1	97,5	80,9
	7,3	7,8	8,1	8,8	9,2	8,9	205,8	205,8	198,9	194,2	186,0	167,3	156,8	130,9
	2,4	2,4	2,5	2,6	2,7	2,4	133,8	130,2	130,4	121,3	115,5	99,6	87,9	68,5
	4,9	5,4	5,6	6,1	6,5	6,5	278,8	281,5	267,1	266,1	255,7	236,1	230,7	199,6
	1,6	1,7	1,6	2,0	2,0	1,9	45,4	44,6	45,9	44,2	38,2	39,8	35,6	29,1
	0,5	0,6	0,4	0,6	0,6	0,6	32,8	28,9	31,2	30,4	20,6	24,3	21,3	18,1
	1,1	1,1	1,2	1,4	1,4	1,3	58,6	60,4	60,2	57,6	56,0	56,1	51,2	41,2
	3,0	3,0	3,2	3,6	3,5	3,8	115,1	112,1	106,7	98,9	98,8	94,6	81,8	80,1
	2,2	2,3	2,4	2,7	2,7	2,9	165,9	164,6	156,0	146,4	138,8	134,4	121,5	116,2
	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	115,1	121,5	104,6	92,5	93,5	85,5	73,9	72,4
	1,5	1,6	1,6	1,8	1,9	2,0	218,8	207,0	205,2	199,3	182,8	180,5	165,0	157,3
	0,8	0,7	0,9	1,0	0,8	1,0	61,7	56,6	55,3	48,1	55,3	52,1	39,6	41,7
	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	46,0	47,2	33,5	29,8	39,5	35,4	25,3	28,3
	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	77,5	66,0	76,0	65,5	70,0	67,4	53,3	55,3

Tabel 4.23 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	
	(abs.) ^b								[%]		
Suriname	2.680	2.710	2.750	2.340	2.140	2.070	1.850	1.700	5,1	5,2	
jongens	2.010	2.030	1.980	1.720	1.560	1.490	1.350	1.270	3,8	3,9	
12-14 jaar	630	640	640	510	450	420	390	370	1,2	1,2	
15-17 jaar	1.380	1.390	1.350	1.210	1.110	1.070	960	900	2,6	2,6	
meisjes	660	680	770	620	580	580	490	430	1,3	1,3	
12-14 jaar	250	270	280	200	200	180	150	140	0,5	0,5	
15-17 jaar	420	410	490	420	380	400	340	290	0,8	0,8	
Turkije	2.960	2.800	2.880	2.710	2.470	2.340	2.080	1.760	5,6	5,3	
jongens	2.540	2.400	2.410	2.280	2.070	1.980	1.740	1.440	4,8	4,6	
12-14 jaar	910	730	780	740	600	560	520	450	1,7	1,4	
15-17 jaar	1.640	1.670	1.620	1.540	1.480	1.420	1.210	990	3,1	3,2	
meisjes	420	390	480	430	390	360	350	310	0,8	0,7	
12-14 jaar	150	150	180	180	140	110	130	110	0,3	0,3	
15-17 jaar	270	240	300	250	260	260	220	200	0,5	0,5	

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uit de betreffende bevolkingsgroep.

d Verdachten waarvan het geslacht onbekend is, zijn alleen in het totaal meegeteld.

Bron: CBS/GIDS

	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(per 1.000 inwoners) ^c													
	5,2	4,9	4,8	5,5	5,5	5,7	78,3	81,3	84,3	73,9	68,6	67,7	60,8	56,1
	3,8	3,6	3,5	4,0	4,0	4,3	116,0	120,1	119,6	107,0	98,0	95,6	87,5	82,1
	1,2	1,1	1,0	1,1	1,2	1,2	74,5	78,7	80,6	67,4	58,3	54,3	49,9	47,7
	2,6	2,5	2,5	2,9	2,8	3,0	155,3	158,3	154,8	142,2	135,0	135,4	125,4	116,7
	1,5	1,3	1,3	1,6	1,5	1,4	39,5	41,6	48,1	39,9	38,0	38,7	33,1	29,1
	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	30,4	35,3	37,3	27,3	26,3	24,2	20,0	19,3
	0,9	0,9	0,9	1,1	1,0	1,0	48,0	47,4	57,7	51,2	48,9	52,5	46,2	38,9
	5,5	5,7	5,6	6,3	6,2	5,9	69,2	64,5	66,8	62,9	57,3	54,6	48,7	41,3
	4,6	4,8	4,7	5,3	5,1	4,9	114,8	106,9	107,8	102,6	93,6	89,1	78,6	65,8
	1,5	1,6	1,4	1,5	1,5	1,5	79,9	65,5	71,1	68,0	54,4	50,7	46,8	41,6
	3,1	3,2	3,3	3,8	3,6	3,3	151,4	147,9	143,6	135,9	132,4	127,9	111,4	90,0
	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	20,4	18,9	22,9	20,5	18,8	17,6	16,7	15,2
	0,3	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	14,0	14,5	17,4	17,2	12,8	10,5	12,2	11,1
	0,6	0,5	0,6	0,7	0,6	0,7	27,0	23,5	28,3	23,8	24,6	24,7	21,3	19,4

Tabel 4.24 Uniek geregistreerde minderjarige allochtone verdachten naar generatie, geslacht en leeftijd

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
	(abs.) ^b						
Totaal allochtonen	20.670	20.180	20.220	18.830	18.070	16.340	
jongens	16.250	15.960	15.650	14.710	14.130	12.620	
12-14 jaar	5.320	4.890	4.950	4.450	4.150	3.580	
15-17 jaar	10.930	11.070	10.700	10.260	9.980	9.040	
meisjes	4.410	4.220	4.570	4.120	3.930	3.720	
12-14 jaar	1.640	1.570	1.600	1.470	1.280	1.170	
15-17 jaar	2.770	2.660	2.970	2.650	2.650	2.550	
1e generatie allochtonen	5.960	5.290	4.820	4.280	4.000	3.630	
jongens	4.700	4.200	3.830	3.400	3.150	2.790	
12-14 jaar	1.360	1.100	1.030	880	860	700	
15-17 jaar	3.340	3.100	2.800	2.520	2.290	2.090	
meisjes	1.260	1.090	990	880	850	830	
12-14 jaar	420	380	320	290	230	250	
15-17 jaar	840	710	670	590	620	580	
2e generatie allochtonen	14.000	14.260	14.750	13.870	13.300	12.140	
jongens	11.010	11.270	11.420	10.830	10.410	9.450	
12-14 jaar	3.870	3.710	3.860	3.470	3.210	2.810	
15-17 jaar	7.140	7.560	7.560	7.360	7.210	6.640	
meisjes	2.990	2.990	3.330	3.030	2.890	2.700	
12-14 jaar	1.190	1.160	1.220	1.130	990	880	
15-17 jaar	1.810	1.830	2.110	1.900	1.900	1.820	
2e generatie allochtonen, één ouder in buitenland geboren	4.200	4.370	4.510	4.240	4.140	3.370	
mannen	3.110	3.270	3.290	3.150	3.040	2.480	
12-14 jaar	1.050	1.030	1.060	920	880	670	
15-17 jaar	2.060	2.240	2.230	2.240	2.170	1.810	
vrouwen	1.090	1.100	1.230	1.090	1.100	880	
12-14 jaar	460	430	470	420	380	320	
15-17 jaar	640	670	750	660	720	560	
2e generatie allochtonen, beide ouders in buitenland geboren	9.800	9.890	10.230	9.620	9.150	8.770	
mannen	7.900	8.000	8.120	7.670	7.370	6.960	
12-14 jaar	2.820	2.680	2.790	2.550	2.330	2.140	
15-17 jaar	5.070	5.320	5.330	5.120	5.040	4.830	
vrouwen	1.900	1.890	2.100	1.940	1.780	1.810	
12-14 jaar	730	730	750	710	610	560	
15-17 jaar	1.170	1.160	1.350	1.240	1.180	1.250	
Generatie onbekend	700	640	660	680	750	570	

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uit de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: CBS/GIDS

	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(per 1.000 inwoners) ^c									
	14.920	13.280	74,6	73,2	73,5	68,5	65,1	59,2	53,2	46,6
	11.610	10.320	114,3	113,1	111,7	104,9	99,5	89,4	81,2	71,1
	3.320	2.860	75,8	71,4	73,1	65,6	60,3	51,6	47,1	40,1
	8.280	7.460	153,0	153,8	148,7	142,5	137,9	126,9	115,8	102,6
	3.300	2.950	32,7	31,3	33,4	30,3	28,9	27,2	23,8	20,7
	1.060	980	24,5	23,8	24,3	22,5	19,1	17,4	15,5	13,6
	2.230	1.970	40,9	38,7	42,1	37,9	38,5	36,9	32,2	28,0
	3.130	2.670	82,1	78,3	76,1	71,0	68,3	64,0	56,7	50,7
	2.420	2.050	124,6	120,2	117,3	110,1	104,6	95,7	85,8	76,2
	620	460	81,7	73,6	73,3	65,9	64,0	54,2	49,6	40,0
	1.800	1.600	158,2	155,6	150,7	144,2	137,4	129,1	114,0	103,1
	710	620	36,2	33,5	32,4	29,9	30,0	30,4	26,3	23,9
	210	150	26,9	26,4	23,7	22,2	18,0	19,8	18,0	13,9
	500	460	43,7	39,1	39,1	36,0	39,7	39,1	32,9	31,5
	11.210	10.000	71,8	71,5	72,7	67,8	64,2	57,9	52,4	45,6
	8.800	7.870	110,5	110,7	109,9	103,4	98,0	87,7	80,1	69,9
	2.660	2.360	74,0	70,8	73,0	65,5	59,3	51,0	46,5	40,2
	6.150	5.510	150,7	153,0	148,0	141,9	138,0	126,2	116,3	102,5
	2.410	2.130	31,4	30,6	33,7	30,5	28,6	26,4	23,1	19,9
	810	760	23,8	23,1	24,4	22,5	19,3	16,9	14,9	13,5
	1.600	1.380	39,7	38,5	43,2	38,5	38,2	36,3	32,0	27,0
	3.210	2.950	51,6	52,4	53,4	49,6	47,9	38,2	35,6	31,8
	2.410	2.230	74,8	76,9	76,0	72,0	68,5	55,0	52,1	46,8
	710	660	48,3	46,9	48,1	41,3	38,8	29,1	29,3	26,1
	1.710	1.570	103,8	108,6	104,9	103,5	99,2	82,2	76,8	69,6
	800	720	27,4	26,9	29,7	26,0	26,3	20,6	18,2	15,9
	280	280	21,9	20,5	22,6	20,3	18,1	14,6	12,4	11,8
	520	440	33,5	33,6	37,0	31,8	34,7	26,8	24,5	20,6
	8.000	7.050	86,4	85,2	86,5	81,0	75,9	72,1	64,5	55,8
	6.390	5.640	136,1	134,8	134,1	125,9	119,2	111,4	100,5	87,0
	1.950	1.710	92,3	87,7	90,8	83,0	74,1	66,9	59,1	50,6
	4.440	3.930	184,8	184,9	178,7	169,5	165,9	158,0	145,0	126,3
	1.610	1.410	34,3	33,3	36,5	33,6	30,3	30,6	26,7	22,9
	520	470	25,2	24,9	25,7	24,1	20,2	18,6	16,8	14,8
	1.080	940	44,2	42,1	47,5	43,3	40,7	43,1	37,3	31,6
	550	600								

Tabel 4.25 Geregistreerde minderjarige allochtone verdachten naar generatie en herkomstgroepering

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.) ^b								
Totaal allochtonen ^d	20.670	20.180	20.220	18.830	18.070	16.340	14.920	13.280	
westers allochtonen	4.660	4.380	4.400	4.080	4.120	3.300	3.020	2.720	
niet-westers allochtonen	16.010	15.810	15.820	14.750	13.950	13.040	11.910	10.550	
w.o.									
Marokko	4.780	4.800	4.700	4.530	4.280	4.010	3.790	3.230	
Nederlandse Antillen en Aruba	1.690	1.640	1.570	1.450	1.440	1.360	1.180	1.130	
Suriname	2.680	2.710	2.750	2.340	2.140	2.070	1.850	1.700	
Turkije	2.960	2.800	2.880	2.700	2.470	2.340	2.080	1.760	
1e generatie allochtonen	5.960	5.290	4.820	4.280	4.010	3.630	3.140	2.670	
westers allochtonen	1.350	1.190	1.100	1.020	1.020	870	780	650	
niet-westers allochtonen	4.620	4.100	3.710	3.270	2.990	2.760	2.360	2.020	
w.o.									
Marokko	690	550	440	360	330	310	280	220	
Nederlandse Antillen en Aruba	850	700	660	630	590	580	490	460	
Suriname	500	460	390	290	280	260	210	220	
Turkije	340	280	240	200	170	180	160	130	
2e generatie allochtonen	14.000	14.260	14.750	13.870	13.300	12.140	11.210	10.000	
westers allochtonen	2.770	2.670	2.770	2.510	2.490	1.980	1.780	1.580	
niet-westers allochtonen	11.230	11.590	11.970	11.350	10.810	10.170	9.430	8.420	
w.o.									
Marokko	4.070	4.230	4.250	4.160	3.950	3.690	3.490	3.000	
Nederlandse Antillen en Aruba	850	940	900	820	850	770	690	670	
Suriname	2.170	2.250	2.350	2.050	1.850	1.800	1.630	1.480	
Turkije	2.610	2.510	2.640	2.500	2.290	2.160	1.920	1.630	
2e generatie allochtonen, één ouder in buitenland geboren	4.200	4.370	4.510	4.240	4.140	3.370	3.210	2.950	
westers allochtonen	2.190	2.120	2.160	1.930	1.820	1.380	1.230	1.070	
niet-westers allochtonen	2.020	2.240	2.350	2.320	2.320	1.980	1.980	1.870	
w.o.									
Marokko	220	260	280	320	300	310	310	260	
Nederlandse Antillen en Aruba	290	300	310	260	270	220	230	210	
Suriname	580	650	640	630	580	500	460	450	
Turkije	210	280	300	320	350	290	340	330	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]								(per 1.000 inwoners) van 12-17 jaar ^c							
	100	100	100	100	100	100	100	100	74,6	73,2	73,5	68,5	65,1	59,2	53,2	46,6
	22,6	21,7	21,8	21,7	22,8	20,2	20,2	20,5	51,0	48,6	48,9	44,7	44,7	36,5	32,3	27,9
	77,4	78,3	78,2	78,3	77,2	79,8	79,8	79,5	84,6	83,6	83,8	78,6	73,6	68,5	61,9	54,3
	23,1	23,8	23,2	24,1	23,7	24,5	25,4	24,3	127,6	127,2	124,3	120,9	113,6	105,1	97,5	80,9
	8,2	8,1	7,7	7,7	7,9	8,3	7,9	8,5	115,1	112,1	106,7	98,9	98,8	94,6	81,9	80,1
	12,9	13,4	13,6	12,4	11,8	12,7	12,4	12,8	78,3	81,3	84,3	73,9	68,6	67,7	60,8	56,1
	14,3	13,9	14,3	14,4	13,7	14,3	14,0	13,2	69,2	64,5	66,8	62,9	57,3	54,6	48,7	41,3
	28,8	26,2	23,8	22,7	22,2	22,2	21,0	20,1	82,1	78,3	76,0	71,0	68,3	64,0	56,7	50,7
	6,5	5,9	5,5	5,4	5,6	5,3	5,2	4,9	60,7	55,9	52,5	49,2	49,6	43,1	37,6	31,0
	22,3	20,3	18,4	17,3	16,5	16,9	15,8	15,2	91,4	88,5	87,5	82,2	78,3	75,6	68,0	63,2
	3,3	2,7	2,2	1,9	1,8	1,9	1,9	1,6	136,6	132,4	122,8	114,9	118,9	121,8	122,2	102,9
	4,1	3,5	3,3	3,3	3,3	3,6	3,3	3,5	154,3	133,7	130,1	122,6	115,2	116,6	101,1	105,2
	2,4	2,3	1,9	1,5	1,6	1,6	1,4	1,7	96,2	100,3	99,6	82,8	87,9	89,9	77,4	88,6
	1,6	1,4	1,2	1,1	0,9	1,1	1,1	1,0	68,6	65,3	65,9	59,9	53,8	62,8	57,0	50,3
	67,7	70,6	72,9	73,6	73,6	74,3	75,1	75,3	71,8	71,5	72,7	67,8	64,2	57,9	52,4	45,6
	13,4	13,2	13,7	13,3	13,8	12,1	11,9	11,9	47,5	46,0	47,7	43,2	43,0	34,2	30,4	26,8
	54,4	57,4	59,2	60,3	59,8	62,2	63,2	63,4	82,2	82,0	82,7	77,6	72,5	66,8	60,5	52,5
	19,7	21,0	21,0	22,1	21,9	22,6	23,4	22,6	126,2	126,6	124,5	121,4	113,2	103,9	95,9	79,7
	4,1	4,7	4,5	4,4	4,7	4,7	4,6	5,1	92,1	100,2	94,2	86,3	89,9	83,0	72,1	68,9
	10,5	11,1	11,6	10,9	10,2	11,0	10,9	11,1	75,1	78,3	82,3	72,9	66,4	65,4	59,2	53,2
	12,6	12,4	13,1	13,3	12,7	13,2	12,9	12,2	69,3	64,4	66,9	63,2	57,6	53,9	48,0	40,7
	20,3	21,6	22,3	22,5	22,9	20,6	21,5	22,2	51,6	52,4	53,4	49,6	47,9	38,2	35,6	31,8
	10,6	10,5	10,7	10,2	10,1	8,5	8,3	8,1	43,9	42,9	44,0	39,7	38,2	29,4	26,2	22,8
	9,8	11,1	11,6	12,3	12,9	12,1	13,2	14,1	63,8	66,5	66,3	62,5	59,8	48,4	45,8	40,9
	1,1	1,3	1,4	1,7	1,6	1,9	2,1	2,0	100,4	103,5	103,5	110,1	95,0	88,5	82,3	64,2
	1,4	1,5	1,5	1,4	1,5	1,4	1,5	1,6	61,5	62,4	63,4	52,8	54,3	44,9	45,7	41,3
	2,8	3,2	3,2	3,4	3,2	3,0	3,1	3,4	73,4	77,3	73,6	71,5	63,1	51,7	46,1	42,3
	1,0	1,4	1,5	1,7	1,9	1,7	2,3	2,5	74,1	84,0	76,7	74,5	71,0	51,9	54,1	47,2

Tabel 4.25 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.) ^b								
2e generatie allochtonen, beide ouders in buitenland geboren	9.800	9.890	10.230	9.620	9.150	8.770	8.000	7.050	
westers allochtonen	580	550	610	590	670	590	550	500	
niet-westers allochtonen	9.220	9.340	9.610	9.030	8.480	8.180	7.450	6.550	
w.o.									
Marokko	3.850	3.970	3.960	3.830	3.650	3.380	3.180	2.730	
Nederlandse Antillen en Aruba	560	640	590	560	580	550	460	460	
Suriname	1.590	1.600	1.710	1.410	1.270	1.310	1.170	1.030	
Turkije	2.400	2.220	2.340	2.180	1.940	1.870	1.590	1.300	
Generatie onbekend	710	640	660	680	770	580	570	610	

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uit de betreffende bevolkingsgroep.

d Verdachten waarvan het geslacht onbekend is, zijn alleen in het totaal meegeteld.

Bron: CBS/GIDS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]								(per 1.000 inwoners) van 12-17 jaar ^c							
	47,4	49,0	50,6	51,1	50,6	53,7	53,6	53,1	86,4	85,2	86,5	81,0	75,9	72,1	64,5	55,8
	2,8	2,7	3,0	3,1	3,7	3,6	3,7	3,8	69,4	63,8	67,6	60,7	65,2	55,5	48,0	42,4
	44,6	46,3	47,5	48,0	46,9	50,1	49,9	49,3	87,7	86,9	88,0	82,7	76,9	73,6	66,2	57,1
	18,6	19,7	19,6	20,4	20,2	20,7	21,3	20,6	128,1	128,3	126,2	122,5	114,9	105,5	97,5	81,6
	2,7	3,2	2,9	3,0	3,2	3,4	3,1	3,5	125,5	140,4	127,4	122,4	129,9	125,8	101,5	99,2
	7,7	7,9	8,5	7,5	7,0	8,0	7,8	7,7	75,8	78,7	86,0	73,5	67,9	72,6	66,6	59,9
	11,6	11,0	11,6	11,6	10,7	11,5	10,6	9,8	68,9	62,5	65,8	61,8	55,7	54,3	46,9	39,4
	3,4	3,2	3,3	3,6	4,2	3,5	3,8	4,6								

Tabel 4.26 Uniek geregistreerde minderjarige verdachten naar woongemeente^a en geslacht^b, 2012^c

	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes
	(abs.) ^d			(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar) ^e		
Totaal Nederland	29.710	23.010	6.690	24,0	36,5	11,0
Almere	500	360	140	30,8	43,3	17,6
Amersfoort	280	210	70	24,4	36,0	12,3
Amsterdam	1.980	1.590	400	47,9	75,6	19,5
Apeldoorn	280	210	70	24,2	35,3	12,6
Arnhem	230	170	70	25,4	35,7	14,8
Breda	290	220	80	25,0	36,9	13,0
Dordrecht	310	240	80	36,7	54,5	18,5
Ede	190	160	30	21,4	34,9	7,4
Eindhoven	390	320	80	31,4	49,1	12,8
Emmen	170	130	40	21,1	31,4	9,8
Enschede	300	230	70	29,3	42,9	14,7
's-Gravenhage	1.370	1.080	290	43,2	66,7	18,6
Groningen	350	250	100	38,5	53,8	22,7
Haarlem	250	200	50	27,1	43,7	10,0
Haarlemmermeer	280	210	60	24,6	36,9	11,3
's-Hertogenbosch	280	220	70	30,9	45,9	14,9
Leiden	240	190	60	36,7	54,5	17,5
Maastricht	190	130	60	29,2	40,1	17,9
Nijmegen	200	150	50	21,3	30,7	11,5
Rotterdam	1.730	1.380	350	45,3	70,2	19,0
Tilburg	430	320	100	31,4	46,5	15,5
Utrecht	610	480	120	37,6	58,7	15,5
Zaanstad	290	230	60	27,7	43,0	12,1
Zoetermeer	320	250	70	35,5	54,7	15,5
Zwolle	160	120	40	19,8	28,2	11,0
Overige gemeenten of onbekend	18.080	13.980	4.090	20,0	30,3	9,1

a De 25 grootste gemeenten in 2012.

b Van 14 verdachten is het geslacht onbekend. Zij zijn alleen in het totaal meegerekend.

c Voorlopige cijfers.

d Afgerond op tientallen.

e Uit de betreffende gemeente.

Bron: CBS/GIDS

Tabel 4.27 Uniek geregistreerde minderjarige verdachten en door hen gepleegde misdrijven naar woongemeente^a en delictgroep, 2012^b

	Geregistreerde verdachten		Misdrijven				
			vermogens- misdrijven	vernielingen ^c	gewelds- en seksuele misdrijven	verkeers- misdrijven	
	(abs.) ^d	(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar) ^e	(abs.) ^d				
Totaal Nederland	29.710	24,0	20.650	10.370	8.290	920	
Almere	500	30,8	420	110	110	10	
Amersfoort	280	24,4	270	110	60	10	
Amsterdam	1.980	47,9	1.900	400	460	40	
Apeldoorn	270	24,2	200	80	90	10	
Arnhem	230	25,5	190	60	60	0	
Breda	290	25,0	160	100	90	10	
Dordrecht	310	36,8	220	110	60	10	
Ede	190	21,4	130	70	90	10	
Eindhoven	390	31,4	250	110	120	10	
Emmen	170	21,1	80	70	60	0	
Enschede	300	29,3	200	110	80	10	
's-Gravenhage	1.370	43,2	1.060	390	360	60	
Groningen	350	38,5	270	110	130	10	
Haarlem	250	27,1	180	90	50	10	
Haarlemmermeer	270	24,6	210	60	80	10	
's-Hertogenbosch	280	30,9	160	110	90	10	
Leiden	240	36,6	190	110	70	10	
Maastricht	190	29,2	170	60	50	0	
Nijmegen	200	21,3	160	60	60	0	
Rotterdam	1.730	45,3	1.500	440	420	40	
Tilburg	420	31,4	280	140	90	10	
Utrecht	610	37,5	580	220	110	20	
Zaanstad	290	27,7	170	110	80	10	
Zoetermeer	320	35,5	270	80	80	10	
Zwolle	160	19,8	180	30	70	0	
Overige gemeenten of onbekend	18.090	20,0	11.260	7.030	5.260	610	

a De 25 grootste gemeenten in 2012.

b Voorlopige cijfers.

c Inclusief misdrijven tegen openbare orde en gezag.

d Afgerond op tientallen.

e Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de inwoners van de betreffende gemeente.

f Per delict(groep) is aangegeven hoeveel personen als verdachte zijn geregistreerd. Omdat een persoon per delict(groep) 1 keer voor kan komen is de som van de hoofdgroepen hoger dan het totaal.

Bron: CBS/GIDS

					Misdrijven per verdachte
	drugs- misdrijven	(vuur)wapen- misdrijven	overige misdrijven	totaal ^f	
					(gemiddeld)
	930	990	1.070	43.220	1,45
	0	20	10	680	1,37
	0	10	0	470	1,70
	20	60	50	2.920	1,47
	0	10	10	400	1,46
	0	10	10	340	1,46
	20	10	10	390	1,33
	10	20	10	430	1,39
	10	0	10	330	1,73
	10	10	10	530	1,36
	0	10	10	240	1,42
	10	10	10	430	1,41
	20	70	70	2.020	1,57
	20	0	10	550	1,44
	20	10	10	360	1,37
	10	0	10	380	1,61
	20	10	10	420	1,57
	10	10	10	390	1,45
	10	10	0	300	1,49
	0	10	10	300	1,48
	30	90	50	2.570	1,47
	30	10	20	570	1,35
	20	20	60	1.020	1,69
	0	0	0	380	1,31
	0	10	20	460	1,44
	0	10	10	310	1,91
	650	550	660	26.020	1,44

Tabel 4.28 Uniek geregistreerde minderjarige verdachten naar recidive en geslacht

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs.) ^b							
Totaal ^c	52.860	52.650	52.660	47.710	44.240	37.310	33.860	29.710
Recidivisten	39.330	38.480	37.680	32.260	27.990	22.780	20.010	15.910
jongens	32.990	32.210	31.120	26.790	23.390	19.140	16.930	13.480
meisjes	6.350	6.270	6.560	5.480	4.610	3.640	3.080	2.430
First offenders	13.500	14.150	14.970	15.430	16.220	14.510	13.810	13.790
jongens	8.220	8.880	9.430	9.950	10.640	9.410	9.230	9.520
meisjes	5.280	5.270	5.540	5.490	5.580	5.100	4.580	4.260
	(%)							
Totaal ^c	100	100	100	100	100	100	100	100
Recidivisten	74,4	73,1	71,6	67,6	63,3	61,1	59,2	53,6
jongens	83,9	83,7	82,6	83,0	83,5	84,0	84,6	84,7
meisjes	16,1	16,3	17,4	17,0	16,5	16,0	15,4	15,3
First offenders	25,6	26,9	28,4	32,4	36,7	38,9	40,8	46,4
jongens	60,9	62,7	63,0	64,5	65,6	64,9	66,9	69,1
meisjes	39,1	37,3	37,0	35,5	34,4	35,1	33,1	30,9

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Verdachten waarvan het geslacht onbekend is, zijn alleen in het totaal meegeteld.

Bron: CBS/GIDS

Tabel 4.29 Uniek geregistreerde minderjarige verdachten naar recidive en herkomstgroepering

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.) ^b								
Totaal	52.860	52.650	52.660	47.710	44.240	37.310	33.860	29.710	
autochtoon	32.140	32.440	32.410	28.850	26.140	20.930	18.900	16.400	
allochtoon	20.730	20.220	20.250	18.860	18.110	16.390	14.960	13.310	
westers allochtoon	4.660	4.380	4.400	4.080	4.120	3.300	3.020	2.720	
niet-westers allochtoon	16.010	15.810	15.820	14.750	13.950	13.040	11.910	10.550	
Recidivisten	39.340	38.490	37.680	32.270	28.010	22.780	20.030	15.910	
autochtoon	23.010	22.670	22.210	18.480	15.610	11.760	10.280	8.070	
allochtoon	16.330	15.820	15.470	13.790	12.390	11.030	9.750	7.840	
westers allochtoon	3.370	3.120	3.000	2.650	2.480	1.860	1.660	1.340	
niet-westers allochtoon	12.930	12.690	12.460	11.130	9.900	9.160	8.080	6.490	
First offenders	13.520	14.170	14.980	15.450	16.240	14.530	13.830	13.800	
autochtoon	9.130	9.770	10.200	10.380	10.530	9.170	8.620	8.330	
allochtoon	4.390	4.390	4.780	5.070	5.710	5.360	5.210	5.470	
westers allochtoon	1.300	1.250	1.400	1.430	1.640	1.440	1.350	1.390	
niet-westers allochtoon	3.070	3.120	3.360	3.620	4.050	3.890	3.830	4.060	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar) ^c								
Totaal	42,3	42,2	42,4	38,7	36,1	30,6	27,7	24,0	
autochtoon	33,1	33,5	33,7	30,3	27,8	22,4	20,3	17,5	
allochtoon	74,6	73,2	73,5	68,5	65,1	59,2	53,2	46,6	
westers allochtoon	51,0	48,6	48,9	44,7	44,7	36,5	32,3	27,9	
niet-westers allochtoon	84,6	83,6	83,8	78,6	73,6	68,5	61,9	54,3	
Recidivisten	32,0	31,3	30,7	26,5	23,1	18,9	16,6	13,0	
autochtoon	24,1	23,7	23,3	19,6	16,8	12,7	11,1	8,6	
allochtoon	59,8	58,2	57,1	51,0	45,5	40,7	35,6	28,0	
westers allochtoon	38,8	36,5	35,6	31,0	28,5	22,3	19,6	14,7	
niet-westers allochtoon	68,8	67,3	66,1	59,5	52,6	48,3	42,2	33,5	
First offenders	10,3	10,9	11,7	12,2	13,0	11,7	11,1	11,0	
autochtoon	9,0	9,8	10,4	10,7	11,1	9,7	9,2	8,8	
allochtoon	14,8	15,0	16,4	17,5	19,6	18,4	17,6	18,5	
westers allochtoon	12,2	12,1	13,3	13,7	16,2	14,2	12,6	13,1	
niet-westers allochtoon	15,9	16,3	17,7	19,1	21,0	20,2	19,7	20,8	

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uit de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: CBS/GIDS

[illegible]

Tabel 4.30 Uniek geregistreerde minderjarige verdachten naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.) ^b								
Totaal ^c	52.860	52.650	52.660	47.710	44.240	37.310	33.860	29.710	
Wetboek van Strafrecht	50.410	50.250	50.100	45.040	41.650	35.090	31.520	27.700	
Vermogensmisdrijven	25.300	24.460	23.160	22.040	21.670	18.820	16.930	15.180	
diefstal/verduistering en inbraak	23.900	23.100	21.690	20.280	19.710	17.160	15.310	13.690	
diefstal en inbraak met geweld	1.850	1.910	1.880	1.510	1.680	1.800	1.900	1.970	
diefstal en inbraak zonder geweld	22.730	21.910	20.480	19.330	18.590	15.920	13.980	12.270	
bedrog	510	420	450	460	500	510	380	240	
valsheidsmisdrijven	360	430	410	420	490	360	380	400	
heling	1.160	1.290	1.310	1.730	1.740	1.350	1.340	1.280	
afpersing en afdreiging	160	150	140	140	140	140	170	200	
overige vermogensmisdrijven	30	60	40	40	30	20	20	20	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	19.960	20.540	21.140	17.680	15.160	11.760	10.100	8.500	
vernieling en beschadiging	11.300	11.710	11.950	9.880	7.300	4.750	4.220	3.470	
vernieling aan auto	2.080	2.230	2.180	1.860	1.320	970	830	670	
vernieling aan openbare gebouwen	1.360	1.420	1.600	1.030	880	560	400	190	
vernieling aan middelen openbaar vervoer	450	510	450	380	250	210	200	120	
overige vernieling en beschadiging	8.440	8.630	8.730	7.480	5.300	3.250	2.960	2.590	
tegen de openbare orde	8.010	8.030	8.430	7.160	6.840	6.250	5.250	4.400	
openlijk geweld tegen personen	4.080	4.050	4.260	3.670	3.800	3.740	3.200	2.710	
openlijk geweld tegen goederen	3.260	3.260	3.350	2.760	2.430	1.810	1.540	1.340	
huisvredebreuk	120	140	140	160	120	130	100	80	
computervredebreuk	30	40	50	50	30	50	30	30	
discriminatie	170	80	100	60	60	30	20	30	
tegen openbare orde overig	640	730	800	650	590	630	500	310	
brandstichting/ontploffing	1.760	1.930	1.760	1.480	1.300	870	810	780	
tegen het openbaar gezag	650	720	720	600	780	470	370	270	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	120	220	180	120	330	330	250	170	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	540	510	540	480	450	140	130	110	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)								[%]							
	42,3	42,2	42,4	38,7	36,1	30,6	27,7	24,0	100	100	100	100	100	100	100	100
	40,4	40,4	40,4	36,5	34,0	28,8	25,8	22,4	95,4	95,4	95,1	94,4	94,1	94,0	93,1	93,2
	20,1	19,6	18,5	17,7	17,5	15,3	13,7	12,1	47,9	46,5	44,0	46,2	49,0	50,4	50,0	51,1
	19,0	18,5	17,4	16,3	16,0	14,0	12,4	10,9	45,2	43,9	41,2	42,5	44,6	46,0	45,2	46,1
	1,5	1,6	1,5	1,2	1,4	1,5	1,6	1,6	3,5	3,6	3,6	3,2	3,8	4,8	5,6	6,6
	18,1	17,6	16,4	15,6	15,0	13,0	11,3	9,8	43,0	41,6	38,9	40,5	42,0	42,7	41,3	41,3
	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	1,0	0,8	0,9	1,0	1,1	1,4	1,1	0,8
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,7	0,8	0,8	0,9	1,1	1,0	1,1	1,4
	0,9	1,1	1,1	1,4	1,4	1,1	1,1	1,0	2,2	2,5	2,5	3,6	3,9	3,6	4,0	4,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,7
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	16,2	16,7	17,2	14,6	12,5	9,8	8,4	7,0	37,8	39,0	40,1	37,1	34,3	31,5	29,8	28,6
	9,2	9,5	9,7	8,1	6,1	3,9	3,5	2,8	21,4	22,2	22,7	20,7	16,5	12,7	12,5	11,7
	1,7	1,8	1,8	1,5	1,1	0,8	0,7	0,5	3,9	4,2	4,1	3,9	3,0	2,6	2,4	2,2
	1,1	1,2	1,3	0,8	0,7	0,5	0,3	0,2	2,6	2,7	3,0	2,2	2,0	1,5	1,2	0,7
	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,9	1,0	0,9	0,8	0,6	0,6	0,6	0,4
	6,9	7,0	7,1	6,2	4,4	2,7	2,5	2,1	16,0	16,4	16,6	15,7	12,0	8,7	8,8	8,7
	6,5	6,5	6,9	5,9	5,7	5,2	4,4	3,6	15,1	15,3	16,0	15,0	15,5	16,7	15,5	14,8
	3,3	3,3	3,5	3,0	3,2	3,1	2,7	2,2	7,7	7,7	8,1	7,7	8,6	10,0	9,5	9,1
	2,7	2,7	2,7	2,3	2,0	1,5	1,3	1,1	6,2	6,2	6,4	5,8	5,5	4,9	4,6	4,5
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3	1,2	1,4	1,5	1,4	1,3	1,7	1,5	1,1
	1,5	1,6	1,4	1,2	1,1	0,7	0,7	0,6	3,3	3,7	3,3	3,1	2,9	2,3	2,4	2,6
	0,5	0,6	0,6	0,5	0,6	0,4	0,3	0,2	1,2	1,4	1,4	1,3	1,8	1,3	1,1	0,9
	0,1	0,2	0,1	0,1	0,3	0,3	0,2	0,1	0,2	0,4	0,3	0,3	0,7	0,9	0,7	0,6
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,1	0,1	0,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,4	0,4	0,4

Tabel 4.30 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.) ^b								
Gewelds- en seksuele misdrijven	12.930	12.960	13.380	11.750	9.760	8.330	7.890	6.860	
mishandeling	9.060	9.410	9.880	8.650	7.030	5.860	5.520	4.740	
bedreiging en stalking	3.210	3.080	3.190	2.760	2.340	1.980	1.970	1.800	
bedreiging	3.130	3.040	3.110	2.730	2.300	1.960	1.930	1.760	
stalking	80	40	90	30	40	30	40	40	
seksuele misdrijven	1.290	1.110	970	890	770	700	570	480	
aanranding	510	430	380	340	370	320	200	170	
verkrachting	330	260	230	180	150	150	160	110	
schennis der eerbaarheid	100	80	80	80	60	60	60	40	
ontucht met minderjarige	200	200	180	160	120	110	60	80	
overige seksuele misdrijven	230	190	160	160	110	90	110	90	
misdrijven tegen het leven	140	110	120	90	140	190	180	150	
overige geweldsmisdrijven	60	70	80	60	50	40	50	50	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	1.080	1.030	1.300	1.030	1.050	840	850	840	
Verkeersmisdrijven	1.160	1.230	1.400	1.480	1.390	1.200	1.040	840	
verlaten plaats ongeval	360	360	380	310	330	210	200	160	
rijden onder invloed	570	690	810	910	860	850	730	570	
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	0	0	0	0	0	10	10	10	
overige verkeersmisdrijven	260	210	240	280	220	160	120	120	
Drugsmisdrijven	1.180	1.230	1.070	1.130	1.070	870	940	890	
harddrugs	550	490	460	430	280	240	230	220	
softdrugs	640	750	620	700	800	640	710	680	
(Vuur)wapenmisdrijven	1.190	1.130	1.180	1.200	1.170	960	1.080	960	
Misdrijven overige wetten	350	290	330	290	260	190	220	130	

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Per delict(groep) is aangegeven hoeveel personen als verdachte zijn geregistreerd. Omdat een persoon per delict(groep) 1 keer voor kan komen is de som van de hoofdgroepen hoger dan het totaal en is de som van de afzonderlijke delicten hoger dan dat van de hoofdgroepen.

Bron: CBS/GIDS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)								[%]							
	10,5	10,4	10,9	9,6	8,1	6,9	6,5	5,6	24,5	24,6	25,4	24,6	22,1	22,3	23,3	23,1
	7,4	7,6	8,0	7,1	5,8	4,9	4,6	3,9	17,1	17,9	18,8	18,1	15,9	15,7	16,3	16,0
	2,6	2,5	2,6	2,3	1,9	1,6	1,6	1,5	6,1	5,8	6,1	5,8	5,3	5,3	5,8	6,1
	2,5	2,5	2,5	2,2	1,9	1,6	1,6	1,4	5,9	5,8	5,9	5,7	5,2	5,3	5,7	5,9
	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,4	2,4	2,1	1,8	1,9	1,7	1,9	1,7	1,6
	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1	1,0	0,8	0,7	0,7	0,8	0,9	0,6	0,6
	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1
	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3
	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5	0,5	0,5
	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
	0,9	0,8	1,1	0,9	0,9	0,7	0,7	0,7	2,0	2,0	2,5	2,2	2,4	2,2	2,5	2,8
	0,9	1,0	1,2	1,2	1,2	1,0	0,9	0,7	2,2	2,3	2,7	3,1	3,1	3,2	3,1	2,8
	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,5
	0,5	0,6	0,7	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5	1,1	1,3	1,5	1,9	1,9	2,3	2,1	1,9
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,5	0,4	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4
	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9	0,7	0,7	0,7	2,2	2,3	2,0	2,4	2,4	2,3	2,8	3,0
	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	1,0	0,9	0,9	0,9	0,6	0,6	0,7	0,7
	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6	0,5	0,6	0,5	1,2	1,4	1,2	1,5	1,8	1,7	2,1	2,3
	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	0,8	0,9	0,8	2,3	2,1	2,2	2,5	2,6	2,6	3,2	3,2
	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,4

Tabel 4.31 Uniek geregistreerde minderjarige verdachten naar geslacht, leeftijd en delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.) ^b								
Totaal	52.860	52.650	52.660	47.710	44.240	37.310	33.860	29.710	
jongens	41.210	41.090	40.550	36.730	34.020	28.560	26.170	23.010	
12-14 jaar	12.830	12.270	12.130	10.540	9.450	7.530	7.170	6.220	
vermogensmisdrijven	5.810	5.160	4.630	4.400	4.280	3.580	3.500	3.070	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	5.650	5.810	5.960	4.730	3.860	2.810	2.430	2.050	
gewelds- en seksuele misdrijven	2.880	2.730	2.880	2.530	2.020	1.680	1.590	1.360	
verkeersmisdrijven	90	70	70	50	40	30	30	30	
drugsmisdrijven	110	110	110	110	90	70	80	90	
(vuur)wapenmisdrijven	320	250	290	280	260	200	290	250	
overige misdrijven	290	240	310	230	240	160	200	150	
15-17 jaar	28.380	28.820	28.420	26.190	24.570	21.030	18.990	16.780	
vermogensmisdrijven	28.380	28.820	28.420	26.190	24.570	21.030	18.990	8.060	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	12.550	12.430	11.350	11.080	10.840	9.570	8.670	5.260	
gewelds- en seksuele misdrijven	11.870	12.330	12.460	10.590	9.450	7.420	6.300	3.990	
verkeersmisdrijven	7.390	7.550	7.710	6.750	5.750	5.000	4.650	690	
drugsmisdrijven	980	1.030	1.200	1.260	1.190	1.040	870	710	
(vuur)wapenmisdrijven	900	910	820	860	850	700	770	680	
overige misdrijven	820	820	830	860	850	720	740	660	
meisjes	11.630	11.550	12.100	10.960	10.190	8.740	7.660	6.690	
12-14 jaar	4.400	4.240	4.300	3.910	3.450	2.840	2.510	2.190	
vermogensmisdrijven	2.790	2.610	2.650	2.440	2.330	1.980	1.580	1.330	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	960	970	1060	920	660	490	490	430	
gewelds- en seksuele misdrijven	900	840	900	790	590	470	520	490	
verkeersmisdrijven	20	20	10	10	10	10	10	10	
drugsmisdrijven	30	40	10	20	10	20	20	10	
(vuur)wapenmisdrijven	10	20	10	10	10	10	10	10	
overige misdrijven	70	80	90	50	60	30	30	50	
15-17 jaar	7.230	7.310	7.800	7.050	6.740	5.900	5.150	4.500	
vermogensmisdrijven	4.160	4.250	4.530	4.120	4.210	3.690	3.160	2.710	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	1.470	1.430	1.660	1.430	1.190	1.040	880	760	
gewelds- en seksuele misdrijven	1.760	1.830	1.890	1.680	1.390	1.180	1.120	1.030	
verkeersmisdrijven	70	110	120	150	160	130	140	110	
drugsmisdrijven	150	160	130	130	120	80	70	80	
(vuur)wapenmisdrijven	40	40	50	50	50	40	30	30	
overige misdrijven	180	150	200	160	160	150	120	110	

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uit de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: CBS/GIDS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(per 1.000 inwoners) ^c								[%]							
	42	42	42	39	36	31	28	24	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	64,5	64,5	63,9	58,4	54,3	45,9	41,9	36,5	78,0	78,0	77,0	77,0	76,9	76,5	77,3	77,4
	39,8	38,8	39,0	34,1	30,7	24,4	23,0	19,6	24,3	23,3	23,0	22,1	21,4	20,2	21,2	20,9
	17,9	16,3	14,8	14,2	13,8	11,6	11,2	9,7	11,0	9,8	8,8	9,2	9,7	9,6	10,3	10,3
	17,8	18,5	19,3	15,5	12,6	9,2	7,8	6,5	10,7	11,0	11,3	9,9	8,7	7,5	7,2	6,9
	9,0	8,6	9,3	8,2	6,7	5,5	5,1	4,3	5,4	5,2	5,5	5,3	4,6	4,5	4,7	4,6
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
	1,0	0,8	0,9	0,9	0,8	0,7	0,9	0,8	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,9	0,8
	0,9	0,8	1,0	0,7	0,8	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5	0,4	0,6	0,5
	89,7	90,2	88,1	81,8	77,3	67,1	61,0	53,9	53,7	54,7	54,0	54,9	55,5	56,4	56,1	56,5
	39,5	39,0	35,1	34,5	33,8	30,3	27,7	25,6	23,7	23,6	21,6	23,2	24,5	25,6	25,6	27,1
	38,1	39,0	39,0	33,5	30,1	23,9	20,5	17,1	22,5	23,4	23,7	22,2	21,4	19,9	18,6	17,7
	23,7	23,7	24,1	21,1	18,3	16,1	15,1	13,0	14,0	14,3	14,6	14,1	13,0	13,4	13,7	13,4
	3,1	3,3	3,8	4,0	3,8	3,4	2,8	2,3	1,9	2,0	2,3	2,6	2,7	2,8	2,6	2,3
	2,7	2,7	2,4	2,6	2,6	2,2	2,4	2,2	1,7	1,7	1,6	1,8	1,9	1,9	2,3	2,4
	2,6	2,6	2,6	2,7	2,7	2,3	2,4	2,2	1,6	1,6	1,6	1,8	1,9	1,9	2,2	2,3
	2,9	2,8	3,2	2,8	2,7	2,2	2,3	2,2	1,7	1,6	2,0	1,9	1,9	1,8	2,1	2,2
	19,0	18,9	19,8	18,0	17,0	14,6	12,7	11,0	22,0	21,9	23,0	23,0	23,0	23,4	22,6	22,5
	14,3	13,9	14,4	13,2	11,6	9,6	8,3	7,1	8,3	8,1	8,2	8,2	7,8	7,6	7,4	7,4
	9,0	8,5	8,8	8,2	7,8	6,6	5,2	4,2	5,3	5,0	5,0	5,1	5,3	5,3	4,7	4,5
	3,2	3,2	3,6	3,2	2,3	1,7	1,7	1,4	1,8	1,8	2,0	1,9	1,5	1,3	1,4	1,5
	3,0	2,8	3,1	2,7	2,0	1,6	1,8	1,6	1,7	1,6	1,7	1,7	1,3	1,3	1,5	1,6
	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
	23,8	23,8	25,1	22,6	22,2	19,5	17,2	15,0	13,7	13,9	14,8	14,8	15,2	15,8	15,2	15,1
	13,6	13,8	14,4	13,0	13,8	12,1	10,4	8,9	7,9	8,1	8,6	8,6	9,5	9,9	9,3	9,1
	4,9	4,7	5,4	4,7	4,0	3,5	3,0	2,6	2,8	2,7	3,2	3,0	2,7	2,8	2,6	2,6
	5,9	6,1	6,2	5,5	4,6	4,0	3,8	3,5	3,3	3,5	3,6	3,5	3,1	3,2	3,3	3,5
	0,2	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	0	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,6	0,5	0,7	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4

Tabel 4.32 Door uniek geregistreeerde minderjarige verdachten gepleegde misdrijven^a naar delictgroep, geslacht en leeftijd

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.) ^c								
Totaal	85.300	85.220	82.800	72.580	61.500	54.420	49.070	42.760	
jongens	70.400	70.310	67.400	58.800	49.580	43.310	39.480	34.420	
12-14 jaar	19.790	18.960	18.320	15.380	12.510	10.430	9.710	8.480	
15-17 jaar	50.610	51.350	49.080	43.430	37.070	32.890	29.770	25.930	
meisjes	14.870	14.880	15.400	13.760	11.890	11.090	9.540	8.320	
12-14 jaar	5.750	5.480	5.470	4.910	3.940	3.630	3.080	2.670	
15-17 jaar	9.130	9.410	9.930	8.850	7.950	7.460	6.460	5.660	
Vermogensmisdrijven	37.670	36.380	33.220	30.160	27.830	25.750	22.760	20.420	
jongens	29.030	27.630	24.420	22.240	20.450	18.700	17.050	15.580	
12-14 jaar	8.230	7.610	6.150	5.820	5.380	4.730	4.450	3.990	
15-17 jaar	20.800	20.020	18.270	16.420	15.070	13.970	12.600	11.590	
meisjes	8.640	8.750	8.790	7.920	7.380	7.050	5.710	4.840	
12-14 jaar	3.490	3.350	3.210	3.000	2.570	2.500	1.850	1.570	
15-17 jaar	5.150	5.400	5.580	4.920	4.820	4.550	3.870	3.280	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	42.770	45.340	43.690	36.850	28.300	22.820	19.430	15.480	
jongens	25.130	26.480	25.920	21.450	16.340	13.050	11.130	8.940	
12-14 jaar	7.490	7.630	8.150	6.040	4.390	3.270	2.830	2.390	
15-17 jaar	17.640	18.850	17.770	15.410	11.950	9.770	8.300	6.540	
meisjes	2.850	2.650	3.030	2.600	1.910	1.740	1.550	1.320	
12-14 jaar	1.170	1.070	1.170	980	680	530	580	460	
15-17 jaar	1.680	1.580	1.860	1.620	1.240	1.210	980	860	
Gewelds- en seksuele misdrijven	14.950	15.070	15.640	13.530	10.730	9.710	9.310	8.200	
jongens	12.100	12.160	12.640	10.840	8.680	7.890	7.470	6.450	
12-14 jaar	3.320	3.100	3.300	2.910	2.150	1.960	1.830	1.580	
15-17 jaar	8.770	9.060	9.340	7.930	6.530	5.930	5.650	4.880	
meisjes	2.860	2.910	3.000	2.690	2.050	1.820	1.840	1.750	
12-14 jaar	980	920	980	850	610	530	590	560	
15-17 jaar	1.870	1.990	2.020	1.840	1.440	1.300	1.250	1.180	
Verkeersmisdrijven	1.100	1.180	1.340	1.400	1.340	1.260	1.100	910	
jongens	1.020	1.060	1.210	1.250	1.190	1.120	950	790	
12-14 jaar	90	70	60	40	40	30	30	30	
15-17 jaar	930	990	1.150	1.200	1.150	1.090	920	760	
meisjes	80	120	120	150	160	140	150	120	
12-14 jaar	20	20	10	10	10	10	10	10	
15-17 jaar	70	110	110	140	150	140	150	120	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(%)								(per 1.000 inwoners) ^d							
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	69,1	69,1	67,3	59,4	50,6	44,9	40,3	34,8
	82,5	82,5	81,4	81,0	80,6	79,6	80,5	80,5	111,7	111,7	107,3	94,4	79,9	70,0	63,5	54,8
	23,2	22,2	22,1	21,2	20,3	19,2	19,8	19,8	62,0	60,3	59,3	50,2	41,0	34,0	31,2	26,9
	59,3	60,3	59,3	59,8	60,3	60,4	60,7	60,7	162,6	162,8	153,8	137,0	117,6	105,6	96,3	83,7
	17,4	17,5	18,6	19,0	19,3	20,4	19,5	19,5	24,5	24,5	25,4	22,8	20,0	18,6	16,0	13,7
	6,7	6,4	6,6	6,8	6,4	6,7	6,3	6,2	18,8	18,1	18,4	16,7	13,4	12,3	10,3	8,6
	10,7	11,0	12,0	12,2	12,9	13,7	13,2	13,2	30,3	30,9	32,2	28,7	26,4	24,9	21,7	19,0
	44,2	42,7	40,1	41,6	45,3	47,3	46,4	47,8	30,3	29,4	26,8	24,5	22,7	21,1	18,6	16,4
	34,0	32,4	29,5	30,6	33,3	34,4	34,7	36,4	45,9	43,8	38,7	35,6	32,7	30,1	27,3	24,6
	9,6	8,9	7,4	8,0	8,7	8,7	9,1	9,3	25,7	24,1	19,8	18,9	17,5	15,4	14,2	12,6
	24,4	23,5	22,1	22,6	24,5	25,7	25,7	27,1	66,5	63,5	57,1	51,7	47,4	44,6	40,5	37,0
	10,1	10,3	10,6	10,9	12,0	13,0	11,6	11,3	14,1	14,3	14,4	13,0	12,3	11,8	9,4	7,9
	4,1	3,9	3,9	4,1	4,2	4,6	3,8	3,7	11,3	11,0	10,7	10,1	8,6	8,4	6,1	5,0
	6,0	6,3	6,7	6,8	7,8	8,4	7,9	7,7	17,0	17,6	18,0	15,7	15,9	15,0	12,8	10,8
	50,1	53,2	52,8	50,8	46,0	41,9	39,6	36,2	22,8	23,8	23,7	19,9	15,2	12,3	10,6	8,4
	29,5	31,1	31,3	29,6	26,6	24,0	22,7	20,9	40,1	42,3	41,4	34,7	26,5	21,2	18,1	14,4
	8,8	9,0	9,8	8,3	7,1	6,0	5,8	5,6	23,6	24,4	26,5	19,9	14,4	10,7	9,1	7,6
	20,7	22,1	21,5	21,2	19,4	18,0	16,9	15,3	57,1	60,1	56,0	49,0	38,3	31,5	27,1	21,3
	3,3	3,1	3,7	3,6	3,1	3,2	3,2	3,1	4,7	4,4	5,1	4,4	3,3	3,0	2,7	2,2
	1,4	1,3	1,4	1,4	1,1	1,0	1,2	1,1	3,9	3,6	4,0	3,4	2,4	1,8	2,0	1,5
	2,0	1,9	2,2	2,2	2,0	2,2	2,0	2,0	5,7	5,2	6,1	5,4	4,2	4,1	3,4	3,0
	17,5	17,7	18,9	18,6	17,4	17,8	19,0	19,2	12,1	12,2	12,7	11,1	8,9	8,1	7,7	6,7
	14,2	14,3	15,3	14,9	14,1	14,5	15,2	15,1	19,2	19,2	20,1	17,3	14,0	12,8	12,1	10,4
	3,9	3,6	4,0	4,0	3,5	3,6	3,7	3,7	10,4	9,8	10,7	9,5	7,1	6,4	5,9	5,0
	10,3	10,6	11,3	10,9	10,6	10,9	11,5	11,4	28,2	28,6	29,3	24,9	20,8	19,1	18,3	15,8
	3,3	3,4	3,6	3,7	3,3	3,3	3,7	4,1	4,7	4,8	5,0	4,5	3,5	3,1	3,1	3,0
	1,2	1,1	1,2	1,2	1,0	1,0	1,2	1,3	3,2	3,1	3,3	2,9	2,1	1,8	2,0	1,9
	2,2	2,3	2,4	2,5	2,3	2,4	2,6	2,8	6,3	6,6	6,6	6,1	4,8	4,4	4,3	4,1
	1,3	1,4	1,6	1,9	2,2	2,3	2,2	2,1	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	0,9	0,8
	1,2	1,2	1,5	1,7	1,9	2,1	1,9	1,9	1,6	1,7	1,9	2,0	1,9	1,8	1,5	1,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	1,1	1,2	1,4	1,7	1,9	2,0	1,9	1,8	3,0	3,2	3,6	3,8	3,7	3,5	3,0	2,5
	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4

Tabel 4.32 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.) ^c								
Drugsmisdrijven	1.140	1.150	1.030	1.060	1.030	880	960	920	
jongens	970	970	900	920	910	790	880	830	
12-14 jaar	100	110	100	100	90	70	80	90	
15-17 jaar	870	860	800	820	820	710	800	740	
meisjes	170	180	130	140	120	100	90	90	
12-14 jaar	20	40	10	20	10	20	20	10	
15-17 jaar	150	150	120	120	110	80	70	80	
Vuurwapenmisdrijven	1.100	1.040	1.090	1.110	1.060	970	1.100	980	
jongens	1.050	980	1.040	1.050	1.010	920	1.050	940	
12-14 jaar	290	230	270	260	230	200	300	250	
15-17 jaar	760	760	770	790	780	720	750	690	
meisjes	50	50	50	60	50	40	50	40	
12-14 jaar	10	10	10	10	10	10	10	10	
15-17 jaar	40	40	40	50	40	40	30	30	
Overige misdrijven	1.340	1.250	1.540	1.260	1.220	1.050	1.110	1.060	
jongens	1.110	1.030	1.270	1.060	1.010	860	950	890	
12-14 jaar	270	220	290	210	230	160	200	160	
15-17 jaar	840	810	970	850	780	700	750	740	
meisjes	230	220	270	200	210	190	160	160	
12-14 jaar	60	70	80	50	60	40	40	50	
15-17 jaar	170	150	190	150	150	150	120	110	

a Hierbij is geen rekening gehouden met het feit dat een deel van de misdrijven door meerdere personen samen is gepleegd. Dergelijke misdrijven zijn meerdere keren geteld.

b Voorlopige cijfers.

c Afgerond op tientallen.

d Uit de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: CBS/GIDS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	[%]								(per 1.000 inwoners) ^d							
	1,3	1,4	1,2	1,5	1,7	1,6	2,0	2,2	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7
	1,1	1,1	1,1	1,3	1,5	1,4	1,8	1,9	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	1,4	1,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
	1,0	1,0	1,0	1,1	1,3	1,3	1,6	1,7	2,6	2,6	2,4	2,5	2,5	2,3	2,5	2,3
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2
	1,3	1,2	1,3	1,5	1,7	1,8	2,2	2,3	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9	0,8	0,9	0,8
	1,2	1,2	1,3	1,4	1,6	1,7	2,1	2,2	1,7	1,5	1,7	1,7	1,6	1,5	1,7	1,5
	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,6	0,6	0,9	0,7	0,9	0,8	0,8	0,7	1,0	0,8
	0,9	0,9	0,9	1,1	1,3	1,3	1,5	1,6	2,4	2,4	2,4	2,5	2,5	2,3	2,4	2,2
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
	1,6	1,5	1,9	1,7	2,0	1,9	2,3	2,5	1,1	1,0	1,3	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9
	1,3	1,2	1,5	1,5	1,6	1,6	1,9	2,1	1,8	1,7	2,0	1,7	1,6	1,4	1,5	1,4
	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,8	0,7	0,9	0,7	0,7	0,5	0,6	0,5
	1,0	1,0	1,2	1,2	1,3	1,3	1,5	1,7	2,7	2,6	3,1	2,7	2,5	2,3	2,5	2,4
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,6	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4

Tabellen bij hoofdstuk 5

Tabel 5.1 Ingeschreven en afgedane misdrijfzaken

	Ingeschreven zaken OM	Afdoeningen door het OM	Dagvaardingen	Afdoeningen door de rechter ^a	Verhouding afdoeningen OM/rechter
2005	266.859	122.999	162.773	132.595	0,9
2006	267.710	126.092	161.157	134.375	0,9
2007	272.657	122.274	159.326	127.579	1,0
2008	260.228	122.248	149.980	127.389	1,0
2009	231.142	117.315	144.345	126.990	0,9
2010	208.596	86.956	127.448	109.527	0,8
2011	225.528	91.115	130.925	104.542	0,9
2012 ^b	217.861	95.121	122.290	95.910	1,0

a Exclusief voegingen ter zitting.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 5.2 Bij het Openbaar Ministerie ingeschreven misdrijfzaken naar geslacht en minder- en meerderjarigheid

	Totaal ^a	Mannen	Meerder-jarige mannen	Minderjarige mannen	Vrouwen	Meerder-jarige vrouwen	Minderjarige vrouwen	Rechts-personen
(abs.)								
2005	266.859	218.620	188.486	30.134	35.213	29.485	5.728	11.417
2006	267.710	219.954	189.614	30.340	37.063	30.887	6.176	9.205
2007	272.657	224.135	192.077	32.058	39.330	32.478	6.852	7.675
2008	260.228	214.383	184.133	30.250	37.483	31.167	6.316	6.949
2009	231.142	189.973	163.712	26.261	33.746	28.285	5.461	6.130
2010	208.596	172.461	149.272	23.189	30.647	25.762	4.885	4.425
2011	225.528	186.326	165.096	21.230	33.890	29.283	4.607	4.432
2012 ^b	217.861	179.865	160.740	19.125	33.219	29.358	3.861	3.931
[%]								
2005	100	81,9	70,6	11,3	13,2	11,0	2,1	4,3
2006	100	82,2	70,8	11,3	13,8	11,5	2,3	3,4
2007	100	82,2	70,4	11,8	14,4	11,9	2,5	2,8
2008	100	82,4	70,8	11,6	14,4	12,0	2,4	2,7
2009	100	82,2	70,8	11,4	14,6	12,2	2,4	2,7
2010	100	82,7	71,6	11,1	14,7	12,4	2,3	2,1
2011	100	82,6	73,2	9,4	15,0	13,0	2,0	2,0
2012 ^b	100	82,6	73,8	8,8	15,2	13,5	1,8	1,8

a Inclusief zaken waarbij het geslacht onbekend is.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 5.3 Bij het Openbaar Ministerie ingeschreven misdrijfzaken naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	266.859	267.710	272.657	260.228	231.142	208.596	225.528	217.861	
Wetboek van Strafrecht	165.134	168.361	173.726	165.654	151.099	138.634	152.077	149.680	
Vermogensmisdrijven	75.604	75.438	73.807	71.509	68.053	64.473	73.431	72.047	
diefstal/verduistering en inbraak	57.571	55.179	54.130	53.143	51.517	51.249	57.605	57.996	
diefstal en inbraak met geweld	5.212	4.759	4.783	4.298	4.613	4.420	4.885	4.834	
eenvoudige diefstal	25.309	23.525	23.630	24.053	24.063	24.187	27.795	28.189	
gekwalficeerde diefstal	24.223	23.834	22.226	21.284	19.697	19.975	21.931	22.023	
verduistering	2.827	3.061	3.491	3.508	3.144	2.667	2.994	2.950	
bedrog	2.815	4.298	4.459	4.517	4.501	3.211	4.194	2.982	
valsheidsmisdrijven	8.755	8.942	8.306	6.858	5.598	4.412	4.872	4.286	
heling	5.677	5.968	5.823	5.915	5.260	4.548	5.320	5.208	
afpersing en afdreiging	504	469	444	396	455	376	442	427	
overige vermogensmisdrijven	282	582	645	680	722	677	998	1.148	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	35.714	36.924	39.834	36.531	30.525	25.922	26.637	25.500	
vernieling en beschadiging	10.591	11.266	12.103	11.989	9.893	8.810	8.951	8.990	
tegen de openbare orde	16.169	16.818	18.243	16.177	13.583	10.901	11.466	10.645	
openlijk geweld	13.537	14.005	15.407	13.443	11.160	8.633	8.824	8.117	
huisvredebreuk	1.535	1.631	1.661	1.672	1.539	1.428	1.555	1.595	
lokaalvredebreuk	258	258	280	268	190	181	212	182	
computervredebreuk	45	42	88	102	99	87	207	188	
discriminatie	153	161	145	135	115	113	126	78	
tegen openbare orde overig	641	721	662	557	480	459	542	485	
brandstichting/ontploffing	1.573	1.684	1.676	1.453	1.137	973	928	879	
tegen het openbaar gezag	7.381	7.156	7.812	6.912	5.912	5.238	5.292	4.986	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	3.290	3.085	3.399	2.836	2.264	1.799	1.552	1.296	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	4.091	4.071	4.413	4.076	3.648	3.439	3.740	3.690	
Gewelds- en seksuele misdrijven	46.472	48.943	52.674	50.748	45.817	41.221	44.341	44.602	
mishandeling	27.245	30.268	33.403	32.629	29.406	25.965	28.208	28.280	
bedreiging en stalking	11.266	11.311	12.117	11.542	10.304	9.285	9.937	10.233	
bedreiging	10.478	10.455	11.176	10.668	9.570	8.628	9.279	9.518	
stalking	788	856	941	874	734	657	658	715	
seksuele misdrijven	4.033	3.912	3.733	3.370	3.098	2.982	3.106	3.171	
aanranding	910	891	896	805	758	752	646	586	
verkrachting	1.010	942	849	761	668	610	644	556	
schennis der eerbaarheid	684	742	663	602	558	450	555	554	
ontucht met minderjarige	17	25	34	44	25	35	52	67	
overige seksuele misdrijven	1.412	1.312	1.291	1.158	1.089	1.135	1.209	1.408	
misdrijven tegen het leven ^b	3.308	2.810	2.669	2.471	2.274	2.242	2.288	2.056	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	61,9	62,9	63,7	63,7	65,4	66,5	67,4	68,7
	28,3	28,2	27,1	27,5	29,4	30,9	32,6	33,1
	21,6	20,6	19,9	20,4	22,3	24,6	25,5	26,6
	2,0	1,8	1,8	1,7	2,0	2,1	2,2	2,2
	9,5	8,8	8,7	9,2	10,4	11,6	12,3	12,9
	9,1	8,9	8,2	8,2	8,5	9,6	9,7	10,1
	1,1	1,1	1,3	1,3	1,4	1,3	1,3	1,4
	1,1	1,6	1,6	1,7	1,9	1,5	1,9	1,4
	3,3	3,3	3,0	2,6	2,4	2,1	2,2	2,0
	2,1	2,2	2,1	2,3	2,3	2,2	2,4	2,4
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
	13,4	13,8	14,6	14,0	13,2	12,4	11,8	11,7
	4,0	4,2	4,4	4,6	4,3	4,2	4,0	4,1
	6,1	6,3	6,7	6,2	5,9	5,2	5,1	4,9
	5,1	5,2	5,7	5,2	4,8	4,1	3,9	3,7
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4
	2,8	2,7	2,9	2,7	2,6	2,5	2,3	2,3
	1,2	1,2	1,2	1,1	1,0	0,9	0,7	0,6
	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7
	17,4	18,3	19,3	19,5	19,8	19,8	19,7	20,5
	10,2	11,3	12,3	12,5	12,7	12,4	12,5	13,0
	4,2	4,2	4,4	4,4	4,5	4,5	4,4	4,7
	3,9	3,9	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,4
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	1,5	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4	1,4	1,5
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6
	1,2	1,0	1,0	0,9	1,0	1,1	1,0	0,9

Tabel 5.3 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
overige gewelds- en seksuele misdrijven	620	642	752	736	735	747	802	862	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	7.344	7.056	7.411	6.866	6.704	7.018	7.668	7.531	
Verkeersmisdrijven	49.195	49.947	53.142	50.421	40.951	38.392	40.022	34.776	
verlaten plaats ongeval	7.219	7.200	7.399	6.011	5.188	4.753	4.653	4.072	
rijden onder invloed	34.799	35.519	37.907	36.777	29.294	27.466	28.790	25.240	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	4.019	4.248	4.474	4.176	3.823	3.573	4.052	3.105	
overige verkeersmisdrijven	3.158	2.980	3.362	3.457	2.646	2.600	2.527	2.359	
Drugsmisdrijven	16.696	16.761	16.297	16.583	14.963	12.762	14.478	14.971	
harddrugs	9.823	9.920	9.367	9.193	7.723	7.018	7.551	7.716	
softdrugs	6.873	6.841	6.930	7.390	7.240	5.744	6.927	7.255	
(Vuur)wapenmisdrijven	4.875	4.673	4.658	4.617	4.312	4.241	4.921	5.143	
Misdrijven overige wetten ^c	30.959	27.968	24.834	22.953	19.817	14.567	14.030	13.291	
Wet op de economische delicten	26.391	22.722	20.065	18.675	16.458	12.132	11.039	9.807	
overige misdrijven	4.568	5.246	4.769	4.278	3.359	2.435	2.991	3.484	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
	2,8	2,6	2,7	2,6	2,9	3,4	3,4	3,5
	18,4	18,7	19,5	19,4	17,7	18,4	17,7	16,0
	2,7	2,7	2,7	2,3	2,2	2,3	2,1	1,9
	13,0	13,3	13,9	14,1	12,7	13,2	12,8	11,6
	1,5	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	1,4
	1,2	1,1	1,2	1,3	1,1	1,2	1,1	1,1
	6,3	6,3	6,0	6,4	6,5	6,1	6,4	6,9
	3,7	3,7	3,4	3,5	3,3	3,4	3,3	3,5
	2,6	2,6	2,5	2,8	3,1	2,8	3,1	3,3
	1,8	1,7	1,7	1,8	1,9	2,0	2,2	2,4
	11,6	10,4	9,1	8,8	8,6	7,0	6,2	6,1
	9,9	8,5	7,4	7,2	7,1	5,8	4,9	4,5
	1,7	2,0	1,7	1,6	1,5	1,2	1,3	1,6

Tabel 5.4 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken naar geslacht en minder- en meerderjarigheid

	Totaal ^a	mannen	meerderjarige mannen	minderjarige mannen	vrouwen	meerderjarige vrouwen	minderjarige vrouwen
	(abs.)						
2005	122.999	93.174	74.254	18.920	18.351	13.990	4.361
2006	126.092	97.117	77.743	19.374	20.275	15.633	4.642
2007	122.274	94.730	75.108	19.622	20.786	15.723	5.063
2008	122.301	94.856	75.226	19.630	20.987	16.213	4.774
2009	117.315	91.399	74.682	16.717	20.157	15.976	4.181
2010	86.956	67.294	53.048	14.246	15.799	12.136	3.663
2011	91.115	70.284	57.444	12.840	17.242	13.698	3.544
2012 ^b	95.121	73.989	62.255	11.734	17.889	14.909	2.980
	(%)						
2005	100	75,8	60,4	15,4	14,9	11,4	3,5
2006	100	77,0	61,7	15,4	16,1	12,4	3,7
2007	100	77,5	61,4	16,0	17,0	12,9	4,1
2008	100	77,6	61,5	16,1	17,2	13,3	3,9
2009	100	77,9	63,7	14,2	17,2	13,6	3,6
2010	100	77,4	61,0	16,4	18,2	14,0	4,2
2011	100	77,1	63,0	14,1	18,9	15,0	3,9
2012 ^b	100	77,8	65,4	12,3	18,8	15,7	3,1

a Inclusief rechtspersonen en zaken waarbij geslacht onbekend is.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 5.5 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	122.999	126.091	122.274	122.301	117.315	86.956	91.115	95.121	
Wetboek van Strafrecht	71.244	77.847	78.762	81.642	69.424	56.060	60.641	66.019	
Vermogensmisdrijven	30.507	32.734	31.205	32.335	29.320	24.023	27.185	28.711	
diefstal/verduistering en inbraak	20.913	21.073	20.647	21.435	19.454	17.178	18.475	20.538	
diefstal en inbraak met geweld	844	796	725	765	733	759	770	942	
eenvoudige diefstal	9.577	9.660	9.477	10.257	9.547	8.766	9.820	10.515	
gekwalficeerde diefstal	8.980	8.862	8.601	8.334	7.326	6.232	6.366	7.337	
verduistering	1.512	1.755	1.844	2.079	1.848	1.421	1.519	1.744	
bedrog	1.451	2.901	2.782	3.002	2.822	1.945	2.782	1.866	
valsheidsmisdrijven	4.831	4.808	3.860	3.780	3.119	1.961	2.507	2.361	
heling	3.108	3.631	3.516	3.761	3.395	2.580	2.930	3.362	
afpersing en afdreiging	107	97	112	107	103	76	78	125	
overige vermogensmisdrijven	97	224	288	250	427	283	413	459	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	18.101	20.029	20.918	21.242	16.361	12.206	12.138	12.866	
vernieling en beschadiging	5.604	6.528	6.805	7.229	5.554	4.092	4.086	4.706	
tegen de openbare orde	8.464	9.446	9.853	9.706	7.585	5.517	5.490	5.692	
openlijk geweld	7.348	8.162	8.535	8.194	6.407	4.607	4.503	4.589	
huisvredebreuk	669	800	836	934	756	526	594	681	
lokaalvredebreuk	118	109	120	129	102	94	74	96	
computervredebreuk	32	28	45	65	83	57	63	96	
discriminatie	82	76	63	85	39	32	62	43	
tegen openbare orde overig	215	271	254	299	198	201	194	187	
brandstichting/ontploffing	564	663	648	597	463	334	297	347	
tegen het openbaar gezag	3.469	3.392	3.612	3.710	2.759	2.263	2.265	2.121	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	1.827	1.728	1.849	1.900	1.320	1.023	955	793	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	1.642	1.664	1.763	1.810	1.439	1.240	1.310	1.328	
Gewelds- en seksuele misdrijven	18.861	21.271	22.735	24.466	20.662	16.866	18.123	21.158	
mishandeling	12.108	14.233	15.473	16.642	13.948	11.288	11.957	13.898	
bedreiging en stalking	4.492	4.907	5.201	5.521	4.561	3.548	3.793	4.646	
bedreiging	4.163	4.502	4.774	5.027	4.167	3.241	3.452	4.249	
stalking	329	405	427	494	394	307	341	397	
seksuele misdrijven	1.571	1.564	1.498	1.622	1.552	1.428	1.642	1.764	
aanranding	360	352	341	394	361	377	381	367	
verkrachting	266	320	325	343	316	275	347	304	
schennis der eerbaarheid	437	425	364	369	364	266	308	323	
ontucht met minderjarige	8	9	18	23	13	13	19	38	
overige seksuele misdrijven	500	458	450	493	498	497	587	732	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	57,9	61,7	64,4	66,8	59,2	64,5	66,6	69,4
	24,8	26,0	25,5	26,4	25,0	27,6	29,8	30,2
	17,0	16,7	16,9	17,5	16,6	19,8	20,3	21,6
	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,9	0,8	1,0
	7,8	7,7	7,8	8,4	8,1	10,1	10,8	11,1
	7,3	7,0	7,0	6,8	6,2	7,2	7,0	7,7
	1,2	1,4	1,5	1,7	1,6	1,6	1,7	1,8
	1,2	2,3	2,3	2,5	2,4	2,2	3,1	2,0
	3,9	3,8	3,2	3,1	2,7	2,3	2,8	2,5
	2,5	2,9	2,9	3,1	2,9	3,0	3,2	3,5
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	0,5	0,5
	14,7	15,9	17,1	17,4	13,9	14,0	13,3	13,5
	4,6	5,2	5,6	5,9	4,7	4,7	4,5	4,9
	6,9	7,5	8,1	7,9	6,5	6,3	6,0	6,0
	6,0	6,5	7,0	6,7	5,5	5,3	4,9	4,8
	0,5	0,6	0,7	0,8	0,6	0,6	0,7	0,7
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4
	2,8	2,7	3,0	3,0	2,4	2,6	2,5	2,2
	1,5	1,4	1,5	1,6	1,1	1,2	1,0	0,8
	1,3	1,3	1,4	1,5	1,2	1,4	1,4	1,4
	15,3	16,9	18,6	20,0	17,6	19,4	19,9	22,2
	9,8	11,3	12,7	13,6	11,9	13,0	13,1	14,6
	3,7	3,9	4,3	4,5	3,9	4,1	4,2	4,9
	3,4	3,6	3,9	4,1	3,6	3,7	3,8	4,5
	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4
	1,3	1,2	1,2	1,3	1,3	1,6	1,8	1,9
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3
	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,6	0,6	0,8

Tabel 5.5 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^b	450	376	325	384	305	307	408	389	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	240	191	238	297	296	295	323	461	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	3.775	3.813	3.904	3.599	3.081	2.965	3.195	3.284	
Verkeersmisdrijven	16.449	17.618	16.762	13.932	24.296	14.663	13.394	11.485	
verlaten plaats ongeval	4.601	4.950	5.072	4.279	3.419	3.000	3.303	3.052	
rijden onder invloed	9.729	10.600	9.646	7.382	19.205	10.484	8.838	6.692	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	1.298	1.370	1.196	1.273	915	546	581	1.018	
overige verkeersmisdrijven	821	698	848	998	757	633	672	723	
Drugsmisdrijven	6.696	6.441	6.353	6.994	6.334	4.593	5.436	6.462	
harddrugs	3.658	3.406	3.165	3.324	2.727	2.316	2.728	2.935	
softdrugs	3.038	3.035	3.188	3.670	3.607	2.277	2.708	3.527	
(Vuur)wapenmisdrijven	2.838	2.883	2.853	2.918	2.750	2.374	2.805	3.012	
Misdrijven overige wetten ^c	25.772	21.302	17.544	16.815	14.511	9.262	8.839	8.143	
Wet op de economische delicten	23.106	18.235	14.842	14.271	12.524	8.053	7.424	6.782	
overige misdrijven	2.666	3.067	2.702	2.544	1.987	1.209	1.415	1.361	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5
	3,1	3,0	3,2	2,9	2,6	3,4	3,5	3,5
	13,4	14,0	13,7	11,4	20,7	16,9	14,7	12,1
	3,7	3,9	4,1	3,5	2,9	3,5	3,6	3,2
	7,9	8,4	7,9	6,0	16,4	12,1	9,7	7,0
	1,1	1,1	1,0	1,0	0,8	0,6	0,6	1,1
	0,7	0,6	0,7	0,8	0,6	0,7	0,7	0,8
	5,4	5,1	5,2	5,7	5,4	5,3	6,0	6,8
	3,0	2,7	2,6	2,7	2,3	2,7	3,0	3,1
	2,5	2,4	2,6	3,0	3,1	2,6	3,0	3,7
	2,3	2,3	2,3	2,4	2,3	2,7	3,1	3,2
	21,0	16,9	14,3	13,7	12,4	10,7	9,7	8,6
	18,8	14,5	12,1	11,7	10,7	9,3	8,1	7,1
	2,2	2,4	2,2	2,1	1,7	1,4	1,6	1,4

Tabel 5.6 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken naar wijze van afdoening^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs.)							
Totaal	122.999	126.091	122.274	122.301	117.315	86.956	91.115	95.121
Sepot	28.362	30.644	30.460	35.392	34.999	28.364	35.722	44.406
technisch sepot	13.746	14.319	14.663	17.457	16.104	13.587	16.132	20.400
w.o.								
geen wettig bewijs	10.148	11.301	11.931	14.137	12.828	10.541	12.890	16.754
beleidssepot	14.616	16.325	15.797	17.935	18.895	14.777	19.590	24.006
op gronden samenhangend met maatregelen van anderen dan de officier van justitie	1.857	1.364	1.063	1.352	1.294	1.117	1.712	1.594
w.o.								
ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert	1.733	1.191	920	1.201	1.101	957	1.557	1.457
op gronden samenhangend met de algemene rechtsorde	362	365	263	365	326	354	419	563
w.o.								
onvoldoende nationaal belang	344	321	256	288	273	322	407	548
op gronden samenhangend met het gepleegde feit	4.496	4.810	4.376	4.833	6.307	3.843	7.010	8.640
w.o.								
gering feit	1.357	2.016	1.795	1.884	1.864	1.293	3.602	3.159
gering aandeel in het feit	748	720	894	831	815	559	575	678
oud feit	1.956	1.633	1.299	1.658	3.193	1.615	2.442	4.294
op gronden samenhangend met de persoon van de verdachte	5.042	5.763	5.816	6.691	6.434	5.679	6.281	8.695
w.o.								
leeftijd	94	132	119	107	128	85	103	109
recente bestraffing	971	1.121	1.015	1.192	1.084	978	1.195	1.853
door feit of gevolgen getroffen	717	872	924	1.067	1.053	884	1.007	1.061
gezondheidstoestand	829	1.048	1.053	1.193	1.078	896	981	1.363
gewijzigde omstandigheden	1.354	1.451	1.522	1.577	1.643	1.654	1.761	2.531
dienstverlening	81	86	56	80	68	37	25	43
op gronden samenhangend met de verhouding tussen verdachte en benadeelde	2.859	4.023	4.279	4.694	4.534	3.784	4.168	4.514
w.o.								
verhouding tot de benadeelde geregeld	960	1.192	1.248	1.217	1.206	1.196	1.248	1.374
medeschuld van benadeelde	900	1.508	1.632	1.843	1.809	1.529	1.760	1.820
beperkte kring	704	911	923	434	941	657	665	865
voorwaardelijk beleidssepot	4.768	5.488	5.625	7.078	7.143	6.157	6.923	9.044
onvoorwaardelijk beleidssepot	4.803	6.420	6.264	7.718	7.834	3.438	2.327	2.269
'kaal' beleidssepot	5.045	4.417	3.908	3.139	3.918	5.182	10.340	12.693
Voeging ad informandum	3.814	3.493	3.339	3.831	3.959	1.951	1.919	2.006
Voeging ter berechting	11.099	10.735	10.755	11.115	8.002	4.909	4.420	4.253
Transactie ^c								
w.o.	76.062	77.861	74.210	68.290	65.115	42.298	33.005	20.719
betaling geldsom	47.918	47.440	45.169	39.698	40.254	25.471	21.010	10.926
schadevergoeding	2.922	3.273	3.182	3.068	2.312	1.374	1.112	1.087
taakstraf								

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(%)							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	23,1	24,3	24,9	28,9	29,8	32,6	39,2	46,7
	11,2	11,4	12,0	14,3	13,7	15,6	17,7	21,4
	8,3	9,0	9,8	11,6	10,9	12,1	14,1	17,6
	11,9	12,9	12,9	14,7	16,1	17,0	21,5	25,2
	1,5	1,1	0,9	1,1	1,1	1,3	1,9	1,7
	1,4	0,9	0,8	1,0	0,9	1,1	1,7	1,5
	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5	0,6
	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,6
	3,7	3,8	3,6	4,0	5,4	4,4	7,7	9,1
	1,1	1,6	1,5	1,5	1,6	1,5	4,0	3,3
	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7
	1,6	1,3	1,1	1,4	2,7	1,9	2,7	4,5
	4,1	4,6	4,8	5,5	5,5	6,5	6,9	9,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,8	0,9	0,8	1,0	0,9	1,1	1,3	1,9
	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,1	1,1
	0,7	0,8	0,9	1,0	0,9	1,0	1,1	1,4
	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	1,9	1,9	2,7
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
	2,3	3,2	3,5	3,8	3,9	4,4	4,6	4,7
	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0	1,4	1,4	1,4
	0,7	1,2	1,3	1,5	1,5	1,8	1,9	1,9
	0,6	0,7	0,8	0,4	0,8	0,8	0,7	0,9
	3,9	4,4	4,6	5,8	6,1	7,1	7,6	9,5
	3,9	5,1	5,1	6,3	6,7	4,0	2,6	2,4
	4,1	3,5	3,2	2,6	3,3	6,0	11,3	13,3
	3,1	2,8	2,7	3,1	3,4	2,2	2,1	2,1
	9,0	8,5	8,8	9,1	6,8	5,6	4,9	4,5
	61,8	61,7	60,7	55,8	55,5	48,6	36,2	21,8
	39,0	37,6	36,9	32,5	34,3	29,3	23,1	11,5
	2,4	2,6	2,6	2,5	2,0	1,6	1,2	1,1

Tabel 5.6 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.)								
Strafbeschikking					2.098	6.820	13.724	20.351	
Overdracht naar een ander parket	3.587	3.255	3.340	3.578	2.937	1.824	1.346	1.313	
Wijze afdoening onbekend	75	104	170	95	205	790	979	2.073	

a Een zaak is door het OM afgedaan als er een OM-beslissing tot sepot, transactie, voeging of overdracht is, of na geslaagde executie van een strafbeschikking.

b Voorlopige cijfers.

c Inclusief lik-op-stukzaken.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(%)							
				0	1,8	7,8	15,1	21,4
	2,9	2,6	2,7	2,9	2,5	2,1	1,5	1,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,9	1,1	2,2

Tabel 5.7 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken: transacties^a naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.)								
Totaal	76.062	77.861	74.210	68.290	65.115	42.298	33.005	20.719	
Wetboek van Strafrecht	40.136	43.674	42.426	40.082	33.075	26.408	21.228	14.870	
Vermogensmisdrijven	16.737	18.512	17.176	16.503	14.966	12.678	10.378	7.567	
diefstal/verduistering en inbraak	11.029	11.340	11.234	11.002	10.066	9.345	8.036	5.789	
diefstal en inbraak met geweld	81	74	44	43	41	24	21	34	
eenvoudige diefstal	5.114	5.293	5.345	5.492	5.403	5.494	4.918	3.520	
gekwalficeerde diefstal	4.879	4.900	4.721	4.242	3.650	3.117	2.518	1.831	
verduistering	955	1.073	1.124	1.225	972	710	579	404	
bedrog	819	2.133	1.896	1.979	1.961	1.240	584	335	
valsheidsmisdrijven	3.206	2.913	2.131	1.627	1.209	777	629	631	
heling	1.652	2.029	1.826	1.847	1.640	1.231	1.064	709	
afpersing en afdreiging	16	18	10	12	13	8	5	11	
overige vermogensmisdrijven	15	79	79	36	77	77	60	92	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	11.270	12.187	12.373	11.665	8.729	6.131	4.826	3.241	
vernieling en beschadiging	3.478	4.007	4.006	4.145	3.003	2.006	1.583	1.028	
tegen de openbare orde	5.310	5.663	5.733	5.160	3.933	2.673	2.209	1.688	
openlijk geweld	4.824	5.072	5.177	4.561	3.491	2.305	1.944	1.512	
huisvredebreuk	290	372	351	385	293	214	169	98	
lokaalvredebreuk	52	60	66	56	40	51	22	18	
computervredebreuk	18	18	22	27	34	25	18	16	
discriminatie	46	36	30	34	10	12	14	15	
tegen openbare orde overig	80	105	87	97	65	66	42	29	
brandstichting/ontploffing	298	316	257	178	162	90	87	55	
tegen het openbaar gezag	2.184	2.201	2.377	2.182	1.631	1.362	947	470	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	1.171	1.187	1.369	1.221	885	713	456	209	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	1.013	1.014	1.008	961	746	649	491	261	
Gewelds- en seksuele misdrijven	9.455	10.315	10.182	9.665	7.404	5.561	4.479	3.190	
mishandeling	6.905	7.714	7.700	7.345	5.642	4.200	3.448	2.475	
bedreiging en stalking	2.076	2.182	2.156	2.044	1.528	1.147	873	590	
bedreiging	2.008	2.106	2.068	1.959	1.472	1.111	845	556	
stalking	68	76	88	85	56	36	28	34	
seksuele misdrijven	431	394	290	259	217	202	142	108	
aanranding	106	79	52	55	28	39	21	20	
verkrachting	6	2	-	1	1	-	-	-	
schennis der eerbaarheid	256	266	196	178	161	142	104	64	
ontucht met minderjarige	1	-	2	3	3	1	1	3	
overige seksuele misdrijven	62	47	40	22	24	20	16	21	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	52,8	56,1	57,2	58,7	50,8	62,4	64,3	71,8
	22,0	23,8	23,1	24,2	23,0	30,0	31,4	36,5
	14,5	14,6	15,1	16,1	15,5	22,1	24,3	27,9
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
	6,7	6,8	7,2	8,0	8,3	13,0	14,9	17,0
	6,4	6,3	6,4	6,2	5,6	7,4	7,6	8,8
	1,3	1,4	1,5	1,8	1,5	1,7	1,8	1,9
	1,1	2,7	2,6	2,9	3,0	2,9	1,8	1,6
	4,2	3,7	2,9	2,4	1,9	1,8	1,9	3,0
	2,2	2,6	2,5	2,7	2,5	2,9	3,2	3,4
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,4
	14,8	15,7	16,7	17,1	13,4	14,5	14,6	15,6
	4,6	5,1	5,4	6,1	4,6	4,7	4,8	5,0
	7,0	7,3	7,7	7,6	6,0	6,3	6,7	8,1
	6,3	6,5	7,0	6,7	5,4	5,4	5,9	7,3
	0,4	0,5	0,5	0,6	0,4	0,5	0,5	0,5
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
	2,9	2,8	3,2	3,2	2,5	3,2	2,9	2,3
	1,5	1,5	1,8	1,8	1,4	1,7	1,4	1,0
	1,3	1,3	1,4	1,4	1,1	1,5	1,5	1,3
	12,4	13,2	13,7	14,2	11,4	13,1	13,6	15,4
	9,1	9,9	10,4	10,8	8,7	9,9	10,4	11,9
	2,7	2,8	2,9	3,0	2,3	2,7	2,6	2,8
	2,6	2,7	2,8	2,9	2,3	2,6	2,6	2,7
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,5	0,4	0,5
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	-	-
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1

Tabel 5.7 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs.)							
misdrijven tegen het leven ^c	18	6	7	2	1	-	2	-
overige gewelds- en seksuele misdrijven	25	19	29	15	16	12	14	17
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	2.674	2.660	2.695	2.249	1.976	2.038	1.545	872
Verkeersmisdrijven	11.539	12.676	12.238	9.177	15.374	5.006	2.995	1.077
verlaten plaats ongeval	3.419	3.689	4.023	3.253	2.720	2.534	1.341	399
rijden onder invloed ^d	7.615	8.553	7.756	5.407	12.277	2.179	1.467	564
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	225	170	122	126	81	19	15	12
overige verkeersmisdrijven	280	264	337	391	296	274	172	102
Drugsmisdrijven	3.316	3.512	3.879	4.243	3.807	2.676	2.655	2.294
harddrugs	1.191	1.432	1.632	1.709	1.325	1.282	1.428	1.070
softdrugs	2.125	2.080	2.247	2.534	2.482	1.394	1.227	1.224
(Vuur)wapenmisdrijven	2.260	2.239	2.296	2.230	2.153	1.876	1.539	987
Misdrijven overige wetten ^e	18.811	15.760	13.391	12.558	10.706	6.332	4.588	1.491
Wet op de economische delicten	17.034	13.428	11.401	10.789	9.332	5.568	4.139	1.312
overige misdrijven	1.777	2.332	1.970	1.769	1.374	764	449	179

a Inclusief lik-op-stukzaken.

b Voorlopige cijfers.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d In 2009 is sprake van een toename van transacties voor rijden onder invloed (zie bijlage 3, paragraaf 4).

e Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(%)							
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	3,5	3,4	3,6	3,3	3,0	4,8	4,7	4,2
	15,2	16,3	16,5	13,4	23,6	11,8	9,1	5,2
	4,5	4,7	5,4	4,8	4,2	6,0	4,1	1,9
	10,0	11,0	10,5	7,9	18,9	5,2	4,4	2,7
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1
	0,4	0,3	0,5	0,6	0,5	0,6	0,5	0,5
	4,4	4,5	5,2	6,2	5,8	6,3	8,0	11,1
	1,6	1,8	2,2	2,5	2,0	3,0	4,3	5,2
	2,8	2,7	3,0	3,7	3,8	3,3	3,7	5,9
	3,0	2,9	3,1	3,3	3,3	4,4	4,7	4,8
	24,7	20,2	18,0	18,4	16,4	15,0	13,9	7,2
	22,4	17,2	15,4	15,8	14,3	13,2	12,5	6,3
	2,3	3,0	2,7	2,6	2,1	1,8	1,4	0,9

Tabel 5.8 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken: transacties betaling geldsom naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	47.918	47.440	45.169	39.698	40.254	25.471	21.010	10.926	
Wetboek van Strafrecht	17.704	19.238	19.406	18.123	14.285	13.058	11.363	6.801	
Vermogensmisdrijven	6.101	6.796	6.629	6.430	5.501	5.886	5.583	3.850	
diefstal/verduistering en inbraak	4.045	4.472	4.595	4.640	4.090	4.705	4.529	3.076	
diefstal en inbraak met geweld	3	11	4	8	7	5	2	1	
eenvoudige diefstal	2.393	2.653	2.678	2.829	2.551	3.163	3.256	2.254	
gekwalficeerde diefstal	1.287	1.408	1.433	1.306	1.204	1.189	1.019	651	
verduistering	362	400	480	497	328	348	252	170	
bedrog	404	578	430	357	266	193	200	182	
valsheidsmisdrijven	875	727	643	523	356	348	297	265	
heling	765	1.002	950	897	756	615	539	295	
afpersing en afdreiging	2	1	2	2	1	-	2	1	
overige vermogensmisdrijven	10	16	9	11	32	25	16	31	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	4.726	5.240	5.469	5.295	3.977	3.001	2.435	1.166	
vernieling en beschadiging	1.613	1.885	1.902	1.980	1.450	1.137	982	544	
tegen de openbare orde	1.481	1.696	1.783	1.723	1.375	901	758	320	
openlijk geweld	1.158	1.296	1.403	1.321	1.084	638	569	229	
huisvredebreuk	216	287	260	289	218	154	122	54	
lokaalvredebreuk	37	38	43	44	28	40	18	10	
computervredebreuk	6	11	12	10	14	17	13	4	
discriminatie	11	12	10	9	3	9	7	9	
tegen openbare orde overig	53	52	55	50	28	43	29	14	
brandstichting/ontploffing	22	29	15	13	16	6	12	6	
tegen het openbaar gezag	1.610	1.630	1.769	1.579	1.136	957	683	296	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	922	932	1.063	942	655	510	333	149	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	688	698	706	637	481	447	350	147	
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.768	5.139	5.263	4.731	3.434	2.680	2.208	1.226	
mishandeling	3.466	3.746	3.878	3.495	2.508	1.965	1.617	920	
bedreiging en stalking	1.060	1.160	1.220	1.090	780	593	495	238	
bedreiging	1.047	1.151	1.204	1.080	771	584	488	235	
stalking	13	9	16	10	9	9	7	3	
seksuele misdrijven	231	226	159	140	141	117	94	66	
aanranding	16	20	8	11	9	6	7	7	
verkrachting	-	-	-	1	-	-	-	-	
schennis der eerbaarheid	197	192	139	127	117	107	86	54	
ontucht met minderjarige	-	-	2	1	3	-	-	1	
overige seksuele misdrijven	18	14	10	-	12	4	1	4	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	36,9	40,6	43,0	45,7	35,5	51,3	54,1	62,2
	12,7	14,3	14,7	16,2	13,7	23,1	26,6	35,2
	8,4	9,4	10,2	11,7	10,2	18,5	21,6	28,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	5,0	5,6	5,9	7,1	6,3	12,4	15,5	20,6
	2,7	3,0	3,2	3,3	3,0	4,7	4,9	6,0
	0,8	0,8	1,1	1,3	0,8	1,4	1,2	1,6
	0,8	1,2	1,0	0,9	0,7	0,8	1,0	1,7
	1,8	1,5	1,4	1,3	0,9	1,4	1,4	2,4
	1,6	2,1	2,1	2,3	1,9	2,4	2,6	2,7
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,3
	9,9	11,0	12,1	13,3	9,9	11,8	11,6	10,7
	3,4	4,0	4,2	5,0	3,6	4,5	4,7	5,0
	3,1	3,6	3,9	4,3	3,4	3,5	3,6	2,9
	2,4	2,7	3,1	3,3	2,7	2,5	2,7	2,1
	0,5	0,6	0,6	0,7	0,5	0,6	0,6	0,5
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
	3,4	3,4	3,9	4,0	2,8	3,8	3,3	2,7
	1,9	2,0	2,4	2,4	1,6	2,0	1,6	1,4
	1,4	1,5	1,6	1,6	1,2	1,8	1,7	1,3
	10,0	10,8	11,7	11,9	8,5	10,5	10,5	11,2
	7,2	7,9	8,6	8,8	6,2	7,7	7,7	8,4
	2,2	2,4	2,7	2,7	1,9	2,3	2,4	2,2
	2,2	2,4	2,7	2,7	1,9	2,3	2,3	2,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,6
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	-	-	-	0,0	-	-	-	-
	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5
	-	-	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0
	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabel 5.8 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^b	4	1	-	1	-	-	-	-	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	7	6	6	5	5	5	2	2	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	2.109	2.063	2.045	1.667	1.373	1.491	1.137	559	
Verkeersmisdrijven	10.304	11.356	10.760	7.672	13.884	3.941	2.468	787	
verlaten plaats ongeval	3.072	3.216	3.513	2.798	2.355	2.245	1.250	352	
rijden onder invloed ^c	7.003	7.945	6.970	4.566	11.317	1.486	1.073	361	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	35	29	22	27	16	8	13	11	
overige verkeersmisdrijven	194	166	255	281	196	202	132	63	
Drugsmisdrijven	1.309	1.450	1.719	1.773	1.492	1.641	1.849	1.426	
harddrugs	561	722	835	958	715	877	1.007	646	
softdrugs	748	728	884	815	777	764	842	780	
(Vuur)wapenmisdrijven	1.313	1.316	1.380	1.280	1.118	1.141	1.049	650	
Misdrijven overige wetten ^d	17.288	14.080	11.904	10.850	9.475	5.690	4.281	1.262	
Wet op de economische delicten	16.110	12.849	10.946	10.020	8.798	5.320	3.930	1.130	
overige misdrijven	1.178	1.231	958	830	677	370	351	132	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c In 2009 is sprake van een toename van transacties voor rijden onder invloed (zie bijlage 3, paragraaf 4).

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(%)							
	0,0	0,0	-	0,0	-	-	-	-
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	4,4	4,3	4,5	4,2	3,4	5,9	5,4	5,1
	21,5	23,9	23,8	19,3	34,5	15,5	11,7	7,2
	6,4	6,8	7,8	7,0	5,9	8,8	5,9	3,2
	14,6	16,7	15,4	11,5	28,1	5,8	5,1	3,3
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
	0,4	0,3	0,6	0,7	0,5	0,8	0,6	0,6
	2,7	3,1	3,8	4,5	3,7	6,4	8,8	13,1
	1,2	1,5	1,8	2,4	1,8	3,4	4,8	5,9
	1,6	1,5	2,0	2,1	1,9	3,0	4,0	7,1
	2,7	2,8	3,1	3,2	2,8	4,5	5,0	5,9
	36,1	29,7	26,4	27,3	23,5	22,3	20,4	11,6
	33,6	27,1	24,2	25,2	21,9	20,9	18,7	10,3
	2,5	2,6	2,1	2,1	1,7	1,5	1,7	1,2

Tabel 5.9 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken: transacties met als voorwaarde leer- of werkproject^a naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.)								
Totaal	17.126	17.626	16.676	15.496	12.560	8.629	7.417	6.248	
Wetboek van Strafrecht	14.692	15.500	14.783	13.540	10.701	7.461	6.399	5.361	
Vermogensmisdrijven	6.904	7.284	6.543	5.870	5.024	3.491	3.063	2.475	
diefstal/verduistering en inbraak	4.912	4.815	4.328	4.054	3.512	2.557	2.249	1.680	
diefstal en inbraak met geweld	61	41	32	30	29	13	12	22	
eenvoudige diefstal	1.682	1.592	1.474	1.380	1.347	1.015	949	672	
gekwalficeerde diefstal	2.766	2.709	2.376	2.174	1.726	1.276	1.039	818	
verduistering	403	473	446	470	410	253	249	168	
bedrog	140	161	174	138	144	79	73	82	
valsheidsmisdrijven	1.175	1.463	1.317	986	703	377	292	341	
heling	664	771	651	662	623	429	414	312	
afpersing en afdreiging	9	15	5	10	8	4	1	5	
overige vermogensmisdrijven	4	59	68	20	34	45	34	55	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	4.049	4.141	4.202	3.702	2.634	1.777	1.472	1.300	
vernieling en beschadiging	742	831	861	828	637	394	281	233	
tegen de openbare orde	2.728	2.778	2.792	2.406	1.643	1.125	979	912	
openlijk geweld	2.610	2.667	2.691	2.278	1.561	1.071	922	854	
huisvredebreuk	49	46	58	61	35	32	39	31	
lokaalvredebreuk	10	10	6	6	6	4	3	5	
computervredebreuk	9	3	8	11	15	3	5	9	
discriminatie	32	18	16	19	5	2	2	-	
tegen openbare orde overig	18	34	13	31	21	13	8	13	
brandstichting/ontploffing	222	208	191	122	102	59	59	38	
tegen het openbaar gezag	357	324	358	346	252	199	153	117	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	134	111	151	132	93	76	63	35	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	223	213	207	214	159	123	90	82	
Gewelds- en seksuele misdrijven	3.393	3.722	3.620	3.605	2.721	1.924	1.601	1.380	
mishandeling	2.445	2.833	2.794	2.803	2.152	1.514	1.291	1.071	
bedreiging en stalking	775	768	713	714	523	356	273	263	
bedreiging	735	715	663	657	486	333	256	235	
stalking	40	53	50	57	37	23	17	28	
seksuele misdrijven	145	106	83	81	38	49	26	32	
aanranding	73	51	40	38	13	25	12	11	
verkrachting	6	2	-	-	1	-	-	-	
schennis der eerbaarheid	29	26	25	26	15	12	4	4	
ontucht met minderjarige	1	-	-	2	9	1	1	2	
overige seksuele misdrijven	36	27	18	15	9	11	9	15	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	85,8	87,9	88,6	87,4	85,2	86,5	86,3	85,8
	40,3	41,3	39,2	37,9	40,0	40,5	41,3	39,6
	28,7	27,3	26,0	26,2	28,0	29,6	30,3	26,9
	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4
	9,8	9,0	8,8	8,9	10,7	11,8	12,8	10,8
	16,2	15,4	14,2	14,0	13,7	14,8	14,0	13,1
	2,4	2,7	2,7	3,0	3,3	2,9	3,4	2,7
	0,8	0,9	1,0	0,9	1,1	0,9	1,0	1,3
	6,9	8,3	7,9	6,4	5,6	4,4	3,9	5,5
	3,9	4,4	3,9	4,3	5,0	5,0	5,6	5,0
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
	0,0	0,3	0,4	0,1	0,3	0,5	0,5	0,9
	23,6	23,5	25,2	23,9	21,0	20,6	19,8	20,8
	4,3	4,7	5,2	5,3	5,1	4,6	3,8	3,7
	15,9	15,8	16,7	15,5	13,1	13,0	13,2	14,6
	15,2	15,1	16,1	14,7	12,4	12,4	12,4	13,7
	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,5	0,5
	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	-
	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
	1,3	1,2	1,1	0,8	0,8	0,7	0,8	0,6
	2,1	1,8	2,1	2,2	2,0	2,3	2,1	1,9
	0,8	0,6	0,9	0,9	0,7	0,9	0,8	0,6
	1,3	1,2	1,2	1,4	1,3	1,4	1,2	1,3
	19,8	21,1	21,7	23,3	21,7	22,3	21,6	22,1
	14,3	16,1	16,8	18,1	17,1	17,5	17,4	17,1
	4,5	4,4	4,3	4,6	4,2	4,1	3,7	4,2
	4,3	4,1	4,0	4,2	3,9	3,9	3,5	3,8
	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,4
	0,8	0,6	0,5	0,5	0,3	0,6	0,4	0,5
	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2	0,2
	0,0	0,0	-	-	0,0	-	-	-
	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	-	-	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2

Tabel 5.9 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^c	12	4	7	1	1	-	1	-	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	16	11	23	6	7	5	10	14	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	346	353	418	363	322	269	263	206	
Verkeersmisdrijven	470	410	432	449	512	409	345	193	
verlaten plaats ongeval	88	66	76	71	60	39	37	24	
rijden onder invloed	141	142	212	215	350	321	279	137	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	188	137	99	98	57	8	1	1	
overige verkeersmisdrijven	53	65	45	65	45	41	28	31	
Drugsmisdrijven	1.170	997	765	736	643	329	269	353	
harddrugs	393	334	277	248	182	110	125	107	
softdrugs	777	663	488	488	461	219	144	246	
(Vuur)wapenmisdrijven	490	458	446	459	409	269	244	191	
Misdrijven overige wetten ^d	304	261	250	312	295	161	160	150	
Wet op de economische delicten	240	213	206	260	260	119	133	117	
overige misdrijven	64	48	44	52	35	42	27	33	

a Hieronder vallen de leerstraf, de werkstraf en de sepot met sepotgrond 'Dienstverlening'.

b Voorlopige cijfers.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2
	2,0	2,0	2,5	2,3	2,6	3,1	3,5	3,3
	2,7	2,3	2,6	2,9	4,1	4,7	4,7	3,1
	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
	0,8	0,8	1,3	1,4	2,8	3,7	3,8	2,2
	1,1	0,8	0,6	0,6	0,5	0,1	0,0	0,0
	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5
	6,8	5,7	4,6	4,7	5,1	3,8	3,6	5,6
	2,3	1,9	1,7	1,6	1,4	1,3	1,7	1,7
	4,5	3,8	2,9	3,1	3,7	2,5	1,9	3,9
	2,9	2,6	2,7	3,0	3,3	3,1	3,3	3,1
	1,8	1,5	1,5	2,0	2,3	1,9	2,2	2,4
	1,4	1,2	1,2	1,7	2,1	1,4	1,8	1,9
	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,4	0,5

Tabel 5.10 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken: strafbeschikkingen naar delictgroep

	2009	2010	2011	2012 ^a	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs.)				(%)			
Totaal	2.098	6.820	13.724	20.351	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	-	2	4.364	8.442	-	0,0	31,8	41,5
Vermogensmisdrijven	-	1	2.051	3.787	-	0,0	14,9	18,6
diefstal/verduistering en inbraak	-	1	1.709	3.111	-	0,0	12,5	15,3
diefstal en inbraak met geweld	-	-	2	1	-	-	0,0	0,0
eenvoudige diefstal	-	1	1.184	2.179	-	0,0	8,6	10,7
gekwalficeerde diefstal	-	-	374	674	-	-	2,7	3,3
verduistering	-	-	149	257	-	-	1,1	1,3
bedrog	-	-	34	106	-	-	0,2	0,5
valsheidsmisdrijven	-	-	61	113	-	-	0,4	0,6
heling	-	-	246	451	-	-	1,8	2,2
afpersing en afdreiging	-	-	-	-	-	-	-	-
overige vermogensmisdrijven	-	-	1	6	-	-	0,0	0,0
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	-	1	959	1.825	-	0,0	7,0	9,0
vernietiging en beschadiging	-	-	406	898	-	-	3,0	4,4
tegen de openbare orde	-	-	236	444	-	-	1,7	2,2
openlijk geweld	-	-	128	243	-	-	0,9	1,2
huisvredebreuk	-	-	77	161	-	-	0,6	0,8
lokaalvredebreuk	-	-	17	18	-	-	0,1	0,1
computervredebreuk	-	-	-	2	-	-	-	0,0
discriminatie	-	-	-	-	-	-	-	-
tegen openbare orde overig	-	1	14	20	-	0,0	0,1	0,1
brandstichting/ontploffing	-	-	-	-	-	-	-	-
tegen het openbaar gezag	-	1	317	483	-	0,0	2,3	2,4
niet opvolgen van ambtelijk bevel	-	-	146	188	-	-	1,1	0,9
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	-	-	171	295	-	-	1,2	1,4
Gewelds- en seksuele misdrijven	-	-	799	1.704	-	-	5,8	8,4
mishandeling	-	-	567	1.277	-	-	4,1	6,3
bedreiging en stalking	-	-	198	377	-	-	1,4	1,9
bedreiging	-	-	198	376	-	-	1,4	1,8
stalking	-	-	-	1	-	-	-	0,0
seksuele misdrijven	-	-	34	49	-	-	0,2	0,2
aanranding	-	-	-	-	-	-	-	-
verkrachting	-	-	-	-	-	-	-	-
schennis der eerbaarheid	-	-	34	49	-	-	0,2	0,2
ontucht met minderjarige	-	-	-	-	-	-	-	-
overige seksuele misdrijven	-	-	-	-	-	-	-	-
misdrijven tegen het lever ^c	-	-	-	1	-	-	-	0,0
overige gewelds- en seksuele misdrijven	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel 5.10 (vervolg)

	2009	2010	2011	2012 ^a	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs.)				(%)			
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	-	-	555	1.126	-	-	4,0	5,5
Verkeersmisdrijven	2.098	6.816	7.350	6.730	100,0	99,9	53,6	33,1
verlaten plaats ongeval	-	-	1.239	1.819	-	-	9,0	8,9
rijden onder invloed	2.098	6.815	6.016	4.755	100,0	99,9	43,8	23,4
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	3	19	-	-	0,0	0,1
overige verkeersmisdrijven	-	1	92	137	-	0,0	0,7	0,7
Drugsmisdrijven	-	-	356	707	-	-	2,6	3,5
harddrugs	-	-	182	417	-	-	1,3	2,0
softdrugs	-	-	174	290	-	-	1,3	1,4
(Vuur)wapenmisdrijven	-	-	450	758	-	-	3,3	3,7
Misdrijven overige wetten ^d	-	2	1.204	3.714	-	0,0	8,8	18,2
Wet op de economische delicten	-	2	1.108	3.380	-	0,0	8,1	16,6
overige misdrijven	-	-	96	334	-	-	0,7	1,6

a De aantallen betreffen een geslaagde executie van een strafbeschikking.

b Voorlopige cijfers.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 5.11 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken: beleidssepts naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	14.616	16.325	15.797	17.935	18.895	14.777	19.590	24.006	
Wetboek van Strafrecht	10.061	12.446	12.824	14.822	14.142	11.990	15.655	18.988	
Vermogensmisdrijven	3.237	3.828	3.650	4.346	4.417	3.382	5.910	6.559	
diefstal/verduistering en inbraak	1.992	2.204	2.086	2.267	2.465	2.197	2.556	4.181	
diefstal en inbraak met geweld	64	55	59	51	34	45	46	71	
eenvoudige diefstal	969	1.114	1.029	1.094	1.247	1.140	1.349	2.124	
gekwalficeerde diefstal	720	733	660	719	727	643	761	1.390	
verduistering	239	302	338	403	457	369	400	596	
bedrog	156	200	287	338	281	250	1.714	815	
valsheidsmisdrijven	701	918	735	1.080	917	456	1.060	792	
heling	350	453	469	575	549	404	479	644	
afpersing en afdreiging	23	12	15	14	11	16	9	15	
overige vermogensmisdrijven	15	41	58	72	194	59	92	112	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.336	2.964	2.965	3.366	2.933	2.639	2.939	3.583	
vernieling en beschadiging	802	1.124	1.196	1.270	1.210	1.072	1.175	1.533	
tegen de openbare orde	1.122	1.336	1.300	1.540	1.262	1.138	1.247	1.430	
openlijk geweld	903	1.111	1.016	1.245	993	906	923	1.055	
huisvredebreuk	140	139	194	172	161	138	184	224	
lokaalvredebreuk	30	16	19	34	28	23	23	40	
computervredebreuk	-	4	8	13	25	15	23	41	
discriminatie	9	9	7	9	7	6	16	11	
tegen openbare orde overig	40	57	56	67	48	50	78	59	
brandstichting/ontploffing	86	92	118	125	91	70	78	99	
tegen het openbaar gezag	326	412	351	431	370	359	439	521	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	160	220	132	167	143	143	145	176	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	166	192	219	264	227	216	294	345	
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.058	5.199	5.753	6.645	6.381	5.566	6.303	8.215	
mishandeling	2.709	3.689	4.214	4.985	4.697	4.145	4.671	5.968	
bedreiging en stalking	929	1.143	1.220	1.283	1.320	1.086	1.247	1.801	
bedreiging	797	978	1.060	1.073	1.139	929	1.069	1.591	
stalking	132	165	160	210	181	157	178	210	
seksuele misdrijven	289	264	223	253	238	219	221	255	
aanranding	73	89	68	68	64	56	64	53	
verkrachting	27	15	7	9	12	7	11	11	
schennis der eerbaarheid	99	79	63	83	89	59	64	86	
ontucht met minderjarige	2	5	7	8	4	4	6	7	
overige seksuele misdrijven	88	76	78	85	69	93	76	98	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	68,8	76,2	81,2	82,6	74,8	81,1	79,9	79,1
	22,1	23,4	23,1	24,2	23,4	22,9	30,2	27,3
	13,6	13,5	13,2	12,6	13,0	14,9	13,0	17,4
	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3
	6,6	6,8	6,5	6,1	6,6	7,7	6,9	8,8
	4,9	4,5	4,2	4,0	3,8	4,4	3,9	5,8
	1,6	1,8	2,1	2,2	2,4	2,5	2,0	2,5
	1,1	1,2	1,8	1,9	1,5	1,7	8,7	3,4
	4,8	5,6	4,7	6,0	4,9	3,1	5,4	3,3
	2,4	2,8	3,0	3,2	2,9	2,7	2,4	2,7
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
	0,1	0,3	0,4	0,4	1,0	0,4	0,5	0,5
	16,0	18,2	18,8	18,8	15,5	17,9	15,0	14,9
	5,5	6,9	7,6	7,1	6,4	7,3	6,0	6,4
	7,7	8,2	8,2	8,6	6,7	7,7	6,4	6,0
	6,2	6,8	6,4	6,9	5,3	6,1	4,7	4,4
	1,0	0,9	1,2	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9
	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2
	-	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,2
	0,6	0,6	0,7	0,7	0,5	0,5	0,4	0,4
	2,2	2,5	2,2	2,4	2,0	2,4	2,2	2,2
	1,1	1,3	0,8	0,9	0,8	1,0	0,7	0,7
	1,1	1,2	1,4	1,5	1,2	1,5	1,5	1,4
	27,8	31,8	36,4	37,1	33,8	37,7	32,2	34,2
	18,5	22,6	26,7	27,8	24,9	28,1	23,8	24,9
	6,4	7,0	7,7	7,2	7,0	7,3	6,4	7,5
	5,5	6,0	6,7	6,0	6,0	6,3	5,5	6,6
	0,9	1,0	1,0	1,2	1,0	1,1	0,9	0,9
	2,0	1,6	1,4	1,4	1,3	1,5	1,1	1,1
	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2
	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0
	0,7	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,3	0,4
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,4	0,4

Tabel 5.11 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdriven tegen het leven ^b	52	45	38	31	23	20	31	20	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	79	58	58	93	103	96	133	171	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	430	455	456	465	411	403	503	631	
Verkeersmisdrijven	462	524	450	507	2.228	738	819	1.059	
verlaten plaats ongeval	160	207	173	227	203	159	211	227	
rijden onder invloed	137	174	134	109	1.867	414	439	405	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	66	58	46	39	67	75	65	261	
overige verkeersmisdrijven	99	85	97	132	91	90	104	166	
Drugsmisdrijven	1.560	1.236	974	1.062	968	628	800	1.448	
harddrugs	1.296	958	673	726	635	405	399	583	
softdrugs	264	278	301	336	333	223	401	865	
(Vuur)wapenmisdrijven	182	192	179	226	219	193	489	793	
Misdrijven overige wetten ^c	2.351	1.927	1.370	1.318	1.338	1.228	1.827	1.718	
Wet op de economische delicten	1.923	1.581	1.027	963	1.019	978	1.186	1.149	
overige misdrijven	428	346	343	355	319	250	641	569	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1
	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7
	2,9	2,8	2,9	2,6	2,2	2,7	2,6	2,6
	3,2	3,2	2,8	2,8	11,8	5,0	4,2	4,4
	1,1	1,3	1,1	1,3	1,1	1,1	1,1	0,9
	0,9	1,1	0,8	0,6	9,9	2,8	2,2	1,7
	0,5	0,4	0,3	0,2	0,4	0,5	0,3	1,1
	0,7	0,5	0,6	0,7	0,5	0,6	0,5	0,7
	10,7	7,6	6,2	5,9	5,1	4,2	4,1	6,0
	8,9	5,9	4,3	4,0	3,4	2,7	2,0	2,4
	1,8	1,7	1,9	1,9	1,8	1,5	2,0	3,6
	1,2	1,2	1,1	1,3	1,2	1,3	2,5	3,3
	16,1	11,8	8,7	7,3	7,1	8,3	9,3	7,2
	13,2	9,7	6,5	5,4	5,4	6,6	6,1	4,8
	2,9	2,1	2,2	2,0	1,7	1,7	3,3	2,4

Tabel 5.12 Ingeschreven en afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten

	Ingeschreven zaken OM	Afdoeningen door het OM	Dagvaardingen	Afdoeningen door de rechter ^a	Verhouding afdoeningen OM/rechter
(abs.)					
2005	35.875	23.289	15.320	12.292	1,9
2006	36.519	24.019	16.081	12.441	1,9
2007	38.924	24.700	16.862	12.855	1,9
2008	36.576	24.411	15.832	13.508	1,8
2009	31.731	20.909	14.142	11.880	1,8
2010	28.083	17.916	12.696	10.269	1,7
2011	25.857	16.402	11.541	9.379	1,7
2012 ^b	22.994	14.722	10.312	8.639	1,7
(index 2005=100)					
2005	100	100	100	100	
2006	102	103	105	101	
2007	108	106	110	105	
2008	102	105	103	110	
2009	88	90	92	97	
2010	78	77	83	84	
2011	72	70	75	76	
2012 ^b	64	63	67	71	

a Exclusief voegingen ter zitting.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 5.13 Bij het Openbaar Ministerie ingeschreven misdrijfzaken met minderjarige verdachten naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	35.875	36.519	38.924	36.576	31.731	28.083	25.857	22.994	
Wetboek van Strafrecht	32.639	33.247	35.063	32.183	27.739	24.819	22.713	19.931	
Vermogensmisdrijven	14.389	14.479	14.311	13.428	12.453	11.508	10.534	9.502	
diefstal/verduistering en inbraak	12.594	12.435	12.266	11.356	10.455	9.750	8.775	7.952	
diefstal en inbraak met geweld	1.637	1.513	1.513	1.162	1.279	1.372	1.459	1.537	
eenvoudige diefstal	3.723	3.599	3.774	3.606	3.575	3.208	2.862	2.405	
gekwalficeerde diefstal	6.807	6.852	6.423	5.964	5.032	4.669	3.978	3.667	
verduistering	427	471	556	624	569	501	476	343	
bedrog	224	252	344	266	267	284	252	153	
valsheidsmisdrijven	287	289	299	290	353	252	239	186	
heling	1.191	1.338	1.308	1.419	1.247	1.097	1.120	1.039	
afpersing en afdreiging	92	106	82	84	99	94	92	99	
overige vermogensmisdrijven	1	59	12	13	32	31	56	73	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	10.195	10.648	11.723	10.375	7.947	6.538	5.659	4.734	
vernieling en beschadiging	2.064	2.280	2.636	2.486	1.845	1.404	1.252	1.066	
tegen de openbare orde	6.718	6.847	7.398	6.445	4.955	4.165	3.621	3.040	
openlijk geweld	6.469	6.565	7.127	6.164	4.711	3.961	3.391	2.838	
huisvredebreuk	90	124	151	149	115	107	129	113	
lokaalvredebreuk	29	30	21	21	14	16	10	23	
computervredebreuk	14	12	23	30	20	15	33	16	
discriminatie	68	44	40	34	36	26	20	6	
tegen openbare orde overig	48	72	36	47	59	40	38	44	
brandstichting/ontploffing	730	814	796	677	489	379	309	271	
tegen het openbaar gezag	683	707	893	767	658	590	477	357	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	343	313	435	363	279	258	210	112	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	340	394	458	404	379	332	267	245	
Gewelds- en seksuele misdrijven	7.137	7.203	7.947	7.469	6.482	5.955	5.757	4.982	
mishandeling	4.533	4.751	5.511	5.180	4.606	4.161	4.030	3.480	
bedreiging en stalking	1.463	1.500	1.517	1.474	1.168	1.052	1.077	929	
bedreiging	1.433	1.474	1.488	1.459	1.160	1.041	1.056	916	
stalking	30	26	29	15	8	11	21	13	
seksuele misdrijven	749	669	623	552	470	501	424	394	
aanranding	288	255	218	215	176	179	100	89	
verkrachting	195	177	141	132	110	110	117	91	
schennis der eerbaarheid	37	33	42	42	41	35	22	24	
ontucht met minderjarige	2	4	4	7	-	5	1	3	
overige seksuele misdrijven	227	200	218	156	143	172	184	187	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	91,0	91,0	90,1	88,0	87,4	88,4	87,8	86,7
	40,1	39,6	36,8	36,7	39,2	41,0	40,7	41,3
	35,1	34,1	31,5	31,0	32,9	34,7	33,9	34,6
	4,6	4,1	3,9	3,2	4,0	4,9	5,6	6,7
	10,4	9,9	9,7	9,9	11,3	11,4	11,1	10,5
	19,0	18,8	16,5	16,3	15,9	16,6	15,4	15,9
	1,2	1,3	1,4	1,7	1,8	1,8	1,8	1,5
	0,6	0,7	0,9	0,7	0,8	1,0	1,0	0,7
	0,8	0,8	0,8	0,8	1,1	0,9	0,9	0,8
	3,3	3,7	3,4	3,9	3,9	3,9	4,3	4,5
	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4
	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,3
	28,4	29,2	30,1	28,4	25,0	23,3	21,9	20,6
	5,8	6,2	6,8	6,8	5,8	5,0	4,8	4,6
	18,7	18,7	19,0	17,6	15,6	14,8	14,0	13,2
	18,0	18,0	18,3	16,9	14,8	14,1	13,1	12,3
	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
	2,0	2,2	2,0	1,9	1,5	1,3	1,2	1,2
	1,9	1,9	2,3	2,1	2,1	2,1	1,8	1,6
	1,0	0,9	1,1	1,0	0,9	0,9	0,8	0,5
	0,9	1,1	1,2	1,1	1,2	1,2	1,0	1,1
	19,9	19,7	20,4	20,4	20,4	21,2	22,3	21,7
	12,6	13,0	14,2	14,2	14,5	14,8	15,6	15,1
	4,1	4,1	3,9	4,0	3,7	3,7	4,2	4,0
	4,0	4,0	3,8	4,0	3,7	3,7	4,1	4,0
	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
	2,1	1,8	1,6	1,5	1,5	1,8	1,6	1,7
	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4	0,4
	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0
	0,6	0,5	0,6	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8

Tabel 5.13 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^b	357	252	255	231	202	215	199	155	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	35	31	41	32	36	26	27	24	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	918	917	1.082	911	857	818	763	713	
Verkeersmisdrijven	959	1.025	1.389	1.762	1.699	1.346	1.215	956	
verlaten plaats ongeval	225	201	270	229	182	128	140	88	
rijden onder invloed	538	628	860	1.201	1.297	1.022	912	709	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	1	1	2	10	11	5	5	13	
overige verkeersmisdrijven	195	195	257	322	209	191	158	146	
Drugsmisdrijven	742	730	730	771	649	588	564	606	
harddrugs	429	395	376	393	220	247	218	212	
softdrugs	313	335	354	378	429	341	346	394	
(Vuur)wapenmisdrijven	760	739	805	844	729	640	649	625	
Misdrijven overige wetten ^c	775	778	937	1.016	915	690	716	876	
Wet op de economische delicten	565	633	812	863	787	579	576	530	
overige misdrijven	210	145	125	153	128	111	140	346	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	1,0	0,7	0,7	0,6	0,6	0,8	0,8	0,7
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	2,6	2,5	2,8	2,5	2,7	2,9	3,0	3,1
	2,7	2,8	3,6	4,8	5,4	4,8	4,7	4,2
	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4
	1,5	1,7	2,2	3,3	4,1	3,6	3,5	3,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,5	0,5	0,7	0,9	0,7	0,7	0,6	0,6
	2,1	2,0	1,9	2,1	2,0	2,1	2,2	2,6
	1,2	1,1	1,0	1,1	0,7	0,9	0,8	0,9
	0,9	0,9	0,9	1,0	1,4	1,2	1,3	1,7
	2,1	2,0	2,1	2,3	2,3	2,3	2,5	2,7
	2,2	2,1	2,4	2,8	2,9	2,5	2,8	3,8
	1,6	1,7	2,1	2,4	2,5	2,1	2,2	2,3
	0,6	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	1,5

Tabel 5.14 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	23.289	24.019	24.700	24.411	20.909	17.916	16.402	14.722	
Wetboek van Strafrecht	20.767	21.538	21.841	21.156	17.734	15.392	14.001	12.605	
Vermogensmisdrijven	8.762	8.818	8.558	8.196	7.700	6.708	6.110	5.390	
diefstal/verduistering en inbraak	7.384	7.249	7.052	6.700	6.196	5.485	4.800	4.219	
diefstal en inbraak met geweld	291	260	247	218	217	235	232	308	
eenvoudige diefstal	2.603	2.571	2.531	2.438	2.491	2.170	1.895	1.591	
gekwalficeerde diefstal	4.135	4.036	3.865	3.622	3.016	2.666	2.291	2.020	
verduistering	355	382	409	422	472	414	382	300	
bedrog	162	194	243	220	189	185	188	134	
valsheidsmisdrijven	252	208	200	211	275	171	229	172	
heling	934	1.111	998	1.029	995	829	817	772	
afpersing en afdreiging	30	33	31	20	25	18	21	27	
overige vermogensmisdrijven	-	23	34	16	20	20	55	66	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	7.048	7.592	7.852	7.664	5.488	4.381	3.801	3.469	
vernieling en beschadiging	1.612	1.807	1.929	1.966	1.487	1.096	903	831	
tegen de openbare orde	4.548	4.863	4.933	4.765	3.323	2.689	2.423	2.242	
openlijk geweld	4.363	4.632	4.710	4.526	3.160	2.535	2.275	2.101	
huisvredebreuk	83	103	143	125	82	90	98	80	
lokaalvredebreuk	17	26	14	18	13	11	6	12	
computervredebreuk	14	7	22	24	26	14	10	19	
discriminatie	43	37	27	31	14	6	10	8	
tegen openbare orde overig	28	58	17	41	28	33	24	22	
brandstichting/ontploffing	351	395	383	331	231	165	132	119	
tegen het openbaar gezag	537	527	607	602	447	431	343	277	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	281	267	315	310	205	209	162	103	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	256	260	292	292	242	222	181	174	
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.220	4.407	4.592	4.521	3.906	3.694	3.514	3.234	
mishandeling	2.959	3.156	3.383	3.255	2.902	2.752	2.592	2.362	
bedreiging en stalking	909	926	892	941	729	655	628	601	
bedreiging	892	903	874	930	722	647	618	591	
stalking	17	23	18	11	7	8	10	10	
seksuele misdrijven	293	286	274	279	235	259	262	236	
aanranding	136	121	96	100	74	99	61	52	
verkrachting	35	63	56	52	55	44	55	54	
schennis der eerbaarheid	30	27	28	34	39	24	19	19	
ontucht met minderjarige	1	-	6	6	2	4	1	4	
overige seksuele misdrijven	91	75	88	87	65	88	126	107	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	89,2	89,7	88,4	86,7	84,8	85,9	85,4	85,6
	37,6	36,7	34,6	33,6	36,8	37,4	37,3	36,6
	31,7	30,2	28,6	27,4	29,6	30,6	29,3	28,7
	1,2	1,1	1,0	0,9	1,0	1,3	1,4	2,1
	11,2	10,7	10,2	10,0	11,9	12,1	11,6	10,8
	17,8	16,8	15,6	14,8	14,4	14,9	14,0	13,7
	1,5	1,6	1,7	1,7	2,3	2,3	2,3	2,0
	0,7	0,8	1,0	0,9	0,9	1,0	1,1	0,9
	1,1	0,9	0,8	0,9	1,3	1,0	1,4	1,2
	4,0	4,6	4,0	4,2	4,8	4,6	5,0	5,2
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,4
	30,3	31,6	31,8	31,4	26,2	24,5	23,2	23,6
	6,9	7,5	7,8	8,1	7,1	6,1	5,5	5,6
	19,5	20,2	20,0	19,5	15,9	15,0	14,8	15,2
	18,7	19,3	19,1	18,5	15,1	14,1	13,9	14,3
	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5	0,6	0,5
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
	1,5	1,6	1,6	1,4	1,1	0,9	0,8	0,8
	2,3	2,2	2,5	2,5	2,1	2,4	2,1	1,9
	1,2	1,1	1,3	1,3	1,0	1,2	1,0	0,7
	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,2
	18,1	18,3	18,6	18,5	18,7	20,6	21,4	22,0
	12,7	13,1	13,7	13,3	13,9	15,4	15,8	16,0
	3,9	3,9	3,6	3,9	3,5	3,7	3,8	4,1
	3,8	3,8	3,5	3,8	3,5	3,6	3,8	4,0
	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	1,4	1,6	1,6
	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,6	0,4	0,4
	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5	0,8	0,7

Tabel 5.14 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^b	48	28	26	31	29	21	19	20	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	11	11	17	15	11	7	13	15	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	737	721	839	775	640	609	576	512	
Verkeersmisdrijven	773	824	1.004	1.230	1.386	1.131	951	669	
verlaten plaats ongeval	200	156	199	171	139	97	95	65	
rijden onder invloed	461	548	653	841	1.123	922	756	504	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	-	-	1	5	6	1	4	8	
overige verkeersmisdrijven	112	120	151	213	118	111	96	92	
Drugsmisdrijven	490	447	524	538	459	360	386	421	
harddrugs	214	191	190	222	116	100	121	133	
softdrugs	276	256	334	316	343	260	265	288	
(Vuur)wapenmisdrijven	699	651	649	731	653	511	544	516	
Misdrijven overige wetten ^c	560	559	682	756	677	522	520	511	
Wet op de economische delicten	490	506	606	693	643	471	463	397	
overige misdrijven	70	53	76	63	34	51	57	114	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
	3,2	3,0	3,4	3,2	3,1	3,4	3,5	3,5
	3,3	3,4	4,1	5,0	6,6	6,3	5,8	4,5
	0,9	0,6	0,8	0,7	0,7	0,5	0,6	0,4
	2,0	2,3	2,6	3,4	5,4	5,1	4,6	3,4
	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,5	0,5	0,6	0,9	0,6	0,6	0,6	0,6
	2,1	1,9	2,1	2,2	2,2	2,0	2,4	2,9
	0,9	0,8	0,8	0,9	0,6	0,6	0,7	0,9
	1,2	1,1	1,4	1,3	1,6	1,5	1,6	2,0
	3,0	2,7	2,6	3,0	3,1	2,9	3,3	3,5
	2,4	2,3	2,8	3,1	3,2	2,9	3,2	3,5
	2,1	2,1	2,5	2,8	3,1	2,6	2,8	2,7
	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,8

Tabel 5.15 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten naar wijze van afdoening^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.)								
Totaal	23.289	24.019	24.700	24.411	20.909	17.916	16.402	14.722	
Sepot	4.249	4.837	5.130	5.789	5.104	4.631	4.853	4.855	
technisch sepot	1.574	1.650	1.914	2.359	2.103	1.826	1.761	1.928	
w.o.									
geen wettig bewijs	1.260	1.367	1.569	1.925	1.697	1.457	1.456	1.632	
beleidssepot	2.675	3.187	3.216	3.430	3.001	2.805	3.092	2.927	
op gronden samenhangend met maatregelen van anderen dan de officier van justitie	238	256	331	420	461	462	522	489	
w.o.									
ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert	140	146	219	300	324	325	397	390	
op gronden samenhangend met de algemene rechtsorde	52	63	39	62	39	50	57	60	
w.o.									
onvoldoende nationaal belang	52	62	39	60	39	48	57	59	
op gronden samenhangend met het gepleegde feit	977	1.121	1.080	1.102	949	765	939	807	
w.o.									
gering feit	249	310	280	287	263	194	240	185	
gering aandeel in het feit	297	366	418	345	312	235	252	213	
oud feit	376	393	324	410	297	275	377	339	
op gronden samenhangend met de persoon van de verdachte	921	1.083	1.060	1.144	1.031	958	974	1.070	
w.o.									
leeftijd	21	31	30	17	38	17	18	19	
recente bestraffing	162	232	227	252	188	155	155	161	
door feit of gevolgen getroffen	147	171	171	191	210	200	220	174	
gezondheidstoestand	92	97	93	95	77	62	67	69	
gewijzigde omstandigheden	310	339	322	340	324	360	369	418	
dienstverlening	70	80	54	68	67	34	23	43	
op gronden samenhangend met de verhouding tussen verdachte en benadeelde	489	668	706	702	521	570	600	501	
w.o.									
verhouding tot de benadeelde geregeld	193	248	248	251	160	209	217	187	
medeschuld van benadeelde	218	303	354	362	302	288	319	253	
beperkte kring	51	81	81	75	52	62	41	50	
voorwaardelijk beleidssepot	1.224	1.376	1.332	1.515	1.474	1.504	1.688	1.623	
onvoorwaardelijk beleidssepot	773	1.250	1.248	1.450	1.120	904	774	635	
'kaal' beleidssepot	678	561	636	465	407	397	630	669	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	18,2	20,1	20,8	23,7	24,4	25,8	29,6	33,0
	6,8	6,9	7,7	9,7	10,1	10,2	10,7	13,1
	5,4	5,7	6,4	7,9	8,1	8,1	8,9	11,1
	11,5	13,3	13,0	14,1	14,4	15,7	18,9	19,9
	1,0	1,1	1,3	1,7	2,2	2,6	3,2	3,3
	0,6	0,6	0,9	1,2	1,5	1,8	2,4	2,6
	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4
	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4
	4,2	4,7	4,4	4,5	4,5	4,3	5,7	5,5
	1,1	1,3	1,1	1,2	1,3	1,1	1,5	1,3
	1,3	1,5	1,7	1,4	1,5	1,3	1,5	1,4
	1,6	1,6	1,3	1,7	1,4	1,5	2,3	2,3
	4,0	4,5	4,3	4,7	4,9	5,3	5,9	7,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
	0,7	1,0	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9	1,1
	0,6	0,7	0,7	0,8	1,0	1,1	1,3	1,2
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5
	1,3	1,4	1,3	1,4	1,5	2,0	2,2	2,8
	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,1	0,3
	2,1	2,8	2,9	2,9	2,5	3,2	3,7	3,4
	0,8	1,0	1,0	1,0	0,8	1,2	1,3	1,3
	0,9	1,3	1,4	1,5	1,4	1,6	1,9	1,7
	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3
	5,3	5,7	5,4	6,2	7,0	8,4	10,3	11,0
	3,3	5,2	5,1	5,9	5,4	5,0	4,7	4,3
	2,9	2,3	2,6	1,9	1,9	2,2	3,8	4,5

Tabel 5.15 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Voeging ad informandum	672	626	624	640	533	356	412	502	
Voeging ter berechting	2.526	2.650	2.917	2.901	2.159	1.927	1.693	1.552	
Transactie ^c	14.780	14.703	14.687	13.767	11.883	9.861	8.488	6.794	
w.o.									
betaling geldsom	1.520	1.403	1.629	1.574	1.403	1.112	909	658	
schadevergoeding	1.517	1.506	1.512	1.392	1.096	889	821	739	
taakstraf	10.311	10.284	10.018	9.339	7.961	6.596	5.729	4.419	
Strafbeschikking								163	
Overdracht naar een ander parket	1.047	1.191	1.325	1.299	1.211	1.122	935	839	
Wijze afdoening onbekend	15	12	17	15	19	19	21	17	

a Een zaak is door het OM afgedaan als er een OM-beslissing tot sepot, transactie, voeging of overdracht is, of na geslaagde executie van een strafbeschikking.

b Voorlopige cijfers.

c Inclusief lik-op-stukzaken.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(%)							
	2,9	2,6	2,5	2,6	2,5	2,0	2,5	3,4
	10,8	11,0	11,8	11,9	10,3	10,8	10,3	10,5
	63,5	61,2	59,5	56,4	56,8	55,0	51,7	46,1
	6,5	5,8	6,6	6,4	6,7	6,2	5,5	4,5
	6,5	6,3	6,1	5,7	5,2	5,0	5,0	5,0
	44,3	42,8	40,6	38,3	38,1	36,8	34,9	30,0
								1,1
	4,5	5,0	5,4	5,3	5,8	6,3	5,7	5,7
	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Tabel 5.16 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: transacties^a naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.)								
Totaal	14.780	14.703	14.687	13.767	11.883	9.861	8.488	6.794	
Wetboek van Strafrecht	13.010	13.004	12.701	11.610	9.648	8.091	6.985	5.640	
Vermogensmisdrijven	5.348	5.279	5.009	4.661	4.309	3.604	3.174	2.456	
diefstal/verduistering en inbraak	4.528	4.321	4.123	3.869	3.504	2.969	2.584	1.959	
diefstal en inbraak met geweld	60	42	29	23	25	16	17	26	
eenvoudige diefstal	1.591	1.487	1.474	1.391	1.429	1.232	1.047	801	
gekwalficeerde diefstal	2.618	2.511	2.326	2.143	1.712	1.463	1.239	952	
verduistering	259	281	294	312	338	258	281	180	
bedrog	91	126	148	109	110	98	81	59	
valsheidsmisdrijven	172	129	129	99	117	78	77	88	
heling	548	669	578	575	560	444	415	324	
afpersing en afdreiging	9	16	6	7	8	5	3	9	
overige vermogensmisdrijven	-	18	25	2	10	10	14	17	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	4.680	4.770	4.853	4.383	3.143	2.393	1.976	1.654	
vernieling en beschadiging	1.000	1.073	1.122	1.142	836	573	445	342	
tegen de openbare orde	3.071	3.128	3.126	2.766	1.936	1.518	1.295	1.148	
openlijk geweld	2.969	2.984	3.015	2.642	1.858	1.450	1.235	1.085	
huisvredebreuk	41	63	71	65	36	39	44	36	
lokaalvredebreuk	7	19	5	8	7	5	3	6	
computervredebreuk	9	3	10	8	13	5	2	9	
discriminatie	26	21	18	21	5	2	2	2	
tegen openbare orde overig	19	38	7	22	17	17	9	10	
brandstichting/ontploffing	235	254	215	144	128	75	75	40	
tegen het openbaar gezag	374	315	390	331	243	227	161	124	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	203	169	220	183	124	116	81	49	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	171	146	170	148	119	111	80	75	
Gewelds- en seksuele misdrijven	2.467	2.481	2.288	2.135	1.819	1.737	1.528	1.278	
mishandeling	1.821	1.912	1.817	1.665	1.488	1.427	1.285	1.055	
bedreiging en stalking	523	485	408	413	305	268	223	207	
bedreiging	516	471	395	411	300	267	221	202	
stalking	7	14	13	2	5	1	2	5	
seksuele misdrijven	116	83	61	54	25	41	19	15	
aanranding	68	44	30	31	7	23	5	6	
verkrachting	2	2	-	-	1	-	-	-	
schennis der eerbaarheid	16	23	13	12	14	13	4	4	
ontucht met minderjarige	-	-	-	2	-	-	-	-	
overige seksuele misdrijven	30	14	18	9	3	5	10	5	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(%)							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	88,0	88,4	86,5	84,3	81,2	82,1	82,3	83,0
	36,2	35,9	34,1	33,9	36,3	36,5	37,4	36,1
	30,6	29,4	28,1	28,1	29,5	30,1	30,4	28,8
	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4
	10,8	10,1	10,0	10,1	12,0	12,5	12,3	11,8
	17,7	17,1	15,8	15,6	14,4	14,8	14,6	14,0
	1,8	1,9	2,0	2,3	2,8	2,6	3,3	2,6
	0,6	0,9	1,0	0,8	0,9	1,0	1,0	0,9
	1,2	0,9	0,9	0,7	1,0	0,8	0,9	1,3
	3,7	4,6	3,9	4,2	4,7	4,5	4,9	4,8
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
	-	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,2	0,3
	31,7	32,4	33,0	31,8	26,4	24,3	23,3	24,3
	6,8	7,3	7,6	8,3	7,0	5,8	5,2	5,0
	20,8	21,3	21,3	20,1	16,3	15,4	15,3	16,9
	20,1	20,3	20,5	19,2	15,6	14,7	14,5	16,0
	0,3	0,4	0,5	0,5	0,3	0,4	0,5	0,5
	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
	0,2	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,3	0,0	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
	1,6	1,7	1,5	1,0	1,1	0,8	0,9	0,6
	2,5	2,1	2,7	2,4	2,0	2,3	1,9	1,8
	1,4	1,1	1,5	1,3	1,0	1,2	1,0	0,7
	1,2	1,0	1,2	1,1	1,0	1,1	0,9	1,1
	16,7	16,9	15,6	15,5	15,3	17,6	18,0	18,8
	12,3	13,0	12,4	12,1	12,5	14,5	15,1	15,5
	3,5	3,3	2,8	3,0	2,6	2,7	2,6	3,0
	3,5	3,2	2,7	3,0	2,5	2,7	2,6	3,0
	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,8	0,6	0,4	0,4	0,2	0,4	0,2	0,2
	0,5	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
	0,0	0,0	-	-	0,0	-	-	-
	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
	-	-	-	0,0	-	-	-	-
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1

Tabel 5.16 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^c	5	1	1	-	1	-	-	-	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	2	-	1	3	-	1	1	1	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	515	474	551	431	377	357	307	252	
Verkeersmisdrijven	595	621	758	887	1.053	893	735	450	
verlaten plaats ongeval	137	103	124	104	84	60	51	39	
rijden onder invloed	405	451	554	667	906	778	647	369	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	-	-	-	-	2	1	1	2	
overige verkeersmisdrijven	53	67	80	116	61	54	36	40	
Drugsmisdrijven	291	271	309	295	266	208	229	256	
harddrugs	106	100	92	111	58	46	57	64	
softdrugs	185	171	217	184	208	162	172	192	
(Vuur)wapenmisdrijven	527	460	492	514	457	358	318	278	
Misdrijven overige wetten ^d	357	347	427	461	459	311	221	170	
Wet op de economische delicten	312	300	371	420	439	272	198	154	
overige misdrijven	45	47	56	41	20	39	23	16	

a Inclusief lik-op-stukzaken.

b Voorlopige cijfers.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(%)							
	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-	-	-
	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0
	3,5	3,2	3,8	3,1	3,2	3,6	3,6	3,7
	4,0	4,2	5,2	6,4	8,9	9,1	8,7	6,6
	0,9	0,7	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6
	2,7	3,1	3,8	4,8	7,6	7,9	7,6	5,4
	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,4	0,5	0,5	0,8	0,5	0,5	0,4	0,6
	2,0	1,8	2,1	2,1	2,2	2,1	2,7	3,8
	0,7	0,7	0,6	0,8	0,5	0,5	0,7	0,9
	1,3	1,2	1,5	1,3	1,8	1,6	2,0	2,8
	3,6	3,1	3,3	3,7	3,8	3,6	3,7	4,1
	2,4	2,4	2,9	3,3	3,9	3,2	2,6	2,5
	2,1	2,0	2,5	3,1	3,7	2,8	2,3	2,3
	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,4	0,3	0,2

Tabel 5.17 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: transacties met als voorwaarde leer- of werkproject^a naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.)								
Totaal	10.381	10.364	10.072	9.407	8.028	6.630	5.752	4.462	
Wetboek van Strafrecht	9.483	9.522	9.168	8.418	6.999	5.768	4.959	3.860	
Vermogensmisdrijven	4.075	4.082	3.714	3.554	3.269	2.657	2.347	1.724	
diefstal/verduistering en inbraak	3.463	3.353	3.043	2.940	2.651	2.194	1.917	1.364	
diefstal en inbraak met geweld	45	28	22	21	19	11	11	16	
eenvoudige diefstal	1.198	1.146	1.098	1.045	1.095	914	784	552	
gekwalficeerde diefstal	2.036	1.960	1.715	1.644	1.288	1.070	900	662	
verduistering	184	219	208	230	249	199	222	134	
bedrog	61	59	78	55	56	47	39	31	
valsheidsmisdrijven	100	87	100	70	72	53	45	57	
heling	447	551	466	480	481	352	334	252	
afpersing en afdreiging	4	14	2	7	5	2	1	4	
overige vermogensmisdrijven	-	18	25	2	4	9	11	16	
Vernielingen en misdrijven tegen									
openbare orde en gezag	3.181	3.188	3.336	2.929	2.091	1.560	1.265	1.053	
vernieling en beschadiging	557	576	639	642	501	345	227	175	
tegen de openbare orde	2.199	2.217	2.282	1.956	1.321	1.006	869	761	
openlijk geweld	2.123	2.132	2.202	1.861	1.260	959	820	717	
huisvredebreuk	28	38	48	50	26	28	37	27	
lokaalvredebreuk	5	7	4	3	4	4	3	3	
computervredebreuk	8	1	8	7	11	2	2	6	
discriminatie	20	15	15	17	5	2	1	-	
tegen openbare orde overig	15	24	5	18	15	11	6	8	
brandstichting/ontploffing	184	186	176	107	88	55	56	31	
tegen het openbaar gezag	241	209	239	224	181	154	113	86	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	110	96	123	109	84	67	57	31	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	131	113	116	115	97	87	56	55	
Gewelds- en seksuele misdrijven	1.951	1.961	1.786	1.651	1.384	1.305	1.128	920	
mishandeling	1.435	1.494	1.400	1.264	1.133	1.073	946	755	
bedreiging en stalking	415	398	334	338	237	202	168	156	
bedreiging	411	388	324	338	234	201	167	152	
stalking	4	10	10	-	3	1	1	4	
seksuele misdrijven	96	68	50	46	13	30	14	8	
aanranding	54	40	29	30	4	17	5	3	
verkrachting	2	2	-	-	1	-	-	-	
schennis der eerbaarheid	13	15	10	9	6	9	2	2	
ontucht met minderjarige	-	-	-	-	-	-	-	-	
overige seksuele misdrijven	27	11	11	2	2	4	7	3	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	91,3	91,9	91,0	89,5	87,2	87,0	86,2	86,5
	39,3	39,4	36,9	37,8	40,7	40,1	40,8	38,6
	33,4	32,4	30,2	31,3	33,0	33,1	33,3	30,6
	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4
	11,5	11,1	10,9	11,1	13,6	13,8	13,6	12,4
	19,6	18,9	17,0	17,5	16,0	16,1	15,6	14,8
	1,8	2,1	2,1	2,4	3,1	3,0	3,9	3,0
	0,6	0,6	0,8	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7
	1,0	0,8	1,0	0,7	0,9	0,8	0,8	1,3
	4,3	5,3	4,6	5,1	6,0	5,3	5,8	5,6
	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
	-	0,2	0,2	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4
	30,6	30,8	33,1	31,1	26,0	23,5	22,0	23,6
	5,4	5,6	6,3	6,8	6,2	5,2	3,9	3,9
	21,2	21,4	22,7	20,8	16,5	15,2	15,1	17,1
	20,5	20,6	21,9	19,8	15,7	14,5	14,3	16,1
	0,3	0,4	0,5	0,5	0,3	0,4	0,6	0,6
	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	-
	0,1	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
	1,8	1,8	1,7	1,1	1,1	0,8	1,0	0,7
	2,3	2,0	2,4	2,4	2,3	2,3	2,0	1,9
	1,1	0,9	1,2	1,2	1,0	1,0	1,0	0,7
	1,3	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,0	1,2
	18,8	18,9	17,7	17,6	17,2	19,7	19,6	20,6
	13,8	14,4	13,9	13,4	14,1	16,2	16,4	16,9
	4,0	3,8	3,3	3,6	3,0	3,0	2,9	3,5
	4,0	3,7	3,2	3,6	2,9	3,0	2,9	3,4
	0,0	0,1	0,1	-	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,9	0,7	0,5	0,5	0,2	0,5	0,2	0,2
	0,5	0,4	0,3	0,3	0,0	0,3	0,1	0,1
	0,0	0,0	-	-	0,0	-	-	-
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
	-	-	-	-	-	-	-	-
	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1

Tabel 5.17 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^c	4	1	1	-	1	-	-	-	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	1	-	1	3	-	-	-	1	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	276	291	332	284	255	246	219	163	
Verkeersmisdrijven	233	238	292	334	445	396	343	193	
verlaten plaats ongeval	74	56	71	65	57	38	37	24	
rijden onder invloed	118	124	180	205	349	318	278	137	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	-	-	-	-	-	1	1	1	
overige verkeersmisdrijven	41	58	41	64	39	39	27	31	
Drugsmisdrijven	180	149	152	147	130	126	120	133	
harddrugs	70	61	64	62	32	29	31	35	
softdrugs	110	88	88	85	98	97	89	98	
(Vuur)wapenmisdrijven	367	335	346	368	326	235	225	171	
Misdrijven overige wetten ^d	118	120	114	140	128	105	105	105	
Wet op de economische delicten	102	110	100	128	123	88	89	93	
overige misdrijven	16	10	14	12	5	17	16	12	

a Hieronder vallen de leerstraf, de werkstraf en de sepot met sepotgrond 'Dienstverlening'.

b Voorlopige cijfers.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(%)							
	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-	-	-
	0,0	-	0,0	0,0	-	-	-	0,0
	2,7	2,8	3,3	3,0	3,2	3,7	3,8	3,7
	2,2	2,3	2,9	3,6	5,5	6,0	6,0	4,3
	0,7	0,5	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5
	1,1	1,2	1,8	2,2	4,3	4,8	4,8	3,1
	-	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0
	0,4	0,6	0,4	0,7	0,5	0,6	0,5	0,7
	1,7	1,4	1,5	1,6	1,6	1,9	2,1	3,0
	0,7	0,6	0,6	0,7	0,4	0,4	0,5	0,8
	1,1	0,8	0,9	0,9	1,2	1,5	1,5	2,2
	3,5	3,2	3,4	3,9	4,1	3,5	3,9	3,8
	1,1	1,2	1,1	1,5	1,6	1,6	1,8	2,4
	1,0	1,1	1,0	1,4	1,5	1,3	1,5	2,1
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3

Tabel 5.18 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken, minderjarigen: transacties betaling geldsom naar delictgroep

[illegible]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	51,6	49,8	45,6	38,9	28,7	34,1	36,7	42,7
	15,0	16,3	13,7	14,6	11,5	13,8	17,7	20,4
	10,1	11,4	9,3	10,4	8,5	10,2	12,1	14,6
	-	-	0,1	-	0,1	-	-	-
	5,3	5,8	4,4	5,2	3,8	4,0	6,2	8,1
	3,8	4,8	3,3	4,1	3,7	5,1	5,1	5,8
	0,9	0,7	1,6	1,1	0,9	1,1	0,9	0,8
	0,5	0,7	0,7	0,7	0,2	0,4	0,3	0,6
	1,8	1,1	1,1	1,3	1,6	1,5	2,3	2,9
	2,6	3,1	2,5	2,2	1,1	1,6	3,0	2,3
	-	-	0,1	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	0,1	-	-	-
	16,3	17,4	16,5	13,4	9,4	10,4	10,1	9,1
	2,7	4,0	3,1	3,6	1,9	2,3	2,3	1,8
	6,2	7,1	6,5	5,3	4,8	4,0	4,7	4,6
	5,3	5,3	5,3	4,6	3,8	3,5	4,4	3,8
	0,5	1,1	1,1	0,4	0,6	0,4	0,2	0,5
	0,1	0,4	-	0,1	0,2	-	-	0,2
	-	0,1	0,1	0,1	0,1	-	-	-
	0,2	0,1	-	0,1	-	-	-	0,2
	0,1	-	-	0,1	0,1	0,2	0,1	-
	0,1	0,4	-	0,1	-	0,3	0,3	-
	7,2	5,8	6,8	4,4	2,7	3,8	2,8	2,7
	5,5	4,5	5,0	3,7	2,1	3,1	2,2	1,8
	1,8	1,4	1,8	0,6	0,6	0,7	0,6	0,9
	6,4	4,8	4,8	3,6	2,6	3,1	3,2	5,2
	4,5	3,4	3,7	2,9	1,9	2,3	2,6	3,8
	1,7	1,1	1,2	0,7	0,5	0,7	0,6	0,9
	1,7	1,1	1,2	0,7	0,5	0,7	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
	0,2	0,4	-	0,1	0,1	-	-	0,5
	0,1	0,1	-	-	-	-	-	0,2
	-	-	-	-	-	-	-	-
	0,1	0,3	-	0,1	0,1	-	-	0,2
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	0,2

Tabel 5.18 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^b	-	-	-	-	-	-	-	-
overige gewelds- en seksuele misdrijven	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	212	157	173	114	73	76	52	53
Verkeersmisdrijven	339	363	423	520	576	471	371	227
verlaten plaats ongeval	51	39	33	28	20	16	10	6
rijden onder invloed	280	318	364	456	542	448	356	217
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	-	-	-	-	2	-	-	1
overige verkeersmisdrijven	8	6	26	36	12	7	5	3
Drugsmisdrijven	73	72	105	76	68	40	50	59
harddrugs	19	20	17	20	5	6	9	15
softdrugs	54	52	88	56	63	34	41	44
(Vuur)wapenmisdrijven	114	81	97	79	48	46	47	48
Misdrijven overige wetten ^c	210	189	261	287	308	176	107	43
Wet op de economische delicten	198	177	253	279	305	170	105	42
overige misdrijven	12	12	8	8	3	6	2	1

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
	13,9	11,2	10,6	7,2	5,2	6,8	5,7	8,1
	22,3	25,9	26,0	33,0	41,1	42,4	40,8	34,5
	3,4	2,8	2,0	1,8	1,4	1,4	1,1	0,9
	18,4	22,7	22,3	29,0	38,6	40,3	39,2	33,0
	-	-	-	-	0,1	-	-	0,2
	0,5	0,4	1,6	2,3	0,9	0,6	0,6	0,5
	4,8	5,1	6,4	4,8	4,8	3,6	5,5	9,0
	1,3	1,4	1,0	1,3	0,4	0,5	1,0	2,3
	3,6	3,7	5,4	3,6	4,5	3,1	4,5	6,7
	7,5	5,8	6,0	5,0	3,4	4,1	5,2	7,3
	13,8	13,5	16,0	18,2	22,0	15,8	11,8	6,5
	13,0	12,6	15,5	17,7	21,7	15,3	11,6	6,4
	0,8	0,9	0,5	0,5	0,2	0,5	0,2	0,2

Tabel 5.19 Door het Openbaar Ministerie afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: beleidssepts naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	2.675	3.187	3.216	3.430	3.001	2.805	3.092	2.927	
Wetboek van Strafrecht	2.381	2.900	2.916	3.055	2.662	2.519	2.664	2.574	
Vermogensmisdrijven	776	908	828	817	781	745	831	796	
diefstal/verduistering en inbraak	613	711	637	591	573	562	519	559	
diefstal en inbraak met geweld	24	15	27	12	8	11	9	13	
eenvoudige diefstal	266	318	271	249	289	250	227	258	
gekwalficeerde diefstal	283	344	296	293	225	236	240	238	
verduistering	40	34	43	37	51	65	43	50	
bedrog	14	21	30	33	17	28	50	34	
valsheidsmisdrijven	24	22	23	48	56	29	99	26	
heling	120	149	131	136	123	121	141	146	
afpersing en afdreiging	5	2	4	-	6	2	3	1	
overige vermogensmisdrijven	-	3	3	9	6	3	19	30	
Vernielingen en misdrijven tegen									
openbare orde en gezag	838	1.034	1.007	1.090	843	745	773	699	
vernieling en beschadiging	182	245	286	280	245	179	190	188	
tegen de openbare orde	547	668	591	678	490	466	479	418	
openlijk geweld	520	636	534	635	447	430	435	379	
huisvredebreuk	14	18	37	26	19	18	28	21	
lokaalvredebreuk	6	4	5	3	5	4	0	4	
computervredebreuk	-	1	7	4	9	8	5	5	
discriminatie	4	5	3	5	6	6	4	3	
tegen openbare orde overig	3	4	5	5	4	0	7	6	
brandstichting/ontploffing	44	39	51	46	30	22	19	26	
tegen het openbaar gezag	65	82	79	86	78	78	85	67	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	34	38	31	38	29	35	43	27	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	31	44	48	48	49	43	42	40	
Gewelds- en seksuele misdrijven	679	853	977	1.017	928	917	935	948	
mishandeling	496	631	733	757	700	712	706	721	
bedreiging en stalking	128	166	171	204	177	160	174	186	
bedreiging	124	162	168	200	175	154	171	185	
stalking	4	4	3	4	2	6	3	1	
seksuele misdrijven	42	50	60	48	41	43	50	37	
aanranding	17	26	23	14	11	12	16	10	
verkrachting	2	2	-	1	1	4	5	2	
schennis der eerbaarheid	9	3	11	12	16	3	5	3	
ontucht met minderjarige	1	-	5	-	0	0	1	2	
overige seksuele misdrijven	13	19	21	21	13	24	23	20	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	89,0	91,0	90,7	89,1	88,7	89,8	86,2	87,9
	29,0	28,5	25,7	23,8	26,0	26,6	26,9	27,2
	22,9	22,3	19,8	17,2	19,1	20,0	16,8	19,1
	0,9	0,5	0,8	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4
	9,9	10,0	8,4	7,3	9,6	8,9	7,3	8,8
	10,6	10,8	9,2	8,5	7,5	8,4	7,8	8,1
	1,5	1,1	1,3	1,1	1,7	2,3	1,4	1,7
	0,5	0,7	0,9	1,0	0,6	1,0	1,6	1,2
	0,9	0,7	0,7	1,4	1,9	1,0	3,2	0,9
	4,5	4,7	4,1	4,0	4,1	4,3	4,6	5,0
	0,2	0,1	0,1	-	0,2	0,1	0,1	0,0
	-	0,1	0,1	0,3	0,2	0,1	0,6	1,0
	31,3	32,4	31,3	31,8	28,1	26,6	25,0	23,9
	6,8	7,7	8,9	8,2	8,2	6,4	6,1	6,4
	20,4	21,0	18,4	19,8	16,3	16,6	15,5	14,3
	19,4	20,0	16,6	18,5	14,9	15,3	14,1	12,9
	0,5	0,6	1,2	0,8	0,6	0,6	0,9	0,7
	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1
	-	0,0	0,2	0,1	0,3	0,3	0,2	0,2
	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2
	1,6	1,2	1,6	1,3	1,0	0,8	0,6	0,9
	2,4	2,6	2,5	2,5	2,6	2,8	2,7	2,3
	1,3	1,2	1,0	1,1	1,0	1,2	1,4	0,9
	1,2	1,4	1,5	1,4	1,6	1,5	1,4	1,4
	25,4	26,8	30,4	29,7	30,9	32,7	30,2	32,4
	18,5	19,8	22,8	22,1	23,3	25,4	22,8	24,6
	4,8	5,2	5,3	5,9	5,9	5,7	5,6	6,4
	4,6	5,1	5,2	5,8	5,8	5,5	5,5	6,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0
	1,6	1,6	1,9	1,4	1,4	1,5	1,6	1,3
	0,6	0,8	0,7	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3
	0,1	0,1	-	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1
	0,3	0,1	0,3	0,3	0,5	0,1	0,2	0,1
	0,0	-	0,2	-	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,5	0,6	0,7	0,6	0,4	0,9	0,7	0,7

Tabel 5.19 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^b	9	3	4	4	5	1	0	1	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	4	3	9	4	5	1	5	3	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	88	105	104	131	110	112	125	131	
Verkeersmisdrijven	51	47	55	81	97	60	63	73	
verlaten plaats ongeval	23	18	18	23	15	16	12	14	
rijden onder invloed	16	18	15	20	65	23	30	33	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	-	-	1	1	1	0	1	1	
overige verkeersmisdrijven	12	11	21	37	16	21	20	25	
Drugsmisdrijven	69	71	79	91	73	44	37	55	
harddrugs	29	22	19	29	16	13	11	22	
softdrugs	40	49	60	62	57	31	26	33	
(Vuur)wapenmisdrijven	82	76	59	82	93	66	123	120	
Misdrijven overige wetten ^c	92	93	107	121	76	116	205	105	
Wet op de economische delicten	84	92	103	114	73	106	181	92	
overige misdrijven	8	1	4	7	3	10	24	13	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,1	0,3	0,1	0,2	0,0	0,2	0,1
	3,3	3,3	3,2	3,8	3,7	4,0	4,0	4,5
	1,9	1,5	1,7	2,4	3,2	2,1	2,0	2,5
	0,9	0,6	0,6	0,7	0,5	0,6	0,4	0,5
	0,6	0,6	0,5	0,6	2,2	0,8	1,0	1,1
	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,4	0,3	0,7	1,1	0,5	0,7	0,6	0,9
	2,6	2,2	2,5	2,7	2,4	1,6	1,2	1,9
	1,1	0,7	0,6	0,8	0,5	0,5	0,4	0,8
	1,5	1,5	1,9	1,8	1,9	1,1	0,8	1,1
	3,1	2,4	1,8	2,4	3,1	2,4	4,0	4,1
	3,4	2,9	3,3	3,5	2,5	4,1	6,6	3,6
	3,1	2,9	3,2	3,3	2,4	3,8	5,9	3,1
	0,3	0,0	0,1	0,2	0,1	0,4	0,8	0,4

Tabel 5.20 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken: doorlooptijd van inschrijving tot afdoening naar wijze van afdoening

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs. in dagen)							
Totaal	86	82	81	99	117	90	85	104
Sepot	159	146	143	167	179	158	136	146
w.v.								
technisch sepot	157	148	149	171	168	175	138	125
beleidssepot	162	144	138	163	188	144	134	164
Voegingen	108	105	100	113	143	145	140	144
Transactie ^b	55	53	53	62	85	46	44	62
Strafbeschikking					3	23	25	37

a Voorlopige cijfers.

b Inclusief lik-op-stukzaken en wijze van afdoening onbekend.

Bron: CBS

Tabel 5.21 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken: doorlooptijd^a van inschrijving tot afdoening naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs. in dagen)							
Totaal	86	82	81	99	117	90	85	104
Wetboek van Strafrecht	96	91	91	107	105	98	94	107
Vermogensmisdrijven	102	93	93	113	107	97	97	106
diefstal/verduistering en inbraak	94	84	79	94	85	77	70	92
diefstal en inbraak met geweld	176	178	153	200	188	186	170	172
eenvoudige diefstal	76	70	61	75	63	53	47	65
gekwalficeerde diefstal	103	91	90	107	101	96	89	120
verduistering	107	89	85	92	98	91	78	94
bedrog	100	66	74	81	74	84	63	102
valsheidsmisdrijven	132	147	172	239	262	250	324	205
heling	102	89	93	104	100	96	76	94
afpersing en afdreiging	141	135	151	148	173	179	149	156
overige vermogensmisdrijven	270	199	211	324	228	321	307	278
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	90	88	87	100	102	97	90	106
vernieling en beschadiging	89	88	83	91	99	90	79	92
tegen de openbare orde	97	95	97	106	110	108	101	118
openlijk geweld	95	93	95	104	110	105	95	116
huisvredebreuk	82	68	63	72	71	74	86	80
lokaalvredebreuk	102	76	63	84	106	73	39	85
computervredebreuk	105	188	67	115	121	114	87	122
discriminatie	92	137	115	110	170	117	90	121
tegen openbare orde overig	196	222	262	276	233	284	320	319
brandstichting/ontploffing	116	102	113	127	132	115	141	155
tegen het openbaar gezag	72	68	65	96	81	83	73	94
niet opvolgen van ambtelijk bevel	54	52	50	86	66	52	55	67
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	92	84	81	107	96	108	87	110
Gewelds- en seksuele misdrijven	99	96	97	112	110	107	98	115
mishandeling	88	86	90	104	100	96	85	108
bedreiging en stalking	92	89	89	101	102	100	92	101
bedreiging	88	85	85	98	97	94	87	99
stalking	144	133	133	133	156	160	143	125
seksuele misdrijven	146	146	148	172	164	158	152	149
aanranding	117	115	122	144	150	145	154	154
verkrachting	194	177	195	195	194	214	192	150
schennis der eerbaarheid	97	70	93	101	109	88	78	93
ontucht met minderjarige	61	203	199	171	239	209	186	168
overige seksuele misdrijven	185	216	176	231	194	174	164	170
misdrijven tegen het leverf	255	274	262	295	299	294	273	283
overige gewelds- en seksuele misdrijven	182	173	181	199	210	186	173	209

Tabel 5.21 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs. in dagen)							
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	60	53	59	76	68	55	60	74
Verkeersmisdrijven	53	49	52	80	188	66	62	106
verlaten plaats ongeval	40	35	37	49	34	21	33	43
rijden onder invloed	52	48	49	91	221	75	67	129
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	87	91	103	99	115	122	99	135
overige verkeersmisdrijven	90	96	92	100	134	91	111	123
Drugsmisdrijven	95	86	84	92	81	93	94	127
harddrugs	107	92	93	105	91	103	96	132
softdrugs	81	80	75	80	74	83	92	122
(Vuur)wapenmisdrijven	68	66	58	67	63	52	47	52
Misdrijven overige wetten ^d	81	77	70	82	84	87	65	71
Wet op de economische delicten	75	75	65	77	81	81	56	62
overige misdrijven	130	87	97	109	106	130	111	115

a Als het aantal zaken kleiner is dan 10, is geen gemiddelde doorlooptijd berekend; dit wordt weergegeven met 'x'.

b Voorlopige cijfers.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 5.22 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: doorlooptijd van inschrijving tot afdoening naar wijze van afdoening

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs. in dagen)							
Totaal	64	60	60	78	72	71	76	83
Sepot	67	60	61	121	105	100	109	109
w.v.								
technisch sepot	58	51	54	109	95	107	116	110
beleidssepot	124	112	104	129	113	95	106	108
Voegingen	83	82	74	83	85	84	83	93
Transactie ^b	57	56	58	63	59	59	83	68

a Voorlopige cijfers.

b Inclusief lik-op-stukzaken en wijze van afdoening onbekend.

Bron: CBS

Tabel 5.23 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: doorlooptijd^a van inschrijving tot afdoening naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs. in dagen)							
Totaal	64	60	60	78	72	71	76	83
Wetboek van Strafrecht	64	60	61	81	74	73	79	85
Vermogensmisdrijven	64	58	59	81	71	71	82	83
diefstal/verduistering en inbraak	58	57	59	80	69	71	76	83
diefstal en inbraak met geweld	59	51	52	161	126	128	123	113
eenvoudige diefstal	60	57	54	68	58	61	66	72
gekwalficeerde diefstal	67	59	62	85	75	75	83	88
verduistering	58	56	57	74	60	65	62	79
bedrog	69	55	61	77	64	61	78	104
valsheidsmisdrijven	61	48	72	135	125	84	239	79
heling	65	63	61	68	69	70	75	76
afpersing en afdreiging	49	55	59	91	102	64	111	94
overige vermogensmisdrijven	x	5	122	375	76	124	90	132
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	69	66	65	83	81	77	78	90
vernieling en beschadiging	72	74	65	75	88	80	78	81
tegen de openbare orde	70	64	66	87	80	77	79	91
openlijk geweld	69	64	66	87	80	77	79	93
huisvredebreuk	60	46	49	64	54	74	67	75
lokaalvredebreuk	56	35	72	119	67	46	42	61
computervredebreuk	69	x	38	75	113	62	102	70
discriminatie	96	96	80	72	172	79	100	52
tegen openbare orde overig	97	82	114	125	62	56	118	42
brandstichting/ontploffing	67	66	66	81	77	79	83	114
tegen het openbaar gezag	62	53	54	73	74	74	75	95
niet opvolgen van ambtelijk bevel	62	56	49	69	66	70	64	85
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	62	51	58	77	80	78	86	100
Gewelds- en seksuele misdrijven	59	58	58	80	73	74	74	84
mishandeling	57	57	56	74	67	69	70	81
bedreiging en stalking	57	53	53	81	73	75	75	76
bedreiging	56	53	52	81	72	75	75	77
stalking	98	65	117	54	179	111	72	52
seksuele misdrijven	71	79	56	133	123	96	107	120
aanranding	68	70	74	92	153	81	110	117
verkrachting	60	78	93	138	119	98	100	92
schennis der eerbaarheid	96	72	61	119	81	95	55	52
ontucht met minderjarige	x	x	x	91	x	x	x	x
overige seksuele misdrijven	79	92	95	186	117	116	116	148
misdrijven tegen het leverf	53	47	53	135	232	341	122	232
overige gewelds- en seksuele misdrijven	90	91	65	121	125	277	59	125

Tabel 5.23 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs. in dagen)							
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	60	54	52	72	60	54	70	79
Verkeersmisdrijven	52	46	43	52	55	49	56	71
verlaten plaats ongeval	72	55	52	75	83	69	59	100
rijden onder invloed	39	39	36	43	52	46	50	62
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	x	146	39	x	x	47
overige verkeersmisdrijven	62	55	54	63	60	58	94	99
Drugsmisdrijven	46	53	60	53	60	68	57	65
harddrugs	51	56	61	58	101	104	74	83
softdrugs	39	49	59	49	46	53	49	56
(Vuur)wapenmisdrijven	58	49	51	54	54	56	62	59
Misdrijven overige wetten ^d	81	77	76	84	75	83	68	82
Wet op de economische delicten	78	78	73	82	74	82	69	82
overige misdrijven	105	72	92	106	87	93	65	79

a Als het aantal zaken kleiner is dan 10, is geen gemiddelde doorlooptijd berekend; dit wordt weergegeven met 'x'.

b Voorlopige cijfers.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabellen bij hoofdstuk 6

Tabel 6.1 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken naar geslacht en minder- en meerderjarigheid

	Totaal ^a	Mannen	Meerderjarige mannen	Minderjarige mannen	Vrouwen	Meerderjarige vrouwen	Minderjarige vrouwen	Rechts- personen
(abs.)								
2005	132.595	114.683	103.975	10.708	15.502	13.922	1.580	2.006
2006	134.375	115.784	105.019	10.765	16.354	14.680	1.674	1.918
2007	127.579	109.634	98.652	10.982	16.003	14.130	1.873	1.642
2008	127.389	109.201	97.734	11.467	16.396	14.360	2.036	1.424
2009	126.990	109.052	98.912	10.140	16.269	14.531	1.738	1.385
2010	109.527	93.828	84.991	8.837	14.039	12.614	1.425	1.302
2011	104.542	89.542	81.523	8.019	13.488	12.131	1.357	1.234
2012 ^b	95.910	83.271	75.768	7.503	11.519	10.386	1.133	836
(%)								
2005	100	86,5	78,4	8,1	11,7	10,5	1,2	1,5
2006	100	86,2	78,2	8,0	12,2	10,9	1,2	1,4
2007	100	85,9	77,3	8,6	12,5	11,1	1,5	1,3
2008	100	85,7	76,7	9,0	12,9	11,3	1,6	1,1
2009	100	85,9	77,9	8,0	12,8	11,4	1,4	1,1
2010	100	85,7	77,6	8,1	12,8	11,5	1,3	1,2
2011	100	85,7	78,0	7,7	12,9	11,6	1,3	1,2
2012 ^b	100	86,8	79,0	7,8	12,0	10,8	1,2	0,9

a Inclusief zaken waarbij het geslacht onbekend is.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 6.2 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken naar soort rechter

	Totaal ^a	Politierechter	Meervoudige kamer	Kinderrechter
	(abs.)			
2005	132.595	108.826	13.223	10.546
2006	134.375	111.716	11.560	11.099
2007	127.579	104.518	11.624	11.437
2008	127.389	103.069	12.178	12.142
2009	126.990	104.569	11.830	10.589
2010	109.527	88.683	11.831	8.954
2011	104.542	84.322	12.177	7.988
2012 ^b	95.910	75.813	12.795	7.207
	(%)			
2005	100	82,1	10,0	8,0
2006	100	83,1	8,6	8,3
2007	100	81,9	9,1	9,0
2008	100	80,9	9,6	9,5
2009	100	82,3	9,3	8,3
2010	100	81,0	10,8	8,2
2011	100	80,7	11,6	7,6
2012 ^b	100	79,0	13,3	7,5

a Inclusief zaken waarbij de soort rechter onbekend is.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 6.3 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken^a naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.)								
Totaal	132.595	134.375	127.579	127.389	126.990	109.527	104.542	95.910	
Wetboek van Strafrecht	82.746	83.259	81.115	83.251	81.373	74.979	74.004	68.616	
Vermogensmisdrijven	40.734	40.039	37.598	37.313	37.082	35.493	36.254	34.312	
diefstal/verduistering en inbraak	31.854	30.642	28.162	28.067	28.296	27.873	29.229	27.816	
diefstal en inbraak met geweld	3.647	3.211	3.211	2.915	2.861	2.904	3.019	3.229	
eenvoudige diefstal	12.505	11.538	10.315	10.579	11.326	11.455	12.687	11.012	
gekwalficeerde diefstal	14.147	14.363	13.006	12.875	12.336	12.155	12.176	12.301	
verduistering	1.555	1.530	1.630	1.698	1.773	1.359	1.347	1.274	
bedrog	1.017	1.167	1.232	1.305	1.323	1.181	1.120	1.024	
valsheidsmisdrijven	3.848	4.187	4.304	3.924	3.600	2.933	2.476	2.204	
heling	3.529	3.516	3.301	3.319	3.159	2.779	2.718	2.485	
afpersing en afdreiging	357	323	280	270	251	248	249	255	
overige vermogensmisdrijven	129	204	319	428	453	479	462	528	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	16.100	16.259	16.311	17.110	15.866	14.034	12.660	11.384	
vernieling en beschadiging	4.767	4.837	4.966	5.122	5.107	4.481	4.378	3.802	
tegen de openbare orde	6.866	7.138	7.162	7.592	6.711	5.873	5.034	4.841	
openlijk geweld	5.570	5.864	6.069	6.352	5.563	4.707	3.870	3.866	
huisvredebreuk	759	754	662	773	696	781	745	581	
lokaalvredebreuk	92	119	93	106	84	79	75	47	
computervredebreuk	9	8	14	22	16	30	60	73	
discriminatie	64	67	45	56	52	54	35	33	
tegen openbare orde overig	372	326	279	283	300	222	249	241	
brandstichting/ontploffing	812	871	785	780	601	499	422	403	
tegen het openbaar gezag	3.655	3.413	3.398	3.616	3.447	3.181	2.826	2.338	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	1.157	1.048	1.056	1.149	1.008	1.077	803	533	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	2.498	2.365	2.342	2.467	2.439	2.104	2.023	1.805	
Gewelds- en seksuele misdrijven	22.886	24.136	24.291	25.614	25.036	21.968	21.461	20.286	
mishandeling	13.124	14.691	15.138	16.304	16.451	14.078	13.816	13.017	
bedreiging en stalking	5.871	5.851	5.809	5.982	5.783	5.126	5.102	4.817	
bedreiging	5.516	5.476	5.428	5.612	5.407	4.837	4.821	4.537	
stalking	355	375	381	370	376	289	281	280	
seksuele misdrijven	2.001	2.009	1.891	1.725	1.451	1.446	1.265	1.266	
aanranding	454	492	421	374	350	310	269	226	
verkrachting	409	356	311	257	205	203	154	172	
schennis der eerbaarheid	224	243	277	240	222	177	189	207	
ontucht met minderjarige	8	13	21	20	19	22	20	33	
overige seksuele misdrijven	906	905	861	834	655	734	633	628	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	62,4	62,0	63,6	65,4	64,1	68,5	70,8	71,5
	30,7	29,8	29,5	29,3	29,2	32,4	34,7	35,8
	24,0	22,8	22,1	22,0	22,3	25,4	28,0	29,0
	2,8	2,4	2,5	2,3	2,3	2,7	2,9	3,4
	9,4	8,6	8,1	8,3	8,9	10,5	12,1	11,5
	10,7	10,7	10,2	10,1	9,7	11,1	11,6	12,8
	1,2	1,1	1,3	1,3	1,4	1,2	1,3	1,3
	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
	2,9	3,1	3,4	3,1	2,8	2,7	2,4	2,3
	2,7	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	2,6	2,6
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
	0,1	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,6
	12,1	12,1	12,8	13,4	12,5	12,8	12,1	11,9
	3,6	3,6	3,9	4,0	4,0	4,1	4,2	4,0
	5,2	5,3	5,6	6,0	5,3	5,4	4,8	5,0
	4,2	4,4	4,8	5,0	4,4	4,3	3,7	4,0
	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,7	0,7	0,6
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4
	2,8	2,5	2,7	2,8	2,7	2,9	2,7	2,4
	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8	1,0	0,8	0,6
	1,9	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
	17,3	18,0	19,0	20,1	19,7	20,1	20,5	21,2
	9,9	10,9	11,9	12,8	13,0	12,9	13,2	13,6
	4,4	4,4	4,6	4,7	4,6	4,7	4,9	5,0
	4,2	4,1	4,3	4,4	4,3	4,4	4,6	4,7
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	1,5	1,5	1,5	1,4	1,1	1,3	1,2	1,3
	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,7	0,7	0,7	0,7	0,5	0,7	0,6	0,7

Tabel 6.3 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^c	1.522	1.271	1.082	1.218	1.010	987	925	817	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	368	314	371	385	341	331	353	369	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	3.026	2.825	2.915	3.214	3.389	3.484	3.629	2.634	
Verkeersmisdrijven	28.623	29.961	28.074	26.021	28.665	19.184	15.698	15.278	
verlaten plaats ongeval	1.906	2.062	1.843	2.159	2.058	1.675	1.474	937	
rijden onder invloed	22.319	23.537	22.213	19.352	21.843	13.251	9.988	10.615	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	2.419	2.577	2.395	2.793	3.141	2.782	2.951	2.568	
overige verkeersmisdrijven	1.979	1.785	1.623	1.717	1.623	1.476	1.285	1.158	
Drugsmisdrijven	8.845	9.492	8.506	8.496	8.118	7.164	6.966	6.784	
harddrugs	5.695	6.079	5.528	5.388	4.957	4.278	4.227	3.965	
softdrugs	3.150	3.413	2.978	3.108	3.161	2.886	2.739	2.819	
(Vuur)wapenmisdrijven	2.159	2.130	1.923	2.022	2.007	1.897	1.824	1.695	
Misdrijven overige wetten ^d	10.222	9.533	7.961	7.599	6.827	6.303	6.050	3.537	
Wet op de economische delicten	6.997	7.119	5.598	5.832	5.288	4.844	4.900	2.488	
overige misdrijven	3.225	2.414	2.363	1.767	1.539	1.459	1.150	1.049	

a Exclusief voegingen ter zitting.

b Voorlopige cijfers.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	[%]							
	1,1	0,9	0,8	1,0	0,8	0,9	0,9	0,9
	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
	2,3	2,1	2,3	2,5	2,7	3,2	3,5	2,7
	21,6	22,3	22,0	20,4	22,6	17,5	15,0	15,9
	1,4	1,5	1,4	1,7	1,6	1,5	1,4	1,0
	16,8	17,5	17,4	15,2	17,2	12,1	9,6	11,1
	1,8	1,9	1,9	2,2	2,5	2,5	2,8	2,7
	1,5	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2
	6,7	7,1	6,7	6,7	6,4	6,5	6,7	7,1
	4,3	4,5	4,3	4,2	3,9	3,9	4,0	4,1
	2,4	2,5	2,3	2,4	2,5	2,6	2,6	2,9
	1,6	1,6	1,5	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8
	7,7	7,1	6,2	6,0	5,4	5,8	5,8	3,7
	5,3	5,3	4,4	4,6	4,2	4,4	4,7	2,6
	2,4	1,8	1,9	1,4	1,2	1,3	1,1	1,1

Tabel 6.4 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken^a naar eindbeslissing

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs.)							
Totaal	132.595	134.375	127.579	127.389	126.990	109.527	104.542	95.910
Schuldigverklaring	124.396	124.542	117.818	116.302	115.959	98.893	93.815	86.041
met strafoplegging	123.504	123.382	116.719	114.952	114.550	97.498	92.134	84.384
zonder strafoplegging	892	1.160	1.099	1.350	1.409	1.395	1.681	1.657
Vrijspraak	7.006	8.481	8.446	9.589	9.479	9.311	9.386	8.602
Ontslag van rechtsvervolg	394	489	512	618	705	671	732	652
Overige uitspraken	799	863	803	880	847	652	609	615
niet-ontvankelijk OM	735	796	722	723	744	586	570	569
onbevoegdverklaring van de rechter	58	62	68	144	97	60	36	40
schorsing van vervolging	6	5	13	13	6	6	3	6
	[%]							
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100
Schuldigverklaring	93,8	92,7	92,3	91,3	91,3	90,3	89,7	89,7
met strafoplegging	93,1	91,8	91,5	90,2	90,2	89,0	88,1	88,0
zonder strafoplegging	0,7	0,9	0,9	1,1	1,1	1,3	1,6	1,7
Vrijspraak	5,3	6,3	6,6	7,5	7,5	8,5	9,0	9,0
Ontslag van rechtsvervolg	0,3	0,4	0,4	0,0	0,6	0,6	0,7	0,7
Overige uitspraken	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
niet-ontvankelijk OM	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6
onbevoegdverklaring van de rechter	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
schorsing van vervolging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

a Exclusief voegingen ter zitting.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 6.5 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: schuldigverklaringen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	124.396	124.542	117.818	116.302	115.959	98.893	93.815	86.041	
Wetboek van Strafrecht	78.069	76.689	74.186	75.235	73.454	67.051	65.832	60.880	
Vermogensmisdrijven	38.860	37.433	34.998	34.392	34.153	32.419	33.046	31.212	
diefstal/verduistering en inbraak	30.613	28.908	26.505	26.150	26.385	25.817	27.035	25.676	
diefstal en inbraak met geweld	3.474	3.011	2.984	2.673	2.648	2.620	2.738	2.925	
eenvoudige diefstal	12.139	11.021	9.833	9.975	10.741	10.875	12.026	10.471	
gekwalficeerde diefstal	13.552	13.492	12.198	11.985	11.385	11.102	11.059	11.144	
verduistering	1.448	1.384	1.490	1.517	1.611	1.220	1.212	1.136	
bedrog	955	1.038	1.100	1.130	1.174	1.034	997	876	
valsheidsmisdrijven	3.589	3.842	3.954	3.587	3.253	2.591	2.157	1.898	
heling	3.258	3.150	2.904	2.916	2.750	2.366	2.281	2.119	
afpersing en afdreiging	335	306	258	242	226	225	209	222	
overige vermogensmisdrijven	110	189	277	367	365	386	367	421	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	15.048	14.770	14.732	15.195	14.102	12.257	10.975	9.811	
vernieling en beschadiging	4.517	4.489	4.612	4.709	4.683	4.114	4.020	3.455	
tegen de openbare orde	6.307	6.310	6.249	6.546	5.796	4.845	4.143	3.941	
openlijk geweld	5.084	5.169	5.263	5.450	4.775	3.817	3.154	3.154	
huisvredebreuk	725	707	610	690	637	705	648	456	
lokaalvredebreuk	89	101	85	99	76	71	69	35	
computervredebreuk	6	7	11	19	13	19	32	67	
discriminatie	60	56	33	38	39	42	26	25	
tegen openbare orde overig	343	270	247	250	256	191	214	204	
brandstichting/ontploffing	750	793	722	686	519	423	370	345	
tegen het openbaar gezag	3.474	3.178	3.149	3.254	3.104	2.875	2.442	2.070	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	1.087	956	967	959	850	943	642	441	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	2.387	2.222	2.182	2.295	2.254	1.932	1.800	1.629	
Gewelds- en seksuele misdrijven	21.307	21.895	21.767	22.735	22.090	19.179	18.508	17.452	
mishandeling	12.333	13.465	13.641	14.597	14.610	12.303	11.951	11.223	
bedreiging en stalking	5.505	5.334	5.297	5.401	5.160	4.579	4.482	4.225	
bedreiging	5.186	5.002	4.967	5.083	4.836	4.311	4.248	3.990	
stalking	319	332	330	318	324	268	234	235	
seksuele misdrijven	1.765	1.729	1.583	1.408	1.207	1.190	1.038	1.021	
aanranding	392	407	340	291	276	240	206	165	
verkrachting	330	280	232	179	144	137	108	117	
schennis der eerbaarheid	216	220	246	218	201	163	166	178	
ontucht met minderjarige	6	12	20	18	12	21	20	26	
overige seksuele misdrijven	821	810	745	702	574	629	538	535	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	62,8	61,6	63,0	64,7	63,3	67,8	70,2	70,8
	31,2	30,1	29,7	29,6	29,5	32,8	35,2	36,3
	24,6	23,2	22,5	22,5	22,8	26,1	28,8	29,8
	2,8	2,4	2,5	2,3	2,3	2,6	2,9	3,4
	9,8	8,8	8,3	8,6	9,3	11,0	12,8	12,2
	10,9	10,8	10,4	10,3	9,8	11,2	11,8	13,0
	1,2	1,1	1,3	1,3	1,4	1,2	1,3	1,3
	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0
	2,9	3,1	3,4	3,1	2,8	2,6	2,3	2,2
	2,6	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4	2,4	2,5
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5
	12,1	11,9	12,5	13,1	12,2	12,4	11,7	11,4
	3,6	3,6	3,9	4,0	4,0	4,2	4,3	4,0
	5,1	5,1	5,3	5,6	5,0	4,9	4,4	4,6
	4,1	4,2	4,5	4,7	4,1	3,9	3,4	3,7
	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,7	0,7	0,5
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4
	2,8	2,6	2,7	2,8	2,7	2,9	2,6	2,4
	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	1,0	0,7	0,5
	1,9	1,8	1,9	2,0	1,9	2,0	1,9	1,9
	17,1	17,6	18,5	19,5	19,0	19,4	19,7	20,3
	9,9	10,8	11,6	12,6	12,6	12,4	12,7	13,0
	4,4	4,3	4,5	4,6	4,4	4,6	4,8	4,9
	4,2	4,0	4,2	4,4	4,2	4,4	4,5	4,6
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3
	1,4	1,4	1,3	1,2	1,0	1,2	1,1	1,2
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6

Tabel 6.5 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^b	1.374	1.084	927	1.000	828	824	750	678	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	330	283	319	329	285	283	287	305	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	2.854	2.591	2.689	2.913	3.109	3.196	3.303	2.405	
Verkeersmisdrijven	27.941	29.143	27.286	25.117	27.687	18.398	14.888	14.611	
verlaten plaats ongeval	1.718	1.795	1.606	1.861	1.765	1.459	1.215	833	
rijden onder invloed	22.067	23.227	21.900	19.066	21.475	13.004	9.814	10.425	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	2.283	2.435	2.257	2.607	2.932	2.567	2.685	2.298	
overige verkeersmisdrijven	1.873	1.686	1.523	1.583	1.515	1.368	1.174	1.055	
Drugsmisdrijven	8.477	8.925	7.918	7.861	7.470	6.570	6.356	6.165	
harddrugs	5.490	5.794	5.215	5.099	4.628	3.995	3.925	3.714	
softdrugs	2.987	3.131	2.703	2.762	2.842	2.575	2.431	2.451	
(Vuur)wapenmisdrijven	2.080	2.036	1.839	1.923	1.903	1.799	1.701	1.607	
Misdrijven overige wetten ^c	7.829	7.749	6.589	6.166	5.445	5.075	5.038	2.778	
Wet op de economische delicten	6.405	6.322	5.019	5.153	4.653	4.247	4.344	2.159	
overige misdrijven	1.424	1.427	1.570	1.013	792	828	694	619	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	1,1	0,9	0,8	0,9	0,7	0,8	0,8	0,8
	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4
	2,3	2,1	2,3	2,5	2,7	3,2	3,5	2,8
	22,5	23,4	23,2	21,6	23,9	18,6	15,9	17,0
	1,4	1,4	1,4	1,6	1,5	1,5	1,3	1,0
	17,7	18,6	18,6	16,4	18,5	13,1	10,5	12,1
	1,8	2,0	1,9	2,2	2,5	2,6	2,9	2,7
	1,5	1,4	1,3	1,4	1,3	1,4	1,3	1,2
	6,8	7,2	6,7	6,8	6,4	6,6	6,8	7,2
	4,4	4,7	4,4	4,4	4,0	4,0	4,2	4,3
	2,4	2,5	2,3	2,4	2,5	2,6	2,6	2,8
	1,7	1,6	1,6	1,7	1,6	1,8	1,8	1,9
	6,3	6,2	5,6	5,3	4,7	5,1	5,4	3,2
	5,1	5,1	4,3	4,4	4,0	4,3	4,6	2,5
	1,1	1,1	1,3	0,9	0,7	0,8	0,7	0,7

Tabel 6.6 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: vrijspraken en ontslagen van alle rechtsvervolgning naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	7.400	8.970	8.958	10.207	10.184	9.982	10.118	9.254	
Wetboek van Strafrecht	4.280	6.154	6.436	7.506	7.433	7.505	7.740	7.325	
Vermogensmisdrijven	1.670	2.411	2.352	2.690	2.703	2.859	2.985	2.888	
diefstal/verduistering en inbraak	1.101	1.592	1.504	1.759	1.750	1.918	2.061	2.014	
diefstal en inbraak met geweld	145	178	206	212	185	256	253	280	
eenvoudige diefstal	327	480	440	556	538	547	624	507	
gekwalficeerde diefstal	529	796	734	816	870	983	1.053	1.095	
verduistering	100	138	124	175	157	132	131	132	
bedrog	54	124	122	164	139	140	113	138	
valsheidsmisdrijven	221	309	286	298	309	293	268	248	
heling	257	357	381	391	403	402	423	359	
afpersing en afdreiging	19	15	20	25	21	23	33	28	
overige vermogensmisdrijven	18	14	39	53	81	83	87	101	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	977	1.385	1.489	1.820	1.664	1.708	1.609	1.495	
vernieling en beschadiging	230	332	330	382	398	350	341	331	
tegen de openbare orde	522	777	872	1.006	871	999	859	864	
openlijk geweld	458	655	782	870	767	867	689	693	
huisvredebreuk	33	43	51	83	54	75	96	123	
lokaalvredebreuk	2	18	8	7	8	8	5	12	
computervredebreuk	3	1	3	3	3	9	28	6	
discriminatie	4	11	12	18	12	12	9	8	
tegen openbare orde overig	22	49	16	25	27	28	32	22	
brandstichting/ontploffing	56	74	54	90	75	74	49	53	
tegen het openbaar gezag	169	202	233	342	320	285	360	247	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	69	72	85	184	150	128	155	88	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	100	130	148	158	170	157	205	159	
Gewelds- en seksuele misdrijven	1.477	2.135	2.387	2.712	2.807	2.662	2.833	2.728	
mishandeling	746	1.170	1.431	1.630	1.778	1.705	1.804	1.735	
bedreiging en stalking	338	500	480	549	590	527	591	576	
bedreiging	306	460	434	500	543	509	551	534	
stalking	32	40	46	49	47	18	40	42	
seksuele misdrijven	221	262	287	292	226	241	212	229	
aanranding	58	77	77	80	68	65	59	60	
verkrachting	74	74	72	66	58	63	43	50	
schennis der eerbaarheid	8	23	30	22	21	13	21	28	
ontucht met minderjarige	2	-	1	2	5	1	-	5	
overige seksuele misdrijven	79	88	107	122	74	99	89	86	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	57,8	68,6	71,8	73,5	73,0	75,2	76,5	79,2
	22,6	26,9	26,3	26,4	26,5	28,6	29,5	31,2
	14,9	17,7	16,8	17,2	17,2	19,2	20,4	21,8
	2,0	2,0	2,3	2,1	1,8	2,6	2,5	3,0
	4,4	5,4	4,9	5,4	5,3	5,5	6,2	5,5
	7,1	8,9	8,2	8,0	8,5	9,8	10,4	11,8
	1,4	1,5	1,4	1,7	1,5	1,3	1,3	1,4
	0,7	1,4	1,4	1,6	1,4	1,4	1,1	1,5
	3,0	3,4	3,2	2,9	3,0	2,9	2,6	2,7
	3,5	4,0	4,3	3,8	4,0	4,0	4,2	3,9
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
	0,2	0,2	0,4	0,5	0,8	0,8	0,9	1,1
	13,2	15,4	16,6	17,8	16,3	17,1	15,9	16,2
	3,1	3,7	3,7	3,7	3,9	3,5	3,4	3,6
	7,1	8,7	9,7	9,9	8,6	10,0	8,5	9,3
	6,2	7,3	8,7	8,5	7,5	8,7	6,8	7,5
	0,4	0,5	0,6	0,8	0,5	0,8	0,9	1,3
	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,1
	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,3	0,5	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2
	0,8	0,8	0,6	0,9	0,7	0,7	0,5	0,6
	2,3	2,3	2,6	3,4	3,1	2,9	3,6	2,7
	0,9	0,8	0,9	1,8	1,5	1,3	1,5	1,0
	1,4	1,4	1,7	1,5	1,7	1,6	2,0	1,7
	20,0	23,8	26,6	26,6	27,6	26,7	28,0	29,5
	10,1	13,0	16,0	16,0	17,5	17,1	17,8	18,7
	4,6	5,6	5,4	5,4	5,8	5,3	5,8	6,2
	4,1	5,1	4,8	4,9	5,3	5,1	5,4	5,8
	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,2	0,4	0,5
	3,0	2,9	3,2	2,9	2,2	2,4	2,1	2,5
	0,8	0,9	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6
	1,0	0,8	0,8	0,6	0,6	0,6	0,4	0,5
	0,1	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3
	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,1
	1,1	1,0	1,2	1,2	0,7	1,0	0,9	0,9

Tabel 6.6 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^b	136	173	139	190	162	142	167	127	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	36	30	50	51	51	47	59	61	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	156	223	208	284	259	276	313	214	
Verkeersmisdrijven	620	744	729	836	864	749	783	650	
verlaten plaats ongeval	182	263	228	289	280	214	257	103	
rijden onder invloed	211	250	279	240	284	222	154	178	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	129	138	132	179	200	210	264	269	
overige verkeersmisdrijven	98	93	90	128	100	103	108	100	
Drugsmisdrijven	307	493	524	574	565	551	561	573	
harddrugs	169	248	276	262	278	255	271	226	
softdrugs	138	245	248	312	287	296	290	347	
(Vuur)wapenmisdrijven	75	82	75	84	98	90	116	79	
Misdrijven overige wetten ^c	2.118	1.497	1.194	1.207	1.224	1.087	918	627	
Wet op de economische delicten	533	700	522	558	573	549	539	296	
overige misdrijven	1.585	797	672	649	651	538	379	331	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	1,8	1,9	1,6	1,9	1,6	1,4	1,7	1,4
	0,5	0,3	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7
	2,1	2,5	2,3	2,8	2,5	2,8	3,1	2,3
	8,4	8,3	8,1	8,2	8,5	7,5	7,7	7,0
	2,5	2,9	2,5	2,8	2,7	2,1	2,5	1,1
	2,9	2,8	3,1	2,4	2,8	2,2	1,5	1,9
	1,7	1,5	1,5	1,8	2,0	2,1	2,6	2,9
	1,3	1,0	1,0	1,3	1,0	1,0	1,1	1,1
	4,1	5,5	5,8	5,6	5,5	5,5	5,5	6,2
	2,3	2,8	3,1	2,6	2,7	2,6	2,7	2,4
	1,9	2,7	2,8	3,1	2,8	3,0	2,9	3,7
	1,0	0,9	0,8	0,8	1,0	0,9	1,1	0,9
	28,6	16,7	13,3	11,8	12,0	10,9	9,1	6,8
	7,2	7,8	5,8	5,5	5,6	5,5	5,3	3,2
	21,4	8,9	7,5	6,4	6,4	5,4	3,7	3,6

Tabel 6.7 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: opgelegde sancties

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	185.857	185.349	175.421	171.820	167.556	139.786	130.611	122.191	
Hoofdstraf									
geldboete									
geheel onvoorwaardelijk	46.282	46.177	42.528	40.619	41.753	32.201	27.943	20.851	
deels onvoorwaardelijk	4.327	4.169	3.935	3.730	4.029	3.549	3.328	2.639	
geheel voorwaardelijk	3.809	4.314	4.149	4.174	4.461	4.163	4.006	3.393	
werkstraf									
geheel onvoorwaardelijk	32963	33341	30426	30028	28907	25218	23784	23.511	
deels onvoorwaardelijk	2368	4382	5555	6573	6904	6412	5900	5.840	
geheel voorwaardelijk	1739	2854	3688	4440	4685	3935	4062	4.048	
leerstraf									
geheel onvoorwaardelijk	1342	1214	930	786	527	325	257	289	
deels onvoorwaardelijk	3	2	4	4	6	1	1	2	
geheel voorwaardelijk	7	13	8	13	8	4	3	7	
gevangenisstraf									
geheel onvoorwaardelijk	20.070	16.410	15.502	15.257	14.878	13.716	14.643	14.898	
deels onvoorwaardelijk	8.635	8.878	8.035	7.713	6.814	6.575	6.617	6.904	
geheel voorwaardelijk	15.210	14.760	13.116	12.720	11.842	10.482	9.979	10.065	
hechtenis									
geheel onvoorwaardelijk	92	104	132	114	105	106	84	68	
deels onvoorwaardelijk	6	4	5	8	4	4	4	6	
geheel voorwaardelijk	139	158	146	173	168	127	122	112	
militaire detentie									
geheel onvoorwaardelijk	-	-	-	-	-	-	-	1	
deels onvoorwaardelijk	-	-	-	3	3	3	1	1	
geheel voorwaardelijk	38	27	10	16	7	11	1	4	
jeugddetentie									
geheel onvoorwaardelijk	635	613	616	517	426	413	380	396	
deels onvoorwaardelijk	1.630	1.362	1.242	1.062	862	813	781	786	
geheel voorwaardelijk	3.296	2.618	2.026	1.643	1.240	896	710	590	
Bijkomende straf									
ontzegging rijbevoegdheid									
geheel onvoorwaardelijk	7.113	6.547	6.266	6.024	6.402	5.715	4.874	4.993	
deels onvoorwaardelijk	3.341	3.283	3.158	3.001	2.521	1.994	1.686	1.951	
geheel voorwaardelijk	7.839	8.588	9.127	7.879	7.247	3.108	2.479	2.304	
verbeurdverklaring	3.319	4.136	4.017	4.321	3.816	2.511	1.916	1.527	
overige bijkomende straffen ^b	34	28	43	27	25	30	19	16	

Tabel 6.7 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Maatregel									
volwassen tbs	251	249	247	200	165	160	147	151	
plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ)	297	251	213	141	114	110	129	132	
plaatsing in inrichting voor stelselmatige daders (ISD)	420	448	374	381	318	342	322	278	
plaatsing in een psychiatrische inrichting	102	106	118	129	125	117	97	91	
maatregel gedragsbeïnvloeding jeugdigen (MGJ) ^c				15	78	86	73	84	
betaling aan de staat - schadevergoeding - ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel	16.868	16.549	16.145	16.316	15.920	14.129	14.248	14.544	
onttrekking aan het verkeer	3.047	3.067	2.876	3.032	2.585	2.143	1.767	1.477	
overige maatregelen ^d	1	-	2	-	-	-	1	-	
Straf of maatregel onbekend	634	697	782	761	611	387	247	232	

a Voorlopige cijfers.

b Hieronder vallen: storting in het waarborgfonds, ontzegging van bepaalde rechten, openbaarmaking gerechtelijke uitspraak en stillegging van de onderneming.

c De maatregel gedragsbeïnvloeding jeugdigen kan sinds 2008 worden opgelegd.

d Hieronder vallen: jeugd-tbs, strafrechtelijke ots, onderbewindstelling en opleggen verplichtingen.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(%)							
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
				0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
	9,1	8,9	9,2	9,5	9,5	10,1	10,9	11,9
	1,6	1,7	1,6	1,8	1,5	1,5	1,4	1,2
	0,0	-	0,0	-	-	-	0,0	-
	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2

Tabel 6.8 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met (een combinatie van) opgelegde hoofdstraffen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs.)							
Totaal schuldigverklaringen met strafoplegging	123.504	123.382	116.719	114.952	114.550	97.498	92.134	84.384
Enkelvoudige hoofdstraf ^b	101.876	102.500	98.525	97.456	98.839	83.702	79.450	71.547
gevangenisstraf of jeugddetentie ^c	31.753	28.053	26.279	25.558	24.120	22.289	23.177	23.700
geldboete	48.751	49.612	46.172	44.036	46.227	36.490	32.108	23.805
taakstraf	21.372	24.835	26.074	27.862	28.492	24.923	24.165	24.042
Gecombineerde hoofdstraffen	20.160	19.282	16.611	15.910	14.270	12.510	11.484	11.321
gevangenisstraf of jeugddetentie ^c plus geldboete	3.110	2.311	2.074	1.928	1.725	1.538	1.642	1.666
gevangenisstraf of jeugddetentie ^c plus taakstraf	14.493	14.234	12.171	11.423	10.254	9.087	8.315	8.243
w.o.								
voorwaardelijke gevangenisstraf of jeugd-detentie ^c plus taakstraf	12.264	11.877	10.207	9.842	8.941	7.783	7.082	6.690
geldboete plus taakstraf	2.557	2.737	2.366	2.559	2.291	1.885	1.527	1.412
overige combinaties van hoofdstraffen	-	-	-	-	-	-	-	-
Geen hoofdstraffen	1.448	1.573	1.554	1.561	1.369	1.109	908	975
Straf onbekend	20	27	29	25	72	177	292	541
	[%]							
Totaal schuldigverklaringen met strafoplegging	100	100	100	100	100	100	100	100
Enkelvoudige hoofdstraf ^b	82,5	83,1	84,4	84,8	86,3	85,8	86,2	84,8
gevangenisstraf of jeugddetentie ^c	25,7	22,7	22,5	22,2	21,1	22,9	25,2	28,1
geldboete	39,5	40,2	39,6	38,3	40,4	37,4	34,8	28,2
taakstraf	17,3	20,1	22,3	24,2	24,9	25,6	26,2	28,5
Gecombineerde hoofdstraffen	16,3	15,6	14,2	13,8	12,5	12,8	12,5	13,4
gevangenisstraf of jeugddetentie ^c plus geldboete	2,5	1,9	1,8	1,7	1,5	1,6	1,8	2,0
gevangenisstraf of jeugddetentie ^c plus taakstraf	11,7	11,5	10,4	9,9	9,0	9,3	9,0	9,8
w.o.								
voorwaardelijke gevangenisstraf of jeugd-detentie ^c plus taakstraf	9,9	9,6	8,7	8,6	7,8	8,0	7,7	7,9
geldboete plus taakstraf	2,1	2,2	2,0	2,2	2,0	1,9	1,7	1,7
overige combinaties van hoofdstraffen	-	-	-	-	-	-	-	-
Geen hoofdstraffen	1,2	1,3	1,4	1,4	1,2	1,1	1,0	1,2
Straf onbekend	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,3	0,6

a Voorlopige cijfers.

b Het betreft schuldigverklaringen waarbij één hoofdstraf is opgelegd. Wel kunnen er ook bijkomende straffen en maatregelen zijn opgelegd.

c In deze tabel zijn 'hechtenis' en 'militaire detentie' geteld bij de gevangenisstraf.

Bron: CBS

Tabel 6.9 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	50.609	50.346	46.463	44.349	45.782	35.750	31.271	23.490	
Wetboek van Strafrecht	19.153	17.953	16.906	17.190	17.413	16.692	15.795	10.671	
Vermogensmisdrijven	7.082	6.799	6.218	6.293	6.800	7.086	7.011	4.585	
diefstal/verduistering en inbraak	5.486	5.192	4.670	4.843	5.358	5.849	5.997	3.882	
diefstal en inbraak met geweld	43	46	39	40	37	32	29	38	
eenvoudige diefstal	3.571	3.323	2.934	3.040	3.560	3.842	4.035	2.533	
gekwalficeerde diefstal	1.523	1.517	1.340	1.409	1.371	1.675	1.666	1.120	
verduistering	349	306	357	354	390	300	267	191	
bedrog	166	236	274	248	306	252	182	127	
valsheidsmisdrijven	477	494	397	348	288	272	179	143	
heling	933	862	843	819	811	672	629	407	
afpersing en afdreiging	7	4	5	4	4	6	2	2	
overige vermogensmisdrijven	13	11	29	31	33	35	22	24	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	5.152	4.689	4.443	4.515	4.289	3.860	3.279	2.243	
vernieling en beschadiging	2.144	1.971	1.982	1.893	1.933	1.740	1.611	1.160	
tegen de openbare orde	1.286	1.204	1.028	1.178	1.045	954	773	554	
openlijk geweld	707	726	634	693	622	471	371	327	
huisvredebreuk	417	349	286	354	310	380	299	163	
lokaalvredebreuk	52	56	54	57	42	40	40	10	
computervredebreuk	2	2	5	7	5	6	11	20	
discriminatie	24	18	15	17	16	18	11	14	
tegen openbare orde overig	84	53	34	50	50	39	41	20	
brandstichting/ontploffing	19	15	16	12	9	18	2	5	
tegen het openbaar gezag	1.703	1.499	1.417	1.432	1.302	1.148	893	524	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	699	627	644	594	506	504	307	110	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	1.004	872	773	838	796	644	586	414	
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.921	4.753	4.515	4.505	4.370	3.729	3.504	2.752	
mishandeling	3.288	3.196	3.114	3.078	3.047	2.584	2.418	1.946	
bedreiging en stalking	1.481	1.406	1.284	1.321	1.216	1.041	1.003	721	
bedreiging	1.464	1.397	1.272	1.306	1.203	1.027	991	712	
stalking	17	9	12	15	13	14	12	9	
seksuele misdrijven	117	125	96	85	79	77	71	67	
aanranding	23	31	24	12	11	17	18	14	
verkrachting	2	2	1	1	-	1	2	-	
schennis der eerbaarheid	77	71	60	61	65	52	47	52	
ontucht met minderjarige	1	-	1	1	-	1	-	-	
overige seksuele misdrijven	14	21	10	10	3	6	4	1	

Tabel 6.9 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^b	18	11	10	10	15	7	2	9	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	17	15	11	11	13	20	10	9	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	1.998	1.712	1.730	1.877	1.954	2.017	2.001	1.091	
Verkeersmisdrijven	22.957	24.050	22.566	20.259	22.018	13.400	10.094	9.658	
verlaten plaats ongeval	1.424	1.450	1.294	1.483	1.398	1.127	918	592	
rijden onder invloed	19.610	20.704	19.625	16.902	18.769	10.710	7.807	7.964	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	860	959	798	941	975	806	757	558	
overige verkeersmisdrijven	1.063	937	849	933	876	757	612	544	
Drugsmisdrijven	1.594	1.572	1.386	1.484	1.452	1.258	1.108	933	
harddrugs	702	715	679	677	647	572	564	423	
softdrugs	892	857	707	807	805	686	544	510	
(Vuur)wapenmisdrijven	779	757	695	720	714	659	610	459	
Misdrijven overige wetten ^c	6.126	6.014	4.909	4.696	4.185	3.741	3.664	1.769	
Wet op de economische delicten	5.454	5.304	4.018	4.118	3.668	3.249	3.265	1.465	
overige misdrijven	672	710	891	578	517	492	399	304	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
	3,9	3,4	3,7	4,2	4,3	5,6	6,4	4,6
	45,4	47,8	48,6	45,7	48,1	37,5	32,3	41,1
	2,8	2,9	2,8	3,3	3,1	3,2	2,9	2,5
	38,7	41,1	42,2	38,1	41,0	30,0	25,0	33,9
	1,7	1,9	1,7	2,1	2,1	2,3	2,4	2,4
	2,1	1,9	1,8	2,1	1,9	2,1	2,0	2,3
	3,1	3,1	3,0	3,3	3,2	3,5	3,5	4,0
	1,4	1,4	1,5	1,5	1,4	1,6	1,8	1,8
	1,8	1,7	1,5	1,8	1,8	1,9	1,7	2,2
	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,8	2,0	2,0
	12,1	11,9	10,6	10,6	9,1	10,5	11,7	7,5
	10,8	10,5	8,6	9,3	8,0	9,1	10,4	6,2
	1,3	1,4	1,9	1,3	1,1	1,4	1,3	1,3

Tabel 6.10 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar hoogte van het onvoorwaardelijke deel^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs.)							
Totaal	50.609	50.346	46.463	44.349	45.781	35.749	31.270	23.490
tot 100 euro	2.093	2.479	1.750	1.837	1.616	1.080	848	399
100 tot 200 euro	8.281	8.006	7.302	6.861	6.728	6.364	5.832	2.564
200 tot 250 euro	5.050	5.137	4.754	4.319	3.471	2.596	2.465	2.213
250 tot 300 euro	5.799	5.804	5.201	4.707	4.986	3.986	3.453	2.663
300 tot 450 euro	8.554	9.597	9.791	9.716	11.327	8.399	7.158	5.110
450 tot 600 euro	7.418	7.519	7.005	6.445	6.235	4.421	3.798	3.418
600 tot 1.000 euro	8.488	7.457	6.811	6.709	7.398	5.308	4.652	4.132
1.000 euro of meer	4.926	4.347	3.849	3.755	4.020	3.595	3.064	2.991
	[%]							
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100
tot 100 euro	4,1	4,9	3,8	4,1	3,5	3,0	2,7	1,7
100 tot 200 euro	16,4	15,9	15,7	15,5	14,7	17,8	18,7	10,9
200 tot 250 euro	10,0	10,2	10,2	9,7	7,6	7,3	7,9	9,4
250 tot 300 euro	11,5	11,5	11,2	10,6	10,9	11,1	11,0	11,3
300 tot 450 euro	16,9	19,1	21,1	21,9	24,7	23,5	22,9	21,8
450 tot 600 euro	14,7	14,9	15,1	14,5	13,6	12,4	12,1	14,6
600 tot 1.000 euro	16,8	14,8	14,7	15,1	16,2	14,8	14,9	17,6
1.000 euro of meer	9,7	8,6	8,3	8,5	8,8	10,1	9,8	12,7

a Exclusief boetes met onbekend bedrag.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 6.11 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	36.676	38.939	36.915	37.391	36.341	31.954	29.941	29.641	
Wetboek van Strafrecht	27.551	29.039	28.581	29.147	27.871	24.519	23.422	23.045	
Vermogensmisdrijven	13.350	14.065	13.318	13.007	12.390	11.238	11.076	11.016	
diefstal/verduistering en inbraak	9.980	10.540	10.044	9.768	9.310	8.632	8.737	8.739	
diefstal en inbraak met geweld	1.016	968	1.011	808	763	782	733	842	
eenvoudige diefstal	2.463	2.674	2.441	2.552	2.535	2.516	2.896	2.693	
gekwalficeerde diefstal	5.760	6.175	5.805	5.601	5.148	4.681	4.437	4.591	
verduistering	741	723	787	807	864	653	671	613	
bedrog	383	419	453	495	488	412	443	392	
valsheidsmisdrijven	1.617	1.721	1.517	1.378	1.321	1.061	806	754	
heling	1.217	1.214	1.140	1.110	1.058	898	877	894	
afpersing en afdreiging	111	95	64	80	62	69	55	56	
overige vermogensmisdrijven	42	76	100	176	151	166	158	181	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	5.729	5.863	6.099	6.375	5.712	4.677	4.129	4.084	
vernieling en beschadiging	1.065	1.171	1.241	1.398	1.280	1.136	1.042	992	
tegen de openbare orde	3.645	3.666	3.779	3.817	3.383	2.670	2.226	2.249	
openlijk geweld	3.473	3.505	3.641	3.653	3.185	2.514	2.055	2.096	
huisvredebreuk	68	70	65	93	80	71	90	67	
lokaalvredebreuk	9	8	9	3	15	6	7	6	
computervredebreuk	4	2	3	3	5	9	12	30	
discriminatie	25	21	9	13	16	15	10	6	
tegen openbare orde overig	66	60	52	52	82	55	52	44	
brandstichting/ontploffing	389	441	411	405	299	197	168	161	
tegen het openbaar gezag	630	585	668	755	750	674	693	682	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	87	80	99	95	105	107	116	111	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	543	505	569	660	645	567	577	571	
Gewelds- en seksuele misdrijven	8.119	8.741	8.754	9.289	9.219	8.033	7.577	7.281	
mishandeling	5.127	5.734	5.942	6.417	6.533	5.552	5.213	5.119	
bedreiging en stalking	1.854	1.837	1.848	1.966	1.921	1.747	1.700	1.626	
bedreiging	1.698	1.675	1.667	1.814	1.765	1.618	1.585	1.516	
stalking	156	162	181	152	156	129	115	110	
seksuele misdrijven	722	806	659	603	535	525	451	403	
aanranding	194	205	160	160	142	115	98	76	
verkrachting	72	55	43	33	19	18	25	11	
schennis der eerbaarheid	52	70	75	64	52	49	54	63	
ontucht met minderjarige	3	8	11	12	5	7	9	17	
overige seksuele misdrijven	401	468	370	334	317	336	265	236	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	75,1	74,6	77,4	78,0	76,7	76,7	78,2	77,7
	36,4	36,1	36,1	34,8	34,1	35,2	37,0	37,2
	27,2	27,1	27,2	26,1	25,6	27,0	29,2	29,5
	2,8	2,5	2,7	2,2	2,1	2,4	2,4	2,8
	6,7	6,9	6,6	6,8	7,0	7,9	9,7	9,1
	15,7	15,9	15,7	15,0	14,2	14,6	14,8	15,5
	2,0	1,9	2,1	2,2	2,4	2,0	2,2	2,1
	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,5	1,3
	4,4	4,4	4,1	3,7	3,6	3,3	2,7	2,5
	3,3	3,1	3,1	3,0	2,9	2,8	2,9	3,0
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,1	0,2	0,3	0,5	0,4	0,5	0,5	0,6
	15,6	15,1	16,5	17,0	15,7	14,6	13,8	13,8
	2,9	3,0	3,4	3,7	3,5	3,6	3,5	3,3
	9,9	9,4	10,2	10,2	9,3	8,4	7,4	7,6
	9,5	9,0	9,9	9,8	8,8	7,9	6,9	7,1
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1
	1,1	1,1	1,1	1,1	0,8	0,6	0,6	0,5
	1,7	1,5	1,8	2,0	2,1	2,1	2,3	2,3
	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
	1,5	1,3	1,5	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9
	22,1	22,4	23,7	24,8	25,4	25,1	25,3	24,6
	14,0	14,7	16,1	17,2	18,0	17,4	17,4	17,3
	5,1	4,7	5,0	5,3	5,3	5,5	5,7	5,5
	4,6	4,3	4,5	4,9	4,9	5,1	5,3	5,1
	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	2,0	2,1	1,8	1,6	1,5	1,6	1,5	1,4
	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	1,1	1,2	1,0	0,9	0,9	1,1	0,9	0,8

Tabel 6.11 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^b	308	259	177	206	135	134	118	72	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	108	105	128	97	95	75	95	61	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	353	370	410	476	550	571	640	664	
Verkeersmisdrijven	4.750	5.122	4.468	4.586	4.891	4.129	3.537	3.428	
verlaten plaats ongeval	216	238	220	265	226	196	179	164	
rijden onder invloed	2.462	2.612	2.259	2.122	2.376	1.959	1.675	1.831	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	1.301	1.597	1.398	1.596	1.742	1.464	1.247	1.024	
overige verkeersmisdrijven	771	675	591	603	547	510	436	409	
Drugsmisdrijven	3.121	3.648	2.868	2.673	2.644	2.341	2.174	2.257	
harddrugs	1.472	1.884	1.330	1.169	1.106	934	823	904	
softdrugs	1.649	1.764	1.538	1.504	1.538	1.407	1.351	1.353	
(Vuur)wapenmisdrijven	683	700	594	602	563	581	481	561	
Misdrijven overige wetten ^c	571	430	404	383	372	384	327	350	
Wet op de economische delicten	278	206	223	220	256	272	227	222	
overige misdrijven	293	224	181	163	116	112	100	128	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(%)							
	0,8	0,7	0,5	0,6	0,4	0,4	0,4	0,2
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2
	1,0	1,0	1,1	1,3	1,5	1,8	2,1	2,2
	13,0	13,2	12,1	12,3	13,5	12,9	11,8	11,6
	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
	6,7	6,7	6,1	5,7	6,5	6,1	5,6	6,2
	3,5	4,1	3,8	4,3	4,8	4,6	4,2	3,5
	2,1	1,7	1,6	1,6	1,5	1,6	1,5	1,4
	8,5	9,4	7,8	7,1	7,3	7,3	7,3	7,6
	4,0	4,8	3,6	3,1	3,0	2,9	2,7	3,0
	4,5	4,5	4,2	4,0	4,2	4,4	4,5	4,6
	1,9	1,8	1,6	1,6	1,5	1,8	1,6	1,9
	1,6	1,1	1,1	1,0	1,0	1,2	1,1	1,2
	0,8	0,5	0,6	0,6	0,7	0,9	0,8	0,7
	0,8	0,6	0,5	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4

Tabel 6.12 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs.)							
Totaal	36.676	38.939	36.915	37.391	36.344	31.956	29.942	29.642
1 tot en met 20 uren	3.612	4.052	4.402	4.834	5.176	4.828	4.789	4.489
21 tot en met 40 uren	11.629	12.823	12.405	12.975	13.066	10.980	10.513	10.018
41 tot en met 60 uren	6.859	7.293	7.174	7.241	6.777	5.912	5.357	5.539
61 tot en met 80 uren	3.931	4.255	3.865	3.931	3.809	3.254	3.090	3.158
81 tot en met 120 uren	5.285	5.080	4.777	4.578	4.063	3.801	3.488	3.625
meer dan 120 uren	5.360	5.436	4.292	3.832	3.453	3.181	2.705	2.813
	(%)							
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100
1 tot en met 20 uren	9,8	10,4	11,9	12,9	14,2	15,1	16,0	15,1
21 tot en met 40 uren	31,7	32,9	33,6	34,7	36,0	34,4	35,1	33,8
41 tot en met 60 uren	18,7	18,7	19,4	19,4	18,6	18,5	17,9	18,7
61 tot en met 80 uren	10,7	10,9	10,5	10,5	10,5	10,2	10,3	10,7
81 tot en met 120 uren	14,4	13,0	12,9	12,2	11,2	11,9	11,6	12,2
meer dan 120 uren	14,6	14,0	11,6	10,2	9,5	10,0	9,0	9,5

a Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 6.13 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	28.803	25.396	23.674	23.092	21.801	20.403	21.349	21.877	
Wetboek van Strafrecht	22.786	19.667	18.289	17.843	16.907	16.015	16.662	17.418	
Vermogensmisdrijven	15.490	13.014	12.038	11.651	11.375	10.709	11.406	11.971	
diefstal/verduistering en inbraak	12.708	10.409	9.114	8.906	8.971	8.619	9.388	10.050	
diefstal en inbraak met geweld	2.061	1.645	1.595	1.510	1.566	1.498	1.628	1.688	
eenvoudige diefstal	5.016	3.769	3.315	3.149	3.315	3.228	3.560	3.689	
gekwalficeerde diefstal	5.380	4.775	4.004	4.044	3.898	3.768	4.064	4.529	
verduistering	251	220	200	203	192	125	136	144	
bedrog	364	291	290	314	264	262	252	244	
valsheidsmisdrijven	1.313	1.314	1.685	1.510	1.328	1.035	980	807	
heling	846	741	617	635	529	492	496	537	
afpersing en afdreiging	202	174	177	136	133	132	129	134	
overige vermogensmisdrijven	57	85	155	150	150	169	161	199	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.316	2.092	1.912	1.847	1.673	1.574	1.481	1.598	
vernieling en beschadiging	469	432	428	412	414	358	363	372	
tegen de openbare orde	777	683	620	568	500	482	452	499	
openlijk geweld	460	405	367	330	303	313	252	279	
huisvredebreuk	120	130	107	100	83	87	102	99	
lokaalvredebreuk	6	4	4	4	-	4	3	2	
computervredebreuk	-	-	1	2	-	-	1	11	
discriminatie	2	1	-	-	1	-	1	1	
tegen openbare orde overig	189	143	141	132	113	78	93	107	
brandstichting/ontploffing	271	251	194	193	138	152	144	127	
tegen het openbaar gezag	799	726	670	674	621	582	522	600	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	137	62	63	137	83	93	130	131	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	662	664	607	537	538	489	392	469	
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.784	4.405	4.173	4.162	3.683	3.563	3.584	3.613	
mishandeling	1.898	1.989	1.861	1.887	1.752	1.638	1.747	1.684	
bedreiging en stalking	1.164	1.000	1.006	946	831	761	778	828	
bedreiging	1.097	935	959	903	792	723	743	791	
stalking	67	65	47	43	39	38	35	37	
seksuele misdrijven	582	507	505	441	353	389	334	372	
aanranding	84	72	64	70	45	52	45	37	
verkrachting	205	177	161	126	105	100	77	88	
schennis der eerbaarheid	11	15	15	11	16	9	6	8	
ontucht met minderjarige	2	3	7	3	3	10	9	9	
overige seksuele misdrijven	280	240	258	231	184	218	197	230	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	79,1	77,4	77,3	77,3	77,6	78,5	78,0	79,6
	53,8	51,2	50,8	50,5	52,2	52,5	53,4	54,7
	44,1	41,0	38,5	38,6	41,1	42,2	44,0	45,9
	7,2	6,5	6,7	6,5	7,2	7,3	7,6	7,7
	17,4	14,8	14,0	13,6	15,2	15,8	16,7	16,9
	18,7	18,8	16,9	17,5	17,9	18,5	19,0	20,7
	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9	0,6	0,6	0,7
	1,3	1,1	1,2	1,4	1,2	1,3	1,2	1,1
	4,6	5,2	7,1	6,5	6,1	5,1	4,6	3,7
	2,9	2,9	2,6	2,7	2,4	2,4	2,3	2,5
	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
	0,2	0,3	0,7	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9
	8,0	8,2	8,1	8,0	7,7	7,7	6,9	7,3
	1,6	1,7	1,8	1,8	1,9	1,8	1,7	1,7
	2,7	2,7	2,6	2,5	2,3	2,4	2,1	2,3
	1,6	1,6	1,6	1,4	1,4	1,5	1,2	1,3
	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0
	-	-	0,0	0,0	-	-	0,0	0,1
	0,0	0,0	-	-	0,0	-	0,0	0,0
	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4	0,5
	0,9	1,0	0,8	0,8	0,6	0,7	0,7	0,6
	2,8	2,9	2,8	2,9	2,8	2,9	2,4	2,7
	0,5	0,2	0,3	0,6	0,4	0,5	0,6	0,6
	2,3	2,6	2,6	2,3	2,5	2,4	1,8	2,1
	16,6	17,3	17,6	18,0	16,9	17,5	16,8	16,5
	6,6	7,8	7,9	8,2	8,0	8,0	8,2	7,7
	4,0	3,9	4,2	4,1	3,8	3,7	3,6	3,8
	3,8	3,7	4,1	3,9	3,6	3,5	3,5	3,6
	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	2,0	2,0	2,1	1,9	1,6	1,9	1,6	1,7
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2
	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1,0	0,9	1,1	1,0	0,8	1,1	0,9	1,1

Tabel 6.13 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^b	961	768	667	713	613	615	570	546	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	179	141	134	175	134	160	155	183	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	196	156	166	183	176	169	191	236	
Verkeersmisdrijven	1.306	1.132	1.113	1.198	1.301	1.178	1.407	1.285	
verlaten plaats ongeval	71	40	58	27	45	44	50	54	
rijden onder invloed	474	439	420	412	383	299	327	354	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	667	551	550	666	777	760	944	797	
overige verkeersmisdrijven	94	102	85	93	96	75	86	80	
Drugsmisdrijven	3.865	3.848	3.582	3.533	3.125	2.778	2.817	2.665	
harddrugs	3.535	3.452	3.269	3.216	2.810	2.425	2.450	2.311	
softdrugs	330	396	313	317	315	353	367	354	
(Vuur)wapenmisdrijven	509	457	422	402	418	363	403	431	
Misdrijven overige wetten ^c	337	292	268	116	50	69	60	78	
Wet op de economische delicten	43	26	39	23	17	21	17	17	
overige misdrijven	294	266	229	93	33	48	43	61	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(%)							
	3,3	3,0	2,8	3,1	2,8	3,0	2,7	2,5
	0,6	0,6	0,6	0,8	0,6	0,8	0,7	0,8
	0,7	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	1,1
	4,5	4,5	4,7	5,2	6,0	5,8	6,6	5,9
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	1,5	1,5	1,6
	2,3	2,2	2,3	2,9	3,6	3,7	4,4	3,6
	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	13,4	15,2	15,1	15,3	14,3	13,6	13,2	12,2
	12,3	13,6	13,8	13,9	12,9	11,9	11,5	10,6
	1,1	1,6	1,3	1,4	1,4	1,7	1,7	1,6
	1,8	1,8	1,8	1,7	1,9	1,8	1,9	2,0
	1,2	1,1	1,1	0,5	0,2	0,3	0,3	0,4
	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	1,0	1,0	1,0	0,4	0,2	0,2	0,2	0,3

Tabel 6.14 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs.)							
Totaal	28.698	25.285	23.532	22.969	21.690	20.290	21.260	21.801
minder dan 1 maand	8.755	7.712	6.703	6.869	7.147	6.878	7.479	8.092
1 maand tot 3 maanden	7.351	6.651	6.516	6.047	5.591	4.990	5.059	4.960
3 maanden tot 6 maanden	5.080	4.662	4.274	4.162	3.578	3.396	3.608	3.644
6 maanden tot 1 jaar	3.763	3.214	3.129	3.233	2.966	2.735	2.794	2.704
1 jaar tot 3 jaar	2.652	2.200	2.086	1.815	1.616	1.505	1.494	1.508
3 jaar en langer	1.097	846	824	843	792	786	826	893
	(%)							
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100
minder dan 1 maand	30,5	30,5	28,5	29,9	33,0	33,9	35,2	37,1
1 maand tot 3 maanden	25,6	26,3	27,7	26,3	25,8	24,6	23,8	22,8
3 maanden tot 6 maanden	17,7	18,4	18,2	18,1	16,5	16,7	17,0	16,7
6 maanden tot 1 jaar	13,1	12,7	13,3	14,1	13,7	13,5	13,1	12,4
1 jaar tot 3 jaar	9,2	8,7	8,9	7,9	7,5	7,4	7,0	6,9
3 jaar en langer	3,8	3,3	3,5	3,7	3,7	3,9	3,9	4,1

a Exclusief straffen met onbekende duur.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 6.15 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: absolute duur van (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs. in detentiejaren ^b)								
Totaal	11.959	9.867	9.514	9.801	9.553	9.100	9.189	9.440	
Wetboek van Strafrecht	8.841	7.284	6.861	6.996	6.989	6.916	7.024	7.416	
Vermogensmisdrijven	4.752	3.733	3.606	3.609	3.795	3.696	3.854	4.069	
diefstal/verduistering en inbraak	3.917	2.923	2.762	2.754	2.999	2.935	3.129	3.376	
diefstal en inbraak met geweld	1.876	1.307	1.356	1.396	1.664	1.693	1.785	1.906	
eenvoudige diefstal	493	354	333	300	281	260	282	287	
gekwalficeerde diefstal	1.502	1.221	1.041	1.018	1.010	948	1.033	1.149	
verduistering	47	41	32	41	44	34	29	34	
bedrog	108	92	91	91	76	80	76	79	
valsheidsmisdrijven	391	389	398	394	371	347	312	238	
heling	163	141	112	124	122	97	91	113	
afpersing en afdreiging	131	122	142	135	123	117	138	129	
overige vermogensmisdrijven	42	65	102	112	104	122	108	134	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	790	734	610	561	525	533	442	475	
vernieling en beschadiging	48	47	50	42	58	36	39	49	
tegen de openbare orde	337	336	272	248	193	201	200	204	
openlijk geweld	95	105	86	79	68	71	73	68	
huisvredebreuk	7	7	6	7	4	3	5	4	
lokaalvredebreuk	-	x	x	x	-	X	X	x	
computervredebreuk	-	-	x	x	-	-	X	0	
discriminatie	-	-	-	-	x	-	X	x	
tegen openbare orde overig	234	224	179	159	121	127	121	132	
brandstichting/ontploffing	204	175	141	144	125	179	104	116	
tegen het openbaar gezag	201	177	148	127	149	117	99	107	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	10	3	4	17	11	12	15	15	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	192	173	143	111	139	105	84	92	
Gewelds- en seksuele misdrijven	3.257	2.765	2.595	2.781	2.633	2.637	2.666	2.787	
mishandeling	517	510	446	454	449	438	513	482	
bedreiging en stalking	233	186	189	188	137	151	151	141	
bedreiging	213	166	174	176	124	140	139	128	
stalking	20	20	15	12	13	11	12	12	
seksuele misdrijven	529	468	471	467	416	391	362	451	
aanranding	40	35	28	30	22	38	19	17	
verkrachting	276	238	221	204	195	154	129	146	
schennis der eerbaarheid	1	1	1	0	1	1	1	0	
ontucht met minderjarige	x	x	4	x	x	6	6	7	
overige seksuele misdrijven	209	192	216	231	193	193	207	281	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	73,9	73,8	72,1	71,4	73,2	76,0	76,4	78,6
	39,7	37,8	37,9	36,8	39,7	40,6	41,9	43,1
	32,8	29,6	29,0	28,1	31,4	32,2	34,1	35,8
	15,7	13,2	14,3	14,2	17,4	18,6	19,4	20,2
	4,1	3,6	3,5	3,1	2,9	2,9	3,1	3,0
	12,6	12,4	10,9	10,4	10,6	10,4	11,2	12,2
	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4	0,3	0,4
	0,9	0,9	1,0	0,9	0,8	0,9	0,8	0,8
	3,3	3,9	4,2	4,0	3,9	3,8	3,4	2,5
	1,4	1,4	1,2	1,3	1,3	1,1	1,0	1,2
	1,1	1,2	1,5	1,4	1,3	1,3	1,5	1,4
	0,4	0,7	1,1	1,1	1,1	1,3	1,2	1,4
	6,6	7,4	6,4	5,7	5,5	5,9	4,8	5,0
	0,4	0,5	0,5	0,4	0,6	0,4	0,4	0,5
	2,8	3,4	2,9	2,5	2,0	2,2	2,2	2,2
	0,8	1,1	0,9	0,8	0,7	0,8	0,8	0,7
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
	-	x	x	x	-	x	x	x
	-	-	x	x	-	-	x	0,0
	-	-	-	-	x	-	x	x
	2,0	2,3	1,9	1,6	1,3	1,4	1,3	1,4
	1,7	1,8	1,5	1,5	1,3	2,0	1,1	1,2
	1,7	1,8	1,6	1,3	1,6	1,3	1,1	1,1
	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2
	1,6	1,8	1,5	1,1	1,5	1,2	0,9	1,0
	27,2	28,0	27,3	28,4	27,6	29,0	29,0	29,5
	4,3	5,2	4,7	4,6	4,7	4,8	5,6	5,1
	1,9	1,9	2,0	1,9	1,4	1,7	1,6	1,5
	1,8	1,7	1,8	1,8	1,3	1,5	1,5	1,4
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	4,4	4,7	4,9	4,8	4,4	4,3	3,9	4,8
	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,4	0,2	0,2
	2,3	2,4	2,3	2,1	2,0	1,7	1,4	1,5
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	x	x	0,0	x	-	0,1	0,1	0,1
	1,7	1,9	2,3	2,4	2,0	2,1	2,3	3,0

Tabel 6.15 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs. in detentiejaren ^b)								
misdriven tegen het leven ^c	1.823	1.423	1.353	1.515	1.506	1.497	1.449	1.478	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	155	178	137	158	125	158	192	235	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	42	52	50	44	36	50	62	84	
Verkeersmisdrijven	117	120	117	120	117	101	120	110	
verlaten plaats ongeval	8	5	6	6	2	3	5	5	
rijden onder invloed	41	40	35	37	31	23	28	25	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	45	37	37	44	46	46	52	40	
overige verkeersmisdrijven	23	38	39	34	38	29	36	39	
Drugsmisdrijven	2.644	2.195	2.311	2.494	2.200	1.908	1.823	1.679	
harddrugs	2.530	2.102	2.232	2.392	2.079	1.793	1.698	1.570	
softdrugs	114	93	79	101	122	114	125	109	
(Vuur)wapenmisdrijven	251	198	171	162	221	158	199	207	
Misdrijven overige wetten ^d	107	71	54	29	26	18	23	27	
Wet op de economische delicten	10	5	12	5	5	4	9	5	
overige misdrijven	97	66	42	24	21	14	14	22	

a Voorlopige cijfers.

b Detentiejaren zijn berekend door de som te nemen van de opgelegde strafduur van het onvoorwaardelijke deel, waarbij het deel dat op grond van de VI-regeling niet wordt uitgezeten, van de strafduur is afgetrokken. Er zijn geen detentiejaren berekend als het aantal opgelegde straffen kleiner is dan 5; dit wordt weergegeven met 'x'.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(%)							
	15,2	14,4	14,2	15,5	15,8	16,5	15,8	15,7
	1,3	1,8	1,4	1,6	1,3	1,7	2,1	2,5
	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,7	0,9
	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,3	1,2
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,4
	0,2	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4
	22,1	22,2	24,3	25,4	23,0	21,0	19,8	17,8
	21,2	21,3	23,5	24,4	21,8	19,7	18,5	16,6
	0,9	0,9	0,8	1,0	1,3	1,3	1,4	1,2
	2,1	2,0	1,8	1,6	2,3	1,7	2,2	2,2
	0,8	0,7	0,6	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3
	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
	0,7	0,7	0,4	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2

Tabel 6.16 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: gemiddelde duur^a van (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs. in detentiedagen)							
Totaal	152	142	147	155	160	163	157	157
Wetboek van Strafrecht	142	135	137	143	151	158	154	155
Vermogensmisdrijven	112	105	109	113	122	126	123	124
diefstal/verduistering en inbraak	113	103	111	113	122	124	122	123
diefstal en inbraak met geweld	332	290	310	337	388	412	400	412
eenvoudige diefstal	36	34	37	35	31	29	29	28
gekwalficeerde diefstal	102	93	95	92	95	92	93	93
verduistering	68	68	58	73	84	98	77	87
bedrog	109	116	114	105	105	111	110	119
valsheidsmisdrijven	109	108	86	95	102	122	116	108
heling	70	69	66	71	84	72	67	77
afpersing en afdreiging	236	256	292	362	338	322	391	351
overige vermogensmisdrijven	270	281	241	272	253	263	244	245
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	125	128	116	111	115	124	109	109
vernietiging en beschadiging	37	39	43	37	51	37	39	48
tegen de openbare orde	158	179	160	159	141	152	161	149
openlijk geweld	76	94	85	87	81	83	106	88
huisvredebreuk	21	21	20	26	18	14	18	15
lokaalvredebreuk	8	x	x	x	-	x	x	x
computervredebreuk	-	-	x	x	-	-	x	5
discriminatie	x	x	-	-	x	-	x	x
tegen openbare orde overig	455	571	464	441	391	592	473	450
brandstichting/ontploffing	275	254	265	272	330	430	264	334
tegen het openbaar gezag	92	89	81	69	88	73	69	65
niet opvolgen van ambtelijk bevel	26	19	26	45	46	48	42	41
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	106	95	86	75	94	78	79	72
Gewelds- en seksuele misdrijven	249	229	227	244	261	270	272	282
mishandeling	99	94	88	88	93	98	107	105
bedreiging en stalking	73	68	69	73	60	72	71	62
bedreiging	71	65	66	71	57	71	68	59
stalking	109	115	118	105	119	103	124	123
seksuele misdrijven	332	337	340	386	430	367	395	442
aanranding	173	177	161	154	175	264	151	168
verkrachting	494	491	502	592	676	562	610	606
schennis der eerbaarheid	31	20	24	16	30	34	46	22
ontucht met minderjarige	x	x	227	x	x	212	261	266
overige seksuele misdrijven	273	292	305	365	384	324	384	445
misdrijven tegen het leven ^c	695	678	746	777	900	890	928	990
overige gewelds- en seksuele misdrijven	315	465	372	329	341	361	452	468

Tabel 6.16 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs. in detentiedagen)							
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	78	121	110	87	75	107	118	131
Verkeersmisdrijven	33	39	38	37	33	31	31	31
verlaten plaats ongeval	40	47	39	75	19	26	34	36
rijden onder invloed	32	33	30	33	29	28	31	26
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	25	25	25	24	22	22	20	18
overige verkeersmisdrijven	88	135	166	132	144	143	152	180
Drugsmisdrijven	250	208	235	258	257	251	236	230
harddrugs	261	222	249	272	270	270	253	248
softdrugs	126	85	92	116	141	118	125	112
(Vuur)wapenmisdrijven	180	158	148	147	193	159	180	176
Misdrijven overige wetten ^d	115	89	73	91	188	93	139	127
Wet op de economische delicten	83	68	112	74	101	66	197	107
overige misdrijven	120	91	66	95	233	104	116	132

a Berekend op basis van de opgelegde strafduur van het onvoorwaardelijke deel, waarbij het deel dat op grond van de VI-regeling niet wordt uitgezeten, van de strafduur is afgetrokken. Er is geen gemiddelde duur berekend als het aantal opgelegde straffen kleiner is dan 5; dit wordt weergegeven met 'x'.

b Voorlopige cijfers.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 6.17 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken^a met minderjarige verdachten naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.)								
Totaal	12.292	12.441	12.855	13.508	11.880	10.269	9.379	8.639	
Wetboek van Strafrecht	11.379	11.635	11.999	12.521	10.868	9.360	8.578	7.795	
Vermogensmisdrijven	5.417	5.513	5.433	5.313	4.877	4.458	4.108	3.982	
diefstal/verduistering en inbraak	4.773	4.818	4.739	4.489	4.117	3.840	3.478	3.377	
diefstal en inbraak met geweld	1.081	1.004	989	804	752	836	864	953	
eenvoudige diefstal	698	780	755	815	783	755	672	632	
gekwalficeerde diefstal	2.812	2.874	2.815	2.623	2.364	2.096	1.781	1.668	
verduistering	177	160	180	247	218	153	161	124	
bedrog	54	60	52	77	73	60	74	49	
valsheidsmisdrijven	71	83	74	95	117	61	63	46	
heling	454	497	515	595	516	436	432	443	
afpersing en afdreiging	64	54	44	48	44	50	46	56	
overige vermogensmisdrijven	1	1	9	9	10	11	15	11	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	3.217	3.423	3.574	3.932	3.185	2.528	2.174	1.843	
vernieling en beschadiging	466	552	557	697	574	413	382	351	
tegen de openbare orde	2.243	2.316	2.424	2.589	2.105	1.716	1.495	1.210	
openlijk geweld	2.174	2.249	2.377	2.517	2.051	1.673	1.446	1.174	
huisvredebreuk	30	30	26	38	28	18	31	21	
lokaalvredebreuk	2	1	2	1	1	1	1	1	
computervredebreuk	-	-	1	4	1	3	6	-	
discriminatie	16	21	4	8	15	9	6	3	
tegen openbare orde overig	21	15	14	21	9	12	5	11	
brandstichting/ontploffing	304	350	358	352	252	172	121	135	
tegen het openbaar gezag	204	205	235	294	254	227	176	147	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	67	68	70	81	73	69	56	35	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	137	137	165	213	181	158	120	112	
Gewelds- en seksuele misdrijven	2.553	2.517	2.773	3.035	2.559	2.147	2.115	1.807	
mishandeling	1.413	1.523	1.782	2.034	1.752	1.464	1.430	1.244	
bedreiging en stalking	544	526	528	571	479	380	397	344	
bedreiging	539	514	523	556	475	379	392	341	
stalking	5	12	5	15	4	1	5	3	
seksuele misdrijven	402	349	347	293	228	193	179	142	
aanranding	152	135	114	94	101	69	41	26	
verkrachting	86	69	49	43	32	34	26	28	
schennis der eerbaarheid	13	14	16	10	11	11	11	5	
ontucht met minderjarige	-	-	3	1	3	3	1	1	
overige seksuele misdrijven	151	131	165	145	81	76	100	82	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	92,6	93,5	93,3	92,7	91,5	91,1	91,5	90,2
	44,1	44,3	42,3	39,3	41,1	43,4	43,8	46,1
	38,8	38,7	36,9	33,2	34,7	37,4	37,1	39,1
	8,8	8,1	7,7	6,0	6,3	8,1	9,2	11,0
	5,7	6,3	5,9	6,0	6,6	7,4	7,2	7,3
	22,9	23,1	21,9	19,4	19,9	20,4	19,0	19,3
	1,4	1,3	1,4	1,8	1,8	1,5	1,7	1,4
	0,4	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6	0,8	0,6
	0,6	0,7	0,6	0,7	1,0	0,6	0,7	0,5
	3,7	4,0	4,0	4,4	4,3	4,2	4,6	5,1
	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6
	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
	26,2	27,5	27,8	29,1	26,8	24,6	23,2	21,3
	3,8	4,4	4,3	5,2	4,8	4,0	4,1	4,1
	18,2	18,6	18,9	19,2	17,7	16,7	15,9	14,0
	17,7	18,1	18,5	18,6	17,3	16,3	15,4	13,6
	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-
	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
	2,5	2,8	2,8	2,6	2,1	1,7	1,3	1,6
	1,7	1,6	1,8	2,2	2,1	2,2	1,9	1,7
	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,6	0,4
	1,1	1,1	1,3	1,6	1,5	1,5	1,3	1,3
	20,8	20,2	21,6	22,5	21,5	20,9	22,6	20,9
	11,5	12,2	13,9	4,1	14,7	14,3	15,2	14,4
	4,4	4,2	4,1	0,1	4,0	3,7	4,2	4,0
	4,4	4,1	4,1	15,1	4,0	3,7	4,2	3,9
	0,0	0,1	0,0	4,2	0,0	0,0	0,1	0,0
	3,3	2,8	2,7	2,2	1,9	1,9	1,9	1,6
	1,2	1,1	0,9	0,7	0,9	0,7	0,4	0,3
	0,7	0,6	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1,2	1,1	1,3	1,1	0,7	0,7	1,1	0,9

Tabel 6.17 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^c	170	111	93	119	83	91	89	63	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	24	8	23	18	17	19	20	14	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	192	182	219	241	247	227	181	163	
Verkeersmisdrijven	197	202	242	291	362	300	262	316	
verlaten plaats ongeval	47	53	44	64	55	52	35	44	
rijden onder invloed	84	81	107	132	210	167	141	222	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	1	-	-	4	3	3	3	3	
overige verkeersmisdrijven	65	68	91	91	94	78	83	47	
Drugsmisdrijven	277	249	232	228	223	188	197	177	
harddrugs	227	194	155	156	137	109	122	104	
softdrugs	50	55	77	72	86	79	75	73	
(Vuur)wapenmisdrijven	167	177	181	220	196	205	160	203	
Misdrijven overige wetten ^d	272	178	201	248	231	216	182	148	
Wet op de economische delicten	81	80	109	157	145	126	116	74	
overige misdrijven	191	98	92	91	86	90	66	74	

a Exclusief voegingen ter zitting.

b Voorlopige cijfers.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	[%]							
	1,4	0,9	0,7	0,9	0,7	0,9	0,9	0,7
	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
	1,6	1,5	1,7	1,8	2,1	2,2	1,9	1,9
	1,6	1,6	1,9	2,2	3,0	2,9	2,8	3,7
	0,4	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5
	0,7	0,7	0,8	1,0	1,8	1,6	1,5	2,6
	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,5	0,5	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,5
	2,3	2,0	1,8	1,7	1,9	1,8	2,1	2,0
	1,8	1,6	1,2	1,2	1,2	1,1	1,3	1,2
	0,4	0,4	0,6	0,5	0,7	0,8	0,8	0,8
	1,4	1,4	1,4	1,6	1,6	2,0	1,7	2,3
	2,2	1,4	1,6	1,8	1,9	2,1	1,9	1,7
	0,7	0,6	0,8	1,2	1,2	1,2	1,2	0,9
	1,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,9	0,7	0,9

Tabel 6.18 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken^a met minderjarige verdachten naar eindbeslissing

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs.)							
Totaal	12.292	12.441	12.855	13.508	11.880	10.269	9.379	8.639
Schuldigverklaring	11.394	11.417	11.814	12.092	10.595	8.965	8.150	7.512
met strafoplegging	11.233	11.210	11.603	11.800	10.314	8.733	7.918	7.310
zonder strafoplegging	161	207	211	292	281	227	232	202
Vrijspraak	734	902	908	1.221	1.102	1.141	1.043	967
Ontslag van rechtsvervolg	14	25	23	53	49	38	58	39
Overige uitspraken	150	97	110	142	134	125	128	121
niet-ontvankelijk OM	139	88	98	129	122	116	122	112
onbevoegdverklaring van de rechter	11	9	11	13	12	9	6	8
schorsing van vervolging	-	-	1	-	-	-	-	1
	(%)							
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100
Schuldigverklaring	92,7	91,8	91,9	89,5	89,2	87,3	86,9	87,0
met strafoplegging	91,4	90,1	90,3	87,4	86,8	85,0	84,4	84,6
zonder strafoplegging	1,3	1,7	1,6	2,2	2,4	2,2	2,5	2,3
Vrijspraak	6,0	7,3	7,1	9,0	9,3	11,1	11,1	11,2
Ontslag van rechtsvervolg	0,1	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,6	0,5
Overige uitspraken	1,2	0,8	0,9	1,1	1,1	1,2	1,4	1,4
niet-ontvankelijk OM	1,1	0,7	0,8	1,0	1,0	1,1	1,3	1,3
onbevoegdverklaring van de rechter	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
schorsing van vervolging	-	-	0,0	-	-	-	-	0,0

a Exclusief voegingen ter zitting.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 6.19 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: schuldigverklaringen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	11.394	11.417	11.814	12.092	10.595	8.965	8.150	7.512	
Wetboek van Strafrecht	10.674	10.736	11.078	11.250	9.713	8.204	7.463	6.782	
Vermogensmisdrijven	5.118	5.174	5.101	4.839	4.444	3.954	3.629	3.546	
diefstal/verduistering en inbraak	4.515	4.522	4.465	4.113	3.769	3.426	3.100	3025	
diefstal en inbraak met geweld	1.031	944	939	739	698	749	792	860	
eenvoudige diefstal	642	716	689	724	709	665	559	553	
gekwalficeerde diefstal	2.676	2.714	2.667	2.423	2.163	1.875	1.603	1498	
verduistering	166	148	170	227	199	137	146	114	
bedrog	53	56	48	65	65	49	62	36	
valsheidsmisdrijven	66	79	69	88	105	52	52	41	
heling	421	465	470	525	461	377	362	384	
afpersing en afdreiging	62	51	41	42	37	42	39	50	
overige vermogensmisdrijven	1	1	8	6	7	8	14	10	
Vernielingen en misdrijven tegen									
openbare orde en gezag	2.986	3.072	3.236	3.498	2.801	2.167	1.858	1.540	
vernieling en beschadiging	427	479	502	602	508	360	342	306	
tegen de openbare orde	2.076	2.089	2.184	2.316	1.846	1.454	1.253	991	
openlijk geweld	2.008	2.030	2.143	2.253	1.799	1.419	1.212	966	
huisvredebreuk	30	27	24	34	26	17	29	14	
lokaalvredebreuk	2	-	1	-	1	1	1	-	
computervredebreuk	-	-	1	3	1	1	3	-	
discriminatie	16	19	3	7	11	5	4	2	
tegen openbare orde overig	20	13	12	19	8	11	4	9	
brandstichting/ontploffing	292	328	335	313	216	143	107	110	
tegen het openbaar gezag	191	176	215	267	231	210	156	133	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	63	53	63	63	61	60	41	26	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	128	123	152	204	170	150	115	107	
Gewelds- en seksuele misdrijven	2.397	2.330	2.551	2.713	2.252	1.882	1.824	1.564	
mishandeling	1.336	1.432	1.653	1.855	1.558	1.298	1.234	1106	
bedreiging en stalking	513	485	496	506	429	332	358	287	
bedreiging	508	477	492	497	426	332	356	285	
stalking	5	8	4	9	3	-	2	2	
seksuele misdrijven	365	304	292	236	175	152	135	104	
aanranding	131	120	95	73	75	55	28	18	
verkrachting	74	55	36	28	22	24	19	18	
schennis der eerbaarheid	13	12	14	9	8	11	10	1	
ontucht met minderjarige	-	-	3	1	-	3	1	1	
overige seksuele misdrijven	147	117	144	125	70	59	77	66	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	93,7	94,0	93,8	93,0	91,7	91,5	91,6	90,3
	44,9	45,3	43,2	40,0	41,9	44,1	44,5	47,2
	39,6	39,6	37,8	34,0	35,6	38,2	38,0	40,3
	9,0	8,3	7,9	6,1	6,6	8,4	9,7	11,4
	5,6	6,3	5,8	6,0	6,7	7,4	6,9	7,4
	23,5	23,8	22,6	20,0	20,4	20,9	19,7	19,9
	1,5	1,3	1,4	1,9	1,9	1,5	1,8	1,5
	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6	0,5	0,8	0,5
	0,6	0,7	0,6	0,7	1,0	0,6	0,6	0,5
	3,7	4,1	4,0	4,3	4,4	4,2	4,4	5,1
	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5	0,7
	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1
	26,2	26,9	27,4	28,9	26,4	24,2	22,8	20,5
	3,7	4,2	4,2	5,0	4,8	4,0	4,2	4,1
	18,2	18,3	18,5	19,2	17,4	16,2	15,4	13,2
	17,6	17,8	18,1	18,6	17,0	15,8	14,9	12,9
	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,4	0,2
	0,0	-	0,0	-	0,0	0,0	0,0	-
	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1
	2,6	2,9	2,8	2,6	2,0	1,6	1,3	1,5
	1,7	1,5	1,8	2,2	2,2	2,3	1,9	1,8
	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	0,5	0,3
	1,1	1,1	1,3	1,7	1,6	1,7	1,4	1,4
	21,0	20,4	21,6	22,4	21,3	21,0	22,4	20,8
	11,7	12,5	14,0	15,3	14,7	14,5	15,1	14,7
	4,5	4,2	4,2	4,2	4,0	3,7	4,4	3,8
	4,5	4,2	4,2	4,1	4,0	3,7	4,4	3,8
	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	-	0,0	0,0
	3,2	2,7	2,5	2,0	1,7	1,7	1,7	1,4
	1,1	1,1	0,8	0,6	0,7	0,6	0,3	0,2
	0,6	0,5	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	-	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0
	1,3	1,0	1,2	1,0	0,7	0,7	0,9	0,9

Tabel 6.19 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrifven tegen het leven ^b	160	102	89	101	74	84	77	57	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	23	7	21	15	16	16	20	10	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	173	160	190	200	216	201	152	132	
Verkeersmisdrijven	190	190	231	271	348	288	244	303	
verlaten plaats ongeval	45	46	40	59	52	47	27	40	
rijden onder invloed	83	80	103	125	204	163	137	217	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	1	-	-	3	3	3	3	3	
overige verkeersmisdrijven	61	64	88	84	89	75	77	43	
Drugsmisdrijven	266	239	215	207	210	163	179	163	
harddrugs	218	186	142	145	129	90	110	97	
softdrugs	48	53	73	62	81	73	69	66	
(Vuur)wapenmisdrijven	160	167	170	208	183	193	147	190	
Misdrijven overige wetten ^c	104	85	120	156	141	117	117	74	
Wet op de economische delicten	77	57	92	128	125	105	98	59	
overige misdrijven	27	28	28	28	16	12	19	15	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(%)							
	1,4	0,9	0,8	0,8	0,7	0,9	0,9	0,8
	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1
	1,5	1,4	1,6	1,7	2,0	2,2	1,9	1,8
	1,7	1,7	2,0	2,2	3,3	3,2	3,0	4,0
	0,4	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5	0,3	0,5
	0,7	0,7	0,9	1,0	1,9	1,8	1,7	2,9
	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,6
	2,3	2,1	1,8	1,7	2,0	1,8	2,2	2,2
	1,9	1,6	1,2	1,2	1,2	1,0	1,3	1,3
	0,4	0,5	0,6	0,5	0,8	0,8	0,8	0,9
	1,4	1,5	1,4	1,7	1,7	2,2	1,8	2,5
	0,9	0,7	1,0	1,3	1,3	1,3	1,4	1,0
	0,7	0,5	0,8	1,1	1,2	1,2	1,2	0,8
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2

Tabel 6.20 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolging naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	748	927	931	1.274	1.151	1.179	1.101	1.006	
Wetboek van Strafrecht	580	834	837	1.155	1.040	1.057	1.004	912	
Vermogensmisdrijven	232	307	290	428	378	438	419	390	
diefstal/verduistering en inbraak	192	266	235	333	299	357	328	314	
diefstal en inbraak met geweld	31	51	46	54	45	69	61	82	
eenvoudige diefstal	44	62	57	85	66	79	101	73	
gekwalficeerde diefstal	108	142	122	176	172	194	151	151	
verduistering	9	11	10	18	16	15	15	8	
bedrog	1	4	4	12	8	9	12	12	
valsheidsmisdrijven	4	4	5	6	10	5	10	4	
heling	33	31	42	68	52	56	63	55	
afpersing en afdreiging	2	2	3	6	6	8	5	4	
overige vermogensmisdrijven	-	-	1	3	3	3	1	1	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	200	336	312	405	354	346	295	277	
vernieling en beschadiging	32	71	50	85	55	51	36	40	
tegen de openbare orde	148	216	227	258	245	252	230	204	
openlijk geweld	147	208	221	250	240	245	222	194	
huisvredebreuk	-	3	2	4	1	1	2	6	
lokaalvredebreuk	-	1	1	1	-	-	-	1	
computervredebreuk	-	-	-	1	-	1	3	-	
discriminatie	-	2	1	1	3	4	2	1	
tegen openbare orde overig	1	2	2	1	1	1	1	2	
brandstichting/ontploffing	10	21	18	37	33	29	13	21	
tegen het openbaar gezag	10	28	17	25	21	14	16	12	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	4	15	6	16	11	9	12	8	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	6	13	11	9	10	5	4	4	
Gewelds- en seksuele misdrijven	133	169	208	283	279	250	267	221	
mishandeling	65	83	122	158	183	156	180	126	
bedreiging en stalking	27	38	29	55	40	46	34	51	
bedreiging	27	35	29	49	40	45	32	50	
stalking	-	3	-	6	-	1	2	1	
seksuele misdrijven	34	40	51	51	48	40	41	34	
aanranding	19	14	18	21	26	13	11	8	
verkrachting	11	13	13	12	10	10	6	9	
schennis der eerbaarheid	-	2	2	1	3	-	1	3	
ontucht met minderjarige	-	-	-	-	1	-	-	-	
overige seksuele misdrijven	4	11	18	17	8	17	23	14	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	77,5	90,0	89,9	90,7	90,4	89,7	91,2	90,7
	31,0	33,1	31,1	33,6	32,8	37,2	38,1	38,8
	25,7	28,7	25,2	26,1	26,0	30,3	29,8	31,2
	4,1	5,5	4,9	4,2	3,9	5,9	5,5	8,2
	5,9	6,7	6,1	6,7	5,7	6,7	9,2	7,3
	14,4	15,3	13,1	13,8	14,9	16,5	13,7	15,0
	1,2	1,2	1,1	1,4	1,4	1,3	1,4	0,8
	0,1	0,4	0,4	0,9	0,7	0,8	1,1	1,2
	0,5	0,4	0,5	0,5	0,9	0,4	0,9	0,4
	4,4	3,3	4,5	5,3	4,5	4,7	5,7	5,5
	0,3	0,2	0,3	0,5	0,5	0,7	0,5	0,4
	-	-	0,1	0,2	0,3	0,3	0,1	0,1
	26,7	36,2	33,5	31,8	30,8	29,3	26,8	27,5
	4,3	7,7	5,4	6,7	4,8	4,3	3,3	4,0
	19,8	23,3	24,4	20,3	21,3	21,4	20,9	20,3
	19,7	22,4	23,7	19,6	20,9	20,8	20,2	19,3
	-	0,3	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2	0,6
	-	0,1	0,1	0,1	-	-	-	0,1
	-	-	-	0,1	-	0,1	0,3	-
	-	0,2	0,1	0,1	0,3	0,3	0,2	0,1
	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
	1,3	2,3	1,9	2,9	2,9	2,5	1,2	2,1
	1,3	3,0	1,8	2,0	1,8	1,2	1,5	1,2
	0,5	1,6	0,6	1,3	1,0	0,8	1,1	0,8
	0,8	1,4	1,2	0,7	0,9	0,4	0,4	0,4
	17,8	18,2	22,3	22,2	24,2	21,2	24,3	22,0
	8,7	9,0	13,1	12,4	15,9	13,2	16,3	12,5
	3,6	4,1	3,1	4,3	3,5	3,9	3,1	5,1
	3,6	3,8	3,1	3,8	3,5	3,8	2,9	5,0
	-	0,3	-	0,5	-	0,1	0,2	0,1
	4,5	4,3	5,5	4,0	4,2	3,4	3,7	3,4
	2,5	1,5	1,9	1,6	2,3	1,1	1,0	0,8
	1,5	1,4	1,4	0,9	0,9	0,8	0,5	0,9
	-	0,2	0,2	0,1	0,3	-	0,1	0,3
	-	-	-	-	0,1	-	-	-
	0,5	1,2	1,9	1,3	0,7	1,4	2,1	1,4

Tabel 6.20 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^b	6	7	4	16	7	5	12	6	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	1	1	2	3	1	3	-	4	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	15	22	27	39	29	23	23	24	
Verkeersmisdrijven	6	11	10	19	12	10	15	12	
verlaten plaats ongeval	2	7	3	5	3	5	7	4	
rijden onder invloed	1	1	4	6	5	4	3	4	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	-	-	-	1	-	-	-	-	
overige verkeersmisdrijven	3	3	3	7	4	1	5	4	
Drugsmisdrijven	9	9	14	18	11	23	14	14	
harddrugs	7	7	11	11	6	18	9	7	
softdrugs	2	2	3	7	5	5	5	7	
(Vuur)wapenmisdrijven	6	7	10	8	13	9	12	10	
Misdrijven overige wetten ^c	147	66	60	74	75	80	56	58	
Wet op de economische delicten	3	18	8	25	17	19	15	12	
overige misdrijven	144	48	52	49	58	61	41	46	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	0,8	0,8	0,4	1,3	0,6	0,4	1,1	0,6
	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	-	0,4
	2,0	2,4	2,9	3,1	2,5	2,0	2,1	2,4
	0,8	1,2	1,1	1,5	1,0	0,8	1,4	1,2
	0,3	0,8	0,3	0,4	0,3	0,4	0,6	0,4
	0,1	0,1	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,4
	-	-	-	0,1	-	-	-	-
	0,4	0,3	0,3	0,5	0,3	0,1	0,5	0,4
	1,2	1,0	1,5	1,4	1,0	2,0	1,3	1,4
	0,9	0,8	1,2	0,9	0,5	1,5	0,8	0,7
	0,3	0,2	0,3	0,5	0,4	0,4	0,5	0,7
	0,8	0,8	1,1	0,6	1,1	0,8	1,1	1,0
	19,7	7,1	6,4	5,8	6,5	6,8	5,1	5,8
	0,4	1,9	0,9	2,0	1,5	1,6	1,4	1,2
	19,3	5,2	5,6	3,8	5,0	5,2	3,7	4,6

Tabel 6.21 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: opgelegde sancties

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs.)							
Totaal ^b	17.583	16.765	16.690	16.339	14.122	12.007	11.070	10.299
Hoofdstraffen								
gevangenisstraf	197	128	129	114	77	43	67	74
geldboete	636	519	480	655	531	409	379	312
jeugddetentie	5.516	4.554	3.848	3.194	2.485	2.081	1.806	1.701
werkstraf	7.070	7.782	8.515	8.872	8.002	6.777	6.170	5.597
leerproject	963	874	688	598	423	294	248	293
Bijkomende straffen								
ontzegging rijbevoegdheid	45	50	71	91	89	84	93	178
verbeurdverklaring voorwerpen	163	150	146	162	137	102	97	97
Maatregelen								
betaling aan staat ^c	2.434	2.244	2.352	2.221	2.034	1.884	1.887	1.702
onttrekking aan het verkeer	174	145	137	164	127	125	127	126
plaatsing in inrichting voor jeugdigen (PIJ-maatregel)	286	239	203	136	106	104	115	126
maatregel gedragsbeïnvloeding jeugdigen (MGJ)				10	54	62	61	69
Overige straffen en maatregelen ^d	6	1	4	4	2	1	3	2
Onbekend	93	79	117	118	55	47	17	22
	[%]							
Totaal ^b	100	100	100	100	100	100	100	100
Hoofdstraffen								
gevangenisstraf	1,1	0,8	0,8	0,7	0,5	0,4	0,6	0,7
geldboete	3,6	3,1	2,9	4,0	3,8	3,4	3,4	3,0
jeugddetentie	31,4	27,2	23,1	19,5	17,6	17,3	16,3	16,5
werkstraf	40,2	46,4	51,0	54,3	56,7	56,4	55,7	54,3
leerproject	5,5	5,2	4,1	3,7	3,0	2,4	2,2	2,8
Bijkomende straffen								
ontzegging rijbevoegdheid	0,3	0,3	0,4	0,6	0,6	0,7	0,8	1,7
verbeurdverklaring voorwerpen	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,8	0,9	0,9
Maatregelen								
betaling aan staat ^c	13,8	13,4	14,1	13,6	14,4	15,7	17,0	16,5
onttrekking aan het verkeer	1,0	0,9	0,8	1,0	0,9	1,0	1,1	1,2
plaatsing in inrichting voor jeugdigen (PIJ-maatregel)	1,6	1,4	1,2	0,8	0,8	0,9	1,0	1,2
maatregel gedragsbeïnvloeding jeugdigen (MGJ)				0,1	0,4	0,5	0,6	0,7
Overige straffen en maatregelen ^d	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Onbekend	0,5	0,5	0,7	0,7	0,4	0,4	0,2	0,2

a Voorlopige cijfers.

b Het betreft zowel voorwaardelijke als onvoorwaardelijke straffen.

c Schadevergoeding en ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel.

d Overige straffen en maatregelen: storting in waarborgfonds, openbaarmaking recht, ontzetting bepaalde rechten, plaatsing in psychiatrisch ziekenhuis, onderbewindstelling en oplegging verplichting.

Bron: CBS

Tabel 6.22 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: combinaties van opgelegde hoofdstraffen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs.)							
Totaal schuldigverklaringen met strafoplegging	11.233	11.210	11.603	11.800	10.314	8.738	7.918	7.310
Enkelvoudige hoofdstraf ^b	7.678	8.209	9.180	9.762	8.761	7.563	6.890	6.303
jeugddetentie	2.298	1.827	1.708	1.480	1.199	1.122	962	929
geldboete	516	439	394	543	452	348	337	263
taakstraf	4.743	5.866	6.993	7.667	7.065	6.062	5.535	5.060
Gecombineerde hoofdstraffen	3.340	2.818	2.236	1.833	1.376	1.017	889	837
jeugddetentie plus geldboete	45	25	25	28	12	7	6	7
jeugddetentie plus taakstraf	3.150	2.692	2.106	1.681	1.269	945	836	764
w.o.								
voorwaardelijke jeugddetentie plus taakstraf	2.510	2.048	1.514	1.202	908	633	486	421
geldboete plus taakstraf	70	52	60	82	63	53	36	42
overige combinaties van hoofdstraffen	75	49	45	42	32	12	11	24
Geen hoofdstraffen	213	177	185	200	169	152	130	160
Straf onbekend	2	6	2	5	8	6	9	10
	(%)							
Totaal schuldigverklaringen met strafoplegging	100	100	100	100	100	100	100	100
Enkelvoudige hoofdstraf ^b	68,4	73,2	79,1	82,7	84,9	86,6	87,0	86,2
jeugddetentie	20,5	16,3	14,7	12,5	11,6	12,8	12,1	12,7
geldboete	4,6	3,9	3,4	4,6	4,4	4,0	4,3	3,6
taakstraf	42,2	52,3	60,3	65,0	68,5	69,4	69,9	69,2
Gecombineerde hoofdstraffen	29,7	25,1	19,3	15,5	13,3	11,6	11,2	11,5
jeugddetentie plus geldboete	0,4	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
jeugddetentie plus taakstraf	28,0	24,0	18,2	14,2	12,3	10,8	10,6	10,5
w.o.								
voorwaardelijke jeugddetentie plus taakstraf	22,3	18,3	13,0	10,2	8,8	7,2	6,1	5,8
geldboete plus taakstraf	0,6	0,5	0,5	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6
overige combinaties van hoofdstraffen	0,7	0,4	0,4	0,4	0,3	0,1	0,1	0,3
Geen hoofdstraffen	1,9	1,6	1,6	1,7	1,6	1,7	1,6	2,2
Straf onbekend	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1

a Voorlopige cijfers.

b Het betreft schuldigverklaringen waarbij één hoofdstraf is opgelegd. Wel kunnen er ook bijkomende straffen en maatregelen zijn opgelegd.

Bron: CBS

Tabel 6.23 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs)								
Totaal	503	417	403	547	433	336	296	231	
Wetboek van Strafrecht	362	313	278	363	255	189	160	113	
Vermogensmisdrijven	154	138	119	159	109	87	71	49	
diefstal/verduistering en inbraak	125	106	81	123	77	59	55	37	
diefstal en inbraak met geweld	4	2	2	1	2	-	3	2	
eenvoudige diefstal	40	42	29	37	24	24	14	18	
gekwalficeerde diefstal	70	58	45	74	44	30	32	13	
verduistering	11	4	5	11	7	5	6	4	
bedrog	2	1	2	5	4	4	3	-	
valsheidsmisdrijven	8	8	5	5	7	8	1	1	
heling	19	23	30	25	21	15	12	11	
afpersing en afdreiging	-	-	-	1	-	1	-	-	
overige vermogensmisdrijven	-	-	1	-	-	-	-	-	
Vernielingen en misdrijven tegen									
openbare orde en gezag	110	92	92	103	78	55	50	29	
vernieling en beschadiging	28	26	31	30	23	23	9	6	
tegen de openbare orde	51	45	40	38	30	22	30	19	
openlijk geweld	42	40	38	33	25	21	27	18	
huisvredebreuk	4	4	1	3	4	1	3	-	
lokaalvredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-	
computervredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-	
discriminatie	1	1	1	-	1	-	-	-	
tegen openbare orde overig	4	-	-	2	-	-	-	1	
brandstichting/ontploffing	4	2	2	1	2	1	-	-	
tegen het openbaar gezag	27	19	19	34	23	9	11	4	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	13	13	10	13	9	2	5	2	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	14	6	9	21	14	7	6	2	
Gewelds- en seksuele misdrijven	64	50	40	55	38	21	22	22	
mishandeling	39	37	28	41	27	16	18	19	
bedreiging en stalking	17	12	11	13	9	5	4	3	
bedreiging	17	12	10	13	9	5	4	3	
stalking	-	-	1	-	-	-	-	-	
seksuele misdrijven	5	1	1	1	1	-	-	-	
aanranding	3	-	-	-	-	-	-	-	
verkrachting	1	-	-	-	-	-	-	-	
schennis der eerbaarheid	1	-	-	-	1	-	-	-	
ontucht met minderjarige	-	-	-	-	-	-	-	-	
overige seksuele misdrijven	-	1	1	1	-	-	-	-	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	72,0	75,1	69,0	66,4	58,9	56,3	54,1	48,9
	30,6	33,1	29,5	29,1	25,2	25,9	24,0	21,2
	24,9	25,4	20,1	22,5	17,8	17,6	18,6	16,0
	0,8	0,5	0,5	0,2	0,5	-	1,0	0,9
	8,0	10,1	7,2	6,8	5,5	7,1	4,7	7,8
	13,9	13,9	11,2	13,5	10,2	8,9	10,8	5,6
	2,2	1,0	1,2	2,0	1,6	1,5	2,0	1,7
	0,4	0,2	0,5	0,9	0,9	1,2	1,0	-
	1,6	1,9	1,2	0,9	1,6	2,4	0,3	0,4
	3,8	5,5	7,4	4,6	4,8	4,5	4,1	4,8
	-	-	-	0,2	-	0,3	-	-
	-	-	0,2	-	-	-	-	-
	21,9	22,1	22,8	18,8	18,0	16,4	16,9	12,6
	5,6	6,2	7,7	5,5	5,3	6,8	3,0	2,6
	10,1	10,8	9,9	6,9	6,9	6,5	10,1	8,2
	8,3	9,6	9,4	6,0	5,8	6,3	9,1	7,8
	0,8	1,0	0,2	0,5	0,9	0,3	1,0	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
	0,2	0,2	0,2	-	0,2	-	-	-
	0,8	-	-	0,4	-	-	-	0,4
	0,8	0,5	0,5	0,2	0,5	0,3	-	-
	5,4	4,6	4,7	6,2	5,3	2,7	3,7	1,7
	2,6	3,1	2,5	2,4	2,1	0,6	1,7	0,9
	2,8	1,4	2,2	3,8	3,2	2,1	2,0	0,9
	12,7	12,0	9,9	10,1	8,8	6,3	7,4	9,5
	7,8	8,9	6,9	7,5	6,2	4,8	6,1	8,2
	3,4	2,9	2,7	2,4	2,1	1,5	1,4	1,3
	3,4	2,9	2,5	2,4	2,1	1,5	1,4	1,3
	-	-	0,2	-	-	-	-	-
	1,0	0,2	0,2	0,2	0,2	-	-	-
	0,6	-	-	-	-	-	-	-
	0,2	-	-	-	-	-	-	-
	0,2	-	-	-	0,2	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	0,2	0,2	0,2	-	-	-	-

Tabel 6.23 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs)								
misdrijven tegen het leven ^b	3	-	-	-	1	-	-	-	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	34	33	27	46	30	26	17	13	
Verkeersmisdrijven	65	49	61	95	114	85	76	92	
verlaten plaats ongeval	8	5	6	15	12	8	1	10	
rijden onder invloed	51	40	48	59	85	62	66	78	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	-	-	-	-	-	-	2	1	
overige verkeersmisdrijven	6	4	7	21	17	15	7	3	
Drugs misdrijven	19	15	18	20	16	12	9	6	
harddrugs	10	7	1	5	6	3	6	1	
softdrugs	9	8	17	15	10	9	3	5	
(Vuur)wapenmisdrijven	20	12	10	16	16	9	6	7	
Misdrijven overige wetten ^c	37	28	36	53	32	41	45	13	
Wet op de economische delicten	34	25	31	48	32	37	37	12	
overige misdrijven	3	3	5	5	-	4	8	1	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	0,6	-	-	-	0,2	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
	6,8	7,9	6,7	8,4	6,9	7,7	5,7	5,6
	12,9	11,8	15,1	17,4	26,3	25,3	25,7	39,8
	1,6	1,2	1,5	2,7	2,8	2,4	0,3	4,3
	10,1	9,6	11,9	10,8	19,6	18,5	22,3	33,8
	-	-	-	-	-	-	0,7	0,4
	1,2	1,0	1,7	3,8	3,9	4,5	2,4	1,3
	3,8	3,6	4,5	3,7	3,7	3,6	3,0	2,6
	2,0	1,7	0,2	0,9	1,4	0,9	2,0	0,4
	1,8	1,9	4,2	2,7	2,3	2,7	1,0	2,2
	4,0	2,9	2,5	2,9	3,7	2,7	2,0	3,0
	7,4	6,7	8,9	9,7	7,4	12,2	15,2	5,6
	6,8	6,0	7,7	8,8	7,4	11,0	12,5	5,2
	0,6	0,7	1,2	0,9	-	1,2	2,7	0,4

Tabel 6.24 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar hoogte van het onvoorwaardelijke deel^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs.)							
Totaal	503	417	403	547	433	336	296	231
tot € 50	35	22	17	29	22	16	19	9
€ 50 tot € 100	95	89	68	97	65	49	48	24
€ 100 tot € 150	123	95	101	114	103	80	85	60
€ 150 tot € 200	77	71	73	98	76	58	42	35
€ 200 tot € 300	107	78	86	105	97	76	57	51
€ 300 of meer	66	62	58	104	70	57	45	52
	(%)							
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100
tot € 50	7,0	5,3	4,2	5,3	5,1	4,8	6,4	3,9
€ 50 tot € 100	18,9	21,3	16,9	17,7	15,0	14,6	16,2	10,4
€ 100 tot € 150	24,5	22,8	25,1	20,8	23,8	23,8	28,7	26,0
€ 150 tot € 200	15,3	17,0	18,1	17,9	17,6	17,3	14,2	15,2
€ 200 tot € 300	21,3	18,7	21,3	19,2	22,4	22,6	19,3	22,1
€ 300 of meer	13,1	14,9	14,4	19,0	16,2	17,0	15,2	22,5

a Exclusief boetes met onbekend bedrag.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 6.25 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	7.576	7.682	7.796	7.779	6.768	5.647	4.967	4.520	
Wetboek van Strafrecht	7.167	7.286	7.378	7.323	6.328	5.203	4.661	4.144	
Vermogensmisdrijven	3.334	3.473	3.395	3.158	2.904	2.560	2.249	2.187	
diefstal/verduistering en inbraak	2.914	3.047	2.981	2.701	2.475	2.224	1.924	1.855	
diefstal en inbraak met geweld	547	550	571	410	368	420	412	477	
eenvoudige diefstal	384	450	429	454	436	396	341	322	
gekwalficeerde diefstal	1.863	1.930	1.858	1.672	1.543	1.303	1.073	982	
verduistering	120	117	123	165	128	105	98	74	
bedrog	42	40	38	49	45	33	38	24	
valsheidsmisdrijven	45	46	40	38	63	21	27	25	
heling	293	305	305	341	298	255	227	248	
afpersing en afdreiging	39	34	26	24	20	20	22	27	
overige vermogensmisdrijven	1	1	5	5	3	7	11	8	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.287	2.295	2.374	2.484	1.977	1.473	1.251	1.053	
vernieling en beschadiging	275	315	314	376	296	199	181	162	
tegen de openbare orde	1.677	1.620	1.681	1.718	1.363	1.061	899	727	
openlijk geweld	1.645	1.593	1.653	1.689	1.341	1.042	883	715	
huisvredebreuk	13	13	15	17	7	8	6	7	
lokaalvredebreuk	1	-	1	-	1	-	1	-	
computervredebreuk	-	-	1	1	1	-	3	-	
discriminatie	10	7	2	5	7	3	3	1	
tegen openbare orde overig	8	7	9	6	6	8	3	4	
brandstichting/ontploffing	213	256	249	239	175	101	75	85	
tegen het openbaar gezag	122	104	130	151	143	112	96	79	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	30	20	38	30	32	28	21	12	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	92	84	92	121	111	84	75	67	
Gewelds- en seksuele misdrijven	1.446	1.438	1.500	1.573	1.347	1.070	1.074	844	
mishandeling	919	978	1.065	1.131	999	783	758	639	
bedreiging en stalking	294	261	260	270	221	178	189	141	
bedreiging	289	255	257	264	220	178	188	139	
stalking	5	6	3	6	1	-	1	2	
seksuele misdrijven	167	154	124	124	93	69	75	41	
aanranding	79	64	47	48	43	27	18	6	
verkrachting	31	16	13	14	6	8	9	2	
schennis der eerbaarheid	3	7	5	6	4	8	4	2	
ontucht met minderjarige	-	-	2	-	-	1	1	1	
overige seksuele misdrijven	54	67	57	56	40	25	43	30	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	94,6	94,8	94,6	94,1	93,5	92,1	93,8	91,7
	44,0	45,2	43,5	40,6	42,9	45,3	45,3	48,4
	38,5	39,7	38,2	34,7	36,6	39,4	38,7	41,0
	7,2	7,2	7,3	5,3	5,4	7,4	8,3	10,6
	5,1	5,9	5,5	5,8	6,4	7,0	6,9	7,1
	24,6	25,1	23,8	21,5	22,8	23,1	21,6	21,7
	1,6	1,5	1,6	2,1	1,9	1,9	2,0	1,6
	0,6	0,5	0,5	0,6	0,7	0,6	0,8	0,5
	0,6	0,6	0,5	0,5	0,9	0,4	0,5	0,6
	3,9	4,0	3,9	4,4	4,4	4,5	4,6	5,5
	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,6
	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2
	30,2	29,9	30,5	31,9	29,2	26,1	25,2	23,3
	3,6	4,1	4,0	4,8	4,4	3,5	3,6	3,6
	22,1	21,1	21,6	22,1	20,1	18,8	18,1	16,1
	21,7	20,7	21,2	21,7	19,8	18,5	17,8	15,8
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-
	-	-	0,0	0,0	0,0	-	0,1	-
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	2,8	3,3	3,2	3,1	2,6	1,8	1,5	1,9
	1,6	1,4	1,7	1,9	2,1	2,0	1,9	1,7
	0,4	0,3	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,3
	1,2	1,1	1,2	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5
	19,1	18,7	19,2	20,2	19,9	18,9	21,6	18,7
	12,1	12,7	13,7	14,5	14,8	13,9	15,3	14,1
	3,9	3,4	3,3	3,5	3,3	3,2	3,8	3,1
	3,8	3,3	3,3	3,4	3,3	3,2	3,8	3,1
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	-	0,0	0,0
	2,2	2,0	1,6	1,6	1,4	1,2	1,5	0,9
	1,0	0,8	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,1
	0,4	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,0
	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	-	-	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0
	0,7	0,9	0,7	0,7	0,6	0,4	0,9	0,7

Tabel 6.25 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdrijven tegen het leven ^b	51	42	34	42	28	32	31	17	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	15	3	17	6	6	8	21	6	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	100	80	109	108	100	100	87	60	
Verkeersmisdrijven	114	118	140	163	180	183	123	139	
verlaten plaats ongeval	32	31	30	36	34	31	20	24	
rijden onder invloed	31	38	42	63	84	90	44	83	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	3	1	1	4	2	3	2	2	
overige verkeersmisdrijven	48	48	67	60	60	59	57	30	
Drugsmisdrijven	172	142	122	122	110	103	86	97	
harddrugs	140	116	80	90	67	56	43	55	
softdrugs	32	26	42	32	43	47	43	42	
(Vuur)wapenmisdrijven	88	97	102	107	83	115	72	105	
Misdrijven overige wetten ^c	35	39	54	64	67	43	25	35	
Wet op de economische delicten	15	13	38	49	51	29	16	27	
overige misdrijven	20	26	16	15	16	14	9	8	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	0,7	0,5	0,4	0,5	0,4	0,6	0,6	0,4
	0,2	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,4	0,1
	1,3	1,0	1,4	1,4	1,5	1,8	1,8	1,3
	1,5	1,5	1,8	2,1	2,7	3,2	2,5	3,1
	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5
	0,4	0,5	0,5	0,8	1,2	1,6	0,9	1,8
	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
	0,6	0,6	0,9	0,8	0,9	1,0	1,1	0,7
	2,3	1,8	1,6	1,6	1,6	1,8	1,7	2,1
	1,8	1,5	1,0	1,2	1,0	1,0	0,9	1,2
	0,4	0,3	0,5	0,4	0,6	0,8	0,9	0,9
	1,2	1,3	1,3	1,4	1,2	2,0	1,4	2,3
	0,5	0,5	0,7	0,8	1,0	0,8	0,5	0,8
	0,2	0,2	0,5	0,6	0,8	0,5	0,3	0,6
	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Tabel 6.26 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs.)							
Totaal	7.576	7.682	7.796	7.779	6.768	5.647	4.967	4.520
1 tot en met 20 uren	1.570	1.556	1.676	1.885	1.726	1.555	1.422	1.245
21 tot en met 40 uren	3.395	3.407	3.377	3.447	3.004	2.349	2.014	1.830
41 tot en met 60 uren	1.284	1.419	1.472	1.251	1.124	876	789	679
61 tot en met 80 uren	578	598	533	540	414	367	293	318
81 tot en met 120 uren	474	446	467	417	327	334	286	299
meer dan 120 uren	275	256	271	239	173	166	163	149
	(%)							
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100
1 tot en met 20 uren	20,7	20,3	21,5	24,2	25,5	27,5	28,6	27,5
21 tot en met 40 uren	44,8	44,4	43,3	44,3	44,4	41,6	40,5	40,5
41 tot en met 60 uren	16,9	18,5	18,9	16,1	16,6	15,5	15,9	15,0
61 tot en met 80 uren	7,6	7,8	6,8	6,9	6,1	6,5	5,9	7,0
81 tot en met 120 uren	6,3	5,8	6,0	5,4	4,8	5,9	5,8	6,6
meer dan 120 uren	3,6	3,3	3,5	3,1	2,6	2,9	3,3	3,3

a Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 6.27 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
Totaal	2.237	1.957	1.836	1.560	1.257	1.193	1.110	1.125	
Wetboek van Strafrecht	2.148	1.873	1.752	1.500	1.207	1.154	1.067	1.076	
Vermogensmisdrijven	1.394	1.242	1.168	973	823	788	780	825	
diefstal/verduistering en inbraak	1.305	1.136	1.072	872	745	716	717	761	
diefstal en inbraak met geweld	622	534	504	411	395	410	450	458	
eenvoudige diefstal	73	67	59	63	40	37	26	41	
gekwalficeerde diefstal	597	526	501	386	301	263	236	258	
verduistering	13	9	8	12	9	6	5	4	
bedrog	5	8	2	4	4	5	7	2	
valsheidsmisdrijven	4	11	7	23	21	14	11	4	
heling	60	62	74	59	38	32	29	31	
afpersing en afdreiging	20	25	13	14	15	21	15	27	
overige vermogensmisdrijven	-	-	-	1	-	-	1	-	
Vernielingen en misdrijven tegen									
openbare orde en gezag	302	268	222	203	146	141	85	85	
vernieling en beschadiging	16	21	17	15	16	14	11	10	
tegen de openbare orde	193	176	139	134	95	86	54	56	
openlijk geweld	190	168	135	133	95	86	54	53	
huisvredebreuk	-	1	1	1	-	-	-	1	
lokaalvredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-	
computervredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-	
discriminatie	-	4	-	-	-	-	-	-	
tegen openbare orde overig	3	3	3	-	-	-	-	2	
brandstichting/ontploffing	81	64	53	45	28	27	15	10	
tegen het openbaar gezag	12	7	13	9	7	14	5	9	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	-	-	1	1	2	1	2	1	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	12	7	12	8	5	13	3	8	
Gewelds- en seksuele misdrijven	442	358	353	321	232	223	200	165	
mishandeling	145	146	150	154	106	113	80	76	
bedreiging en stalking	98	67	70	45	41	22	33	23	
bedreiging	98	67	70	44	41	22	32	23	
stalking	-	-	-	1	-	-	1	-	
seksuele misdrijven	94	76	73	43	31	33	29	32	
aanranding	16	27	12	9	4	9	3	4	
verkrachting	39	28	24	12	14	14	14	9	
schennis der eerbaarheid	-	-	-	-	-	-	-	-	
ontucht met minderjarige	-	-	1	-	-	-	-	-	
overige seksuele misdrijven	39	21	36	22	13	10	12	19	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	96,1	95,7	95,6	96,2	96,0	96,7	96,1	95,6
	62,3	63,5	63,6	62,4	65,5	66,1	70,3	73,3
	58,3	58,0	58,4	55,9	59,3	60,0	64,6	67,6
	27,8	27,3	27,5	26,3	31,4	34,4	40,5	40,7
	3,3	3,4	3,2	4,0	3,2	3,1	2,3	3,6
	26,7	26,9	27,3	24,7	23,9	22,0	21,3	22,9
	0,6	0,5	0,4	0,8	0,7	0,5	0,5	0,4
	0,2	0,4	0,1	0,3	0,3	0,4	0,6	0,2
	0,2	0,6	0,4	1,5	1,7	1,2	1,0	0,4
	2,7	3,2	4,0	3,8	3,0	2,7	2,6	2,8
	0,9	1,3	0,7	0,9	1,2	1,8	1,4	2,4
	-	-	-	0,1	-	-	0,1	-
	13,5	13,7	12,1	13,0	11,6	11,8	7,7	7,6
	0,7	1,1	0,9	1,0	1,3	1,2	1,0	0,9
	8,6	9,0	7,6	8,6	7,6	7,2	4,9	5,0
	8,5	8,6	7,4	8,5	7,6	7,2	4,9	4,7
	-	0,1	0,1	0,1	-	-	-	0,1
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	0,2	-	-	-	-	-	-
	0,1	0,2	0,2	-	-	-	-	0,2
	3,6	3,3	2,9	2,9	2,2	2,3	1,4	0,9
	0,5	0,4	0,7	0,6	0,6	1,2	0,5	0,8
	-	-	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1
	0,5	0,4	0,7	0,5	0,4	1,1	0,3	0,7
	19,8	18,3	19,2	20,6	18,5	18,7	18,0	14,7
	6,5	7,5	8,2	9,9	8,4	9,5	7,2	6,8
	4,4	3,4	3,8	2,9	3,3	1,8	3,0	2,0
	4,4	3,4	3,8	2,8	3,3	1,8	2,9	2,0
	-	-	-	0,1	-	-	0,1	-
	4,2	3,9	4,0	2,8	2,5	2,8	2,6	2,8
	0,7	1,4	0,7	0,6	0,3	0,8	0,3	0,4
	1,7	1,4	1,3	0,8	1,1	1,2	1,3	0,8
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	0,1	-	-	-	-	-
	1,7	1,1	2,0	1,4	1,0	0,8	1,1	1,7

Tabel 6.27 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs.)								
misdriven tegen het leven ^b	99	65	55	73	49	50	53	32	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	6	4	5	6	5	5	5	2	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	10	5	9	3	6	2	2	1	
Verkeersmisdrijven	3	4	5	4	2	4	3	2	
verlaten plaats ongeval	1	1	-	-	-	1	1	-	
rijden onder invloed	1	-	3	-	1	1	-	-	
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	-	-	-	1	-	-	-	-	
overige verkeersmisdrijven	1	3	2	3	1	2	2	2	
Drugsmisdrijven	61	61	57	40	35	23	29	23	
harddrugs	59	59	51	38	28	21	28	22	
softdrugs	2	2	6	2	7	2	1	1	
(Vuur)wapenmisdrijven	24	16	18	15	12	11	9	20	
Misdrijven overige wetten ^c	1	3	4	1	1	1	2	4	
Wet op de economische delicten	-	-	-	-	-	-	-	1	
overige misdrijven	1	3	4	1	1	1	2	3	

a Voorlopige cijfers.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(%)							
	4,4	3,3	3,0	4,7	3,9	4,2	4,8	2,8
	0,3	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,2
	0,5	0,4	0,7	0,2	0,5	0,2	0,2	0,1
	0,1	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2
	0,0	0,1	-	-	-	0,1	0,1	-
	0,0	-	0,2	-	0,1	0,1	-	-
	-	-	-	0,1	-	-	-	-
	0,0	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
	2,7	3,1	3,1	2,6	2,8	1,9	2,6	2,0
	2,6	3,0	2,8	2,4	2,2	1,8	2,5	2,0
	0,1	0,1	0,3	0,1	0,6	0,2	0,1	0,1
	1,1	0,8	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	1,8
	-	0,1	0,1	0,1	0	0,1	0,2	0,4
	-	-	-	-	-	-	-	0,1
	-	0,1	0,1	0,1	0	0,1	0,2	0,3

Tabel 6.28 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar duur van het onvoorwaardelijke deel^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs.)							
Totaal	2.237	1.957	1.836	1.560	1.257	1.193	1.110	1.125
minder dan 2 weken	289	266	268	197	168	122	128	134
2 weken tot 1 maand	343	339	303	319	204	212	172	189
1 maand tot 2 maanden	524	513	468	394	313	313	284	269
2 maanden tot 3 maanden	296	250	228	214	180	155	141	171
3 maanden tot 4 maanden	255	187	196	151	117	94	98	108
4 maanden tot 6 maanden	256	193	170	110	138	138	121	90
6 maanden en langer	274	209	203	175	137	159	166	164
	[%]							
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100
minder dan 2 weken	12,9	13,6	14,6	12,6	13,4	10,2	11,5	11,9
2 weken tot 1 maand	15,3	17,3	16,5	20,4	16,2	17,8	15,5	16,8
1 maand tot 2 maanden	23,4	26,2	25,5	25,3	24,9	26,2	25,6	23,9
2 maanden tot 3 maanden	13,2	12,8	12,4	13,7	14,3	13,0	12,7	15,2
3 maanden tot 4 maanden	11,4	9,6	10,7	9,7	9,3	7,9	8,8	9,6
4 maanden tot 6 maanden	11,4	9,9	9,3	7,1	11,0	11,6	10,9	8,0
6 maanden en langer	12,2	10,7	11,1	11,2	10,9	13,3	15,0	14,6

a Exclusief straffen met onbekende duur.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 6.29 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: absolute duur van (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a	
	(abs. in detentiejaren ^b)								
Totaal	508	403	375	321	271	277	268	267	
Wetboek van Strafrecht	493	388	358	310	262	270	261	256	
Vermogensmisdrijven	320	256	245	202	189	183	195	195	
diefstal/verduistering en inbraak	305	241	233	188	174	173	184	184	
diefstal en inbraak met geweld	184	139	143	114	123	127	145	134	
eenvoudige diefstal	8	10	6	7	4	4	3	4	
gekwalficeerde diefstal	112	91	83	66	46	41	35	45	
verduistering	1	1	1	2	1	1	1	x	
bedrog	1	1	x	x	x	0	1	x	
valsheidsmisdrijven	x	1	1	4	3	1	1	x	
heling	9	7	8	6	7	4	4	4	
afpersing en afdreiging	4	6	3	3	5	5	5	6	
overige vermogensmisdrijven	-	-	-	x	-	-	x	-	
Vernielingen en misdrijven tegen									
openbare orde en gezag	54	46	32	35	21	24	14	15	
vernieling en beschadiging	2	2	1	2	1	2	2	3	
tegen de openbare orde	29	29	18	23	14	14	9	8	
openlijk geweld	28	28	18	22	14	14	9	7	
huisvredebreuk	-	x	x	x	-	-	-	x	
lokaalvredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-	
computervredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-	
discriminatie	-	x	-	-	-	-	-	-	
tegen openbare orde overig	x	x	x	-	-	-	-	x	
brandstichting/ontploffing	21	14	11	9	5	7	3	3	
tegen het openbaar gezag	2	1	1	1	1	2	0	2	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	-	-	x	x	x	x	x	x	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	2	1	1	1	1	2	x	1	
Gewelds- en seksuele misdrijven	117	85	80	73	51	62	52	46	
mishandeling	26	27	23	22	15	21	15	13	
bedreiging en stalking	15	9	9	5	4	3	5	4	
bedreiging	15	9	9	5	4	3	5	4	
stalking	-	-	-	x	-	-	x	-	
seksuele misdrijven	31	20	23	13	8	7	9	8	
aanranding	3	4	3	2	x	1	x	x	
verkrachting	18	10	10	6	3	3	6	4	
schennis der eerbaarheid	-	-	-	-	-	-	-	-	
ontucht met minderjarige	-	-	x	-	-	-	-	-	
overige seksuele misdrijven	10	6	10	5	5	3	3	2	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	100	100	100	100	100	100	100	100
	97,0	96,3	95,5	96,6	96,7	97,5	97,4	95,9
	62,9	63,5	65,2	62,9	69,7	66,1	72,8	73,0
	60,0	59,7	62,1	58,4	64,3	62,5	68,7	68,9
	36,2	34,5	38,1	35,4	45,5	45,8	54,1	50,2
	1,6	2,4	1,6	2,1	1,5	1,4	1,1	1,5
	22,0	22,5	22,2	20,5	17,0	14,8	13,1	16,9
	0,2	0,3	0,2	0,5	0,2	0,4	0,4	x
	0,2	0,2	x	x	x	0,0	0,4	x
	x	0,3	0,2	1,1	1,1	0,4	0,4	x
	1,8	1,8	2,2	1,9	2,7	1,4	1,5	1,5
	0,9	1,5	0,7	1,0	1,7	1,8	1,9	2,2
	-	-	-	x	-	-	x	-
	10,7	11,4	8,4	10,9	7,7	8,7	5,2	5,6
	0,4	0,4	0,3	0,7	0,5	0,7	0,7	1,1
	5,8	7,3	4,9	7,0	5,1	5,1	3,4	3,0
	5,4	6,8	4,7	7,0	5,1	5,1	3,4	2,6
	-	x	x	x	-	-	-	x
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	x	-	-	-	-	-	-
	x	x	x	-	-	-	-	x
	4,0	3,4	2,8	2,8	1,9	2,5	1,1	1,1
	0,4	0,3	0,4	0,4	0,2	0,7	0,0	0,7
	-	-	x	x	x	x	x	x
	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2	0,7	x	0,4
	23,0	21,2	21,4	22,7	18,9	22,4	19,4	17,2
	5,1	6,7	6,2	6,7	5,7	7,6	5,6	4,9
	2,9	2,2	2,3	1,6	1,4	1,1	1,9	1,5
	2,9	2,2	2,3	1,6	1,4	1,1	1,9	1,5
	-	-	-	x	-	-	x	-
	6,0	5,0	6,2	4,0	3,1	2,5	3,4	3,0
	0,6	1,1	0,9	0,7	x	0,4	x	x
	3,5	2,4	2,6	1,8	1,2	1,1	2,2	1,5
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	x	-	-	-	-	-
	1,9	1,5	2,7	1,6	1,7	1,1	1,1	0,7

Tabel 6.29 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: absolute duur van (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs. in detentie jaren ^b)							
misdrijven tegen het leven ^c	43	27	24	30	22	29	22	21
overige gewelds- en seksuele misdrijven	2	x	1	3	2	2	1	x
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	3	1	1	x	1	x	x	x
Verkeersmisdrijven	x	x	0	x	x	x	x	x
verlaten plaats ongeval	x	x	-	-	-	x	x	-
rijden onder invloed	x	-	x	-	x	x	-	-
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	-	-	-	x	-	x	-	-
overige verkeersmisdrijven	x	x	x	x	x	x	x	x
Drugsmisdrijven	10	12	14	8	7	4	5	5
harddrugs	10	12	13	8	6	3	5	5
softdrugs	x	x	1	x	0	x	x	x
(Vuur)wapenmisdrijven	4	2	3	2	2	3	2	5
Misdrijven overige wetten ^d	x	x	x	x	x	x	x	x
Wet op de economische delicten	-	-	-	-	-	-	-	x
overige misdrijven	x	x	x	x	x	x	x	x

a Voorlopige cijfers.

b Er zijn geen detentie jaren berekend als het aantal straffen kleiner is dan 5, dit wordt weergegeven met 'x'.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	[%]							
	8,5	6,8	6,4	9,3	8,1	10,5	8,2	7,9
	0,4	x	0,3	1,0	0,7	0,7	0,4	x
	0,5	0,3	0,4	x	0,5	x	x	x
	x	x	0,1	x	x	x	x	x
	x	x	-	-	-	x	x	-
	x	-	x	-	x	x	-	-
	-	-	-	x	-	x	-	-
	x	x	x	x	x	x	x	x
	2,0	3,0	3,7	2,5	2,4	1,4	1,9	1,9
	1,9	2,9	3,5	2,4	2,2	1,1	1,9	1,9
	x	x	0,2	x	0,2	x	x	x
	0,9	0,5	0,7	0,7	0,7	1,1	0,7	1,9
	x	x	x	x	x	x	x	x
	-	-	-	-	-	-	-	x
	x	x	x	x	x	x	x	x

Tabel 6.30 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: gemiddelde duur^a van (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs. in detentiedagen)							
Totaal	83	75	75	75	79	85	88	87
Wetboek van Strafrecht	84	76	75	75	79	85	89	87
Vermogensmisdrijven	84	75	76	76	84	85	91	86
diefstal/verduistering en inbraak	85	77	79	79	85	88	94	88
diefstal en inbraak met geweld	108	95	103	101	114	113	118	107
eenvoudige diefstal	40	53	36	39	38	36	41	35
gekwalficeerde diefstal	68	63	61	62	56	57	54	64
verduistering	32	47	33	48	27	39	68	x
bedrog	52	38	x	x	x	32	49	x
valsheidsmisdrijven	x	40	33	58	51	35	31	x
heling	54	42	41	38	70	45	53	50
afpersing en afdreiging	80	87	77	87	111	86	124	83
overige vermogensmisdrijven	-	-	-	x	-	-	x	-
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	65	63	52	63	52	63	60	65
vernietiging en beschadiging	45	26	24	52	31	60	52	97
tegen de openbare orde	56	61	48	61	53	58	62	52
openlijk geweld	53	60	48	61	53	58	62	48
huisvredebreuk	-	x	x	x	-	-	-	x
lokaalvredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-
computervredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-
discriminatie	-	x	-	-	-	-	-	-
tegen openbare orde overig	x	x	x	-	-	-	-	x
brandstichting/ontploffing	92	78	73	74	66	92	73	111
tegen het openbaar gezag	66	71	41	47	29	41	17	61
niet opvolgen van ambtelijk bevel	-	-	x	x	x	x	x	x
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	66	71	43	51	37	44	x	67
Gewelds- en seksuele misdrijven	96	87	83	83	80	101	94	103
mishandeling	65	68	57	51	53	68	67	63
bedreiging en stalking	55	48	44	43	33	44	58	65
bedreiging	55	48	44	43	33	44	60	65
stalking	-	-	-	x	-	-	x	-
seksuele misdrijven	119	96	116	110	99	78	113	88
aanranding	74	60	101	86	x	50	x	x
verkrachting	164	125	147	173	82	76	145	158
schennis der eerbaarheid	-	-	-	-	-	-	-	-
ontucht met minderjarige	-	-	x	-	-	-	-	-
overige seksuele misdrijven	93	105	102	86	127	106	94	48
misdrijven tegen het leven ^c	160	153	160	149	163	212	150	235
overige gewelds- en seksuele misdrijven	109	x	93	193	134	123	69	x

Tabel 6.30 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs. in detentiedagen)							
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	89	83	46	x	76	x	x	x
Verkeersmisdrijven	x	x	24	x	x	x	x	x
verlaten plaats ongeval	x	x	-	-	-	x	x	-
rijden onder invloed	x	-	x	-	x	x	-	-
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	-	x	-	-	-	-
overige verkeersmisdrijven	x	x	x	x	x	x	x	x
Drugsmisdrijven	61	72	89	72	68	62	68	82
harddrugs	59	73	94	73	79	61	67	84
softdrugs	x	x	45	x	25	x	x	x
(Vuur)wapenmisdrijven	67	50	53	54	61	95	71	83
Misdrijven overige wetten ^d	x	x	x	x	x	x	x	x
Wet op de economische delicten	-	-	-	-	-	-	-	x
overige misdrijven	x	x	x	x	x	x	x	x

a Er is geen gemiddelde duur berekend als het aantal straffen kleiner is dan 5, dit wordt weergegeven met 'x'.

b Voorlopige cijfers.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 6.31 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: doorlooptijd^a van inschrijving tot afdoening naar delictgroep en soort rechter

	Meervoudige kamer									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006
	(abs. in dagen)									
Totaal	232	235	248	269	284	296	304	327	174	184
Wetboek van Strafrecht	219	232	246	267	283	287	294	318	168	183
Vermogensmisdrijven	210	222	235	264	265	275	276	299	155	171
diefstal/verduistering en inbraak	174	181	188	202	195	215	216	234	139	153
diefstal en inbraak met geweld	176	184	189	194	183	207	209	228	127	132
eenvoudige diefstal	126	131	149	153	153	170	182	190	124	135
gekwalficeerde diefstal	175	180	187	211	212	229	223	239	149	159
verduistering	349	366	357	400	367	390	432	522	206	220
bedrog	356	339	316	394	520	466	439	549	227	237
valsheidsmisdrijven	389	390	473	536	532	533	558	617	230	244
heling	260	260	341	281	316	315	316	319	180	196
afpersing en afdreiging	194	243	188	202	226	220	262	223	150	212
overige vermogensmisdrijven	309	307	391	491	554	465	480	606	290	329
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	245	254	273	285	332	316	347	420	176	187
vernieling en beschadiging	191	235	185	222	257	279	245	340	170	183
tegen de openbare orde	271	301	321	332	371	355	386	479	197	205
openlijk geweld	223	231	258	256	292	317	325	334	210	217
huisvredebreuk	x	x	x	x	x	x	x	644	141	159
lokaalvredebreuk	-	x	x	x	x	x	x	x	168	148
computervredebreuk	-	-	x	502	-	525	x	x	x	x
discriminatie	x	x	x	x	x	x	x	x	206	204
tegen openbare orde overig	319	396	420	494	632	535	547	820	202	208
brandstichting/ontploffing	208	196	224	220	227	237	247	277	215	243
tegen het openbaar gezag	276	250	247	315	391	341	462	499	156	162
niet opvolgen van ambtelijk bevel	x	x	x	x	x	605	631	252	160	176
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	278	242	246	307	380	315	445	531	155	155
Gewelds- en seksuele misdrijven	222	232	248	262	281	289	296	314	186	199
mishandeling	193	212	220	231	242	257	252	278	187	199
bedreiging en stalking	227	218	206	218	271	264	266	281	174	193
bedreiging	224	208	199	209	268	255	246	263	170	190
stalking	255	275	246	306	288	330	376	417	234	238
seksuele misdrijven	250	263	287	300	320	343	349	363	222	229
aanranding	285	231	272	272	274	366	344	333	225	231
verkrachting	236	240	303	331	335	334	380	382	294	256
schennis der eerbaarheid	-	x	x	x	252	342	295	331	201	198
ontucht met minderjarige	x	x	228	x	338	279	268	398	x	x
overige seksuele misdrijven	251	282	284	294	326	343	347	363	230	248

Politierechter							Kinderrechter							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	180	206	226	223	219	240	166	161	164	171	155	154	157	159
	179	204	214	206	206	227	165	160	164	171	154	152	157	160
	166	183	192	185	179	199	163	157	161	167	148	151	154	155
	148	167	172	164	164	185	165	159	159	167	146	150	154	155
	144	166	173	163	177	182	182	167	151	178	146	151	178	162
	129	149	148	143	149	165	159	153	158	158	142	143	144	149
	159	175	186	176	173	195	163	158	161	168	149	151	152	154
	208	234	255	259	244	279	150	156	161	163	136	170	156	166
	241	254	271	248	249	268	158	165	209	166	150	171	167	258
	217	231	263	291	257	275	143	132	197	160	163	179	163	141
	197	214	227	224	215	237	156	146	167	166	159	144	148	150
	177	215	237	229	319	292	129	174	155	150	189	191	171	119
	268	266	391	395	408	340	x	-	x	x	170	213	130	197
	187	217	228	220	226	246	166	165	168	180	162	155	162	167
	182	204	219	210	225	255	168	183	173	176	169	143	162	177
	209	250	255	251	251	262	163	161	166	181	160	159	162	165
	221	267	275	277	268	275	163	161	166	181	160	160	161	165
	153	179	176	180	211	217	155	145	165	168	141	134	187	168
	165	176	190	179	203	245	x	x	x	x	x	-	x	x
	201	x	228	230	173	168	-	-	x	x	x	x	x	-
	223	290	211	201	212	187	159	178	x	x	154	x	x	x
	206	205	246	194	238	265	152	x	x	250	x	169	x	x
	233	243	277	281	302	221	183	159	192	177	172	139	164	172
	162	187	204	191	193	208	173	160	149	179	152	156	160	157
	173	185	206	181	182	187	184	182	171	171	154	140	174	156
	156	187	203	196	197,7	215	167	150	139	181	152	163	154	157
	197	230	241	237	241,7	263	167	158	162	167	153	153	157	161
	198	232	244	240	244	267	162	151	159	164	150	152	156	161
	184	215	224	219	229	249	163	161	160	169	156	150	153	155
	180	211	219	214	225	247	164	158	160	166	157	150	152	154
	253	282	302	292	298	286	x	259	x	270	x	x	x	x
	255	292	298	297	285	294	201	191	195	198	168	164	205	217
	256	296	367	330	315	332	193	170	194	198	158	163	234	211
	280	539	x	x	x	x	292	208	x	x	x	x	x	-
	225	253	234	246	250	263	189	184	198	141	206	144	108	x
	x	288	x	x	x	x	-	-	x	x	-	x	-	-
	288	320	326	343	355	413	197	220	193	212	176	161	174	192

Tabel 6.31 (vervolg)

	Meervoudige kamer									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006
	(abs. in dagen)									
misdrijven tegen het leven ^c	207	216	232	258	275	262	281	304	250	228
overige gewelds- en seksuele misdrijven	261	260	288	309	343	335	393	370	264	233
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	321	286	376	343	528	556	534	484	166	171
Verkeersmisdrijven	253	260	278	317	306	315	329	352	155	159
verlaten plaats ongeval	x	337	309	428	x	x	x	209	193	197
rijden onder invloed	x	392	354	348	273	267	399	x	147	151
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	x	x	x	x	x	x	x	x	183	186
overige verkeersmisdrijven	249	254	275	312	308	314	327	352	181	188
Drugsmisdrijven	192	193	197	218	238	262	269	301	157	166
harddrugs	180	179	181	199	220	233	242	253	133	132
softdrugs	338	357	351	372	339	389	394	503	185	211
(Vuur)wapenmisdrijven	205	216	238	288	273	278	270	275	189	198
Misdrijven overige wetten ^d	563	496	512	591	560	698	766	773	279	297
Wet op de economische delicten	335	400	487	590	560	631	678	700	296	301
overige misdrijven	629	538	532	592	560	746	842	810	232	284

a Als het aantal zaken kleiner is dan 10, is geen gemiddelde doorlooptijd berekend; dit wordt weergegeven met 'x'.

b Voorlopige cijfers.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Politierechter							Kinderrechter							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	246	295	287	445	363	421	184	171	223	164	x	x	160	x
	239	292	309	323	302	317	179	x	169	x	112	x	137	x
	163	186	194	182	196	223	182	183	161	168	160	147	168	152
	161	199	246	259	252	273	167	156	149	157	151	142,4	145	124
	198	230	225	221	243	304	188	156	152	160	176	166,7	175	125
	153	190	253	279	272	276	168	152	149	157	137	130,9	137	120
	189	235	214	199	198	251	x	-	-	x	x	x	x	x
	193	215	236	233	216	275	149	161	147	158	171	156	146	147
	179	184	209	212	211	225	138	145	151	158	141	150	148	157
	146	150	174	174	174	181	138	145	150	150	150	154,7	163	178
	222	225	249	256	253	272	139	146	151	173	128	145	129	132
	200	216	223	209	201	237	184	152	160	164	164	143	162	158
	254	269	279	281	288	346	202	245	241	225	237	240,9	177	230
	257	270	274	286	284	342	189	207	195	200	196	162,2	167	186
	245	264	297	261	306	359	208	276	299	275	313	367,6	199	280

Tabel 6.32 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: doorlooptijd^a van inschrijving tot afdoening naar delictgroep en eindbeslissing

	Totaal										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	
	(abs. in dagen)										
Totaal	179	187	185	209	226	225	225	246	172	179	
Wetboek van Strafrecht	174	185	184	207	214	210	212	234	168	178	
Vermogensmisdrijven	163	175	173	190	196	193	190	211	157	168	
diefstal/verduistering en inbraak	147	156	154	171	171	168	170	189	141	150	
diefstal en inbraak met geweld	162	167	168	183	176	189	199	210	153	155	
eenvoudige diefstal	126	137	132	150	147	143	149	165	123	133	
gekwalficeerde diefstal	154	162	162	177	182	177	175	196	149	157	
verduistering	207	227	209	233	245	257	243	282	200	213	
bedrog	239	246	247	267	290	272	270	311	234	240	
valsheidsmisdrijven	252	261	242	267	296	329	314	345	243	255	
heling	183	193	200	209	221	219	212	230	180	189	
afpersing en afdreiging	170	222	180	201	225	219	267	224	168	209	
overige vermogensmisdrijven	300	316	319	373	461	426	440	489	296	319	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	179	186	188	213	223	216	225	250	175	182	
vernieling en beschadiging	170	183	181	201	214	206	220	250	167	179	
tegen de openbare orde	192	198	203	233	238	236	240	263	188	193	
openlijk geweld	193	197	202	234	236	241	237	250	189	193	
huisvredebreuk	142	160	153	179	176	180	211	234	142	157	
lokaalvredebreuk	170	151	170	177	196	183	205	241	168	147	
computervredebreuk	x	x	209	352	218	325	186	182	x	x	
discriminatie	198	210	224	273	198	188	257	216	192	181	
tegen openbare orde overig	278	316	350	373	443	337	402	581	257	314	
brandstichting/ontploffing	203	197	215	210	222	225	239	242	196	189	
tegen het openbaar gezag	161	164	163	189	209	194	203	223	159	161	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	161	178	173	186	204	183	188	186	161	173	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	161	158	158	191	211	200	209	233	158	155	
Gewelds- en seksuele misdrijven	190	200	201	228	238	238	244	264	184	195	
mishandeling	185	195	195	224	235	233	237	258	181	191	
bedreiging en stalking	177	192	184	211	222	217	226	245	172	188	
bedreiging	173	188	179	207	216	212	221	242	168	186	
stalking	235	243	252	284	298	297	313	308	232	225	
seksuele misdrijven	235	241	267	289	300	322	327	343	225	233	
aanranding	232	217	248	267	287	318	321	325	225	202	
verkrachting	242	239	301	341	334	338	385	379	222	236	
schennis der eerbaarheid	200	200	224	248	234	248	247	270	197	199	
ontucht met minderjarige	x	239	250	312	294	279	275	413	x	208	
overige seksuele misdrijven	242	266	279	294	320	338	341	360	234	256	

Schuldigverklaringen							Vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolg							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	178	202	219	217	215	234	219	228	229	258	265	262	263	291
	177	199	206	202	203	223	213	216	226	253	259	257	257	283
	166	183	188	185	181	201	207	206	213	240	247	241	233	259
	149	165	165	163	164	183	183	183	188	213	209	202	202	224
	160	170	163	178	187	198	205	190	205	243	223	233	224	257
	128	146	143	139	146	161	167	176	177	202	186	195	188	208
	157	172	175	172	170	190	177	172	180	201	206	189	192	212
	197	228	241	254	234	278	238	260	245	268	286	266	299	306
	238	253	277	263	255	295	240	274	280	316	349	310	308	343
	232	255	283	311	293	307	325	296	308	350	377	403	396	418
	193	203	219	214	210	225	194	208	205	231	236	231	212	251
	170	204	209	216	222	206	192	222	285	161	274	251	293	332
	315	359	458	400	421	484	331	273	328	395	459	494	468	479
	182	206	217	209	216	236	202	212	225	253	252	255	251	289
	178	198	210	201	217	246	196	207	205	216	238	235	237	281
	196	224	230	226	229	244	205	210	231	276	267	270	260	297
	196	226	229	231	228	238	205	209	228	270	271	274	247	278
	146	165	177	178	192	190	147	154	224	301	156	199	337	386
	169	181	193	179	171	232	x	172	x	x	x	x	x	268
	222	357	238	294	243	179	x	x	x	x	x	x	121	x
	216	270	169	186	226	187	x	356	247	280	252	195	x	x
	311	341	404	319	371	492	275	251	456	437	417	364	407	434
	202	200	207	225	231	209	239	237	311	248	260	226	269	283
	159	185	205	188	191	207	187	217	207	225	227	236	239	276
	170	178	203	178	180	170	168	257	198	223	194	213	207	263
	154	188	205	193	195	217	201	194	213	228	257	254	264	283
	193	219	229	229	233	254	229	228	241	268	277	280	286	307
	190	218	228	225	228	249	218	216	223	256	267	268	273	303
	178	205	215	211	218	240	205	213	221	249	250	254	259	272
	174	200	211	205	213	236	200	203	212	245	244	252	254	271
	243	282	288	297	300	304	258	326	304	288	315	302	339	283
	248	270	281	308	306	324	267	270	325	326	359	366	387	382
	229	254	268	305	297	306	207	272	305	286	300	364	330	361
	261	280	289	291	310	278	259	233	329	360	390	384	529	517
	216	242	226	243	235	267	x	208	291	308	304	285	266	293
	253	326	292	254	275	438	x	-	x	x	x	x	-	x
	264	282	304	331	331	354	316	317	347	338	406	362	386	350

Tabel 6.32 (vervolg)

	Totaal									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006
	(abs. in dagen)									
misdrijven tegen het leven ^c	213	218	234	261	276	275	283	308	199	201
overige gewelds- en seksuele misdrijven	258	248	266	302	324	329	362	351	240	243
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	170	175	169	189	201	188	205	229	167	171
Verkeersmisdrijven	156	160	162	201	245	259	252	272	154	157
verlaten plaats ongeval	193	196	197	229	223	220	241	294	190	193
rijden onder invloed	147	151	153	190	252	277	270	273	146	149
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	183	186	189	235	214	199	198	252	182	184
overige verkeersmisdrijven	195	201	212	236	250	251	242	294	192	198
Drugsmisdrijven	165	171	183	192	214	223	224	243	158	163
harddrugs	150	146	158	167	188	192	197	205	143	138
softdrugs	192	217	229	235	255	267	266	295	187	208
(Vuur)wapenmisdrijven	190	196	200	219	224	210	207	236	187	193
Misdrijven overige wetten ^d	294	305	267	281	292	302	311	378	288	288
Wet op de economische delicten	296	302	263	275	280	293	294	353	293	293
overige misdrijven	291	314	276	301	331	331	383	439	266	264

a Als het aantal zaken kleiner is dan 10, is geen gemiddelde doorlooptijd berekend; dit wordt weergegeven met 'x'.

b Voorlopige cijfers.

c Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

d Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Schuldigverklaringen							Vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolg							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	215	224	233	247	256	279	239	277	273	307	340	345	361	368
	247	275	303	321	333	354	405	286	377	353	382	359	388	323
	163	183	196	184	200	224	190	213	210	234	229	229	240	264
	161	198	244	257	250	267	209	202	214	256	267	269	267	326
	194	225	220	218	237	284	212	208	214	252	238	229	262	359
	152	188	250	275	267	269	215	194	199	260	311	346	372	364
	187	232	211	196	196	248	200	218	228	262	238	225	215	279
	209	235	245	246	240	285	201	181	244	252	281	275	257	352
	175	183	203	215	213	231	199	229	232	274	288	279	279	301
	151	161	175	186	187	195	196	189	191	238	265	252	244	258
	222	226	247	260	255	285	203	268	278	304	310	303	312	329
	197	216	223	208	203	233	252	235	203	283	232	210	217	237
	259	269	280	285	286	327	236	293	251	285	291	287	308	342
	259	269	275	286	289	333	309	327	278	313	300	308	321	375
	260	274	309	276	267	307	212	262	229	260	282	265	289	312

Tabellen bij hoofdstuk 7

Tabel 7.1 Instroom gevangeniswezen vanuit vrije maatschappij of politiebureau naar categorie^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal ingestroomd	44.580	44.799	43.831	41.599	40.312	39.293	39.866	38.666
voorlopig gehechten	21.029	20.344	19.847	18.742	18.068	17.694	18.056	16.991
arrestanten	19.821	20.642	20.871	20.114	19.532	19.588	20.160	20.565
zelfmelders	3.730	3.813	3.114	2.743	2.712	2.011	1.650	1.110
elektronische detentie ^b	2.301	2.460	2.134	2.031	2.039	918		
insluiting in gevangenis met beperkte beveiliging	1.429	1.353	980	712	673	1.093	1.650	1.110

a Een persoon kan meerdere keren in een jaar instromen.

b De elektronische detentie is per medio 2010 gestopt.

Bron: DJI

Tabel 7.2 Instroom arrestanten, zelfmelders en ED'ers naar verblijfstitel

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal arrestanten	19.821	20.642	20.871	20.114	19.532	19.588	20.160	20.565
gevangenisstraf/hechtenis	8.347	7.078	6.068	5.744	5.488	5.823	6.197	6.255
SOV/ISD-maatregel	42	71	83	113	125	141	146	148
vervangende hechtenis taakstraf	4.246	4.755	4.874	5.071	4.999	4.844	4.440	3.981
vervangende hechtenis geldboete ^a	6.564	8.000	8.929	8.413	8.036	7.937	8.606	9.377
overig ^b	622	738	917	773	884	843	771	804
Zelfmelders beperkt beveiligde inrichting	1.429	1.353	980	712	673	1.093	1.650	1.110
gevangenisstraf/hechtenis	1.421	1.337	973	706	658	1.080	1.637	1.109
overig/onbekend	8	16	7	6	15	13	13	1
Zelfmelders elektronische detentie ^c	2.301	2.460	2.133	2.031	2.039	918		
gevangenisstraf/hechtenis	2.277	2.446	2.113	2.027	2.017	904		
overig/onbekend	24	14	20	4	22	14		

a Inclusief niet-betaalde verkeersboetes (gijzelingen Wet Mulder), vervangende hechtenis Wet Terwee en lijfswang ontnemingsmaatregel ("Pluk ze").

b Tbs-passanten, jeugddetentie, bewaring uitlevering, bewaring in het kader van WOTS, overig en onbekend.

c De elektronische detentie is per medio 2010 gestopt.

Bron: DJI

Tabel 7.3 Strafrechtelijk gedetineerden in het gevangeniswezen^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal	15.206	13.718	12.769	11.934	11.682	11.736	11.545	11.160
man	14.338	12.850	11.956	11.117	10.914	11.002	10.882	10.562
vrouw	868	868	813	817	768	734	663	598
Leeftijd								
t/m 19 jaar	555	556	476	450	486	479	451	412
20 t/m 29 jaar	5.249	4.643	4.361	4.068	4.184	4.174	4.088	3.992
30 t/m 39 jaar	5.108	4.530	4.084	3.701	3.476	3.318	3.234	3.128
40 t/m 49 jaar	3.121	2.899	2.736	2.603	2.452	2.563	2.536	2.428
50 t/m 59 jaar	948	878	879	885	846	931	954	935
60 en ouder	225	212	233	225	235	259	271	258
onbekend	-	-	-	2	3	12	11	7
Delict ^b								
vermogensmisdrijven zonder geweld	.	2.614	2.277	2.254	2.146	2.104	2.107	2.029
vermogensmisdrijven met geweld	.	1.790	1.718	1.606	1.722	1.861	1.999	1.966
geweldsmisdrijven (excl. seksuele misdrijven)	.	3.166	2.817	2.738	2.639	2.809	2.770	2.755
seksuele misdrijven	.	608	566	456	433	430	431	442
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	.	707	574	494	454	441	394	416
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	.	77	53	38	38	39	44	47
verkeersmisdrijven	.	264	301	252	347	340	324	339
drugsmisdrijven	.	2.574	2.576	2.368	2.249	2.107	1.855	1.666
wapens- en munitiemisdrijven	.	93	97	101	109	117	89	92
overige wetten	.	158	131	117	138	109	117	92
onbekend als gevolg van specifieke verblijfstitel ^c	.	1.189	1.276	1.151	1.007	935	927	883
onbekend om andere reden	.	478	383	359	400	444	488	433
Verblijfstitel								
voorlopige hechtenis	6.194	5.862	5.756	5.443	5.492	5.623	5.643	5.453
gevangenisstraf	6.910	5.685	4.737	4.397	4.152	4.206	4.039	3.969
SOV/ISD-maatregel	327	580	675	588	508	492	500	478
hechtenis (principale hechtenis)	160	141	133	153	151	134	152	104
vervangende hechtenis taakstraf	602	581	524	548	501	435	342	333
vervangende hechtenis geldboete	310	236	209	185	188	183	201	178
gijzeling Wet Mulder (niet-betaalde verkeersboetes)	56	103	138	68	171	185	188	223
gijzeling Wet Terwee (niet-betaalde schadevergoedingsregeling)	137	131	169	206	184	147	154	171
lijfswang ontnemingsmaatregel ('Pluk ze')	21	25	38	31	45	48	61	43
tbs (passant)	245	122	157	120	58	32	17	20
strafr. maatregel plaatsing psych. zkh (passant)	29	37	31	28	28	31	19	20
bewaring uitlevering	28	41	45	31	57	62	67	53
bewaring, gevangenhouding i.h.k.v. WOTS	21	21	22	14	22	18	13	12
overig	48	33	38	24	41	50	39	23
onbekend	118	120	97	98	84	90	110	80

Tabel 7.3 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bestemming								
huis van bewaring	10.356	8.418	7.656	6.599	5.320	5.031	4.564	4.191
gesloten gevangenis (incl. ISD)	2.614	3.307	3.144	3.450	4.205	4.514	4.370	4.316
beperkt beveiligde inrichting	837	647	717	763	650	553	470	452
zeer beperkt beveiligde inrichting	309	296	245	268	322	315	298	276
penitentiair psychiatrisch centrum					295	536	586	626
extra zorgafdeling							465	495
Art. 15.5 en art. 43.3 PBW buiten een PI ^d						73	89	112
SOV/ISD buiten een PI	13	70	121	111	127	149	154	157
penitentiaire programma's ^e	671	611	506	431	458	438	388	406
elektronisch detentie ^f	154	193	170	145	156	3		
overig, onbekend ^g	252	176	210	167	149	124	161	129
Strafduur ^h	8.309	7.223	6.278	5.871	5.500	5.450	5.234	5.062
minder dan 1 maand	884	695	575	582	615	591	580	500
1 tot 3 maanden	1.017	838	686	718	626	575	486	449
3 tot 6 maanden	885	658	569	496	455	399	427	380
6 maanden tot 1 jaar	971	786	667	699	787	790	709	679
1 tot 2 jaren	1.027	850	682	616	608	678	616	621
2 tot 3 jaren	1.019	1.075	1.073	976	794	871	831	783
3 tot 4 jaren	593	452	362	323	290	300	330	339
4 tot 6 jaren	775	698	535	443	394	352	362	393
6 tot 8 jaren	425	385	341	300	268	260	239	261
8 tot 12 jaren	411	411	384	326	302	288	275	290
12 jaar of langer	292	309	317	319	306	294	310	318
onbekend	10	66	87	73	55	52	69	49

- a Peilmoment 30 september. Inclusief extramuraal verblijvenden.
- b De indeling van 2005 ontbreekt, omdat er in dit jaar veel delictcodes onbekend waren. De verkeersmisdrijven zijn inclusief Wet Mulder-zaken.
- c Bij bepaalde verblijfstitels als ISD, subsidiaire hechtenis en de Wet Terwee worden geen delicten geregistreerd.
- d Hieronder vallen de personen die onder verantwoordelijkheid van het gevangeniswezen onder elektronische detentie zijn geplaatst, een penitentiair programma volgen (met of zonder elektronisch toezicht), of in het kader van de laatste fase van de SOV-/ISD-maatregel elders zijn geplaatst (met name in een GGz-inrichting).
- e Aantallen hebben betrekking op personen die op 30 september gedetineerd zijn op grond van een gevangenisstraf, een SOV- of ISD-maatregel, een principale hechtenis-straf, een vervangende hechtenis taakstraf of een subsidiaire hechtenis voor een niet-betaalde boete (inclusief personen die extramuraal verblijven).
- f De elektronische detentie is per medio 2010 gestopt.
- g In 2010 inclusief gedetineerden die buiten een PI verbleven op grond van artikel 15.5 en 43.3 PBW.
- h De duur betreft de door de rechter opgelegde duur, zonder aftrek voorarrest en zonder aftrek van de termijn van vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling. Tijdens een detentie kunnen meerdere straffen achter elkaar worden geëxecuteerd.

Bron: DJJ

Tabel 7.4 Detentieduur totale uitstroom gevangeniswezen^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal	46.001	46.322	44.108	41.845	39.979	39.720	40.589	39.617
tot 2 weken	8.657	10.688	11.557	10.929	10.432	10.314	10.943	10.691
2 weken tot 1 maand	8.859	9.393	9.080	8.901	8.886	8.861	8.973	9.115
1 maand tot 3 maanden	11.717	11.024	9.950	9.724	9.208	9.006	8.940	8.364
3 maanden tot 6 maanden	6.725	6.204	5.521	5.158	4.751	4.724	4.995	4.810
6 maanden tot 1 jaar	5.630	4.831	4.374	3.754	3.197	3.249	3.230	3.163
1 jaar tot 2 jaar	2.227	1.880	1.600	1.495	1.626	1.827	1.756	1.657
2 jaar tot 4 jaar	1.137	995	1.131	1.038	1.027	892	918	1.007
4 jaar en meer	254	207	251	265	253	196	202	215
onbekend	795	1.100	644	581	599	651	632	595

a In voorkomende gevallen incl. duur extramuraal verblijf.

Bron: DJI

Tabel 7.5 Onttrekkingen, ontvluchtingen en suïcides in PI's

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Onttrekking aan detentie, totaal	998	814	686	688	743	669	515	448
niet terug van verlof ^a	.	461	353	364	373	350	289	250
ontvluchtingen uit (gesloten) inrichtingen	16	3	4	4	7	6	1	-
overige onttrekkingen ^{b,c}	.	350	329	320	363	313	225	198
Aanhoudingen van gedetineerden die zich aan detentie hebben onttrokken	910	820	702	685	757	694	546	481
Suïcides in penitentiaire inrichtingen	20	16	15	12	10	20	15	10

a Deze data is niet beschikbaar voor 2005.

b Deze data is niet beschikbaar voor 2005.

c Hieronder vallen: niet terugkeren van tijdelijke schorsing voorlopige hechtenis, tijdelijke strafonderbreking en onderbreken van extramurale tenuitvoerlegging gevangenisstraffen.

Bron: DJI

Tabel 7.6 Stroom-, bezettings- en capaciteitscijfers tbs

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
Opleggingen tbs met bevel tot verpleging	207	188	185	129	116	102	105	93
Tbs met voorwaarden	64	68	55	53	53	37	50	64
Beëindigingen tbs met bevel tot verpleging	98	111	101	97	96	109	151	179
Voorwaardelijke beëindigingen	50	34	16	58	75	119	115	132
Aantal passanten ultimo december	242	129	133	102	46	26	24	25
Bezetting FPC's ultimo december	1.494	1.700	1.839	1.918	2.010	1.959	1.841	1.714
Tbs-gestelden met proefverlof ultimo december	96	104	93	85	76	98	120	96
Gemiddeld aantal proefverloven	107	97	98	86	80	83	104	113
Gemiddelde duur proefverloven (dagen) ^b	589	640	574	864	939	1.090	760	558
Ontvluchtingen uit gesloten inrichtingen	-	-	-	1	-	1	-	1
Ongeoorloofde afwezigheid ^c	73	43	33	28	22	41	37	56

a Voorlopig cijfer, i.v.m. na-ijleffect.

b De gemiddelde duur wordt berekend vanaf de eerste dag proefverlof tot de laatste dag proefverlof.

c Onttrekken aan toezicht van het FPC-terrein buiten de externe beveiligingsring; ook onttrekkingen aan toezicht tijdens verblijf buiten de FPC.

Bron: DJI

Tabel 7.7 Tbs met bevel tot verpleging in combinatie met een gevangenisstraf naar duur

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
Totaal	207	188	185	129	116	102	105	93
Tbs met ontslag tot rechtsvervolging ^b	26	24	21	22	19	14	18	16
Tbs en gevangenisstraf tot 6 maanden	26	30	29	18	28	22	13	16
Tbs en gevangenisstraf van 6 mnd tot 1 jaar	43	38	49	18	19	25	19	19
Tbs en gevangenisstraf van 1 jaar tot 2 jaar	45	40	31	30	23	11	17	14
Tbs en gevangenisstraf van 2 jaar tot 3 jaar	33	20	16	14	10	10	10	6
Tbs en gevangenisstraf van 3 jaar tot 6 jaar	22	11	30	14	8	12	17	11
Tbs en gevangenisstraf langer dan 6 jaar	12	25	9	13	9	8	11	11

a Voorlopige cijfers.

b Dat wil zeggen dat er naast de tbs-maatregel geen gevangenisstraf is opgelegd.

Bron: DJI

Tabel 7.8 Tbs-passanten en wachttijd^a

	Gemiddeld aantal passanten	Gemiddelde wachttijd (in dagen)
2005	214	452
2006	146	359
2007	150	297
2008	120	312
2009	76	261
2010	33	135
2011	24	124
2012	27	88

a De duur betreft de totale wachttijd.

Bron: DJI

Tabel 7.9 Aantal personen in FPC's

	Totaal aanwezig geweest	Eerste opname in jaar	Op 1 januari aanwezig
2005	1.581	161	1.420
2006	1.814	320	1.494
2007	1.912	205	1.707
2008	2.045	200	1.845
2009	2.136	218	1.918
2010	2.115	128	1.987
2011	2.059	110	1.949
2012	1.920	102	1.818

Bron: DJI

Tabel 7.10 Leeftijd en geslacht, tbs gestelden^a

	2008	2009	2010	2011	2012
Leeftijd	(%)				
t/m 19 jaar	0	0	0	0	0
20 t/m 29 jaar	16	14	14	13	11
30 t/m 39 jaar	36	36	34	33	33
40 t/m 49 jaar	30	32	33	33	33
50 t/m 59 jaar	14	14	14	16	17
60 jaar en ouder	4	4	5	5	6
Leeftijd	(gemiddeld)				
	40	41	41	41	42
Geslacht	(%)				
man	94	94	93	93	94
vrouw	6	6	7	7	6

a Peilmoment ultimo september.

Bron: DJI

Tabel 7.11 Instroom in de justitiële jeugdinrichtingen naar verblijfstitel^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Strafrechtelijk totaal	3.221	3.003	2.790	2.441	2.292	2.263	1.846	1.869
voorlopige hechtenis	2.766	2.614	2.319	2.023	1.852	1.888	1.559	1.581
jeugddetentie	404	351	424	390	407	325	252	231
PIJ-maatregel	51	38	47	28	33	45	33	53
onbekend	-	-	-	-	-	5	2	4
Ots/gesloten jeugdzorg (civiel) ^b	1.009	1.083	1.134	1.011	684			

a Een persoon kan meerdere keren in een jaar instromen.

b Per 1 januari 2010 zijn er geen jeugdigen meer met een civielrechtelijke titel in een JJl.

Bron: DJI

Tabel 7.12 Populatie strafrechtelijk gedetineerden in justitiële jeugdinrichtingen^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bezetting ^b	1.093	975	973	793	674	655	549	545
behandel/lang verblijf	458	473	484	408	333	288	283	306
opvang/kort verblijf	635	502	489	385	341	367	266	239
jongens	1042	925	930	763	646	631	524	527
meisjes	51	50	43	30	28	24	25	18
tot en met 13 jaar	18	10	4	2	1	2	4	1
14 en 15 jaar	129	97	96	73	49	43	44	37
16 en 17 jaar	468	378	374	282	243	237	205	183
18 jaar en ouder	478	490	499	436	381	373	296	324
Verblijfstitel								
voorlopige hechtenis	441	314	329	287	250	273	229	221
jeugddetentie	114	71	80	58	58	68	54	44
PIJ-maatregel	538	590	564	448	366	314	266	280
Delicttype ^c	955	871	843	668	598	600	558	515
vermogensmisdrijven met geweld	339	282	254	231	235	235	238	249
geweldsmisdrijven	213	216	225	159	136	147	148	123
vermogensmisdrijven zonder geweld	142	121	105	88	75	73	62	58
seksuele delicten	165	158	164	133	113	95	80	55
vernieling en openbare orde	78	75	73	48	33	36	26	21
drugsmisdrijven	12	9	14	5	1	7	2	5
vuurwapenmisdrijven	2	1	2	1	2	1	1	3
overige misdrijven	4	9	6	3	3	6	1	1

a Peilmoment 30 september. Het betreft de strafrechtelijke bezetting.

b Tot 1 juli 2011 werden JJl's onderscheiden in twee hoofdbestemmingen: opvanginrichtingen en behandelinrichtingen. Op 1 juli 2011 is er een nieuwe, gewijzigde Beginselenwet Justitiële Jeugdinrichtingen (BJJ) in werking getreden. Een van de consequenties hiervan is dat het onderscheid tussen opvang- en behandelinrichtingen is komen te vervallen. Hiervoor in de plaats is een scheiding aangebracht op grond van verblijfsduur: kort- en langverblijf.

c Exclusief onbekend.

Bron: DJI

Tabel 7.13 Lopende strafrechtelijke (PIJ-)maatregelen minderjarigen^a

2005	607
2006	618
2007	632
2008	514
2009	437
2010	347
2011	313
2012	319

a Peilmoment 31 december.

Bron: DJI

Tabel 7.14 Gemiddelde verblijfsduur bij uitstroom naar verblijfstitel en ontvluchtingen/onttrekkingen in de justitiële jeugdinrichtingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(dagen)							
Voorlopige hechtenis	49	60	48	48	43	45	49	48
Jeugddetentie	101	123	84	77	71	84	85	98
PIJ-maatregel ^a	1.221	1.305	1.270	1.296	1.345	1.407	1.415	1.369
	(abs.)							
Ontvluchtingen	8	12	13	4	8	-	11	2
Onttrekkingen	581	586	543	482	420	170	159	116

a De berekeningswijze van de verblijfsduur van de PIJ-maatregel is aangepast t.o.v. de vorige editie. Bij de nieuwe berekeningswijze wordt gekeken naar de totale duur van alleen de PIJ-maatregel. Het gaat hierbij om de periode dat de PIJ-maatregel begint totdat deze afloopt.

Bron: DJI

Tabel 7.15 Populatie taakgestrafte meerderjarigen naar geslacht en leeftijd^{a,b}

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Totaal	33.860	36.577	35.776	34.071	33.588	30.859	27.285	28.488
	(%)							
Geslacht								
man	85	86	86	86	86	87	86	85
vrouw	15	14	14	14	14	13	14	15
Leeftijd								
18-25 jaar	29	28	29	29	28	28	30	30
26-30 jaar	14	15	14	15	15	16	16	16
31-35 jaar	15	13	13	12	14	12	12	12
36-40 jaar	14	14	14	13	14	13	12	11
> 40 jaar	29	31	31	31	32	32	31	32

a Unieke personen. Het betreft de populatie taakgestraften bij de reclassering van wie de taakstraf is voltooid danwel voortijdig is beëindigd.

b De aantallen van 2011 zijn gecorrigeerd ten opzichte van de vorige editie.

Bron: 2002-2004 ClientVolgSysteem 3RO, 2005-2012 Monitorinformatie Reclasseringsketen

Tabel 7.16 Afgesloten taakstraffen meerderjarigen naar soort^{a,b}

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal	36.392	39.347	38.639	37.663	37.369	34.631	31.269	31.984
werkstraffen	34.495	37.350	37.240	36.474	36.533	34.253	31.185	31.961
succesvol afgerond	29.149	31.786	31.730	31.030	31.433	29.469	26.891	27.748
leerstraffen	1.897	1.997	1.399	1.189	836	378	84	23
succesvol afgerond	1.324	1.561	1.214	971	699	332	63	18

a Het betreft de afgesloten taakstraffen van de drie reclasseringsorganisaties (3RO) tezamen. Incl. voortijdig beëindigde taakstraffen.

b De aantallen van 2011 zijn gecorrigeerd ten opzichte van de vorige editie.

Bron: 2002-2004 ClientVolgSysteem 3RO, 2005-2012 Monitorinformatie Reclasseringsketen

Tabel 7.17 Voltooide toezichten en opdrachten gedragsinterventies 3RO^{a,b}

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Toezichten totaal ^a	6.088	7.447	7.224	8.767	9.371	9.529	9.898	10.683
	(%)							
schorsing	21	19	22	21	22	22	24	27
voorwaardelijke veroordeling ^b	57	61	61	66	64	62	60	58
PP, PP/ET en VI	16	15	13	10	10	10	11	10
tbs/PIJ	3	2	2	2	3	3	3	3
overig	4	2	2	1	1	4	3	2
	(abs.)							
Opdrachten gedragsinterventies						3.385	3.262	3.609
opdrachtgever OM/ZM						1.450	1.417	1.700
opdrachtgever DJI						1.935	1.845	1.909

a Voorwaardelijke veroordeling inclusief voorwaardelijk sepot.

b De aantallen van 2010 en 2011 zijn gecorrigeerd ten opzichte van de vorige editie.

Bron: 2002-2004 ClientVolgSysteem 3RO, 2005-2012 Monitorinformatie Reclasseringsketen

Tabel 7.18 Gestarte taakstraffen minderjarigen

	Taakstraffen totaal	Werkstraffen	Leer- en combinatiestrafen
2005	20.059	15.821	4.238
2006 ^a	21.847	17.146	4.701
2007	23.583	19.064	4.519
2008	22.992	19.049	3.943
2009	21.753	18.621	3.132
2010	18.746	16.721	2.025
2011	15.567	14.091	1.453
2012	14.462	13.089	1.373

a De aantallen van 2006 zijn een schatting op basis van 83% van het totale aantal taakstraffen in 2006.

Bron: Raad voor de Kinderbescherming

Tabel 7.19 Afgesloten taakstraffen opgelegd aan minderjarigen

	2005	2006 ^a	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal afgesloten taakstraffen	20.944	23.001	23.583	22.992	21.753	18.746	15.567	14.462
combinatie	1.231	1.362	1.338	1.049	795	511	327	270
leerstraf	3.106	3.587	3.181	2.894	2.337	1.514	1.126	1.103
werkstraf	16.607	18.051	19.064	19.049	18.621	16.721	14.091	13.089
Gemiddeld aantal opgelegde uren (totaal)	36	33	34	33	32	31	31	34
combinatie	76	64	67	67	64	66	63	48
leerstraf	32	30	30	30	28	26	24	24
werkstraf	34	32	32	32	31	31	31	35
Afgesloten taakstraffen naar eindbesluit (totaal) ^b	20.944	23.001	24.047	23.092	21.904	19.334	15.716	14.578
geslaagd	16.551	19.280	19.155	19.846	18.865	16.161	13.428	12.419
niet gestart/mislukt	3.039	3.163	4.414	3.074	2.888	3.053	2.139	2.043
(jeugd)reclassering voert taakstraf uit/overige besluiten	474	558	464	172	151	121	149	116
niet ingevuld	880	-	14	-	-	-	-	-
Afgesloten taakstraffen naar leeftijd (totaal) ^c	19.956	21.881	22.395	22.985	21.770	18.744	15.563	14.454
12 jaar	83	106	359	289	256	173	97	105
13 jaar	833	857	1.431	1.460	1.128	885	652	538
14 jaar	2.243	2.300	2.965	2.945	2.674	2.004	1.527	1.453
15 jaar	3.569	4.015	4.619	4.515	4.155	3.293	2.690	2.363
16 jaar	4.698	5.206	5.491	5.504	5.101	4.402	3.552	3.187
17 jaar	4.809	5.381	5.197	5.500	5.427	4.969	4.270	3.840
18 jaar	3.721	4.017	2.333	2.772	3.029	3.018	2.775	2.968
Afgesloten taakstraffen naar modaliteit (totaal)	20.944	23.001	23.583	22.992	21.753	18.746	15.567	14.462
OM	11.529	12.336	12.553	11.706	10.655	8.660	6.906	6.079
ZM	9.415	10.665	11.030	11.286	11.098	10.086	8.660	8.341
overige	-	-	-	-	-	-	48	42

a De aantallen van 2006 zijn een schatting op basis van 78,5% van het totale aantal taakstraffen in 2006.

b In deze aantallen zitten ook intakebesluiten 'verwijzen', dus geen eindbesluiten; intakebesluiten 'verwijzen' worden gebruikt wanneer er sprake is van overdracht aan de (jeugd)reclassering.

c Onbekende leeftijden zijn niet meegeteld.

Bron: Raad voor de Kinderbescherming

Tabel 7.20 Halt-verwijzingen en geslaagde Halt-straffen^{a,b}

	Ontvangen verwijzingen	Afgeronde Halt-straffen ^c	Geslaagde Halt-straffen
2005	22.215	.	20.815
2006	22.985	.	20.182
2007	22.460	23.082	21.908
2008	20.723	21.223	20.081
2009	19.633	20.380	19.300
2010	17.449	16.657	15.430
2011	16.523	17.267	15.903
2012	17.600	17.730	16.238

a De cijfers van Halt Nederland omvatten zowel misdrijven als overtredingen.

b Vóór 2011 werden de Halt-straffen Halt-afdoeningen genoemd.

c Geen cijfers beschikbaar van het aantal afgeronde Halt-straffen in 2005 en 2006.

Bron: Halt Nederland

Tabel 7.21 Instroom Bureau Jeugdzorg

	2008	2009	2010	2011	2012
Reguliere jeugdreclasseringsmaatregel	8.796	8.014	8.293	7.498	6.526
ltb harde kern	283	274	332	296	290
ltb criem	683	577	594	484	399
Geodragsbeïnvloedende maatregel	.	85	109	69	68

Bron: Ministerie van Veiligheid en Justitie/WODC

Tabel 7.22 Aangeleverde geldsomtransacties bij het CJIB^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal	671.351	640.568	621.870	554.143	565.877	465.534	156.724	77.689
transacties aangeleverd via politie	516.067	487.926	472.651	409.217	424.218	349.417	95.146	54.825
transacties aangeleverd via OM	109.263	105.491	100.831	93.961	88.001	69.789	49.183	22.619
transacties aangeleverd via RDW	45.665	46.627	47.826	50.493	53.233	45.920	12.012	-
transacties aangeleverd op een andere manier ^b	356	524	562	472	425	408	383	245
Totaal afgedane transactievoorstellen	675.374	672.895	624.393	561.801	551.233	428.050	289.019	134.451
sepot	63.783	66.795	59.094	47.343	58.647	32.513	25.303	17.572
betaald	394.359	383.318	370.783	327.708	325.725	261.249	104.074	49.299
overig ^c	217.232	222.782	194.516	186.750	166.861	134.288	159.642	67.580
Geïncasseerde transacties (in mln euro) ^d	77	76	77	73	73	66	39	24

a De cijfers over de geldsomtransacties betreffen zowel misdrijven als overtredingen.

b De transacties in de categorie 'overig' bevatten een deel van de bestuurlijke transacties milieu.

c Deze categorie bevat voornamelijk zaken die door de officier van justitie zijn voorgelegd aan de rechter en waarin de rechter tot een uitspraak is gekomen.

d De bedragen hebben betrekking op transacties die in het genoemde jaar zijn geïnd (dit kunnen deelbetalingen zijn).

Bron: CJIB

Tabel 7.23 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane strafbeschikkingen^{a,b}

	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal binnengekomen strafbeschikkingen bij CJIB	2.611	26.447	83.339	356.477	350.937
aangeleverd via politie	2.611	14.216	60.430	248.909	214.368
aangeleverd via parket		3.907	10.281	77.532	67.652
aangeleverd via gemeente		8.324	12.628	29.359	36.012
aangeleverd via overige instanties				677	32.905
Totaal afgedane strafbeschikkingen	1.915	14.563	39.100	180.438	239.300
betaald	1.491	14.087	37.090	168.102	202.550
overige afdoeningen	424	476	2.010	12.336	36.750

a Misdrijven en overtredingen.

b De strafbeschikking is vanaf februari 2008 gefaseerd in gevoerd.

Bron: CJIB

Tabel 7.24 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane boetevonnissen en boetebedragen inzake misdrijven

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Instroom	48.050	49.142	45.883	42.444	45.026	34.674	31.249	24.966
Uitstroom	49.556	52.213	50.144	44.621	44.806	40.787	35.145	29.895
	(%)							
geïnd	79	79	81	83	81	76	76	74
vervangende hechtenis	10	10	10	8	9	8	11	11
correctie	5	6	5	4	4	4	4	5
oninbaar	5	6	4	5	6	11	10	10
	(€)							
Gemiddeld boetebedrag	765	735	649	614	758	584	613	708
Bedrag initiële boete (x 1.000)	36.757	36.099	29.797	26.071	34.115	20.245	19.151	17.681
Bedrag gevorderd (x 1.000)	28.447	30.268	28.787	24.481	25.663	26.151	22.866	16.948

Bron: CJIB / STRABIS

Tabel 7.25 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane schadevergoedingsmaatregelen en vorderingsbedragen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Ter executie aangeboden aan CJIB	13.743	13.150	12.271	12.169	11.830	11.126	10.858	13.357
Afgedaan door CJIB	12.842	13.852	15.006	15.104	12.933	12.021	10.816	13.086
	(%)							
volledige betaling	79,4	81,6	80,2	80,7	82,2	82,3	83,4	81,2
oninbaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
regeling tussen veroordeelde en slachtoffer	0,6	1,6	1,4	1,3	1,1	0,4	0,2	0,3
dossier gesloten i.v.m. WSNP (statisch archief)	0,3	0,6	0,6	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
appel/cassatie ingesteld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
veroordeelde overleden	0,8	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
staken executie	0,5	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4
dossier verjaard	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,8	1,0	1,0
vervangende hechtenis ondergaan	17,7	14,6	16,3	16,3	15,2	15,7	14,3	16,6
	(€)							
Totaal initieel vorderingsbedrag	22.804.232	19.414.022	18.968.790	16.822.209	16.761.997	20.624.399	19.786.249	34.660.330
Terwee per jaar ^a								
Gemiddeld initieel vorderingsbedrag	1.659	1.476	1.546	1.382	1.417	1.854	1.822	2.595

a In deze tabel wordt rekening gehouden met hoofdelijke aansprakelijkheid. Indien twee daders worden veroordeeld tot het betalen van 400 euro schadevergoeding (hoofdelijke aansprakelijkheid), wordt dit als één zaak gezien.

Bron: CJIB

Tabel 7.26 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane ontnemingsmaatregelen en vorderingsbedragen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Ter executie aangeboden aan CJIB	1.584	1.755	1.720	1.507	1.306	1.176	1.193	1.295
Afgedaan door CJIB ^a	1.039	1.295	1.356	1.238	1.192	1.118	1.109	959
betaald	850	1137	1.173	1107	1.092	1021	999	812
vervangende hechtenis	123	63	102	58	49	35	31	14
overig ^b	66	95	81	73	51	62	79	133
	(€)							
Afgedaan initieel vorderingsbedrag ^c	9.481.921	16.781.325	18.936.255	14.958.666	16.343.580	15.233.984	28.709.311	17.581.713
Gemiddeld initieel vorderingsbedrag afgedane zaken	9.126	12.959	13.965	12.083	13.734	13.719	25.897	18.333

a Inclusief overleden.

b Inclusief alle afdoeningen die als 'oninbaar' zijn geboekt, bijvoorbeeld als de persoon is overleden.

c Het totaal aan initiële bedragen van alle afgedane zaken, inclusief afgedaan door vervangende hechtenis, als oninbaar afgeboekt, enz.

Bron: CJIB

Tabel 7.27 Gratieverlening

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ontvangen verzoekschriften	3.890	3.528	2.852	2.413	1.988	2.081	2.002	1.608
Totaal aantal beslissingen	2.593	2.251	1.915	1.606	1.339	1.143	1.066	1.000
beslissingen tot onvoorwaardelijke gratieverlening	798	775	565	441	390	340	326	332
beslissingen tot voorwaardelijke gratieverlening	217	204	226	245	240	192	155	117
beslissingen tot afwijzing gratieverlening	1.578	1.272	1.124	920	709	611	585	551

Bron: CBS

Tabellen bij hoofdstuk 8

Tabel 8.1 Afdoeeningen van overtredingen door de politie en buitengewoon opsporingsambtenaren

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Geldsomtransacties	480.428	453.026	439.083	381.050	409.022	341.684	90.942	54.746
Verkeer te land	184.103	198.596	235.660	168.694	163.952	149.716	72.528	54.677
reglement verkeersregels en verkeers- tekens 1990 (snelheidsovertredingen)	110.799	113.884	111.156	105.840	101.430	90.411	61.051	54.020
snelheid buiten bebouwde kom	.	44.474	46.972	46.007	43.807	39.785	26.325	24.637
snelheid binnen bebouwde kom	.	39.604	40.660	39.285	38.881	35.418	24.088	18.153
snelheid snelweg	.	21.659	21.334	18.533	17.039	13.637	10.328	11.229
snelheid (Video Controle Systeem)	.	8.147	2.190	2.015	1.703	1.571	310	1
wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen	35.574	32.020	20.610	15.811	16.213	17.225	3.982	9
wegenverkeerswet 1994	26.396	27.548	49.687	35.329	35.663	32.798	5.563	13
overig	11.334	25.114	54.207	11.714	10.645	9.282	1.932	635
Plaatselijk geldende verordeningen ^a	112.620	105.624	108.383	94.028	106.172	78.863	5.816	32
Wetboek van Strafrecht	102.966	76.465	68.132	54.997	64.148	55.940	8.143	23
identificatieverplichting	77.834	49.259	39.626	28.704	33.241	32.227	6.231	17
verboden toegang	17.855	19.783	20.701	20.004	23.401	16.576	634	5
baldadigheid/straatschenderij	7.251	7.394	7.781	6.269	7.490	7.101	1.276	1
overig	26	29	24	20	16	36	2	-
Bijzondere wetten	50.620	33.623	26.908	28.835	36.065	30.766	3.132	6
personenvervoer ^b	20.302	20.431	18.359	16.956	18.212	20.402	2.762	5
vreemdelingenwet ^c	9.309	4.573	2.102	1.695	1.836	1.484	46	-
goederenvervoer ^d	4.569	4.493	3.123	3.862	5.277	3.161	221	-
overig	16.440	4.126	3.324	6.322	10.740	5.719	103	1
Milieu	23.712	31.141	29.704	27.774	30.566	21.927	1.317	8
Verkeer te water	6.407	7.577	5.895	6.722	8.119	4.472	6	-
Strafbeschikkingen ^e				.	.	40.007	226.567	191.094
Bijzondere wetten				.	.	5.725	17.062	8.799
Wetboek van Strafrecht				.	.	5.452	45.143	42.255
Milieu				.	.	5.219	17.822	10.562
Verkeer te water				.	.	1.394	3.904	2.567
Verkeer te land				.	.	413	65.167	67.302
Plaatselijk geldende verordeningen				.	.	21.804	77.469	59.609

a Bevat overtredingen van lokale wetgeving m.b.t. diverse thema's.

b Bevat overtredingen van Wet Personenvervoer 2000, Besluit Personenvervoer 2000, Spoorwegwet, Algemeen Reglement Vervoer en Reglement dienst hoofd- en lokaalspoorwegen.

c Bevat overtredingen van verschillende wetten m.b.t. vreemdelingenbeleid (Vreemdelingenwet en Vreemdelingenbesluit).

d Bevat overtredingen van verschillende wetten m.b.t. goederenvervoer (Wet goederenvervoer over de weg en Besluit goederenvervoer over de weg).

e Strafbeschikkingen: vanaf 1 april 2010 landelijk ingevoerd voor de politie.

Bron: CJIB

Tabel 8.2 Bij het OM ingeschreven overtredingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	(abs.)							
Ingeschreven strafzaken	289.277	261.986	252.213	233.595	211.019	193.636	167.102	119.876
Ingeschreven feiten	309.430	276.907	264.147	244.848	224.971	211.870	196.128	135.295
Lokale regelgeving	67.608	62.639	54.317	48.160	46.568	34.179	32.449	.
w.o.								
Algemene Plaatselijke Verordening	67.157	62.244	53.947	47.872	46.362	33.697	31.956	.
Wet personenvervoer	54.861	37.603	32.369	34.093	37.428	39.169	52.669	.
Wet aansprakelijkheidsverzekering motorvoertuigen	52.506	47.679	43.939	47.663	36.680	55.197	21.334	.
Reglement verkeersregels en -tekens	37.372	38.922	39.253	32.803	28.508	23.290	29.009	.
Wetboek van Strafrecht	35.500	36.076	30.149	24.842	22.051	13.082	11.620	.
Wegenverkeerswet	24.727	23.784	40.080	34.472	29.386	20.965	22.063	.
Overig	20.179	16.613	12.894	10.057	33.155	17.198	17.237	.
Voertuigreglement	8.221	6.848	3.905	4.307	2.925	59	6	.
Leerplichtwet	5.531	6.107	6.948	8.378	8.236	8.684	9.734	.
Algemeen reglement vervoer	2.925	636	293	73	34	47	7	.

a In 2012 is het vooralsnog niet mogelijk de feiten naar delictgroep uit te splitsen.

Bron: CBS

Tabel 8.3 Afdoeningen van overtredingen door het OM (feiten)^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs.)							
Afgedane feiten	347.471	323.519	288.558	265.149	271.019	232.196	177.842	101.420
dagvaarding	215.321	200.364	181.706	164.389	174.932	187.476	143.042	81.172
voeging	38.561	29.833	20.478	26.861	19.949	3.413	436	350
voeging ad informandum	14.669	14.590	8.831	9.975	11.114	2.299	52	23
voeging ter berechting	23.892	15.243	11.647	16.886	8.835	1.114	384	327
transacties	49.922	50.330	50.258	45.254	36.654	26.510	17.877	5.204
lik op stuk	1.320	1.249	1.121	1.048	920	396	182	126
transactie	48.602	49.081	49.137	44.206	35.734	26.114	17.695	5.078
sepot	43.667	42.992	36.116	28.645	39.484	14.797	16.487	14.694
voorwaardelijk sepot	431	621	669	873	814	903	910	906
sepot	43.236	42.371	35.447	27.772	38.670	13.894	15.577	13.788

Tabel 8.3 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^b
	(abs.)							
w.o.								
Wet Aansprakelijkheid Motorvoertuigen	58.242	52.587	44.363	33.769	61.950	59.186	20.352	.
Wet personenvervoer 2000	61.434	46.977	35.784	40.055	41.782	41.210	46.706	.
lokale regelgeving	79.761	78.132	62.179	58.710	51.717	38.605	31.692	.
w.o.								
Algemeen Plaatselijke Verordeningen	79.174	77.576	61.743	58.351	51.440	38.122	31.219	.
Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990	44.348	43.187	43.042	37.218	32.622	25.431	21.306	.
Wegenverkeerswet 1994	28.984	26.639	39.367	39.837	32.867	23.898	20.587	.
Wetboek van Strafrecht	35.297	43.435	38.737	30.731	24.976	15.298	10.903	.
Leerplichtwet	5.840	6.566	7.119	9.429	8.949	9.579	10.149	.

a Exclusief OM-strafbeschikkingen.

b In 2012 is het vooralsnog niet mogelijk de feiten naar delictgroep uit te splitsen.

Bron: CBS

Tabel 8.4 Afdoeningen van overtredingen door het OM (zaken)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Totaal	325.938	304.486	275.899	250.908	253.629	213.184	150.539	87.040
dagvaarding	202.265	191.513	174.834	157.536	167.180	170.988	117.498	68.310
voeging	30.669	19.818	14.861	20.024	10.956	1.439	399	340
overdracht	3.420	2.601	1.889	1.778	1.314	368	134	106
transactie	49.016	49.394	49.527	44.489	36.081	25.960	17.525	5.055
sepot	40.568	41.160	34.788	27.081	38.098	14.429	14.983	13.229
onvoorwaardelijk sepot	40.143	40.558	34.139	26.226	37.318	13.543	14.096	12.329
voorwaardelijk sepot	425	602	649	855	780	886	887	900
Meerderjarigen	299.029	275.310	240.666	216.787	224.585	189.567	130.834	75.260
dagvaarding	188.938	177.248	159.815	142.415	152.934	157.243	105.621	60.427
voeging	29.345	18.764	13.654	18.618	10.122	1.015	32	33
overdracht	3.064	2.337	1.640	1.464	1.096	294	87	59
transactie	41.113	39.999	34.752	31.203	26.650	18.821	12.146	3.734
sepot	36.569	36.962	30.805	23.087	33.783	12.194	12.948	11.007
onvoorwaardelijk sepot	36.308	36.587	30.411	22.610	33.387	11.769	12.517	10.634
voorwaardelijk sepot	261	375	394	477	396	425	431	373
Minderjarigen	22.411	24.688	31.885	30.967	25.310	21.260	17.692	10.433
dagvaarding	11.264	12.195	13.446	13.918	12.851	12.340	10.641	6.953
voeging	1.102	955	1.182	1.347	799	423	365	307
overdracht	225	136	158	224	148	61	41	43
transactie	6.822	8.180	13.898	12.452	8.580	6.749	5.113	1.160
sepot	2.998	3.222	3.201	3.026	2.932	1.687	1.532	1.970
onvoorwaardelijk sepot	2.840	3.000	2.957	2.652	2.555	1.232	1.079	1.446
voorwaardelijk sepot	158	222	244	374	377	455	453	524

Tabel 8.4 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Rechtspersonen	4.498	4.488	3.348	3.154	3.734	2.357	2.013	1.347
dagvaarding	2.063	2.070	1.573	1.203	1.395	1.405	1.236	930
voeging	222	99	25	59	35	1	2	-
overdracht	131	128	91	90	70	13	6	4
transactie	1.081	1.215	877	834	851	390	266	161
sepot	1.001	976	782	968	1.383	548	503	252
onvoorwaardelijk sepot	995	971	771	964	1.376	542	500	249
voorwaardelijk sepot	6	5	11	4	7	6	3	3

Bron: CBS

Tabel 8.5 Afdoeningen van strafzaken door de kantonrechter en gerechtshof

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Totaal afdoeningen kantonrechter ^a	168.190	183.317	169.038	172.167	146.988	144.242	139.545	84.426
	(%)							
dagvaarding nietig	1	1	1	1	1	1	2	2
OM niet-ontvankelijk	0	0	0	0	0	0	0	1
rechter niet bevoegd	0	0	0	0	0	0	0	0
schuldigverklaring	96	95	95	95	95	94	93	91
met oplegging van straf of maatregel	96	94	94	94	93	92	90	86
zonder oplegging van straf of maatregel	1	2	1	1	1	2	3	5
ontslag van alle rechtsvervolging	0	0	0	0	0	0	0	0
vrijspraak	3	3	3	3	3	4	3	5
ter terechtzitting gevoegd	0	0	0	0	0	0	0	0
verwijzing naar een ander forum	0	0	0	0	0	0	0	0
overig/onbekend	0	0	0	0	0	0	0	0
	(%)							
APV	23	25	21	22	20	18	17	16
Wetboek van Strafrecht	7	13	13	12	11	11	10	7
WAM	22	23	24	20	23	25	30	16
Wet Personenvervoer 2000	13	10	10	11	12	14	13	17
Wegenverkeerswet	9	8	10	14	13	12	10	14
Overig	26	21	22	21	22	20	19	30
	(abs.)							
Totaal eindarresten gerechtshof ^b	6.537	7.045	7.300	5.340	4.592	3.462	3.439	3.345

a Het aantal door het OM gepubliceerde aantallen afdoeningen door de kantonrechter ligt om onbekende redenen iets lager, maar de trend komt globaal overeen.

b Aantal eindarresten conform Jaarverantwoording Rechtspraak.

Bron: Raad voor de rechtspraak (jaarverslagen en verwerking gegevensbestand GPS-MI)

Tabel 8.6 Boetevonnissen opgelegd bij overtredingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Verwerkte boetevonnissen	134.186	148.800	163.644	155.207	138.666	106.369	116.697	92.934
	(%)							
geïnd	61	60	60	63	63	75	67	63
vervangende hechtenis	17	14	16	15	17	17	19	18
oninbaar	19	21	19	18	17	7	12	17
correctie	3	4	4	3	3	2	1	2
	(€)							
Gemiddeld boetebedrag	241	244	245	235	266	262	268	299
Bedrag initiële boete (x 1.000)	35.501	37.942	37.305	32.144	32.712	28.509	29.191	17.889
Bedrag gevorderd (x 1.000)	31.208	36.485	38.647	37.494	34.233	28.606	31.061	25.685

Bron: CJIB

Tabel 8.7 Tenuitvoerlegging CJIB naar soort regelgeving

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Wet Administratiefrechtelijke								
Handhaving Verkeersvoorschriften	10.977.390	11.943.755	12.640.881	11.662.981	11.823.239	10.973.493	9.728.818	9.661.094
snelheid	7.964.151	8.874.080	9.740.861	9.159.301	9.102.868	8.303.605	7.403.549	7.600.173
parkeren	1.039.933	1.000.277	949.896	880.512	921.642	911.677	852.731	715.879
rood licht	401.409	362.188	321.116	273.033	293.221	315.944	238.483	224.308
overig	1.571.897	1.707.210	1.629.008	1.350.135	1.505.508	1.442.267	1.234.055	1.120.734
Geldsomtransacties politie en								
buitengewoon opsporingsambtenaren	480.428	453.026	439.083	381.050	409.022	341.684	90.942	54.746
verkeer te land	184.103	198.596	235.660	168.694	163.952	149.716	72.528	54.677
Wetboek van Strafrecht	102.966	76.465	68.132	54.997	64.148	55.940	8.143	23
bijzondere wetten	50.620	33.623	26.908	28.835	36.065	30.766	3.132	6
milieu	23.712	31.141	29.704	27.774	30.566	21.927	1.317	8
verkeer te water	6.407	7.577	5.895	6.722	8.119	4.472	6	-
overige	112.620	105.624	108.383	94.028	106.172	78.863	5.816	32
Geldsomtransacties OM ^a	34.311	35.117	34.163	31.980	25.653	22.442	19.451	7.092
w.o. wetboek van Strafrecht	1.129	1.485	1.329	1.322	970	909	832	-
Geldsomtransacties RDW	45.665	46.627	47.826	50.493	53.233	45.920	12.012	-
Bestuurlijke boetes/dwangsommen (instroom)	-	9.580	14.868	14.442	17.329	13.479	67.473	61.744

a Voor deze categorie kon slechts een beperkte verfijning naar wetgeving worden aangebracht.

Bron: CJIB

Tabel 8.8 Afdoeningen door het OM van beroepen tegen WAHV-beschikkingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Instroom beroepen bij officier van justitie	326.863	363.765	368.015	343.650	348.490	334.221	306.071	366.487
Uitstroom beroepen bij officier van justitie	326.820	362.514	376.249	328.916	359.715	314.938	275.297	374.298
bekrachtigd	148.309	167.166	173.398	137.942	162.084	155.402	141.544	209.795
vernietigd	139.541	156.754	168.558	153.290	151.921	121.726	103.421	113.689
gewijzigd	18.533	13.451	10.400	9.491	11.996	8.960	5.895	6.921
niet-ontvankelijk	15.811	21.940	21.690	26.019	30.776	24.828	20.095	34.459
onbekend	4.626	3.203	2.203	2.174	2.938	4.022	4.342	9.434

Bron: CJIB

Tabel 8.9 Afdoeningen door de kantonrechter van beroepen tegen WAHV-beschikkingen^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Instroom beroepen bij kantonrechter	28.905	38.496	45.670	35.107	40.647	35.531	29.271	53.146
Uitstroom beroepen bij kantonrechter	29.982	27.830	41.241	42.492	38.547	34.507	31.796	34.705
beschikking bekrachtigd	12.441	10.770	12.060	12.785	11.408	11.543	12.589	9.257
beschikking niet-ontvankelijk	5.336	4.519	7.280	7.750	9.193	6.572	6.053	6.914
beschikking alsnog vernietigd door OvJ	4.404	5.526	11.588	11.183	9.433	8.733	3.393	309
beschikking vernietigd	3.113	3.292	4.774	4.785	3.522	2.870	4.731	6.938
beschikking gewijzigd	3.018	2.767	4.452	4.679	3.739	3.567	3.765	3.150
onbekend	1.670	956	1.087	1.310	1.252	1.220	1.264	8.137

a Cijfers wijken af van die uit Jaarverslagen Raad voor de rechtspraak, met name omdat laatstgenoemde ook zaken in verband met gijzelingen/dwangbevelen bevatten.

Bron: CJIB

Tabel 8.10 Afdoeningen door het gerechtshof van beroepen tegen WAHV-beschikkingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Totaal afdoeningen WAHV-beschikkingen ^a	1.696	1.455	1.844	2.466	2.793	2.669	1.934	1.546
	(% ^b)							
afwijzing hoger beroep	.	47	59	45	44	44	43	44
niet-ontvankelijk	.	41	29	46	44	38	42	37
toewijzing hoger beroep	.	10	10	8	12	16	14	18
overig	.	2	2	1	0	1	2	1

a Aantal WAHV-beschikkingen op basis van opgave gerechtshof Leeuwarden.

b Detail (wijze van afdoening) op basis van gegevenssysteem RelS.

Bron: Raad voor de rechtspraak

Tabel 8.11 Tenuitvoerlegging door het CJIB van WAHV-beschikkingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Totaal	11.028.187	11.645.669	12.753.297	11.789.911	11.959.557	11.285.478	9.771.754	9.294.098
volledige betaling	10.603.990	11.181.564	12.273.583	11.319.668	11.530.767	10.897.380	9.425.725	8.930.210
afboeking	224.463	255.299	235.792	255.339	200.074	200.407	186.423	199.003
vernietigd	142.006	155.518	173.936	155.819	162.157	128.418	110.386	118.803
intrekking/correctie	42.924	41.478	53.570	43.164	52.281	43.881	39.826	42.968
overig	14.804	11.810	16.416	15.921	14.278	15.392	9.394	3.114
Toepassing gijzeling	6.633	6.504	5.624	5.312	5.944	7.045	7.813	7.821

Bron: CJIB

Tabel 8.12 Door bestuursorganen geconstateerde overtredingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(abs.)							
Belastingdienst	107.840	100.810	85.410	81.370	81.580	88.040	79.450	.
douane ^a	32.840	33.510	35.110	35.870	34.880	32.340	24.750	.
overige belastingen ^b	75.000	67.300	50.300	45.500	46.700	55.700	54.700	.
Uitvoeringsorganen sociale zekerheid ^c	77.541	82.810	87.738	83.606	78.567	82.059	102.401	.
Sociale Verzekeringsbank	32.544	36.193	41.171	40.279	35.427	36.959	44.801	46.594
Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen	31.469	33.035	33.969	32.023	33.000	34.000	45.000	41.900
Gemeenten	13.528	13.582	12.598	11.304	10.140	11.100	12.600	.
Financieel-economische toezichthouders	298	334	340	726	1.087	559	422	273
Autoriteit Financiële Markten ^d	114	96	152	250	454	366	261	187
De Nederlandsche Bank ^d	164	225	167	449	591	158	120	74
Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit ^e	10	8	17	16	27	24	31	6
Nederlandse Mededingingsautoriteit ^f	10	5	4	11	15	11	10	6
Instroom bestuurlijke boetes/dwangsommen CJIB		9.580	14.868	14.442	17.329	13.479	67.473	61.744
Arbeidsinspectie ^g	-	-	4.977	4.339	4.910	3.879	3.626	3.428
College voor zorgverzekeringen ^g	-	-	-	-	-	-	56.145	48.268
Diverse andere toezichthouders/inspecties ^h	.	.	9.877	10.103	12.414	9.594	7.700	10.048
Gemeenten ⁱ					8.324	12.628	29.358	36.012
verkeer te land en te water					-	-	40	300
milieu					2.987	5.702	10.796	13.388
bijzondere wetten					-	589	4.544	5.464
strafrecht					-	12	724	1.306
plaatselijk geldende verordeningen					5.337	6.325	13.254	15.554

a Bekeuringen.

b Navorderingen inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting.

c Overtredingen inlichtingenplicht.

d (Formele) maatregelen.

e Opgelegde boetes en lasten onder dwangsom.

f Onderzoeken afgedaan met redelijk vermoeden overtreding.

g Aan Centraal Justitieel Incassobureau gemelde opleggingen van bestuurlijke boete of last onder dwangsom.

h Aan Centraal Justitieel Incassobureau door Voedsel- en Warenautoriteit, Dienst Regelingen Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Inspectie Verkeer en Waterstaat, Agentschap Telecom, Dienst Justis, Bureau Financieel Toezicht en College Bescherming Persoonsgegevens gemelde opleggingen van bestuurlijke boete of last onder dwangsom.

i Strafbeschikkingen: vanaf 1 januari 2009 ingevoerd voor gemeenten.

Bron: Jaarverslagen diverse bestuursorganen, diverse jaren; Integrale Rapportage Handhaving, diverse jaren; Statistisch Jaarboek CJIB

Tabellen bij hoofdstuk 9

Tabel 9.1 Geregisteerde criminaliteit en geregisteerde verdachten, sancties politie, OM en ZM: natuurlijke en rechtspersonen bij misdrijven^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Bron
Geregisteerde misdrijven	1.348.284	1.311.768	1.303.835	1.277.773	1.254.478	1.194.030	1.194.055	1.139.719	tabel 4.1
Geregisteerde verdachten	513.448	508.434	496.600	470.954	423.419	382.943	376.023	344.911	tabel 4.1
Instroom OM	266.859	267.710	272.657	260.228	231.142	208.596	225.528	217.861	tabel 5.3
Sancties OM: transacties ^a	76.062	77.861	74.210	68.290	65.115	42.298	33.005	20.719	tabel 5.7
Sancties OM: strafbeschikking ^a					2.098	6.820	13.724	20.351	tabel 5.10
Sancties OM: totaal ^a	76.062	77.861	74.210	68.290	67.213	49.118	46.729	41.070	som
Schuldigverklaringen rechter	124.396	124.542	117.818	116.302	115.959	98.893	93.815	86.041	tabel 6.5
Halt-verwijzingen door politie	14.200	12.958	12.971	11.760	10.588	8.231	6.998	7.096	Halt
Politietransacties	35.639	34.900	33.568	28.167	15.196	7.733	4.204	79	CJIB
Politiestrafbeschikking				2.611	14.216	20.423	22.032	23.274	Jaarbericht CJIB
Sancties politie totaal	49.839	47.858	46.539	42.538	40.000	36.387	33.234	30.449	som
Sancties OM+rechter	200.458	202.403	192.028	184.592	183.172	148.011	140.544	127.111	som
Sancties politie+OM+rechter	250.297	250.261	238.567	227.130	223.172	184.398	173.778	157.560	som

a Bij de strafbeschikking is het aantal na een geslaagde executie geteld. Bij de transactie OM is de telwijze 'beslissing OM'.

Tabel 9.2 Geregisteerde verdachten, sancties politie, OM en ZM: minderjarigen^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Bron
Geregisteerde verdachten	101.349	100.948	97.659	86.509	73.045	60.698	54.433	47.293	tabel 4.30
Instroom OM	35.875	36.519	38.924	36.576	31.731	28.083	25.857	22.994	tabel 5.13
Sancties OM: transacties	14.780	14.703	14.687	13.767	11.883	9.861	8.488	6.794	tabel 5.16
Sancties OM: strafbeschikking								163	tabel 5.15
Sancties OM totaal	14.780	14.703	14.687	13.767	11.883	9.861	8.488	6.957	som
Schuldigverklaringen rechter	11.394	11.417	11.814	12.092	10.595	8.965	8.150	7.512	tabel 6.19
Halt-verwijzingen door politie	14.200	12.958	12.971	11.760	10.588	8.231	6.998	7.096	Halt
Politietransacties	462	477	483	434	357	314	93	2	CJIB
Politiestrafbeschikking									geen cijfers/nvt
Sancties politie totaal	14.662	13.435	13.454	12.194	10.945	8.545	7.091	7.098	som
Sancties OM+rechter	26.174	26.120	26.501	25.859	22.478	18.826	16.638	14.469	som
Sancties politie+OM+rechter	40.836	39.555	39.955	38.053	33.423	27.371	23.729	21.567	som

a Bij de strafbeschikking is het aantal na een geslaagde executie geteld. Bij de transactie OM is de telwijze 'beslissing OM'.

Tabellen bij hoofdstuk 10

Tabel 10.1 Uitgaven veiligheidszorg totaal

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal veiligheidszorg	9.809,5	10.378,7	11.113,2	12.023,6	12.807,7	12.855,3	12.936,8
preventie	4.671,8	4.923,6	5.244,9	5.627,8	5.946,5	5.927,3	5.942,0
opsporing	2.268,7	2.428,3	2.552,9	2.771,2	2.951,1	2.944,6	2.905,9
vervolgning	593,5	590,0	619,2	669,4	714,1	714,5	751,8
berechting	243,4	259,0	275,9	290,7	307,7	316,1	321,8
tenuitvoerlegging	1.613,3	1.669,3	1.874,4	2.083,4	2.223,8	2.296,8	2.344,5
ondersteuning van verdachten en daders	99,3	116,6	128,1	144,2	171,2	162,2	163,7
ondersteuning van slachtoffers	34,0	35,7	41,8	44,2	45,1	43,4	46,4
rechtskundige diensten	280,0	350,6	369,7	386,0	441,3	443,5	453,7
overige activiteiten ^b	5,3	5,5	6,2	6,7	6,8	6,7	7,0
	(mln €, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Totaal veiligheidszorg	9.809,5	10.299,3	10.921,1	11.257,0	11.676,1	11.548,4	11.614,0
preventie	4.671,8	4.900,6	5.188,4	5.305,6	5.456,2	5.370,5	5.381,3
opsporing	2.268,7	2.408,3	2.518,7	2.556,3	2.653,1	2.612,4	2.599,9
vervolgning	593,5	582,0	598,9	624,3	648,9	636,9	665,7
berechting	243,4	255,4	266,4	270,6	278,5	278,9	282,0
tenuitvoerlegging	1.613,3	1.649,5	1.819,0	1.954,5	2.032,9	2.064,7	2.094,2
ondersteuning van verdachten en daders	99,3	115,4	124,3	134,5	156,8	144,7	143,6
ondersteuning van slachtoffers	34,05	35,32	40,50	41,52	41,49	39,05	41,30
rechtskundige diensten	280,0	347,4	359,0	363,5	402,1	395,3	399,7
overige activiteiten ^b	5,3	5,4	5,9	6,2	6,2	5,9	6,1

a Voorlopige cijfers.

b Activiteiten van de Directie wetgeving van het ministerie van Veiligheid en Justitie en de Inspectie Openbare Orde en veiligheid.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.2 Personele en materiële uitgaven totaal

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	9.809,5	10.378,7	11.113,2	12.023,6	12.807,7	12.855,3	12.936,8
personele uitgaven	6.071,1	6.336,8	6.735,4	7.428,2	7.956,9	7.999,6	8.030,8
materiële uitgaven	3.738,4	4.041,9	4.377,8	4.595,5	4.850,8	4.855,8	4.906,0
	(mln €, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Totaal	9.809,5	10.299,3	10.921,1	11.257,0	11.676,1	11.548,4	11.614,0
personele uitgaven	6.071,1	6.313,4	6.581,4	6.858,5	7.159,9	7.022,0	7.045,0
materiële uitgaven	3.738,4	3.985,9	4.339,7	4.398,5	4.516,2	4.526,4	4.569,0

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.3 Uitgaven veiligheidszorg per hoofd van de bevolking

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(€, nominaal)						
Totaal veiligheidszorg	601,6	635,4	679,4	732,9	776,9	775,6	776,7
preventie	286,5	301,4	320,6	343,0	360,7	357,6	356,8
opsporing	139,1	148,7	156,1	168,9	179,0	177,7	174,5
vervolgning	36,4	36,1	37,9	40,8	43,3	43,1	45,1
berechting	14,9	15,9	16,9	17,7	18,7	19,1	19,3
tenuitvoerlegging	98,9	102,2	114,6	127,0	134,9	138,6	140,8
ondersteuning van verdachten en daders	6,1	7,1	7,8	8,8	10,4	9,8	9,8
ondersteuning van slachtoffers	2,1	2,2	2,6	2,7	2,7	2,6	2,8
rechtskundige diensten	17,2	21,5	22,6	23,5	26,8	26,8	27,2
overige activiteiten ^b	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	(€, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Totaal veiligheidszorg	601,6	630,5	667,6	686,2	708,3	696,7	697,3
preventie	286,5	300,0	317,2	323,4	331,0	324,0	323,1
opsporing	139,1	147,4	154,0	155,8	160,9	157,6	156,1
vervolgning	36,4	35,6	36,6	38,1	39,4	38,4	40,0
berechting	14,9	15,6	16,3	16,5	16,9	16,8	16,9
tenuitvoerlegging	98,9	101,0	111,2	119,1	123,3	124,6	125,7
ondersteuning van verdachten en daders	6,1	7,1	7,6	8,2	9,5	8,7	8,6
ondersteuning van slachtoffers	2,1	2,2	2,5	2,5	2,5	2,4	2,5
rechtskundige diensten	17,2	21,3	21,9	22,2	24,4	23,9	24,0
overige activiteiten ^b	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

a Voorlopige cijfers.

b Activiteiten van de Directie wetgeving van het ministerie van Veiligheid en Justitie en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.4 Uitgaven aan preventie

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	4.671,8	4.923,6	5.244,9	5.627,8	5.946,5	5.927,3	5.942,0
politie	1.502,4	1.587,5	1.654,2	1.775,4	1.913,1	1.907,9	1.883,5
regionale politie	1.298,4	1.363,6	1.413,1	1.519,2	1.641,4	1.628,9	1.612,6
Korps Landelijke Politiediensten	204,1	223,8	241,1	256,2	271,7	279,0	271,0
VRM-inspectie	33,8	34,6	38,7	31,4	32,2	33,5	31,8
douane	297,5	306,5	298,2	301,7	304,2	328,2	315,9
provincies en gemeenten	355,7	388,4	412,7	483,1	561,2	607,6	595,0
beveiligings- en opsporingsbedrijven	1.392,2	1.486,0	1.618,9	1.746,9	1.844,6	1.809,5	1.854,8
verkoop beveiligingsmaterialen	859,6	853,7	918,0	961,4	919,9	847,1	871,4
overige aanbieders ^b	230,5	266,9	304,4	328,0	371,3	393,5	389,5
	(mln €, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Totaal	4.671,8	4.900,6	5.188,4	5.305,6	5.456,2	5.370,5	5.381,3
politie	1.502,4	1.574,5	1.636,8	1.634,7	1.716,8	1.691,2	1.687,3
regionale politie	1.298,4	1.352,7	1.398,4	1.397,4	1.471,7	1.441,5	1.442,3
Korps Landelijke Politiediensten	204,1	221,8	238,5	237,3	245,2	249,7	244,9
VRM-inspectie	33,8	34,2	37,2	29,3	29,2	29,6	28,0
douane	297,5	303,2	284,8	278,6	272,2	286,3	273,8
provincies en gemeenten	355,7	383,7	401,2	453,7	520,9	557,4	541,5
beveiligings- en opsporingsbedrijven	1.392,2	1.496,5	1.622,8	1.675,4	1.718,6	1.652,9	1.682,8
verkoop beveiligingsmaterialen	859,6	844,7	911,3	927,2	859,3	798,6	818,9
overige aanbieders ^b	230,5	263,8	294,3	306,8	339,2	354,6	349,1

a Voorlopige cijfers.

b Overige aanbieders preventie bestaan uit: JUSTIS, CCV, NCTb, IND, AIVD, Kustwacht, AFM en Kmar.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.5 Personele en materiële uitgaven aan preventie

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	4.671,8	4.923,6	5.244,9	5.627,8	5.946,5	5.927,3	5.942,0
personele uitgaven	2.916,9	3.031,7	3.232,1	3.500,8	3.736,2	3.736,7	3.755,2
materiële uitgaven	1.755,0	1.891,9	2.012,8	2.127,0	2.210,3	2.190,7	2.186,9
politie	1.502,4	1.587,5	1.654,2	1.775,4	1.913,1	1.907,9	1.883,5
personele uitgaven	1.067,7	1.094,4	1.132,4	1.247,1	1.353,4	1.379,3	1.357,8
materiële uitgaven	434,8	493,1	521,8	528,3	559,7	528,6	525,7
VROM-inspectie	33,8	34,6	38,7	31,4	32,2	33,5	31,8
personele uitgaven	19,6	20,1	22,1	18,2	21,4	22,3	21,2
materiële uitgaven	14,2	14,5	16,6	13,2	10,8	11,2	10,7
douane	297,5	306,5	298,2	301,7	304,2	328,2	315,9
personele uitgaven	253,9	252,9	264,0	273,0	279,6	284,2	287,0
materiële uitgaven	43,7	53,6	34,1	28,7	24,6	44,1	28,9
provincies en gemeenten	355,7	388,4	412,7	483,1	561,2	607,6	595,0
personele uitgaven	150,0	162,1	175,8	201,8	228,0	243,9	243,5
materiële uitgaven	205,7	226,2	236,9	281,3	333,1	363,6	351,5
beveiligings- en opsporingsbedrijven	1.392,2	1.486,0	1.618,9	1.746,9	1.844,6	1.809,5	1.854,8
personele uitgaven	1.048,9	1.119,6	1.231,0	1.321,1	1.394,9	1.368,4	1.402,7
materiële uitgaven	343,3	366,4	387,9	425,8	449,6	441,1	452,1
verkoop beveiligingsmaterialen	859,6	853,7	918,0	961,4	919,9	847,1	871,4
personele uitgaven	243,7	241,5	253,8	266,4	255,7	233,2	237,3
materiële uitgaven	615,9	612,2	664,2	695,0	664,3	614,0	634,1
overig ^b	230,5	266,9	304,4	328,0	371,3	393,5	389,5
personele uitgaven	133,2	141,0	153,1	173,3	203,1	205,4	205,7
materiële uitgaven	97,4	125,9	151,3	154,7	168,2	188,1	183,8

a Voorlopige cijfers.

b Overige aanbieders preventie bestaan uit: JUSTIS, CCV, NCTb, IND, AIVD, Kustwacht, AFM en Kmar.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.6 Uitgaven aan opsporing

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	2.268,7	2.428,3	2.552,9	2.771,2	2.951,1	2.944,6	2.905,9
politie	2.002,1	2.130,2	2.210,6	2.414,8	2.584,2	2.569,4	2.535,8
regionale politie	1.725,3	1.811,2	1.876,1	2.042,1	2.189,9	2.161,6	2.138,8
KLPD	215,0	235,8	253,9	269,8	286,1	293,9	285,4
overige landelijke politiediensten	61,9	83,3	80,6	102,9	108,2	113,9	111,6
bijzondere opsporingsdiensten ^b	111,4	112,5	108,8	114,2	114,2	124,8	119,9
w.o.							
AID	7,9	7,9	8,3	9,4	8,9	9,0	7,3
beveiligings- en opsporingsbedrijven	32,8	35,0	38,1	41,1	43,4	42,6	43,7
overig ^c	122,4	150,6	195,4	201,0	209,3	207,8	206,5
w.o.							
NFI	45,0	48,3	57,7	66,8	73,5	70,1	76,7
	(mln €, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Totaal	2.268,7	2.408,3	2.518,7	2.556,3	2.653,1	2.612,4	2.599,9
politie	2.002,1	2.113,0	2.187,5	2.223,0	2.318,5	2.276,7	2.270,9
regionale politie	1.725,3	1.796,8	1.856,5	1.878,4	1.963,4	1.912,9	1.913,1
KLPD	215,0	233,6	251,2	250,0	258,2	263,0	258,0
overige landelijke politiediensten	61,9	82,6	79,8	94,7	97,0	100,8	99,8
bijzondere opsporingsdiensten ^b	111,4	111,3	104,1	105,7	102,5	109,2	104,1
w.o.							
AID	7,9	7,8	8,0	8,8	8,0	8,0	6,4
beveiligings- en opsporingsbedrijven	32,8	35,2	38,2	39,4	40,5	38,9	39,6
overig ^c	122,4	148,8	189,0	188,2	191,6	187,7	185,3
w.o.							
NFI	45,0	47,7	55,7	62,4	67,1	62,8	68,2

a Voorlopige cijfers.

b De bijzondere opsporingsdiensten bestaan uit: AID, VROM-IOD, SIOD en de FIOD-ECD. Wat betreft de VROM-IOD zijn de uitgaven van de gehele VROM-inspectie opgenomen. De VROM-IOD is hier een onderdeel van.

c Overige opsporing bestaat uit: NFI, overig opsporing MinJus, JUSTIS, AFM, NMa, EOD en de Kmar.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.7 Personele en materiële uitgaven aan opsporing

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	2.268,7	2.428,3	2.552,9	2.771,2	2.951,1	2.944,6	2.905,9
personele uitgaven	1.611,3	1.675,7	1.750,4	1.937,3	2.075,5	2.101,9	2.074,2
materiële uitgaven	657,4	752,6	802,5	834,0	875,6	842,7	831,7
politie	2.002,1	2.130,2	2.210,6	2.414,8	2.584,2	2.569,4	2.535,8
personele uitgaven	1.431,5	1.477,5	1.524,1	1.706,6	1.838,8	1.869,5	1.839,1
materiële uitgaven	570,6	652,7	686,5	708,3	745,4	699,9	696,7
bijzondere opsporingsdiensten ^b	111,4	112,5	108,8	114,2	114,2	124,8	119,9
personele uitgaven	93,4	94,0	91,1	96,0	98,8	103,0	103,9
materiële uitgaven	18,0	18,5	17,8	18,2	15,4	21,7	15,9
beveiligings- en opsporingsbedrijven	32,8	35,0	38,1	41,1	43,4	42,6	43,7
personele uitgaven	24,7	26,4	29,0	31,1	32,8	32,2	33,0
materiële uitgaven	8,1	8,6	9,1	10,0	10,6	10,4	10,6
overig ^c	122,4	150,6	195,4	201,0	209,3	207,8	206,5
personele uitgaven	61,7	77,9	106,3	103,6	105,0	97,2	98,1
materiële uitgaven	60,7	72,8	89,1	97,4	104,2	110,7	108,4

a Voorlopige cijfers.

b De bijzondere opsporingsdiensten bestaan uit: AID, VROM-IOD, SIOD en de FIOD-ECD. Wat betreft de VROM-IOD zijn de uitgaven van de gehele VROM-inspectie opgenomen. De VROM-IOD is hier een onderdeel van.

c Overige opsporing bestaat uit: NFI, overig opsporing MinJus, JUSTIS, AFM, NMa, EOD en de Kmar.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.8 Uitgaven aan vervolging

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	593,5	590,0	619,2	669,4	714,1	714,5	751,8
Openbaar Ministerie	516,0	520,2	544,9	570,9	611,2	615,6	641,0
w.o. Totaal schadevergoedingen	13,1	17,2	22,9	20,6	22,8	19,1	21,9
Wegens onterechte hechtenis	5,4	7,2	7,6	8,6	9,2	8,3	10,4
Vergoeding van gemaakte kosten	7,6	9,9	15,4	12,0	13,7	10,9	11,5
Reclassering voor volwassenen ^b	30,1	34,4	36,8	43,0	44,7	40,7	45,3
Raad voor de Kinderbescherming	47,5	35,5	37,5	55,5	58,2	58,2	65,4
	(mln €, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Totaal	593,5	582,0	598,9	624,3	648,9	636,9	665,7
Openbaar Ministerie	516,0	512,9	527,2	532,6	555,2	549,2	568,4
w.o. Totaal schadevergoedingen	13,1	17,0	22,3	19,6	21,4	17,7	19,8
Wegens onterechte hechtenis	5,4	7,1	7,4	8,2	8,6	7,7	9,4
Vergoeding van gemaakte kosten	7,6	9,8	15,0	11,4	12,9	10,1	10,4
Reclassering voor volwassenen ^b	30,1	34,0	35,7	40,1	41,0	36,3	39,8
Raad voor de Kinderbescherming	47,5	35,1	36,0	51,6	52,7	51,5	57,6

a Voorlopige cijfers.

b Drie reclasseringsorganisaties.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.9 Personele en materiële uitgaven aan vervolging

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	593,5	590,0	619,2	669,4	714,1	714,5	751,8
personele uitgaven	337,3	339,4	362,8	427,4	461,8	429,1	452,4
materiële uitgaven	256,2	250,6	256,4	242,0	252,3	285,4	299,3

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.10 Uitgaven aan berechting

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	243,4	259,0	275,9	290,7	307,7	316,1	321,8
rechtbanken en gerechtshoven	214,7	225,1	249,3	263,3	279,3	286,7	289,7
Hoge Raad	12,2	11,4	12,9	11,6	12,9	14,2	16,1
overige diensten ^b	16,5	22,5	13,7	15,7	15,5	15,2	16,0
	(mln €, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Totaal	243,4	255,4	266,4	270,6	278,5	278,9	282,0
rechtbanken en gerechtshoven	214,7	222,0	240,7	245,0	252,7	252,8	253,8
Hoge Raad	12,2	11,3	12,4	10,8	11,7	12,6	14,1
overige diensten ^b	16,5	22,2	13,3	14,7	14,0	13,5	14,1

a Voorlopige cijfers.

b Overige diensten bestaan uit: Commissie Gelijke Behandeling, College Bescherming Persoonsgegevens, Centrale Justitiële Documentatiedienst, Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en ingehuurde tolken.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.11 Personele en materiële uitgaven aan berechting

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	243,4	259,0	275,9	290,7	307,7	316,1	321,8
personele uitgaven	165,9	164,1	189,9	205,8	221,1	233,3	239,2
materiële uitgaven	77,5	94,9	86,0	84,9	86,6	82,8	82,6

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.12 Uitgaven aan tenuitvoerlegging

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	1.613,3	1.669,3	1.874,4	2.083,4	2.223,8	2.296,8	2.344,5
Gevangeniswezen	1.046,1	1.044,2	1.113,3	1.110,1	1.161,6	1.071,0	1.126,0
Justitiële jeugdinrichtingen	146,3	141,6	149,3	172,1	223,7	261,0	274,3
Forensisch psychiatrische centra	245,5	280,5	406,1	563,6	577,3	692,1	692,7
Centraal Justitieel Incassobureau	71,9	79,5	79,6	88,6	100,1	99,8	100,2
Reclassering voor volwassenen ^b	32,8	34,1	36,8	41,1	45,2	55,2	44,1
Bureaus Jeugdzorg	37,7	49,7	47,6	53,4	57,9	60,2	62,9
overig tenuitvoerlegging ^c	33,1	39,7	41,6	54,5	58,0	57,6	44,2
	(mln €, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Totaal	1.613,3	1.649,5	1.819,0	1.954,5	2.032,9	2.064,7	2.094,2
Gevangeniswezen	1.046,1	1.032,0	1.080,9	1.042,4	1.063,6	965,1	1.008,1
Justitiële jeugdinrichtingen	146,3	140,0	144,9	161,6	204,8	235,1	245,6
Forensisch psychiatrische centra	245,5	277,2	394,3	529,3	528,6	623,6	620,2
Centraal Justitieel Incassobureau	71,9	78,5	77,8	83,4	91,4	89,8	90,1
Reclassering voor volwassenen ^b	32,8	33,8	35,8	38,3	41,4	49,2	38,7
Bureaus Jeugdzorg	37,7	48,9	45,4	48,9	50,6	51,0	52,4
overig tenuitvoerlegging ^c	33,1	39,2	40,0	50,6	52,4	50,9	39,1

a Voorlopige cijfers.

b De drie reclasseringsorganisaties zijn Reclassering Nederland, Stichting Verslavingszorg en de afdeling reclassering van het Leger des Heils.

c Overig tenuitvoerlegging: Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, Raad voor de Kinderbescherming HALT Nederland en JUSTIS (gratieverleningen).

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.13 Personele en materiële uitgaven aan tenuitvoerlegging

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	1.613,3	1.669,3	1.874,4	2.083,4	2.223,8	2.296,8	2.344,5
personele uitgaven	770,0	796,2	850,6	971,3	1.018,9	1.057,0	1.056,5
materiële uitgaven	843,3	873,0	1.023,8	1.112,1	1.204,9	1.239,9	1.287,9
Dienst Justitiële Inrichtingen	1.438,0	1.466,4	1.668,7	1.845,8	1.962,7	2.024,0	2.093,0
personele uitgaven	664,7	670,0	721,1	817,8	850,5	874,3	888,6
materiële uitgaven	773,3	796,3	947,6	1.028,0	1.112,2	1.149,7	1.204,4
Bureaus Jeugdzorg	37,7	49,7	47,6	53,4	57,9	60,2	62,9
personele uitgaven	30,1	39,3	38,6	42,5	46,2	48,1	50,3
materiële uitgaven	7,6	10,4	9,0	10,9	11,6	12,1	12,7
overige aanbieders ministerie van Justitie ^b	137,7	153,3	158,1	184,2	203,2	212,6	188,6
personele uitgaven	75,3	87,0	90,8	111,0	122,1	134,6	117,7
materiële uitgaven	62,4	66,3	67,2	73,2	81,1	78,0	70,9

a Voorlopige cijfers.

b Overige aanbieders ministerie van Veiligheid en Justitie: CJIB, drie reclasseringsorganisaties, Raad voor de Strafrechts-toepassing en Jeugdbescherming, Raad voor de Kinderbescherming, HALT Nederland en JUSTIS (gratieverleningen).

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.14 Uitgaven aan ondersteuning van verdachten en daders

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	99,3	116,6	128,1	144,2	171,2	162,2	163,7
Gevangeniswezen	15,2	22,3	18,0	12,8	19,1	9,6	5,1
Justitiële jeugdinrichtingen	1,4	0,9	1,0	1,0	0,8	0,5	0,0
Reclassering voor volwassenen ^b	76,7	87,0	102,8	123,7	144,7	146,1	152,5
Raden voor de Rechtsbijstand	5,9	6,3	6,3	6,7	6,6	6,0	6,1
	(mln €, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Totaal	99,3	115,4	124,3	134,5	156,8	144,7	143,6
Gevangeniswezen	15,2	22,0	17,5	12,0	17,5	8,7	4,6
Justitiële jeugdinrichtingen	1,4	0,9	1,0	0,9	0,7	0,5	0,0
Reclassering voor volwassenen ^b	76,7	86,2	99,8	115,3	132,7	130,3	133,8
Raden voor de Rechtsbijstand	5,9	6,3	6,0	6,2	5,9	5,3	5,3

a Voorlopige cijfers.

b De drie reclasseringsorganisaties zijn Reclassering Nederland, Stichting Verslavingszorg en de afdeling reclassering van het Leger des Heils.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.15 Personele en materiële uitgaven aan ondersteuning van verdachten en daders

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	99,3	116,6	128,1	144,2	171,2	162,2	163,7
personele uitgaven	73,7	86,4	91,2	114,4	135,8	130,8	133,6
materiële uitgaven	25,6	30,2	36,9	29,7	35,5	31,4	30,1
Dienst Justitiële Inrichtingen	16,7	23,2	19,0	13,8	19,9	10,1	5,1
personele uitgaven	7,7	10,6	8,2	6,1	8,6	4,4	2,2
materiële uitgaven	9,0	12,6	10,8	7,7	11,3	5,7	2,9
overige aanbieders ministerie van Justitie ^b	82,6	93,4	109,1	130,4	151,3	152,1	158,6
personele uitgaven	66,0	75,8	83,0	108,3	127,2	126,4	131,4
materiële uitgaven	16,6	17,6	26,1	22,0	24,2	25,7	27,1

a Voorlopige cijfers.

b Overige aanbieders ministerie van Veiligheid en Justitie: Justitiële jeugdinrichtingen, drie reclasseringsorganisaties en Raden voor de Rechtsbijstand.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.16 Uitgaven aan rechtskundige diensten

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	280,0	350,6	369,7	386,0	441,3	443,5	453,7
	(mln €, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Totaal	280,0	347,4	359,0	363,5	402,1	395,3	399,7

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.17 Personele en materiële uitgaven aan rechtskundige diensten

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	280,0	350,6	369,7	386,0	441,3	443,5	453,7
personele uitgaven	178,0	223,2	237,4	247,2	282,7	284,1	290,6
materiële uitgaven	102,1	127,4	132,3	138,8	158,6	159,4	163,1

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.18 Uitgaven aan ondersteuning van slachtoffers

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	34,0	35,7	41,8	44,2	45,1	43,4	46,4
Centraal Justitieel Incassobureau	4,1	5,6	5,4	6,7	5,6	5,1	5,1
Schadefonds Geweldsmisdrijven	14,8	13,1	17,4	17,4	18,6	15,7	15,9
Slachtofferhulp Nederland	15,1	17,1	19,0	20,1	20,9	22,6	25,3
	(mln €, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Totaal	34,0	35,3	40,5	41,5	41,5	39,0	41,3
Centraal Justitieel Incassobureau	4,1	5,5	5,3	6,3	5,1	4,6	4,6
Schadefonds Geweldsmisdrijven	14,8	12,9	16,9	16,5	17,4	14,4	14,4
Slachtofferhulp Nederland	15,1	16,9	18,3	18,7	19,0	20,0	22,3

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.19 Personele en materiële uitgaven aan ondersteuning van slachtoffers

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(mln €, nominaal)						
Totaal	34,0	35,7	41,8	44,2	45,1	43,4	46,4
personele uitgaven	13,8	15,6	16,1	18,8	19,7	21,3	23,3
materiële uitgaven	20,2	20,1	25,7	25,4	25,4	22,2	23,1

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.20 Verhouding personele en materiële uitgaven naar activiteit, 2011^a

	Totaal	Personele uitgaven	Materiële uitgaven
	(%)		
Totaal	100,0	62,1	37,9
preventie	45,9	29,0	16,9
opsporing	22,5	16,0	6,4
vervolging	5,8	3,5	2,3
berechting	2,5	1,8	0,6
tenuitvoerlegging	18,1	8,2	10,0
ondersteuning van verdachten en daders	1,3	1,0	0,2
rechtskundige diensten	3,5	2,2	1,3
ondersteuning van slachtoffers	0,4	0,2	0,2
Totaal	100,0	100,0	100,0
preventie	45,9	46,8	44,6
opsporing	22,5	25,8	17,0
vervolging	5,8	5,6	6,1
berechting	2,5	3,0	1,7
tenuitvoerlegging	18,1	13,2	26,3
ondersteuning van verdachten en daders	1,3	1,7	0,6
rechtskundige diensten	3,5	3,6	3,3
ondersteuning van slachtoffers	0,4	0,3	0,5
Totaal	100,0	62,1	37,9
preventie	100,0	63,2	36,8
opsporing	100,0	71,4	28,6
vervolging	100,0	60,2	39,8
berechting	100,0	74,3	25,7
tenuitvoerlegging	100,0	45,1	54,9
ondersteuning van verdachten en daders	100,0	81,6	18,4
rechtskundige diensten	100,0	64,1	35,9
ondersteuning van slachtoffers	100,0	50,2	49,8

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.21 Kostprijzen Raad voor de rechtspraak voor veiligheidszorg

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(€, nominaal)						
Gerechtshoven							
strafzaken	1.103,7	1.179,1	1.371,9	1.385,7	1.392,0	1.524,0	1.302,8
Rechtbanken							
misdrijfzaken	638,5	653,6	738,3	777,7	844,0	924,0	865,4
overtredingszaken	113,3	119,7	121,1	115,0	114,0	120,0	138,3
	(€, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Gerechtshoven							
strafzaken	1.103,7	1.164,0	1.328,1	1.287,8	1.266,6	1.375,5	1.164,2
Rechtbanken							
misdrijfzaken	638,5	645,2	714,7	722,8	768,0	833,9	773,4
overtredingszaken	113,3	118,2	117,2	106,9	103,7	108,3	123,6

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), jaarverslagen Rvdv, bewerking WODC

Tabel 10.22 Kostprijzen Raad voor Rechtsbijstand voor veiligheidszorg

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(€, nominaal)						
Strafzaken ^a	951,3	937,4	949,7	965,0	980,9	997,3	1.054,5
ambtshalve	1.066,0	1.065,0	1.079,0	1.094,0	1.128,0	1.139,0	1.211,7
regulier	671,0	666,0	688,0	701,0	705,0	737,0	742,6
Piketdiensten bij in verzekeringstelling	247,0	249,0	252,0	260,0	267,0	270,0	242,2
	(€, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Strafzaken ^a	951,3	925,4	919,4	896,8	892,6	900,1	942,4
ambtshalve	1.066,0	1.051,3	1.044,5	1.016,7	1.026,4	1.028,0	1.082,8
regulier	671,0	657,5	666,0	651,5	641,5	665,2	663,6
Piketdiensten bij in verzekeringstelling	247,0	245,8	243,9	241,6	242,9	243,7	216,5

a Incl. vreemdelingenbewaring en BOPZ.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), bewerking WODC

Tabel 10.23 Kostprijzen Centraal Justitieel Incassobureau

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(€, nominaal)						
WAHV-sancties	4,1	4,0	3,9	4,2	4,9	5,2	5,4
Boetevonnissen	45,0	43,7	45,8	54,5	69,6	70,8	68,7
Transacties	13,4	13,8	16,2	16,6	23,4	34,8	15,3
Strafbeschikkingen				16,6	23,4	34,8	65,9
Vrijheidsstraffen	50,5	50,5	63,5	60,9	116,0	73,4	98,8
Schadevergoedingsmaatregelen	305,9	409,4	397,0	489,4	449,7	438,5	468,0
Ontnemingsmaatregelen/schikkingen	1.206,5	1.385,2	1.787,2	1.994,7	3.029,5	3.745,5	4.435,4
Taakstraffen	26,5	26,5	26,0	25,0	50,4	25,9	40,2
	(€, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
WAHV-sancties	4,1	4,0	3,8	3,9	4,5	4,7	4,8
Boetevonnissen	45,0	43,2	44,3	50,7	63,3	63,9	61,4
Transacties	13,4	13,6	15,7	15,4	21,3	31,4	13,7
Strafbeschikkingen				15,4	21,3	31,4	58,9
Vrijheidsstraffen	50,5	49,9	61,5	56,6	105,5	66,2	88,3
Schadevergoedingsmaatregelen	305,9	404,2	384,3	454,9	409,2	395,7	418,3
Ontnemingsmaatregelen/schikkingen	1.206,5	1.367,5	1.730,1	1.853,8	2.756,6	3.380,4	3.963,7
Taakstraffen	26,5	26,1	25,2	23,2	45,8	23,4	35,9

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), bewerking WODC

Tabel 10.24 Kostprijzen Dienst Justitiële Inrichtingen voor veiligheidszorg

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(€ per persoon per dag, nominaal)						
Volwassenen							
gevangeniswezen (excl. vreemdelingenbewaring)	179,0	181,0	197,0	208,0	216,0	226,2	227,8
operationele capaciteit						229,0	232,0
reservecapaciteit						133,0	121,0
detentiecentra (o.a. noodcapaciteit drugskoeriers)	140,0						
politiecellen (arrestanten en vreemdelingen)	109,0						
extramurale voorzieningen ((B)PP, ET, ED)	67,0	72,0	72,0	60,0	85,0	51,0	34,3
forensische zorg					290,1	314,5	316,2
inkoop gevangeniswezen					328,0	367,0	360,0
inkoop GGZ/gehandicaptenzorg					283,0	285,0	294,0
forensisch-psychiatrische centra (voorheen tbs-klinieken)	435,0	444,0	449,0	455,0	478,0	480,0	478,0
rijks-tbs-klinieken	512,0						
particuliere tbs-klinieken	386,0						
operationele capaciteit							479,0
reservecapaciteit							221,0
proefverlof tbs	67,0	72,0	72,0	60,0			
Pieter Baan Centrum (plaatsen)				1.565,0	1.464,0	1.523,0	
Pieter Baan Centrum (rapportages) ^a	51.823,0	49.196,0	65.315,0				
Jeugd							
jeugdinrichtingen	293,0	308,0	326,0	398,0	436,0	506,6	377,6
rijksjeugdinrichtingen	321,0						
particuliere jeugdinrichtingen	271,0						
inkoopplaatsen particuliere jeugdinrichtingen	283,9						
operationele capaciteit						510,0	543,0
reservecapaciteit						153,0	143,0
aan te houden capaciteit							92,0
extramurale voorzieningen (STP)	67,0	31,0	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0
	(€ per persoon per dag, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Volwassenen							
gevangeniswezen (excl. vreemdelingenbewaring)	179,0	178,7	190,7	193,3	196,5	204,2	203,6
operationele capaciteit						206,7	207,3
reservecapaciteit						120,0	108,1
detentiecentra (o.a. noodcapaciteit drugskoeriers)	140,0						
politiecellen (arrestanten en vreemdelingen)	109,0						
extramurale voorzieningen ((B)PP, ET, ED)	67,0	71,1	69,7	55,8	77,3	46,0	30,7
forensische zorg					264,0	283,9	282,6
inkoop gevangeniswezen					298,5	331,2	321,7
inkoop GGZ/gehandicaptenzorg					257,5	257,2	262,7

Tabel 10.24 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(€ per persoon per dag, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
forensisch-psychiatrische centra (voorheen tbs-klinieken)	435,0	438,3	434,7	422,9	434,9	433,2	427,1
rijks-tbs-klinieken	512,0						
particuliere tbs-klinieken	386,0						
operationele capaciteit							428,1
reservecapaciteit							197,5
proefverlof tbs	67,0	71,1	69,7	55,8			
Pieter Baan Centrum (plaatsen)				1.454,5	1.332,1	1.374,5	
Pieter Baan Centrum (rapportages) ^a	51.823,0	48.564,7	63.228,5				
Jeugd							
jeugdinrichtingen	293,0	304,0	315,6	369,9	396,7	457,2	337,4
rijksjeugdinrichtingen	321,0						
particuliere jeugdinrichtingen	271,0						
inkoopplaatsen particuliere jeugdinrichtingen	283,9						
operationele capaciteit						460,3	485,3
reservecapaciteit						138,1	127,8
aan te houden capaciteit							82,2
extramurale voorzieningen (STP)	67,0	30,6	31,0	29,7	29,1	28,9	28,6

a Prijs per rapportage.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), jaarverslag DJI, bewerking WODC

Tabel 10.25 Productie naar activiteit

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	gewicht 2011
	(abs.)							(%)
Opsporing - misdrijven	266.857	267.710	272.657	260.228	231.142	229.019	247.860	96,0
instroom misdrijven OM	266.857	267.710	272.657	260.228	231.142	208.596	225.528	
strafbeschikkingen politie misdrijven						20.423	22.332	
Opsporing - overtredingen	11.747.095	12.658.767	13.332.177	12.277.626	12.443.280	11.548.820	10.213.429	4,0
WAHV-beschikkingen	10.977.390	11.943.755	12.640.881	11.662.981	11.823.239	10.973.493	9.728.818	
instroom overtredingszaken OM	289.277	261.986	252.213	233.595	211.019	193.636	167.102	
transacties politie/BOD	480.428	453.026	439.083	381.050	409.022	341.684	90.942	
strafbeschikkingen politie/BOD						40.007	226.567	
Vervolg - misdrijven: transacties en strafbeschikkingen OM	76.062	77.861	74.210	68.290	67.213	49.118	46.729	81,0

Tabel 10.25 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	gewicht 2011
	(abs.)							(%)
Vervolg - overtredingen	592.063	613.208	608.213	538.559	571.301	528.924	436.213	19,0
WAHV-beroepen	326.820	362.514	376.249	328.916	359.715	314.938	275.294	
dagvaardingen - feiten	215.321	200.364	181.706	164.389	174.932	187.476	143.042	
transacties - feiten	49.922	50.330	50.258	45.254	36.654	26.510	17.877	
Berechting - misdrijven: afgedane zaken (eerste aanleg)	132.595	134.375	127.579	127.389	126.365	105.989	101.755	72,0
Berechting - overtredingen	198.172	211.147	210.279	214.659	185.535	178.749	171.341	28,0
WAHV-beroepen kantonrechter	29.982	27.830	41.241	42.492	38.547	34.507	31.796	
vonnissen kantonstrafzaken	168.190	183.317	169.038	172.167	146.988	144.242	139.545	
Tenuitvoerlegging								
bezetting gevangeniswezen ^b	15.206	13.718	12.769	11.934	11.682	11.736	11.545	48,0
lopende tbs-maatregelen ^b	1.509	1.648	1.807	1.921	2.038	2.167	2.205	30,0
bezetting justitiële jeugdinrichtingen ^b	2.382	2.418	2.431	1.799	1.251	696	606	12,0
totaal ten uitvoer te leggen sancties	11.948.506	12.914.906	13.577.752	12.531.650	12.693.201	11.755.202	10.444.551	4,0
schuldigverklaringen misdrijven eerste aanleg	124.396	124.542	117.818	116.302	115.428	95.794	91.397	
transacties OM misdrijven	76.137	77.965	74.380	68.385	65.115	42.298	33.005	
boetevonnissen misdrijven	49.556	52.213	50.144	44.621	44.806	40.787	35.145	
afgedane strafbeschikkingen misdrijven					2098	6820	13724	
tenuitvoerlegging CJIB i.v.m. overtredingen	11.698.417	12.660.186	13.335.410	12.302.342	12.465.754	11.569.503	10.271.280	
transacties en strafbeschikkingen OM en schuldigverklaringen rechter	200.458	202.403	192.028	184.592	182.641	144.912	138.126	6,0
Ondersteuning van verdachten en daders								
afgedane misdrijfzaken (eerste aanleg)	132.595	134.375	127.579	127.389	126.365	105.989	101.755	100,0
	(index 2005=100)							
Ondersteuning van slachtoffers door burgers ondervonden delicten	100	90	85	69	73	66	66	100,0

a Voorlopige cijfers.

b Jaargemiddelde.

Bron: tabel 3.9, 3.10, 5.1, 5.6, 5.7, 6.1, 6.5, 7.3, 7.6, 7.12, 7.23, 7.24, 8.1, 8.2, 8.3, 8.5, 8.7, 8.8 en 8.9 in deze bijlage

Tabel 10.26 Uitgaven per eenheid product naar activiteit^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^c
	(index 2005=100 ^b)						
Opsporing	100	105	108	115	134	133	124
Berechting	100	102	111	112	121	139	146
Ondersteuning van slachtoffers	100	115	139	176	166	175	183
Vervolg	100	97	103	115	124	162	184
Tenuitvoerlegging	100	105	116	140	160	179	185
Ondersteuning van verdachten en daders	100	120	132	137	155	178	187

a Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

b Activiteiten aflopend geordend naar groei uitgaven per eenheid product.

c Voorlopige cijfers.

Bron: tabel 10.2 en 10.26 in deze bijlage

Tabel 10.27 Kosten per delict en activiteit in 2011^a

	Totaal	Preventie	Opsporing	Vervolgning	
	(mln €, nominaal)				
Totaal	12.936,7	5.942,0	2.905,9	751,8	
Gewelds- en seksuele misdrijven	2.583,2	642,6	551,5	160,2	
moord en doodslag	269,2	0,1	0,8	2,7	
seksuele misdrijven	561,1	277,2	45,9	21,1	
bedreiging	592,3	267,0	183,7	30,0	
mishandeling en overige geweldsmisdrijven	1.160,5	98,3	321,1	106,4	
Vermogensmisdrijven	4.694,8	2.823,4	622,1	236,2	
diefstal met geweld	584,8	15,1	80,1	56,4	
gekwalficeerde diefstal	1.212,8	749,7	147,9	70,9	
eenvoudige diefstal	1.990,2	1.513,8	192,2	63,2	
heling en schuldheling	81,2	4,7	29,8	10,8	
verduistering, bedrog en valsheidsmis- drijven	816,1	539,3	169,1	29,1	
overige vermogensmisdrijven	9,8	0,8	3,0	5,7	
Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	3.147,8	1.914,3	898,9	62,0	
vernieling	2.402,9	1.460,8	768,9	24,0	
tegen openbare orde en gezag	744,9	453,5	129,9	38,0	
Verkeersmisdrijven	769,6	54,4	501,9	60,1	
rijden onder invloed	133,9	3,6	7,7	37,2	
verlaten plaats ongeval	535,0	49,3	469,8	5,9	
overige verkeersmisdrijven	100,7	1,5	24,4	16,9	
Economische misdrijven	54,3	5,5	8,5	16,2	
Drugsmisdrijven	395,0	8,3	81,8	44,6	
harddrugs	287,9	3,8	37,4	34,0	
softdrugs	107,2	4,5	44,4	10,6	
Overige misdrijven	642,5	319,1	110,6	29,7	
Overtredingen	649,5	174,5	130,6	142,8	
WAHV-overtredingen	249,2	13,9	27,2	73,6	
overige overtredingen	400,3	160,6	103,4	69,2	

a Voorlopige cijfers.

b Overige activiteiten bestaan uit: de Directie wetgeving van het ministerie van Justitie en de Inspectie Openbare Orde en veiligheid.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen CBS, bewerking WODC

	Berechting	Tenuitvoerlegging	Ondersteuning van verdachten en daders	Ondersteuning van slachtoffers	Rechtskundige diensten	Overige activiteiten ^b
	321,8	2.344,5	163,7	46,4	453,7	7,0
	47,9	990,4	84,3	14,6	91,2	0,4
	0,0	264,2	0,5	0,4	0,5	0,0
	2,9	197,8	8,9	2,4	4,9	0,0
	11,1	50,7	25,1	3,1	21,5	0,1
	33,9	477,7	49,8	8,8	64,3	0,3
	83,2	713,1	38,6	17,7	159,9	0,7
	9,6	400,4	3,7	3,7	15,6	0,1
	30,3	148,5	2,7	4,4	58,1	0,2
	26,5	102,8	27,5	7,4	56,6	0,3
	5,2	20,0	1,2	0,1	9,3	0,1
	11,5	41,2	3,5	2,1	20,3	0,1
	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
	26,2	169,3	14,6	10,3	52,0	0,3
	9,3	106,0	6,9	7,4	19,4	0,1
	16,9	63,3	7,7	2,9	32,6	0,2
	32,8	44,4	4,1	0,7	70,9	0,4
	20,6	14,4	3,2	0,1	46,9	0,3
	2,2	2,5	0,1	0,6	4,6	0,0
	9,9	27,5	0,9	0,0	19,4	0,1
	6,7	3,3	0,2	0,0	13,9	0,1
	16,0	205,3	11,4	0,0	27,4	0,1
	10,6	175,3	9,1	0,0	17,6	0,1
	5,5	30,0	2,3	0,0	9,8	0,1
	20,0	111,0	10,5	3,0	38,4	0,1
	89,0	107,7	0,0	0,0	0,0	4,8
	61,4	70,1	0,0	0,0	0,0	3,1
	27,7	37,6	0,0	0,0	0,0	1,7

Tabel 10.28 Aandeel kosten per delict in 2011^a

	Totaal	Preventie	Opsporing	Vervolg	Berechting	
	[%]					
Totaal	100,0	45,9	22,5	5,8	2,5	
Gewelds- en seksuele misdrijven	20,0	5,0	4,3	1,2	0,4	
moord en doodslag	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
seksuele misdrijven	4,3	2,1	0,4	0,2	0,0	
bedreiging	4,6	2,1	1,4	0,2	0,1	
mishandeling en overige geweldsmisdrijven	9,0	0,8	2,5	0,8	0,3	
Vermogensmisdrijven	36,3	21,8	4,8	1,8	0,6	
diefstal met geweld	4,5	0,1	0,6	0,4	0,1	
gekwalficeerde diefstal	9,4	5,8	1,1	0,5	0,2	
eenvoudige diefstal	15,4	11,7	1,5	0,5	0,2	
heling en schuldheiling	0,6	0,0	0,2	0,1	0,0	
verduistering, bedrog en valsheidsmisdrijven	6,3	4,2	1,3	0,2	0,1	
overige vermogensmisdrijven	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	24,3	14,8	6,9	0,5	0,2	
vernieling	18,6	11,3	5,9	0,2	0,1	
tegen openbare orde en gezag	5,8	3,5	1,0	0,3	0,1	
Verkeersmisdrijven	5,9	0,4	3,9	0,5	0,3	
rijden onder invloed	1,0	0,0	0,1	0,3	0,2	
verlaten plaats ongeval	4,1	0,4	3,6	0,0	0,0	
overige verkeersmisdrijven	0,8	0,0	0,2	0,1	0,1	
Economische misdrijven	0,4	0,0	0,1	0,1	0,1	
Drugsmisdrijven	3,1	0,1	0,6	0,3	0,1	
harddrugs	2,2	0,0	0,3	0,3	0,1	
softdrugs	0,8	0,0	0,3	0,1	0,0	
Overige misdrijven	5,0	2,5	0,9	0,2	0,2	
Overtredingen	5,0	1,3	1,0	1,1	0,7	
WAHV-overtredingen	1,9	0,1	0,2	0,6	0,5	
overige overtredingen	3,1	1,2	0,8	0,5	0,2	

a Voorlopige cijfers.

b Overige activiteiten bestaan uit: de Directie wetgeving van het ministerie van Justitie en de Inspectie Openbare Orde en veiligheid.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen CBS, bewerking WODC

	Tenuitvoer- legging	Ondersteuning van verdachten en daders	Ondersteuning van slachtoffers	Rechtskundige diensten	Overige activiteiten ^b
	18,1	1,3	0,4	3,5	0,1
	7,7	0,7	0,1	0,7	0,0
	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1,5	0,1	0,0	0,0	0,0
	0,4	0,2	0,0	0,2	0,0
	3,7	0,4	0,1	0,5	0,0
	5,5	0,3	0,1	1,2	0,0
	3,1	0,0	0,0	0,1	0,0
	1,1	0,0	0,0	0,4	0,0
	0,8	0,2	0,1	0,4	0,0
	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0
	0,3	0,0	0,0	0,2	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1,3	0,1	0,1	0,4	0,0
	0,8	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,5	0,1	0,0	0,3	0,0
	0,3	0,0	0,0	0,5	0,0
	0,1	0,0	0,0	0,4	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
	1,6	0,1	0,0	0,2	0,0
	1,4	0,1	0,0	0,1	0,0
	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0
	0,9	0,1	0,0	0,3	0,0
	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabel 10.29 Kosten per delict^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(mln €, nominaal)						
Totaal	9.809,4	10.378,6	11.113,1	12.023,6	12.807,6	12.855,3	12.936,7
Gewelds- en seksuele misdrijven	1.740,0	1.825,0	2.076,7	2.279,1	2.428,6	2.566,7	2.583,2
moord en doodslag	126,3	121,3	165,8	217,2	257,0	256,3	269,2
seksuele misdrijven	417,4	422,3	537,6	539,6	556,9	559,2	561,1
bedreiging	408,5	413,5	469,0	496,2	561,5	588,8	592,3
mishandeling en overige geweldsmisdrijven	787,8	868,0	904,3	1.026,0	1.053,2	1.162,4	1.160,5
Vermogensmisdrijven	3.624,9	3.740,8	3.793,2	4.280,8	4.571,7	4.612,8	4.694,8
diefstal met geweld	370,3	368,1	398,2	427,0	510,9	519,1	584,8
gekwalficeerde diefstal	940,7	982,9	998,3	1.045,8	1.154,8	1.147,6	1.212,8
eenvoudige diefstal	1.448,9	1.447,8	1.437,2	1.846,8	1.885,9	1.964,0	1.990,2
heling en schuldheiling	57,4	62,5	61,5	73,6	77,6	78,1	81,2
verduistering, bedrog en valsheidsmisdrijven	801,5	873,1	891,5	881,3	935,0	895,4	816,1
overige vermogensmisdrijven	6,0	6,3	6,6	6,3	7,6	8,5	9,8
Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.453,8	2.730,2	2.968,6	3.104,7	3.357,9	3.146,4	3.147,8
vernieling	1.941,4	2.157,0	2.340,8	2.444,2	2.647,3	2.399,8	2.402,9
tegen openbare orde en gezag	512,4	573,1	627,8	660,5	710,6	746,6	744,9
Verkeersmisdrijven	539,6	585,8	617,5	679,1	732,4	767,9	769,6
rijden onder invloed	116,5	130,7	135,4	147,6	164,2	131,2	133,9
verlaten plaats ongeval	363,9	391,8	411,3	451,4	474,2	537,5	535,0
overige verkeersmisdrijven	59,2	63,3	70,9	80,2	94,1	99,2	100,7
Economische misdrijven	62,0	61,5	57,4	61,7	64,5	63,3	54,3
Drugsmisdrijven	369,3	385,2	419,7	427,2	447,2	414,7	395,0
harddrugs	289,6	299,9	336,1	334,7	338,9	308,0	287,9
softdrugs	79,7	85,4	83,7	92,5	108,3	106,7	107,2
Overige misdrijven	467,3	455,3	555,4	588,4	526,9	599,2	642,5
Overtredingen	552,5	594,8	624,7	602,5	678,4	684,3	649,5
WAHV-overtredingen	196,0	228,4	253,0	237,7	282,3	277,7	249,2
overige overtredingen	356,6	366,3	371,6	364,8	396,0	406,7	400,3

Tabel 10.29 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(mln €, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Totaal	9.809,4	10.299,3	10.921,1	11.257,0	11.676,0	11.548,3	11.613,9
Gewelds- en seksuele misdrijven	1.740,0	1.811,1	2.040,8	2.133,8	2.214,0	2.305,8	2.319,0
moord en doodslag	126,3	120,4	162,9	203,3	234,3	230,2	241,6
seksuele misdrijven	417,4	419,0	528,3	505,2	507,7	502,4	503,7
bedreiging	408,5	410,3	460,9	464,6	511,9	528,9	531,8
mishandeling en overige geweldsmisdrijven	787,8	861,3	888,6	960,6	960,1	1.044,3	1.041,9
Vermogensmisdrijven	3.624,9	3.712,2	3.727,6	4.007,9	4.167,8	4.143,8	4.214,8
diefstal met geweld	370,3	365,3	391,3	399,8	465,8	466,4	525,0
gekwalficeerde diefstal	940,7	975,4	981,0	979,1	1.052,7	1.031,0	1.088,8
eenvoudige diefstal	1.448,9	1.436,8	1.412,3	1.729,1	1.719,2	1.764,4	1.786,7
heling en schuldhealing	57,4	62,1	60,4	68,9	70,7	70,1	72,9
verduistering, bedrog en valsheidsmisdrijven	801,5	866,4	876,1	825,1	852,4	804,4	732,6
overige vermogensmisdrijven	6,0	6,3	6,5	5,9	6,9	7,6	8,8
Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.453,8	2.709,3	2.917,3	2.906,8	3.061,2	2.826,5	2.825,9
vernieling	1.941,4	2.140,6	2.300,4	2.288,4	2.413,4	2.155,8	2.157,2
tegen openbare orde en gezag	512,4	568,7	616,9	618,4	647,8	670,7	668,7
Verkeersmisdrijven	539,6	581,3	606,9	635,8	667,7	689,8	690,9
rijden onder invloed	116,5	129,7	133,0	138,1	149,7	117,8	120,2
verlaten plaats ongeval	363,9	388,8	404,2	422,6	432,3	482,9	480,3
overige verkeersmisdrijven	59,2	62,8	69,6	75,0	85,8	89,1	90,4
Economische misdrijven	62,0	61,0	56,4	57,8	58,8	56,9	48,8
Drugsmisdrijven	369,3	382,3	412,5	400,0	407,7	372,5	354,7
harddrugs	289,6	297,6	330,2	313,3	309,0	276,7	258,4
softdrugs	79,7	84,7	82,2	86,6	98,8	95,8	96,2
Overige misdrijven	467,3	451,8	545,8	550,9	480,4	538,3	576,8
Overtredingen	552,5	590,2	613,9	564,1	618,4	614,8	583,1
WAHV-overtredingen	196,0	226,7	248,6	222,5	257,4	249,4	223,8
overige overtredingen	356,6	363,5	365,2	341,6	361,0	365,3	359,4

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen CBS, bewerking WODC

Tabel 10.30 Ontvangsten uit veiligheidszorg door VenJ

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(mln €, nominaal)						
Totaal	673,1	727,7	842,0	818,5	846,8	842,8	839,4
strafrechtboetes, transacties, strafbeschikkingen en WAHV-beschikkingen	639,8	679,9	718,0	731,1	763,6	746,1	732,2
ontnemingsmaatregelen door OM	11,5	17,5	23,6	23,4	39,1	33,9	30,8
overig	21,9	30,3	100,4	64,0	44,0	62,8	76,3
	(mln €, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Totaal	673,1	718,4	815,1	760,7	770,5	760,7	750,1
strafrechtboetes, transacties, strafbeschikkingen en WAHV-beschikkingen	639,8	671,2	695,1	679,5	694,8	673,4	654,4
ontnemingsmaatregelen door OM	11,5	17,3	22,8	21,7	35,6	30,6	27,5
overig	21,9	29,9	97,2	59,5	40,1	56,7	68,2

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), bewerking WODC

Tabel 10.31 Vergoeding van de schade aan huishoudens

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(mln €, nominaal)						
Huishoudens, totaal							
schadevergoedingsmaatregelen	22,8	19,4	19,0	16,8	16,8	20,8	19,9
Waarborgfonds Motorverkeer ^a	63,7	55,7	57,7	56,5	59,3	65,2	64,7
schadeverzekeringen	.	.	.	.	.	.	.
	(mln €, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2005)						
Huishoudens, totaal							
schadevergoedingsmaatregelen	22,8	19,2	18,5	16,0	15,7	19,2	18,0
Waarborgfonds Motorverkeer ^a	63,7	55,0	56,1	53,6	55,6	60,3	58,5
schadeverzekeringen	.	.	.	.	.	.	.

a Alleen onbekend gebleven motorrijtuigen, niet-verzekerde motorrijtuigen en door diefstal of geweld verkregen motorvoertuigen.

Bron: CJIB, Waarborgfonds Motorverkeer, Politiemonitor Bevolking

Tabel 10.32 Maatschappelijke schade op jaarbasis

	Bron	2002	2003	2004	
		(mln €, nominaal)			
Totaal		.	.	.	
overheid		.	.	.	
middelzware sociale verzekeringsfraude (SZW)		164,7	136,0	185,7	
bijstandsfraude	SZW, integrale rapportage handhaving	100,1	106,5	113,9	
WW, AO en ZW-fraude	SZW, integrale rapportage handhaving	58,8	20,5	61,9	
ANW, AOW, TW en AKW-fraude	SZW, integrale rapportage handhaving	5,8	9,0	9,9	
zware sociale verzekeringsfraude (SIOD)	Jaarverslag minSZW	.	60,1	84,6	
afoming omzet, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	10,0	
afval en schroot transacties, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	.	
bouwfraude, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	40,0	
controle uitzendbranche, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	.	
energie-diefstal, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	.	
fraude voorlopige teruggave, wederrechtelijk verkregen voordeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	27,0	
intracommunautaire BTW-fraude, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	130,8	.	
kinderopvangtoeslag, wederrechtelijk verkregen voordeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	.	
vastgoedfraude, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	.	
vernielingen aan gemeente-eigendommen	Gemeenten/RTL-nieuws	.	.	.	
witwassen, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	.	
huur- en zorgtoeslagfraude	jaarverslag VROM-inspectie/ Kamerstukken II (2010/11), 31 066, nr. 113	0,4	1,2	1,4	
huishoudens		.	.	.	
fysieke en emotionele schade algemeen	Berekening WODC (voor toelichting zie bijlage 3)	.	.	.	
medische kosten	Berekening WODC, voor toelichting zie bijlage 3	.	.	.	
kindermishandeling	Meerding (2005)	.	.	435,0	
materiële schade algemeen	Politiemonitor Bevolking	2.071,7	.	.	
identiteitsfraude	PWC (2011)	.	.	.	
beleggingsfraude	KLPD (2008)	.	.	.	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	gemiddelde ^a
	.	.	.	.	.	.	.	
	.	.	.	.	.	.	.	
	149,6	167,3	174,4	155,9	104,2	103,0	124,7	
	119,6	134,3	122,4	110,9	55,0	53,0	60,0	
	21,5	25,4	40,0	36,0	37,1	37,7	55,5	
	8,5	7,6	12,0	9,0	12,1	12,3	9,2	
	61,8	35,1	63,0	27,1	14,5	16,3	51,0	
	.	.	.	.	.	.	.	
	.	.	17,0	.	.	.	.	
	65,0	147,0	.	.	.	.	.	
	.	.	26,0	.	.	.	.	
	60,0	.	.	.	.	.	.	
	.	.	.	.	.	.	.	
	.	.	.	50,0	29,0	35,0	45,0	
	.	.	.	.	37,0	34,0	.	
	.	.	.	.	.	200,0	.	
	.	.	.	.	32,2	31,1	32,7	
	.	.	.	5,0	.	.	.	
	1,3	.	.	.	.	1,0	3,0	
	.	.	.	.	.	.	.	
	.	.	.	.	.	.	.	
	11.309,5	9.930,9	10.843,6	10.483,0	9.365,7	9.233,8	9.430,6	
	3.301,6	3.209,7	3.729,1	3.934,0	3.663,7	3.134,5	3.283,1	
	.	.	.	.	.	.	.	
	.	.	.	.	.	.	.	
	.	.	.	.	.	.	.	
	.	.	297,5	297,5	297,5	297,5	385,0	
	.	90,0	.	.	.	.	.	

Tabel 10.32 (vervolg)

Bron		2002	2003	2004	
		(mln €, nominaal)			
bedrijfsleven		.	.	.	
directe schade		.	.	.	
algemeen ^b	Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven	.	.	579,9	
diefstal uit autoshowrooms	KLPD (2008)	.	.	.	
gewapende overvallen en ramkraken	KLPD (2008)	7,5	.	.	
beleggingsfraude	KLPD (2008)/Boerman e.a. (2012)	.	.	.	
acquisitiefraude	Steunpunt Acquisitiefraude	.	.	.	
indirecte schade		.	.	.	
diefstal uit autoshowrooms	KLPD (2008)/Boerman e.a. (2012)	.	.	.	
gewapende overvallen en ramkraken	KLPD (2008)/Boerman e.a. (2012)	75,0	.	.	
productieverlies a.g.v. niet-functionerende techniek	Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven	.	.	119,5	
productieverlies a.g.v. slachtofferschap werknemers	Berekening WODC (voor toelichting zie bijlage 3)	.	.	.	
meerdere typen slachtoffers		.	.	.	
verzekeringsfraude		.	.	.	
bedrijfsverzekeringen	Verbond van verzekeraars	.	.	.	
particuliere verzekeringen	Verbond van verzekeraars	.	.	.	
zorgverzekeringen	Zorgverzekeraars Nederland	.	.	10,0	
telecomfraude	Kerkdijk, Knobbe & Helmus (2006)	.	.	.	
fraude met betaalmiddelen		.	.	.	
contant geld	Nederlandse Vereniging van banken	.	.	.	
credit card	Nederlandse Vereniging van banken	.	.	.	
pinpas (incl. skimming)	Nederlandse Vereniging van banken	.	.	.	
internetbankieren, giraal, incasso (incl. phishing)	Nederlandse Vereniging van banken	.	.	.	
vals geld	KLPD (2008)	.	.	.	
energiediefstal	Netbeheer Nederland	.	.	200,0	
OV-chipkaartfraude ^c	Kamerstukken II (2010-2011), 31 066, nr.113	.	.	.	
merkfraude		.	.	.	
valse postzegels	Postnl	.	.	.	
nepmedicijnen	Boerman e.a. (2012)	.	.	.	
faillissementfraude ^d	Boer & Lalta (2011)	.	.	220,0	
fraude met online handel	Boerman e.a. (2012)	.	.	.	
voorschotfraude	Boerman e.a. (2012)	.	.	.	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	gemiddelde ^a
	.	.	.	.	.	.	.	
	.	.	.	.	.	.	.	
	506,7	467,2	463,7	506,3	498,3	467,8	.	
	.	2,5	.	.	.	87,0	.	
	.	.	13,0	.	.	.	.	
	.	310,0	.	.	.	.	.	
	.	.	.	400,0	.	.	.	
	.	.	.	.	.	.	.	
	.	.	.	.	.	6,0	.	
	.	.	60,0	.	.	1,7	.	
	113,8	102,4	100,3	116,7	101,8	103,0	.	
	4.033,4	3.798,4	3.924,5	3.862,1	3.706,7	3.607,6	3.746,7	
	.	.	.	.	.	.	.	
	.	.	.	.	.	.	.	
	.	.	300,0	.	.	.	.	
	.	.	600,0	.	.	.	70,0	
	.	.	8,0	7,0	7,5	6,2	7,7	
	40,0	.	.	.	.	.	.	
	.	.	.	.	.	.	.	
	.	.	.	.	.	0,3	.	
	.	.	.	.	.	12,6	7,1	
	.	.	15,0	31,0	36,0	28,8	48,7	
	.	.	.	.	1,9	15,3	36,3	
	.	.	3,1	.	.	.	1,4	
	150,0	.	.	.	.	.	180,0	
	.	.	.	.	.	9,0	.	
	.	.	.	.	.	.	.	
	.	.	.	.	.	2,0	.	
	.	.	.	.	.	.	79,0	
	.	636,0	.	1.006,0	.	1.281,0	.	
	.	.	.	.	.	90,0	90,0	
	.	.	.	.	.	.	110,0	

Tabel 10.32 (vervolg)

Bron		2002	2003	2004	
		(mln €, gecorrigeerd voor			
Totaal		.	.	.	
overheid		.	.	.	
middelzware sociale verzekeringsfraude (SZW)		191,3	154,7	208,8	
bijstandsfraude	SZW, integrale rapportage handhaving	116,3	121,1	128,0	
WW, AO en ZW-fraude	SZW, integrale rapportage handhaving	68,3	23,3	69,6	
ANW, AOW, TW en AKW-fraude	SZW, integrale rapportage handhaving	6,8	10,3	11,2	
zware sociale verzekeringsfraude (SIOD)	Jaarverslag minSZW	.	68,4	95,1	
afroming omzet, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	11,2	
afval en schroot transacties, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	.	
bouwfraude, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	45,0	
controle uitzendbranche, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	.	
energie-diefstal, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	.	
fraude voorlopige teruggave, wederrechtelijk verkregen voordeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	30,3	
intracommunautaire BTW-fraude, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	148,8	.	
kinderopvangtoeslag, wederrechtelijk verkregen voordeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	.	
vastgoedfraude, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	.	
vernietigingen aan gemeente-eigendommen	Gemeenten/RTL-nieuws	.	.	.	
witwassen, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	.	.	.	
huur- en zorgtoeslagfraude	jaarverslag VROM-inspectie/ Kamerstukken (2010/11) 31 066, nr. 113	0,5	1,3	1,5	
huishoudens		.	.	.	
fysieke en emotionele schade algemeen	Berekening WODC (voor toelichting zie bijlage 3)	.	.	.	
medische kosten	Berekening WODC, voor toelichting zie bijlage 3	.	.	.	
kindermishandeling	Meerding (2005)	.	.	489,0	
materiële schade algemeen	Politiemonitor Bevolking	2.406,1	.	.	
identiteitsfraude	PWC (2011)	.	.	.	
beleggingsfraude	KLPD (2008)	.	.	.	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	gemiddelde ^a
loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2011)								
	.	.	.	.	.	.	.	26.086,9
	.	.	.	.	.	.	.	798,6
	165,3	182,7	187,5	163,5	108,0	105,4	124,7	159,2
	132,2	146,7	131,6	116,3	57,0	54,2	60,0	106,3
	23,8	27,7	43,0	37,8	38,4	38,6	55,5	42,6
	9,4	8,3	12,9	9,4	12,5	12,6	9,2	10,3
	68,3	38,3	67,7	28,4	15,1	16,7	51,0	49,9
	.	.	.	.	.	.	.	11,2
	.	.	18,3	.	.	.	.	18,3
	71,8	160,5	.	.	.	.	.	92,5
	.	.	27,9	.	.	.	.	27,9
	66,3	.	.	.	.	.	.	66,3
	.	.	.	.	.	.	.	30,3
	.	.	.	52,4	30,1	35,8	45,0	62,4
	.	.	.	.	38,3	34,8	.	36,6
	.	.	.	.	.	204,6	.	204,6
	.	.	.	.	33,4	31,9	32,7	32,6
	.	.	.	5,2	.	.	.	5,2
	1,4	.	.	.	.	1,0	3,0	1,5
	.	.	.	.	.	.	.	17.626,9
	.	.	.	.	.	.	.	14.796,6
	12.499,9	10.846,0	11.656,3	10.993,8	9.705,6	9.446,2	9.430,6	10.654,1
	3.649,1	3.505,4	4.008,6	4.125,7	3.796,7	3.206,6	3.283,1	3.653,6
	.	.	.	.	.	.	.	489,0
	.	.	.	.	.	.	.	2.830,3
	.	.	.	.	.	.	.	2.406,1
	.	.	319,8	312,0	308,3	304,3	385,0	325,9
	.	98,3	.	.	.	.	.	98,3

Tabel 10.32 (vervolg)

Bron		2002	2003	2004	
		(mln €, gecorrigeerd voor			
bedrijfsleven		.	.	.	
directe schade		.	.	.	
algemeen ^b	Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven	.	.	651,8	
diefstal uit autoshowrooms	KLPD (2008)	.	.	.	
gewapende overvallen en ramkraken	KLPD (2008)	8,7	.	.	
beleggingsfraude	KLPD (2008)/Boerman e.a. (2012)	.	.	.	
acquisitiefraude	Steunpunt Acquisitiefraude	.	.	.	
indirecte schade					
diefstal uit autoshowrooms	KLPD (2008)/Boerman e.a. (2012)	.	.	.	
gewapende overvallen en ramkraken	KLPD (2008)/Boerman e.a. (2012)	87,1	.	.	
productieverlies a.g.v. niet-functionerende techniek	Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven	.	.	134,3	
productieverlies a.g.v. slachtofferschap werknemers	Berekening WODC (voor toelichting zie bijlage 3)	.	.	.	
meerdere typen slachtoffers		.	.	.	
verzekeringsfraude		.	.	.	
bedrijfsverzekeringen	Verbond van verzekeraars	.	.	.	
particuliere verzekeringen	Verbond van verzekeraars	.	.	.	
zorgverzekeringen	Zorgverzekeraars Nederland	.	.	11,2	
telecomfraude	Kerkdijk, Knobbe & Helmus (2006)	.	.	.	
fraude met betaalmiddelen		.	.	.	
contant geld	Nederlandse Vereniging van banken	.	.	.	
credit card	Nederlandse Vereniging van banken	.	.	.	
pinpas (incl. skimming)	Nederlandse Vereniging van banken	.	.	.	
internetbankieren, giraal, incasso (incl. phishing)	Nederlandse Vereniging van banken	.	.	.	
vals geld	KLPD (2008)	.	.	.	
energiediefstal	Netbeheer Nederland	.	.	224,8	
OV-chipkaartfraude ^c	Kamerstukken II (2010-2011), 31 066, nr. 113	.	.	.	
merkfraude		.	.	.	
valse postzegels	Postnl	.	.	.	
nepmedicijnen	Boerman e.a. (2012)	.	.	.	
faillissementfraude ^d	Boer & Lalta (2011)	.	.	247,3	
fraude met online handel	Boerman e.a. (2012)	.	.	.	
voorschotfraude	Boerman e.a. (2012)	.	.	.	

- a Het gemiddelde wordt berekend over de jaren 2002-2011. Voor gegevens over de jaren 2002-2004 zie de Excelbestanden op de websites van het WODC en CBS.
- b Voor de detailhandel en transportsector zijn diverse bronnen met zeer uiteenlopende bedragen beschikbaar voor de schade a.g.v. vermogensdelicten. Hier is de bron met het laagste schadebedrag gerapporteerd.
- c Volgens de Minister van VenW is dit een maximum.
- d Dit is de som van zekere en waarschijnlijke fraude.

Tabel 10.33 Maatschappelijke schade op jaarbasis naar delicttype^a

	Bron	Totaal	
		(mln €, gecorrigeerd)	
Totaal		26.086,9	
overheid		798,6	
middelzware sociale verzekeringsfraude		159,2	
bijstandsfraude	SZW, integrale rapportage handhaving	106,3	
WW, AO en ZW-fraude	SZW, integrale rapportage handhaving	42,6	
ANW, AOW, AKW-fraude	SZW, integrale rapportage handhaving	10,3	
zware sociale verzekeringsfraude	Jaarverslag minSZW	49,9	
afroming omzet, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	11,2	
afval- en schroottransacties, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	18,3	
bouwfraude, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	92,5	
controle uitzendbranche, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	27,9	
energie-diefstal, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	66,3	
fraude voorlopige teruggave, wederrechtelijk verkregen voordeel	Beheersverslag belastingdienst	30,3	
(intracommunautaire) BTW-fraude, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	62,4	
kinderopvangtoeslag, wederrechtelijk verkregen voordeel	Beheersverslag belastingdienst	36,6	
vastgoedfraude, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	204,6	
vernielingen aan gemeente-eigendommen	Gemeenten/RTL-nieuws	32,6	
witwassen, fiscaal nadeel	Beheersverslag belastingdienst	5,2	
huur- en zorgtoeslagfraude	Jaarverslag VROM-inspectie/Kamerstukken II (2010/11), 31 066, nr. 113	1,5	
huishoudens		17.626,9	
fysieke en emotionele schade		14.796,6	
algemeen	Berekening WODC (voor toelichting zie bijlage 3)	10.654,1	
medische kosten	Berekening WODC (voor toelichting zie bijlage 3)	3.653,6	
kindermishandeling	Meerding (2005)	489,0	
materiële schade		2.830,3	
algemeen	Politiemonitor Bevolking	2.406,1	
identiteitsfraude	PWC (2011)	325,9	
beleggingsfraude	KLPD (2008)	98,3	
bedrijfsleven		5.557,2	
directe schade		1.354,8	
algemeen ^b	Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven	539,5	
diefstal uit autoshowrooms	KLPD (2008)	45,9	
gewapende overvallen en ramkraken	KLPD (2008)	11,3	
beleggingsfraude	KLPD (2008)/Boerman e.a. (2012)	338,6	
acquisitiefraude	Steunpunt Acquisitiefraude	419,5	
indirecte schade		4.202,4	
diefstal uit autoshowrooms	KLPD (2008)/Boerman e.a. (2012)	6,1	
gewapende overvallen en ramkraken	KLPD (2008)/Boerman e.a. (2012)	51,1	

	Gewelds- en seksuele misdrijven	Vermogensmisdrijven	Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Verkeersmisdrijven	Overige misdrijven
voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2011)					
	6.662,1	8.161,8	5.105,1	1.615,1	4.542,7
	.	765,9	32,6	.	.
	.	159,2	.	.	.
	.	106,3	.	.	.
	.	42,6	.	.	.
	.	10,3	.	.	.
	.	49,9	.	.	.
	.	11,2	.	.	.
	.	18,3	.	.	.
	.	92,5	.	.	.
	.	27,9	.	.	.
	.	66,3	.	.	.
	.	30,3	.	.	.
	.	62,4	.	.	.
	.	36,6	.	.	.
	.	204,6	.	.	.
	.	.	32,6	.	.
	.	5,2	.	.	.
	.	1,5	.	.	.
	5.754,4	2.670,2	3.527,5	1.491,6	4.183,2
	5.751,7	1.682,1	3.025,8	1.419,0	2.917,9
	2.809,5	1.682,1	3.025,8	218,6	2.917,9
	2.453,2	.	.	1.200,4	.
	489,0	.	.	.	.
	2,6	988,1	501,7	72,6	1.265,2
	2,6	563,9	501,7	72,6	1.265,2
	.	325,9	.	.	.
	.	98,3	.	.	.
	907,7	2.621,5	1.544,9	123,5	359,5
	16,4	1.255,7	82,7	.	.
	5,1	451,8	82,7	.	.
	.	45,9	.	.	.
	11,3	.	.	.	.
	.	338,6	.	.	.
	.	419,5	.	.	.
	891,3	1.365,8	1.462,2	123,5	359,5
	.	6,1	.	.	.
	51,1	.	.	.	.

Tabel 10.33 (vervolg)

	Bron	Totaal	
		(mln €, gecorrigeerd)	
productieverlies a.g.v. niet-functionerende techniek	Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven	123,2	
productieverlies a.g.v. slachtofferschap werknemers	Berekening WODC (voor toelichting zie bijlage 3)	4.022,0	
meerdere typen slachtoffers		2.104,2	
verzekeringsfraude		688,1	
bedrijfsverzekeringen	Verbond van verzekeraars	322,5	
particuliere verzekeringen	Verbond van verzekeraars	357,5	
zorgverzekeringen	Zorgverzekeraars Nederland	8,2	
telecomfraude	Kerkdijk, Knobbe & Helmus (2006)	44,2	
fraude met betaalmiddelen		63,5	
contant geld	Nederlandse Vereniging van banken	0,3	
credit card	Nederlandse Vereniging van banken	10,0	
pinpas (incl. skimming)	Nederlandse Vereniging van banken	32,8	
internetbankieren, giraal, incasso (incl. phishing)	Nederlandse Vereniging van banken	18,0	
vals geld	KLPD (2008)	2,4	
energiediefstal	Netbeheer Nederland	190,2	
OV-chipkaartfraude ^c	Kamerstukken II (2010/11), 31 066, nr. 113	9,2	
merkfraude		81,0	
valse postzegels	Postnl	2,0	
nepmedicijnen	Boerman et al. (2012)	79,0	
faillissementfraude ^d	Boer & Lalta (2011)	826,8	
fraude met online handel	Boerman et al. (2012)	91,0	
voorschotfraude	Boerman et al. (2012)	110,0	

- a De hier vermelde bedragen zijn gemiddelden van de voor loon- en prijsstijgingen gecorrigeerde bedragen over de periode 2002-2011 indien beschikbaar.
- b Voor de detailhandel en transportsector zijn diverse bronnen met zeer uiteenlopende bedragen beschikbaar voor de schade a.g.v. vermogensdelicten.
Hier is de bron met het laagste schadebedrag gerapporteerd.
- c Volgens de Minister van VenW is dit een maximum.
- d Dit is de som van zekere en waarschijnlijke fraude.

	Gewelds- en seksuele misdrijven	Vermogensmisdrijven	Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Verkeersmisdrijven	Overige misdrijven
voor loon- en prijsstijgingen, prijzen van 2011)					
	8,2	104,7	10,3	.	.
	832,0	1.255,0	1.451,9	123,5	359,5
	.	2.104,2	.	.	.
	.	688,1	.	.	.
	.	322,5	.	.	.
	.	357,5	.	.	.
	.	8,2	.	.	.
	.	44,2	.	.	.
	.	63,5	.	.	.
	.	0,3	.	.	.
	.	10,0	.	.	.
	.	32,8	.	.	.
	.	18,0	.	.	.
	.	2,4	.	.	.
	.	190,2	.	.	.
	.	9,2	.	.	.
	.	81,0	.	.	.
	.	2,0	.	.	.
	.	79,0	.	.	.
	.	826,8	.	.	.
	.	91,0	.	.	.
	.	110,0	.	.	.

Tabellen bij hoofdstuk 11

Tabel 11.1 Geïndexeerd aantal slachtoffers naar delictgroep en onveiligheidsgevoelens per land

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(index 2004 (of meest nabije jaar)=100)						
Voertuigerelateerde criminaliteit^c							
Australië	100	.	.	110	90	80	.
België	100	.	91	.	91	.	.
Bulgarije	.	.	100	93	137	94	90
Canada	100	.	.	.	.	77	.
England & Wales ^a	100	95	97	86	92	81	81
Frankrijk	.	.	100	98	83	83	79
Italië ^b	100	.	.	.	.	92	.
Nederland	100	88	86	64	61	59	73
Nieuw-Zeeland	.	100	.	.	60	.	.
Verenigde Staten	100	95	95	93	75	68	56
Zweden	.	100	89	83	81	76	.
Overige vermogenscriminaliteit^d							
Australië	100	.	.	111	92	86	.
België	100	.	92	.	91	.	.
Bulgarije	.	.	100	103	84	86	93
Canada	100	.	.	.	.	109	.
England & Wales ^a	100	99	99	93	99	88	93
Frankrijk	.	.	100	91	88	96	85
Italië ^b	100	.	.	.	.	100	.
Nederland	100	100	89	80	70	77	107
Nieuw-Zeeland	.	100	.	.	108	.	.
Verenigde Staten	100	101	103	92	89	87	80
Zweden	.	100	124	100	118	106	.
Geweldscriminaliteit^e							
Australië	100	.	.	152	129	125	.
België	100	.	96	.	82	.	.
Bulgarije	.	.	100	50	33	50	50
Canada	100	.	.	.	.	108	.
England & Wales ^a	100	96	105	96	95	88	93
Frankrijk	.	.	100	98	102	89	87
Italië ^b	100	.	.	.	.	100	.
Nederland	100	100	98	94	92	90	98
Nieuw-Zeeland	.	100	.	.	93	.	.
Verenigde Staten	100	99	115	96	90	81	69
Zweden	.	100	103	98	94	94	.
Onveiligheidsgevoelens^f							
Australië	100	.	.	52	.	.	.
België	100	.	96	.	82	.	.

Tabel 11.1 (vervolg)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(index 2004 (of meest nabije jaar)=100)						
Canada	100	.	.	.	.	100	.
Frankrijk	.	.	100	86	86	98	111
Italië ^b	100	.	.	.	.	105	.
Nederland	100	90	90	82	98	88	52
Nieuw-Zeeland	.	100	.	.	111	.	.
Zweden	.	100	84	84	79	79	.

- a Alle cijfers voor Engeland & Wales gaan over de tweede helft van het jaar in de kolom en de eerste helft van het jaar erna.
- b Eerste meetpunt en basis voor indexscore van Italië is niet 2004, maar 2002.
- c Gecorrigeerd voor voertuigbezit (behalve vermoedelijk in Canada en de VS). Optelsom van diefstal van auto, diefstal uit of vanaf auto, motordiefstal en fietsendiefstal, waardoor mensen die verschillende typen in één jaar hebben ondervonden dubbel zijn geteld. In Australië en de Verenigde Staten is niet gevraagd naar diefstal uit (of vanaf) auto of voertuig. In Engeland & Wales, Nederland en Nieuw-Zeeland is niet gevraagd naar motordiefstal. In Australië, Canada, Nieuw-Zeeland en de Verenigde Staten is niet gevraagd naar fietsendiefstal. In Australië, Bulgarije, Canada, Nieuw-Zeeland, de Verenigde Staten en Zweden is niet apart naar autodiefstal, motordiefstal, etc. gevraagd, maar is gevraagd naar diefstal van een (gemotoriseerd) voertuig in zijn algemeenheid, waardoor in deze landen geen sprake is van dubbeltelling bij deze delicten. Engeland & Wales, Frankrijk en Italië hebben het percentage mensen dat in de genoemde jaren slachtoffer werd van één of meer voertuig-gerelateerde delicten aan ons verstrekt voor deze publicatie. Hier is dus geen optelsom gemaakt van de slachtofferpercentages van individuele delicttypen. Alleen fietsendiefstal is voor Engeland & Wales nog apart opgeteld.
- d Optelsom van inbraak, poging tot inbraak, diefstal zonder geweld en diefstal met geweld, waardoor mensen die verschillende typen in één jaar hebben ondervonden dubbel zijn geteld. In Bulgarije, Nieuw-Zeeland en Zweden is niet gevraagd naar poging tot inbraak. In Canada en de Verenigde Staten is niet apart gevraagd naar inbraak en poging tot inbraak, waardoor in deze landen geen sprake is van dubbeltelling bij deze delicten. In Australië en Zweden is niet gevraagd naar diefstal zonder geweld. Italië heeft het percentage mensen dat in de genoemde jaren slachtoffer werd van één of meer overige vermogensdelicten aan ons verstrekt voor deze publicatie. Hier is dus geen optelsom gemaakt van de slachtofferpercentages van individuele delicttypen. Frankrijk heeft het percentage huishoudens dat in de genoemde jaren slachtoffer werd van (poging tot) inbraak en het percentage personen dat slachtoffer werd van diefstal met of zonder geweld aan ons verstrekt voor deze publicatie. Deze zijn opgeteld.
- e Optelsom van diefstal met geweld (nota bene: ook opgenomen in de categorie overige vermogensmisdriven) en mishandeling en bedreiging. Seksuele delicten zijn buiten beschouwing gelaten. In Bulgarije is niet gevraagd naar mishandeling en bedreiging. In Canada is niet gevraagd naar bedreiging. In Frankrijk handelt mishandeling en bedreiging alleen over incidenten met een dader die geen deel uitmaakt van het huishouden van het slachtoffer. Er wordt wel apart naar huiselijk geweld gevraagd, maar omdat dit niet voor alle jaren is gebeurd is dat hier niet meegenomen. Engeland & Wales heeft het percentage mensen dat in de genoemde jaren slachtoffer werd van één of meer geweldsdelicten aan ons verstrekt voor deze publicatie. Hier is dus geen optelsom gemaakt van de slachtofferpercentages van individuele delicttypen.
- f Geïndexeerde proportie personen dat zich tenminste soms of enigszins onveilig voelt wanneer men 's avonds alleen buiten wandelt (in de eigen buurt). Geen informatie beschikbaar van of niet naar gevraagd in Bulgarije, Engeland & Wales, en de Verenigde Staten. In Australië is alleen informatie beschikbaar voor de eerste twee meetmomenten en is gevraagd naar onveiligheidsgevoelens binnenshuis in de nacht. In België is een algemene vraag gesteld over onveiligheidsgevoelens. In Zweden is specifiek gevraagd in hoeverre men zich onveilig voelt in verband met criminaliteit wanneer men 's avonds de straat op gaat en hierbij kon men tevens antwoorden dat men i.v.m. angst voor criminaliteit 's avonds nooit de straat op gaat.

Bronnen: Household Survey of Crime and Safety (Australië), Veiligheidsmonitor (België), National Crime Survey (Bulgarije), General Social Survey on Victimization (Canada), Crime Survey for England and Wales (voorheen British Crime Survey genaamd), Framework Life and Safety (Frankrijk), Citizens' Safety Survey (Italië), Veiligheidsmonitor Rijk (t/m 2009) & Integrale Veiligheidsmonitor (2010) (Nederland), The New Zealand Crime and Safety Survey, National Crime Victimization Survey (Verenigde Staten) en The Swedish Crime Survey

Tabel 11.2 Aantal geregistreerde misdrijven per land en naar delictgroep

	2003	2006	2009	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006
	Totaal			Diefstal		Diefstal met geweld		Drugs		Mishan- deling		Moord en doodslag (incl. poging)		Verkrachting	
	(per 100.000 inwoners)														
Nederland	8.439	7.454	7.100	5.191	4.075	123	84	96	100	316	353	10,3	9,0	9	9
België	9.914	9.600	9.700	4.156	3.864	248	189	407	432	623	669	8,4	8,3	27	27
Denemarken	9.025	7.822	8.900	5.360	4.398	38	37	269	356	231	251	4,3	3,0	10	10
Duitsland	7.964	7.654	7.400	3.671	3.159	72	65	310	310	545	625	3,4	3,2	11	10
Engeland & Wales	11.391	10.102	7.900	5.934	4.779	196	189	272	371	.	.	3,4	2,6	25	26
Frankrijk	6.595	6.072	5.600	3.676	3.118	208	207	208	247	276	330	3,9	3,5	17	16
Luxemburg	5.840	5.525	6.561	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Bulgarije	1.677	1.601	1.600	962	886	63	37	26	37	49	39	5,2	3,3	7	4
Estland	3.960	3.858	3.600	2.562	1.981	139	75	86	73	.	281	12,4	8,9	8	11
Finland	10.326	9.816	10.000	3.407	2.762	39	32	289	253	553	586	9,2	7,7	11	12
Griekenland	4.008	4.160	3.400	619	596	21	23	96	73	70	66	2,2	2,0	2	2
Hongarije	4.081	4.229	3.900	1.786	1.695	32	27	33	67	113	115	3,7	3,0	3	2
Ierland	7.828	11.134	.	1.790	1.699	70	56	233	336	312	324	1,3	1,6	8	9
Italië	4.265	4.702	4.400	2.306	2.699	123	122	65	54	53	102	3,9	3,6	5	8
Letland	2.226	2.724	2.500	1.160	996	108	98	43	44	.	68	9,5	6,5	5	5
Litouwen	2.763	2.904	3.000	1.684	1.570	142	128	29	49	110	129	10,8	8,7	10	13
Noord-Ierland	7.513	6.954	6.100	3.037	2.245	116	90	152	138	1.504	1.582	9,0	8,2	23	26
Noorwegen	6.675	5.970	5.773	.	.	.	30	.	624	.	.	.	1,8	.	18
Oostenrijk	7.881	7.118	7.100	4.263	3.653	54	62	273	290	412	440	1,8	1,8	15	14
Polen	3.840	3.952	3.500	1.652	1.664	115	75	125	184	145	151	3,4	2,8	6	6
Portugal	3.998	3.748	4.000	1.723	1.492	189	198	40	42	535	543	.	.	4	3
Schotland	9.811	10.250	8.100	3.732	3.284	82	70	836	829	1.265	1.655	16,7	18,4	21	22
Slovenië	3.838	4.499	4.300	2.169	2.573	22	31	52	89	16	13	2,9	3,8	4	3
Slowakije	2.080	2.136	1.900	931	1.057	36	30	25	32	75	.	2,7	1,7	4	3
Spanje	.	.	.	1.664	.	221	.	.	.	61	.	.	.	4	.
Tsjechië	3.507	3.271	3.200	2.309	1.989	54	46	37	28	67	56	2,2	2,2	6	5
Zweden	14.014	13.490	15.100	7.370	6.323	96	95	456	736	728	848	.	.	29	46
Zwitserland	.	.	.	4.005	3.309	59	55	639	628	92	124	2,5	2,6	7	9

Bron: European Sourcebook, Eurostat (Luxemburg en Noorwegen, 2003-2009; totaal 2009 andere landen is een schatting gebaseerd op de door Eurostat gemeten ontwikkeling in de geregistreerde criminaliteit tussen 2006 en 2009)

Tabel 11.3 Aantal slachtoffers van voltooide moord en doodslag per land

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(per 100.000 inwoners)					
Nederland	1,2	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0
België	2,1	2,1	2,0	1,9	1,7	1,7
Denemarken	1,0	0,5	0,7	1,0	0,9	.
Duitsland	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	0,8
UK	1,5	1,5	1,5	1,3	1,2	.
Frankrijk	1,6	1,4	1,3	1,4	1,1	1,1
Luxemburg	.	1,5	1,5	2,5	.	.
Bulgarije	2,6	2,4	2,3	2,3	2,0	2,0
Estland	8,4	6,8	6,9	6,3	5,2	5,2
Finland	2,3	2,3	2,4	2,5	2,3	2,2
Griekenland	1,2	1,0	1,1	1,2	1,3	1,5
Hongarije	1,6	1,7	1,5	1,5	1,4	1,3
Ierland	1,3	1,5	1,8	1,1	1,3	1,2
Italië	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9
Letland	5,5	5,6	4,1	4,4	4,8	3,1
Litouwen	10,9	8,5	8,2	8,9	7,5	6,6
Noorwegen	0,7	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6
Oostenrijk	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6
Polen	1,5	1,3	1,4	1,2	1,3	1,1
Portugal	1,3	1,5	1,7	1,2	1,2	1,2
Roemenië	2,1	2,0	1,9	2,3	2,0	.
Slovenië	1,0	0,6	1,2	0,5	0,6	0,7
Slowakije	2,0	1,6	1,6	1,7	1,5	.
Spanje	1,2	1,1	1,1	0,9	0,9	0,8
Tsjechië	1,8	2,3	1,9	1,9	1,7	.
Zweden	0,9	1,0	1,2	0,9	1,0	1,0
Zwitserland	1,0	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
Australië	1,3	1,4	1,2	1,2	1,2	1,0
Canada	2,1	1,9	1,8	1,8	1,8	1,6
Japan	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	.
Verenigde Staten	5,6	5,8	5,7	5,4	5,0	4,8

Bron: WODC

Tabel 11.4 Minderjarige verdachten per land en naar delictgroep

	2003	2006	2009	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006
	Totaal			Diefstal		Diefstal met geweld		Drugs		Mishan- deling		Moord en doodslag (incl. poging)		Verkrachting	
	[%]														
Nederland	17	20	17	23	30	30	36	4	4	16	19	7	10	19	18
Duitsland	18	17	11	30	30	37	35	17	11	19	19	8	8	12	13
Engeland & Wales	10	.	.	28	.	42	.	15	.	21	.	7	.	12	.
Frankrijk	19	18	18	31	32	39	42	17	13	15	19	8	8	22	23
Luxemburg ^a	11	.	12	19	.	20	.	20	.	.	.	.	.	.	.
Bulgarije	11	14	10	17	24	23	22	16	12	6	11	5	3	11	12
Estland	19	14	11	.	22	.	32	.	7	.	11	.	6	.	18
Finland	9	12	12	17	17	18	20	5	4	12	11	2	2	7	7
Griekenland	6	6	3	11	9	4	6	2	.	1	1	2	5	6	2
Hongarije	9	12	7	18	25	35	48	14	15	7	13	6	6	7	6
Ierland	21	.	.	27	45	25	.	10	44	15	40	5	.	6	.
Italië ^a	2	.	4	10	.	8	.	2	.	2	.	2	.	5	.
Letland	.	.	7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Litouwen ^b	15	12	15	23	14	27	35	3	5	5	12	7	9	24	0
Noorwegen	0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Oostenrijk	14	16	13	24	28	32	45	7	4	14	15	4	4	11	13
Polen	8	8	10	21	12	24	23	14	13	21	16	3	4	10	14
Roemenië	7	8	6	17	19	23	.	7	6	.	8	.	8	12	15
Slovenië	10	7	8	17	15	27	33	16	4	11	9	9	10	9	7
Slowakije	6	2	11	18	3	26	6	10	0	8	5	2	0	6	2
Spanje	12	.	6	18	.	24	.	.	.	.	.	5	.	.	.
Tsjechië	11	7	6	20	15	29	.	19	12	10	8	3	2	5	8
Zweden	13	14	26	17	15	30	34	6	10	18	19	.	7	11	13
Zwitserland	20	.	15	23	26	40	37	11	8	15	18	5	4	7	13

a Luxemburg, Italië: 2008 in plaats van 2009 (Totaal).

b Litouwen: 2002 in plaats van 2003.

Bron: European Sourcebook; voor Totaal 2009 UNCTS

Tabel 11.5 Vrouwelijke verdachten per land en naar delictgroep

	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006
	Totaal		Diefstal		Diefstal met geweld		Drugs		Mishandeling		Moord en doodslag (incl. poging)		Verkrachting	
	[%]													
Nederland	13	14	18	21	7	1	14	15	12	13	12	14	2	3
Duitsland	24	24	30	30	9	9	12	12	15	15	12	13	1	1
Engeland & Wales	18	.	23	.	11	.	11	.	16	.	9	.	1	.
Frankrijk	15	15	18	19	6	7	8	8	12	14	14	13	2	2
Luxemburg	21	.	21	.	9	.	15	.	.	.	.	.	.	.
Bulgarije	9	9	11	11	4	4	7	8	6	6	8	9	0	0
Estland	11	10	.	11	.	5	.	15	.	13	.	7	.	0
Finland	16	28	21	25	12	14	16	16	12	14	13	17	1	0
Griekenland	14	14	10	11	4	.	8	27	11	11	5	4	2	.
Hongarije	15	14	15	17	9	11	10	9	9	10	21	15	0	1
Ierland	19	.	23	30	7	8	11	8	9	18	3	.	.	.
Letland	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Litouwen*	10	19	8	26	3	5	26	14	9	8	12	8	1	0
Noorwegen	.	.	.	.	0	.	0	.	.	.	.	.	.	.
Oostenrijk	20	20	24	28	11	6	15	15	14	13	14	12	1	1
Polen	9	8	7	4	5	5	8	7	7	6	12	13	1	1
Portugal	.	16	.	18	.	4	.	10	.	20	.	.	.	1
Roemenië	13	12	8	7	5	.	21	14	.	4	.	7	0	0
Slovenië	16	14	13	13	5	4	8	14	6	2	9	.	0	.
Slowakije	7	7	8	3	5	.	9	7	11	9	10	3	0	1
Spanje	10	.	11	.	10	.	.	.	5	.	10	.	1	.
Tsjechië	12	14	9	11	8	.	12	16	8	7	12	11	1	0
Zweden	19	20	29	31	5	5	15	15	12	13	.	11	0	1
Zwitserland	15	.	18	19	7	6	13	12	11	14	13	13	0	0

a Litouwen: 2002 in plaats van 2003.

Bron: European Sourcebook

Tabel 11.6 Aantal door rechter veroordeelde verdachten per land en naar delictgroep

	2003	2006	2009	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006
	Totaal			Diefstal		Diefstal met geweld		Drugs		Mishan- deling		Moord en doodslag (incl. poging)		Verkrachting	
	(per 100.000 inwoners)														
Nederland	787	762	700	183	150	24	18	61	55	67	82	9,3	6,6	2,1	1,7
België	1.716	.	.	76	.	25	.	42	.	41	.	1,9	.	4,8	.
Denemarken	2.634	3.466	1.303	327	279	6	7	112	250	113	117	0,7	0,7	1,4	1,1
Duitsland	892	912	1.025	172	155	11	11	57	63	69	83	1,0	0,8	1,3	1,3
Engeland & Wales	2.825	2.646	2.552	226	184	14	15	97	74	68	74	3,0	2,8	1,3	1,6
Frankrijk	871	1.066	1.124	137	159	10	.	44	66	76	104	1,1	1,1	2,8	3,0
Bulgarije	364	397	542	195	166	16	19	7	21	3	4	2,2	2,5	2,4	3,4
Estland ^a	802	903	587	278	176	69	27	.	34	18	96	7,1	3,8	1,5	2,1
Finland	3.879	4.166	3.865	695	583	12	9	143	140	202	206	3,7	3,3	1,3	1,3
Griekenland ^b	664	513	.	.	23	.	1	.	18	.	8	.	0,3	.	0,2
Hongarije	1.017	1.054	869	272	248	17	16	16	24	54	55	3,4	2,5	1,4	1,1
Ierland	974	.	.	586	.	37	.	102	218	101	.	1,3	0,4	6,9	0,7
Italië ^b	381	378	.	60	51	12	13	37	38	13	13	2,1	2,2	2,3	2,3
Letland	505	375	481	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Litouwen	508	576	391	.	177	.	50	.	29	.	41	.	8,2	.	5,4
Noord-Ierland	1.566	1.513	.	123	117	11	9	29	42	67	78	2,0	1,7	0,6	0,6
Noorwegen	.	304	252	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0,5	.	.
Oostenrijk	514	524	452	142	107	7	9	55	70	68	70	0,8	0,8	2,2	2,1
Polen ^c	1.089	1.214	1.171	168	175	31	31	26	53	92	103	1,9	2,2	2,7	2,5
Portugal	674	664	730	46	39	19	18	23	21	53	53	2,7	2,3	0,5	0,5
Roemenië	210	263	159	125	83	14	13	2	3	59	46	7,0	3,9	3,6	2,1
Schotland ^b	1.348	1.320	1.082	330	292	14	9	144	143	272	297	2,6	3,2	1,1	1,2
Slovenië	367	430	418	96	108	6	6	17	20	32	41	1,0	2,2	1,3	2,1
Slowakije	505	478	568	134	.	13	9	11	13	34	25	1,1	0,9	1,3	1,2
Spanje	298	.	1.001	79	.	15	.	20	.	24	.	1,3	.	0,2	.
Tsjechië	648	675	707	150	141	16	15	13	14	30	26	1,7	1,2	1,5	1,3
Zweden	1.270	1.318	1.521	269	267	10	10	113	153	86	97	1,5	1,8	1,5	4,7
Zwitserland	1.398	1.496	613	169	171	10	11	196	209	32	42	0,8	1,2	1,6	1,8

a Estland: 2002 in plaats van 2003, 2007 in plaats van 2006.

b Griekenland, Italië, Schotland: 2005 in plaats van 2006.

c Polen: 2008 in plaats van 2009 (totaal).

Bron: European Sourcebook; UNCTS (Totaal 2009, niet goed vergelijkbaar met andere jaren)

Tabel 11.7 Aandeel van verschillende strafsoorten, uitgesplitst naar volwassenen en jeugd^a, 2006

	Volwassenen					Jeugd				
	Onvw gevangenisstraf	Boetes	Andere onvw straffen	Voorwaardelijke straf	Vermaning / waarschuwing	Onvw gevangenisstraf	Boetes	Andere onvw straffen	Voorwaardelijke straf	Vermaning / waarschuwing
	(%)									
Nederland	15,1	31,4	43,7	8,9	0,6	12,0	3,1	67,8	15,6	1,0
België	6,7	91,9	86,9	6,7	.	3,3	84,5	93,7	3,4	.
Denemarken	5,9	87,2	1,3	5,7	.	3,7	77,3	5,1	14,0	.
Duitsland	5,8	79,8	.	13,3	1,1	6,3	.	84,1	9,6	.
Engeland & Wales	6,8	71,5	9,8	2,5	6,6	6,6	12,4	65,6	0,0	12,4
Frankrijk	19,3	37,9	11,1	30,8	1,0	9,1	4,8	57,0	25,7	3,4
Finland	5,1	87,5	1,5	7,0	.	0,6	91,1	0,1	6,3	1,5
Griekenland	5,9	8,2	.	81,0	.	4,9	.	95,1	.	.
Hongarije	9,7	42,8	40,3	18,4	8,1	4,2	3,8	.	16,5	20,8
Litouwen	43,6	28,4	15,4	11,8	.	33,0	1,9	48,4	16,7	.
Noord-Ierland	8,4	68,2	14,2	9,2	.	7,0	19,1	71,4	2,5	.
Oostenrijk	23,8	39,3	.	34,3	.	14,5	30,0	.	38,4	15,9
Polen	9,2	19,1	12,5	58,9	.	.	.	.	.	.
Portugal	6,3	75,9	0,7	15,7	1,4	5,5	59,8	1,1	21,6	11,9
Roemenië	33,7	18,9	.	47,3	.	26,7	4,4	9,1	47,0	7,1
Schotland	17,8	49,5	21,0	.	11,7	22,8	9,9	53,5	.	13,9
Slovenië	88,6	7,1	.	.	1,0	2,2	1,4	95,5	.	.
Slowakije	13,8	3,5	2,8	44,0	64,0	7,2	30,0	9,5	38,5	55,5
Tsjechië	14,0	3,8	.	54,1	3,8	.	.	.	.	.
Zweden	12,3	54,4	5,4	8,3	15,2	.	.	.	.	.
Zwitserland	15,4	38,1	.	45,9	.	1,5	20,6	36,5	4,9	31,1

a De meeste landen hebben een keuze gemaakt welke straf in deze statistiek is opgenomen, waardoor het percentage optelt tot 100. Voor de meeste landen is deze keuze gebaseerd op de zwaarste straf. Sommige landen, bijvoorbeeld België, hebben alle straffen in deze statistiek vermeld, waardoor het totaalpercentage boven de 100 uitkomt.

Bron: European Sourcebook

Tabel 11.8 Aantal gevangenen per land

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(per 100.000 inwoners)						
Nederland	134	125	113	103	99	71	70
België	90	96	95	98	101	105	108
Denemarken	76	69	66	63	68	71	71
Duitsland	96	96	95	91	89	88	87
Engeland & Wales	143	145	148	153	152	154	152
Frankrijk	92	92	100	104	103	104	111
Luxemburg	152	164	155	139	138	137	126
Bulgarije	158	159	151	148	132	124	151
Estland	327	322	263	280	265	259	253
Finland	73	71	69	67	67	62	61
Griekenland	87	91	100	110	98	106	110
Hongarije	162	155	150	152	164	164	174
Ierland	.	74	80	85	88	97	93
Italië	102	65	78	96	107	113	111
Letland	313	285	286	291	310	302	316
Litouwen	233	237	219	217	248	267	311
Noord-Ierland	78	86	82	86	81	82	94
Noorwegen	67	68	71	71	68	75	72
Oostenrijk	107	105	108	96	101	103	104
Polen	217	230	234	216	220	212	211
Portugal	122	119	109	101	104	109	120
Roemenië	175	167	141	122	126	131	139
Schotland	133	141	145	157	156	151	157
Slovenië	57	65	67	66	67	66	62
Slowakije	173	161	151	152	169	186	199
Spanje	142	146	151	160	168	165	156
Tsjechië	186	186	185	201	210	209	221
Zweden	78	79	75	76	77	74	72
Zwitserland	82	79	76	76	79	79	77
Australië	124	.	130	.	.	135	130
Canada	.	.	114	117	117	.	.
Japan	62	63	65	.	59	57	54
Verenigde Staten	737	751	756	.	743	734	716

Bron: WODC, Home Office, Space/Council of Europe, World Prison Brief

Tabel 11.9 Nederland ten opzichte van Noord-/West-Europa en Europa totaal

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
(per 100.000 inwoners)																		
Geregistreerde criminaliteit																		
Nederland	7.556	7.704	8.303	8.337	8.473	7.819	7.529	7.716	7.692	8.034	8.120	8.385	8.731	8.439	8.104	7.690	7.454	7.329
Noord-/West-Europa	7.622	7.973	8.648	8.705	8.316	8.103	7.991	7.805	8.006	8.003	8.061	8.335	8.656	8.612	8.417	8.158	8.031	7.795
Europa totaal	3.401	3.852	4.197	4.315	4.251	4.254	4.265	4.257	4.370	4.560	4.564	4.671	4.698	4.754	4.735	4.902	4.964	4.811
(index 1990=100)																		
Aantal verdachten per geregistreerd misdrijf																		
Nederland	100	98	95	95	93	99	105	108	107	102	100	100	111	122	133	135	143	141
Noord-/West-Europa	100	96	94	94	100	103	107	110	109	107	108	104	105	109	111	109	111	115
Europa totaal	100	100	106	110	121	128	129	128	128	123	129	128	132	132	132	127	127	130
(abs.)																		
Aantal gevangenen per veroordeelde																		
Nederland	0,061	0,064	0,070	0,075	0,066	0,082	0,093	0,091	0,093	0,088	0,085	0,089	0,090	0,084	0,093	0,100	0,093	0,095
Noord-/West-Europa	0,044	0,044	0,045	0,046	0,048	0,050	0,050	0,050	0,050	0,051	0,049	0,050	0,053	0,054	0,051	0,052	0,051	0,051
Europa totaal	0,184	0,169	0,176	0,181	0,188	0,193	0,187	0,193	0,190	0,189	0,190	0,192	0,197	0,188	0,176	0,181	0,185	0,197
(%)																		
Jeugdige gedetineerden ten opzichte van totale gevangenispopulatie																		
Nederland	.	.	.	.	.	6,0	6,0	6,9	7,7	8,5	9,3	9,8	10,1	10,3	9,9	9,2	9,6	11,7
Noord-/West-Europa	.	.	.	.	.	2,3	2,4	2,5	2,7	2,8	2,8	2,8	2,9	2,7	2,5	2,4	2,5	2,5
Europa totaal	.	.	.	.	.	2,7	2,7	2,9	3,0	2,7	2,6	2,4	2,5	2,3	2,1	2,0	1,9	1,8
(%)																		
Vrouwelijke gedetineerden ten opzichte van totale gevangenispopulatie																		
Nederland	.	.	.	.	.	6,1	6,0	6,6	7,4	8,3	8,5	9,7	9,9	9,8	8,8	8,7	9,3	9,7
Noord-/West-Europa	.	.	.	.	.	4,2	4,2	4,3	4,5	4,5	4,6	4,8	5,1	5,1	5,2	5,1	5,2	5,2
Europa totaal	.	.	.	.	.	4,9	4,8	4,9	5,0	5,1	5,1	5,4	5,6	5,7	5,9	5,9	6,0	6,1

Bron: European Sourcebook, bewerking WODC

Bijlage 5

Afkortingen

ABR	Algemene Bedrijven Register (van het CBS)
AFM	Autoriteit Financiële Markten
AID	Algemene Inspectiedienst
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
BBOOR	Wet Bestuurlijke Boete Overlast in de Openbare Ruimte
BBI	beperkt beveiligde inrichting
BJJ	Beginselenwet Justitiële Jeugdinrichtingen
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BOA	buitengewone opsporingsambtenaar
BOD	bijzondere opsporingsdiensten
BOOM	Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie
BPS	bedrijfsprocessensysteem
BVH	Basisvoorziening Handhaving
bVm	bureau Veiligheidsmonitor
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAPI	Computer-assisted personal interviewing
CATI	Computer-assisted telephone interviewing
CAWI	Computer-assisted web interviewing
CBP	College Bescherming Persoonsgegevens
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
CGB	Commissie Gelijke Behandeling
CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau
COMPAS	Communicatiesysteem Openbaar Ministerie Parket AdminiStratie
CvB	Centrum voor Beleidsstatistiek
CVOM	Centrale Verwerking Openbaar Ministerie
DANS	Data Archiving and Networked Services
DBV	Directie Bijzondere Voorzieningen
DForZo	Directie Forensische Zorg
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DNB	De Nederlandsche Bank
DWH	DataWareHouse
ED	elektronische detentie
EHRM	Europese Hof voor de Rechten van de Mens
EL&I	ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie
ELV	Enquête Leefbaarheid en Veiligheid
EOD	Explosieve Opruimingsdienst
ERV	Enquête Rechtsbescherming en Veiligheid
ESM	Enquête Slachtoffers Misdrijven

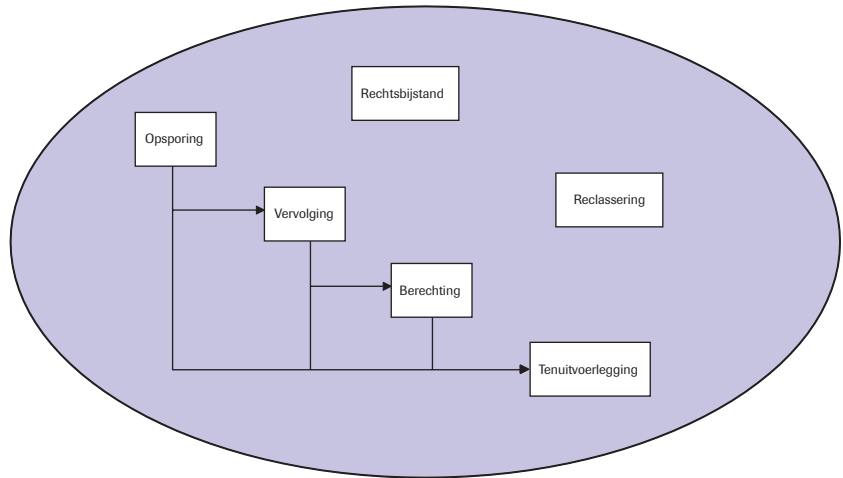
ET	elektronisch toezicht
EVRM	Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens
FIN	ministerie van Financiën
FIOD-ECD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst
FIU-Nederland	Financial Intelligence Unit-Nederland
FPC	forensisch psychiatrisch centrum
G4	de vier grote gemeenten (Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht)
G31	de 31 grootste gemeenten van Nederland
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens
GBM	gedragsbeïnvloedende maatregel
GGZ	geestelijke gezondheidszorg
GIDS	Geïntegreerde Interactieve Databank voor Strategische bedrijfsinformatie
GPS	Geïntegreerd Processysteem
GVO	gerechtelijk vooronderzoek
GW	Gevangeniswezen
Halt	Het Alternatief
HGK	Herziening Gerechtelijke Kaart
HKS	Herkenningsdienstsysteem
ICVS	International Crime Victims Survey
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IND	Immigratie en Naturalisatie Dienst
ISD	inrichting voor stelselmatige daders
ISt	Inspectie voor de Sanctietoepassing
ITB	intensieve traject begeleiding
IVenJ	Inspectie Veiligheid en Justitie
IVM	Integrale Veiligheidsmonitor
JCO-jeugd	Justitieel Casusoverleg-jeugd
JD	Justitiële Informatiedienst
JDS	Justitieel Documentatie Systeem
JJI	Justitiële Jeugdinrichtingen
JUSTIS	Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit en Screening
KB	Koninklijk Besluit
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
Kmar	Koninklijke Marechaussee
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
LIJ	Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtken
LPTV	Landelijk Parket Team Verkeer
MBI	Monitor Bedrijven en Instellingen
MCB	Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven
MIR	Management Informatie Reservoir
mvt	memorie van toelichting

NCTb	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
NIFP	Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie
NMa	Nederlandse Mededingingsautoriteit
NRGD	Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen
NVvR	Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak
OBJD	Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie
OM	Openbaar Ministerie
OMDATA	Beleidsinformatiesysteem van het OM
OPS	opsporingsregister
OPTA	Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit
ovar	ontslag van alle rechtsvervolgning
OvJ	officier van justitie
OW	Opiumwet
P&V	Plannings- & Verantwoordingscyclus
PAPI	Paper-and-pencil interviewing
PI	penitentiare inrichting
PIJ	plaatsing in een inrichting voor jeugdigen
PMB	Politiemonitor Bevolking
POLS	Permanent Onderzoek Leefsituatie
PP	penitentiair programma
PS-en	productiestatistieken
pv	proces-verbaal
QALY	Quality Adjusted Life Year
rb	rechtbank
r-c	rechter-commissaris
RDW	Rijksdienst voor het Wegverkeer
RN	Reclassering Nederland
RO	Wet op de rechterlijke organisatie
RSJ	Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
Rvdr	Raad voor de rechtspraak
RvR	Raad voor Rechtsbijstand
SBI	Standaard Bedrijfsindeling
SCM	Standaardclassificatie misdrijven
SGM	Schadefonds Geweldsmisdrijven
SHN	Slachtofferhulp Nederland
SI	Stuurinformatie
SIOD	Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
SKDB	Strafketendatabase
SOV	Strafrechtelijke Opvang Verslaafden
Sr	Wetboek van Strafrecht
SSB	Sociaal Statistisch Bestand (van het CBS)
SSV	schriftelijke slachtofferverklaring

Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
Sv	Wetboek van Strafvordering
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
tbs	terbeschikkingstelling
Tobias	Totaal Bekeuring Informatie Afhandelings Systeem en de Transactiemodule
TRIAS	Transactie Registratie Inning en Informatie Afhandelings Systeem
TULP	Tenuitvoerleggingprogramma Dienst Justitiële Inlichtingen
UNICRI	United Nations Interregional Criminal Justice Research Institute
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VenJ	ministerie van Veiligheid en Justitie
VIP	verwijsindex personen
VM	Veiligheidsmonitor
VMR	Veiligheidsmonitor Rijk
VROM	ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VROM-IOD	Inlichtingen- en Opsporingsdienst van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
vtsPN	Voorziening tot samenwerking Politie Nederland
VZR	Veiligheidszorgrekeningen
WAHV	Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet Mulder)
WAM	Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen
WED	Wet op de economische delicten
Wet BOB	Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden
Wet MBVEO	Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
WOTS	Wet Overdracht Tenuitvoerlegging Strafvonnissen
WRB	Wet op de Rechtsbijstand
WSA	Wetenschappelijk Statistisch Agentschap
WvMS	Wetboek van Militair Strafrecht
WVW	Wegenverkeerswet
WWM	Wet wapens en munitie
ZBBI	zeer beperkt beveiligde inrichting
ZM	Zittende Magistratuur
ZSM	Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk

Bijlage 6

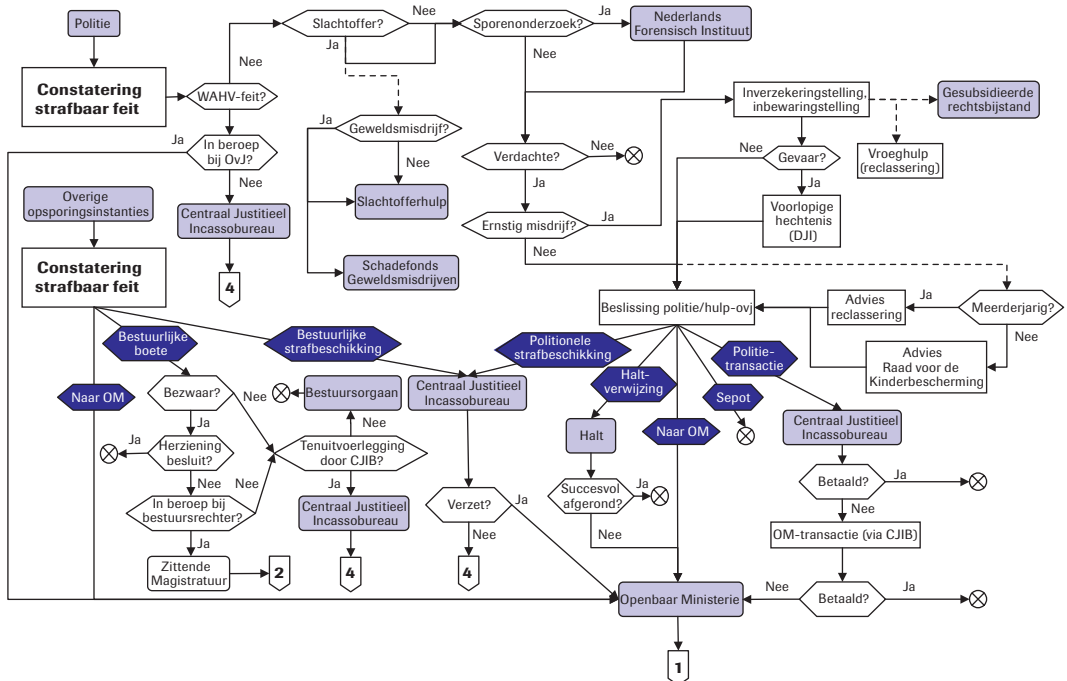
Stroomschema justitieketen

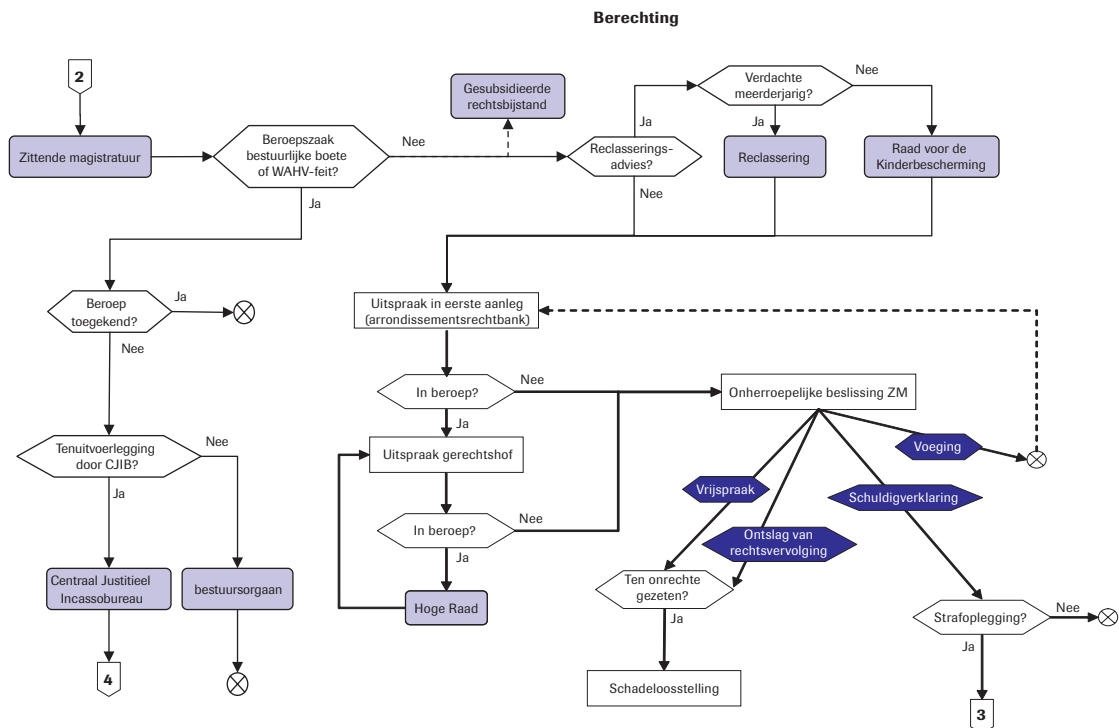
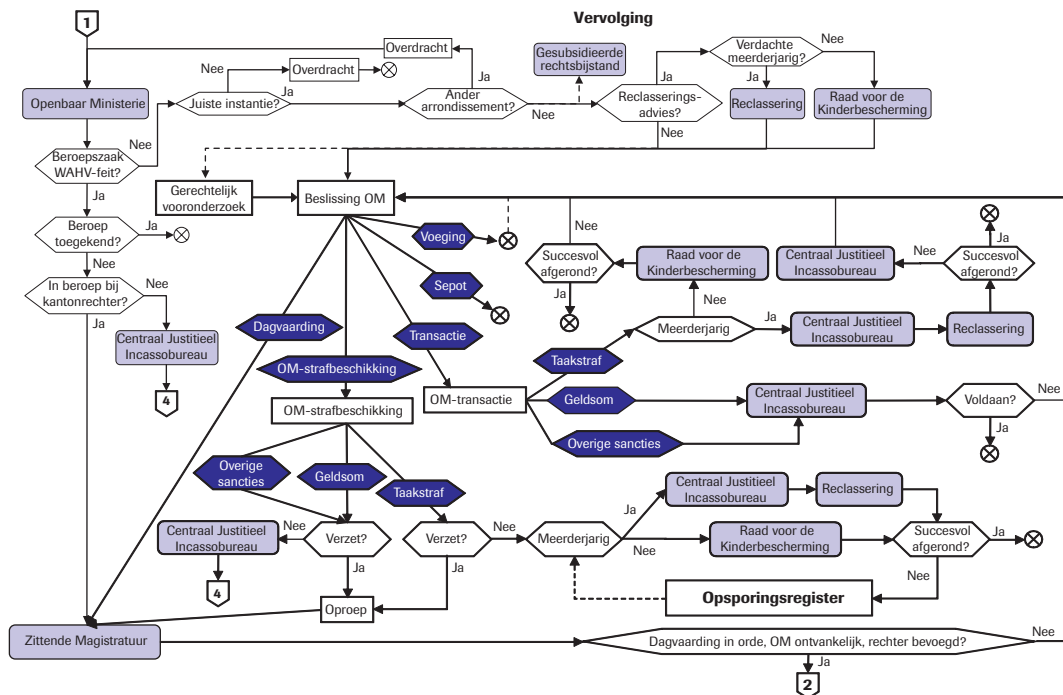

Verklaring van de tekens

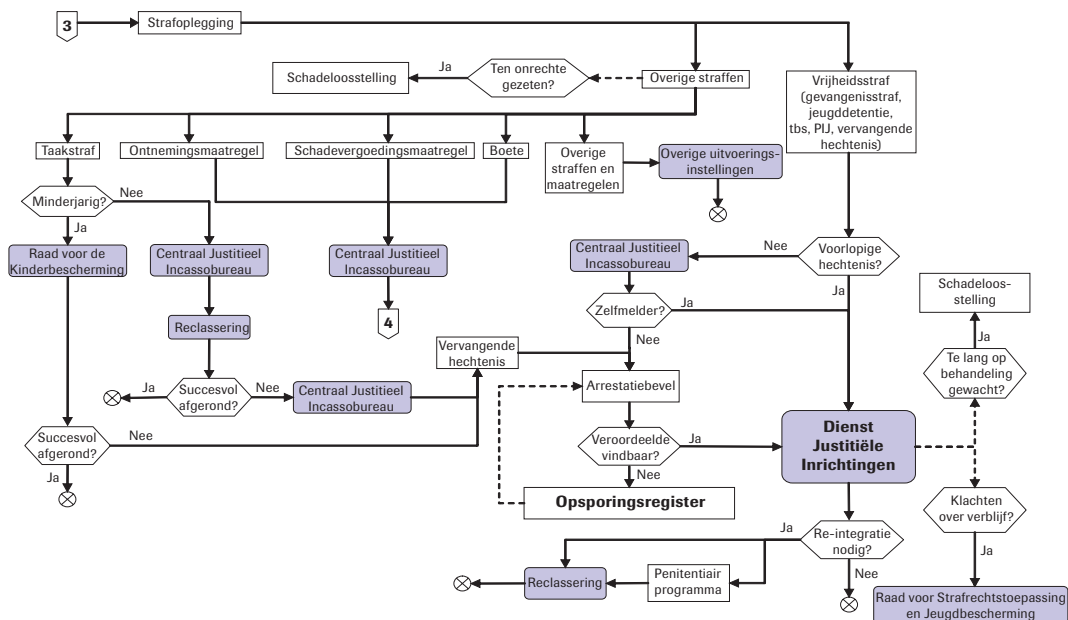

Opsporing

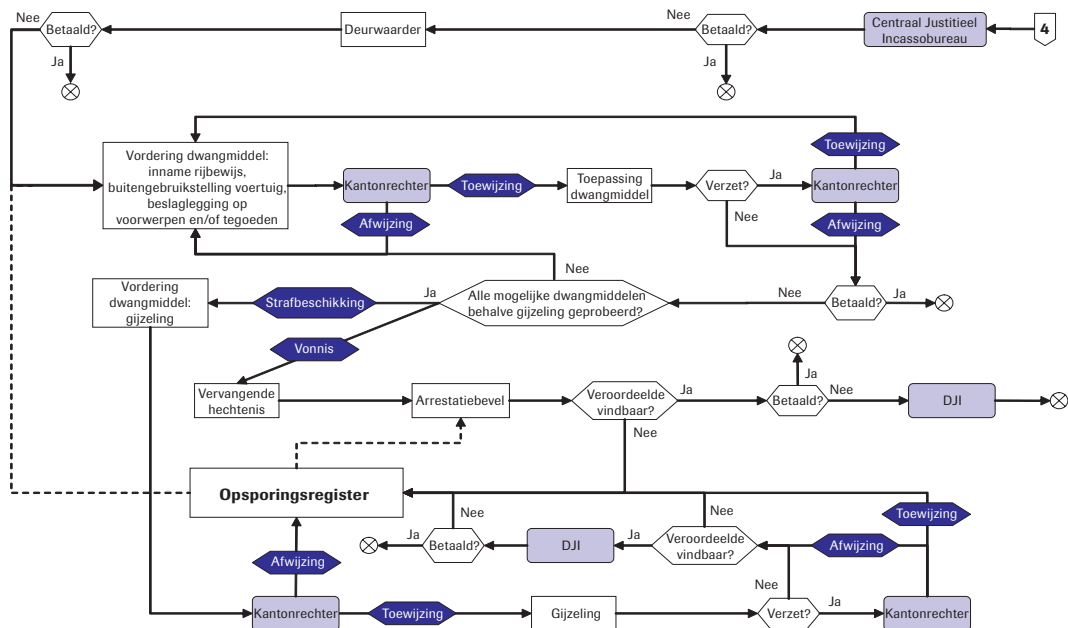

Tenuitvoerlegging (1)

Tenuitvoerlegging (2)

Bijlage 7

Begrippen¹

A

Aangifte – Kennisgeving aan een opsporingsambtenaar dat een strafbaar feit is gepleegd.

Aangifte (Integrale Veiligheidsmonitor) – Melding van een ondervonden voorval bij de politie via het internet of door ondertekening van een proces-verbaal of een ander document.

Afdoening door het Openbaar Ministerie – Beslissing over een bij het parket ingeschreven proces-verbaal door sepot, voeging ad informandum, voeging ter berechting, transactie, strafbeschikking, of overdracht aan de afdeling rechtbankzaken van een ander parket.

Allochtoon – Persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen personen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie) en personen die in Nederland zijn geboren (de tweede generatie). Ook wordt onderscheid gemaakt tussen westerse en niet-westerse allochtonen.

Autochtoon – Persoon van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar men zelf is geboren.

Autodiefstal (Veiligheidsmonitor) – Diefstal van een auto die op naam stond van slachtoffer zelf (en dus niet op naam van iemand anders binnen of buiten het huishouden), die (ook) voor privédoeleinden werd gebruikt, en waarvan de gebruiker zelf tenminste 18 jaar is.

B

Bedreiging (Veiligheidsmonitor) – Geweld waarbij iemand alleen is bedreigd.

Beleidssepot – Beslissing van het Openbaar Ministerie (OM), waarbij het afziet van vervolging van een strafbaar feit op grond van het algemeen belang.

Beschikking Wet Mulder – Beschikking op grond van de Wet Administratiefrechtelijke Afdoening Verkeersovertredingen, ook wel de Wet Mulder genoemd. Op grond daarvan kan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) lichte verkeersovertredingen afdoen. Deze werkwijze valt formeel niet onder het strafrecht, maar onder het bestuursrecht.

Bestuurlijke strafbeschikking – strafbeschikking die alleen kan worden opgelegd voor overlastfeiten en wordt uitgevaardigd door bijzondere

¹ De hier opgenomen begrippenlijst vormt een eerste aanzet en zal in de komende edities verder worden uitgewerkt.

opsporingsambtenaren die in dienst zijn van of werkzaam zijn voor gemeenten die hebben gekozen voor een bestuurlijke stafbeschikking. Zie ook strafbeschikking.

C

Computercriminaliteit (Veiligheidsmonitor) – Slachtofferschap van criminaliteit die te maken heeft met het internet of andere digitale informatiedragers. Ook wel cybercrime genoemd.

Criminaliteit – Handelingen en gedragingen (zowel doen als nalaten) die de wetgever strafbaar heeft gesteld.

Cybercrime (Veiligheidsmonitor) – Slachtofferschap van criminaliteit die te maken heeft met het internet of andere digitale informatiedragers. Ook wel computercriminaliteit genoemd.

Cyberpesten (Veiligheidsmonitor) – Roddel, getreiter, pesten, stalken, chantage of bedreiging via het internet.

D

Dagvaarding – Officieel geschrift dat iemand oproept op een bepaalde tijd voor de rechter te verschijnen in verband met de vervolging van een strafbaar feit.

Detentieduur – De totale duur, uitgedrukt in jaren, van alle door de rechter in een bepaalde periode opgelegde gevangenisstraffen en (principale) hechtenisstraffen, met aftrek van de geldende termijnen van vervroegde invrijheidstelling (bij straffen opgelegd vóór 1 juli 2008) en voorwaardelijke invrijheidstelling (straffen na 1 juli 2008).

Diefstal uit of vanaf auto (Veiligheidsmonitor) – Diefstal van bijvoorbeeld autoradio, tas, spiegel, wieldoppen uit of vanaf de buitenkant van de auto die op naam stond van het slachtoffer zelf, die (ook) voor privédoeleinden werd gebruikt, en waarvan de bestuurder tenminste 18 jaar is.

Diefstal ander motorvoertuig (Veiligheidsmonitor) – Diefstal van motor, scooter, bromfiets, snorfiets of ander motorvoertuig dat op naam stond van het slachtoffer zelf, dat (ook) voor privédoeleinden werd gebruikt, en waarvan de bestuurder (bij motor of motorscooter) tenminste 18 jaar is.

E

Elektronisch Toezicht – Controle met technische hulpmiddelen (zoals een enkelband) op de ongestoorde tenuitvoerlegging van

vrijheidsbeperkende maatregelen. Elektronisch toezicht (ET) kan door de minister van Veiligheid en Justitie als aanvullende maatregel bij een penitentiaal programma in de laatste fase van een gevangenisstraf worden toegepast. In de regel houdt ET een locatiegebod in, dat wil zeggen huisarrest op de tijdstippen waarop geen inhoudelijke uitvoering wordt gegeven aan het penitentiaal programma.

F

Fietsdiefstal (Veiligheidsmonitor) – Diefstal van een eigen fiets van het slachtoffer (dus niet van een fiets van iemand anders uit het huishouden).

G

Geregistreerd misdrijf – Misdrijf dat is vastgelegd in een proces-verbaal van aangifte of ambtshalve opgemaakt proces-verbaal.

Geregistreerde criminaliteit – In processen-verbaal (van aangifte of ambtshalve opgemaakt) vastgelegde strafbare feiten.

Geregistreerde verdachte – Persoon die wordt verdacht van het plegen van een misdrijf.

Gevangenisstraf – Vrijheidsstraf, levenslang of tijdelijk met een strafduur van ten hoogste 30 jaar, in de regel ondergaan in een gevangenis.

Geweld met seksuele bedoelingen (Veiligheidsmonitor) – Geweld waarbij de dader(s) seksuele bedoelingen hadden.

Geweldsdelicten (Veiligheidsmonitor) – Aanvallen of mishandelen door te slaan of te schoppen, of een pistool, een mes, een stuk hout, een schaar of iets anders tegen iemand te gebruiken, of daarmee te dreigen.

Gratieverlening – Gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van een opgelegde straf. Na een veroordeling kan de veroordeelde of een ander een gratieverzoek indienen. Dit heeft tot doel dat de opgelegde straf geheel of gedeeltelijk wordt kwijtgescholden.

H

Hacken (Veiligheidsmonitor) – Het met kwade bedoelingen inbreken of inloggen op een computer, emailaccount, website of profielsite.

Haltwaardig strafbaar feit – Minder ernstige handeling, of juist nalatigheid om te handelen, die bij wet strafbaar is gesteld. Het gaat hier om vormen van lichte criminaliteit, die door jongeren zijn begaan, en die op een speciale manier kunnen worden behandeld door Justitie.

Hechtenis – Vrijheidsstraf met een strafduur van maximaal één jaar en vier maanden, van lichtere aard dan gevangenisstraf en in de regel ondergaan in een huis van bewaring. Deze meestal korte straf wordt ook wel *principale* hechtenis genoemd. De term hechtenis wordt ook gebruikt bij insluiting van iemand die wordt verdacht van een ernstig delict (*voorlopige* hechtenis). Een derde variant is de *vervangende* hechtenis die volgt wanneer een taakstraf niet lukt of een door de rechter opgelegde, strafrechtelijke boete niet is betaald. Bij niet betaalde boetes spreekt men ook wel van *subsidaire* hechtenis.

I

Identiteitsfraude (Veiligheidsmonitor) – Gebruik zonder toestemming van persoonsgegevens voor financieel gewin. Hierbij zijn bijvoorbeeld bankpas-, creditcard-, of andere gegevens gekopieerd (skimmen) of is betalingsinformatie verkregen (phishing, pharming) die gebruikt is om te internetbankieren of online te betalen.

Inbraak (Veiligheidsmonitor) – Inbraak in een woning waarbij iets gestolen is.

Inschatting kans op slachtofferschap (Veiligheidsmonitor) – Het aandeel personen dat denkt dat de kans groot of heel groot is om in de komende 12 maanden zelf slachtoffer te worden van een bepaald delict. Het gaat om zakkenrollerij (zonder geweld), beroving op straat (met geweld), inbraak in eigen woning, mishandeling.

Inverzekeringstelling – Vrijheidsbeneming van een verdachte omdat dit voor het onderzoek nodig is. De Officier van justitie mag de politie het bevel geven om een verdachte maximaal 4 dagen vast te houden, als de normale tijd voor het verhoren van de verdachte (6 uur) niet genoeg blijkt te zijn.

J

Jeugddetentie – Een vrijheidsstraf specifiek voor minderjarigen van 12 tot en met 17 jaar.

Jeugdstrafrecht – Strafrecht voor jongeren van 12 tot en met 17 jaar. In het jeugdstrafrecht kan de rechter andere en lagere sancties opleggen dan in het normale (volwassenen)strafrecht. Jongeren van 18 en 19 jaar kunnen ook volgens het jeugdstrafrecht worden berecht als hun persoonlijkheid daar aanleiding toe geeft. De rechter bepaalt welk recht wordt toegepast.

K

Kantonstrafzaak – Strafzaak die volgens de wet kan worden voorgelegd aan de sector kanton van de rechtbank. Het gaat dan meestal om overtredingen (minder ernstige strafbare feiten).

Koop- en verkoopfraude (Veiligheidsmonitor) – Het (ver)kopen van goederen of diensten zonder die te leveren of te betalen.

M

Meerderjarige verdachte – Verdachte natuurlijke persoon die ten tijde van het plegen van het delict 18 jaar of ouder was.

Melding (Integrale Veiligheidsmonitor) – Het op de hoogte stellen van de politie van een ondervonden voorval.

Minderjarige verdachte – Een verdachte natuurlijke persoon die ten tijde van het plegen van het delict minimaal 12 jaar maar nog geen 18 jaar was.

Misdrijf – Strafbaar feit van de zware soort, als zodanig aangeduid in de strafwetten.

Mishandeling (Veiligheidsmonitor) – Geweld waarbij iemand daadwerkelijk is aangevallen of mishandeld.

N

Natuurlijk persoon – Een mens (individueel) die in het recht als rechtssubject is erkend en daarmee drager is van wettelijke rechten en plichten.

Niet-ontvankelijkverklaring – Oordeel van de rechter dat het rechtsmiddel, op grond van de (schriftelijk) geleverde informatie, niet vatbaar is voor berechting. De rechter geeft dan geen inhoudelijk oordeel over de gegrondheid van het beroep op de rechter.

O

Onbevoegdverklaring van de rechter – Beslissing van een rechter dat deze op grond van wettelijke bepalingen niet bevoegd is om van de zaak kennis te nemen. De beslissing hiertoe neemt de rechter zelf. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als de wet een andere rechter voorschrijft.

Ondervonden delicten (Integrale Veiligheidsmonitor) – Aantal delicten (in totaal of naar delictsoort) dat burgers of bedrijven in Nederland binnen een periode van 12 maanden hebben meegemaakt.

Ongegrondverklaring – Oordeel van de rechter dat het rechtsmiddel op grond van de (schriftelijk) geleverde informatie onterecht is ingesteld.

- Ontslag van (alle) rechtsvervolging – Beslissing van de rechter, waarbij hij het door de officier van justitie ten laste gelegde feit wel bewezen acht, maar van oordeel is dat het feit of de verdachte niet strafbaar is.
- Onttrekking aan het verkeer – Veiligheidsmaatregel waarbij (gevaarlijke) voorwerpen het eigendom worden van de staat. De strafrechter legt deze maatregel op.
- Onvoorwaardelijke gratieverlening – Gratieverlening waarbij geen voorwaarden worden gesteld aan de veroordeelde. Er is dan ook geen sprake van een proeftijd.
- Opgehelderd misdrijf – Misdrijf waarbij tenminste één verdachte bij de politie bekend is, ook al is deze voortvluchtig of ontkent hij of zij het strafbare feit te hebben gepleegd. Het is dus mogelijk dat een opgehelderd misdrijf niet tot een werkelijke veroordeling van een verdachte leidt.
- Opgespoorde criminaliteit – De in ambtshalve opgemaakte processen-verbaal vastgelegde strafbare feiten.
- Ophelderingspercentage – Het aantal in een verslagjaar opgehelderde misdrijven gedeeld door het aantal in datzelfde jaar geregistreerde misdrijven. Een opgehelderd misdrijf kan in een eerder jaar zijn geregistreerd, en een geregistreerd misdrijf kan in een later verslagjaar worden opgehelderd.
- Overdracht – Wijze van afdoening van strafzaken door het Openbaar Ministerie in een bepaald arrondissement door de verdere behandeling van de strafzaak over te dragen aan de officier van justitie in een ander arrondissement.
- Overige diefstal (Veiligheidsmonitor) – Diefstal van andere, niet eerder genoemde zaken zoals kleding uit een kleedruimte of tent, gereedschap uit een boot, spullen uit de tuin.
- Overige vernielingen (Veiligheidsmonitor) – Moedwillige vernieling of beschadiging van andere zaken dan motorvoertuigen zonder dat daarbij iets is gestolen, bijvoorbeeld stukgeslagen tuindecoratie, vernielingen aan de buitenkant van het huis.
- Overtreding – Een in de Nederlandse wetgeving als zodanig aangeduid strafbaar feit van de minder ernstige soort.

P

- Plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ-maatregel) – Vrijheidsbenemende maatregel uit het jeugdstrafrecht ter plaatsing van een jeugdige in een JJI.
- Plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders (ISD) – Maatregel bedoeld voor personen die regelmatig strafbare feiten plegen. Deze maatregel kan maximaal 2 jaar duren.

Poging tot inbraak (Veiligheidsmonitor) – (Poging tot) inbraak in een woning zonder dat iets gestolen is.

Politiestrafbeschikking – Wanneer de politie, opsporingsambtenaren (Koninklijke Marechaussee) of buitengewoon opsporingsambtenaren een geldboete opleggen.

Politietransactie – Door de politie aan de pleger van een strafbaar feit aangeboden transactie ter voorkoming van strafvervolgning. Deze transactie is een geldsom die binnen twee tot zes weken na constateren van het strafbare feit moet worden betaald.

Proces-verbaal – Op schrift gestelde verklaring van een opsporingsambtenaar over door hem waargenomen feiten of omstandigheden.

Proces-verbaal van aangifte – Schriftelijk verslag van een kennisgeving aan een opsporingsambtenaar dat een strafbaar feit is gepleegd.

R

Rechtbankstrafzaak – Strafzaak die volgens de wet kan worden voorgelegd aan de sector strafrecht van de rechtbank. Het gaat dan meestal om misdrijven (ernstige strafbare feiten).

Rechtshandhaving – Het in stand houden van de rechtsorde en het toezien op de naleving van de wetten.

S

Sanctie – Straf of maatregel die is opgelegd in een strafzaak, zoals geldboete, gevangenisstraf, terbeschikkingstelling en ontzegging van de rijbevoegdheid.

Schadevergoeding aan ex-verdachten – Schadevergoeding die een ex-verdachte kan claimen als hij voor een strafzaak in verzekering is gesteld en/of in voorlopige hechtenis is genomen, terwijl de strafzaak is geëindigd zonder dat een straf of maatregel is opgelegd. Ook kan een verdachte deze schadevergoeding claimen als hij wel is veroordeeld, maar er voorlopige hechtenis is toegepast voor een feit waarvoor dat niet is toegelaten (art. 89 Wetboek van Strafvordering). Als een zaak is geëindigd zonder oplegging van een straf of maatregel, kan de ex-verdachte bovendien een beroep doen op vergoeding van gemaakte kosten (art. 591a Wetboek van Strafvordering). Toelichting: De ex-verdachte kan ook gelijktijdig een beroep doen op beide regelingen. In dat geval worden de verzoeken op grond van art. 89 Sv en art. 591a Sv als aparte verzoeken behandeld en geteld.

Schuldigverklaring – Uitspraak door de rechter, dat hij het door het Openbaar Ministerie ten laste gelegde feit bewezen en strafbaar acht en van oordeel is dat de verdachte strafbaar is.

- Sepot – Beslissing van het Openbaar Ministerie waarbij het, op beleidsmatige of technische gronden, afziet van vervolging van een geconstateerd strafbaar feit.
- Slachtoffer – Persoon of instantie tegen wie een strafbaar feit is gericht of die de gevolgen van een strafbaar feit rechtstreeks heeft ondervonden.
- Slachtofferloos delict – Strafbbaar feit dat geen direct aanwijsbaar slachtoffer kent. Voorbeelden van slachtofferloze delicten zijn heling, rijden onder invloed, drugs- en wapenhandel.
- Slachtofferschap (Veiligheidsmonitor) – Persoonlijk slachtofferschap in de privésfeer van één of meer delicten binnen een periode van 12 maanden.
- Slachtofferschap totaal (Veiligheidsmonitor) – Persoonlijk slachtofferschap in de privésfeer van één of meer geweldsdelicten, vermogensdelicten of vandalismedelicten binnen een periode van 12 maanden.
- Strafbeschikking – Met de invoering van de wet OM-afdoening heeft de officier van justitie de mogelijkheid om in bepaalde gevallen een straf op te leggen in de vorm een strafbeschikking. In een strafbeschikking verklaart de officier van justitie dat een persoon schuldig is aan het plegen van een strafbaar feit. Ook staat in de strafbeschikking welke straf wordt opgelegd. De opgelegde straf kan het betalen van een geldboete aan het CJIB zijn.
- Strafbaar feit – Handeling, of juist nalatigheid om te handelen, die bij wet strafbaar is gesteld. Strafbare feiten worden onderscheiden in overtredingen en misdrijven.
- Strafrecht – Onderdeel van het recht dat regelt hoe mensen zich in de samenleving dienen te gedragen en hoe de overheid kan en mag reageren op strafbare feiten. In het strafrecht wordt onderscheid gemaakt tussen kantonstrafzaken (overtredingen) en rechtbankstrafzaken (misdrijven).
- Strafzaak – Proces-verbaal dat is ingeschreven bij het Openbaar Ministerie, met als doel het voor te leggen aan de rechter. Een strafzaak is in beginsel gericht op één verdachte.

T

- Taakstraf – Onbetaalde arbeid die de strafrechter oplegt in plaats van een gevangenisstraf.
- Technisch sepot – Beslissing van het Openbaar Ministerie waarbij het afziet van vervolging van een strafbaar feit omdat het van mening is dat vervolging niet tot een veroordeling zal leiden, bijvoorbeeld omdat voldoende bewijs ontbreekt of omdat het feit of de verdachte niet strafbaar is.

Terbeschikkingstelling – Maatregel in het strafrecht waarbij de rechter beveelt dat de verdachte van een misdrijf die een gebrekkige ontwikkeling of een ziekelijke stoornis heeft, in een FPC zal worden behandeld en begeleid.

Transactie – Het onder bepaalde omstandigheden ter voorkoming van strafvervolgning voldoen aan een of meer door de opsporingsambtenaar (politie) of het Openbaar Ministerie (officier van justitie) gestelde voorwaarden, zoals het betalen van een geldsom ('boete'), waardoor het recht tot strafvervolgning vervalt.

V

Vandalismedelicten (Veiligheidsmonitor) – Moedwillige vernieling of beschadiging van zaken zonder dat daarbij iets is gestolen, bijvoorbeeld krasen op een auto, lekgeprikte fietsbanden, stukgeslagen tuindecoratie, vernielingen aan de buitenkant van het huis. Bij auto's of andere voertuigen gaat het daarbij om voertuigen die op naam stonden van het slachtoffer zelf, en (bij auto) waarvan de gebruiker tenminste 18 jaar is. Bij fietsen gaat het om een eigen fiets van het slachtoffer (dus niet van een fiets van iemand anders uit het huishouden).

Veiligheidszorg – Het aanbod en gebruik van goederen en diensten die tot doel hebben criminaliteit, verloedering en overlast te voorkomen, te bestraffen of de schade ervan te beperken, en daarnaast onveiligheidsgevoelens weg te nemen.

Verdachte – Vóór het begin van de vervolging is het degene van wie uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan een strafbaar feit wordt aangenomen. Na aanvang van de vervolging is de verdachte degene tegen wie de vervolging is gericht.

Vermogensdelicten (Veiligheidsmonitor) – (Poging tot) inbraak, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit of vanaf auto, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving, overige diefstal.

Vernielingen aan voertuigen (Veiligheidsmonitor) – Moedwillige vernieling of beschadiging van motorvoertuigen zonder dat daarbij iets is gestolen, bijvoorbeeld krassen op een auto, lekgeprikte fietsbanden. Bij auto's of andere voertuigen gaat het daarbij om voertuigen die op naam stonden van het slachtoffer zelf, en (bij auto) waarvan de gebruiker tenminste 18 jaar is. Bij fietsen gaat het om een eigen fiets van het slachtoffer (dus niet van een fiets van iemand anders uit het huishouden).

Voeging ad informandum – Het voegen, door het Openbaar Ministerie, van een strafzaak zonder tenlastelegging bij een andere zaak die aan de rechter wordt voorgelegd, met het doel de rechter bij de bepaling van de strafmaat rekening te laten houden met de gevoegde zaak.

Voeging ter berechting – Het samenvoegen, door het Openbaar Ministerie, van ingeschreven strafzaken, met het doel de rechter bij één vonnis verschillende zaken tegelijk te laten afdoen.

Voeging ter zitting – Het samenvoegen, door de rechter, van verschillende strafzaken tegen dezelfde verdachte, met het doel deze zaken als één strafzaak te behandelen.

Voorlopige hechtenis – Vrijheidsbeneming in een huis van bewaring voorafgaand aan behandeling ter terechtzitting, in het algemeen toegepast bij verdenking van een ernstig misdrijf (misdrijf waarop een gevangenisstraf van vier jaren of meer is gesteld), op grond van ernstig vluchtgevaar en/of een gewichtige reden van maatschappelijke veiligheid, bij voorbeeld vrees voor herhaling.

Vrijheidsstraf – Door de rechter opgelegde gevangenisstraf, (vervangende) hechtenis, militaire detentie.

Vrijspraak – Uitspraak, door de rechter, waarbij hij niet bewezen acht dat het door de officier van justitie ten laste gelegde feit door de verdachte is gepleegd.

Z

Zakkenrollerij, beroving (Veiligheidsmonitor) – Diefstal van tas, portemonnee, telefoon of iets anders dat iemand bij zich droeg.

Zakkenrollerij zonder geweld (Veiligheidsmonitor) – (Poging tot) zakkenrollerij, beroving waarbij daadwerkelijk iets is gestolen zonder dat daarbij geweld werd gebruikt of daarmee is bedreigd.

Zakkenrollerij met geweld (Veiligheidsmonitor) – (Poging tot) zakkenrollerij, beroving waarbij daadwerkelijk iets is gestolen en waarbij geweld is gebruikt of daarmee is bedreigd.

Bijlage 8

Trefwoordenregister

aangifte 57-58, 70-75, 201-206, 218-219, 263-267, 347-349
administratieve boete (zie: bestuurlijk handhaving)
afdoening door openbaar ministerie (zie ook: OMDATA;
strafbeschikking) 31-36, 117-132, 171-173, 179-180, 184-187, 191,
201-207, 218-220, 259, 272-274, 313-315, 447-513, 623-625, 627, 630,
647-648
afdoening door politie 28-31, 171-173, 196-200, 201-207, 218-220, 622, 626,
630, 647
afdoening door rechter (zie: vonnis)
afkortingenlijst 681-683
alloctonencriminaliteit (zie ook: daderprofiel; verdachten) 85, 100, 102,
109-111, 116, 382-392, 398-399, 418-427, 434-435
alternatieve (jeugd)straffen (zie ook: Halt; jeugdstraffen en -maatregelen)
42-43, 117, 123, 127-129, 133, 137-140, 145-146, 153-155, 164-169, 201,
203, 219, 272-274, 458-459, 470-473, 490-493, 498-501, 530-531, 534,
542-546, 574-575, 582-586, 608, 609, 615-617, 645
angst voor criminaliteit (zie: onveiligheidsgevoelens)
arrondissementsrechtbank (zie: rechterlijke macht)
bedreiging (zie: geweldsdelicten)
bedrijven als slachtoffer (zie ook: Monitor Bedrijven en Instellingen;
Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven; preventiemaatregelen door
bedrijven) 57-59, 64-65, 70, 74-75, 203-204, 255, 340-343, 349, 359,
660-661, 664-669
begrippenlijst 689-697
behandelinrichtingen voor jeugdigen (zie: justitiële jeugdinrichtingen)
beleidssepot (zie: afdoening door openbaar ministerie)
beraadslaging (zie ook: strafproces) 39-40
berechting (zie: strafrechtspleging; vonnis)
beslissing omtrent vervolging (zie: afdoening door openbaar ministerie)
beslissing van de rechter (zie: vonnis)
bestuurlijke boete (zie: geldboetes)
bestuurlijke handhaving 31-32, 179, 182, 195-199, 626, 629
bestuurlijke strafbeschikking (zie: strafbeschikking)
beveiligingsbranche 231-232, 331-333, 633-636
beveiligingsmaatregelen (zie: preventiemaatregelen)
bijkomende straffen (zie: ontzegging van rijbevoegdheid;
verbeurdverklaring)
bijzondere opsporingsdiensten (BOD) 27-28, 180-184, 195-197, 233-234,
629, 633-636
boete (zie: geldboete)
brandstichting 368-369, 376-377, 414-415, 436-437, 448-449, 454-455,
462-463, 466-467, 470-471, 474, 476-477, 482-483, 486-487, 494-495,
498-499, 502-503, 506-507, 510, 512-513, 516-517, 522-523, 526-527,

536-537, 542-543, 548-549, 554-555, 558, 560-561, 566-567, 570-571,
576-577, 582-583, 588-589, 594-595, 598, 600-601, 604-605

buitengewone opsporingsambtenaren (BOA) 179-184, 626, 629

burgers als slachtoffer (zie: slachtoffers)

Bureaus Jeugdzorg (BJZ) 234-235, 618, 639-640

cassatie (zie: rechtsmiddelen)

Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) (zie ook: inning van

geldboete; inning van schadevergoedingsmaatregel; inning van
voordeelsontneming) 50, 187-189, 194-195, 197, 240-241, 243-245,
317-319, 618-621, 626, 628-629, 639, 642, 645

classificatie van misdrijven 287-290

COMPAS (zie ook: Geïntegreerd Processysteem) 311-313, 322-324

computercriminaliteit 57, 61-62, 67, 91, 338, 345, 368-369, 376-377, 414-415,

436-437, 448-449, 454-455, 462-463, 466-467, 470-471, 474, 476-477,
482-483, 486-487, 494-495, 498-499, 502-503, 506-507, 510, 512-513,
516-517, 522-523, 526-527, 536-537, 542-543, 548-549, 554-555, 558,
560-561, 566-567, 570-571, 576-577, 582-583, 588-589, 594-595, 598,
600-601, 604-605

conservatoir beslag (zie: voordeelsontneming)

criminaliteitsontwikkeling (zie ook: internationale vergelijking

criminaliteit; stadscriminaliteit) 59-65, 71-75, 85-96, 201-206,
259-260, 263-267, 268-269, 276-277, 336-345, 360-375, 630,
670-672, 679

criminele carrière (zie: recidive)

daderprofiel (zie ook: verdachten) 85, 97-116, 269-271, 376-445

delicten (zie: strafbaar feit)

delinquenten - kenmerken (zie: daderprofiel; verdachten)

deskundigen in het strafproces (zie: getuige-deskundigen)

detentiefasering (zie ook: penitentiair programma) 51

detailhandel als slachtoffer (zie: bedrijven als slachtoffer)

diefstal (zie: vermogensdelicten)

diefstal met geweld (zie: vermogensdelicten)

discriminatie 368-369, 376-377, 414-415, 436-437, 448-449, 454-455,

462-463, 466-467, 470-471, 474, 476-477, 482-483, 486-487, 494-495,
498-499, 502-503, 506-507, 510, 512-513, 516-517, 522-523, 526-527,
536-537, 542-543, 548-549, 554-555, 558, 560-561, 566-567, 570-571,
576-577, 582-583, 588-589, 594-595, 598, 600-601, 604-605

Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) 48-50, 240-241, 640-641, 646-647

doorlooptijd van strafzaken 117-118, 131-132, 133, 148-149, 509-513,
600-607

doorrijden na ongeval (zie: verkeersdelicten)

douane 231-232, 633-636

drugsdelicten 85, 87-89, 94-96, 105-106, 113-115, 120, 127, 132, 136, 138,
140-141, 159, 207, 214-215, 227, 250-252, 269-271, 366-367, 370-371,
378-379, 394-395, 402-407, 410-411, 416-417, 430-431, 438-441,

444-445, 450-451, 456-457, 464-465, 468-469, 472-473, 475, 478-479, 484-485, 488-489, 496-497, 500-501, 504-505, 508-509, 511, 513, 518-519, 524-525, 528-529, 538-539, 544-545, 550-551, 556-557, 559, 562-563, 568-569, 572-573, 578-579, 584-585, 590-591, 596-597, 599, 602-603, 606-607, 609, 614, 672, 674

dwangmiddelen 25

economische delicten 117, 119-120, 122-124, 127, 132, 136-138, 249-252, 256, 448-449, 454-455, 462-463, 466-467, 470-471, 474, 476-477, 482-483, 486-487, 494-495, 498-499, 502-503, 506-507, 510, 512-513, 518-519, 524-525, 528-529, 538-539, 544-545, 550-551, 556-557, 559, 562-563, 568-569, 572-573, 578-579, 584-585, 590-591, 596-597, 599, 602-603, 606-607

elektronisch huisarrest 43, 48-49, 153-155, 167, 608, 610, 616, 646

Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie 55

European sourcebook 276-280, 329-330, 672-677, 679

forensisch psychiatrisch centrum (FPC) (zie: tbs)

forensische zorg 49-50, 240-241, 613, 639, 646-647

fraude (zie: economische delicten; vermogensdelicten)

gedetineerden - kenmerken (zie: gevangenisbevolking)

gedragsmaatregel voor jeugdigen (zie ook: jeugdstraffen en – maatregelen) 45-46, 148, 148, 170-171, 532-533, 574, 616, 618

gefinancierde rechtshulp (zie: rechtshulp)

Geïntegreerd Processysteem (GPS) (zie ook: COMPAS) 311-313

geldboetes - incl. transacties (zie ook: bestuurlijke handhaving; inning van geldboete) 43, 137-138, 145, 153, 171-172, 179-188, 197-198, 203, 219, 252-254, 458-459, 466-469, 490-493, 502-505, 530-531, 534, 536-540, 574-580, 619, 622, 626, 607-608, 626, 645, 677

gemeentegrootte en criminaliteit (zie: stadsriminaliteit)

gerechtshof (zie: rechterlijke macht)

geregistreerde criminaliteit (zie: criminaliteitsontwikkeling)

getuige-deskundigen 24

getuigen 23-24

gevangenisbevolking - kenmerken 153-161, 259, 274-276, 279-280, 319-320, 608-610, 614, 678-679

gevangenscapaciteit - bezetting en doorstroming 153-161, 612, 646, 648

gevangnissen (zie: penitentiaire inrichtingen)

gevangenisstraffen (zie ook: jeugddetentie, vervangende hechtenis) 42, 133, 137, 145-146, 153-161, 203, 240, 259, 274-276, 279-280, 530-531, 534, 548-552, 574, 608-612, 677

gewelddelicten (zie ook: moord en doodslag) 59-63, 66, 71-74, 85, 87-93, 95-96, 105-108, 113-115, 119-120, 122-123, 126-127, 129-134, 136-141, 143-147, 158-159, 165, 207, 212-214, 221-222, 224-225, 227, 249-252, 269, 277, 336-340, 344-345, 347-350, 359, 364, 370-371, 378-379, 394, 402-409, 416-417, 430-431, 438-445, 448-451, 454-457, 462-479, 482-489, 494-508, 510, 512, 516-519, 522-529, 536-539, 542-545,

548-551, 554-558, 560-563, 566-571, 576-579, 582-585, 588-591,
594-598, 600-605, 609, 614, 650-655, 670, 672, 674-676

gratie 47, 176-177, 621

Halt (zie ook: alternatieve (jeugd)straffen) 29-30, 153, 169-170, 203, 219,
618, 630

hechtenis (zie: gevangenisstraffen; voorlopige hechtenis)

Herziening 47

Hoge Raad (zie: rechterlijke macht)

hoger beroep (zie: rechtsmiddelen)

huis van bewaring (zie: penitentiaire inrichtingen)

inbewaringstelling (zie: voorlopige hechtenis)

inbraak (zie: vermogensdelicten)

informatiebronnen criminaliteit en rechtshandhaving 291-334

inning van geldboete – incl. transacties (zie ook: geldboete) 153, 174,
188-189, 197-198, 252-254, 618--619, 626, 645, 648, 656

inning van schadevergoedingsmaatregel 153, 174-175, 252-254, 620, 645,
656

inning van voordeelsontneming (zie ook: voordeelsontneming) 153, 175,
252-254, 621, 645, 656

Inspectie voor de sanctietoepassing (ISt) 53-54

Integrale Veiligheidsmonitor (zie: Veiligheidsmonitor)

Internationale slachtofferenquête (ICVS) 262-263, 328-329

internationale rechtshulp (zie: overdracht van strafteuitlevering)

internationale vergelijking criminaliteit en opsporing 259-271, 276-280,
670-672, 674-675, 679

internationale vergelijking strafrechtspleging en tenuitvoerlegging 259,
272-276, 677, 679

interne criminaliteit (zie: bedrijven als slachtoffer)

inverzekeringstelling (zie: voorlopige hechtenis)

ISD-maatregel (zie: plaatsing in inrichting voor stelselmatige daders)

jeugdbescherming - organisatie (zie: Raad voor de Kinderbescherming)

jeugdcriminaliteit (zie ook: meisjescriminaliteit) 85, 99-101, 107-116,
201, 218-225, 259, 269-270, 269-270, 380, 382-387, 404-411, 414-417,
436-445, 624, 630, 674

jeugddetentie 42, 133, 145-148, 164-165, 219, 530-531, 574-575, 588-592,
614-615, 677, 679

jeugdmaatregelen (zie: jeugdstraffen en -maatregelen)

jeugdreclassering 43, 45-46, 52-53, 170-171

jeugdstraffen en -maatregelen (zie ook: alternatieve (jeugd)straffen;
gedragsmaatregel voor jeugdigen, jeugddetentie, PIJ-maatregel)
42, 45-46, 133, 144-148, 153, 168-171, 201, 218-220, 530-531, 574-599,
614-618, 630, 677

jeugdstrafrechtspleging 117-119, 125-130, 132, 133, 143-148, 201, 218-220,
447, 453, 480-509, 511-513, 514, 530-534, 574-599, 630, 677

justitieketen 685-687

justitiële documentatie (zie: Onderzoek- en beleidsdatabase Justitiële Documentatie)

justitiële inrichtingen (zie: Dienst Justitiële Inrichtingen; justitiële jeugdinrichtingen; penitentiaire inrichtingen)

justitiële jeugdinrichtingen - doelgroep, capaciteit, bezetting en doorstroming 49, 153, 164-166, 240, 320-321, 614-615, 639-640, 646-648

kantongerechten (zie: rechterlijke macht)

kinderbescherming (zie: Raad voor de Kinderbescherming)

Koninklijke Marechaussee 27, 231-232

Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) (zie: politie)

kosten van criminaliteit 227, 249-252, 254-256, 324-328, 650-655, 658-669

kosten van preventie (zie ook: beveiligingsbranche) 231-232, 245-246, 249, 252, 631-634, 643, 650-655

kosten van (straf)rechtshandhaving 227-230, 233-234, 245-246, 249, 252, 631-632, 635-637, 649-655

kosten van strafteuitorvoerlegging 227-230, 239-241, 245-246, 249, 252, 631-632, 639-640, 646-655

kosten van veiligheidszorg 227-247, 247-249, 325-328, 631-632, 649-655

kosten van vervolging en strafrechtspleging 227-230, 234-238, 245-249, 631-632, 637-638, 641, 643-644, 649-655

landelijk parket (zie: openbaar ministerie)

landenvergelijking (zie: internationale vergelijking)

legaliteitsbeginsel 20

letsel van slachtoffers (zie: psychisch letsel bij slachtoffers)

levensdelicten (zie: moord en doodslag)

maatregelen (zie: straffen en maatregelen)

meervoudig slachtofferschap 64, 341-342

melding bij de politie (zie: aangifte)

meisjescriminaliteit (zie ook: jeugdcriminaliteit; vrouwencriminaliteit) 85, 99-101, 107-111, 114-115, 126, 143, 164, 380, 408-413, 418-423, 428, 432, 440-445, 447, 453

misdrifven (zie: strafbaar feit)

mishandeling (zie: geweldsdelicten)

MITS 321-322

Monitor criminaliteit bedrijfsleven (MCB) 58-59, 64-65, 70, 74-75, 79, 84, 305-307

moord en doodslag 259, 268-269, 448-449, 456-457, 464-465, 468-469, 472-473, 474, 478-479, 484-485, 488-489, 496-497, 500-501, 504-505, 508-509, 510, 512, 518-519, 524-525, 528-529, 538-539, 544-545, 550-551, 556-557, 559, 562-563, 568-569, 572-573, 578-579, 584-585, 590-591, 596-597, 599, 602-603, 606-607, 650-655, 672-676

Nederlands Forensisch Instituut (NFI) 54, 233-234, 635

Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) 54

OMDATA (zie ook: afdoening door openbaar ministerie) 313-315

ondertoezichtstelling 614

Onderzoek- en beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD) 315-317

onderzoek ter terechtzitting (zie: terechtzitting)

ongeregistreerde criminaliteit 57-65, 70-75, 203, 263-267

ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel (zie: voordeelsontneming)

ontslag van rechtsvervolging (zie: vonnis)

onttrekking aan het verkeer 43, 532-533, 574

ontvluchtingen 160, 163, 166, 611-612, 615

ontzegging van rijbevoegdheid 47, 142, 203, 219, 530-531, 594

onveiligheidsgevoelens 57-59, 80-84, 259, 263-264, 267-268, 354-359, 670-671

openbaar ministerie - organisatie, taken en omvang (zie ook: afdoening door openbaar ministerie) 32-34, 234-235, 637, 647-648

openbare orde delicten (zie: vandalisme)

ophelderingspercentage 85, 95-96, 360-367, 372-375

opsporingsonderzoek 25-26, 685

opvanginrichtingen voor jeugdigen (zie: justitiële jeugdinrichtingen)

overlevering (zie: uitlevering)

overtredingen (zie ook: strafbaar feit, verkeersovertredingen) 179-199, 249-252, 622-629, 647-648, 650-655

parkeerovertredingen (zie: overtredingen)

parketten (zie: openbaar ministerie)

particuliere beveiliging (zie: beveiligingsbranche)

penitentiair programma (zie ook: detentiefasering) 49, 51, 167-168, 610, 616

penitentiaire inrichtingen - doelgroep, bestemming en mate van beveiliging 48-49, 153-155, 240-241, 610, 639-640, 646-647

PIJ-maatregel (zie ook: jeugdstraffen en -maatregelen) 45, 49, 148, 164-165, 219, 532-533, 574, 614-616

plaatsing in inrichting voor stelselmatige daders 44-45, 47, 142, 158, 532-533, 608-610

plaatsing in psychiatrisch ziekenhuis 44, 532-533, 609

politie - organisatie, taken en omvang 26-27, 231-234, 633-636

politiekosten (zie: kosten van (straf)rechtshandhaving)

Politiemonitor (zie ook: Veiligheidsmonitor) 297-298

politiesepot (zie: afdoening door politie)

politiestatistiek (zie ook: criminaliteitsontwikkeling) 85-116, 308-311

politiestrafbeschikking (zie: afdoening door politie)

politietransactie (zie: afdoening door politie)

processen-verbaal (zie: aangifte)

preventiekosten (zie: kosten van preventie)

preventiemaatregelen door bedrijven (zie ook: bedrijven als slachtoffer) 57-59, 79, 353-354

preventiemaatregelen door burgers 57-59, 77-78, 352
psychisch letsel bij slachtoffers 658-659, 666-667
Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) 45-46, 52-53, 168, 234-235, 637
Raad voor de Rechtspraak 36, 644
Raad voor Rechtsbijstand (zie ook: rechtshulp) 54, 241-242, 640, 644
Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) 53
 rassendiscriminatie (zie: discriminatie)
rechterlijke macht - organisatie, taken en omvang 36-37, 238-239, 245-249, 631-632, 638, 643-644, 649
rechtshulp – incl. gefinancierde rechtshulp 241-243, 245-246, 631-632, 640-641, 644, 648, 650-655
rechtsmiddelen 40-41, 149-151, 179, 187, 191-195, 198-199, 627
 rechtszaken (zie: strafrechtspleging)
recidive 47, 85, 103, 113, 396, 398-399, 432, 434-435
reclassering - organisatie, omvang en taken (zie ook: jeugdreclassering) 51-52, 166-168, 240-242, 245-249, 631-632, 637, 639-641, 648-649
 regionale politie (zie: politie)
 revisie (zie: herziening)
 rijden onder invloed (zie: verkeersdelicten)
Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) (zie ook: verkeersovertredingen) 180-185, 626
rijksrecherche 28
 sancties (zie: straffen en maatregelen)
 schade van criminaliteit (zie: kosten van criminaliteit)
Schadefonds Geweldsmisdrijven 55-56, 243-245, 257, 642
schadevergoeding aan ex-verdachten 236-237, 637
schadevergoedingsmaatregel (zie ook: inning van schadevergoedingsmaatregel) 23, 43-44, 143, 174-175, 257, 458-459, 492-493, 532-533, 574, 620, 645, 656
 schikkingen (zie: afdoening door openbaar ministerie)
 schuldigverklaringen (zie: vonnis)
 seksuele delicten (zie: zedendelicten)
 sepot (zie: afdoening door openbaar ministerie; afdoening door politie)
 schuldigverklaringen (zie: vonnis)
slachtofferenquête (zie ook: internationale slachtofferenquête; Veiligheidsmonitor) 57-63, 65-74, 77-78, 80-84, 292-298, 336-340, 343-350, 354-359
slachtofferhulp (zie ook: lichamelijk letsel bij slachtoffers; psychisch letsel bij slachtoffers) 23, 55, 75-77, 243-245, 257, 330-331, 350-351, 631-632, 642-643, 648-653, 656
slachtofferisico 65-70
slachtoffers - kenmerken en rechtspositie (zie ook: bedrijven als slachtoffer; meervoudig slachtofferschap; psychisch letsel bij slachtoffers) 22-23, 57-84, 203, 255-256, 259, 263-267, 336-340, 343-346, 350-351, 354-359, 642, 658-669

snelheid van berechting (zie: doorlooptijden van strafzaken)

snelheidsovertredingen (zie: overtredingen)

spreekrecht 22-23

staande magistratuur (zie: openbaar ministerie)

stadscriminaliteit 85, 103-104, 111-113, 393-395, 428, 430-431

standaardclassificatie misdrijven (zie: classificatie van misdrijven)

Stop-reactie (zie ook: alternatieve (jeugd)straffen) 30-31

strafbaar feit (zie ook: overtredingen) 19-21, 287-290

strafbeschikkingen (zie ook: afdoening door openbaar ministerie;

afdoening door politie) 29-30, 35-36, 117, 120-121, 124, 127, 143, 173,

179-189, 203, 219, 252-253, 458-461, 474-475, 490-493, 619, 622-625,

627-628, 630, 645, 647-648, 656

straffen en maatregelen (zie ook: alternatieve (jeugd)straffen;

jeugdstraffen en –maatregelen; vrijheidsbeperkende maatregelen)

41-47, 137-143, 201-206, 272-275, 278-279, 530-573, 630, 677

strafmaat 137, 140-142, 145-148, 160-162, 165, 259, 272-275, 278-279, 540,

546, 552, 580, 586, 592, 610-612, 617

strafonderbreking (zie: heenzzending)

strafproces - organisatie en fasen 36-41, 201-206, 686

strafprocesrecht 19-21

strafrecht 19-21

strafrechtspleging (zie ook: doorlooptijd van strafzaken; internationale

vergelijking strafrechtspleging; jeugdstrafrechtspleging) 36-41,

121-125, 131-132, 179-195, 201-206, 234-235, 278-279, 311-313,

322-324, 447-479, 514-607, 622-627, 630, 631-632, 637-638, 641,

647-649, 686

strafrechtstelsel 19-56

strafteuutoerlegging (zie ook: kosten van strafteuutoerlegging) 47-51,

153-177, 179, 188-190, 239-241, 278-279, 319-322, 608-621, 626, 628,

631-632, 639-640, 643, 646-649, 687

strafvervolgung 32-36

taakstraffen (zie: alternatieve (jeugd)straffen)

tbs - tenuutoerlegging, capaciteit, bezetting en doorstroming 44, 143, 153,

160-163, 532-533, 609, 612-613, 616, 646-648

tbs-bevolking - kenmerken 160-163, 321-322, 609, 612-613

technisch sepot (zie: afdoening door openbaar ministerie)

tenuutoerlegging van sancties (zie: strafteuutoerlegging)

terbeschikkingstelling (zie: tbs)

terechtzitting 37-38 (zie ook: beraadslaging; strafproces)

transacties (zie: afdoening door openbaar ministerie; afdoening door

politie; strafbeschikking)

TULP (zie ook: gevangenisbevolking; gevangenisapaciteit; justitiële

jeugdinrichtungen) 319-321

uitlevering 609

uitspraak (zie: vonnis)

vandalisme (zie ook: brandstichting) 59-66, 71-75, 85, 87-91, 95-98, 105-108, 113-115, 119-120, 123, 126-127, 129-133, 136-141, 143-147, 159, 207, 210-212, 221, 223-224, , 227, 249-252, 336-340, 344-345, 347-349, 359, 363, 368-371, 376-379, 394, 400-411, 414-417, 430-431, 436-445, 448-449, 454-455, 462-463, 466-467, 470-471, 474, 476-477, 482-483, 486-487, 494-495, 498-499, 502-503, 506-507, 510, 512-513, 516-517, 522-523, 526-527, 536-537, 542-543, 548-549, 554-555, 558, 560-561, 566-567, 570-571, 576-577, 582-583, 588-589, 594-595, 598, 600-601, 604-605, 609, 614, 650-655

veel voorkomende delicten (zie: criminaliteitsontwikkeling)

veelplegers (zie: recidive)

Veiligheidsmonitor (zie ook: Politie-monitor) 57-59, 66-69, 77-84, 298-305

veiligheidszorg (zie: kosten van veiligheidszorg)

verbeurdverklaring 46-47, 532-533, 574

verdachten - rechtspositie (zie ook: daderprofiel) 21-22, 85-87, 97-116, 117-130, 203, 219, 259, 269-271, 277-278, 360-367, 376-445, 630, 674-676, 679

vergelijking criminaliteit en strafrechtspleging (zie: internationale vergelijking criminaliteit; internationale vergelijking strafrechtspleging)

verkeersboete (zie: bestuurlijke handhaving; geldboete)

verkeersdelicten 75-76, 85, 87-89, 92-94, 95-96, 105-108, 113-115, 117, 119-120, 127, 129, 132-133, 136-141, 159, 207, 216-218, , 227, 249-252, 336, 339, 347-348, 350, 365, 370-371, 378-379, 394, 402-409, 416-417, 430-431, 438-445, 448-449, 454-455, 462-463, 466-467, 470-471, 474, 476-477, 482-483, 486-487, 494-495, 498-499, 502-503, 506-507, 510, 512-513, 518-519, 524-525, 528-529, 538-539, 544-545, 550-551, 556-557, 559, 562-563, 568-569, 572-573, 578-579, 584-585, 590-591, 596-597, 599, 602-603, 606-607, 609, 650-655,

verkeersovertredingen (zie ook: Rijksdienst voor het Wegverkeer) 179-181, 184-185, 198-199, 622-624, 626, 629

vermogensdelicten (zie ook: economische delicten) 57, 59-66, 71-76, 85, 87-90, 95-98, 105-108, 113-115, 117, 119-120, 122-124, 126-127, 129-133, 136-141, 143-147, 159-159, 165, 206-210, 221-223, , 227, 249-252, 263-265, 277, 336-340, 344-345, 347-350, 359, 362, 368-379, 394, 400-411, 414-417, 430-431, 436-445, 448-449, 454-455, 462-463, 466-467, 470-471, 474, 476-477, 482-483, 486-487, 494-495, 498-499, 502-503, 506-507, 510, 512-513, 516-517, 522-523, 526-527, 536-537, 542-543, 548-549, 554-555, 558, 560-561, 566-567, 570-571, 576-577, 582-583, 588-589, 594-595, 598, 600-601, 604-605, 609, 614, 650-655, 658-669, 670, 672, 674-676

vernieling (zie: vandalisme)

vervangende hechtenis 154-158, 174, 189-190, 608-609, 619-621, 626

vervolgning (zie: strafvervolgning)

vervolgning en berechting (zie: strafrechtspleging)

vervroegde invrijheidstelling (zie: voorwaardelijke invrijheidstelling)

voeging (zie: afdoening door openbaar ministerie)

vonnis 40, 133-151, 179, 187-188, 191-195, 211-207, 218-220, 259, 272-275, 447, 480, 514-607, 625, 627, 630, 677

voordeelsontneming (zie ook: inning van voordeelsontneming) 43, 46-47, 143, 175, 203, 219, 247-249, 532-533, 574, 621, 645, 656

voorlopige hechtenis (zie ook: heenzendingen) 25, 154-158, 164-165, 608-609, 614-615

voorwaardelijke invrijheidstelling 41-42

vrijheidsbeperkende maatregel 32

vrijheidsstraffen (zie: gevangenisstraffen)

vrijspraak (zie: vonnis)

vrouwencriminaliteit (zie ook: meisjescriminaliteit) 85, 98-100, 106, 120, 134, 157, 259, 269-271, 360-367, 380-387, 393, 396, 404-411, 447, 453, 675

vuurwapendelicten (zie: wapendelicten)

Waarborgfonds Motorverkeer 56, 257, 656

wapendelicten 85, 88, 94-96, 105-106, 114-115, 120, 127, 132, 136, 138, 140-141, 144, 366-367, 370-371, 378-379, 394-395, 402-407, 410-411, 416-417, 430-431, 438-441, 444-445, 448-449, 454-455, 462-463, 466-467, 470-471, 474, 476-477, 482-483, 486-487, 494-495, 498-499, 502-503, 506-507, 510, 512-513, 518-519, 524-525, 528-529, 538-539, 544-545, 550-551, 556-557, 559, 562-563, 568-569, 572-573, 578-579, 584-585, 590-591, 596-597, 599, 602-603, 606-607, 609, 614

winkeldiefstal (zie: vermogensdelicten)

zakkenrollerij (zie: vermogensdelict)

zedendelicten 59-63, 66, 71-73, 75-77, 85, 87-92, 95-98, 105-106, 113-115, 120, 123, 126-127, 129-132-134, 136-141, 144-147, 159, 165, 207, 212-214, 221-222, 224-225, , 227, 249-252, 266, 336-337, 339, 344, 347-348, 350, 364, 370-371, 378-379, 394, 402-409, 416-417, 430-431, 444-445, 448-451, 454-457, 462-479, 482-489, 494-508, 510, 512, 416-417, 430-431, 438-445, 448-451, 454-457, 462-479, 482-489, 494-508, 510, 512, 516-519, 522-529, 536-539, 542-545, 548-551, 554-558, 560-563, 566-571, 576-579, 582-585, 588-591, 594-598, 600-605, 609, 614, 650-655, 672, 674-676

zelfmelders 155-156, 608

zelfmoord in detentie 160, 611

zittende magistratuur (zie: rechterlijke macht)